

IESNIEGUMS

Studiju virziena "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" novērtēšana

Studiju virziens	<i>Iekšējā drošība un civilā aizsardzība</i>
Augstākās izglītības iestāde	<i>Rīgas Tehniskā universitāte</i>
Reģistrācijas kods	<i>3341000709</i>
Juridiskā adrese	<i>KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050</i>
Tālrunis	<i>67089300</i>
E-pasts	<i>rtu@rtu.lv</i>

Pašnovērtējuma ziņojums

Studiju virziens "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība"

Rīgas Tehniskā universitāte

Pašnovērtējuma ziņojums	2
Studiju virziena informācija	5
1. Informācija par augstskolu/ koledžu	5
2.1. Studiju virziena pārvaldība	15
2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte	35
2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums	47
2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade	81
2.5. Sadarbība un internacionalizācija	103
2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana	124
Pielikumi	127
Citi pielikumi	128
Drošības inženierija (42862)	129
Studiju programmas informācija	131
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	131
3.2. Studiju saturs un īstenošana	140
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	154
3.4. Mācībspēki	160
Pielikumi	167
Ugunsdrošība un civilā aizsardzība (44862)	168
Studiju programmas informācija	171
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	171
3.2. Studiju saturs un īstenošana	178
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	191
3.4. Mācībspēki	194
Pielikumi	201
Darba aizsardzība (47862)	202
Studiju programmas informācija	206
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	206
3.2. Studiju saturs un īstenošana	213
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	228
3.4. Mācībspēki	232
Pielikumi	239
Muitas un nodokļu administrēšana (42861)	240

Studiju programmas informācija	244
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	244
3.2. Studiju saturs un īstenošana	252
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	263
3.4. Mācībspēki	267
Pielikumi	276
Muitas un nodokļu administrēšana (47861)	277
Studiju programmas informācija	283
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	283
3.2. Studiju saturs un īstenošana	288
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	302
3.4. Mācībspēki	305
Pielikumi	312

1. Informācija par augstskolu/ koledžu

1.1. Pamatinformācija par augstskolu/ koledžu un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem.

Rīgas Tehniskā universitāte, dibināta 1862. gadā kā Rīgas Politehnikums, vēlāk Rīgas Politehniskais institūts, ir senākā tehniskā universitāte Baltijas valstu teritorijā. Pēc Latvijas Republikas atjaunošanas 1990. gada martā Rīgas Politehniskais institūts tika pārdēvēts par Rīgas Tehnisko universitāti (RTU). Laika gaitā RTU ir kļuvusi par vadošo augstākās inženiertehniskās izglītības un zinātnes centru Latvijā, ieguvusi pozitīvu starptautisko ekspertu vērtējumu un akreditēta Latvijas Republikas Augstākās izglītības padomē.

RTU vērtības ir ilgtspējīga attīstība, kvalitāte, atvērtība un sadarbība, radošums, akadēmiskā brīvība, motivācija izzināt un atklāt.

2022./2023. akadēmiskā gadā deviņās RTU fakultātēs (Arhitektūras fakultāte, Būvniecības inženierzinātņu fakultāte, Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultāte, E-studiju tehnoloģiju un humanitāro zinātņu fakultāte, Elektronikas un telekomunikāciju fakultāte, Elektrotehnikas un vides inženierzinātņu fakultāte, Inženierekonomikas un vadības fakultāte, Mašīnzinību, transporta un aeronautikas fakultāte, Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte), četros reģionālajos studiju un zinātnes centros Cēsīs, Liepājā, Ventspilī un Daugavpilī, un struktūrvienībā Latvijas Jūras akadēmijā strādā ap 1200 cilvēku liels akadēmiskais un zinātniskais personāls, kas veic mūsdienu līmenim atbilstošu augstas kvalitātes studiju darbu un zinātnisko pētniecību. RTU ir otra lielākā universitāte Latvijas Republikā studentu skaita ziņā, un kopumā ir sagatavojusi vairāk nekā 160 000 absolventu.

RTU veic aktīvu studiju un zinātnes darbu, visā pasaulē iegūstot jaunus partnerus, kas sadarbojas projektu realizācijā, studentu apmaiņā un kopīgu studiju programmu veidošanā. Aktīvi tiek pilnveidota studentu pilsētiņa Ķīpsalā, kur tiek celtas jaunas fakultāšu ēkas, savukārt agrākos gados būvētās iegūst jaunu veidolu, mūsdienīgu saturu un dizainu.

Ar sadarbības partneriem īsteno RTU daudzus pētījumus un zinātniskus projektus, kas vainagojušies gan ar jauniem patentiem, gan pārauguši sekmīgā uzņēmējdarbībā. RTU sekmīgi attīsta sadarbību, lai stiprinātu savu lomu augstākās inženiertehniskās izglītības pilnveidē pasaulē un Latvijas izaugsmei.

RTU ir definējusi misiju – veidojam konkurētspējīgu, izglītotu, inovatīvu un radošu nākotni, vīziju – starptautiski konkurētspējīga, dinamiska un moderna zinātnes un tehnoloģiju universitāte.

RTU akreditētie studiju virzieni un studiju programmu skaits 2023. gada oktobrī:

Studiju virziens	Studiju programmu skaits
Arhitektūra un būvniecība	18
Ekonomika	3
Enerģētika, elektrotehnika un elektrotehnoloģijas	8

Studiju virziens	Studiju programmu skaits
Fizika, materiālzinātne, matemātika un statistika	7
Iekšējā drošība un civilā aizsardzība*	6
Informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	38
Ķīmija, ķīmijas tehnoloģija un biotehnoloģija	10
Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	30
Ražošana un pārstrāde	4
Tulkošana	2
Vadība, administrēšana, nekustamā īpašuma pārvaldība	21
Vides aizsardzība	3
Transporta pakalpojumi	3
Kopā:	153

* Uz pārakreditāciju netiek virzīta studiju programma "Muitas un nodokļu administrēšana" (izglītības klasifikācijas kods 41861). Tajā vairs nav studējošo un lēmums par slēgšanu tiks pieņemts līdz ar studiju virziena sniegšanu uz akreditāciju.

RTU studiju programmu piedāvājums atbilst gan Eiropas, gan Latvijas prognozēm par darba tirgus vajadzībām tuvākajā desmitgadē. RTU studiju programmu piedāvājums nodrošina informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT), inženierzinātņu, vadības, pakalpojumu un humanitāro speciālistu sagatavošanu, pēc kuriem prognozē būtisku iztrūkumu darba tirgū.

Pēdējos gados Latvijā ir palielinājies ārvalstu studentu skaits, kuri studē grāda vai kvalifikācijas iegūšanai. Turklāt tiek prognozēts, ka studentu starptautiskās mobilitātes pieaugums turpināsies arī nākotnē. RTU ir lielas iespējas arī turpmāk kāpināt ārvalstu studentu skaitu. Tam ir arī atbilstošs RTU studiju programmu piedāvājums angļu valodā – 18 bakalaura studiju programmas, 31 maģistra studiju programmas un 10 doktora studiju programmas, turklāt tas tiek aktualizēts gadu no gada.

Studējošo skaita dinamika RTU novērtēšanas periodā:

Akad. gads	Kopējais studējošo skaits
2013./2014.	14452
2014./2015.	14797
2015./2016.	14997
2016./2017.	14672
2017./2018.	14322
2018./2019.	14383
2019./2020.	14006
2020./2021.	13237
2021./2022.	13326
2022./2023.	12570
2023./2024.	13066*

* 2023. gada oktobrī pamatstudiju programmās provizoriski studēja 9680 studenti, bet augstākā līmeņa studijās 2941 studenti studēja maģistrantūrā un 445 – doktorantūrā.

RTU Stratēģijas 2021.–2025. gadam vadmotīvs ir universitātes darbības proaktīva sasaiste ar valsts tautsaimniecības vajadzībām un orientācija uz augstu kvalitāti un efektivitāti. RTU darbības pamats ir zinātne, inovācijas un sadarbībā ar industriju veidots studiju process, kas nodrošina Latvijas tautsaimniecībai nepieciešamo speciālistu sagatavošanu, tādējādi kalpojot par pamatu Latvijas ilgtspējīgai attīstībai. RTU jaunā plānošanas perioda stratēģija ir pēctecīgs turpinājums iepriekšējai universitātes stratēģijai 2014.–2020. gadam. RTU stratēģija izstrādāta, ievērojot mērķus un prioritātes, kas noteikti Latvijas attīstības plānošanas dokumentos.

Atbilstoši Latvijas Nacionālās attīstības plānam 2021.-2027. gadam, tuvākajā nākotnē paredzētas fundamentālas pārmaiņas četros virzienos – *Vienlīdzīgas tiesības, Dzīves kvalitāte, Zināšanu sabiedrība, Atbildīga Latvija*, kuru sasniegšanā būtiska loma ir kvalitatīvam studiju procesam, izcilai pētniecībai, kā arī ilgtspējīgām inovāciju un komercializācijas aktivitātēm, kas ir nozīmīgi elementi RTU vīzijā kļūt par starptautiski konkurētspējīgu, dinamisku un modernu zinātnes un tehnoloģiju universitāti.

RTU Stratēģijas vadmotīvs: Augsta kvalitāte un efektivitāte – RTU darbības proaktīva sasaiste ar valsts tautsaimniecības vajadzībām. RTU ir viena no vadošajām Baltijas un Ziemeļvalstu reģiona zinātnes un tehnoloģiju universitātēm, kuras darbības pamats ir pētniecībā, inovācijās un sadarbībā ar industriju veidota studiju sistēma. RTU sagatavo Eiropas un pasaules līmeņa inženierus – līderus: jaunu tehnoloģiju izstrādātājus.

Lai īstenotu RTU vīziju kļūt par starptautiski konkurētspējīgu, dinamisku un modernu zinātnes un tehnoloģiju universitāti, RTU stratēģijā ir definēti četri galvenie mērķi, no kuriem trīs saistīti ar

universitātes pamatfunkciju īstenošanu: izcila zinātne, kvalitatīvas studijas un ilgtspējīga valorizācija. Savukārt ceturtais – institucionālā ekselence – ir saistīts ar universitātes atbalsta funkciju un iekšējās pārvaldības pilnveidi sešos virzienos: digitalizācija, ilgtspējīga attīstība, efektīva finanšu un administratīvā darbība, internacionalizācija, komunikācija un sadarbība, cilvēkresursu attīstība. Visiem mērķiem ir definēti konkrēti veicamie uzdevumi un rezultatīvie indikatori, kas ļaus sekot stratēģijas īstenošanai un realizēt tās vīziju.

RTU Stratēģijas īstenošana tiek apstiprināta ar RTU Senāta lēmumu. Pēc Stratēģijas apstiprināšanas RTU rektors reizi gadā nodrošina ikgadējo RTU mērķu un uzdevumu definēšanu ar skaidriem rezultatīvajiem indikatoriem katras RTU struktūrvienības līmenī. Balstoties uz definētajiem uzdevumiem, tiek nodrošināta RTU Stratēģijas īstenošana, un notiek ikgadēja sasniegto rezultātu analīze.

RTU Stratēģija publicēta: <https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija>.

1.2. Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva (procentuāli pēc piederības, piemēram, akadēmiskais personāls, administrācijas pārstāvji, studējošie) un šo institūciju pilnvaru raksturojums.

RTU struktūra un administrācija ir izveidota saskaņā ar universitātes vīziju, misiju un mērķiem, kā arī ņemot vērā augstskolas vadības specifiku. Administratīvā struktūra balstās uz decentralizētu lēmumu pieņemšanas procesu un pienākumiem, kas izriet no Augstskolu likuma, RTU Satversmes, RTU Senāta lēmumiem, rektora izdotiem rīkojumiem, kā arī citiem RTU dokumentiem. Dažādu struktūrvienību funkcijas ir apstiprinātas to nolikumos, ko apstiprinājis Senāts.

2021. gada 16. augustā stājās spēkā grozījumi Augstskolu likumā, kas paredz iekšējās pārvaldības modeļa un rektora ievēlēšanas kārtības izmaiņas, kā arī nosaka jaunu augstskolu tipoloģiju, nosakot konkrētus atbilstības kritērijus katram tipam. Saskaņā ar jauno tipoloģiju RTU atbilst zinātnes universitātes statusam. Izmaiņas Augstskolu likumā ir viens no būtiskākajiem soļiem, lai Latvijā radītu mūsdienīgu, efektīvu pārvaldītu augstākās izglītības sistēmu, kas balstīta zinātnē un pētniecībā, orientēta uz izcilību, ir starptautiski konkurētspējīga un stimulē valsts ekonomisko attīstību.

Ņemot šo vērā, RTU turpina pārmaiņu ieviešanas procesu. 2021. gada 31. augustā tika apstiprināts RTU Senāta nolikums jaunā redakcijā, 2021. gada 20. septembrī tika ievēlēts RTU Senāta jaunais sastāvs. 2022. gada martā darbu sāka RTU Padome, 2022. gada 24. maijā tika pieņemta jauna Satversme un ievēlēta jauna Satversmes sapulce. No pārvaldības viedokļa likuma grozījumos ietvertās izmaiņas skar rektora ievēlēšanas procesu, dekānu iecelšanu/ atlaišanu, par struktūrvienību izveidi/ reorganizāciju pēc rektora ierosinājuma turpmāk lems padome.

Jaunā pārvaldības struktūra – augstskolas padome ir koleģiāla augstākā lēmēj institūcija, kas atbildīga par augstskolas ilgtspējīgu attīstību, stratēģisko un finanšu uzraudzību, savukārt senāts turpmāk būs atbildīgs par universitātes studiju un zinātnes procesu attīstību. Padomei jānodrošina arī valsts augstskolas darbība atbilstoši tās attīstības stratēģijā noteiktajiem mērķiem. RTU Padomes sastāvu veido pieci RTU Senāta izvirzīti pārstāvji, pieci ārējie sabiedrības vai industriju pārstāvji, kuri nav profesionāli saistīti ar darbu universitātē, bet kuru klātbūtne ļauj universitātei elastīgāk reaģēt uz ārējām izmaiņām un paplašina stratēģisko redzējumu. Ārējo pārstāvju ievēlēšana notiek saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātiem noteikumiem, kas nodrošina procesa caurspīdīgumu un politisko neitralitāti. Padomē ir arī Latvijas Valsts prezidenta nominēts pārstāvis,

veicinot augstskolu stratēģiski orientēties uz valsts attīstības mērķiem.

Kopumā RTU pārvaldību var iedalīt trīs līmeņos – universitātes līmeņa, vadības līmeņa un fakultāšu līmeņa.

Universitātes līmenī darbojas Satversmes sapulce (200 pārstāvju, no kuriem 120 ir akadēmiskā personāla pārstāvji (60% no pārstāvjiem), 40 ir studējošo pārstāvji (20% no pārstāvjiem) un 40 ir vispārējā personāla pārstāvji (20% no pārstāvjiem). Akadēmiskās sapulces sastāvā tiek iekļauti visi 35 RTU Senāta locekļi, bet pārējos 165 sapulces locekļus ievēlē centrālā administrācija, fakultātes, un institūti, kuri neietilpst fakultāšu sastāvā, studiju un zinātnes centri un studējošo pašpārvalde tām piešķirtu vietu apjomā proporcionālās pārstāvniecības nodrošināšanai. Akadēmiskās sapulces izveidošanas nosacījumi ir definēti RTU Satversmes II. daļā (skatīt Iekšējo normatīvo aktu saraksta 01. pielikuma failā).

Senātā darbojas 35 senatori, no kuriem 27 ir akadēmiskā personāla pārstāvji (ne mazāk kā 75% no pārstāvjiem, tajā skaitā vismaz 14 profesoru vai asociēto profesoru – ne mazāk kā 50 % no senatoru), septiņi studējošo pārstāvji (ne mazāk kā 20% no senatoru kopskaita) un rektors ir Senāta loceklis saskaņā ar ieņemamo amatu. Senāta pārstāvju izvēlēšanas nosacījumi definēti pievienotajā Senāta nolikuma 7. punktā (skatīt Iekšējo normatīvo aktu saraksta 02. pielikuma failā).

RTU darbojas Zinātnes padome, kuras sastāvā ietilpst dekānu vietnieki zinātniskajā darbā, zinātņu prorektors, zinātņu prorektora vietnieks un studējošo pārstāvji – doktoranti; padomes locekļa tiesības ir arī rektoram, studiju proktoram, attīstības proktoram finanšu proktoram un Senāta priekšsēdētājam.

Vadības līmenī universitātes operatīvo vadību īsteno rektors, bet konsultatīva loma šādu lēmumu pieņemšanā ir Rektora padomei, kurā piedalās rektors, Senāta priekšsēdētājs, prorektori, administratīvais direktors, rektora vietnieks digitalizācijā, rektora vietnieks starptautiskajā akadēmiskajā sadarbībā un ārvalstu studentu apmācībā, Juridiskā departamenta direktors, Infrastruktūras attīstības departamenta direktors, Studentu parlamenta prezidents; Dekānu padomei, kurā piedalās rektors, dekāni, studiju un zinātnes centru direktori, Rīgas Biznesa skolas direktors, Senāta priekšsēdētājs, prorektori, rektora vietnieks starptautiskajā akadēmiskajā sadarbībā un ārvalstu studentu apmācībā, Infrastruktūras attīstības departamenta direktors, Studentu parlamenta prezidents; operatīvās vadības sanāksmēm, kurās piedalās rektors, administratīvais direktors, zinātņu prorektora vietnieks zinātniskajā darbā, administratīvo struktūrvienību vadītāji (departamentu direktori, nodaļu vadītāji). Savukārt fakultāšu līmenī augstākās lēmējinstīcijas ir fakultāšu domes, kuru locekļu skaits atkarīgs no fakultātes lieluma.

Ārējie partneri un ieinteresētās puses universitātes pārvaldības procesā ir iesaistīti ar RTU Padomnieku konventa (27 locekļi) starpniecību. Tas nodrošina iespēju saņemt neatkarīgu viedokli par svarīgiem jautājumiem un iespējamās risinājumus no dažādu viedokļu redzesloka. Katrai fakultātei ir arī savs Padomnieku konvents, kas sniedz savu redzējumu, lai uzlabotu studiju programmu piedāvājumu atbilstoši nozaru vajadzībām un tirgus attīstības tendencēm.

Katrā fakultātē darbojas sava studentu pašpārvalde, savukārt RTU Studentu parlaments veic fakultāšu studentu pašpārvalžu koordinēšanu. Studenti ir pārstāvēti visās RTU lēmējinstīcijās un līdz ar to var piedalīties universitātei stratēģisku lēmumu pieņemšanā.

RTU augstākās amatpersonas ir rektors, zinātņu prorektors, studiju prorektors, finanšu prorektors un attīstības prorektors. Rektors īsteno RTU vispārējo administratīvo vadību, un bez īpaša pilnvarojuma pārstāv RTU. Rektoru ievēlē Satversmes sapulce uz pieciem gadiem, ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas. Rektoru ievēlē, apstiprina amatā un atbrīvo no amata saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē augstāko izglītības iestāžu darbību.

Patstāvīgi, atbilstoši rektora deleģējumam, RTU darbības vadību īsteno arī zinātņu prorektors, studiju prorektors, attīstības prorektors un finanšu prorektors. Zinātņu prorektoru, studiju prorektoru, attīstības prorektoru un finanšu prorektoru, balstoties uz rektora ieteikumu, ievēlē Senāts uz rektora pilnvaru laiku. Rektors var deleģēt atsevišķas funkcijas arī citām RTU amatpersonām un, pamatojoties uz rektora priekšlikumu, ar Senāta lēmumu var izveidot citus prorektoru amatus.

Zinātņu prorektors uzrauga un atbild par doktorantūras studiju programmām un pētniecības darbu, tajā skaitā atbalstu jaunajiem pētniekiem un zinātnes infrastruktūrai, līdzekļu piesaisti pētniecībai, lietišķajiem pētījumiem, intelektuālā īpašuma aizsardzību, RTU zinātniskajām publikācijām un zinātniskajām konferencēm. Studiju prorektors uzrauga un atbild par studiju procesu bakalaura, maģistra, pirmā un otrā līmeņa profesionālajās studiju programmās, tālākizglītību, tajā skaitā mācību programmām, drošības un kvalitātes nodrošināšanu studijās, kredītpunktiem, akadēmiskā personāla amatu un slodžu noteikšanu, kā arī studentu atlasīšanu un uzņemšanu. Attīstības prorektors atbild par RTU attīstības stratēģiju un veiksmīgu tās ieviešanu, pārrauga RTU attīstībai nozīmīgu projektu īstenošanu, kā arī pārstāv RTU intereses darbā ar valsts institūcijām, sadarbības partneriem un sabiedrību. Finanšu prorektors atbild par RTU finanšu vadības procesiem un finanšu līdzekļu sadali un plānošanu RTU darbības nodrošināšanai un attīstības stratēģijas īstenošanai.

Grāmatvedība, studiju administrēšana, zinātnes administrācija un cilvēkresursu administrācija universitātē ir centralizēta. Pārējie administratīvie procesi, piemēram, iepirkumi un projektu vadība ir centralizēti līdz tādai pakāpei, lai izvairītos no institucionālajiem riskiem. Tajā pašā laikā RTU augstā pakāpē ir nodrošināta decentralizēta pārvaldes sistēma, kurā katrai akadēmiskajai struktūrvienībai piemīt zināma autonomija. Tas nozīmē savu budžetu un pašpārvaldes struktūru, kas ļauj definēt un izpildīt struktūrvienības mērķus. Šāda pieeja motivē struktūrvienību vadītājus būt proaktīviem, plānot struktūrvienības attīstību un pieteikties finansējumam.

RTU pārvaldības struktūras informācija publicēta:

<https://www.rtu.lv/lv/universitate/struktura-un-vadiba>.

1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

RTU ir izveidota iekšējā kvalitātes vadības sistēma, kurā ir ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

RTU iekšējā kvalitātes vadības sistēma darbojas atbilstoši "Izcilības pieejai" (apstiprināta RTU Senāta sēdē 2017. gada 30. janvārī, protokols Nr. 606), kā arī "RTU Kvalitātes politikai" (apstiprināta Senāta sēdē 2017. gada 25. septembrī, protokols Nr. 612).

Kvalitātes politika vērsta uz RTU misijas īstenošanu un stratēģisko mērķu sasniegšanu. Kvalitātes politika veido RTU Stratēģijas īstenošanas ietvaru, pētniecības, studiju procesa un organizācijas attīstības un pilnveidošanas ceļus. Universitātes kvalitātes politika ir saskaņota ar Eiropas asociācijas kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā (*European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA*) standartiem un vadlīnijām. RTU Izcilības pieeja un kvalitātes politika ir savstarpēji integrēti dokumenti, kas nosaka, ka RTU izmanto Eiropas Kvalitātes vadības fonda (*European Foundation for Quality Management, EFQM*) kvalitātes modeli. 2022. gada 23. septembrī RTU saņēma apbalvojumu – četru zvaigžņu novērtējumu "Recognized by EFQM",

novērtējot universitātes ieviesto kvalitātes vadības sistēmu. Šī atzinība apliecina, ka RTU ir skaidri definējusi sasniedzamos mērķus Latvijā un starptautiskajā mērogā, ir apzinājusi un cieši sadarbojas ar partneriem industrijā, nevalstiskajā sektorā un valdībā vienotu mērķu īstenošanai, kā arī ir skaidri redzamas universitātes pozitīvas attīstības un izaugsmes tendences ilgtermiņā.

EFQM kvalitātes modelis paredz sadarbību ar studentiem, darbiniekiem sadarbības partneriem, profesionālajām asociācijām, studentu organizācijām, citām augstākās izglītības iestādēm, uzņēmumiem un organizācijām. RTU veido un uztur atklātu dialogu, lai izzinātu iesaistīto pušu vajadzības un atbilstoši reaģētu, veidojot atgriezenisko saiti ikdienas un ilgtermiņa sadarbībai.

Veidojot saikni ar iesaistītajām pusēm, RTU vadība veicina izcilības attīstību un nodrošina sasniedzamo mērķu skaidrību, vienotību, darba vides veidošanu un dažādības vadību.

RTU personāls piedalās kvalitātes nodrošināšanā, sniedzot ierosinājumus un atgriezenisko saiti RTU kvalitātes vadības sistēmas uzlabošanai. RTU struktūrvienību vadītāji ir atbildīgi par iekšējās kvalitātes nodrošināšanas procedūru un procesu īstenošanu to vadītajās struktūrvienībās.

Pamatojoties uz regulāro studējošo un absolventu aptauju rezultātiem, tiek plānota studiju procesa kvalitātes uzlabošana.

Sadarbība ar partneriem, piegādātājiem un citām iesaistītajām pusēm notiek saskaņā ar RTU Stratēģiju, veidojot piemērotus sadarbības tīklus un nosakot atbilstošu politiku, aktivitātes un procesus efektīvai sadarbībai, kas vērsta uz RTU darbības kvalitātes nodrošināšanu un atgriezeniskās saites iegūšanu. Studiju programmu aktualitātes nodrošināšana un nepārtraukta pilnveide, jaunu studiju programmu izstrādāšana notiek, ievērojot visu mūsdienīgā un starpdisciplinārā tehnoloģiju izglītībā iesaistīto pušu intereses.

Ārējās iesaistītās puses (valsts iestādes, sadarbības partneri, sabiedrības pārstāvji) vērtē studiju procesu un tā rezultātus valsts pārbaudījumos, praksē un akreditācijā, sniedz ieguldījumu studiju programmu satura un kvalitātes uzlabošanā.

Vairāk par šo jautājumu izklāstīts 2.1.1. sadaļā.

Informācija par RTU Izcilības pieeju publicēta:

<https://www.rtu.lv/lv/universitate/strategija/rtu-izcilibas-pieeja>.

Informācija par RTU Kvalitātes politiku publicēta:

<https://www.rtu.lv/lv/universitate/dokumenti/kvalitates-politika> (Pievienota arī Iekšējo normatīvo aktu saraksta 03. pielikuma failā).

1.4. Aizpildīt tabulu par augstskolas/ koledžas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2(1) daļā norādītajam, sniedzot pamatojumu, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo pašnovērtējuma ziņojuma nodaļu, kurā sniegts pamatojums.

1.	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	Atbilstoši RTU ieviestajai kvalitātes modelimvadības sistēmai, notiek procesu analīze un uzlabojumu veikšanapilnveide. Tiek analizēti darbības rādītāji un dažādu iesaistīto pušu atgriezeniskā saite - aptauju vērtējuma rezultāti. Kvalitātes pārskata dati tiek apkopoti pēc akadēmiskā gada noslēguma. Ar fakultātēm tiek parakstītas ikgadējas vienošanās par sasniedzamajiem studiju procesa rādītājiem, kvalitāte tiek vērtēta, analizējot definēto mērķu izpildi attiecībā pret plānu. Sīkāku informāciju skatīt šīs tabulas 5. rindā.

2.	Izstrādāts mehānisms augstskolas/koledžas studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	Studiju programmu izstrāde notiek saskaņā ar "Studiju programmu pieteikšanas, izstrādāšanas un grozījumu izdarīšanas kārtību" (apstiprināta RTU Senātā 2021. gada 26. aprīlī, protokols Nr. 649). RTU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanā iesaistītas studiju procesu īstenojošās katedras un institūti, fakultāšu domes, Studiju prorektora dienests, Studentu parlaments un Senāts. Minētās institūcijas vispusīgi vērtē no jauna veidojamās studiju virzienus un studiju programmas, izmaiņas studiju virzienos un studiju programmās un studiju virzienu ikgadējos pilnveides ziņojumus. Studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanas mehānisma darbība RTU notiek Rektorāta, fakultāšu, studiju virzienu un studiju programmu līmenī. Rektorāta līmenī RTU studiju iekšējās kvalitātes kontroli veic Studiju prorektora dienests. Studiju departaments veic: (1) studiju programmu reģistra uzturēšanu un kontroli, kas ietver studiju satura atbilstības kontroli studiju programmas mērķim, uzdevumiem un plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem, kā arī izmaiņu kontroli; (2) studiju kursu reģistra uzturēšanu un kontroli, kas ietver studiju kursu aprakstu atbilstības kontroli plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem, kā arī studiju kursu apraksta kvalitātes kontroli; (3) periodisku studējošo anketēšanu universitātes līmenī.
3.	Izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārlicināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu	Studiju rezultātu vērtēšana notiek saskaņā ar "Studiju rezultātu vērtēšanas nolikumu" (apstiprināts RTU Senātā 2022. gada 30. maijā, protokols Nr. 663) un "Nolikumu par noslīguma pārbaudījumiem RTU" (apstiprināts RTU Senātā 2021. gada 26. aprīlī, protokols Nr. 649). Studiju rezultātu vērtēšanas nolikums nosaka, ka studiju rezultātu vērtēšanas process ietver gan formatīvo, gan summatīvo vērtēšanu un regulē summatīvās vērtēšanas kārtību RTU studijuursos sasniedzajiem studiju rezultātiem. Tajā ir atrunāti pārbaudījumu veidi, pieļaujamās vērtēšanas skalas, pārbaudījumu plānošanas un norises nosacījumi, studiju kursa gala vērtējuma noteikšanas kārtība, apelācijas procedūras, akadēmisko parādu kārtošana un sekmības uzlabošanu. Studiju programmas noslīgumā sasniegto studiju rezultātu vērtēšanas kārtību nosaka nolikums par studiju noslīguma pārbaudījumiem, kas regulē studiju noslīguma pārbaudījumu organizēšanas un norises kārtību, vispārīgās prasības studiju noslīguma darbiem, kā arī studiju noslīguma darbu izstrādes un aizstāvēšanas kārtību. Detalizētas prasības studiju noslīguma darbiem, metodiskos norādījumus noslīguma darba izstrādāšanai un aizstāvēšanas kārtību, pamatojoties uz šo nolikumu, izstrādā par studiju programmas īstenošanu atbildīgā struktūrvienība un apstiprina fakultātes dome. Nolikums attiecināms uz visu veidu un līmeņu studijām, izņemot doktora studijas.

4.	Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai	Lai nodrošinātu akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba snieguma kvalitāti, regulāri tiek vērtēta profesionālās pilnveides nepieciešamība, vērtējot rezultātus. Profesionālās pilnveides mācību moduļi tiek izstrādāti, apkopojot informāciju no: (1) reizi divos gados akadēmiskā personāla aptaujas par profesionālās pilnveides nepieciešamību; (2) studējošo anketu rezultātu analīzes; (3) sadarbības ar studentu pašpārvaldēm; (4) pasaules tendencēm un citu Latvijas augstskolu labo praksi piemēriem akadēmiskā personāla profesionālās pilnveides jomā; (5) akadēmiskā personāla sniegto informāciju par interesējošām profesionālās pilnveides tēmām; (6) akadēmisko struktūrvienību vadītāju sniegtiem ieteikumiem docētāju profesionālās pilnveides vajadzībām. 2018. gada nogalē ir izveidots Akadēmiskās izcilības centrs (AIC) - mācīšanas un mācīšanās centrs, kura pamatuzdevums ir izstrādāt akadēmiskā personāla profesionālās pilnveides stratēģiju, tai skaitā atbilstoši MK noteikumu Nr. 569 16. pantam. Citi AIC uzdevumi detalizētāk izklāstīti 3.5. sadaļā. Akadēmiskās struktūrvienības, izvērtējot docētāju profesionālās pilnveides nepieciešamību, organizē regulārus vai vienreizējus kvalifikācijas celšanas pasākumus. Struktūrvienība izvērtē, vai konkrētā pasākumā lielāka lietderība ir piedalīties noteiktiem docētājiem, visiem struktūrvienības docētājiem vai aicināt piedalīties docētājus arī no citām struktūrvienībām.

5. Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem	Studējošo gaidas un apmierinātība ar studiju saturu un procesu tiek apzināta secīgās un plānveidīgās aptaujās visos studiju posmos. Studējošo aptaujas tiek organizētas saskaņā ar “Nolikums par studentu aptaujām studiju procesa novērtēšanai” (apstiprināts ar RTU studiju prorektora rīkojumu Nr. 02000-1.1-e/89 2021. gada 1. februārī). Aptauju mērķis ir noskaidrot pirmā kursa studējošo adaptāciju universitātes sistēmā un visu studējošo apmierinātību ar studiju procesu, lekcijām, praktiskajām nodarbībām pēc katra semestra, studentu apmierinātību ar universitātes piedāvātajiem pakalpojumiem, kā arī absolventu apmierinātību ar studiju programmu kopumā. Aptauju rezultāti pieejami mācībspēkiem, struktūrvienību vadītājiem un kopsavilkumu veidā studējošajiem. Aptauju rezultāti arī tieši rezumē akadēmiskā personāla darba efektivitāti, jo studējošajiem ir iespēja arī pievienot savus komentārus aptaujās par mācībspēku darba spējām un profesionalitāti. Studējošo sekmības informācijas analīze ir konkrētās struktūrvienības, kas īsteno studiju programmu, pārziņa. RTU Studiju vadības sistēmā ir pieejama informācija par sekmību studējošajiem studiju kursu ietvaros un vidējo svērto atzīmi kopumā. Ik gadu Valsts ieņēmumu dienests sniedz informāciju par RTU absolventu darba gaitām. RTU visaptverošā kvalitātes vadības sistēma, kas ir balstīta uz EFQM kvalitātes modeli, ietver un nodrošina studiju procesa un studiju programmu rezultatīvo rādītāju analīzi, salīdzināšanu, Katru gadu septembra sākumā tiek sastādīts fakultāšu uzdevumu plāns par studiju procesa rādītājiem: (1) studentu skaitu; (2) absolventu skaitu; (3) absolventu, kuri beidz studijas paredzētajā laikā, skaitu; (4) atskaitīto studentu skaitu; (5) ārvalstu studentu skaitu; (6) vēlētā akadēmiskā personāla vidējo vecumu; (7) angļu valodā īstenoto studiju programmu skaitu; (8) fakultātes mācībspēku novērtējuma vidējo rādītāju; (9) akadēmiskajos amatos ievēlēto personu skaitu ar zinātnisko grādu (%); (10) ārvalstu vieslektoru skaitu. Izveidotos fakultāšu studiju procesa uzdevumu plānus nākamajam akad. gadam sagatavo fakultāšu dekāni kopā ar dekānu vietniekiem studiju darbā un institūtu direktoriem, tos apstiprina RTU rektors. RTU vadība tiekas ar fakultāšu pārstāvjiem, lai izvērtētu fakultāšu uzdevumu plānus par studiju procesa rādītājiem – tiek izvērtēts sasniegtais iepriekšējā akad. gadā un definēti sasniedzamie rādītāji nākamajiem diviem akad. gadiem. Ar šiem rādītājiem tiek uzraudzīts fakultāšu sniegums studiju procesā. Šo rādītāju un citu aspektu izpilde ietekmē fakultātei piešķirto snieguma finansējuma apmēru, un veicina RTU Stratēģijas izvirzīto mērķu sasniegšanu. Studiju procesa finanšu līdzekļi tiek pārvaldīti pēc metodikām, ko apstiprinājis Senāts, vai ar tam piešķirtajām pilnvarām noteicis finanšu prorektors. Metodiku principi motivē struktūrvienību vadītājus būt proaktīviem, plānot struktūrvienības attīstību un pieteikties finansējumam. Detalizētāk šīs metodikas aprakstītas pašnovērtējuma ziņojuma 2.3.1. sadaļā.

6.	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti	Studiju departaments Fakultātes un studiju virziena līmenī iekšējo kvalitāti nodrošina fakultātes dome, studiju virziena komisija un studiju virziena direktors, studiju programmu direktori, studiju programmas īstenojošo institūtu un katedru administrācija. Studiju programmas ietvaros iekšējo kvalitāti nodrošina studiju programmas direktors un studiju programmu īstenojošais mācību personāls. Iekšējās kvalitātes kontroli studiju programmas līmenī veic attiecīgā institūta vai katedras administrācija. Lai notiktu nepārtraukta studiju programmu attīstība, RTU studiju virzienu komisijas pārrauga akadēmiskās aktivitātes attiecīgajā studiju virzienā un atbild par studiju virziena studiju programmu saturu un kvalitāti, tajā skaitā studiju virziena akreditāciju. Obligāta prasība ir darba devēju pārstāvju iekļaušana studiju virziena komisijas sastāvā. Studiju virzienu komisija darbojas saskaņā ar "Studiju virziena komisijas nolikums" (apstiprināts RTU Senātā 2021. gada 26. aprīlī, protokols Nr. 649). Studiju virziena komisijas pamatuzdevumi ir: (1) analizēt situāciju darba tirgū un dot ierosinājumus jaunu studiju programmu veidošanai, kā arī aktualitāti zaudējušu studiju programmu slēgšanai; (2) veikt studiju programmu satura un kvalitātes ekspertīzi, izvērtēt to atbilstību definētajiem mērķiem, atbilstību pārstāvētās zinātnes nozares un darba tirgus prasībām; (3) organizēt un uzraudzīt studiju virziena akreditāciju un studiju programmu licencēšanu; (4) analizēt ārējo ekspertu sniegtos vērtējumus un ieteikumus un organizēt norādīto trūkumu novēršanu; (5) veikt studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma, kā arī ikgadējo pārskatu par studiju virziena pilnveides pasākumiem, analīzi; (6) izvērtēt ierosinātās izmaiņas studiju programmās ar mērķi paaugstināt visu studiju virzienā iekļauto studiju programmu kvalitāti universitātes stratēģisko mērķu sasniegšanai; (7) analizēt studentu, absolventu un darba devēju aptauju rezultātus un organizēt atklāto trūkumu novēršanu, kā arī organizēt papildu aptaujas.

2.1. Studiju virziena pārvaldība

2.1.1. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām.

Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu savstarpējās sasaistes novērtējums.

Studiju virziena mērķis ir nodrošināt sistēmisku un secīgu izglītību iekšējās drošības un civilās aizsardzības jomās. Lai to sasniegtu ir jānosaka prioritāri preventīvie pasākumi un spēja prognozēt iekšējās drošības un civilās aizsardzības sistēmas attīstību saistot to ar visām nozarēm, kurām ir nozīme sabiedrības aizsardzībā. Valsts nacionālās intereses ir nodrošināt valsts drošību, sabiedrības drošību un arī atsevišķo indivīdu drošību.

Studiju virziens ir akreditēts 2013.gadā 5. jūnijā uz pilnu akreditācijas termiņu – sešiem gadiem. Studiju virziens aptver profesionālo speciālistu sagatavošanu tādās sabiedrības un cilvēkdrošības sfērās kā **valsts robeždrošība, ekonomiskās drošības un ekonomisko subjektu drošības nodrošinājums, izmantojot muitas un nodokļu administrēšanu, civilo aizsardzību, darba aizsardzību un ugunsdrošību**. Tā kā Latvija ir pilntiesīga Eiropas Savienības dalībvalsts, tās nacionālās drošības stratēģija ir saskaņota ar Eiropas Savienības iekšējās drošības stratēģiju. Atbilstoši Eiropas Savienības iekšējās drošības pamatnostādņiem ir nepieciešams proaktīvi risināt problēmas, ko rada draudi, kam ir tieša ietekme uz pilsoņu dzīvi, drošību un labklājību, tostarp dabas un cilvēku izraisītās katastrofas.

No ekonomikas stabilitātes draudu novēršanas viedokļa valsts funkcijas, kuras īsteno ekonomiskai drošībai ar tiesiskā regulējuma un vai citu instrumentu palīdzību, ir arī personas veselības, dzīvības, īpašuma un tā tiesību aizsardzība, kā arī intelektuālā īpašuma aizsardzība. Šeit liela nozīme ir VID muitas dienestu darbībai ekonomisko interešu aizsardzībai, kā patērētāju tiesības, konkurences un korupcijas risku novēršana, brīva preču kustība un godīgas tirdzniecības aizsardzība, kontrafaktu atklāšana un novēršana, darba ņēmēju interešu aizsardzība. Mūsdienu sabiedrības interesēs ir arī cīņa pret terorismu tai skaitā, dubultā pielietojuma un aizliegto preču ieviešanas vai tranzīta draudu novēršana, kur izšķiroša loma ir muitas dienestam. Svarīga ir muitas sadarbība ar citām robeždrošības iestādēm, piemēram, robežsardzi, sanitāro robežinspekciju, kā arī integrētās (koordinētās) robeždrošības nodrošināšana. Savukārt nodokļu dienestiem ir liela loma valsts finanšu sistēmas stāvokļa apdraudējumu novēršanā un sabiedrības uzticēšanās nodrošinājumā, tai skaitā cīņā pret naudas atmazgāšanu un terorisma finansēšanu.

Studiju virzienam un tā programmām tiek izvirzīti **mērķi**, kas izriet no RTU startēgiskajiem mērķiem. RTU izvirza 4 galvenos mērķus, no kuriem trīs saistīti ar universitātes pamatfunkciju īstenošanu: **izcila zinātne, kvalitatīvas studijas un ilgtspējīga valorizācija**. Savukārt, ceturtais – **institucionālā ekselence** – ar universitātes atbalsta funkciju un iekšējās pārvaldības pilnveidi. Institucionālajai ekselencei ir definēti **6 apakšmērķi**: digitalizācija, ilgtspējīga attīstība, efektīva finanšu un administratīvā darbība, internacionalizācija, komunikācija un sadarbība, cilvēkresursu attīstība. Visiem stratēģijā noteiktajiem mērķiem ir definēti konkrēti veicamie uzdevumi un rezultatīvie indikatori, kas ļauj sekot stratēģijas īstenošanai un līdz 2025. gadam īstenot RTU vīziju – starptautiski konkurētspējīga, dinamiska un moderna zinātnes un tehnoloģiju universitāte.

RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes (IEVF) jaunā plānošanas perioda **stratēģija** izstrādāta saskaņā ar [RTU Stratēģiju](#) (2021–2025) un RTU Attīstības programmu, balstīta šajos dokumentos iekļautajos norādījumos un atspoguļo fakultātes ieguldījumu, pamatmērķus un uzdevumus kopējo universitātes mērķu sasniegšanā.

[IEVF stratēģijā](#) atspoguļoti fakultātes studiju, zinātnes un valorizācijas procesa darbības rādītāji, izvērtētas fakultātes konkurētspējas priekšrocības un noteikti fakultātes uzdevumi studiju, zinātnes un valorizācijas mērķu īstenošanai, ņemot vērā RTU definētos četrus galvenos mērķus, kas

kaskadēti arī fakultāšu līmenī.

IEVF līdz 2025. gadam stratēģisko mērķu īstenošanai galvenās aktivitātes tiks vērstas uz starptautiskās sadarbības stiprināšanu, valorizāciju un starptautiskas akreditācijas iegūšanu gan studiju programmu, gan institucionālā (fakultātes) līmenī.

IEVF **būtisks uzdevums** ir sagatavot starptautiski atzītus, augsti kvalificētus speciālistus dažādās vadības, administrēšanas, ekonomikas, drošības, tehnoloģiju, sistēmu un nozaru pārvaldības jomās – uzņēmējdarbības, cilvēkresursu, starptautisko ekonomisko sakaru, muitas un nodokļu administrēšanas, loģistikas, sistēmu, procesu, tehnoloģiju un kvalitātes vadības, nekustamo īpašumu pārvaldības, mārketinga, finanšu un darba un civilās aizsardzības.

Studiju virzienā esošo studiju programmu mērķi ir pakārtoti studiju virziena mērķim, kopumā veidojot vienotu sistēmu, vienlaikus atspoguļojot katras studiju programmas specifiku.

Attēls: studiju programmu savstarpējā sasaiste

Kā redzams, studiju virzienā ietilpst **5 programmas**:

Bakalaura un maģistra profesionālo studiju programmas „**Muitas un nodokļu administrēšana**”, kas nodrošina lai studenti iegūtu vispusīgas zināšanas par muitas un nodokļu iestāžu darbību un prastu tās izmantot praksē, kā arī būtu kompetenti patstāvīgi analizēt informāciju, pieņemt lēmumus un parādīt, ka izprot profesionālo ētiku un veikt iestādes, uzņēmuma un to struktūrvienību vadītāja pienākumus. Programmas nodrošina studentus ar profesionālām zināšanām specialitātē, tādējādi izglītojot gan vispusīgus valsts pārvaldes darbiniekus, gan darbiniekus privātajam sektoram.

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma "**Ugunsdrošība un civilā aizsardzība**" atbilst Latvijas interesēm cilvēkdrošības jomā, un sagatavo darbam ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera profesijā. Šī studiju programma sagatavo ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženierus, kuri nepieciešami Nacionālās drošības sistēmas darbībai. Nacionālās

drošības sistēmas darbība balstās uz civilmilitāro sadarbību, kura ir plānota un saskaņota valsts pārvaldes iestāžu, sabiedrības un Nacionālo bruņoto spēku darbība valsts apdraudējuma pārvarēšanai.

Kā viena no vissvarīgākajām valsts iekšējās ekonomiskās un cilvēku potenciāla resursu drošības komponentēm saprotama arī tehnogēnās vides drošība. Viena no cilvēka pamattiesībām, kā norādīts LR Satversmē, ir viņa dzīvības un veselības aizsardzība. Studiju virzienā ietilpstošo programmu **“Darba aizsardzība”** un **“Drošības inženierija”** pamatmisija ir sagatavot augstas kvalifikācijas vecākos darba aizsardzības speciālistus un **darba drošības** inženierus, kuru zināšanas darba aizsardzības un civilās aizsardzības jomā nepieciešamas tautsaimniecībā, lai katrā darba vietā tiktu garantēti veselībai un dzīvībai droši darba apstākļi arī pilnībā atbilst nacionālo interešu formulējumam. Tāpat nacionālās drošības sistēmas darbība balstās uz civilmilitāro sadarbību, t.i., efektīvas savstarpējās sadarbības koordinācijas, vienotas izpratnes par kopējiem mērķiem un dalītas atbildības par mērķu sasniegšanas rezultātiem principiem.

Attiecībā uz izglītību muitas jomā, jāņem vērā, ka tai starptautiskā līmenī ir izvirzītas **speciālas prasības**, kuras jāievēro līdztekus nacionālo profesiju standartu prasībām.

Prasības bakalaura izglītības līmenim nosaka Pasaules muitas organizācijas (PMO) muitnieku operacionālā vadītāja (Operational Manager) profesijas standarts, bet maģistra līmenim - stratēģiskā vadītāja (Strategic Manager/Leader) profesijas standarts. Šos standartus 2009.gadā apstiprināja 177 PMO dalībvalstis, tai skaitā Eiropas Savienība un Latvija. 2019.gadā šos standartus precizēja. Šo standartu izstrādē un pilnveidošanā piedalījās RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta (SESMI) speciālisti. (skat. Pielikumu WCO Professional Standards 2019) Par to RTU ir saņēmusi PMO pateicības <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/capacity-building/activities-and-programmes/picard/professional-standards/omd-normes-prof-uk-basse-def.pdf?la=en>

RTU bakalaura un maģistra studiju programmas "Muitas un nodokļu administrēšana" ir izstrādātas atbilstoši gan Latvijas nacionālo profesijas standartu, gan PMO muitnieka profesijas standarta, gan EK muitnieku kompetenču un mācību programmu prasībām. Programmas ir ieguvušas gan PMO, gan EK akreditāciju (atzīšanu) (pielikumā: EK Sertifikāts: *EC Recognition Certificate Bachelors*, *EC Recognition Certificate Masters*, *WCO Certificate*). Šo programmu starptautiskais prestižs ir ļoti augsts.

2010. gadā RTU bakalaura un maģistru studiju programmas PMO akreditēja kā pirmās pasaulē atbilstošas PMO standartiem. Pēc PMO Standartu pārstrādāšanas un papildināšanas 2019. gadā, attiecīgas izmaiņas ir veiktas arī RTU studiju programmās.

2021. gada jūnijā bakalaura un maģistra studiju programmas «Muitas un nodokļu administrēšana» saņēma arī Eiropas Komisijas akreditāciju (atzīšanu) par atbilstību Eiropas Savienības (ES) muitas kompetencēm.

EK atzīšanas sertifikātu piešķir kā izcilības zīmi augstas kvalitātes modernām muitas studiju programmām, apliecinot, ka tās studentiem nodrošina EK noteikto muitas kompetenču apgūšanu darbam gan valsts, gan privātajā sektorā ES.

RTU ir vienīgā mācību iestāde Latvijā ar starptautiski akreditētām studiju programmām «Muitas un nodokļu administrēšana». Unikālās studiju programmas, kas veidotas sadarbībā ar Pasaules Muitas organizāciju (PMO) un Valsts ieņēmumu dienestu (VID), kā arī atbilstoši EK prasībām, tagad ir saņēmušas pilnu iespējamo starptautisko atzīšanu, ko pasaulē piešķir muitas programmām augstskolās. Vienlaikus ar RTU diplomu, absolventi saņem arī PMO sertifikātu par studiju programmas atbilstību starptautiskajiem muitnieku profesijas standartiem un EK sertifikātu par atbilstību ES muitas kompetencēm

(https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation-1/eu-training/custcompeu-eu-customs-competency-framework_en).

(Pielikumā: RTU EC certificates for Bachelor`s and Master`s Programmes 2) RTU WCO certificates for Bachelor`s and Master`s Programmes).

Vienlaikus RTU ir ieguvusi tiesības lietot PMO logo uz RTU izstrādātajiem metodiskajiem materiāliem muitas jomā.

Jāatzīmē, ka pirms EK atzīšanas sertifikāta piešķiršanas vadošie EK eksperti vērtēja RTU programmu kopējo, kā arī atsevišķu programmās iekļauto mācību priekšmetu satura atbilstību ES muitas kompetencēm. Savā novērtējumā Eiropas Komisija atzīst, ka RTU ir “vienas no labākajām muitas studiju programmām ES, kas nodrošina izcilu un daudzpusīgu muitas kompetenču apguvi”. Tā arī atzīmē, ka “starptautisko ekspertu vērtējumā patiesais RTU programmās apgūstamo prasmju līmenis ir pat augstāks nekā izvirzīts EK prasībās”.

Papildu informācija par EK atzīšanu: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-recognition-state-art-customs-academic-programmes_en.

Pieprasījums pēc studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” absolventiem ir ļoti augsts un faktiski joprojām Valsts ieņēmumu dienesta vajadzības pēc šiem speciālistiem netiek apmierinātas pilnībā. Kā vienu no iemesliem būtu jāuztver joprojām nepietiekošais budžeta vietu skaits, kas tiek izdalīts studiju virzienam. Neskatoties uz LR Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta vairākkārtējiem lūgumiem LR Izglītības un zinātnes ministrijai rast risinājumu neapmierinošajai situācijai, pozitīvas izmaiņas budžeta vietu palielināšanā nenotiek.

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju VID personāla mainība ir 16% gadā. Vidēji gadā ir nepieciešami aptuveni 550 jauni darbinieki gan nodokļu, gan muitas, gan atbalsta jomās. Nodrošinot efektīvu un kvalitatīvu nodokļu un citu obligāto maksājumu iekasēšanu, noziedzīgu nodarījumu atklāšanu un novēršanu valsts ieņēmumu jomā, kā arī NATO un Eiropas Savienības ārējās robežas aizsardzību arī turpmāk būs nepieciešami studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” absolventi.

Nemainīgi augsts pieprasījums ir arī pēc speciālistiem ugunsdzēsības un darba drošības jomā. Latvijā līdz 2011.gadam tika īstenotas 3 studiju programmas, kuras kopumā pozitīvi ietekmēja tehnogēnās vides drošību, bet tomēr nenodrošināja šī aspekta kompleksu redzējumu un iespēju kontrolēt ražošanas ietekmi uz apkārtējo darba vidi kopumā, nenodrošinot drošības ilgtspējīgu un kompleksu monitoringu un cilvēku resursu dzīvības un veselības kvalitāti. Ražošanas tehnoloģiskās integrācijas līmeņa pieaugums noveda pie tehnogēnās vides drošības kompleksa vērtējuma nepieciešamības. Ja iepriekš darba aizsardzība, ugunsdrošība un civilā aizsardzība tika apskatītas kā nosacīti atsevišķas disciplīnas, tad tehnogēniskā integrācija – ražošanas procesu automatizācija savienojot vienā sistēmā secīgas, dažādas tehnoloģijas (dažādas bīstamības pakāpes un dažādas ietekmes rakstura uz cilvēka veselību, dzīvību un labklājību) nosaka darba vides drošības un pārvaldības izglītības disciplīnu integrācijas nepieciešamību. Tika secināts, ka iztrūkst pats pamatposms - bakalaura profesionālās studijas. RTU Senāta sēdē 2011.gada 31.janvārī tika apstiprināta bakalaura profesionālo studiju programma **“Drošības inženierija”**.

Ņemot vērā, ka studiju virzienā ietilpstošās studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” un „Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” un “Drošības inženierija” ir unikālas Latvijā, studiju virziena absolventu konkurētspēja ir ļoti augsta un tas dod iespējas attīstīt nacionālās drošības sistēmas darbību arī turpmāk.

Darba devēju konfederācijas (LDDK) veiktajā aptaujā, RTU ir atzīta par darba devēju ieteiktāko un atzītāko augstākās izglītības mācību iestādi un šajā reitingā līdz šim katru gadu ieņem godpilno 1.vietu. Šis ir Latvijas portāla Prakse.lv un LDDK veidots Latvijas augstākās izglītības mācību iestāžu novērtējums. Tika izvērtēts, kādas profesijas šobrīd ir nepieciešamas darba tirgū un kura augstskola spēj sagatavot vislabākos speciālistu konkurētspējīgiem uzņēmumiem. Šāds novērtējums tika izveidots ar mērķi palīdzēt pamatskolu un vidusskolu absolventiem izdarīt pareizo profesijas un izglītības iestādes izvēli. Tika atzīts, ka RTU ir paraugs tam, kā tiek nodrošināta reāla saite starp studijām un reālo darba tirgu. Šajā aptaujā pieprasītāko profesiju sarakstā tika minētas ne tikai ar inženierzinātnēm saistītās profesijas, bet arī tās, kas saistītas ar studiju virzienu „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”.

2022. gadā RTU IEVF un Rīgas Biznesa Skola (RBS) septīto reizi ierindojās **četrpalmu līgā**, kas apzīmē īpaši augstu akadēmiskās institūcijas līmeni, izcilu kvalitāti un spēcīgu starptautisko ietekmi biznesa un vadības izglītībā. Kopumā reitingu veido piecas palmu līgas. RTU IEVF un RBS ierindojušās augstajā četrpalmu līgā, kurā iekļautas 200 biznesa skolas ar teicamu vērtējumu un ievērojamu starptautisko ietekmi. Šie sasniegumi parāda fakultātes studiju programmu augsto kvalitātes līmeni un attīstības potenciālu gan Latvijas, gan reģionālajā, gan starptautiskajā līmenī.

2022.gadā Eduniversal reitingā studiju programma “Darba aizsardzība” ieņēma 4. vietu kategorijā “Cybersecurity, systems security and data protection” un 12. vietu kategorijā “Environmental security” <https://www.best-masters.com/search.php?query=Riga+technical>.

RTU IEVF īstenotā maģistru studiju programma “Muitas un nodokļu administrēšana” 2021. gadā ierindota 29. vietā pasaulē starp pasaules 50 labākajām universitāšu un biznesa skolu programmām nodokļu administrēšanas jomā.

Tas ir izcils novērtējums starptautiskajā Eduniversal maģistra studiju programmu reitingā. Reitinga rezultāti pierāda virziena studiju programmu augsto starptautisko konkurētspēju dažādās jomās. Vairāk informācijas par reitingu — <http://www.eduniversal-ranking.com/>.

Viens no veidiem kā studiju virziena studiju programmu vadība iegūst informāciju par studiju programmas kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām, ir ciešs kontakts ar darba devējiem – uzņēmumiem, iestādēm un organizācijām, kā arī absolventiem. Lai nodrošinātu nepārtrauktu abpusēju dialogu, regulāri tiek rīkoti pasākumi un konferences, kur tiekas visas iesaistītās puses – darba devēji, VID muitas un nodokļu, VUGD drošības iestāžu, kā starptautisku organizāciju speciālisti, augstskolas akadēmiskais personāls, absolventi un studenti.

2017./2018. studiju gada oktobrī RTU IEVF tika izveidots, un IEVF Domes sēdē apstiprināts IEVF Padomnieku konvents. Konventa darbības mērķis ir veicināt RTU stratēģijai un valsts tautsaimniecības vajadzībām atbilstošu RTU, fakultātes un institūtu attīstību un palīdzēt pilnveidot studiju kvalitāti.

2.1.2. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā augstskola/ koledža plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvairīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.

Studiju virziena kvalitātes nodrošināšanai katru gadu tiek gatavots studiju virziena **pilnveides**

ziņojums, ko izvērtē studiju prorektora norīkots eksperts. Pilnveides ziņojuma neatņemama daļa ir SVID analīze, kas ļauj koncentrēti parādīt sasniegto un akcentēt problēmas.

Tas ir būtisks rīks studiju virziena mērķu sasniegšanai un ļauj regulāri veikt nepieciešamās izmaiņas un uzlabojumus studiju virziena programmās. Tā, piemēram, iesaistot visus studiju virziena programmu direktorus, darba devēju pārstāvjus un IEVF Studentu pašpārvaldes pārstāvjus 2022. gadā tika būtiski pārstrādāta studiju virziena SVID analīze un attīstības plāns turpmākajiem 6 gadiem. Veicinot studiju virziena attīstības plānošanu un pilnveidi, SVID analīzes rezultāti un attīstības plāns tika apspriesti ar IEVF Padomnieku dalībniekiem konventa sēdē.

Studiju virziena SVID analīze:

Stiprās puses

- unikālas un mūsdienīgas augstākā izglītības līmeņa studiju programmas;
- studiju programmās iekļautas PMO un EK prasības studiju programmas saturam, kas atvieglo sadarbību ar citām muitas augstskolām pasaulē;
- profesionālās bakalaura un maģistra muitas studiju programmas saņēmušas pilnu iespējamo starptautisko atzīšanu. Vienlaicīgi ar starptautiski atzītu diplomu, programmas absolventi saņem PMO un EK sertifikātus;
- starptautisko ekspertu vērtējumā tās ir vienas no labākajām muitas studiju programmām Eiropas Savienībā (ES), kas nodrošina izcilu un daudzpusīgu muitas kompetenču apguvi. Atzīmēts, ka, RTU programmās apgūstamo prasmju līmenis ir pat augstāks nekā izvirzīts EK prasībās;
- augsti attīstīta infrastruktūra un materiālā bāze, moderns auditoriju tehniskais nodrošinājums un personāla darba telpas, izcila digitālā infrastruktūra (ORTUS, Bloomberg, Use Science, publikāciju datu bāzes u.c.);
- instalēta ARSHI datorprogramma, kā arī ALOHA un ArcGis datorprogrammas un portāla ORTUS vides lietošana studiju procesā;
- Studijuursos tiek izmantotas jaunākās informācijas tehnoloģijas un datu bāzes muitas un nodokļu jomā, kā piemēram, EMDAS (Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma); EDS (Elektroniskās deklarēšanas sistēma); ITVS (Integrētā tarifa vadības sistēma) u.c.;
- Darba un civilās aizsardzības institūtam (DCAI) ir ierīkota Tehnogēnās vides drošības zinātniskā laboratorija, kas ļauj veidot un īstenot pētniecības darba programmas darba aizsardzības, civilās aizsardzības un ugunsdrošības jomās Eiropas Savienības, Latvijas Zinātnes padomes un citu zinātnisko projektu ietvaros, kā arī nodrošināt tehnisko bāzi inženieru maģistrantu un doktorantu pētnieciskai darbībai. 2017.gadā laboratorija tika papildināta ar automatiskās ugunsdzēsības un apziņošanas sistēmas iekārtu.
- sadarbībā ar VID Muitas pārvaldi, Muitas un nodokļu katedrā ir izveidota Muitas kontroles laboratorija. Tā ir aprīkota ar dažādām mērierīcēm un tehniskiem līdzekļiem, ko muitnieki izmanto ikdienas darbā, veicot transportlīdzekļu un personu apskati. Tādējādi praktiskās nodarbībās tiek trenētas studentu spējas atrast kontrabandas preces;
- sadarbībā ar VID, SESMI ir izveidots Muitas un nodokļu muzejs, kura eksponātus, filmas u.c. materiālus izmanto studiju procesā;
- iespēja izmantot procesā speciālo literatūru, ko izstrādājuši RTU mācībspēki atbilstoši studiju procesa vajadzībām;
- motivēts un profesionāli kvalificēts personāls ar lielu pieredzi praktiskajā darbā; virziena administratīvā struktūra un procesi nodrošina nepārtrauktu programmu attīstību un kvalitātes kontroli;
- demokrātiskas attiecības starp administrāciju, akadēmisko personālu un studentiem, studentiem ir iespēja ietekmēt studiju procesu, tā attīstību un pilnveidošanu. IEVF ir aktīvākā Studentu pašpārvalde;

- akadēmiskā personāla ciešs kontakts ar darba devējiem, darba devēju aktīva līdzdalība mācību procesā (iespēja izmantot darba devēju materiāli tehnisko bāzi); studiju virziena programmām ir laba atpazīstamība un reputācija Latvijā kā augstas kvalitātes programmām un augsts darba devēju novērtējums, līdz ar to ir augsts pieprasījums pēc speciālistiem gan valsts, gan privātajā sektorā studiju virziena jomā;
- iespēja izmantot VID muitas tehnisko nodrošinājumu, piemēram, specializētās laboratorijas, kontroles tehniku u.c.
- studiju virzienā iegūstama atbilstoša, kvalitatīva, mūsdienīga un prestiža izglītība un labas karjeras iespējas; studentiem un absolventiem ir nozarei nepieciešamais teorētisko zināšanu līmenis, studiju procesā tiek sabalansētas teorētiskās un praktiskās nodarbības, tiek nodrošinātas studentu prakses vietas;
- RTU tiek organizēta tautsaimniecības speciālistu kvalifikācijas paaugstināšana, it īpaši muitas jomā, kas veicina jaunākās informācijas izmantošanu arī studiju procesā un uzlabo sadarbību ar darba devējiem;
- plaša, moderna un pieejama RTU bibliotēka (strādā 7x24), studiju procesā tiek izmantotas jaunākās mācību grāmatas un pasaulē atpazīstamu situāciju analīzes (Case study) materiāli; iespējas izmantot studiju virziena pasniedzēju sagatavoto speciālo mācību literatūru;
- iespēja piedalīties starptautiskās zinātniskās konferencēs un semināros (gan studentiem, gan mācībspēkiem), t.sk., kuras organizē PMO;
- teicama sadarbība ar starptautiskām organizācijām; plaši lietišķie kontakti ar Pasaules Muitas organizāciju, Eiropas Komisiju, dažādu valstu muitas iestādēm (Latvija, Vācija, Lietuva, Kazahstāna, Kirgizstāna, Uzbekistāna, Tadžikistāna, Turkmenistāna, Azerbaidžāna) un to mācību centriem, ārzemju augstskolām un ERASMUS+ programmas dalībvalstīm sabiedrības drošības jomā, kā arī ilgstoša un cieša sadarbība ar LR VUGD un tai līdzvērtīgām struktūrām Lietuvā, Igaunijā un BJVP;
- RTU mācībspēki sevi ir apliecinājuši kā augsti kvalificēti speciālisti, kurus regulāri iekļauj darba grupās dažādu starptautisku un valsts nozīmes normatīvo aktu izstrādē un pieaicina kā ekspertus negadījumu izvērtēšanā attiecīgajā jomā, tai skaitā Konsultatīvajās padomēs u.c.
- spēcīga RTU Absolventu asociācija, kas veido reputāciju un ilgtspējīgu sadarbību ar bijušajiem studentiem;
- augsta starptautiskā reputācija un atpazīstamība.

Vājās puses

- studentu sākotnējā sagatavotība un nepietiekamas priekšzināšanas atsevišķos mācību priekšmetos pēc vidusskolas, kas rada papildus akadēmiskā personāla slodzi un kavē iespējas attīstīt studentu pētnieciskā darba iemaņas un profesionālo kompetenci;
- nepietiekama studējošo mobilitāte mācību procesa ietvaros; studējošo nodarbinātība finansiālo apstākļu dēļ; mācību savienošana ar darbu;
- nepieciešamība izmantot ierobežotās pieejamības informāciju, līdz ar to apgrūtināta starptautiskā studentu apmaiņa, akadēmiskajām personālam ierobežotas iespējas publicēt zinātnisko pētījumu rezultātus, u.tml;
- ierobežota pieeja nozares datu bāzēm (piemēram, nodokļu informācijas sistēmām, risku analīzei u.c.) un atbilstošu simulācijas programmu trūkums, kā arī nepietiekams finansējums šo programmu iegādei;
- prasība ik gadu palielināt mācību maksu, kas novedis pie maksas studentu skaita samazināšanās studiju virziena programmās. Piemēram, ja “Muitas un nodokļu administrēšanas” studiju programma vēl 2019. gadā nodrošināja ap 30% no visiem RTU ieņēmumiem no maksas studentiem, tad 2022. gadā par maksu uzņēma tikai 11 studentus;
- nepietiekošs valsts finansējums budžeta vietām studiju virziena programmās, salīdzinājumā

- ar valsts institūciju un privātā sektora pieprasījumu pēc jomas absolventiem;
- studentu sekmības samazināšanās, studiju un darba apvienošanas ietekmē.

Iespējas

- veidot plašāku starptautisko sadarbību iekšējās drošības un civilās aizsardzības apmācību un zinātniskās pētniecības jomās, tai skaitā, piedaloties EK BOMCA-10 programmās un Šveices bruņoto spēku demokrātiskās kontroles centra un EDSO programmās Centrālās Āzijas valstīs, kā arī PMO PICARD programmās;
- attīstīt starptautisko sadarbību pateicoties PMO vienoto muitnieku profesiju standartu ieviešanai, EK TAXUD muitnieku profesionālo kompetenču ietvara prasību ieviešanai;
- attīstīt pētniecisko darbu, iesaistot studentus, veikt lietišķos pētījumus, sadarbojoties ar nozares uzņēmumiem un organizācijām, kā arī noslēguma darbu izstrādi veidot atbilstoši konkrētu uzņēmumu interesēm un nozares specifikai;
- regulāri pilnveidot studiju programmas sadarbībā ar ārvalstu partneriem un darba devējiem Latvijā, novērtējot izmaiņas ar studiju virzienu saistītajās nozarēs un atbilstoši tendencēm darba tirgū;
- stiprināt starptautisko sadarbību ar partneriem, attīstīt zinātniski pētniecisko darbību, iesaistoties starptautiskajos projektos;
- piedāvāt kvalifikācijas paaugstināšanas kursus atbilstoši nozares specifikai, kā arī piedāvāt studiju kursus projektos, kas nodrošina tautsaimniecības nozarēm aktuālu un nozīmīgu prasmju apguvi;
- veicināt interesi veiksmīgiem uzņēmējiem dalīties ar savu pieredzi un zināšanām, nodrošinot iespēju viņus iesaistīt kā mācībspēkus studiju virziena realizācijā un radot sadarbības paplašināšanas iespējas studiju procesā (vieslekcijas, ekskursijas u.tml.);
- veicināt studentu interesi izmantot studiju iespējas ārvalstīs apmaiņu programmu ietvaros, mācībspēku - mobilitātes programmās un starptautiskas pieredzes gūšanā;
- attīstīt digitālo infrastruktūru un veicināt tās izmantošanu, kas ļautu nodrošināt mācības gan pilna laika, gan nepilna laika studentiem, tai skaitā tālmācības auditorijas sniegtās iespējas var palīdzēt pilnveidot pakalpojuma klāstu un piesaistīt studentus, kuri nevar apmeklēt lekcijas uz vietas vai atrodas ārpus Rīgas, kā arī lai aptvertu pēc iespējas plašāku auditoriju mācībām gan Latvijā, gan starptautiski;
- turpināt studiju kursu digitalizāciju, iekļaujot interaktīvus materiālus un spēļošanas elementus;
- iespēja maģistra studijām piesaistīt RTU un citu augstskolu inženierzinātņu studentus.

Draudi

- ilgtspējīgas stratēģijas trūkums Latvijas augstākās izglītības politikā, tajā skaitā drošības jomā;
- nepietiekošs valsts finansējums budžeta vietām drošības jomā. Līdztekus krasajam maksas studentu skaita samazinājumam, attiecīgi samazināsies arī absolventu skaits. Tā rezultātā netiks nodrošināts pieprasījums pēc jomas speciālistiem;
- ilgtspējīgas stratēģijas trūkums VID personāla attīstībā un rekrutēšanas sistēmā, kas nenodrošina pietiekamu studiju virziena absolventu piesaistīšanu;
- potenciālo reflektantu skaita samazināšanās jauniešu emigrācijas un demogrāfiskās situācijas dēļ, kā arī vidusskolu absolventu profesionāla orientācija uz citām jomām;
- augsta studiju maksa un zema iedzīvotāju maksātspēja;
- ļoti dārgas iekārtas un laboratorijas aprīkojums studiju virziena jomā.

Analizējot studiju virziena stiprās/vājās puses, iespējas un draudus virziena mērķu sasniegšanai, var secināt, ka liela daļa problēmas ir izveidojušās no RTU neatkarīgu apstākļu dēļ un tās var risināt

tikai valsts līmenī. Taču daļu šo problēmu ir iespējams risināt RTU spēkiem (studiju virziena attīstības plānu skatīt pielikumā).

Studiju virziena Attīstības plāns ir izstrādāts un apstiprināts Studiju virziena komisijā. Studiju virziena komisijā ir iekļauti visu studiju programmu direktori, vadošie mācībspēki, darba devēju pārstāvji, un studentu pārstāvis.

Attīstības plāna izstrādē galvenokārt tika ņemti vērā un iekļauti darba devēju pārstāvju - vadošo nozares eksperti ieteikumi par aktuālām norisēm drošības jomā. Proti, jāatzīmē, ka studiju virziena attīstību ietekmē virkne svarīgu apstākļu:

- Starptautiskās situācijas saspīlējuma pieaugums, kā rezultātā pieaug izmaksas valsts drošībai un nepieciešamība pilnveidot civilo aizsardzību, valstu robežkontroli un citus drošības pasākumus;
- Muitas un nodokļu izglītības sistēmas pilnveidošana Eiropas Savienībā atbilstoši Pasaules Muitas organizācijas vadlīnijām, kā arī ES Muitas un nodokļu kompetenču ietvaram;
- Notiekoši procesi un reformas valstī, tajā skaitā izglītības jomā, kā arī RTU kopumā.

Studiju virziena Attīstības plāna progress un tajā iekļauto pasākumu izpilde tiek regulāri pārrunāta Studiju virziena komisijas sēdēs. Nepieciešamības gadījumā Attīstības plāns tiks papildināts atbilstoši starptautiskām un nacionālām tendencēm un prioritātēm drošības jomā.

2.1.3. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.

Iekšējās kvalitātes kontroli fakultātes un studiju virziena līmenī nodrošina fakultātes dekāna vietnieks mācību darbā. Studiju programmas kvalitāti nodrošina studiju programmas direktors un studiju programmu īstenojošais akadēmiskais personāls, tās kontroli veic attiecīgā institūta vai katedras administrācija. Reizi akad. gadā tiek pārskatītas studiju programmu studiju kursu anotācijas un studiju kursu programmas, metodiskie materiāli, jaunākā mācību literatūra un studiju darbu (referātu, studiju darbu, prakses atskaišu un noslēguma darbu) metodiskie norādījumi. Akadēmiskais personāls un studiju programmas administrācija piedalās dažādos pieredzes apmaiņas pasākumos, sadarbojoties ar citu valstu augstskolām, tiekoties ar atbilstošo iestāžu pārstāvjiem un uzņēmējiem, kā arī savstarpēji apspriežot aktualitātes nozarē, studējošo pētniecības darbus un projektus, analizējot to rezultātus.

Studiju programmas direktora atbildība un pienākumi ir aprakstīti studiju programmas direktora amata aprakstā. Būtiskākie no tiem ir: studiju programmas izstrādes vadīšana, studiju programmas satura pilnveidošana atbilstoši zinātnes vai tautsaimniecības nozares prasībām, studiju programmas īstenošanas kvalitātes nodrošināšana, studiju plānu izstrādes uzraudzība, internacionalizācijas veicināšana, sadarbība ar RTU Studiju departamentu, nodrošinot datu ievadi informācijas sistēmā, kā arī ar universitātes struktūrvienībām, kas ir iesaistītas studiju programmas īstenošanā. Fakultātes administrācija nepārtraukti seko telpu un tehniskā aprīkojuma atbilstībai mūsdienu kvalitātes prasībām, ir izveidotas atbilstošas auditorijas ar nepieciešamajiem multimediju tehnikas līdzekļiem. Studiju programmu izstrādei un realizācijai atbalsta funkcijas RTU nodrošina Studiju

departaments. Nozīmīga loma ir Studiju satura un programmu nodaļai, ar kuras atbalstu tiek veikta studiju programmu pilnveidošana.

Studiju virziena komisijā ir iekļauti visu studiju programmu direktori, vadošie mācībspēki, darba devēju pārstāvji, un studentu pārstāvis (skat. pielikumā "RTU studiju virziena pārvaldības struktūra"). Struktūrā norādīts, ka studiju virziena komisija pārbauda studiju virziena darbību, katra akadēmiskā gada noslēgumā veicot studiju virziena studiju programmu satura un īstenošanas kvalitātes ekspertīzi, izvērtējot to atbilstību izvirzītajiem studiju virziena mērķiem, pārstāvētās zinātnes nozares un darba tirgus prasībām, kā arī ņemot vērā absolventu un studējošo viedokli par programmu kvalitāti. Studiju virziena komisijas sākotnēji pieņem lēmumus par dažāda tipa jautājumiem, kas tālāk tiek apstiprināti fakultātes domēs, savukārt tālāk notiek komunikācija ar Studiju departamentu, kas sagatavo Senāta projektus (ar pamatu gan komisijas, gan fakultāšu domes lēmumus) izskatīšanai Senāta Studiju kvalitātes un programmu komisijā, kur piedalās arī RTU Studiju prorektors un iesaistās diskusijā par attiecīgajiem jautājumiem. Kad Senāta Studiju kvalitātes un programmu komisija ir izskatījusi un apstiprinājusi projekta izskatīšanu Senātā, tikai tad tas tiek virzīts uz kārtējo RTU Senāta sēdi.

RTU ir izveidota stabila sistēma studiju programmu pārvaldībai un pilnveidei. Priekšlikumus izmaiņu veikšanai studiju programmās izstrādā studiju virziena komisija, vadoties no mācībspēku ieteikumiem, darba devēju atsauksmēm, studentu pašpārvaldes, kā arī no jaunākajām tendencēm tautsaimniecībā un darba tirgū. Studiju virziena komisija lūdz fakultātes domi tos izskatīt un apstiprināt. Uz domes lēmuma pamata tiek virzītas izmaiņas studiju virzienā, kas tiek apstiprinātas RTU Senātā. Izmaiņas studiju programmu struktūrā tiek apstiprinātas ar RTU studiju prorektora rīkojumu. Studiju virziena tehnisko atbalstu nodrošina studiju programmu lietvedība, kā arī RTU IT departaments. Šāda sadarbība studiju virziena studiju programmu īstenošanā ir vērtējama kā efektīva un studiju virziena attīstību veicinoša.

Studiju programmu un studiju procesu pilnveidošanā liela nozīme ir studiju virziena komisijai, kuras sastāvā ir jomas vadošie speciālisti (skat. pielikumu "Studiju virziena „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” komisijas sastāvs”).

Fakultātes un studiju virziena līmenī iekšējo kvalitāti nodrošina IEVF Dome, Studiju virziena komisija un studiju virziena direktors, studiju programmu direktori, studiju programmas īstenojošo institūtu vai katedru administrācija, kā arī IEVF studējošo pašpārvalde. Iekšējās kvalitātes kontroli fakultātes un studiju virziena līmenī nodrošina fakultātes dekāna vietnieks mācību darbā vai viņa deleģēta persona vai komisija.

Studiju virziena un tajā īstenoto studiju programmu kvalitātes nodrošināšanai tiek piesaistīta fakultātes studējošo pašpārvalde un tās biedri, kuri aktīvi darbojas augstskolas lēmēj institūcijās: RTU Akadēmiskajā sapulcē, RTU Senātā, RTU Senāta komisijās un fakultātes Domē. Reizi gadā RTU IEVF studējošo pašpārvalde organizē Pasniedzēju gada balvu «IEVF Lepnums», kurā studentiem ir iespēja pateikt mācībspēkiem un RTU IEVF darbiniekiem «paldies» par ieguldīto darbu studentu un fakultātes attīstībā. Lai noskaidrotu "IEVF Lepnums" balvu ieguvējus, IEVF Studentu pašpārvaldes pārstāvji izveido aptaujas anketu, kurā bakalaura un maģistra studiju programmu studentiem ir iespēja izvirzīt mācībspēkus noteiktām nominācijām.

Studiju virziens „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” Rīgas Tehniskajā universitātē tiek nodrošināts divās struktūrvienībās – **Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūtā un Darba un civilās aizsardzības institūtā.**

Studiju virziena programmu īstenošanas procesā piedalās gan RTU mācībspēki, gan augsti kvalificēti VID un DCA, VUGD speciālisti ar atbilstošu izglītību un darba pieredzi. Studiju procesa nodrošināšanā tiek iesaistītas RTU struktūrvienības, to mācībspēki un tehniskais personāls. Studiju

virziens "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" tiek īstenots, sadarbojoties visiem IEVF institūtiem:

- Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts;
- Darba un civilās aizsardzības institūts;
- Būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma ekonomikas institūts;
- Uzņēmējdarbības inženierijas un vadības institūts;
- Ražošanas kvalitātes institūts.

Institūti un tajos ietilpstošās katedras nodrošina mācību un metodisko darbu: izveido un atjauno studiju kursu programmas, nodrošina atbilstošo studiju kursu pasniegšanu, noslēgumu darbu vadīšanu un aizstāvēšanu un veic citas ar mācību, metodisko un zinātnisko darbu saistītas aktivitātes. Katrā no institūtiem ir iesaistīts institūtu pārstāvošais akadēmiskais personāls.

Studiju virziena īstenošanā iesaistītas arī citas RTU struktūrvienības, piemēram, Lietišķās matemātikas institūts, Humanitārais institūts, Vides aizsardzības un siltuma sistēmu katedra, Lietišķās valodniecības institūts, Inženiermatemātikas katedra, Ķīmijas katedra, Siltuma inženierijas un tehnoloģijas katedra, Ekoloģiskās būvniecības inženierzinātņu centrs, Varbūtību teorijas un matemātiskās statistikas katedra, Programmatūras inženierijas katedra, Elektrotehnikas un vides inženierzinātņu fakultāte, Vispārīgās ķīmijas tehnoloģijas institūts, Elektrofizikas katedra, Starptautiskās sadarbības un ārzemju studentu departaments, Materiālu fizikas katedra, Inženierpedagoģijas un psiholoģijas katedra, Speciālā lietojuma valodu katedra.

Sadarbība ar RTU Sabiedrisko attiecību departamentu (SAD) nozares aktualitāšu popularizēšanā un jaunu studentu piesaistīšanā

Sabiedrisko attiecību sfērā un sadarbībā ar masu medijiem lielu ieguldījumu sniedz RTU Sabiedrisko attiecību departaments un tā speciālisti. Notikušas vairākas tikšanās starp SESMI un SAD pārstāvjiem un vadību, lai izskaidrotu muitas un nodokļu administrēšanas programmu saturu, specifiku un SESMI intereses informācijas atspoguļošanā, kā arī gūtu plašāku atbalstu no SAD puses SESMI interešu un mācību programmu atspoguļojumā, studentu piesaistē. Jāņem vērā, ka RTU ir pamatā tehniski orientēta universitāte. Muitas un nodokļu administrēšanas izglītības programmas būtība, joma un apmācību metodes stipri atšķiras no pārējās universitātes. Kopumā gadu laikā SAD ir palīdzējis organizēt vairākas nozīmīgas intervijas un veiksmīgu informācijas izplatīšanu dažādos informācijas avotos, nodrošinot gan plašu notikumu atspoguļojumu, gan izvēloties dažādus informācijas kanālus un sasniedzot dažādas auditorijas. Tāpat tiek nodrošināta laba un koordinēta sadarbība ar VID Sabiedrisko attiecību departamentu, kopīgi atspoguļojot notikumus muitas un nodokļu jomā, piemēram, Muzeju nakts RTU SESMI Muitas un nodokļu vēstures muzejā, RTU SESMI Muitas laboratorijas atklāšanā, SESMI un VID kopīgajā zinātniskā konference "Vai muita ir gatava rītdienai?" un piesaistot universitātes aktualitāšu un informācijas atspoguļošanā vadošos VID ekspertus un vadību.

Tāpat sadarbībā ar RTU SAD tiek koordinēta dalīšanās ar informāciju RTU SESMI un RTU sociālajos tīklos, nozīmīgākos gadījumos, izmantojot RTU sociālos tīklus. Sadarbība ar SAD notiek arī jauno studentu uzņemšanas kampaņu un ar tiem saistīto pasākumu ietvaros. Uzņemšanas kampaņu mērķauditorija, metodes un saziņas kanāli tiek pārrunāti un saskaņoti ar SAD un mediju aģentūrām, izvēloties optimālāko piedāvājumu. Sadarbībā ar SAD arī tiek izmantoti arī video, grafiskā dizainera u.c.pakalpojumi.

Piemērus sadarbībai ar RTU Sabiedrisko attiecību nodaļu skatīties 2.1.3. daļas pielikumā.

Lai nodrošinātu studiju virzienā esošo studiju programmu kvalitāti un nepieciešamo atbalstu mācībspēkiem un studējošajiem, abām virzienu realizējošajām struktūrvienībām (SESMI un DCAI) ir profesionālās komandas, kā arī studiju programmu pašnovērtējuma darba grupas (skat. Pielikumā "Studiju programmu pašnovērtējuma darba grupas").

Virzienā ir iesaistīti **četri programmu direktori**. Atbalsta procesus – studiju darba organizāciju, sabiedrisko un starptautisko attiecību nodrošinājumu, studentu lietvedību, tehnisko atbalstu veido **vienpadsmit** vispārējā personāla pārstāvji. Pašlaik virzienā ir iesaistītas **trīs mācību biroja vadītājas**, kuru galvenie pienākumi ir biroja darba uzraudzība kopumā, apmeklētāju, studentu apkalpošana un nestandarta situāciju risināšana, studentu lietvedības process, telefonu zvanu, e-pastu un korespondences plūsmu koordinēšana, vadītāja darba grafika plānošana, tikšanos organizēšana, vienkāršās finanšu uzskaites veikšana struktūrvienībā, dokumentācijas analīze, novērtēšana un kontrole, sarakstes veikšana ar sadarbības organizācijām Latvijā un ārvalstīs.

Viena sabiedrisko attiecību vadītāja, kuras galvenie pienākumi un kompetences ir sadarbības veidošana, kontaktu uzturēšana ar SESMI sadarbības organizācijām Latvijā un ārvalstīs, tostarp multu administrācijām, universitātēm ārzemēs, starptautiskajām organizācijām, t.sk. Pasaules multas organizāciju, Eiropas Komisiju u.c. , dalība akreditācijas materiālu izstrādei programmas "Multas un nodokļu administrēšana" EK atzīšanai, dalība starptautiskos projektos, sabiedrisko attiecību/mārketinga plāna īstenošana, radošo koncepciju komunikāciju stratēģijas izstrādāšana un īstenošana atbilstoši radošajam uzdevumam, to prezentēšana, satura veidošana dažāda veida informācijas kanāliem un avotiem, SESMI mājaslapas un sociālo tīklu uzturēšana, sadarbības partneru vizišu organizēšana, delegāciju uzņemšana, dažādu materiālu un dokumentu tulkošana, tekstu rediģēšana, korigēšana un saskaņošana, Multas un nodokļu muzeja vadīšana u.c..

Viens **vecākais datortīkla administrators**, kura galvenie pienākumi un kompetences ir datortehnikas un biroja iekārtu uzturēšana, instalēšana, konfigurēšana. Viņš integrē dažādas sistēmas un risina ar savietotām saistītas problēmas, plāno un koordinē sistēmu funkcionēšanu, analizē nepieciešamos uzlabojumus, novērtē iespējamās risinājumus un sniedz ieteikumus vadībai, plāno un koordinē sistēmu funkcionēšanu, analizē nepieciešamos uzlabojumus, novērtē iespējamās risinājumus un sniedz ieteikumus vadībai, piedāvā risinājumus tehnikas/programmatūras savienojamības problēmām, iekļaujot regulārus sistēmas testus.

Trīs mācību biroja administratores, kuru galvenie pienākumi un kompetences ir dalība izglītības procesa organizēšanā un izglītības procesa metodiskās vadības nodrošināšana, dalība universitātes attīstības plāna un izglītības programmu izstrādē, mācībspēku konsultēšana, nodrošinot viņiem metodisko palīdzību, personāla attīstība, amatu novērtēšana, mācību vajadzību diagnosticēšana, kā arī konsultāciju, informācijas un dokumentu nodrošināšana par prakses iespējām, karjeru, informatīvo materiālu sagatavošana, piedalīties komisijas sastāvā prakses atskaites aizstāvēšanā, utt.

Trīs laboratorijas vadītāji, kuru galvenais pienākums ir vadīt studiju virziena laboratorijas, kā arī pienākumi un kompetences apkopot informāciju par prakses vietām, kurās studenti var papildināt praktiskās iemaņas, atbilstoši profesijas standartā noteiktajām prasībām un sniegt informāciju studentiem, veikt sagatavošanās darbus studentu prakses īstenošanai un sniegt konsultācijas, organizēt tikšanās ar studentiem pirms prakses sākuma, iepazīstināt studentus ar prakses mērķiem, uzdevumiem un vērtēšanas kritērijiem, kā arī ar viņu tiesībām un pienākumiem prakses laikā, informēt studentu par dažādiem ar prakses saistītiem jautājumiem.

Fakultātē strādā arī **studiju procesa plānošanas un koordinēšanas speciāliste**, kuras pārziņā ir virzienā iekļauto studiju programmu nodarbību un telpu plānošana un izmaiņu koordinēšana un uzraudzība. Atsevišķās studiju programmās plānošana tiek veikta struktūrvienībās, tomēr visu šo procesu pārrauga fakultātes nodarbību plānotāja, lai nodrošinātu telpu efektīvu izmantošanu un akadēmiskā personāla optimālu darbību.

IEVF Informācijas un servisa centrā ir **3 studentu apkalpošanas speciālisti**, kas studentiem, darbiniekiem un citiem apmeklētājiem nodrošina nepieciešamās informācijas pieejamību un apriti.

Studiju virziena ietvaros īstenotās studiju programmas pilnībā atbilst četriem galvenajiem augstākās izglītības mērķiem – personības, demokrātiskas sabiedrības un zinātnes attīstības un darba tirgus prasību apmierināšana. Lai nodrošinātu šo atbilstību, izveidotu un īstenotu efektīvu virziena pārvaldības un attīstības stratēģiju, tā tiek balstīta uz šādiem principiem:

- sadarbība – virziena attīstības jautājumu risināšanā tiek iesaistītas visas puses: akadēmiskais personāls, studenti, darba devēji, pašvaldības un valsts institūcijas, sabiedriskās organizācijas, u.c.;
- sistēmiskums – sadarbības un partnerības pieejas nodrošinājums virziena attīstības jautājumu risināšanā gan RTU ietvaros, gan sadarbībā ar citām institūcijām;
- pēctecība – nepārtrauktība studiju un personības attīstības mērķu īstenošanā, nodrošinot loģisku pēctecību studiju programmās un mūžizglītībā;
- ilgtspēja – izglītības lēmumu pamatotība un līdzsvarota attīstība;
- pieejamība – visiem studentiem ir vienlīdzīgas iespējas studiju virziena ietvaros iegūt atbilstošu izglītību;
- koordinācija – tiek īstenota integrēta pieeja pārmaiņu plānošanā un ieviešanā, nodrošinot vienotu vadību un pārmaiņu koordināciju gan starp dažādām struktūrvienībām, gan studiju programmu līmeņiem un veidiem.

2.1.4. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, cita starpā norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.

Studējošo uzņemšanas process un kārtība ir noteikta RTU Uzņemšanas noteikumos, kas izstrādāti, pamatojoties uz Augstskolu likumu un 10.10.2006. Ministru kabineta noteikumiem Nr. 846 "Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās," kā arī ņemot vērā studiju programmu specifiskās prasības un nozari. RTU Uzņemšanas noteikumi ik gadu līdz 1. novembrim tiek apstiprināti RTU Senātā un tiek publicēti (skatīt Iekšējo normatīvo aktu saraksta 29.-35. pielikuma failā).

Uzņemšanas prasības ir loģiskas, saprotamas, un tās ir sasaistītas ar RTU Stratēģijā definētajiem mērķiem. Uzņemšanas sistēma ir moderna, ērti pieejama, loģiski strukturēta, un tā tiek pilnveidota atbilstoši mūsdienu digitalizācijas attīstības tendencēm. Uzņemšanas sistēma rada reflektantiem ērtu pieteikumu iesniegšanu studijām augstskolā.

Reflektantu uzņemšana pilna un nepilna laika pamatstudiju programmās notiek, ņemot vērā centralizēto eksāmenu (CE) rezultātus matemātikā, latviešu valodā un svešvalodā, gada atzīmes atsevišķos mācību priekšmetos vidējās izglītības dokumentā un iestājpārbaudījumu rezultātus. Ja papildus minētajiem CE ir nokārtots CE fizikā vai ķīmijā, tad šo CE rezultāti tiek ņemti vērā ranga aprēķinā un tie dod papildu punktus ranga aprēķinā.

Lai piedalītos konkursā uz valsts budžeta finansētām studiju vietām, matemātikas CE vērtējumam, kas tiek aprēķināts kā vidējā vērtība no visām matemātikas CE vērtējuma sadaļām, jābūt ne zemākam kā 15 procentu. Reflektants, kuram CE matemātikā ir zemāk par 15 procentiem, drīkst pretendēt studijām tikai par maksu. Līdz 2022. gadam CE vērtējuma minimums bija 12 procenti.

Lai noteiktu reflektanta rangu dalībai konkursā, katra CE vērtējums, kas tiek aprēķināts kā vidējā vērtība no visām CE vērtējuma sadaļām, un katra iestājpārbaudījuma (ja tādi ir paredzēti)

vērtējums tiek reizināts ar atbilstošo svara koeficientu, un iegūtie reizinājumi tiek summēti. Atsevišķās studiju programmās jākārtoto iestājpārbaudījumi, kuru rezultāts tiek reizināts ar atbilstošo svara koeficientu un summēts ranga kopējā aprēķinā.

Personas, kuras vidējo izglītību ieguvušas līdz 2009. gadam, ieskaitot, kā arī personas, kuras vidējo izglītību ieguvušas ārvalstīs, vai personas, kuras normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā bijušas atbrīvotas no vidējās izglītības valsts pārbaudījumiem, var tikt uzņemtas RTU studiju programmās, pamatojoties uz vidējās izglītības dokumenta gada atzīmēm RTU uzņemšanas noteikumos norādītajos mācību priekšmetos, kuriem jābūt sekmīgi nokārtotiem. Līdz 2019. gadam uzņemšanu pēc vidējās izglītības dokumenta gada atzīmēm attiecināja uz personām, kuras vidējo izglītību ieguvušas līdz 2004. gadam. Kopumā uzņemšanas prasības ir saskaņotas ar MK noteikumiem Nr. 846 "Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās".

Personas, kuras ieguvušas vidējo izglītību un nav kārtājušas kādu no RTU uzņemšanas noteikumos minētiem CE vai mācību priekšmetā ir nesekmīga gada atzīme, kārtoto CE atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 6. aprīļa noteikumiem Nr. 335 "Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību".

Personām, kurām nav kārtots CE latviešu valodā un kuras neatbilst RTU uzņemšanas noteikumos noteiktām prasībām, kārtoto RTU noteikto iestājpārbaudījumu latviešu valodā. Iegūtais rezultāts tiek noteikts procentos.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 29. septembra noteikumiem Nr. 543 "Noteikumi par svešvalodas centralizētā eksāmena vispārējās vidējās izglītības programmā aizstāšanu ar starptautiskas testēšanas institūcijas pārbaudījumu svešvalodā" CE svešvalodā var aizstāt ar starptautiskās testēšanas institūcijas pārbaudījumu svešvalodā, kas jāuzrāda RTU Uzņemšanas komisijā.

Augstākā līmeņa studiju programmās uzņem personas, kuras ieguvušas bakalaura grādu studiju programmai atbilstošā nozarē. Reflektanti konkursā piedalās ar bakalaura vai profesionālās studiju programmas sekmju izraksta vidējo svērto atzīmi. Vidējo svērto atzīmi aprēķina kā visos studijuursos iegūto atzīmju un kredītpunktu reizinājumu summu dalītu ar studiju programmā apgūto kredītpunktu summu. Ja kredītpunkti nav norādīti, tad aprēķina kā visos studijuursos iegūto atzīmju un kontaktstundu reizinājumu summu dalītu ar visu studiju kursu kontaktstundu skaitu.

Doktorantūras reflektantam pirms dokumentu iesniegšanas, ir jāvienojas ar doktora studiju programmas direktoru par iespējamo promocijas darba vadītāju/konsultantu un jāsaņem iespējamā promocijas darba vadītāja/konsultanta piekrišana. Promocijas darba vadītājs var būt no citas zinātniskās institūcijas, tomēr tad reflektantam jāizvēlas arī promocijas darba vadītājs/konsultants no RTU. RTU Senāts katru gadu apstiprina doktorantu uzņemšanas noteikumus studiju gadam, kuros tiek noteikti iestāšanās dokumentu iesniegšanas termiņi. Doktora studiju programmās pieteikumu studijām var iesniegt klātienē, ierodoties Doktorantu studiju nodaļā, līdz ņemot nepieciešamos dokumentus, ievērojot uzņemšanas termiņus. Konkursa norisei nepieciešamos dokumentus apkopo RTU Doktorantu studiju nodaļa. Pēc dokumentu apkopošanas Doktorantu studiju nodaļa tos iesniedz attiecīgās fakultātes Zinātnes komisijai, kas atbilstoši fakultātes Zinātnes komisijas sagatavotiem un ar RTU zinātņu prorektora rīkojumu apstiprinātiem vērtēšanas kritērijiem, sagatavo reflektantu vērtēšanas tabulas. Vērtēšanas tabulas iesniedz Doktorantu uzņemšanas komisijai, kuras sastāvs tiek apstiprināts ar zinātņu prorektora rīkojumu.

Ņemot vērā Covid-19 izplatību un, lai atvieglotu reflektantu uzņemšanas procesu studijām RTU, sākot ar 2020. gada vasaru tika uzlabots uzņemšanas process pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās.

Pieteikšanās konkursam par valsts budžeta līdzekļiem pamatstudiju programmās notiek divos

veidos:

- elektroniski Vienotās uzņemšanas pamatstudiju programmu informācijas sistēmā, izmantojot e-pakalpojumu portālā (<https://www.latvija.lv>). Ņemot vērā Covid-19 izplatību, ar 2020. gada vasaras uzņemšanu, 2019./2020. mācību gada vidējās izglītības absolventi elektronisko pieteikumu var apstiprināt attālināti, neierodoties klātienē. Ja vidējā izglītība iegūta ārvalstīs vai līdz 2019./2020. mācību gadam, reflektantam elektronisko pieteikumu obligāti ir jāapstiprina, personīgi ierodoties noteiktajos pieteikšanās termiņos un vietās, un uzrādot nepieciešamo dokumentu oriģinālus;
- personīgi ierodoties RTU Uzņemšanas komisijā noteiktajos pieteikšanās termiņos, līdz ņemot nepieciešamo dokumentu oriģinālus.

Pieteikšanās konkursam par valsts budžeta līdzekļiem augstāka līmeņa studiju programmās RTU bakalaura studiju programmu absolventi noteiktajos pieteikšanās termiņos iesniedz pieteikumu attālināti RTU portālā ORTUS. Ņemot vērā Covid-19 izplatību, ar 2020. gada vasaras uzņemšanu, elektroniski var pieteikumus iesniegt arī citu Latvijas valsts akreditētu augstskolu bakalaura studiju programmu absolventi speciāli izveidotā RTU vietnē, vai ierodoties klātienē RTU Uzņemšanas komisijā.

Studijām par maksu un reflektantiem, kuri izglītību ieguvuši ārpus Latvijas, kā arī specifiskos gadījumos, noteiktā laikā personīgi jāierodas klātienē RTU Uzņemšanas komisijā, līdz ņemot nepieciešamos dokumentus.

Ņemot vērā Covid-19 izplatību un, lai uzlabotu RTU uzņemšanas procesu un atvieglotu reflektantiem pieteikšanos studijām RTU, ar 2021. gada vasaras uzņemšanu ieviesta elektroniska pieteikšanās studijām par maksu pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās.

Iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšana RTU notiek saskaņā ar "Par citās augstskolās un studiju programmās apgūto studiju kursu atzīšanas kārtību" (RTU Studiju prorektora 2016. gada 4. aprīļa rīkojums Nr. 02000-1.1/29) un "Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas kārtība Rīgas Tehniskajā universitātē" (apstiprināta RTU Senātā 2019. gada 23. septembrī, protokols Nr. 632) (skat. https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_ieguto_kompetencu_un_sasniegtu_studiju_rezultatu_atzinas_kartiba_2019.09.23.pdf un leikšējo normatīvo aktu saraksta 09. pielikuma failā).

RTU uzņemšanas noteikumi publicēti: <https://www.rtu.lv/lv/studijas/uznemsana/uznemsanas-noteikumi> (vietējiem studējošajiem) un <http://fsd.rtu.lv/> (ārvalstu un apmaiņas studējošajiem).

Studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās **formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas** studiju virziena ietvaros ir studentiem ērta un salīdzinoši vienkārša procedūra. Studentam iesniedzot iesniegumu, kam pievienoti nepieciešamie dokumenti par iepriekšējo līdzīgo studiju kursu apgūšanu un/vai profesionālo pieredzi, tie tiek izvērtēti.

Lai īstenotu profesionālās pieredzes pielīdzināšanu, studentiem jāsaģatavo un jāiesniedz savas profesionālās darbības raksturojums, kuru izvērtē komisija un pieņem lēmumu par profesionālās darbības atbilstību studiju programmas prasībām. Nepieciešamības gadījumā, iespējama papildus saruna, lai precizētu neskaidros jautājumus.

Piemēri studiju virziena ietvaros:

- Profesionālā maģistra studiju programmā "Darba aizsardzība" ir veikta vairāku studentu iepriekšējās formālās izglītības dokumentu izvērtēšana (iegūtā profesionālā augstākā izglītība un apgūts profesionālās pilnveides kurss "Darba aizsardzība un drošība"), kā arī iepriekšējā

praktiskā darba pieredze kā darba aizsardzības speciālistam un ir atzīta iepriekšējā izglītība un pieredze profesionālajā jomā, kā rezultātā studenti tika imatrikulēti profesionālajā maģistra studiju programmā. Prakses pielīdzināšana šajā programmā nav iespējama, jo tā ir vienīgā prakse, kuras mērķis ir iegūt maģistra darba izstrādei nepieciešamos empīriskos, kvantitatīvās un kvalitatīvās analīzes veikšanai nepieciešamos materiālus.

- 2021./2022. studiju gadā vienam studējošam profesionālā maģistra studiju programmā "Darba aizsardzība" tika veikta profesionālajā pieredzē sasniegtu rezultātu atzīšana, kad tika atzīta iepriekšējā izglītība un profesionālajā pieredzē sasniegtie rezultāti, lai pielīdzinātu praksi 20 KP apjomā. Rīgas Tehniskajā universitātē ar Studiju prorektora rīkojumu tika izveidota ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas komisija, kura izskatīja iespēju atzīt studiju rezultātus profesionālā maģistra studiju programmas "Darba aizsardzība" studentam. Atbilstoši Nolikumā "Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas kārtība RTU" (apstiprināts ar 23.09.2019. RTU Senāta lēmumu, protokola Nr.632) noteiktajiem kritērijiem un kārtībai komisija nolēma: atzīt ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātus.
- 2021./2022. studiju gadā profesionālajā studiju programmā "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" tika izveidota komisija, kas izvērtēja divu studentu ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātus. Komisija izvērtēja iesniegtos dokumentus un tā rezultātā diviem 1.kursa studentiem tika atzīta iepriekšējā izglītība un profesionālajā pieredzē sasniegtie rezultāti, lai veiktu prakses pielīdzināšanu 20KP apjomā.
- Profesionālā bakalaura studiju programmās studentiem, kuri imatrikulēti vēlākos studiju posmos, tiek veikta iepriekšējā studiju līmenī jeb īsā cikla profesionālās izglītības (koledžas) studiju programmās apgūto studiju kursu atzīšana, ja studijuursos sasniegti attiecīgie studiju rezultāti un to apjoms atbilst RTU studiju programmu prasībām.

Pielikumā:

- Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta.
- Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.
- Studiju līguma tipveida paraugs.

2.1.5. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.

Studējošo studiju rezultātu vērtēšana notiek saskaņā ar "RTU studiju rezultātu vērtēšanas nolikumu" (apstiprināts RTU Senātā 2022. gada 30. maijā, protokols Nr. 663), ar kuru var iepazīties RTU tīmekļa vietnes

Studiju reglamenta lapā

(https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_5.4._7.4.studiju_rezultatu_vertesanas_nolikums_2022.pdf) (pievienots arī lektējo normatīvo aktu saraksta 04. pielikuma failā). Studējošo sasniegumu vērtēšanā tiek izmantota summārā vērtēšanas sistēma, kad gala atzīme veidojas no vairākām komponentēm.

Studiju programmas studiju kursu aprakstos ir noteikts atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetences kopums un to vērtēšanas sistēma, ir definēti studiju rezultāti, par kuru sasniegšanu tiek piešķirti kredītpunkti.

Studiju kursu īstenošanas pedagoģiskās metodes, kā arī vērtēšanas metodes izvēlas par studiju kursu atbildīgie mācībspēki, atbilstoši studiju kursa satura un studiju programmas specifikai, kā arī studējošo vajadzībām. Ar katra studiju kursa specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem mācībspēkam ir jāiepazīstina studenti pirmajā nodarbībā.

Summārās vērtēšanas sistēmas galvenā priekšrocība ir tā, ka gala atzīme veidojas no vairākām komponentēm. Līdz ar to vēl strādājot semestra laikā, studenti jau ietekmē savu gala atzīmi. Studiju kursu un individuālo/mājas darbu vērtēšanas kritēriji tiek iepriekš publiskoti portāla ORTUS e-studiju vidē. Semestra laikā veikto mājas darbu, kontroldarbu, referātu, prezentāciju un citu darbu novērtējumam tiek piešķirts noteikts īpatsvars gala vērtējumā. Eksāmena atzīme nedrīkst pārsniegt 50% no gala vērtējuma. Novērtējuma struktūru savam studiju kursam nosaka paši mācībspēki, ievērojot RTU Senāta lēmumu, ka eksāmena atzīme nedrīkst pārsniegt 50% no gala vērtējuma. Izvēloties studiju sasniegumu vērtējuma kritērijus un metodes, tiek ņemta vērā katras studiju programmas specifika un sasniedzamie rezultāti.

Akadēmiskā personāla pedagoģisko kompetenču pilnveidei regulāri tiek organizēti kursi un semināri par jaunākajām pedagoģiskajām metodēm. Kvalifikācijas paaugstināšana tiek organizēta gan universitātes, gan fakultātes līmenī, rīkojot akadēmiskās konferences un metodiskos seminārus. RTU ir izveidots Akadēmiskās izcilības centrs, kas organizē akadēmiskā personāla pilnveides pasākumus universitātes līmenī.

(Papildus skatīt katras studiju programmas aprakstu).

Studiju virziena "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" programmas tiek īstenotas, ievērojot normatīvajos aktos formulētās prasības, vienotos RTU noteiktos studiju organizācijas pamatprincipus un izpildot visas studiju kursus formulētās prasības. Studējošo sasniegumu vērtēšanas principi, procedūras un kārtība RTU ir vienota, studiju virziena un tā programmu ietvaros tā neatšķiras. Atšķirības ir izmantoto metožu izvēlē un lietojumā, jo studentu zināšanu, prasmju un kompetences vērtēšana notiek atbilstoši konkrētajā studiju kursā formulētajiem sasniedzamajiem rezultātiem.

2.1.6. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rīkus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.

Kopš 2010. gada visiem studentiem, kuri absolvē kādu no RTU studiju programmām, ir jāaugšupielādē sava noslēguma darba elektroniskā versija portālā ORTUS, lai uzlabotu noslēguma darbu kvalitāti, veidotu noslēguma darbu bibliogrāfisko datu bāzi un ieviestu automatizētu kontroles sistēmu plaģiātisma atklāšanai. Studiju procesā RTU izmanto divus nozīmīgus plaģiātisma kontroles rīkus:

1. Kopš 2015. gada studiju virziena studiju programmu noslīguma darbi tiek pārbaudīti Vienotajā datorizētajā plaģiātisma kontroles sistēmā (VDPKS), kurā apvienojušās daudzas Latvijas augstskolas un koledžas. RTU sistēmu izmanto sadarbībā ar Latvijas Universitāti. Ar šo sistēmu notiek visu noslīguma darbu pārbaude pēc to augšupielādes ORTUS vidē. VDPKS papildina un paplašina plaģiātisma atklāšanas iespējas.
2. Sākot ar 2017. gada 20. decembri RTU darbojas Turnitin® - pasaulē vadošais rakstu darbu labošanas un plaģiātisma novēršanas rīks, ko ik dienas lieto miljoniem studentu un akadēmisko darbinieku visā pasaulē. Turnitin® ir integrēts RTU ORTUS e-studiju vidē, un nodrošina pilnu darbu iesniegšanas, labošanas, satura oriģinalitātes (plaģiātisma) noteikšanas un iesniegto darbu atpakaļ atgriešanas pakalpojumu. Turnitin® piedāvā divas galvenās platformas: platforma, kas automātiski pārbauda, par cik procentiem darbā ir neoriģināls saturs (plaģiāts) un platforma, kas ļauj elektroniski labot iesniegtos darbus. Ar šo rīku tiek pārbaudītas visas aizstāvēšanai iesniegtās studiju noslīgumu darbu elektroniskās versijas, un operatīvi veikti tālākie kontroles pasākumi iespējamo plaģiātu pārbaudei.

Noslīguma darbu pārbaude notiek abās sistēmas paralēli, tādējādi izmantojot abu sistēmu priekšrocības. Tāpat pastiprināti tiek kontrolēti arī izstrādātie promocijas darbi. Kopš 2005. gada RTU ir spēkā studentu, mācībspēku un darbinieku ētikas kodekss (skatīt Iekšējo normatīvo aktu saraksta 19. pielikuma failā). Akadēmiskā godīguma kodekss, apstiprināts RTU Senāta 2016. gada 29. februāra Senāta sēdē. Akadēmiskā godīguma kodeksa mērķis ir stiprināt akadēmisko kultūru un godīgumu RTU akadēmiskajā vidē, skaidrot akadēmiskā godīguma jēdzienu un ar to saistīto rīcību, definēt galvenās procedūras akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšanā. (skat. https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_rtu_studiju_reglaments_7.1.1.4..pdf un Iekšējo normatīvo aktu saraksta 38. pielikuma failā).

Ir definētas procedūras, kā tiek sastādīts ziņojums par studējošā akadēmiskā godīguma pārkāpumu, tā izskatīšana un reģistrēšana, apelācijas iespējas. Studējošo informēšana un izglītošana par akadēmiskā godīguma aspektiem notiek gan studiju kursu ietvaros, gan īpaši organizētos semināros.

Gan studentiem, gan RTU akadēmiskajam personālam ir pieejama RTU izdevniecībā izdotā grāmata "Akadēmiskā godīguma terminu vārdnīca. Akadēmiskā godīguma vispārējās vadlīnijas" (skat. <https://ebooks.rtu.lv/product/akademiska-godiguma-terminu-vardnica-akademiska-godiguma-vispar-ejas-vadlinijas/>).

Papildus RTU iesaistās dažādās iniciatīvās, kas aktualizē un risina akadēmiskā godīguma jautājumus. RTU ir Eiropas Akadēmiskā godīguma tīkla (*European Network for Academic Integrity, ENAI*) dalībiece un viena no dibinātājām, kur aktīvi darbojas, daloties pieredzē un izglītojoties ar akadēmisko godīgumu saistītos jautājumos, organizējot konferences. Viens no jaunākajiem izstrādātajiem materiāliem ir Akadēmiskā godīguma terminu vārdnīca un vadlīnijas, kas izdotas RTU Izdevniecībā. 8.2.3. Specifiskā atbalsta mērķa (SAM) projekta "Rīgas Tehniskās universitātes efektīvas pārvaldības attīstība" ietvaros RTU, sadarbībā ar Latvijas Universitāti (LU) un Rīgas Stradiņa universitāti, izstrādā izglītojošus materiālus, kā arī piedalās Latvijas mēroga akadēmiskā godīguma organizācijas veidošanā un plaģiāta kontroles rīku izstrādē.

Konkrētu studiju programmu īstenojošajās struktūrvienībās ir izstrādāts darbu kontroles mehānisms, t.i., sākotnējā pārbaude tiek veikta jau starpvērtēšanas procesā, kurā notiek Konsultatīvās pārbaudes komisijas darbs. Studentam nākot uz šīm pārbaudēm, ir jāiesniedz paveiktā darba elektroniskā versija un studenta klātbūtnē veiktais darbs tiek pārbaudīts bezmaksas plaģiāta kontroles rīkos. Noslīgumu darbu izstrādes laikā studenti vairākkārt tiek instruēti par plaģiātu un tā sekām. Metodiskajos materiālos ir detalizētas norādes par atsauču korektu noformēšanu. Šis process ļauj samazināt plaģiāta esamību un norāda uz studenta darba

nepilnībām, kuras nepieciešams novērst. Vispārpieņemtā "labā prakse" norāda, ka pastiprināta uzmanība jāpievērš tiem darbiem, kuriem sakritība uzrādās 20 un vairāk procentu. Situācijās, kad teksta sakritības līmenis ir augstāks par 20%, no sistēmas tiek saņemts ziņojums. Darbi tiek izskatīti un vērtēti teksta sakritības iemesli un pieņemts lēmums par studenta pielaišanu noslīguma darba aizstāvēšanai.

Papildus 2010. gadā pieņemtajai vispārējai RTU kārtībai par noslīguma darbu pārbaudi abās sistēmās, DCAI ir izstrādāts arī darbu kontroles mehānisms, t.i., sākotnējā pārbaude tiek veikta jau starpvērtēšanas procesā, kurā notiek konsultatīvās pārbaudes komisijas darbs. Studentam, nākot uz šīm pārbaudēm, ir jāiesniedz paveiktā darba elektroniskā versija un studenta klātbūtnē veiktais darbs tiek pārbaudīts bezmaksas teksta sakritības kontroles rīkos, piemēram, plag.lv.

Noslīguma darbu izstrādes laikā studenti vairākkārt tiek instruēti par plaģiātu un tā sekām. Metodiskajos materiālos ir detalizētas norādes par atsauču korektu noformēšanu. Šis process ļauj samazināt plaģiāta esamību un norāda uz studenta darba nepilnībām, kuras nepieciešams novērst. Gadījumos, kad šādas preventīvas pārbaudes rezultātā rīks uzrāda teksta sakritību, studentiem ir iespēja kopā ar mācībspēku izanalizēt teksta sakritības raksturu, jo preventīvi un brīvprātīgi izmantojamais rīks kā tekstuālas sakritības bieži vien uzrāda normatīvo aktu nosaukumus, tiešus normatīvo aktu citātus, zemsvītras atsaucē vai RTU vienoto veidlapu formas. Preventīvi izmantojot teksta sakritības rīkus katedras ietvaros, tie salīdzinoši precīzi attēlo kopējo teksta sakritības līmeni un atšķirība no RTU Vienotās datorizētās plaģiātisma kontroles sistēmas (VDPKS) un Turnitin® sistēmas pārbaudēs uzrādītā ir 3-5% robežās. Atšķirības procentu veido tas, ka abas RTU sistēmas kā tekstuālu sakritību uzrāda arī RTU izstrādātās veidlapu forma (titullapa, anotācija u.c.), kā arī atsaucē, kuras tiek liktas dokumentā zem svītras. Saņemot brīdinājuma atskaites no VDPKS un Turnitin® sistēmas vienmēr par to rezultātiem tiek informēts students un darba vadītājs, kā arī augstāk minētais atbildīgais par plaģiātisma pārbaudēm.

Veicot pārbaudes abās RTU sistēmās, ir bijuši vairāki gadījumi, kad studenta noslīguma darbs satur līdz pat 96% teksta sakritības, vidēji šis skaitlis ir no 4 – 56%.

Studiju programmā **"Drošības inženierija"** laika posmā no 2017. līdz 2021. gadam ir pārbaudīti 39 studenti, vidējais teksta sakritības procents noslīgumu darbos ir 9-14%, lielākais atklātais apjoms bija 96%. Minētajā gadījumā nekavējoties tika izveidota komisija un skaidroti apstākļi. Tika noskaidrots, ka students kļūdījās un bija augšupielādējis sava noslīguma darba melnrakstu (darba versiju), nevis gatavo noslīguma darbu. Komisija ļāva iesniegt oriģinālo noslīguma darbu atkārtotai pārbaudei un pēc tās veiksmīgas iziešanas students tika pielaipts pie aizstāvēšanās.

Studiju programmā **"Civilā aizsardzība un ugunsdrošība"** laika posmā no 2017. līdz 2021. gadam ir pārbaudīti 108 studenti, vidējais teksta sakritības procents noslīgumu darbos ir 12-18%, lielākais atklātais apjoms bija 38%. Šajā gadījumā teksta sakritības % bija saistīts ar normatīvo aktu citēšanu. Studenti minētās studiju programmas specifikas dēļ bieži saskaras ar problēmu, ka, pamatojot izvirzīto tēzi, ir nepieciešams minēt noteiktu normatīvu punktu, ko nevar pārstāstīt saviem vārdiem, taču precīza citēšana palielina uzrādītā teksta sakritības %.

Studiju programmā **"Darba aizsardzība"** laika posmā no 2017. līdz 2021. gadam ir pārbaudīti 90 studenti. Vidējais teksta sakritības procents noslīgumu darbos ir 15 - 21%. 2021./2022. studiju gada pavasara semestrī profesionālajā studiju programmā "Darba aizsardzība" vienam no studentiem viņa noslīguma darba pārbaudē ar RTU rīku Turnitin® pārbaudes rezultātā tika konstatēta 38% sakritība ar cita autora darbu, kas bija aizstāvēts 2020.gadā kādā no Latvijas augstskolām. Par pārbaudes rezultātiem tika informēts gan students, gan darba vadītājs. Izvērtējot pārbaudes atskaiti un veicot pārrunas ar studentu, darba vadītājs par konstatēto gadījumu sastādīja dienesta ziņojumu Darba un civilās aizsardzības institūta direktoram, kā rezultātā students pie darba aizstāvēšanas netika pielaipts, viņam noslīguma darbu jāizstrādā no jauna par citu tēmu un

jāaizstāv nākamajā mācību gadā pēc individuālā plāna.

Profesionālā maģistra studiju programmā **“Muitas un nodokļu administrēšana”** kopš Turnitin®programmas izmantošanas brīža konstatēts trīs gadījumi aizdomām par akadēmiskā godīguma pārkāpumu. Pārskata periodā tika saņemts viens ziņojums no Turnitin® sistēmas, kurš tika izvērtēts un pieņemts lēmums atļaut darbu aizstāvēt Valsts pārbaudījuma komisijā, jo teksta sakritība bija saistīta ar grāmatu un normatīvo aktu citātiem. Citā gadījumā students bija izmantojis datus no aptaujas, ko veicis cits students, nenorādot to atsaucēs. Tādēļ tika pieņemts lēmums nepielaist studentu pie aizstāvēšanas. Trešajā gadījumā tika konstatēta būtiska sakritība – 37% ar Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes maģistrantes darbu, tādēļ katedras sēdē tika nolemts, ka abiem pēdējiem pieminētajiem studentiem noslēguma darbs jāizstrādā no jauna par citu tēmu un jāaizstāv nākamajā mācību gadā pēc individuālā plāna.

Kopumā varam secināt, ka studentu izglītošanas darbs ir bijis ļoti sekmīgs, jo virziena programmas plaģiāta gadījumi nav konstatēti, kā arī teksta sakritības gadījumu skaits ir neliels.

2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte

2.2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.

RTU darbojas saskaņā ar “RTU Satversmi”, kas apstiprināta RTU Satversmes sapulcē 2022. gada 23. maijā; skatīt iekšējo normatīvo aktu saraksta 01. pielikuma failā).

Lai efektīvi pārvaldītu RTU Stratēģijas īstenošanu, ir izstrādāta RTU Stratēģijas pārvaldības sistēma, kurā stratēģiskie mērķi, aktivitātes un uzdevumi kaskadēti līdz konkrētu struktūrvienību un tās darbinieku līmenim.

RTU darbojas *iekšējā kvalitātes vadības sistēma*, atbilstoši 2017. gada 25. septembrī RTU Senāta sēdē protokols Nr.612 apstiprinātai RTU Kvalitātes politikai (skatīt: [RTU kvalitātes politika](#)) un 2017. gada 30. janvārī RTU Senāta sēdē protokols Nr. 606 apstiprinātai RTU izcilības pieejai (skatīt: [RTU izcilības pieeja](#)). Tā kā studiju virziens ir viens no 13 RTU īstenojamiem studiju virzieniem, tad studiju virziena iekšējā kvalitātes vadības sistēma pilnībā atbilst un ir integrēta ar RTU kvalitātes vadības sistēmu.

RTU Kvalitātes politika vērsta uz RTU misijas īstenošanu un stratēģisko mērķu – zinātniskās darbības, studiju, infrastruktūras, organizācijas izcilības un atpazīstamības sasniegšanu. Kvalitātes politika veido RTU Stratēģijas īstenošanas ietvaru, pētniecības, studiju procesa un organizācijas attīstības un pilnveidošanas ceļus. RTU Kvalitātes politika ir saskaņota ar ENQA standartiem un vadlīnijām. RTU Izcilības pieeja un Kvalitātes politika ir savstarpēji integrēti dokumenti, kas nosaka, ka RTU izmanto EFQM kvalitātes modeli.

Kopš 2018. gada decembra RTU ir kļuvusi par Eiropas Kvalitātes vadības fonda biedru, pievienojoties pasaules kvalitātes sadarbības tīklam.

RTU Izcilības pieeja (skat. attēlu failā "RTU Izcilības pieeja") ir radīta, lai sekmētu universitātes kā izcilas organizācijas mērķtiecīgu attīstību un tajā ir integrēta RTU Satversme, Stratēģija un

Kvalitātes politika, tās izveide balstīta uz Eiropas asociācijas kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā izstrādātajiem Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in European higher Education Area, ESG*) un *EFQM* kvalitātes modeļa pamatprincipiem.

RTU Izcilības pieejas struktūra (skat. attēlu failā "RTU Izcilības pieejas struktūra") veidota atbilstoši *EFQM* kvalitātes modeļa kritērijiem un ir pamats augsta snieguma līmeņa uzturēšanai, priekšnosacījums nepārtrauktai to pilnveidei, kā arī RTU darbības ilgtspējīgu rezultātu un izcilības sasniegšanai.

EFQM modeļa ietvaros, studentu rezultātus tiek atsevišķi izcelti un tie ir integrēti ar universitātes galvenajiem darbības rezultātiem, , tādējādi nodrošinot, ka studiju virziena kvalitāte tiek integrēta ar RTU kvalitātes vadību. *EFQM* modeļa ietvaros, studentu rezultātus tiek atsevišķi izcelti un tie ir integrēti ar universitātes galvenajiem darbības rezultātiem, , tādējādi nodrošinot, ka studiju virziena kvalitāte tiek integrēta ar RTU kvalitātes vadību.

RTU Izcilības pieejas struktūra (skat. attēlu failā "RTU Izcilības pieejas struktūra") veidota atbilstoši *EFQM* Izcilības modeļa kritērijiem un ir pamats augsta snieguma līmeņa uzturēšanai, priekšnosacījums nepārtrauktai to pilnveidei, kā arī RTU darbības ilgtspējīgu rezultātu un izcilības sasniegšanai. Studentu rezultāti ir atsevišķs kritērijs, kā arī tie daļēji tiek pārnesti uz galvenajiem darbības rezultātiem, tādējādi studiju virziena kvalitāte cieši savijas ar RTU kvalitātes vadību.

Sekmējot *EFQM* visaptverošās kvalitātes pārvaldības sistēmas modeļa ieviešanu, kā arī pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanai, 2017. gada 29. septembrī RTU tika izveidota darba grupa (rektora rīkojums Nr. 01000-1.1/225), kurā iekļauti gan administrācijas, gan arī fakultāšu un Studentu parlamenta pārstāvji (kopumā 18).

Saistībā ar kvalitātes vadības sistēmu tiek veidots kvalitātes modeļa pārskata ziņojums, kas identificē, kur nepieciešams veikt uzlabojumus. RTU Kvalitātes vadības sistēmā tiek izmantoti darbības rādītāji un aptaujās iegūtie rezultāti. Aktuālie dati par RTU Kvalitātes vadības sistēmu tiek apkopoti PowerBI pārskatā, kurā ir redzams pēdējo gadu sniegums, noteiktie sasniedzamie mērķi un salīdzinājums ar citām universitātēm vai organizācijām.

RTU Izcilības pieejas īstenošana balstīta procesos orientētā rīcībā un ietver skaidru procesu secību un to mijiedarbību. Tiekoties uz izcilību, tiek rūpīgi strādāts pie procesu plānošanas, to mērķu definēšanas un mijiedarbību analīzes. RTU ir izstrādāti kritēriji un metodes efektīvai procesu darbības un vadības nodrošināšanai. RTU tiek nodrošināta atgriezeniskā saite par procesu darbību, veicot procesu novērtēšanas aptaujas. RTU notiek procesu analīze, un tiek sniegtas rekomendācijas un ieteikumi procesu uzlabošanai, kas tiek pārrunāti ar procesa pārvaldnieku un atbildīgajiem par procesa norisi un pēc tam apstiprināti kā veicamie uzdevumi ar noteiktu termiņu. Dokumentu sistēmā iestrādātie uzdevumu izveides un izpildes kontroles mehānismi, atskaitīšanās par uzdevumu izpildi katras struktūrvienības līmenī sniedz nepieciešamo atbalstu RTU Stratēģijā noteikto ikgadējo mērķu un uzdevumu rezultatīvo rādītāju sasniegšanai.

RTU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanā iesaistītas studiju procesu īstenojošās katedras un institūti, fakultāšu domes, studiju prorektora dienests, attīstības prorektora dienests, studentu parlaments un RTU Senāts. Minētās institūcijas vispusīgi vērtē no jauna veidojamās studiju virzienus un programmas, kā arī izmaiņas studiju virzienos un programmās, vērtē studiju virzienu ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumus. Studiju iekšējā kvalitātes nodrošināšanas mehānisma darbība RTU notiek augstskolas administrācijas, fakultāšu, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

RTU izveidotās studiju virzienu komisijas uzrauga akadēmiskās aktivitātes attiecīgajā studiju virzienā un atbild par studiju virziena studiju programmu saturu un kvalitāti, tajā skaitā studiju virziena akreditāciju. Studiju virziena un tajā īstenoto studiju programmu kvalitātes nodrošināšanai

tiek piesaistīti arī fakultātes studējošo pašpārvaldes biedri, kuri aktīvi darbojas augstskolas lēmēj institūcijās: RTU Satversmes sapulcē, RTU Senātā, RTU Senāta komisijās un fakultāšu Domēs.

Nodrošinot studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” studiju programmu pašnovērtējuma ziņojuma kvalitatīvu izvērtēšanu un sagatavošanu jau 2017. studiju gadā, tika izveidotas un apstiprinātas studiju programmu (jomu) pašnovērtējuma darba grupas (2017. gada 24. maijā, studiju virziena protokols Nr.22000-10.3/2), 2021. gada 7. decembrī darba grupas tika aktualizētas (studiju virziena protokols Nr.22000-10.3/5). Pašnovērtējumu darba grupu sastāvā ietilpst studiju programmu direktori, programmu vadošais akadēmiskais personāls, nozares speciālisti, studentu pārstāvji konkrētajā programmā un atbildīgie lietveži.

RTU studiju iekšējās kvalitātes nodrošināšanā iesaistītas studiju procesu īstenojošās katedras un institūti, fakultāšu domes, studiju prorektora dienests, attīstības prorektora dienests, studentu parlaments un RTU Senāts. Minētās institūcijas vispusīgi vērtē no jauna veidojamās studiju virzienus un programmas, kā arī izmaiņas studiju virzienos un programmās, vērtē studiju virzienu ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumus. Studiju iekšējā kvalitātes nodrošināšanas mehānisma darbība RTU notiek augstskolas administrācijas, fakultāšu, studiju virzienu un studiju programmu līmenī.

Fakultātes un studiju virziena līmenī iekšējo kvalitāti nodrošina IEVF Dome, Studiju virziena komisija un studiju virziena direktors, studiju programmu direktori, studiju programmas īstenojošo institūtu vai katedru administrācija, kā arī IEVF studējošo pašpārvalde. Iekšējās kvalitātes kontroli fakultātes un studiju virziena līmenī nodrošina fakultātes dekāna vietnieks mācību darbā vai viņa deleģēta persona vai komisija.

2008. gadā RTU IEVF pievienojās Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) iniciatīvai “Atbildīgas vadības izglītības principi” jeb PRME (Principles of Responsible management Education), lai atbalstītu un savā darbībā īstenotu visus sešus Atbildīgas vadības izglītības principus attiecībā uz mērķi, vērtībām, metodēm, pētījumiem, partnerību un dialogu. PRME ir ANO iniciatīvas programma, kuras darbība uzsākta 2007. gadā ANO globālajā līderu sanāksmē Ženēvā. PRME misija ir pārmaiņu veicināšana biznesa un vadības izglītībā un pētniecībā globālā mērogā, attīstot augstskolu izpratni par ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem, izmantojot Atbildīgas vadības izglītības principu ietvaru. PRME iniciatīvas mērķis ir palīdzēt pilnveidot augstskolu darbības principus, uzlabot studiju saturu, studiju metožu, pētniecības un stratēģijas atbilstību jauniem, mūsdienu strauji mainīgās pasaules izaicinājumiem un ilgtspējīgas attīstības vadlīnijām, kā arī sekmēt sociālo atbildību kopumā, attīstot jaunu un progresīvu uzņēmēju un biznesa līderu paaudzi, kuri ir spējīgi veiksmīgi pārvaldīt sarežģītus 21. gadsimta izaicinājumus gan uzņēmumos, gan sabiedrībā kopumā. PRME iniciatīva ir balstīta uz starptautiski atzītām vērtībām – ANO Globālā līguma principiem.

Šajā periodā jau piekto reizi apkopoti sasniegumi ilgtspējas un sociālās atbildības jomā 2022. gada marta PRME ziņojumam. IEVF iesniedz pašnovērtējuma ziņojumu, apliecinot savu atbalstu globālajai idejai par ilgtspējīgas attīstības un sociāli atbildīgas vadības izglītības un pētījumu nozīmīgumu, kā arī izrādot patiesu vēlmi un iesaisti to īstenošanā RTU. IEVF veic pašnovērtējumu un gatavo atbilstības ziņojumu vienreiz divos gados, ziņojumi ir pieejami elektroniski:

<https://www.unprme.org/faculty-of-engineering-economics-and-management>

Gatavojoties ārējai vērtēšanai, tika organizētas vairākas papildus aktivitātes.

- Lai nodrošinātu “Muitas un nodokļu administrēšanas” bakalaura un maģistra studiju programmu pilnu iespējamo starptautisko atzīšanu, 2019. gadā tās tika pārstrādātas atbilstoši PMO pārstrādātajiem muitnieku profesijas standartiem, bet 2020. gadā - arī atbilstoši EK “Muitas kompetenču ietvaram” (EK Framework of Customs Competencies”. Līdz ar to abas studiju programmas ir saņēmušas gan PMO, gan EK atzīšanu (akreditāciju) par atbilstību kvalifikācijas prasībām.

- 2021. un 2022. gadā norisinājās SESMI un DCAI programmu direktoru, akadēmiskā personāla un atbalsta personāla kvalifikācijas pilnveides semināri par Pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanu;
- 2022. gada janvārī – februārī studiju virziena sēdēs ietvaros diskutēja par studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu unikalitāti salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs, kā arī notika vairākas darba grupas saistībā ar studiju virziena mērķu un uzdevumu un SVID analīzi;
- 2022. gada martā-jūnijā notika studiju virziena vadītāja un IEVF dekānes un dekānes vietnieku tikšanās ar visiem studiju programmu direktoriem, attiecīgajos institūtos un katedrās, lai pārrunātu studiju programmu audita rezultātus un programmu attīstības plānus;
- 2023. gada janvārī notika studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” attīstības plāna prezentēšana IEVF padomnieku konventa locekļiem, notika pārrunas, tika uzklauti ieteikumi un veikti precizējumi.

Kopumā varam secināt, ka veiktās darbības, kā arī ciešā sadarbība ar vadošajām jomas organizācijām un uzņēmumu speciālistiem, kuri ņem aktīvu dalību gan studiju virziena komisijas darbā, gan mācību procesā, ļauj nodrošināt ilgtspējīgu sistēmas efektivitāti.

Izveidotā sistēma ļauj operatīvi veikt nepieciešamo studiju programmu pilnveidi, ņemot vērā gan starptautiskās, gan nacionālās prasības drošības jomā.

2.2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Ja pārskata periodā studiju virzienā tikušas izstrādātas jaunas studiju programmas, raksturot to izveides procesu (t.sk. studiju programmu apstiprināšanas procesu).

Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas procesu reglamentē "Studiju programmas pieteikšanas, izstrādāšanas un grozījumu izdarīšanas kārtība" (publicēta [RTU_studiju_reglaments_4.6._programmu_izstradasanas_kartiba.pdf](#), pievienota arī Iekšējo normatīvo aktu saraksta 06. pielikuma failā), kas detalizēti nosaka darbību secību un iesaistītās personas, sākot no jaunas studiju programmas izstrādes pieteikuma sagatavošanas un beidzot ar studiju programmas slēgšanas procedūru. Kārtība ir saskaņota ar valstī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem attiecībā uz studiju programmu licencēšanu un izmaiņu veikšanu tajās.

Studiju programmu satura pārskatīšana ir studiju virziena komisijas kompetencē. Komisijas pienākumus un darbības reglamentē "Studiju virziena komisijas nolikums" (apstiprināts RTU Senātā 2021. gada 26. aprīlī, protokols Nr. 649; publicēts [RTU_studiju_reglaments_4.7._studiju_virziena_komisijas_nolikums.pdf](#), pievienots arī Iekšējo normatīvo aktu 07. pielikuma failā).

Studiju programmu ekspertīzi veic studiju virziena komisija, pēc tam fakultātes dome vai vairāku iesaistīto fakultāšu dome, un ekspertīzes procesu noslēdz Studiju departaments. Studiju virziena komisija izvērtē studiju programmas projekta kvalitāti, kā arī satura atbilstību plānotajam mērķim un uzdevumiem.

Studiju programmu izstrāde un pārskatīšana balstās uz atbilstošajiem profesiju standartu prasībām. Pārskata periodā ir notikušas virkne izmaiņas gan profesiju standartu izstrādāšanas, gan apstiprināšanas kārtībā. Ar studiju virziena mācībspēku līdzdalību ir pārskatīti vairāki esošie

profesiju standarti, kā arī izstrādāti un noteiktā kārtībā apstiprināti jauni. Tā, piemēram, tika pārstrādāti profesiju standarts "Nodokļu ekonomists".

Profesiju standarta "Muitas iestādes struktūrvienības vadītājs" vietā tika izstrādāti un apstiprināti profesijas standarti "Muitas funkcionālais vadītājs" un no jauna izstrādāts profesijas standarts "Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs".

Maģistra profesionālo studiju programmai "Darba aizsardzība" atbilstošais profesiju standarts "Darba aizsardzības vecākais speciālists" tika aktualizēts un apstiprināts Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2022. gada 9. februāra sēdē.

Savukārt bakalaura profesionālās studiju programmas "Drošības inženierija" profesiju standarts tika izstrādāts no jauna un Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2022. gada 8. jūnija sēdē apstiprināts ar nosaukumu "Darba aizsardzības inženieris" (vecā profesiju standarta nosaukums bija "Darba aizsardzības vecākais speciālists").

Pirmā cikla profesionālās augstākās studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" profesiju standarts "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris" tika aktualizēts un iesniegts izskatīšanai 2022.gadā un šobrīd ir izskatīšanas procesā par standartu pieņemšanu atbildīgajās institūcijās.

Studiju programmas tika pārstrādātas atbilstoši pārstrādāto profesiju standartu prasībām.

Studiju programmu atgriezeniskās saites iegūšanai notiek iksemestra studējošo anketēšana, ko reglamentē nolikums "Par studentu aptaujām studiju procesa novērtēšanā". Aptauja notiek elektroniski ORTUS vidē, rezultātus saņem katrs mācībspēks personiski un struktūrvienības vadītājs. Rezultāti apkopotā formā tiek apspriesti katedru sēdēs, Studiju virziena komisijas sēdē un fakultātes Domes sēdē.

Pirms katra izlaiduma tiek veikta absolventu anketēšana. Regulāri notiek darba devēju un iepriekšējo gadu absolventu anketēšana. Rezultāti tiek ņemti vērā studiju virziena programmu pilnveidē un apspriesti metodiskajos semināros.

Reizi studiju gadā tiek pārskatītas studiju programmu kursu anotācijas un kursu programmas, metodiskie materiāli, jaunākā mācību literatūra un studiju darbu (referātu, studiju darbu, prakses atskaišu un noslējuma darbu) metodiskie norādījumi.

Studiju virziena komisijā tiek analizēti darba devēju un ārējo ekspertu ieteikumi, balstoties uz kuriem tiek organizēta izmaiņu ieviešana studiju programmās.

Darba devēji kā RTU studējošo prakses nodrošinātāji prakses noslēgumā tiešsaistē sagatavo atsaukumi par studējošā zināšanām un iemaņām, līdz ar to arī izvērtējot studiju programmas sniegto zināšanu atbilstību industrijas vajadzībām.

Darba devēju viedokli RTU iegūst no Padomnieku konventa, darbojoties nozaru asociācijās, kā arī no darba devēju sniegtajiem vērtējumiem portālā <https://www.prakse.lv/> (RTU vairākus gadu pēc kārtas ir darba devēju ieteiktākā augstskola - <https://www.prakse.lv/top>).

Pilnveidojot studiju programmas, svarīga nozīme ir starptautisko organizāciju prasību ievērošanai attiecīgās jomas speciālistu sagatavošanā. Tā, piemēram, "Muitas un nodokļu administrēšanas" studiju programma tika pārstrādāta pēc izmaiņām PMO muitnieku profesiju standartos 2019. gadā un EK muitas kompetenču ietvara un vienoto ES muitnieku un muitas klientu apmācību programmas apstiprināšanas 2020. gadā. Tās rezultātā, programmas ir atzītas gan PMO, gan EK. Līdz ar to, RTU vienlaikus ar augstākās izglītības diplomu, izsniedz arī PMO un EK sertifikātus, kas apliecina studiju programmu atbilstību gan ES, gan pasaules muitnieku apmācības standartu prasībām.

2018. gada 10. aprīlī RTU IEVF Dome apstiprināja RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes Studentu pašpārvaldes kārtības rulli (lēmums Nr. 22000-1.2/31). Noteikumi ir saistoši visiem RTU IEVF SP biedriem un aktīvistiem. Noteikumi nosaka RTU IEVF SP struktūru (amatus) un amatu pienākumus. RTU IEVF SP mērķi ir pārstāvēt IEVF studējošos; aizstāvēt studējošo gan akadēmiskās, gan sociālās tiesības un kultūras dzīves intereses IEVF un RTU un veicināt radošu, inovatīvu un mācībām, atpūtai labvēlīgu vidi IEVF. Studiju gada laikā tika aktīvi īstenots arī RTU akadēmisko grupu vecāko nolikums, kas paredz arī katras programmas grupu vecāko iksemestra tikšanos ar programmas direktoru. Šīs tikšanās ļauj operatīvi veikt nepieciešamās izmaiņas studiju procesā, tai skaitā, studiju programmu atsevišķu studiju kursu programmu pilnveidošanā.

Studiju virziena un tajā īstenoto studiju programmu kvalitātes nodrošināšanai tiek piesaistīta fakultātes studējošo pašpārvalde un tās biedri, kuri aktīvi darbojas augstskolas lēmēj institūcijās: RTU Akadēmiskajā sapulcē, RTU Senātā, RTU Senāta komisijās un fakultātes Domē. Studējošo pašpārvalde veic anketēšanu, kuras rezultātā tiek noskaidrots studentu viedoklis un saņemti ieteikumi gan par studiju kursos nepieciešamajiem uzlabojumiem, gan akadēmiskā personāla darba uzlabošanas iespējām. Reizi gadā RTU IEVF studējošo pašpārvalde organizē Pasniedzēju gada balvu. Pasniedzēju gada balva tiek pasniegta vairākās nominācijās, kur pretendenti tiek izvirzīti, pamatojoties uz anketēšanas rezultātiem. Studiju virziena mācībspēki vairākkārt ir atzīti par fakultātes gada labākajiem pasniedzējiem.

Jau 2017./2018. studiju gadā tika ieviesti un šobrīd veiksmīgi darbojas IEVF SP izstrādātie priekšlikumi studiju rezultātu vērtēšanai un labās prakses vadlīnijas pārbaudījumu kārtīšanai.

Izmaiņas studiju programmās tiek veiktas regulāri atbilstoši nepieciešamībai, ņemot vērā jaunākās tendences un pilnveidojumus attiecīgajā jomā gan starptautiski, gan nacionālā līmenī. Tā, piemēram, izmaiņas studiju programmās "Muitas un nodokļu administrēšana" tika veiktas sakarā ar izmaiņām PMO profesiju standartos 2019. gadā, EK "Muitas kompetenču ietvara" (Framework of Customs Competencies) un tam atbilstošu muitnieku mācību programmu prasību ieviešanu 2020. gadā, jauno nacionālo profesijas standartu "Muitas funkcionālais vadītājs" un "Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs", kā arī pārstrādātā "Nodokļu ekonomista" standartu prasībām.

Attiecīgās izmaiņas studiju programmās tika izskatītas katedras, studiju virziena, IEVF Domes sēdēs un apstiprinātas RTU Senātā.

2.2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.

Lai sekmētu studiju kvalitātes pastāvīgus uzlabojumus un nodrošinātu studējošajiem iespēju iesniegt priekšlikumus un sūdzības par dažādiem ar studijām saistītiem jautājumiem, atbilstoši ESG noteiktajam, pārskata periodā no 2013. līdz 2019. gada vidum, RTU tika pastāvīgi īstenota studējošo priekšlikumu un sūdzību izskatīšana, tas notika, iesaistot struktūrvienības, uz kurām iesniegums attiecināms, kā arī attiecīgās fakultātes studentu pašpārvaldi.

2019. gadā tika apstiprināts jauns dokuments un tagad studējošo sūdzību un priekšlikumu

izskatīšana notiek saskaņā ar "RTU studējošo priekšlikumu un sūdzību iesniegšanas un izskatīšanas kārtību" (publicēta <https://www.rtu.lv/lv/universitate/priekslukumi-un-sudzibas> un pievienota sadaļā "Citi pielikumi").

Kārtība nosaka procedūru, kādā RTU studējošie var iesniegt priekšlikumus un sūdzības par studiju procesu un citiem jautājumiem, kā arī nosaka pieteikuma izskatīšanas un atbildes nosūtīšanas (ja pieteikuma iesniedzējs ir norādījis savu kontaktinformāciju) termiņus un pieteikumu izskatīšanas statistikas apkopošanu.

Kopš 2022. gada maija līdz 2023. gada martam kopumā ir saņemti 100 sūdzību/priekšlikumu pieteikumu, no kuriem 55 iesniegti anonīmi un 45 atklāti. Starp pieteikumiem ir iesniegtas 18 sūdzības, 75 problēmas un 7 priekšlikumi. Iesniegumi par desmit tēmām (tēma: sūdzību vai problēmu skaits / priekšlikumu skaits):

Ārzemju studentu jautājumi: 6/0

Citi jautājumi: 11/1

Studiju process: 55/1

IT jautājumi: 6/3

Saimnieciskie jautājumi: 4/1

Kultūra: 1/0

Dienesta viesnīcas: 4/0

Stipendijas: 4/1

Darba vide: 1/0

Atvaļinājumi: 1/0

Analizējot anonīmo iesniegto sūdzību daudzumu, varam secināt, ka skaitu lielākoties veido ārzemju studentu iesniegumi, kur anonimitātei pamatā ir kāda sistēmas kļūda, jo lielākajai anonīmo iesniegumu daļai, zem problēmas aprakstīšanas, ir pieteicēja paraksts, taču, tas nav redzams pieteikuma formā.

2023. gada sākumā saņemts 41 iesniegums par pēkšņu mācību formāta maiņu noneklāties un klātieni, kas veido 41% no visiem šajā periodā iesniegtajiem iesniegumiem. Izvērtējot atlikušās iesniegtās sūdzības studiju procesa jautājumos, galvenokārt, sūdzības ir par mācībspēku aattieksmi un komunikāciju, kā arī nerasniedzamību studiju jautājumos elektroniskā saziņā. Saņemti arī komentāri par tādām tēmām kā studiju procesā pielietotās metodes; par klātienes nodarbību organizēšanu, kamēr studiju process plānots attālināti; par gala darbu iesniegšanas kārtību ārzemju studentiem; kāds ir minējis, ka nepietiekošs inventārs studiju procesa nodrošināšanai. Vairākas sūdzības saņemtas arī par to, ka laikus nav pieejams nākamā semestra nodarbību grafiks. Jāmin, ka arī latviešu studenti ieteica pārskatīt lekciju plānojumu un tomēr nelikt dienā vienu lekciju, it īpaši, ja tā ir klātienes, jo liela daļa nedzīvo Rīgā, vai ļoti tuvu Ķīpsalai, līdz ar to, ilgāks laiks ir jāpavada ceļā uz vienu lekciju, nekā pašā mācību procesā. Bijusi saskarsme ar gala vērtējuma izlikšanas negodīgumu.

Pie citiem jautājumiem iesniegtas problēmas, kā piemēram personīgo mantu nozaudēšana; nav saņemta iemaksātā depozīta summa par dzīvošanu dienesta viesnīcā. IT sadaļā saņemts priekšlikums par jauno studentu pirmo saskarsmi ar universitāti, nav pietiekošas informācijas par pirmajiem soļiem. Portālā ORTUS ir atrodama novecojusi informācija. Atkārtoti saņemti vairāki ierosinājumi kalendāru sinhronizācijai. Problēmas ar obligāto studentu edu.rtu.lv e-pasta aktivizēšanu. Ir bijušas arī problēmas ar MS Teams studenta profila izveidošanu.

Saimniecības jomā saņemts ieteikums par lielo mehānisko/saimniecisko darbu veikšanu vēlākās stundās, ne no paša rīta, jo dienesta viesnīcu iedzīvotāji vēl gul, it īpaši semestra noslēgumu periodos. Saņemts arī kāds komentārs par nodarbību grafiku nepieejamību portālā ORTUS. Sūdzība par sarežģītu telpu piekļuvju sistēmu identifikācijas kartēm.

Par stipendijām nav bijuši skaidri nosacījumi, kā un kur pieteikties. Divas sūdzības saņemtas no vienas personas par stipendijas nesaņemšanu, kad tas bija paredzēts. Kā arī bijis pārrunājums starp stipendijas apstiprināšanu un tikai saņemtā pieteikuma apstiprinājumu, šeit ieteikums pie komunikācijas uzlabošanas.

Kultūras lauciņā ir ieteikts rūpīgi pārdomāt pirmā septembra pasākumu Kolonādē, jo, diemžēl, visu programmu var redzēt un dzirdēt tikai priekšējās rindas un tālāk stāvošie ne redz, ne dzird notiekošo.

Dienesta viesnīcās pārsvarā ir problēmas ar dažādu insektu esamību gan koplietošanas, gan personīgajās telpās, kur komentārs, ka ar šo problēmu iemītnieks saskarās jau divus gadus. Sūdzības arī par blakus esošo iemītnieku trokšņainību.

Ārzemju studentu problēmu un sūdzību saraksts, galvenokārt, sastāv no komentāriem par studiju formāta maiņu un tā paziņošanu tikai nedēļu pirms izmaiņām

Līdztekus RTU esošajai sistēmai, IEVF administrācija un studiju virziena vadība pastāvīgi veic studiju procesa monitorēšanu un vienmēr uzklausa studentu priekšlikumus un sūdzības, un seko, lai visi jautājumi tiktu atrisināti. Katru semestri studiju programmas katra kursa grupu vecākie kopā ar IEVF Studentu pašpārvaldes pārstāvjiem organizē tikšanos ar savas studiju programmas direktoru, lai pārrunātu studiju procesa uzlabojumus un uzklausītu priekšlikumus par studējošo aktuāliem jautājumiem.

Kopumā studiju virzienā ir demokrātiskas attiecības starp administrāciju, akadēmisko personālu un studentiem, tas nodrošina iespēju visas domstarpības un nesaprašanās, kas studiju procesā rodas starp mācībspēkiem un studentiem, atrisināt studiju programmu administrācijas vai vadības līmenī, vērsties pie programmas direktora vai biroja administratora. Šādos gadījumos ierastā prakse ir, ka programmas direktors uzklausa abas puses un turpmākā dialoga ceļā domstarpības vai nesaprašanās starp studentiem un mācībspēkiem tiek atrisinātas, visām iesaistītajām pusēm vienojoties par abpusēji pieņemamu problēmas risinājumu. Šāda prakse veicina studentcentrētu pieeju un neļauj eskalēties studentu sūdzībām tiktāl, lai tās būtu nepieciešams virzīt tālāk un risināt RTU augstākās vadības līmenī. Līdz ar to studiju virzienā ir tikai viens tāds gadījums, kad studentu sūdzība par mācībspēku tika virzīta izskatīšanai oficiālajā kārtībā ar iesniegumu no studentu puses.

Pārskata periodā (kopš 2013./2014. studiju gada) studiju virziena ietvaros rakstiski tika saņemts neliels skaits sūdzību, tās visas tika izskatītas noteiktajā kārtībā. Piemēram:

a) sūdzība par studiju kursa “Angļu valoda” pasniedzēju. Tika saņemts bakalaura profesionālo studiju programmas “Drošības inženierija” 1. kursa studentu grupu iesniegums par to, ka pasniedzējai ir nepieņemama pedagoģiskā pieeja un mācībspēks vērtē nevis valodas zināšanas, bet viedokļa saturu, kas studiju procesā nav pieņemami. Turklāt atbilstoši RTU Senāta apstiprinātam studiju rezultātu vērtēšanas nolikumam kursa gala atzīmi veido summārais vērtējums, kas šajā gadījumā nebūtu objektīvs. IEVF Dekāne rakstiski lūdza RTU Lietišķās valodniecības institūta direktorei nomainīt mācībspēku abām studentu grupām, lai izvairītos no iespējamām negatīvām sekām studiju procesā. Kursa pasniedzējs tika nomainīts jau nākamajā nodarbībā. Studiju virziena ietvaros tiek konstruktīvi atrisināti visi jautājumi. Katras sūdzības vai studentu iesnieguma gadījumā, atbilstoši procedūrai, notiek jautājuma izskatīšana, un tiek organizēta komisija, kuras sastāvā visos gadījumos ir IEVF Studentu pašpārvaldes pārstāvji.

b) **apelācija par bakalaura darba novērtēšanu.** Studente uzskatīja, ka darbs nav novērtēts objektīvi un tādēļ ielikta pārāk zema atzīme. Studentei bija pretenzijas, ka komisijas locekļi nestādījās priekšā, līdz ar to studentei nebija pārliecības par komisijas locekļu spēju vērtēt viņas darbu, komisija uzdeva ne tos jautājumus, neizskaidroja, kāpēc saņemts attiecīgais darba vērtējums utt. Tika saņemti paskaidrojumi no darba vadītāja, recenzenta, Valsts pārbaudījumu komisijas sekretāres, Muitas un nodokļu katedras vadītāja. Secinājums- apelācijas prasības ir nepamatotas.

c) **sūdzības par stipendiju aprēķināšanas kārtību.** Studentei netika piešķirta stipendija, jo viņai bija zemāka vidējā atzīme. Zemāka atzīme izveidojās tāpēc, ka muitas un nodokļu specializācijās bija atšķirīgs eksāmenu un ieskaīšu skaits. Tāpēc ar Muitas un nodokļu katedras lēmumu (Nr.22315-2/2 2018.gada 16.februārī) eksāmens tika nomainīts ar ieskaīti. Tādējādi tika izlīdzināts eksāmenu un ieskaīšu skaits semestrī vienas programmas abās specializācijās.

d) vairākas sūdzības saņemtas **sakarā ar studiju organizēšanu COVID-19 epidēmijas apstākļos.** Sūdzības bija saistītas ar studentu zināšanu kontroles organizēšanu attālinātu mācību apstākļos: gan par kontroles veidu, gan studentu zināšanu novērtēšanu. Lai noskaidrotu, vai šīs problēmas ir aktuālās tikai konkrētajā grupā vai līdzīgas problēmas ir arī citosursos un grupās, tika veikta padziļināta problēmas izpēte, kurā tika iesaistīti arī studentu grupu vecākie un pasniedzēji. Secinājumus un konkrētos pasākumus studiju procesa pilnveidošanai noslēgumā apsprieda programmas direktora un grupu vecāko kopīgā apspriedē. Rezultātā divos studijuursos tika nomainīti pasniedzēji, veikti precizējumi zināšanu kontroles organizēšanā, kā arī pastiprinātas prasības speciālās angļu valodas programmas prasību ievērošanā. Vienlaikus studentu pašpārvalde uzņēmās pienākumus veikt papildus izskaidrošanas darbu studentu grupās par priekšmetu kontroles darbu termiņu ievērošanu, darbu norakstīšanas (plaģiāta) kategorisku nepieļaušanu u.tml.

2.2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.

RTU Kvalitātes politika veido stratēģijas īstenošanas ietvaru, pētniecības, studiju procesa un organizācijas attīstības un pilnveidošanas ceļus. RTU Kvalitātes politika un tās īstenošana ir uz faktiem balstītās pieejas – lēmumi tiek balstīti uz iegūtiem objektīviem datiem, informācijas analīzi un monitoringu.

RTU veido kvalitātes pārskatus, kas balstīti procesu un to rezultātu analīzē. Kvalitātes pārskati tiek gatavoti reizi gadā, apkopojot datus par RTU vadības, pamatdarbības un atbalsta procesu rezultativajiem rādītājiem.

Vienam no RTU pamatdarbības procesiem "Studiju procesa organizēšana un nodrošināšana" noteikti 28 procesa kvalitāti raksturojoši rezultatīvie rādītāji. Dati tiek apkopoti reizi gadā par iepriekšējo akadēmisko gadu pa studiju līmeņiem un studiju programmām.

Rezultatīvie rādītāji parāda reflektantu uzņemšanas procesa, studiju procesa plānošanas un studiju norises kvalitāti - sākotnējā uzņemšanas plāna izpilde, imatrikulēto reflektantu skaits pret reflektantu pieteikumu skaitu, reflektantu pieteikumu skaits ar pirmo prioritāti RTU pret visiem imatrikulētajiem studentiem, absolventu skaits pret kopējo studējošo skaitu, atskaitīto (izņemot

absolventus) skaits pret kopējo studējošo skaitu, studējošo ar akadēmiskajiem parādiem skaits pret kopējo studējošo skaitu, nesekmības dēļ atskaitīto skaits pret kopējo atskaitīto skaitu, savlaicīgi noslēgto studiju līgumu skaits pret visiem noslēgtajiem studiju līgumiem u.c.

Novērtējot pašreizējo studiju programmu sniegumu, rādītājiem, kuriem tas iespējams, noteikti sasniedzamie kvantitatīvie vai kvalitatīvie mērķi, piemēram, maģistra studiju programmās studijas turpina 65% RTU bakalaura studiju programmu absolventi.

Kvalitātes pārskatā, kas tiek iesniegts RTU vadībai, dati tiek analizēti pa studiju līmeņiem, pa fakultātēm un studiju virzieniem. Vairāki studiju programmu rādītāji tiek salīdzināti ar RTU sasniegto kopējo vidējo līmeni.

Studiju departaments organizē tālāko pārskatu un datu nodošanu fakultātēm un studiju programmu direktoriem, bet procesu uzturētāji veic nepieciešamos uzlabojumus. Apstiprināto procesu izmaiņas notiek kopā ar kvalitātes vadības speciālistiem.

Papildus studiju procesa kvalitāti raksturojošajiem rādītājiem, kas tiek apkopoti kvalitātes pārskatā, *Power BI* vidē tiek veidots Studiju programmu kvalitātes vizualizācijas rīks, kurā bakalaura un maģistra studiju programmu sniegums akadēmiskajā gadā tiks atspoguļots ar radara diagrammas palīdzību. Plānots, ka diagrammās, studiju programmas rezultāti katrā studiju līmenī tiks attēloti relatīvi - attiecībā pret labāko attiecīgā līmeņa sniegumu. Rīks paredzēts studiju programmu direktoriem un fakultāšu vadībai ērtai un pārskatāmai informācijas ieguvei par katras studiju programmas sniegumu vairākos rādītājos vienlaikus un studiju programmas vietas attiecībā pret labāko sniegumu novērtēšanai. Būs iespējams salīdzināt studiju programmas sniegumu arī vairākos akadēmiskos gados. Šobrīd rīks ir izstādes un testa stadijā. Radara diagrammā plānots apkopot 11 studiju programmas sniegumu raksturojošos rādītājus: akadēmiskais personāls pret studējošo skaitu, akadēmiskais personāls ar zinātnisko grādu, absolventu un imatrikulēto attiecība, studijas turpinošo (neatskaitīto) studentu skaits, ārvalstu studējošo īpatsvars, mobilitātē izbraukušo skaits, bakalaura līmeņa absolventi, kuri turpina studijas RTU, no atbilstošās bakalaura studiju programmas imatrikulēto skaits, studiju programmas vidējais vērtējums studējošo anketēšanā, studiju portālā *ORTUS Moodle* publicēto studiju materiālu skaits un to lietojamība, kā arī studiju programmas finansiālais pienesums uz vienu studējošo. Studiju programmu rezultātu salīdzinošie pārskati būs pieejami visiem RTU studiju programmu direktoriem. Studiju programmu snieguma vērtēšanai nepieciešamo statistisko datu izgūšanu un datu attēlošanas vizualizācijas rīku plānots attīstīt un pilnveidot 8.2.3. SAM projekta ietvaros.

Papildus RTU Studiju departaments apkopo un katru gadu līdz 15. oktobrim Centrālās statistikas pārvaldei un Izglītības un zinātnes ministrijai nosūta statistisko pārskatu, "Augstskolas, koledžas pārskats 20_/20_ akadēmiskā gada sākumā" (Ministru kabineta 20.12.2016. noteikumi Nr. 812, 5. pielikums (<https://likumi.lv/doc.php?id=287576>)). Pārskatā ir šāda informācija (iekavās norādīti informācijas avoti un/vai par datu sagatavošanu atbildīgie RTU darbinieki).

- Studentu sadalījums pa studiju programmām (Studiju vadības sistēma | Atskaites | Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- Uzņemšanas rezultāti (Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- Grādu vai kvalifikāciju ieguvušie akadēmiskajā gadā (Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- Uzņemto studentu sadalījums pēc vecuma (Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- Studējošo sadalījums pēc vecuma (Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- Grādu vai kvalifikāciju ieguvušo sadalījums pēc vecuma (Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- Augstskolas personāls pārskata gada 1. oktobrī (Administratīvais dienests);
- Telpu platība (Tiesiskā nodrošinājuma nekustamā īpašuma jautājumos nodaļa).

- Iestādes ieņēmumi iepriekšējā gadā (Plānošanas un ekonomiskās analīzes nodaļa).
- Iestādes budžeta izdevumi iepriekšējā gadā (Plānošanas un ekonomiskās analīzes nodaļa).
- Studējošo skaits, kuri dzīvo dienesta viesnīcās (Studiju organizācijas nodaļa).
- Studējošo skaits sadalījumā pēc studiju pamatvalodas.
- Uzņemto studentu sadalījums pēc dzīvesvietas (Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- No kopējā studējošo skaita mobilie studenti (Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- No kopējā grādu vai kvalifikāciju ieguvušo skaita mobilie studenti (Augstskolas pārskats akadēmiskā gada sākumā).
- Pašu ieņēmumi no mobilo studentu studiju maksas sadalījumā pa valstīm iepriekšējā gadā (Starptautiskās sadarbības un ārzemju studentu departaments).
- Ieņēmumi studijām no ārvalstu finanšu palīdzības sadalījumā pa valstīm iepriekšējā gadā (Projektu finanšu vadības nodaļa).
- Ieņēmumi zinātniskajai darbībai no ārvalstu finanšu palīdzības sadalījumā pa valstīm iepriekšējā gadā (Projektu finanšu vadības nodaļa).

Apkopotā studentu/absolventu skaita statistika tiek izmantota šādiem mērķiem:

- Studiju virziena pilnveidei. Piemēram, ja kādā no studiju programmām atskaitīto studentu skaits katru gadu ir daudz lielāks par grādu/kvalifikāciju ieguvušo studentu skaitu, tam tiek padziļināti meklēti iemesli.
- Ja kādā no studiju programmām uzņemto studentu skaits ar katru gadu mazāks, tam jāmeklē iemesls un, iespējams, jādomā par studiju programmas slēgšanu.
- Finanšu (budžeta vietu) sadalījumam.

RTU informatīvajiem materiāliem, presei, utt.

Lai analizētu studiju virzienus un iegūtu atgriezenisko saiti, RTU ir izstrādāts aptaujāšanas cikls:

- uzsākot studijas RTU, tiek veikta studējošo aptauja par gaidām no studijām, informācijas pieejamību, uzņemšanas procesu. Aptauja notiek elektroniski portālā ORTUS.
- katru semestri tiek veikta studiju programmā studējošo aptauja par mācībspēku darba kvalitāti un studiju programmas novērtējumu gan semestra vidū, gan semestra noslēgumā. Aptauja notiek elektroniski portālā ORTUS, rezultātus saņem katrs mācībspēks personīgi un struktūrvienības vadītājs. Rezultāti apkopotā formā tiek apspriesti katedru sēdēs, Studiju virziena komisijas sēdē un fakultātes Domes sēdē.
- pēc katra izlaiduma tiek veikta absolventu anketēšana bakalaura un maģistra līmenī. Rezultāti tiek ņemti vērā studiju virziena studiju programmu pilnveidē un apspriesti metodiskajos semināros.
- ir ieviesta doktorantu ikgadējā un doktorantūras absolventu aptauja un plānota doktorantu uzņemšanas aptauja, ieviesta uzņemšanas procesa un studiju gaitu uzsākšanas aptauja. Rezultāti apkopotā veidā tiek publicēti portālā ORTUS. Rezultāti tiek ņemti vērā doktora studiju procesa un doktoriem sniegtā atbalsta kvalitātes pilnveidē.
- tiek plānota regulāra centralizēta RTU darba devēju anketēšana. Šobrīd darba devēju anketēšana notiek katra studējošā prakses noslēgumā, kā arī studiju programmu attīstības ietvaros.

Atgriezeniskās saites iegūšanai no darba devējiem tiek lietoti šādi mehānismi.

RTU Padomnieku konvents, kura sastāvā ir dažādu nozaru pārstāvji, konsultē RTU Senātu un rektoru attīstības stratēģijas jautājumos. Konventam ir tiesības ierosināt jautājumu izskatīšanu Senātā un Satversmes sapulcē. RTU Stratēģija un tās īstenošanu nodrošinošā attīstības programma

tiek prezentēta Padomnieku konventā, lēmēj institūcijās, sadarbības partneriem, nozaru asociācijām un vadošajiem uzņēmumiem, saņemot komentārus un ierosinājumus, kuri tiek iestrādāti RTU dokumentos.

Par pušu iesaisti ir atbildīgs Attīstības prorektors, kas noskaidro esošās vajadzības, saskaņo galvenās prioritārās aktivitātes, ievieš rekomendācijas un veicina RTU ilgtspējīgu attīstību.

Darba devēji kā RTU studējošo prakses nodrošinātāji prakses noslēgumā tiešsaistē sagatavo atsaukumi par studējošā zināšanām un iemaņām, līdz ar to arī izvērtējot studiju programmas sniegto zināšanu atbilstību industrijas vajadzībām.

Darba devēju viedokli RTU iegūst no Padomnieku konventa, darbojoties nozaru asociācijās, kā arī no darba devēju sniegtajiem vērtējumiem portālā prakse.lv (RTU vairākus gadu pēc kārtas ir darba devēju ieteiktākā augstskola - <https://www.prakse.lv/top>).

Studiju programmu atgriezeniskās saites iegūšanai notiek iksemestra studējošo anketēšana, ko reglamentē nolikums "Par studentu aptaujām studiju procesa novērtēšanā" (apstiprināts ar RTU studiju prorektora rīkojumu Nr. 02000-1.1-e/9 2021. gada 1. februārī; publicēts https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_anketesanas_nolikums.pdf, pievienota arī leikšējo normatīvo aktu saraksta 20. pielikuma failā).

Reizi studiju gadā tiek pārskatītas studiju programmu kursu anotācijas un kursu programmas, metodiskie materiāli, jaunākā mācību literatūra un studiju darbu (referātu, studiju darbu, prakses atskaišu un noslēguma darbu) metodiskie norādījumi.

Akadēmiskajam personālam tiek organizēti kursi un semināri par jaunākajām pedagoģiskajām metodēm, kā arī tiek veicināta kvalifikācijas paaugstināšanas kursu apmeklēšana. Akadēmiskais personāls un studiju programmu vadītāji piedalās dažādos pieredzes apmaiņas pasākumos, sadarbojoties ar citu valstu augstskolām, tiekoties ar atbilstošo iestāžu pārstāvjiem un uzņēmējiem, kā arī savstarpēji apspriežot aktualitātes nozarē, studējošo pētnieciskos darbus un projektus, analizējot to rezultātus.

Studiju virziena komisijā tiek analizēti darba devēju un ārējo ekspertu ieteikumi, balstoties uz kuriem tiek organizēta izmaiņu ieviešana studiju programmās.

Atgriezeniskai saitei no RTU absolventiem universitātē ir izveidota un aktīvi darbojas RTU Absolventu asociācija (<http://alumni.rtu.lv/>, <https://www.facebook.com/RTUAlumni/>) un tās izveidotā tiešsaistes kopienas platforma (<https://rtuconnect.net/>), kuras mērķis ir attīstīt absolventu tradīcijas. Lai nodrošinātu pieredzes pārņemšanu no absolventiem, RTU Absolventu asociācija nodrošina mentoru apmācību, datu bāzes uzturēšanu, kā arī mentoru piesaisti studentiem. RTU Absolventu asociācija organizē dažādus pasākumus, kas ved absolventus atpakaļ uz universitāti, ļauj iepazīties, veidot sadarbību savā starpā vai ar universitāti, integrēties universitātes aktivitātēs. Būtisks RTU Absolventu asociācijas ieviests pasākums ir RTU Lielais izlaidums, kas vienkopus pulcē attiecīgā akad. gada absolventus no visām deviņām RTU fakultātēm, mācībspēkus, darbiniekus un viesus.

2.2.5. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros (VIIS un E-platforma) pieejamajai informācijai.

Detalizēta informācija par studiju virzienu un tam atbilstošajām studiju programmām, norādot arī to

īstenošanas valodas, pieejama RTU tīmekļa vietnē:

1. RTU tīmekļa vietnes sekcija par studiju iespējām latviešu valodā (<https://www.rtu.lv/lv/studijas>) (atbildīgā persona I. Bušovska, Uzņemšanas nodaļas vadītāja);
2. RTU tīmekļa vietnes sekcija ar vispārīgu informāciju par studiju iespējām angļu valodā (<https://www.rtu.lv/en/studies>) (atbildīgā persona I. Tipāns, Starptautiskās sadarbības un ārzemju studentu departamenta direktors);
3. Interaktīvas tīmekļa vietnes par RTU studiju virzieniem, studiju programmām tajās, kā arī piedāvāto studiju kursu detalizētiem aprakstiem latviešu un angļu valodā (<https://stud.rtu.lv/rtu/vaaApp/sprpub> un <https://stud.rtu.lv/rtu/discpub/list>) (atbildīgā persona G. Alksnis, Studiju satura un programmu nodaļas vadītājs);
4. Ārvalstu studējošo mērķauditorijai paredzēta tīmekļa vietne par angļu valodā īstenojamām RTU studiju programmām un studējošo mobilitātes iespējām (<https://international.rtu.lv>, <https://apply.rtu.lv>) (atbildīgā persona I. Tipāns, Starptautiskās sadarbības un ārzemju studentu departamenta direktors);
5. Aģentūras AIKA e-platforma (atbildīgā persona G. Alksnis, Studiju satura un programmu nodaļas vadītājs);
6. Valsts izglītības informācijas sistēma (VIIS) (atbildīgā persona I. Pujāts Informācijas tehnoloģijas departamenta projekta vadītājs);
7. IEVF tīmekļa vietnes sekcija par studiju programmām latviešu valodā: <https://www.rtu.lv/lv/ievf/toposajiem-studentiem-ievf/studiju-programmas-ievf> (atbildīgā persona M. Smirnovs, IEVF vecākais datortīklu administrators);
8. IEVF tīmekļa vietnes sekcija par studiju programmām angļu valodā: http://feem.rtu.lv/?page_id=4080 (atbildīgā persona M. Smirnovs, IEVF vecākais datortīklu administrators);
9. Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta tīmekļa vietnes sekcija par studiju programmām latviešu valodā (latviski): <https://sesmi.rtu.lv/studiju-programmas/> (atbildīgā persona M. Kačajevs, MNK vecākais datorsistēmu un datortīklu administrators);
10. Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta tīmekļa vietnes sekcija par studiju programmām latviešu valodā (angliski): <https://sesmi.rtu.lv/study-programmes/?lang=en> (atbildīgā persona M. Kačajevs, MNK vecākais datorsistēmu un datortīklu administrators);
11. Darba un civilās aizsardzības institūta tīmekļa vietnes sekcija par studiju programmām latviešu valodā (latviski): <https://dcai.rtu.lv/> (atbildīgā persona S. Šķēle, DCAI, zinātniskā asist.).

2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums

2.3.1. Sniegt informāciju par augstskolas/ koledžas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai un pārdalei. Norādīt datus par pieejamo finansējumu pētniecībai un/ vai mākslinieciskajai jaunradei, tā avotiem un to izmantošanu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu attīstībai.

Atbilstoši 2015. gada 29. jūnijā Ministru kabinetā apstiprinātajam konceptuālajam ziņojumam "Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana Latvijā" (<http://likumi.lv/ta/id/274944-par-jauna-augstakas-izglitibas-finansesanas-modela-ieviesanu-latvija>),

Latvijā ir īstenotas nozares strukturālās reformas, lai nodrošinātu efektīvas un ilgtspējīgas augstākās izglītības sistēmas izveidi. Ir ieviests trīs pīlāru finansēšanas modelis, kas nodrošina augstākās izglītības piedāvājuma salāgošanu ar Latvijas tautsaimniecības attīstības un darba tirgus vajadzībām, kvalitatīvu, pētniecībā balstītu augstākās izglītības saturu un rezultātu pārvaldību augstākās izglītības institūcijās, kur 1. pīlārs ir bāzes finansējums studiju procesa nodrošināšanai, 2. pīlārs ir snieguma finansējums un 3. pīlārs attīstības finansējums.

1. pīlārs jeb pamata (bāzes finansējums) tiek īstenots caur valsts finansētajām studiju vietām. Valsts finansētu studiju vietu skaita noteikšanu regulē Augstskolu likuma 51. un 52. pants (<http://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums#p-50515>).

RTU finansējumu no valsts pamatbudžeta veido studiju programmu sarakstam un studējošo skaitam atbilstošs studiju bāzes finansējums, kas sastāv no līdzekļiem komunālajiem maksājumiem, nodokļiem, infrastruktūras uzturēšanai (tai skaitā datu sniegšanai Studējošo un absolventu reģistram), inventāra un iekārtu iegādei un personāla atlīdzībai un citām ar studiju procesu saistītām izmaksām, kā arī finansējums zinātniskajai darbībai.

Studiju vietu skaits tiek piešķirts pēc pārrunām ar Izglītības un zinātnes ministriju. Studiju bāzes finansējumu no valsts budžeta līdzekļiem piešķir pilna laika studijām.

Studiju bāzes finansējuma apmēru nosaka, pamatojoties uz valsts noteikto studiju vietu skaitu RTU, kā arī valsts noteiktajām studiju vietas bāzes izmaksām un izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientiem.

Izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficienti ir rādītāji, kas nosaka studiju vietas izmaksu apmēru attiecīgajā izglītības tematiskajā jomā attiecībā pret studiju vietas bāzes izmaksām.

Izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficienti bakalaura un profesionālajām studiju programmām noteikti 2006. gada 12. decembra Ministru kabineta apstiprināto noteikumu "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem" (<https://likumi.lv/doc.php?id=149900>) (turpmāk tekstā – Noteikumi) 1. pielikumā.

Studiju izmaksu koeficientu vērtības maģistra studiju programmām ir pusotras reizes, bet doktora studiju programmām – trīs reizes lielākas nekā Noteikumu 1. pielikumā attiecīgajai izglītības tematiskajai jomai noteiktās studiju izmaksu koeficientu vērtības.

Studiju bāzes finansējuma apmēru, ko augstskolai vai koledžai piešķir no valsts budžeta līdzekļiem bakalaura, profesionālo un maģistra studiju programmu īstenošanai, aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$F_s = T_b \times [S(k_i \times n_i) + 1,5 \times S(k_i \times m_i)] + S_b \times S(n_i + m_i), \text{ kur}$$

F_s – studiju finansējuma apmērs;

T_b – studiju vietas bāzes izmaksas;

k_i – attiecīgās izglītības tematiskās jomas studiju izmaksu koeficients (Noteikumu 1. pielikums);

n_i – augstskolai vai koledžai noteiktais studiju vietu skaits bakalaura un profesionālajās studiju programmās attiecīgajā izglītības tematiskajā jomā;

m_i – studiju vietu skaits attiecīgās izglītības tematiskās jomas maģistra studiju programmās;

S_b – studiju vietas sociālā nodrošinājuma izmaksas bakalaura, profesionālajās un maģistra studiju programmās (Noteikumu 2. pielikums).

Studiju vietas bāzes izmaksas un studiju vietas sociālā nodrošinājuma izmaksas nosaka saskaņā ar Noteikumu 2. pielikumu.

Izglītības un zinātnes ministrija katru gadu aprēķina studiju vietas bāzes izmaksas nākamajam budžeta gadam un līdz kārtējā gada 1. novembrim aprēķinus saskaņo ar Finanšu ministriju un tām ministrijām, kuru padotībā ir augstskolas un koledžas.

RTU finansējumu no valsts pamatbudžeta studiju vietu nodrošināšanai attiecīgajā akad. gadā sadala atbilstoši RTU rektora rīkojumam "Finansējuma sadales un izlietojuma metodika RTU struktūrvienībām 2022./2023. akadēmiskajā gadā" (skatīt Iekšējo normatīvo aktu saraksta 16. pielikuma failā) (turpmāk – Metodika). Metodika ik gadu tiek pārskatīta un apstiprināta jaunā redakcijā, ņemot vērā nepieciešamās izmaiņas.

RTU ir decentralizēts budžets un katrai struktūrvienībai tiek plānots atsevišķs budžets. Budžets vispārīgā nozīmē ir ieņēmumu un izdevumu plāns kādam noteiktam laika posmam, darbam, pasākumam vai funkcijai. RTU ieņēmumi un izdevumi tiek pārvaldīti pēc principiem, ko ir apstiprinājis rektors, vai ar tam piešķirtajām pilnvarām noteicis finanšu prorektors.

Saskaņā ar Metodiku, finansējums struktūrvienībām tiek iedalīts vai nu atbilstoši finanšu jeb budžeta gadam, vai arī nekavējoties pēc finansējuma saņemšanas. RTU struktūrvienībām finanšu jeb budžeta gads ir no oktobra līdz nākamā gada septembrim, šim laika periodam tiek veikts finansējuma aprēķins un iedale:

- dotācija jeb pamatbudžeta finansējums (valsts budžeta studentu apmācība) tiek iedalīts kā ikmēneša limits – mēnesī struktūrvienībai tiek iedalīta 1/12 no aprēķinātā gada finansējuma;
- maksas studentu finansējums (gan vietējo, gan ārvalstu maksas studentu apmācība) tiek iedalīti divreiz gadā (oktobrī un aprīlī) kā ikmēneša limits – mēnesī struktūrvienībai tiek iedalīta 1/6 no aprēķinātā semestra finansējuma;
- parādnienu (tajā skaitā piedzīto) maksas līdzekļi tiek iedalīti divreiz gadā (oktobrī un aprīlī) vienā maksājumā;
- snieguma finansējums (zinātnes atbalsta finansējums) tiek iedalīts kā ikmēneša limits – mēnesī struktūrvienībai tiek iedalīta 1/12 no aprēķinātā gada finansējuma;
- zinātnes bāzes finansējums (zinātnes atbalsta finansējums) tiek iedalīts vienreiz gadā, oktobrī.

RTU katram struktūrvienības vadītājam tiek nodrošināta attālināta piekļuve operatīvai finanšu informācijai par struktūrvienības budžetu, tajā skaitā par plānoto darba apjomu un attiecīgi iedalāmo finansējumu nāamos periodos par studiju programmu un studiju kursu realizāciju. Balstoties uz šo informāciju, struktūrvienības vadītājs katra finanšu jeb budžeta gada sākumā plāno struktūrvienības darbu, t.sk. atalgojuma jautājumus akadēmiskajam personālam, kas ir pakļauts konkrētajam struktūrvienības vadītājam, un izstrādājot iepirkuma plānu nākamajam gadam atbilstoši studiju programmas vai studiju kursa darbības un attīstības nodrošināšanai utt.

2017. un 2018. gada Pasaules bankas pētījumā par augstākās izglītības pārvaldību Latvijā Pasaules Banka secināja, ka RTU izmantoja sistēmas līmeņa finansēšanas modeļa reformas sniegtās iespējas, lai pakāpeniski pielāgotu lēmumu pieņemšanas pilnvaru iekšējo sadalījumu, stiprinot dekānu pozīciju. Pirms valsts finansēšanas modeļa otrā pīlāra ieviešanas RTU finansējums struktūrvienībām tika piešķirts zemākā līmenī par fakultāšu līmeni. Lai risinātu situāciju ar dekānu vājajām pozīcijām, vairāk nekā puse jauno 2. pīlāra snieguma ienākumu tiek izmantota, lai nodrošinātu līdzekļus fakultātem, kur dekāns ir budžeta turētājs. Pirmkārt, tas paver jaunas iespējas fakultāšu līmeņa stratēģiskajai attīstībai. Otrkārt, dekāniem tagad ir lielākas iespējas nodrošināt fakultāšu attīstību, kas ietilpst viņu pienākumos. Treškārt, kopš 2019./2020. akad. gada fakultāšu dekānu rīcībā ir papildu finansējums no ārzemju studentu maksas līdzekļiem.

Kopš 2020./2021. akad. gada RTU ir izmaiņas Metodikā, kas nodrošina valsts pamatbudžeta finansējuma studiju vietu nodrošināšanai sadali tieši atbilstīgi pa studiju programmām un studiju

kursu tematiskajām jomām, nodrošinot precīzu finansējuma sadali atbilstoši tiem rādītājiem, pēc kādiem RTU saņem finansējumu no valsts. Papildu valsts pamatbudžeta finansētām studiju vietām studiju programmas finansējumu veido arī maksas studiju ieņēmumi no fizisko vai juridisko personu līdzekļiem, kas ir iedalāmi divās apakšgrupās:

1. vietējie maksas studenti;
2. ārvalstu maksas studenti.

Finansējums no vietējiem maksas studentiem tiek iedalīts atbilstoši Metodikai, kur, lai nodrošinātu lielākas maksas studiju programmu attīstības iespējas, jau vairākus akadēmiskos gadus ievērojama saņemtā finansējuma daļa tiek novirzīta studiju programmas direktoram, kas attiecīgi šo finansējumu var izmantot materiāltehniskā nodrošinājuma atjaunošanai, augstāka līmeņa speciālistu piesaistei studiju procesa nodrošināšanai u. tml.

Līdz 2021./2022. akad. gadam finansējums no ārvalstu maksas studentiem attiecīgajā akad. gadā sadalīja atbilstoši RTU Senāta lēmumiem "Par finanšu līdzekļu sadales metodikas apstiprināšanu studiju procesa nodrošināšanai RTU Starptautiskās sadarbības un ārzemju studentu departamentā" (skatīt Iekšējo normatīvo aktu saraksta 41. pielikuma failā), turpmāk – Metodika2, kas ik gadu tika pārskatīta un apstiprināta jaunā redakcijā, ņemot vērā nepieciešamās izmaiņas.

Sākot ar 2022./2023. akad. gadu RTU ir viena ar rektora rīkojumu apstiprināta "Finansējuma sadales un izlietojuma metodika RTU struktūrvienībām", kas ietver, gan pamatbudžeta, gan vietējo maksas, gan ārvalstu maksas, finansējuma sadali un izlietojumu. Šajā gadā RTU veica ievērojamas izmaiņas Metodikā, lai tuvinātu ārvalstu maksas studentu sadales principus vietējo maksas studentu sadales principiem, tādējādi atvieglojot par studiju programmu realizāciju atbildīgo darba procesu – gan tuvinot finansējuma sadales periodus, gan principus.

Analizējot studiju programmu un attiecīgi arī studiju virzienu finansēšanas kārtību RTU kopumā, ir redzams, ka pamatbudžeta un vietējo maksas studentu gadījumā finansējums ilgtermiņā ticis un tiek noteikts, balstoties uz valsts noteiktajiem pamatprincipiem (ārvalstu studentiem aprēķina pamatprincipi pielīdzināti vietējo studentu aprēķina pamatprincipiem sākot ar 2022./2023. akad. gadu); finansējuma apjoma noteikšanas procesā tiek ņemti vērā gan tematisko jomu studiju izmaksu koeficienti, gan studiju izmaksu koeficientu vērtības atbilstoši studiju programmas līmenim, gan arī studentu skaits studiju programmā un attiecīgi tajā realizējamās studiju kursos. Kā jau tika minēts iepriekš, izmantojot izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientus ir iespējams noteikt konkrētās studiju programmas un studiju kursa realizācijai nepieciešamo finansējuma apjomu. Metodikā 2018./2019. akad. gadā RTU Senāts apstiprināja, ka turpmāk izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientus piemēro individuāli katram studiju programmā ietilpstošam studiju kursam, tādējādi nodrošinot vēl atbilstošāku finansējuma apjomu studiju programmās iekļauto studiju kursu realizācijai. Lai ieviestu šo sistēmu, ar studiju prorektora rīkojumu tika izveidota ekspertu komisija, kas katram studiju kursam noteica tā tematisko jomu.

Studiju virziena studiju kursiem ir šādas izglītības tematiskās jomas un attiecīgi piemērojamie koeficienti:

RTU studiju kursu tematiskā joma	RTU koeficients
Civilā un darba aizsardzība	2,9
Civilā drošība	4,2

Datormācība	2,42
Ekonomika	1,4
Matemātika un statistika	2,42
Iekšējā drošība un muita	4,2
Pedagoģija	1,67
Sociālās zinātnes	1,4
Sports	2,0
Vadība un administrēšana	1,4
Valodas	3,2
Loģistika	1,8

Lai nodrošinātu studiju programmu darbību un ilgtspējīgu attīstību, RTU vēsturiski ir ieviesta prakse atbilstoši izmaiņām ārējā un iekšējā vidē pilnveidot Metodiku un iepriekš arī Metodiku2 katram akadēmiskajam gadam, tādējādi novēršot arī iespējamus riskus studiju programmas vai tās studiju kursu realizācijas procesā. Izmaiņu procesā ir iesaistītas visas ieinteresētās puses, tādējādi nodrošinot caurskatāmību un caurspīdīgu lēmumu pieņemšanas procesu. Nepieciešamās izmaiņas sākotnēji iniciē RTU finanšu prorektors, papildu izmaiņas var rosināt jebkurš RTU darbinieks, par to iesniedzot pieprasījumu RTU finanšu prorektoram vai RTU Senāta Finanšu un budžeta komisijai. RTU Senāta Finanšu un budžeta komisijas sastāvā ietilpst 20 senatoru (skaits ir mainīgs) – dekāni, fakultāšu struktūrvienību vadītāji, profesori, kā arī studējošo pārstāvji, kas ir balsstiesīgi, kā arī deviņi RTU Senāta padomnieki, kas galvenokārt pārstāv dažādas administrācijas struktūrvienības, piemēram, prorektori, departamentu direktori u. tml. Kad RTU Senāta Finanšu un budžeta komisija ir izskatījusi un izvērtējusi ierosinājumus, tā virza Metodikas grozījumus vai tās jauno redakciju nākamajam akadēmiskajam gadam saskaņošanai RTU Senātā 35 senatoru sastāvā. Pēc tam kad Senāts ir saskaņojis Metodikas projektu un galvenos tās pamatprincipus, tad RTU rektors apstiprina Metodiku. Jāatzīmē, ka vēsturiski izmaiņas Metodikā ir virzītas pēc rūpīgas analīzes, tajā skaitā ierobežojot to iespējamo negatīvo ietekmi uz studiju programmu studiju kursu īstenošanu.

Zinātniskās darbības bāzes finansējums (valsts nodrošinātais bāzes finansējums) tiek sadalīts starp fakultātēm atbilstoši uz rezultātiem balstītajiem iznākuma rādītājiem, t.i., ņemot vērā publikāciju skaitu (pēc ietekmes faktora un citēšanas indeksa), piesaistīto naudu caur pētniecības projektiem un nozares līgumiem un aizstāvētos promocijas darbus (ņemot vērā arī laiku, kas nepieciešams doktorantūras pabeigšanai). Aprēķins tiek veikts saskaņā ar pārskatāmu Zinātnes padomes apstiprinātu metodiku (dokuments: “Zinātniskās darbības bāzes finansējuma sadales metodika RTU struktūrvienībām; apstiprināta 2018. gada 20. novembrī). Lēmumu par budžeta sadalījumu starp

fakultāšu institūtiem pieņem fakultātes (fakultāšu domes).

RTU gada laikā organizē divus projektu konkursus ar iekšēju finansējumu. Pirmais aicinājums ir iekšējā finansējuma projektu konkurss maģistrantu atbalstam. Konkursa mērķis ir palielināt augsti kvalificētu – maģistrantu skaitu RTU, kas spējīgi radīt starptautiski citējamās zinātniskās publikācijas un turpināt studijas doktorantūrā, tādējādi stiprinot RTU zinātniskā personāla attīstību un kapacitāti. Konkursa mērķis atbilst RTU stratēģijai – sekmēt absolventu nodarbinātību RTU pēc studiju beigām, starptautiski atzītu zinātnisku publikāciju skaita pieaugumu, kvalitatīvu zinātnisko pētījumu izstrādi, kuri integrēti studiju procesā. Šādu projekta rezultāts ir zinātniskā darbā nodarbināts maģistrants, iesniegta un pieņemta publicēšanai katram grantu saņēmējam vismaz viena pilna teksta publikācija, zinātnisks raksts žurnālā, vai pilna teksta publikācija konferenču ziņojumu izdevumā, veicinātas zinātniskā asistenta prasmes zinātnes un pētnieciskā darba veidošanā, veicināta maģistranta studiju turpināšana RTU doktorantūrā. Jau trīs gadus konkursa gada budžets ir 120 000 eiro, tādējādi atbalstot katru gadu vismaz 17 maģistrantus.

Otrais aicinājums atbalsta projektus, kuros RTU sadarbojas ar nozares partneriem, un šī aicinājuma mērķis ir sekmēt starpfakultāšu un starpnozares pētniecību sešās RTU pētniecības platformās. Normatīvos dokumentus parasti pieņem RTU Zinātnes padome. Tomēr lēmumus par noteiktu pētnieku vai projektu atlasī pieņem ekspertu grupas, kuras tiek organizētas Zinātņu prorektora dienesta līmenī, fakultātes vai pētniecības platformas līmenī (Pētniecības platformu koordinators padome; RTU Senāta lēmums Nr. 600 “Par Rīgas Tehniskās universitātes Pētniecības platformu koordinators padomes nolikuma apstiprināšanu”, pieņemts 23.05.2016.). Projektu administrēšanu veic Zinātņu prorektora dienests. Tas koordinē arī ārēji finansētu pētniecības projektu administrēšanu, piem. programmas “Apvārsnis 2020” ietvaros u.c. ES struktūrfondu finansēto pētniecības projektu administrēšanu veic Attīstības prorektora dienests.

RTU Zinātnes atbalsta fonda (RTU Senāta lēmums Nr. 585 “RTU Zinātnes atbalsta fonda nolikums”, pieņemts 15.12.2014.) mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu dažādām ar pētniecību saistītām aktivitātēm, piemēram, atbalstīt pētniecības aprīkojuma uzturēšanu, aizsargāt un licencēt intelektuālo īpašumu, segt ar doktora līmeņa studiju saistītos izdevumus, izdot zinātniskos žurnālus, apmeklēt un organizēt zinātniskās konferences, atbalstīt pētniekus jaunu laboratoriju izveidē perspektīvas pētniecības jomā. Zinātnes atbalsta fonds ir pētniecības aktivitāšu atbalsta instruments, kas veicina stratēģiski svarīgo pētniecības jomu attīstību. Katru gadu Zinātnes atbalsta fondam tiek piešķirti 10 % no zinātniskās darbības bāzes finansējuma (valsts budžeta finansējums).

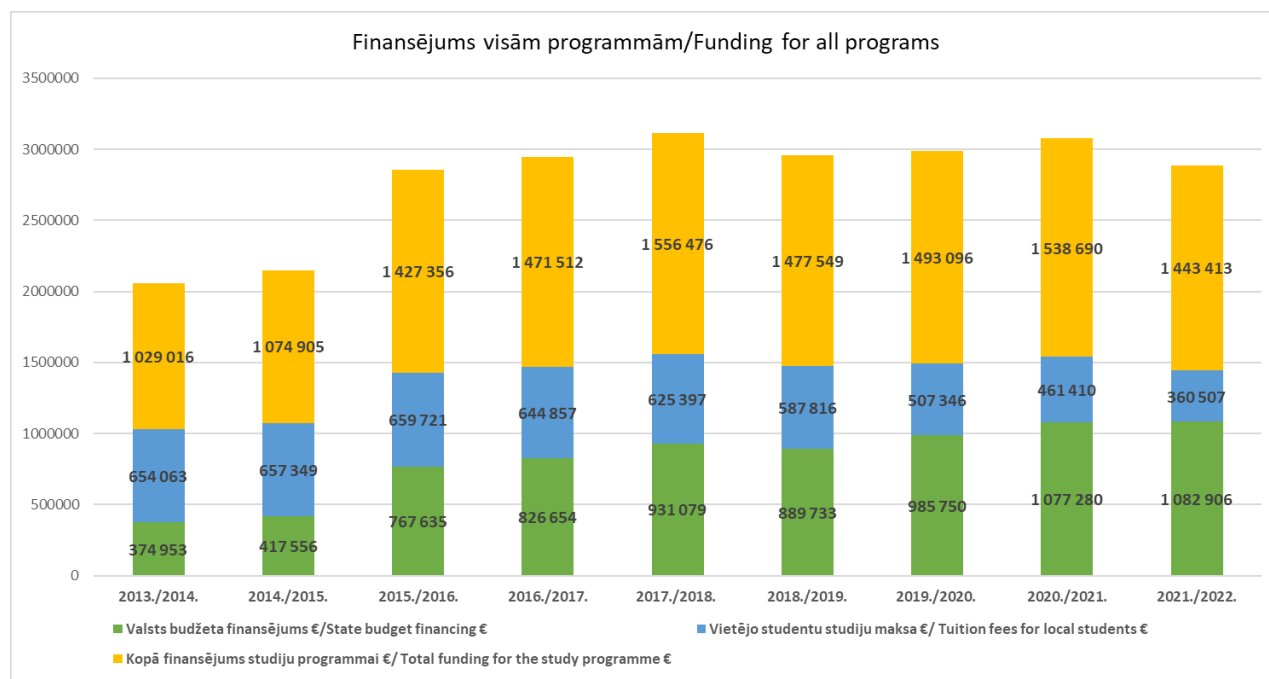
2019./2020. akadēmiskajā gadā 54 RTU doktoranti saņēma doktorantūras pētniecības grantu. 2020./2021. akadēmiskajā gadā 75 RTU doktoranti saņēma doktorantūras pētniecības grantu. 2021./2022. akadēmiskajā gadā 99 RTU doktoranti saņēma doktorantūras pētniecības grantu. Atbalsta summa vienam doktorantūras grantam ir 10 000 EUR apmērā. Grantu saņēmēji tika ievēlēti zinātniskā asistenta vai pētnieka amatā. RTU doktorantūras grantu mērķis ir atbalstīt ar promocijas darbu saistītus pētījumus un veicināt promocijas darba aizstāvēšanu ceturtajā gadā pēc studiju uzsākšanas doktorantūrā.

Studiju virziena ietvaros tiek izmantoti doktorantiem pieejamie granti (stipendijas, vienreizējie granti, konkursa granti, Erasmus+ programma u.c.). Informācija pieejama mājas lapā: [Stipendijas un granti | Rīgas Tehniskā universitāte \(rtu.lv\)](https://rtu.lv) Studiju procesā ir iesaistīta doktorante Baiba Šmite-Roķe, kas no 2022.gada izmanto SAM 8.2.2. grantu RTU projektā «Rīgas Tehniskās universitātes un Banku augstskolas doktorantu un akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās».

Kopš 2018./2019. finanšu gada sākuma IEVF struktūrvienību vadītājiem papildus informācijai par katra padotībā esošās struktūrvienības budžetu tiek nodrošināts regulāri atjaunots pārskats par fakultātes kopējiem studiju procesa finanšu rezultātiem, tādējādi nodrošinot ne tikai dekānam, bet

arī institūtu direktoriem, katedru un citu struktūrvienību vadītājiem objektīvu informāciju par darbības rezultātiem. Ieviešot atskaiti tiek nodrošināta ne tikai informācijas atklātība, bet arī iespēja fakultātes dekānam un domei operatīvi reaģēt situācijās, kad tas ir nepieciešams, piemēram, atsevišķu izdevumu pozīciju pārskatīšanu kopējā finansējuma ietvaros.

Laikā no 2013. gada līdz 2022. gadam kopējais finansējums studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” bija 12 512 012 EUR.

Attēls. Studiju virziena finansējums kopā

Pārskata periodā kopējais studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” finansējums bija ar augošu tendenci. Laikā no 2013. gada līdz 2022. gadam kopējais finansējums pieaudzis 1,4 reizes. Tas izskaidrojams ar budžeta finansējuma pieaugumu 2,7 reizes, kas galvenokārt, izskaidrojams ar paaugstināto jomas koeficienta piemērošanu, aprēķinot finansējuma apjomu. Vienlaicīgi ir 1,8 reizes samazinājušies ieņēmumi no vietējiem maksas studentiem. Līdz ar to notikušas izmaiņas ieņēmumu struktūrā. Ja 2013. gadā ieņēmumi no maksas studentiem sastādīja 63,56%, tad 2022. gadā vairs tikai 24,98% no kopējā budžeta. Kā galveno iemeslu šeit būtu jāmin apstākli, ka vienlaikus ar paaugstināto jomas koeficienta pielietošanu, budžeta finansējuma aprēķinos virziena programmām, tika izvirzīta prasība palielināt mācību maksu studentiem, kuri nesaņem budžeta finansējumu. Tā rezultātā, ņemot vērā samērā zemu studentu maksātspēju, krasi samazinājās no jauna uzņemto maksas studentu skaits. Situācija ir līdzīga visās studiju virziena programmās. Īpaši lielas izmaiņas ir notikušas attiecībā uz “Muitas un nodokļu administrēšanas” studiju programmām. Tā, piemēram, “Muitas un nodokļu administrēšanas” maģistra studiju programmā par maksu vispār vairs nemācās neviens students. Savukārt, pilna laika bakalaura programmā pēdējo divu mācību gadu laikā no jauna ir uzņēmti tikai attiecīgi 12 un 10 studenti.

Tabula. Pilna laika studējošo uzņemšana un studiju maksa “Muitas un nodokļu administrēšanas” profesionālā bakalaura programmā

Mācību gads	Uzņemšana 1. kursā		Studiju maksa gadā, EUR
	Par budžeta līdzekļiem	Par maksu	

2016./2017.m.g	40	75	1650
2017./2018.m.g	14	55	1700
2018./2019.m.g	24	37	2300
2019./2020.m.g	26	31	2350
2020./2021.m.g	36	26	2400
2021./2022.m.g	20	12	2550
2022./2023.m.g	20	10	2600

Šāda situācija, saglabājot esošo budžeta finansējuma apjomu, kopumā neapdraud studiju virziena programmu īstenošanu nākotnē. Taču, ja mācību maksu turpina palielināt un budžeta finansētu vietu skaits un līdz ar to arī finansējuma apjoms paliek nemainīgs arī turpmāko divu gadu laikā, samazināsies maksas un arī kopējais studiju virziena studentu skaits. Tāpēc var tikt apgrūtināta studiju virziena programmu tālākā pilnveidošana. (skat. pielikumā Finansējums pa izmaksu pozīcijām laika periodā no 2013.-2022.gadam)

Jau šodien studiju izmaksu struktūrā, atkarībā no studiju programmas, izmaksas darba algās svārstās ap 50%, bet ņemot vērā sociālās izmaksas, vairāk nekā 60% apmērā no kopējām programmas realizācijas izmaksām. Samazinoties studentu skaitam, pasniedzēju darba alga nesamazināsies proporcionāli studentu skaita izmaiņām un līdz ar to darba algas īpatsvars kopējās izmaksās tikai pieaugs. Vienlaikus jāņem vērā, ka jau šodien netiek nodrošinātas valsts vajadzības pēc iekšējās drošības jomas speciālistiem. Tā, piemēram, personāla mainība VID šodien ir sasniegusi 16% gadā. Tas nozīmē, ka ik gadu VID ir nepieciešami papildus apmēram 560 speciālistu. Ievērojams skaits jauno speciālistu ir nepieciešams arī tautsaimniecības uzņēmumos, loģistikā, transportā u.c. RTU ir vienīgā mācību iestāde valstī, kuras studiju programmas pilnībā atbilst VID nodarbināto profesiju standartiem. Ar šodienas studentu skaitu "Muitas un nodokļu administrēšanas" studiju programmās, RTU nevar nodrošināt pat VID vajadzības pēc jaunajiem speciālistiem. Kā risinājums varētu būt budžeta vietu skaita palielinājums studiju virzienā, studiju līdzfinansējuma risināšana, studiju finansējuma modeļa maiņa un tamlīdzīgi. Taču šo problēmu risinājums nav atkarīgs no RTU.

(papildus skat. katras studiju programmas raksturojumu ziņojuma III. daļā)

2.3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādot, vai nepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem.

RTU Ķīpsalas studentu pilsētiņas (turpmāk tekstā - Pilsētiņa) būvniecības sākās 1965. gadā, ar mērķi veidot vienotu studijas un zinātnes centru. Būvniecība turpinās un iecerēts no 2021. gada Ķīpsalā koncentrēt lielāko daļu universitātē studējošo. Pēc būvniecības pabeigšanas RTU Pilsētiņa kļūs par Baltijā modernāko inženierzinātņu studiju centru.

Attīstot Pilsētiņu, tiek domāts par ilgtspējīgu attīstību. Apliecinot rūpes par vides ilgtspējīgu attīstību un vēlmi iesaistīties tās sekmēšanā, RTU pievienojās Ilgtspējīgas attīstības risinājumu tīklam (*Sustainable Development Solutions Network*), kas tiecas sasniegt 17 ANO izvirzītos mērķus ilgtspējīgai pasaules attīstībai 2030. gadā. RTU patlaban ir vienīgā organizācija no Baltijas valstīm, kas uzņemta šajā tīklā.

Darbojoties tīklā, RTU kā augstākās izglītības un pētniecības iestāde par prioritāti izvirzījusi septiņu ar universitātes pētniecības platformām sakritīgu ANO formulēto mērķu sasniegšanu. Par primāro RTU uzskata kvalitatīvas izglītības nodrošināšanu un mūžizglītības veicināšanu. RTU plāno sniegt savu pienesumu arī ilgtspējīgu un modernu ūdens tehnoloģiju, elektroapgādes sistēmu, infrastruktūras un pilsētvides pētniecībā un inovāciju radīšanā. Universitāte apņēmusies sekmēt arī ilgtspējīgu produktu radīšanu un izplatīšanu.

Pilsētiņas ēkas ir aprīkotas ar mūsdienīgām klimata nodrošināšanas iekārtām, tehniskajiem risinājumiem, kas tiek kontrolēti attālināti un nodrošina iespēju sekot līdzi energoresursu patēriņiem, lai ēkas padarītu komfortablākas studentiem, mācībspēkiem, zinātniekiem un viesiem. Viens no sasniegtajiem rezultātiem, attīstot RTU infrastruktūru, ir dalība *Green Metric* reitingā (<https://greenmetric.ui.ac.id/rankings/overall-rankings-2022/rtu.lv>), kur RTU Ķīpsalas studentu pilsētiņa ir atzīta par 55. zaļāko pasaulē. Baltijas reģionā RTU ir līderis ar zaļās domāšanas infrastruktūru.

Mazinot cilvēka ietekmi uz vidi un klimata pārmaiņām, RTU studentu pilsētiņā ir ieviests koncepts "Zaļā Ķīpsala", uzlabojot infrastruktūru atbilstoši ilgtspējas principiem, mainot studentu un darbinieku paradumus, kā arī RTU zinātnieku radītos inovatīvos zaļos produktus un tehnoloģijas izmantojot Ķīpsalas studentu pilsētiņas infrastruktūrā.

Pilsētiņas infrastruktūra ir nodrošināta ar visu nepieciešamo studētājiem, darbiniekiem un viesiem, ir iespējams novietot velosipēdu un auto, veldzēt slāpes pie ūdens dzeršanas punktiem par to nemaksājot. Attīstot infrastruktūru, tiek domāts par visām cilvēku grupām, arī par cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Pie katras ēkas tiek nodrošinātas stāvvietas, piekļūšana auditorijām, laboratorijām un citām telpām bez apgrūtinājuma, Braila raksts informācijas iegūšanā un ēku apskatei, visi sanitārie mezgli izveidoti atbilstoši prasībām. Invalīdu un viņu draugu apvienība "APEIRONS" (<https://www.apeirons.lv/>) atzinīgi novērtējusi RTU sasniegto infrastruktūras jautājumos, kas saistīta ar nodrošinājumu cilvēkiem ar īpašajām vajadzībām.

Pilsētiņā pašlaik ir 54 auditorijas, 187 laboratorijas, 19 speciālās mācību telpas, 10 datorklases, 12 darbnīcas un vairāki valsts nozīmes pētniecības centri. Pilsētiņā atrodas arī studentu dienesta viesnīca ar 950 gultas vietām un speciālu bloku cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. lai nodrošinātu labvēlīgu un komfortablu dzīvošanu.

Ārvalstu studentiem, vieslektoriem un universitātes viesiem ir iespēja izmantot renovēto RTU dienesta viesnīcu (Āzenes 22a, Rīga).

Studentu un mācībspēku vajadzībām ir pieejami arī citi RTU infrastruktūras elementi – ēdnīcas un kafejnīcas, kas atrodas ikvienā no RTU kompleksiem, kopētavas, studentu viesnīcas, RTU sporta un atpūtas centri, peldbaseins u.c. RTU telpās ir uzstādīti tirdzniecības automāti dažādu dzērienu un uzkodu iegādei.

Visās Pilsētiņas auditorijās tiek nodrošināts bezvadu interneta pārklājums, kas ļauj studentiem

pieklūrt RTU studiju portālā ORTUS izvietotiem mācību materiāliem.

Inženierekonomikas un vadības fakultāte atrodas Kalnciema ielā 6, Rīgā. IEVF atrašanās vietā ir attīstīta infrastruktūra, kur ir ērti pieejamas sabiedriskā transporta pieturas, kafejnīcas, veikali un sporta centrs. Ēkas kopējā platība ir 6627 m² ar pieciem virszemes stāviem kā arī cokolstāvs. Pieejamas velosipēdu novietnes un vairāk nekā 50 autostāvvietas. Fakultātē ir nodrošināta piekļuve cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Teritorija ir labiekārtota, piebraucamie ceļi ir asfaltēti, bruģētas gājēju ietves, iekopts mauriņš, soliņi.

Fakultātes ēkas katrā stāvā ir labierīcības, pieejams specializēts ūdens dzeramais trauks. Pieejams lifts, atvērta tipa garderobe un lasītava, vairākas atpūtas telpas, studentu mācību telpas, auditorijas un mācībspēku kabineti, sēžu zāles, Muitas un nodokļu vēstures muzejs, kā arī kafejnīca.

Mācību korpusā Kalnciema ielā 6 kopā ir 133 telpas:

1. 30 auditorijas;
2. 5 laboratorijas;
3. 2 telpas dekanātam;
4. 33 kabineti;
5. 29 akadēmiskā personāla telpas;
6. 2 metodiskie kabineti;
7. 1 studentu pašpārvaldes telpa;
8. 1 sēžu zāle;
9. Muitas muzejs;
10. IEVF vēstures muzejs;
11. Ēdnīcas telpa (pašlaik nestrādā);
12. 27 palīgtelpas, sanitārie mezgli, noliktava, garderobe

Studiju virziena īstenošana ir saistīta ar RTU, IEVF materiāltehnisko bāzi un infrastruktūru. Studiju virziena „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” studiju process un zinātniskā darbība notiek RTU ēkās Rīgā: Kalnciema ielā 6 un visā RTU Ķīpsalas kompleksā, kas ietver bibliotēku, sporta kompleksu un pārējos iepriekš aprakstītos infrastruktūras elementus.

RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātē, Kalnciema ielā 6, nepārtraukti tiek sekots telpu un tehniskā aprīkojuma kvalitātes prasību atbilstībai, izveidotas atbilstošas auditorijas ar nepieciešamo multimediju tehniku IEVF, Kalnciema ielā 6 :

1. Portatīvie un planšetdatori 71;
2. Stacionārie datori 130;
3. Monitori 125;
4. Kopētāji, tajā skaitā, skeneri 12;
5. Projektori 38;
6. Printeri 42;
7. Portatīvais datu termināls ar uzlīmju drukas printeri 2;
8. Televizori 2;
9. LSD paneļi 5.

Studiju procesa nodrošināšanai ik gadu tiek uzlabots auditoriju iekārtojums un veikti kosmētiskie remontu auditorijām, un gaitenīem. Kopš 2019. gadā septembra Kalnciema ielā 6 četras lielās auditorijas aprīkotas ar HP Shareboard digitālajām kamerām, kas ļauj uztvert un saglabāt digitālajā veidā visu to, kas tiek rakstīts uz parastās tāfeles lekcijas laikā. Visi saglabātie materiāli vēlāk var būt pieejami un izmantojami studentiem digitālā veidā RTU e-studiju vidē ORTUS.

Divas datorzāles ir izveidotas speciāli Muitas un nodokļu specialitātes studentu un kvalifikācijas

celšanas kursu klausītāju vajadzībām, kurām ir speciālais pieslēgums.

Lai sekotu līdzi jaunākai informācijai muitas un nodokļu jautājumos gan mācību spēkiem, gan studentiem ir iespēja izmantot speciālu pieslēgumu Eiropas Komisijas (TAXUD) datu bāzei, kā arī izmantot PMO un VID datu bāzes.

2018. gadā visās mācību auditorijās notika multimediju iekārtu atjaunošana, nomainot projektorus uz jaunajiem modeļiem. Savukārt 2019. gadā visās mācību auditorijās notika datoru nomaiņa uz jauniem modeļiem, kā arī tika iegādāti 19 jauni datori IEVF datorklasei, kas ļauj izmantot studiju procesā visjaunākās pieejamās programmatūras versijas.

Mācībspēku darba vietas tiek nodrošinātas ar moderniem stacionārajiem vai portatīvajiem datoriem, ka arī ar drukāšanas, kopēšanas un skenēšanas iekārtām.

Sekojošajās modernām tendencēm attiecībā uz plašāku mobilo vai portatīvo ierīču izmantošanu studiju procesā, tiek uzlabots un paplašinās bezvadu tīkla pārklājums. 2020. gadā plānots uzstādīt papildus bezvadu tīkla piekļuves punktus, uzlabojot pārklājumu, un palielināt datu pārraides ātrumu tīklā.

Katram RTU studentam un darbiniekam, ir pieejama Office365 platforma ar iespēju bez papildus maksas lietot tās iespējas, tai skaitā Word, PowerPoint, Excel, OneNote un Outlook tīmekļa versijas, personisko mākoņkrātuvi, kā arī citas platformas piedāvātās iespējas.

2017./2018.m.g. Inženierekonomikas un vadības fakultātē atklāta koša, uz mācībām rosinoša atjaunotā 119. mācību telpa jeb «**Study Room**» inženierekonomikas studentiem. Mācību telpā ir galdi un krēsli, lai studenti varētu darboties grupās. Ir koplietošanas dators, projektor, dažādi sēžamie *pufi* un telpaugi – naudas koki. Ideja par šādas īpašas telpas nepieciešamību studentiem tika aizsākta jau 2016. gadā.

Lai nodrošinātu aktīvāku metodiskā kabineta krājumu izmantošanu un plašāk iepazīstinātu studentus ar fakultātes mācībspēku sagatavotajiem metodiskajiem materiāliem Kalnciema ielā 6 2018./2019. studiju gada septembrī pagrabstāvā tika izveidota **Atvērtās pieejas lasītava** (angļu valodā Open Learning Space).

2016./2017. studiju gadā tika uzsākta IEVF Dizaina laboratorijas izveide Kalnciema ielā 6 (IEVF Domes sēde 2017. gada 20. jūnijā, protokols Nr. 127). 2018. gada janvārī Radošā laboratorija tika atklāta un darbojas fakultātes telpās, Kalnciema ielā 6, 417. kabinetā. **IEVF Studentu Radošās laboratorijas** darbības mērķis ir sniegt atbalstu studiju procesa un zinātniskās darbības īstenošanā, jaunu produktu un pakalpojumu dizaina izstrādes un prototipēšanas nodrošināšanā fakultātē studējošiem, akadēmiskajam personālam un darbiniekiem, tādējādi veicinot inovāciju attīstību visā fakultātē un RTU kopumā. Studentiem laboratorijā ir pieejami instrumenti, 3D printeris, materiāli, izveidotas darba vietas, kas ļauj savu ideju pārvērst produkta prototipā vai radīt prototipa sagataves vai arī to sākotnējo variantu, ko pēcāk turpināt attīstīt RTU Dizaina fabrikā Ķīpsalā. Uzklusot studentu vēlmēm, laboratorija tiek papildināta ar instrumentu loku. Vienlaikus laboratorijā var strādāt 3-4 darba grupas līdz 5 cilvēkiem.

RTU Dizaina fabrika jau četrus gadus nodrošina priekšmeta “Jaunu produktu dizains un attīstība” īstenošanu, nodrošina studentu biznesa ideju prototipēšanu, sekmējot sadarbību starp universitāti un uzņēmējiem. Līdz ar RTU DF izveidi IEVF akadēmiskais personāls ir iesaistījies tehnoloģiju pārneses un ideju komercializācijas procesos universitātes mērogā.

“Muitas un nodokļu administrēšanas” studiju programmu īstenošanā liela nozīme ir **RTU Muitas un nodokļu vēstures muzejam**, kas atrodas IEVF Kalnciema ielā 6 - 112.telpā. To 2008.gadā izveidoja RTU Muitas un nodokļu katedra sadarbībā ar VID par godu Latvijas valsts 90.gadadienai. Muzejs ir sabiedrībai pieejama izglītojoša un pētnieciska institūcija, materiālās un nemateriālās kultūras vērtību krātuve par Latvijas Muitas un nodokļu vēsturi no senākiem laikiem līdz

mūsdienām.

Muzejs ir RTU Sabiedrisko lietu daļas administratīvā pakļautībā, bet tā metodiskās darbības vadību veic RTU Muitas un nodokļu katedra.

Muzejs piedāvā iepazīt ekspozīciju „Nodokļi un muita Latvijā”, kas stāsta:

- par senākajiem maksājumu veidiem un to iekasēšanas kārtību;
- par Latvijas Republikas nodokļu un muitas sistēmu no 1918. līdz 1940.gadam;
- par nodokļiem un muitu no 1940. līdz 1990.gadam;
- par atjaunotās Latvijas Republikas nodokļiem, muitu un to iekasēšanu;
- par akcīzes precēm un kontrabandu.

Ekspozīcijā ir aplūkojama dažādu laiku vēsturiskie dokumenti, muitas formas tērpu kolekcija, iespējams noskatīties mācību filmu par nodokļiem un muitu Latvijā un ES.

Viens no muzeja uzdevumiem ir veikt muzejā zinātniski izglītojošo un kultūras darbu, vadot pārskata un tematiskās ekskursijas, un sagatavot un vadīt lekcijas atbilstoši muzeja profilam.

2019.g.18.maijā RTU Muitas un nodokļu vēstures muzejs sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi piedalījās **Muzeju naktī 2019**. Pasākumu apmeklēja vairāk nekā 1200 cilvēki. Apmeklētāji varēja uzzināt, kā ar tehnisko līdzekļu un suņu palīdzību tiek atklāti kontrabandistu slēpņi, noskaidrot, kā viltotas preces var atšķirt no īstām un kādus suvenīrus no ārvalstīm labāk nevest. Muzeju naktī priekšnesumu sniedza arī “Ziņģes brāļu” šovs no Bauskas “Ar dziesmu caur muitu”, ļaujot skatītājiem caur dziesmām un stāstiem ienirt seno laiku notikumos uz robežas un uzzināt par tā laika kontrabandu Baltijā.

2019.gada 18. aprīlī RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātē, Rīgā, Kalnciema ielā 6 atklāta **Muitas kontroles laboratorija**. Muitas kontroles laboratorija izveidota ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes atbalstu. Atklāšanā piedalījās arī VID Muitas pārvaldes amatpersonas, eksperti un kinologi ar darba suni.

Laboratorija nodrošina studentiem iespējas iegūt un pilnveidot praktiskās iemaņas. Laboratorija ir aprīkota ar dažādām mērierīcēm un tehniskiem līdzekļiem, ko muitnieki izmanto ikdienas darbā, veicot transportlīdzekļu un personu apskati, piemēram, blīvuma un starojuma plūsmas mērīšanas ierīcēm, metāla detektoriem, endoskopiem, narkotestiem utt., kas ļauj pārbaudīt, vai transporta līdzekļos netiek slēptas kontrabandas preces. Lai praktiskās nodarbībās trenētu studentu spējas atrast kontrabandas preces, izveidoti arī īpaši slēpņi dobtos dēļos, automašīnas durvīs, sēdekļos, degvielas bākās un riepās. Tādējādi laboratorijā tiek imitētas Latvijā bieži izmantotas slēptuves neatļautu preču pārvadāšanai. Laboratorija aprīkota arī ar tehniku dažādu muitas kontroles mācību filmu un video demonstrēšanai.

Lai nodrošinātu Muitas un nodokļu specialitātes studentu mācības “Pašaizsardzība”, sadarbībā ar RTU Sporta katedru, ar Muitas un nodokļu katedras finansējumu 2015./16.m.g. tika uzsākta treniņu telpas un arī elektroniskās mācību šautuves tehnikas iegāde un izbūve, kā arī tika izveidots **praktiskās šaušanas treniņu simulators**. Simulators tiek izmatots muitas specialitātes studentu apmācībai mācību kursā “Pašaizsardzība”. Instruktoru vadībā studenti iegūst un uzlabo šaušanas iemaņas, neizmantojot kaujas munīciju. Treniņu simulators nepieredzējušiem studentiem rada vidi, kur apgūt drošības tehniku šautuvē pirms nodarbībām ar kaujas munīciju, savukārt, pieredzējušiem studentiem palīdz uzlabot šaušanas prasmes, trenēt muskuļu atmiņu. Šaušanas simulators palīdzēs arī pilnveidot SESMI muitas studentu komandas iemaņas. Komanda trenera Toma Jansona vadībā regulāri piedalās sacensībās, tostarp, LR Iekšlietu ministrijas Atklātajos čempionātos tuvciņā.

2016.gada 15.decembrī notika RTU IEVF SESMI **Muitas un nodokļu katedras tālmācības auditorijas** atklāšana RTU IEVF Kalnciema ielā 6. Tālmācības auditorija izveidota, lai aptvertu pēc

iespējas plašāku auditoriju muitnieku apmācībai gan Latvijā, gan starptautiski. Tā, piemēram, sadarbības līgums starp SESMI Muitas un nodokļu katedru un Taškentas muitas institūtu paredz tālmācības izmantošanu gan Latvijas, gan Uzbekistānas muitnieku apmācībai. Tālmācības sistēma ir izveidota 2016. gadā projekta «Eiropas Savienības Robežu pārvaldības programma Centrālāzijā» 9. posmā (*BOMCA-9*), kad tehnisko misiju laikā RTU eksperti Uzbekistānā izvērtēja esošo situāciju un izvēlējās nepieciešamos tehniskos risinājumus. Rezultātā ar projekta *BOMCA-9* finansiālo atbalstu arī Taškentas muitas institūtā tika uzstādītas iekārtas un aprīkota tālmācības auditorija. Tālmācība tiek arī organizēta sadarbībā ar Kazahstānas AlFarabi universitāti.

Lai nodrošinātu muitnieku un tautsaimniecības speciālistu kvalifikācijas paaugstināšanu muitas jomā, ir izveidots **Muitas konsultatīvais centrs** ar divām datorzālēm. Tas ir izveidots kā neatkarīga RTU struktūrvienība zinātņu prorektora pārraudzībā. To vada un tajā aktīvi darbojas Muitas un nodokļu katedras mācībspēki.

Tā, piemēram, konsultatīvais centrs, kā vienīgais valstī, veic muitas brokeru apmācību un sertifikāciju, muitas deklarētāju apmācību un sertifikāciju, organizē muitnieku kvalifikācijas paaugstināšanu transporta līdzekļu kontrolē u.tml. Laika posmā no 2013.g. līdz 2022.g. kvalifikāciju muitas jomā šeit paaugstināja gandrīz 3000 muitas speciālistu. No tiem 788 muitnieki un 2127 komersanti. VID muitas speciālisti kvalifikāciju paaugstināja līdz 2015. gadam. Šajā laikā VID ieguva jaunas telpas ar mācību klasēm u.c. iekārtām, kas ļāva VID pašiem organizēt kvalifikācijas celšanu. Kopš 2016. gada samazinājies arī apmācāmo komersantu skaits, vidēji gadā to skaits sasniedz līdz 54 cilvēkiem. Tas izskaidrojams ar 2015. gadā notikušajām likumdošanas izmaiņām par komersantu. (t.sk. Muitas brokeru (deklarantu) obligāto sertifikācijas muitas jomā, kārtību). Patreiz tiek gatavotas izmaiņas likumdošanā, kā rezultātā paredzams apmācāmo un sertificējamo komersantu skaita pieaugums. RTU ir specializējusies kvalifikācijas paaugstināšanā muitas jomā organizējot kvalifikācijas celšanas kursus gan brokeriem, gan deklarētājiem, starpvalstu kravu ekspeditoriem, muižošanas speciālistiem u.c.

Vienlaikus ar kvalifikācijas paaugstināšanu Muitas un nodokļu katedras mācībspēki Muitas konsultatīvajā centrā sniedz konsultatīvo palīdzību uzņēmējiem, kā arī veic zinātnisko pētniecību, piedaloties dažādu, ar muitas aktualitātēm saistītu, projektu izstrādē. Tas, neapšaubāmi, pastiprina saites starp mācību procesu un tautsaimniecības vajadzībām, uzlabo mācību kvalitāti, ļaujot studiju procesā izmantot jaunāko un aktuālāko informāciju. Tajā skaitā ir iespēja izmantot kvalifikācijas paaugstināšanai sagatavotos lekciju materiālus, kas tiek uzkrāti speciāli izveidotā datu bāzē.

Lai paaugstinātu ekoloģiskās un rūpnieciskās drošības līmeni, veiktu pētījumus vides zinātnes nozarē, vides pārvaldības un vides inženierzinātnes apakšnozarē, darba un civilās aizsardzības, kā arī ugunsdrošības jomās 2019. gadā izveidota **Tehnogēnās vides drošības zinātniskā laboratorija**. Laboratorijas galvenie uzdevumi ir veidot un īstenot pētniecības darba programmas darba aizsardzības, civilās aizsardzības un ugunsdrošības jomās Eiropas Savienības, Latvijas Zinātnes padomes un citu zinātnisko projektu ietvaros, nodrošināt tehnisko bāzi maģistrantu un doktorantu pētnieciskai darbībai, Nodrošināt neatkarīgas un objektīvas pārbaudes un tehniskās ekspertīzes atbilstoši Eiropas Savienības un Latvijas normatīvo aktu prasībām darba aizsardzības, civilās aizsardzības un ugunsdrošības jomās, sadarboties ar sertifikācijas un testēšanas institūcijām reglamentētā un nereglamentētā sfērā, piedalīties jaunu standartu, testēšanas un riska noteikšanas metožu izstrādē darba aizsardzības, civilās aizsardzības un ugunsdrošības jomās. Laboratorija ir aprīkota ar nepieciešamajām funkcionējošajām iekārtām, kuru klāsts tiek nepārtraukti pilnveidots un paplašināts.

Lai sniegtu kvalificētu teorētisku un praktisku palīdzību fiziskajām un juridiskajām personām tehnogēnās vides drošības jautājumos, izveidots **Tehnogēnās drošības konsultatīvais un apmācību centrs** kā RTU struktūrvienība Inženierekonomikas un vadības fakultātes Darba un

civilās aizsardzības institūta sastāvā. Pēc valsts pārvaldes institūciju pasūtījuma organizē neatkarīgo ekspertu grupu, kas sniedz zinātniski tehnisko palīdzību jautājumos, kas saistīti ar apkārtējās vides aizsardzību, sprādziendrošību un ugunsdrošību, darba drošību un cilvēku aizsardzību ārkārtējās situācijās. Pēc valsts pārvaldes institūciju pasūtījuma, apseko objektus un izsniedz slēdzienus par ekoloģiskās un rūpnieciskās drošības atbilstību normatīvo dokumentu prasībām. Centrs organizē speciālistu sagatavošanu un pārprofilēšanu ekoloģiskās un rūpnieciskās drošības jomā profesionālās pilnveides izglītības programmas līmenī.

Nodrošinot dažāda veida pētījumus inovāciju, tehnoloģiju pārnesei, uzņēmējdarbības, finanšu u.c. jomās izveidots **Inovāciju ekonomisko pētījumu centrs** RTU IEVF Uzņēmējdarbības inženierijas un vadības institūta sastāvā. Zinātniskos un cita veida pētījumus veic studenti un akadēmiskais personāls. Centrs nodrošina dažādus pētījumus industrijas vajadzībām.

Lai paaugstinātu zinātnisko un pētniecisko darbu kvalitāti un RTU studentu un pētnieku konkurētspēju darba tirgū 2019. gada janvārī Kalnciema ielas telpās, 402. auditorijā, ierīkota **«Bloomberg» laboratorija**. «Bloomberg» laboratorija, studentiem un pētniekiem nodrošina pieeju plašām reāllaika datubāzēm, pētījumiem un analīzes rīkiem. Datu bāze ir ļoti plaša, tā aptver pasaules finanšu datus, datus par uzņēmumiem, vērtspapīriem, darījumiem, mārketinga pasākumiem, nekustamā īpašuma un citiem nodokļiem un ļoti daudz ko citu. Laboratorijā izvietoti 12 īpaši aprīkoti termināļi, kas pieejami visiem RTU studentiem un pētniekiem. Tā ierīkota, pilnveidojot RTU studiju vidi Eiropas Savienības specifiskā atbalsta pasākuma 8.1.1. projektā “Rīgas Tehniskās universitātes infrastruktūras attīstība STEM studiju programmu modernizēšanai”.

Projekta vispārējais mērķis ir palielināt modernizēto STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics – zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes, matemātika), tajā skaitā medicīnas un radošo industriju, studiju programmu skaitu. Īstenojot to, RTU turpina stratēģisku Baltijas reģionā modernākā inženierzinātņu studiju centra veidošanu.

Akadēmiskam personālam un studentiem studiju procesa vajadzībām, kā arī pētījumu veikšanai ir pieejamas **dažādu datorprogrammu aktuālās versijas**: Aquad; Eviews; Visma Horizon; Microsoft Navision; Microsoft Power BI; Microsoft Project; Microsoft Visio; Microsoft Office; Minitab; IBM SPSS Statistics; Sigma Estimate; Tāmētājs; ArcGIS; NVivo; MATLAB un citas.

Ņemot vērā virziena specifiku, ne visu, it īpaši kontroles tehnikas pieejamību un ļoti augstās izmaksas, mācību procesā izmantota arī darba devēju (VUGD, VID) tehnika. Piemēram, iekārtas Muitas pārvaldes laboratorijā (VID ēkā Talejas ielā 1), sauszemes Muitas kontroles punktā (kravu skaneri), dzelzceļa muitas kontroles punktā u.c.

Ar 2016. gada decembri IEVF atvēra **Informācijas un servisa centru** Kalnciema ielas 6 pirmajā stāvā, kas studentiem, darbiniekiem un citiem apmeklētājiem nodrošina nepieciešamās informācijas pieejamību un apriti latviešu un angļu valodā. Informācijas centra darbinieki – IEVF studenti – ne tikai sagaida viesus un sniedz nepieciešamo informāciju par studiju procesu, telpu plānojumu, svarīgākajām IEVF aktualitātēm, bet arī piedāvā kopēšanas, drukāšanas un iesiešanas pakalpojumus.

(papildus skat. katras studiju programmas raksturojumu ziņojuma 3. punktā)

2.3.3. Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei: Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāzu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/ platību, piemērotību pastāvīgam studiju un

pētniecības darbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datubāzēm atbilstošajā jomā, to lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datubāzu abonēšanas procedūru un iespējām.

Būtiska nozīme studējošo metodiskā un informatīvā nodrošinājuma īstenošanā ir bibliotēkai. RTU Zinātniskā bibliotēka (ZB) (<https://www.rtu.lv/lv/studijas/biblioteka>) ir valsts nozīmes bibliotēka, kas savu statusu ir ieguvusi bibliotēku akreditācijas rezultātā. ZB nodrošina RTU studiju procesu un pētniecības darbību ar nepieciešamo informāciju, veic RTU studentu, mācībspēku, darbinieku bibliotekāro, bibliogrāfisko un informacionālo apkalpošanu. ZB krājumā ir vairāk nekā 1,3 miljoni drukāto dokumentu un e-resursi RTU nozarēm atbilstošajās datubāzēs. Krājums ir izvietots Centrālajā bibliotēkā, Mācību literatūras abonementā, Ķīmijas filiālē un studiju un pētniecības centros Daugavpilī, Liepājā, Cēsīs un Ventspilī.

2016. gadā tika veikti būtiski ieguldījumi ZB infrastruktūras attīstībā, uzbūvējot papildus telpas 2240 m² platībā. ZB telpu kopējā platība ir 6393 m², no tām lasītāju apkalpošanas telpas 3417 m². ZB lietotājiem ir 713 darba vietas. ZB izveidotas četras grupu telpas un sešas individuālās kabīnes, retumu lasītava, konferenču zāle. ZB aprīkota ar pašapkalpošanās iekārtām grāmatu saņemšanai un nodošanai. ZB ir pieejama lietotājiem ar īpašām vajadzībām.

ZB darbības pilnveidošanai un studiju un pētniecības darba informacionālo vajadzību nodrošināšanai ir izveidota Bibliotēkas padome, kurā tiek lemts par bibliotēkas krājuma papildināšanu ar drukātiem izdevumiem un nepieciešamo datubāzu abonēšanu. Bibliotēkas padomē ir apstiprināta „RTU Zinātniskās bibliotēkas krājuma komplektēšanas politika”, kas nosaka krājuma veidošanas un attīstības pamatprincipus atbilstoši RTU studiju un zinātniskās darbības virzieniem.

Saņemot no RTU finansējumu, tiek aprēķināts finansējums informacionālajiem resursiem katrai studiju programmai. Krājuma papildināšana notiek pēc studiju programmu vadītāju un pētnieku ieteikumiem, ņemot vērā piešķirto finansējumu. Sazinoties ar Krājuma veidošanas nodaļu par krājuma papildināšanu, vēlamos izdevumus var pasūtīt ZB tīmekļa vietnē, aizpildot pasūtījuma formu (<https://www.rtu.lv/lv/studijas/biblioteka/pakalpojumi-3>) vai aizpildot pieteikuma anketu vai zvanot pa tālruni 67089353, vai apmeklējot bibliotēku Paula Valdena ielā 5-105. ZB piedāvā ceļvedi, kurā ir apkopotas dažādu Latvijas un ārvalstu izdevniecību un grāmatu veikalu mājaslapas pasūtāmo izdevumu un e-resursu meklēšanai.

Datubāzu abonēšanas līgumi tiek slēgti gan tieši ar piegādātāju, gan ar V/A "Kultūras informācijas sistēmu centrs" starpniecību, kurš ir Latvijas nacionālais pārstāvis starptautiskās bezpeļņas organizācijā "Elektroniskā informācija bibliotēkām" (Electronic information for Libraries, EIFL, <http://www.eifl.net/>). EIFL Licencing programma nacionālo valstu bibliotēkām piedāvā abonēt starptautiski atzītas datubāzes par ievērojami samazinātu abonēšanas maksu, kāda netiek piedāvāta individuāliem abonentiem, tādējādi ietaupot bibliotēku finanšu līdzekļus.

Pēc studiju virziena "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" programmu pasūtījuma, laika periodā 2013.-2022. gadam ZB ir iegādāti jauni 167 grāmatu nosaukumi par summu 17702,88 eiro.

Pēc studiju programmu "Muitas un nodokļu administrēšana" pasūtījuma, laika periodā 2013. - 2022. gadam ZB ir iegādāti jauni 52 grāmatu nosaukumi (172 eksemplāri) par summu 9020,86 EUR.

Pēc studiju programmu "Darba aizsardzība", "Drošības inženierija" pasūtījuma, laika periodā 2013.-2022. gadam ZB ir iegādāti jauni 88 grāmatu nosaukumi (90 eksemplāri) par summu 7005,43 EUR.

Pēc studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" pasūtījuma, laika periodā 2013.-2022.

gadam ZB ir iegādāti jauni 27 grāmatu nosaukumi (33 eksemplāri) par summu 1676,59 EUR.

Studiju virziena "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" studiju programmām pieejamie elektroniskie resursi skatāmi 2.3.3 pielikumā.

Katru mēnesi jaunaņemtā literatūra tiek atspoguļota Jaunaņemtās literatūras biļetenā (<https://www.rtu.lv/lv/studijas/biblioteka/jaunieguvumi>).

Zinātniskās bibliotēkas abonētās datubāzes
(<https://www.rtu.lv/lv/studijas/biblioteka/informacijas-meklesana/datubazes-eresursi/abonetas-datubazes>):

- ProQuest Ebook Central, Academic Search Complete EBSCOhost, Applied Science & Technology Source EBSCOhost, Business Source Ultimate EBSCOhost, EBSCOhost eBook Academic Collection, Wiley Online Library, SpringerLink, The International Monetary Fund.
- ZB pieejamas arī datu bāzes, kuras finansē Izglītības un zinātnes ministrija: ScienceDirect, SCOPUS (Elsevier), Web of Science.
- Latvijas datubāzes ir LETA, Letonika, Latvijas standartu datubāze (pieejama tikai bibliotēkas telpās).

ZB datubāzu izmantošana kopš 2016. gada ir augoša. 2021. gadā elektronisko resursu pilntekstu izsniegums bija 792492.

Centrālā bibliotēka lietotājiem atvērta no pirmdienas līdz sestdienai (<https://www.rtu.lv/lv/studijas/biblioteka/darba-laiki-un-kontakti>). Ir 24h lasītava. Vasaras periodā Centrālā bibliotēka ir atvērta katru darbdienu ar saīsinātu darba laiku.

ZB informācijas avoti izvietoti brīvpieejas krājumā. Grāmatas un periodiskie izdevumi atrodas ZB centrālajā ēkā, Paula Valdena ielā 5, brīvpieejas krājumā un Mācību literatūras abonementā Paula Valdena ielā 3. Grāmatas izvietotas pēc UDC indeksiem.

Vecāko RTU profilam atbilstošo izdevumu pēdējais eksemplārs tiek saglabāts krātuvē. Tie vienmēr ir pieejami lietotājiem.

Krājumā orientēties palīdz dežurējošais bibliotekārs. Detalizētāku informācijas atrašanu un konsultācijas sniedz bibliogrāfi (informācijas speciālisti). Bibliotēkā ir izveidots nozaru bibliotekāru pakalpojums (<https://www.rtu.lv/lv/studijas/biblioteka/nozaru-informacija>).

ZB resursu meklēšanu nodrošina meklēšanas rīks [Primo Discovery](#). Tas dod iespēju vienā saskarnē meklēt informāciju [bibliotēkas katalogā](#), [abonētajās datubāzēs](#), kā arī [RTU Zinātniskās bibliotēkas veidotajās datubāzēs](#).

Gan elektroniskajā katalogā, gan RTU portālā ORTUS bibliotēkas resursus var rezervēt attālināti, un ir nodrošināta arī attālināta piekļuve datubāzēm. Kopš RFID tehnoloģiju ieviešanas lietotāji var izmantot piecus grāmatu izsniegšanas-nodošanas pašapkalpošanās automātus un nodot grāmatas nodošanas-šķirošanas automātā visu diennakti. Grāmatu izmantošanas termiņu var pagarināt attālināti.

ZB nodrošina studentiem, akadēmiskajam personālam un citiem interesentiem dažādu līmeņu individuālās konsultācijas un grupu apmācības informācijpratības veidošanā (<https://www.rtu.lv/lv/studijas/biblioteka/lietotaju-apmacibas>).

Izdevumi, kas Zinātniskajā bibliotēkā nav pieejami, tiek piegādāti, izmantojot starpbibliotēku abonementu vai Starptautisko abonementu. Visās telpās ir nodrošināta piekļuve internetam. Ir kopēšanas, skenēšanas, drukāšanas, iesiešanas pakalpojumi un pašapkalpošanās ēdamtelpa.

Ar ZB var sazināties: [jautā bibliotekāram](#)

(<https://www.rtu.lv/lv/studijas/biblioteka/jauta-bibliotekaram>), izmantot uzziņu e-pastu, zvanīt uz uzziņu tālruni.

2.3.4. Sniegt raksturojumu un novērtējumu par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risinājumiem, kas tiek izmantoti studiju procesā (piemēram, MOODLE). Ja studiju virzienam atbilstošās studiju programmas īsteno tālmācībā, jānorāda arī šai studiju formai īpaši piemērotie rīki.

Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai pieejamā infrastruktūra un materiāltehniskais nodrošinājums, pateicoties augsta līmeņa digitalizācijas pakāpei, nodrošina iespēju paaugstināt universitātes konkurētspēju, darbības kvalitāti un efektivitāti, kā arī informācijas pieejamību, integrējot IT risinājumus universitātes administratīvajos, studiju un zinātniskā darba procesos, nodrošinot studentus, administratīvo un akadēmisko personālu ar modernu, uzticamu, drošu un vienotu IT infrastruktūru un kvalitatīviem IT pakalpojumiem.

Informācijas tehnoloģijas departaments strādā trīs jomās:

1. integrētas RTU informācijas sistēmas izveide, attīstīšana un uzturēšana nodrošinot atbalstu RTU administratīvā, studiju un zinātniskā darba veikšanai;
2. kvalitatīvu un nepārtrauktu balss un datu pārraides pakalpojumu nodrošinājums visā RTU pārvaldījumā esošajā teritorijā, kā arī RTU datu centru un galveno tīkla resursu uzturēšana;
3. atbalsts IT pakalpojumu izmantošanā, t. sk. informēšana par jauniem IT risinājumiem, nepieciešamo konsultāciju nodrošinājums un IT apmācību organizēšana.

Lai nodrošinātu vienkāršu un efektīvu IT lietotāju identifikāciju, ir ieviesta IT lietotāju identitātes vadības sistēma, kā rezultātā katram IT lietotājam tiek izveidota un uzturēta unikāla elektroniskā identitāte, kas ir derīga visās informācijas sistēmās. Papildus minētajam, tiek nodrošināta lietotāju sesiju vadības sistēma, kā rezultātā, nodrošinot vienoto pieteikšanos RTU informācijas sistēmās, IT lietotājiem nav nepieciešamības atkārtoti autentificēties. Tas dod vienotas integrētas informācijas sistēmas lietošanas pieredzi bez nepieciešamības iegaumēt dažādus identifikācijas datus un tos atkārtoti ievadīt, realizējot dažādus IT lietojuma scenārijus.

Visiem IT lietotājiem tiek nodrošināts centralizēts intranet portāls *ORTUS* (<https://ortus.rtu.lv> – saskarnes ekrānuzņēmumi pievienoti pielikumā “RTU IT sistēmu saskarnes / Screenshots of RTU IT systems”), kas strādā kā vienota digitāla vārteja, apvienojot sevī informāciju no visām RTU informācijas sistēmu sastāvdaļām, un nodrošina lietotājiem ērtu un vienkāršu izmantošanas veidu un ērtu piekļuvi pie visa IT pakalpojumu kataloga vienuviet.

Efektīvai studiju procesa administrēšanai tiek izmantota centralizēta Studiju vadības sistēma, kas nodrošina studiju dzīvescikla digitālu nodrošinājumu, t.sk. elektronisku Studiju programmu reģistru (tā publiskā daļa ir pieejama <https://stud.rtu.lv/rtu/vaaApp/sprpub> – saskarnes ekrānuzņēmumi pievienoti pielikumā “RTU IT sistēmu saskarnes / Screenshots of RTU IT systems”), studiju līgumu sagatavošanu un reflektantu ieskaitīšanu studiju programmās, Studiju kursu reģistru (publiskā daļa ir pieejama <https://stud.rtu.lv/rtu/discpub/list> – saskarnes ekrānuzņēmumi pievienoti pielikumā “RTU IT sistēmu saskarnes / Screenshots of RTU IT systems”), studējošo individuālo studiju plānu sastādīšanu, rīkojumu sagatavošanu, studiju kursu un mācību norisi, atzīmju ievadi, pārceļšanu, kvalifikācijas piešķiršanu, maksājumu administrēšanu, dienesta viesnīcu informācijas pārvaldi, diplomu informācijas sagatavošanu, u. c. Šī sistēma kalpo par vienu no galvenajiem stūrakmeņiem RTU studiju procesa administrēšanā.

Lai nodrošinātu efektīvu studiju procesa realizāciju, tiek izmantota *Moodle* e-studiju vide, kurā visa saistošā informācija tiek sagatavota automatizētā veidā (studiju kursi, lietotāji, grupas, pieejas tiesības, u.c.). Šajā sistēmā tiek nodrošināta komunikācija students-mācībspēks. Mācībspēki sistēmā izvieto dažādus elektroniskus materiālus, zināšanu pārbaudes testus, mājas darbus, informāciju par konkrēta studiju kursa norisi, u. c. Studenti portālā ORTUS var aplūkot arī savu finanšu informāciju, veikt dokumentu pieprasījumus (izziņas, akadēmiskie sekmju izraksti, līguma kopijas u. c.). Attālinātām tiešsaistes nodarbībām RTU mācībspēkiem tiek nodrošinātas *Zoom* un *Microsoft Teams* videokonferenču platformas.

RTU e-studiju vidē kopš 2007. gada ir ģenerētas vairāk nekā 130000 unikālas studiju kursu vietnes. Studējošie var pieslēgties un piekļūt elektroniskiem mācību līdzekļiem jebkurā laikā un vietā.

Efektīvai telpu resursu pārvaldībai un mācību plānošanai ir veikta nodarbību telpu un grafiku digitalizācija (<https://telpas.rtu.lv>; <https://nodarbibas.rtu.lv/> – saskarnes ekrānuzņēmumi pievienoti pielikumā “RTU IT sistēmu saskarnes / Screenshots of RTU IT systems”). Ikviens RTU students un mācībspēks var aplūkot savu nodarbību grafiku, kur var redzēt katras nodarbības norises vietu, norises laiku, mācībspēku, telpu, nodarbības nosaukumu un nodarbības tipu. Papildus lietotāju ērtībai sistēma būtiski atvieglo nodarbību plānošanas un grafiku sastādīšanas procesu, kā arī optimizē telpu aizpildījumu un lietojuma efektivitāti.

Administratīvā darba efektīvai norisei tiek izmantotas arī elektroniskas personāla vadības un lietvedības sistēmas, kas nosedz lietvedības un personāla dokumentu apriti RTU (<https://docs.rtu.lv/> – saskarnes ekrānuzņēmumi pievienoti pielikumā “RTU IT sistēmu saskarnes / Screenshots of RTU IT systems”). Ir ieviesta elektroniska dokumentu saskaņošana un dokumentu e-parakstīšanas funkcionalitāte, tādējādi tiek samazināta izdrukās bāzēta dokumentu aprite, kā arī būtiski uzlabots dokumentu aprites ātrums. No 2019. gada rudens uzņemšanas studentiem tiek nodrošināta elektroniska studējošā līguma parakstīšana. Kopš 2016. gada RTU studiju beidzēji sekmju izrakstus saņem elektroniski parakstīta dokumenta veidā.

Kvalitātes nodrošināšanai tiek izmantota digitāla studējošo aptauju sistēma, ar kuras palīdzību tiek veikta iksemestra studiju kursu un studiju programmu īstenošanas kvalitātes kontrole. Pamatojoties uz kvalitātes kontroles rezultātiem, tiek veikti regulāri pasākumi studiju programmu un procesu pilnveidošanai.

RTU studējošo, mācībspēku un darbinieku papildu ērtībai RTU nomā *Microsoft Windows* un *Microsoft Office* programmatūru, kas visiem IT lietotājiem nodrošina piekļuvi jaunākai *Microsoft* programmatūrai, t. sk. RTU studenti mācību vajadzībām var izmantot RTU nodrošinātu licencētu operētājsistēmu *Windows* un produktivitātes paketi *Microsoft Office*. Visiem IT lietotājiem ir pieejama *Microsoft Office 365* mākoņdatošanas platforma ar katram pieejamu vienu terabaitu vietu datu glabāšanai un piekļuvi dažādiem papildu kopdarbības un produktivitātes rīkiem (*Microsoft Teams*, *SharePoint Online*, *Forms*, *OneNote*, *OneDrive*, *Outlook*, u.c.). RTU studentiem, mācībspēkiem un darbiniekiem ir piekļuve universitātes nodrošinātam e-pastam.

Zinātnes procesu atbalstam tiek nodrošināta centralizēta Zinātnes atbalsta sistēma, kur tiek reģistrēta visa informācija par publikācijām, patentiem, komercializācijas pieteikumiem, promocijas darbiem, RTU zinātniskajiem žurnāliem, zinātnisko personālu, u.c. Sistēma nodrošina piekļuvi informācijai pēc *Open Access* principa (<https://science.rtu.lv> – saskarnes ekrānuzņēmumi pievienoti pielikumā “RTU IT sistēmu saskarnes / Screenshots of RTU IT systems”). RTU studentiem un mācībspēkiem ir centralizēti pieejama arī zinātniskā programmatūra.

RTU ir izbūvēts ātrgaitas optiskais internets un plaša bezvadu tīkla infrastruktūra ar vairāk nekā 400 piekļuves punktiem, ieskaitot starptautisko pakalpojumu *Eduroam*. Ātrai un ērtai saziņai papildus tiek nodrošināti galda telefoni un mobilie sakari.

Lai nodrošinātu stabilu un drošu informācijas tehnoloģijas infrastruktūras darbību, tiek veikts nepārtraukts IT infrastruktūras un sistēmu monitorings, kā rezultātā tiek veikta proaktīva incidentu kontrole. Datiem tiek veidotas datu rezerves kopijas.

Ir izstrādāta un ieviesta Informācijas sistēmu drošības politika, kuras galvenais mērķis ir RTU informācijas sistēmu lietošanas drošība, ieviešot un uzturot pietiekamu pasākumu kopumu potenciālā vai radītā kaitējuma mazināšanai vai novēršanai. IT drošības politikas īstenošana ietver drošības pārbaudes, datu pārraides tīkla uzraudzību un preventīvu pasākumu veikšanu. Tiek organizētas regulāras IT lietotāju IT drošības un personas datu aizsardzības apmācības. Ir ieviesta automatizēta drošības incidentu pārvaldība un risku vadība. Statistika liecina, ka pēdējo piecu gadu laikā ir būtiski samazinājies IT drošības incidentu skaits.

IT lietotāju atbalsta centrs nodrošina IT lietotāju atbalstu un pieteikumu apstrādi pēc vienas pieturas principa, balstoties pēc *ITIL* vadlīnijām. Kopš 2007. gada IT lietotāju atbalsta centrs apstrādājis un atrisinājis vairāk nekā 160000 IT lietotāju pieteikumu.

Muitas un nodokļu specialitātes studentiem un kvalifikācijas celšanas kursu klausītājam ir speciālais pieslēgums ar piekļuvi pie muitas un Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmu testa vides.

Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma (EMDAS)

EMDAS sistēma ietvaros paredzēts:

- 1) Automatizēto eksporta sistēmu (komersantu un muitnieku saskarnes);
- 2) Automatizēto importa sistēmu (komersantu un muitnieku saskarnes);
- 3) Tranzīta kontroles sistēmu (muitnieku saskarne TIR/tranzīta procedūru apstrādei, kā arī ar vienkāršotām tranzīta procedūrām papildinātas komersanta un muitnieku saskarnes);
- 4) Galvojumu administrēšanas sistēmu visām muitas procedūrām;
- 5) Paplašinātu Komersantu reģistrācijas un identifikācijas sistēmu (EORI);
- 6) "Viena loga" sistēmu, paredzot elektronisku datu apmaiņu starp komersantiem un citām preču robežšķērsošanas un muietošanas procesā iesaistītajām iestādēm;
- 7) Vienotu elektronisko pieejas punktu, kas, īstenojot EMDAS projektu, nodrošinās iespēju komersantiem elektroniski iesniegt jebkuras ES dalībvalsts muitas iestādē muitas deklarācijas un pavaddokumentus (arī no sava uzņēmuma telpām). Tā ir saskarne starp komersantu sistēmām un ES dalībvalstu muitas informācijas sistēmām. Iesniegtos datus automātiski nosūtīs atbildīgajai muitas iestādei, kur tiks piegādātas preces, neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī šī muitas iestāde atrodas.

Elektroniskās deklarēšanas sistēma (EDS)

Elektroniskās deklarēšanas sistēma (EDS) ir drošs un ērts veids, kā fiziskām un juridiskām personām iesniegt visas nodokļu un informatīvās deklarācijas, kā arī VID adresētus iesniegumus. Papildus dokumentu iesniegšanai EDS piedāvā arī tiešsaistes pakalpojumus – elektronisko algas nodokļu grāmatiņu, izziņas publiskajiem iepirkumiem un dažāda veida pārskatus ar VID rīcībā esošajiem datiem, piemēram, informāciju par nodokļu nomaksas stāvokli. EDS ir bezmaksas pakalpojums un nodrošina datu drošību un precizitāti, kā arī taupa laiku.

Integrētā tarifa vadības sistēma (ITVS)

ITVS ir pieejama informācija par preču kodiem, tarifu un netarifu pasākumiem (importa un eksporta ierobežojumi, aizliegumi, importam piemērojamie ievad muitas, akcīzes nodokļi un PVN), kā arī muitas deklarāciju aizpildei nepieciešamajiem kodiem (procedūras, papildprocedūras,

pavaddokumenti, valūtas, preču kodī, papildkodī u.c.).

2.3.5. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to atklātību.

RTU personāla politikas īstenošana noteikta cilvēkresursu attīstības plānā, kas akadēmiskā personāla attīstībai ir centrēta uz trīs pamata mērķiem: akadēmiskā personāla atjaunotni, veicinot doktorantu nodarbināšanu akadēmiskā darbā, esošā akadēmiskā personāla kompetences pilnveidošanu un ārvalstu mācībspēku piesaisti. Pasākumu plānā katram mērķim tiek detalizētas veicamās darbības un apakšaktivitātes, definēti sasniedzamie rezultāti, noteiktas atbildīgās struktūrvienības un realizācijas laika grafiks.

RTU mācībspēku vēlēšanas notiek saskaņā ar Augstskolu likuma un Ministru kabineta noteikumu prasībām, pamatojoties uz Augstākās izglītības padomes izstrādātajām rekomendācijām, saskaņā ar RTU Satversmi un Senātā apstiprinātiem nolikumiem par profesoru un asociēto profesoru ievēlēšanas kārtību un par docentu, lektoru un asistentu ievēlēšanas kārtību nolikumiem (publiski pieejami <https://www.rtu.lv/lv/universitate/vakances-rtu/personalatlases-dokumenti>, kā arī pievienoti leikšējo normatīvo aktu saraksta 42.-43. pielikuma failā) un citiem iekšējiem normatīvajiem aktiem.

Pēc struktūrvienību ierosinājuma, akadēmiskajām amata vietām, kurās attiecīgajā akad. gadā beidzas ievēlēšanas termiņš, fakultātes dome vai institūta padome izskata un apstiprina struktūrvienības vadītāja pamatotu priekšlikumu par konkursa izsludināšanu uz vakantajiem mācībspēku amatiem. Fakultātes dome vai institūta padome izskatīto priekšlikumu kopā ar amata pienākumiem un kvalifikācijas prasībām, arī norādot darba apjomu (normāls vai nepilns darba laiks), iesniedz RTU Personāla nodaļai.

Attiecībā uz akadēmiskajām amata vietām profesoriem un asociētajiem profesoriem, kurās attiecīgajā akadēmiskajā gadā beidzas ievēlēšanas termiņš, tiek veikta zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas periodiska novērtēšana saskaņā ar 2020. gada 29. jūnija RTU Senāta sēdē pieņemto nolikumu par profesora vai asociētā profesora amata pretendenta ievēlēšanas amatā kārtību un amatā esoša profesora vai asociētā profesora kvalifikācijas novērtēšanas kārtību (publicēts https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_par_profesoru_un_asocieto_profesoru_periodisko_novert_esanu_apstiprinasanu.pdf, kā arī pievienots leikšējo normatīvo aktu saraksta 45. pielikuma failā).

Personāla nodaļa informē profesora vai asociētā profesora struktūrvienības vadītāju par nepieciešamību organizēt profesora vai asociētā profesora novērtēšanu. Profesoru un asociēto profesoru novērtēšanu veic nozares profesoru padome saskaņā ar Augstskolu likumu, RTU Profesoru padomju darbības nolikumu un atbilstoši RTU Senāta apstiprinātajam nolikumam par profesoru un asociēto profesoru novērtēšanas kārtību. Pēc novērtēšanas veikšanas nozares profesoru padome iesniedz rektoram un Personāla nodaļai atzinumu par novērtēšanas rezultātu. Ņemot vērā profesoru padomes vērtējumu un augstskolas noteikto kārtību un kritērijus, darba līgums ar asociēto profesoru vai profesoru var tikt pagarināts uz noteiktu vai nenoteiktu termiņu. Ja novērtēšanas rezultātā profesora vai asociētā profesora zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija atbilst augstskolas noteiktiem vērtēšanas kritērijiem, darba tiesiskās attiecības tiek turpinātas. Ja novērtēšanas rezultātā profesora vai asociētā profesora kvalifikācija neatbilst augstskolas noteiktiem vērtēšanas kritērijiem:

- profesora vai asociētā profesora attiecīgais darba līgums tiek pārtraukts;
- struktūrvienība var pieņemt lēmumu par jaunas amata vietas vakances izsludināšanu.

Personāla nodaļa RTU tīmekļa vietnē, *Euraxess* vakanču portālā un vismaz vienā visā Latvijā izplatītā masu informācijas līdzeklī izsludina konkursu uz mācībspēku akadēmisko amatu vietām. Pretendents ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc konkursa izsludināšanas dienas personīgi iesniedz vai elektroniski iesūta parakstītus pieteikuma dokumentus.

Darba attiecības tiek nodibinātas, noslēdzot rakstveida darba līgumu starp Darba devēju un Darbinieku vismaz divas darba dienas pirms darba uzsākšanas. Darba līgumu sastāda divos eksemplāros. Viens eksemplārs tiek glabāts Personāla un darba vides departamenta Personāla nodaļā (saskaņā ar RTU lietu nomenklatūru), otrs - izsniegts Darbiniekam. Pirms darba līguma noslēgšanas, amata pretendents tiek iepazīstināts ar RTU Darba kārtības noteikumiem.

Darbinieka darba pienākumi tiek noteikti atbilstoši LR profesiju klasifikatora un RTU Amata kataloga, RTU Vienotai darba samaksas kārtībai (<https://www.rtu.lv/lv/universitate/skaitli-un-fakti/vienota-darba-samaksas-kartiba>, kā arī pievienots lekšējo normatīvo aktu saraksta 44. pielikuma failā), RTU Darba kārtības noteikumiem un noteiktajām prasībām amatu aprakstā, kas ir darba līguma neatņemama sastāvdaļa. Ar amata aprakstu Darba vadītājs iepazīstina Darbinieku, un abi to paraksta. Amata apraksts sastādīts divos eksemplāros, vienu saņem Darbinieks, otrs tiek glabāts saskaņā ar RTU lietu nomenklatūru.

Stājoties darbā, Amata pretendents uzrāda personu apliecinošu dokumentu - pasi vai personas apliecību, Ārzemnieks papildus uzrāda vīzu vai uzturēšanās atļauju, kā arī darba atļauju, ja atbilstoši normatīvajiem aktiem šāda atļauja ir nepieciešama.

Viesmācībspēki tiek nodarbināti ievērojot:

- Augstskolu likumu (<https://likumi.lv/doc.php?id=37967>);
- Darba likumu (<https://likumi.lv/ta/id/26019-darba-likums>);
- Imigrācijas likumu (<https://likumi.lv/ta/id/68522-imigracijas-likums>);
- MK 2008. gada 21. jūlija noteikumus Nr. 568 "Noteikumi par kārtību, kādā zinātniska institūcija noslēdz un izbeidz darba līgumu ar ārvalsts pētnieku" (<https://likumi.lv/doc.php?id=178749>);
- MK 2017. gada 25. aprīļa noteikumus Nr. 225 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu" (<https://likumi.lv/doc.php?id=290808>);
- MK 2018. gada 9. janvāra noteikumus Nr. 25 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās" pirmās, otrās un trešās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi" (<https://likumi.lv/doc.php?id=296513>);
- 2018. gada 26. novembra RTU iekšējie noteikumi "Kārtība, kādā RTU piesaista un nodarbina viesmācībspēkus" (skat. skatīt lekšējo normatīvo aktu saraksta 25. pielikuma failā);
- 2020. gada 27. aprīļa (ar grozījumiem 28.09.2020., 21.12.2020., 25.01.2021., 31.01.2022.), RTU iekšējos noteikumus "Vienotā darba samaksas kārtība RTU" (skat. skatīt lekšējo normatīvo aktu saraksta 44. pielikuma failā).

Pēc atlases konkursa rezultātiem mēneša laikā tiek noslēgts darba līgums ar viesmācībspēku un pievienots amata apraksts, kas ietvert konkrētus amata pienākumus (studiju kursa lasīšanu, kursa sagatavošanu, lekciju ciklu, darbu vadīšanu utt.), nosakot stundas apmaksas likmi. Viesmācībspēka darba apjomā var paredzēt klātienes darba veikšanu (lekciju vadīšanu, konsultācijas, seminārus, noslēguma darbu vadīšanu) un attālināta darba veikšanu, ja tie papildina klātienes darbu (videolekcijas, konsultācijas, noslēguma darbu vadīšanu). Ja darbu paredzēts veikt attālināti,

jāparedz klātienes vizītes struktūrvienībā (piemēram, konsultācijas).

Ar viesmācībspēku tiek slēgts darba līgums, ievērojot Latvijas normatīvos aktos noteikto. Darba līguma spēkā esamības laikā visas autortiesību normatīvajos aktos noteiktās atsavināmās autora mantiskās tiesības uz darba līguma ietvaros viesmācībspēka radīto darbu, tai skaitā izstrādātajām mācību/kursa programmām, tā rezultātā radītajiem materiāliem, kā arī jebkādiem citiem viesmācībspēka izstrādātajiem mācību materiāliem, pāriet Darba devējam. Viesmācībspēkam, izbeidzoties darba tiesiskajām attiecībām, ir pienākums darba līguma ietvaros radīto darbu, tai skaitā mācību materiālus, nodot RTU. Pirms darba līguma izbeigšanas viesmācībspēks iesniedz struktūrvienības vadītājam darba līgumā paredzētos pārskatus un citus nepieciešamos dokumentus.

Papildus RTU centralizētām aktivitātēm IEVF jau 2018. gadā izstrādāja **videoinstrukciju jaunajiem mācībspēkiem**, kurā parādīti svarīgākie jautājumi, par kuriem būtu jāzina, uzsākot darba attiecības RTU. Tajā iekļautas vairākas sadaļas ar dokumentiem un saitēm uz materiāliem, piemēram, Augstskolu likums, RTU studiju reglaments, Studiju rezultātu vērtēšana, RTU darba kārtības noteikumi un citi, kā arī uzskatāmi parādītas svarīgākās lietas par RTU e-studiju vidi ORTUS, studiju procesu un studiju darba plānošanu.

2.3.6. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.

Ar mērķi sniegt atbalstu RTU akadēmiskajam personālam (pedagoģiskās, starpkultūru komunikācijas un sevis pilnveides jomās), 2018. gada beigās tika izveidots RTU Akadēmiskās izcilības centrs (mācīšanas un mācīšanās centrs). Akadēmiskā izcilības centra galvenie uzdevumi:

- organizēt dažādus izglītojošus pasākumus: seminārus, tematiskos pasākumu ciklus, Latvijas un ārvalstu speciālistu vieslekcijas, konferences, diskusijas;
- koordinēt pieredzes apmaiņas pasākumus fakultāšu un citu struktūrvienību ietvaros;
- informēt (tai skaitā ievietot portālā ORTUS) akadēmisko personālu par jaunākām un RTU piemērotākajām mācīšanas un mācīšanās tendencēm;
- sniegt konsultācijas akadēmiskajam personālam par mācīšanas un mācīšanās, kā arī studējošo zināšanu, prasmju un kompetences novērtēšanas metožu lietošanu;
- informēt studentus par mācīšanās iespējām: platformām, sistēmām, lietotnēm, efektīviem mācīšanās veidiem un metodēm, kas var tikt izmantotas gan studiju procesā, gan individuāli.

Ik semestri tiek piedāvāts pasākumu pamatklāsts, kas tiek papildināts, balstoties uz akadēmiskā personāla iespējām un vajadzībām, kas noskaidrotas ar anketēšanu, kurā mācībspēki norāda būtiskākās tēmas un jomas, kurās vēlas sevi pilnveidot. Tiek izvērtēti arī studējošo anketēšanas dati un informācija no studentu pašpārvaldēm, kuriem docētājiem kādas tēmas būtu pilnveidojamas no studējošo viedokļa. Vienlaikus notiek arī proaktīvas darbības, izvērtējot, kādas vajadzības mācībspēkiem varētu rasties.

Akadēmiskās izcilības centrs organizē divas metodiskās konferences gadā. Rudens konference veltīta studiju kursu mūsdienīgam saturam, savukārt pavasarī tiek apskatītas mūsdienīgas

mācīšanas un mācīšanās metodes. Visu pasākumu materiāli ir pieejami ORTUS *Moodle* sistēmā izveidotā studiju kursā "Akadēmiskās izcilības centra materiāli".

Katra pilnveides pasākuma dalībnieki aizpilda novērtējuma anketas, kuras analizējot, tiek veikti piedāvātā klāsta uzlabojumi. Lai sekotu līdzi akadēmiskā personāla kompetenču pilnveidei, tiek analizētas studentu iksemestra novērtējuma anketas, notiek sarunas ar fakultāšu pārstāvjiem, studentu pašpārvalžu pārstāvjiem un pašiem docētājiem.

Docētājiem ir iespēja pilnveidot savas angļu valodas zināšanas, izmantojot gan RTU Lietišķās valodniecības institūta piedāvātos kursus, gan RTU Rīgas Biznesa skolas piedāvātos kursus, kuri tiek organizēti pateicoties 8.2.2. SAM projekta finansējumam.

Iestājoties ārkārtas situācijai un apmācībām pārejot attālinātajā režīmā, Akadēmiskais izcilības centrs ORTUS portālā sagatavoja vietni "Atbalsts attālināto kursu nodrošināšanā". Vietni veido sešas sadaļas: Vispārēja informācija, Tehniskā palīdzība, Pedagoģiskā palīdzība, Pieredzes stāsti, Attālinātie eksāmeni un Savstarpējais atbalsts. Katra sadaļa tiek regulāri papildināta ar arvien jauniem aktuāliem materiāliem. Docētāji augstu novērtē šāda resursa esamību, un arī paši iesaka, kādus materiālus tajā vēl varētu ievietot.

Kopš 2020. gada marta ir notikuši gandrīz 80 vebināri (gan RTU Akadēmiskās izcilības centra organizētie, gan starptautiskie, kuros aicinājām piedalīties RTU docētājus). Akadēmiskās izcilības centra organizētie vebināri tika ierakstīti, tiešsaistē tajos piedalījās vairāk nekā 400 dalībnieku, savukārt ierakstus skatījās gandrīz 650 reizes.

RTU IT lietotāju atbalsta centrs RTU darbiniekiem un mācībspēkiem regulāri organizē apmācības par IT sistēmām un jaunākajiem tehnoloģiju rīkiem. Apmācības tiek rīkotas par šādām tēmām:

- e-studiju vides (*Moodle*) apmācības iesācējiem;
- e-studiju vides (*Moodle*) apmācības pieredzējušiem lietotājiem;
- darbs ar *MS Outlook* e-pastu un kalendāru;
- *Office365 Teams* un *OneDrive* lietošana;
- meklēšana abonētās datu bāzēs;
- lietvedības sistēmas;
- IT drošības pamatjautājumi darbā ar RTU informācijas sistēmām.

Katra gada maijā norisinās RTU Studentu parlamenta rīkotais konkurss "Rīgas Tehniskās universitātes Studentu parlamenta Gada balva". Pasākuma laikā tiek godināti fakultāšu mācībspēki un RTU darbinieki nominācijās "Gada mācībspēks" un "Gada studentu atbalsts", kur tiek apbalvoti studentu izvēlēti RTU personāla pārstāvji.

No 2018. gada RTU sadarbībā ar nodibinājumu "Rīgas Tehniskās universitātes Attīstības fonds", un pateicoties SIA "Industry Service Partner" finansiālam atbalstam, ar mērķi apzināt un novērtēt RTU mācībspēkus, tiek organizēti konkursi "Akadēmiskās izcilības gada balvas" un "Gada jaunā mācībspēka balvas un goda nosaukuma" piešķiršanai. Šo pasākumu mērķis ir ne tikai apbalvot labākos mācībspēkus, bet arī veicināt radošumu akadēmiskajā vidē.

Sākot ar 2017./2018. studiju gadu katram semestrim RTU IEVF Dome apstiprināja **IEVF personāla pilnveides un attīstības pasākumu plānu**. Kopā plānoti un īstenoti daudz dažādi pasākumi t.sk. akadēmiskās konferences, starptautiskās konferences, kā arī profesionālās pilnveides semināri IEVF akadēmiskajam un administratīvajam personālam. Ņemot vērā organizētā pasākuma tēmu un plānoto mērķauditoriju, pasākumos vidēji piedalījās gandrīz 80% akadēmiskā un administratīvā personāla pārstāvji. **Piemēri** pārskata periodā organizētajiem profesionālās pilnveides pasākumiem **personālam**:

Sākot ar 2017./2018. studiju gadu katram semestrim RTU IEVF Dome apstiprināja **IEVF didaktikas**

un profesionālās pilnveides pasākumu plānu. Kopā plānoti un īstenoti daudz dažādi pasākumi t.sk. akadēmiskās konferences, starptautiskās konferences, kā arī profesionālās pilnveides semināri IEVF akadēmiskajam un administratīvajam personālam. Ņemot vērā organizētā pasākuma tēmu un plānoto mērķauditoriju, pasākumos vidēji piedalījās gandrīz 80% akadēmiskā un administratīvā personāla pārstāvji. **Piemēri** pārskata periodā organizētajiem profesionālās pilnveides pasākumiem IEVF akadēmiskajam personālam:

- 2022. gada 10. novembrī notika IEVF Zinātnes Domnīca.
IEVF Zinātnes Domnīcā - pieredzes stāsti par dalību projektos, tīklojumos un kopīgu publikāciju gatavošanā, kas vērsta uz zinātniskā personāla un akadēmiskā procesa pilnveidošanu.
- 2020. gada 18 maijā notika IEVF akadēmiskā konference **„Vērtēšanas process augstskolās - vienotas pieejas meklējumi vienmēr mainīgos apstākļos”**. Konferencē mērķis bija dalīties pieredzē par mācību metodiskā darba un studiju vērtēšanas savstarpējo integrāciju studiju procesā ar mērķi attīstīt mācībspēku zināšanas un prasmes studiju rezultātu vērtēšanā vienmēr mainīgos apstākļos.

Galvenie uzdevumi: nodrošināt interaktīvu diskusiju par studiju rezultātu vērtēšanas problēmām, metodēm un pieejām studējošo kompetenču attīstībai; diskutēt par izglītības digitalizācijas veidiem un perspektīvām un to ietekmi uz vērtēšanas procesu; nodrošināt mācībspēku sadarbību un labās prakses izplatīšanu, lai mācīšana un vērtēšana sekmētu studējošo kompetenču attīstību. Vairāk skatīties:

<https://www.rtu.lv/lv/ievf/zinatne-ievf/konferences-3/ievf-akademiska-konference-1/ievf-akademiska-konference-2022>

- gada 13. maijā notika RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes akadēmiskā konference **„Think Differently”**. Konferencē mērķis bija dalīties pieredzē par mācību metodiskā un zinātniskā darba integrāciju studiju procesā ar mērķi attīstīt mācībspēku prasmes un pilnveidot kompetences dažādās jomās. Galvenie uzdevumi: nodrošināt interaktīvu diskusiju par mūsdienu izglītības problēmām, metodēm un pieejām studējošo kompetenču attīstībai; diskutēt par izglītības digitalizācijas veidiem un perspektīvām un to ietekmi uz kompetenču attīstību. Vairāk skatīties: <https://www.rtu.lv/lv/ievf/zinatne-ievf/konferences-3/ievf-akademiska-konference-1/ievf-akademiska-konference-2021>
- 2020. gadā divu mēnešu garumā, notika personāla pilnveides kurss "Kompetencēs balstītas studijas augstskolā: izaicinājumi un risinājumi". 4 KP apjomā (160 akadēmiskās stundas, tajā skaitā 60 kontaktstundas).
- 2019. gada 12. aprīlī notika IEVF Akadēmiskā konference **“Caurviju prasmēs balstītā izglītība skolās un tās ietekme uz augstāko izglītību”**. Konferencē mērķis bija dalīties pieredzē par studiju metodiskā un zinātniskā darba integrāciju studiju procesā ar mērķi pilnvērtīgāk attīstīt studējošo kompetences. Konferencē uzstājās Siguldas 1.pamatskolas skolotāja, Projekta “Skola2030” tehnoloģiju mācību jomas vecākā eksperte ar tēmu "Tehnoloģiju mācību jomas saturs un pieeja", Āgenskalna Valsts ģimnāzijas ekonomikas pasniedzēja ar tēmu "Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas akcenti. Plānotie sasniegtie rezultāti ekonomikā/biznesa pamatos" un Ogres 1.vidusskolas direktors ar tēmu "Jauns mācību saturs un mācību process vispārējā vidējā izglītībā". Konferencē piedalījās 73 dalībnieki, no kuriem lielāko daļu pārstāvēja šī studiju virziena akadēmiskais personāls. Konferencē rakstu krājums ir pieejams LNB digitālajā bibliotēkā: <http://dom.lndb.lv/data/obj/752154.html>
- 2019. gada 1. martā IEVF Seminārs **“Korporatīvā kultūra - kā mazināt iekšējo berzi un vairo ārējās iespējas?”**. Semināra laikā IEVF dekāne runāja par korporatīvajām vērtībām,

pārlicību, normām un tradīciju sistēmas. Ar mērķi ieviest RTU mūsdienīgu metodiku jaunu produktu attīstīšanas un uzņēmējdarbības mācīšanā, IEVF dekāne un profesore Elīna Gaile-Sarkane īstenoja pedagoģiskās pilnveides kursu RTU mācībspēkiem.

- 2018. gada 27. aprīlī notika IEVF Akadēmiskā konference **“Mācību metodiskā un zinātniskā darba integrācija studiju procesā”**. Konferences plenārsēdē uzstājās Banku Augstskolas profesore Tatjana Volkova ar tēmu «Metodiskā un zinātniskā darba integrācija studiju procesā»; RTU Studiju prorektors profesors Uldis Sukovskis - «Digitalizācijas ietekme uz augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu»; Rīgas Stradiņu universitātes profesore Tatjana Koķe - «Mūsdienu tendences studiju metodikā un mūžizglītībā». Kopumā IEVF akadēmiskais personāls iesniedza 33 publikācijas, no kurām 18 iesniedza šī studiju virziena akadēmiskais personāls, tās tika apkopotas elektroniskā publikāciju krājumā: ISBN: 978-9934-22-070-8.
- 2018. gada 23. februārī notika IEVF seminārs **“Plaģiātisms, autortiesību pārkāpums un to preventīvie pasākumi”**, kurā dekāne sniedza informāciju par plaģiātisma juridisko aspektu, tā veidiem un pašplaģiātismu. RTU Izdevniecības pārstāvji stāstīja par publikācijas ētiku iekļaujot informāciju par publikāciju ētikas pārkāpumu gadījumiem un starptautisko praksi to izskatīšanā un interešu konfliktu gadījumi un tā deklarēšanu. RTU Studiju daļas pārstāve stāstīja par plaģiātismu studiju darbos, to pārbaudes veidiem un datorizēto plaģiātisma pārbaudes veidiem un ieteicamo rīcību plaģiātisma konstatēšanas gadījumos.

Piemēri pārskata periodā organizētajiem profesionālās pilnveides semināriem **administratīvajam personālam**:

- Seminārs “eksāmenu, ieskaīšu un citu pārbaudījumu kārtšanas organizēšana tiešsaistē – rīki un pieredze”;
- seminārs “Microsoft Office 365” lietošana. Semināra laikā tiks apskatīta iespēja kā rediģēt un saglabāt dokumentus tīmekļa pārlūkprogrammās (Word Online, Excel Online, PowerPoint Online vai OneNote Online), kā arī koplietošanas iespējas dažādās darba grupās, veidojot ērtu un ātru dokumentu apstrādi un datu apkopojumu;
- seminārs izmantotajām datorprogrammām Microsoft Word, Microsoft Excel un Microsoft PowerPoint. Semināra uzsvars tika likts, lai iedrošinātu lietvedības darbiniekus plašāk izmantot datorprogrammu sniegtās iespējas, sekojot līdzi ērtākām programmas lietošanas iespējām, turklāt maksimāli samazinot laiku gatavojot dažādus dokumentus un atskaites;
- biroja administratoru un vadītāju seminārs kopā ar RTU Studiju departamenta direktora vietnieku un Studiju organizācijas nodaļas vadītāju par aktuāliem lietvedību organizācijas jautājumiem t.sk. lietvedības dokumentu procedūrām un termiņiem; valsts stipendiju elektronisko pieteikšanos;
- biroja administratoru un vadītāju seminārs par Datu sagatavošana ikgadējām atskaitēm un ziņojumiem. Semināra formāts diskusijas veidā (jautājumi - atbildes) par nolikumu par studiju noslēguma pārbaudījumiem Rīgas Tehniskajā universitātē.

Katra gada janvārī norisinās konkurss «Rīgas Tehniskās universitātes Studentu parlamenta Gada balva» jeb PGB ir RTU SP rīkots ikgadējs pasākums, kurā par gada laikā vislabāk realizētajiem projektiem, akcijām un sadarbībām tiek apbalvotas RTU fakultāšu, studiju un zinātnes centru un neatkarīgo institūtu Studentu pašpārvaldes, RTU SP Valde, aktīvākie studenti, projekti, administrācija un akadēmiskais personāls.

Papildus RTU kopējām aktivitātēm ik gadu, IEVF Studentu pašpārvalde rīko svinīgu pasākumu **“IEVF Lepnums”**, kurš ir studentu iniciēts un patstāvīgi rīkots projekts ar mērķi izteikt pateicību par mācībspēku ieguldīto darbu ikdienā, studentu izglītības veicināšanā un fakultātes izaugsmē. Nominācijas tiek sadalītas dažādās grupās. 2022. gada 2.septembrī pasākums norisinājās jau 19. reizi. Lai noskaidrotu «IEVF Lepnums 2022» balvu ieguvējus, IEVF Studentu pašpārvaldes pārstāvji

izveidoja aptaujas anketas, kurā studentiem bija iespēja izvirzīt mācībspēkus noteiktām nominācijām, kā arī no jauna izveidoja anketēšanas datu apstrādes metodiku. Balvas tika pasniegtas pamatstudiju un maģistra studiju programmu studentu izvirzītās nominācijās. Nomināciju ieguvēji tika noskaidroti, veicot gan bakalaura, gan maģistra līmeņa studiju programmā studējošo anketēšanu, kas norisinājās 2021./2022. akadēmiskā gada noslēgumā. Apbalvošanas ceremonijā ar ziediem, dziesmām, diplomiem un balvām kopā tika sveikts 31 mācībspēks un darbinieks. Vairāki nominētie mācībspēki (6) ir virziena darbinieki. Vairāk skatīties: <https://www.rtu.lv/lv/ievf/ievf-par-mums/ievf-zinas/atvert/priekpilni-izskanejis-ievf-lepnums-2022>

IEVF akadēmiskais personāls tiek atzinīgi novērtēts ne tikai RTU ietvaros. Pārskata periodā ir piešķirti vairāki valstiski nozīmīgi apbalvojumi un atzinības. Izglītības un zinātnes ministrijas **atzinības rakstus** par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas augstākās izglītības īstenošanā, vienotas akadēmiskās vides veidošanā uzņēmējdarbības, ekonomikas, kvalitātes un procesu vadības jomā Latvijā un pasaulē 2016. gadā saņēma profesore Inga Lapiņa, profesore Elīna Gaile-Sarkane, profesors Aivars Vilnis Krastiņš, profesors Jānis Ieviņš. 2018. gadā profesoram Aivaram Vilnim Krastiņam tika piešķirta Valsts ieņēmumu dienesta (VID) I pakāpes Goda zīme par personīgu ieguldījumu VID attīstībā, izveidojot un stiprinot muitas un nodokļu izglītības sistēmu Latvijā.

RTU **Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūtam (SESMI)** piešķirti šādi apbalvojumi:

2014.gadā **SESMI** apbalvots ar LR Ministru kabineta Atzinības rakstu par ilggadēju un nozīmīgu ieguldījumu starptautisko ekonomisko sakaru speciālistu, kā arī muitas un nodokļu speciālistu sagatavošanā, tautsaimniecības attīstības un valsts ekonomiskās drošības veicināšanā, Latvijas augstākās izglītības un zinātnes attīstībā.

2016.gada 29.novembrī RTU **Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts (SESMI)** saņēma pateicības rakstu no Valsts robežsardzes par produktīvu sadarbību un nozīmīgu ieguldījumu BOMCA-9 projekta īstenošanā.

2018.gadā RTU **Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts** saņēmis atzinības rakstu par ilggadēju sadarbību, veicinot Valsts ieņēmumu dienesta mērķu sasniegšanu.

2019.gadā Pasaules Muitas organizācija izteikusi pateicību **RTU par starptautisko muitnieku profesijas standartu atjaunošanu.**

2022.gadā RTU **SESMI** saņēmis pateicību no Uzbekistānas Valsts muitas komitejas Muitas institūta par vispusīgu atbalstu un praktisku ieguldījumu Uzbekistānas muitas studiju programmu attīstībā un to atzīšanā starptautiskā līmenī. SESMI eksperti Eiropas Komisijas starptautiskā robeždrošības projekta BOMCA-9 ietvaros palīdzēja Uzbekistānas Muitas institūtam pārstrādāt un pielāgot mācību programmas atbilstoši Pasaules muitas organizācijas starptautiskajiem muitnieku profesijas standartiem. Uzbekistānas Muitas institūta bakalaura programma saņēma PMO atzīšanas sertifikātu 2021.gada 22.novembrī.

Apbalvojumi piešķirti arī virknei virziena mācībspēkiem. Tā, piemēram, Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta **direktoram, profesoram Aivaram Vilnim Krastiņam** piešķirti sekojoši apbalvojumi:

- LR Ordeņa „Atzinības krusts” virsnieks „Par sevišķiem nopelniem Latvijas muitas dienesta darbībā, par nopelniem muitas izglītības sistēmas izveidošanā un attīstībā”(2008.g.);
- LR Ministru kabineta Atzinības raksts (2014.g.);
- LR Ministru Prezidenta Pateicības raksts (2013);
- Pasaules muitas organizācijas (WCO) Goda raksti (2005., 2010., 2012.)
- ASV Valsts iekšējās drošības ministrijas (USA Department of Homeland Security) Atzinības

raksts;

- LR Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Goda zīmes (2000., 2005., 2013.);
- LR Valsts robežsardzes apbalvojuma zīme par nopelniem Valsts robežsardzes attīstībā (2016.g.)
- LR Valsts ieņēmumu dienesta apbalvojums sakarā ar Latvijas muitas atjaunošanas 30.gadadienu (2021.g.)
- LR Valsts Robežsardzes jubilejas zīme (1999.)
- LR Finanšu ministrijas Atzinības raksti;
- LR Augstākās izglītības padomes Atzinības raksti;
- RTU Atzinības raksti;
- RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes Atzinības raksti u.c.
- Krievijas Federācijas Prezidenta Tautsaimniecības un civildienesta akadēmijas ZR Vadības institūta goda doktors (2013.g.).
- Ukrainas Muitas un finanšu universitātes Goda doktors (2022.gads.)

Tāpat dažādus apbalvojumus saņēmuši:

Pasaules muitas organizācijas (WCO) Goda raksti docentiem Rutai Račinskai un Aivaram Gulbim.

2022.gada 19.janvārī SESMI asociētais profesors **Māris Jurušs** saņēma pateicību no LR Satversmes tiesas par sniegto pieaicinātās personas viedokli lietā par “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli””, kas sekmējis vispusīgu lietas izskatīšanu.

2020.gada 15.septembrī RTU **SESMI direktors profesors Aivars Vilnis Krastiņš**, docents un BOMCA-9 1.komponentes projekta vadītājs **Normunds Rudzītis** un sabiedrisko attiecību vadītāja **Elīna Ludāne** saņēma Valsts robežsardzes apbalvojumus par nozīmīgu ieguldījumu Eiropas Savienības Robežu pārvaldības programmas Centrālāzijā devītā posma (BOMCA-9) īstenošanā.

2019. gada janvārī SESMI direktora vietniece, **docente Daira Aramina** saņēma pateicības rakstu no Izglītības un zinātnes ministres Ilgas Šuplinskas par ieguldījumu augstākās izglītības īstenošanā un RTU attīstībā.

2019.gada 22.novembrī RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta direktors **Aivars Vilnis Krastiņš un docents Normunds Rudzītis** apbalvoti ar jubilejas zīmi “Latvijas muitai 100” par nozīmīgu ieguldījumu muitas dienesta attīstībā.

2018.gadā Valsts ieņēmumu dienests arī izteicis Pateicību RTU SESMI Muitas un nodokļu katedras asociētajam profesoram **Mārim Jurušam** par dalību akcīzes nodokļa plaisu metodikas izstrādē un pētījumu veikšanā par akcīzes preču nelikumīgu apriti, iesaistot studentus, kas veicina Valsts ieņēmumu dienesta mērķu sasniegšanu.

Darba un civilās aizsardzības institūta mācībspēki studiju procesa un zinātniskās darbības ietvaros, ilgstoši sadarbojoties ar dažādām valsts un nevalstiskajām institūcijām un mācību iestādēm gan Latvijā, gan ārvalstīs, ir saņēmuši virkni atzinības rakstu, godalgu un apbalvojumu, no kuriem nozīmīgākie pārskata periodā ir šādi:

Darba un civilās aizsardzības institūtā:

- 2021.gada 4.maijā pateicība no “Latvijas ugunsdzēsēju savienības” par ilgstošu un veiksmīgu sadarbību praktiskajā un zinātniskajā jomā, sagatavojot ugunsdrošības un civilās aizsardzības speciālistus Latvijas Republikas vajadzībām.
- 2022.gada 9.maijā atzinības vēstule no “Darba aizsardzības kompetento institūciju biedrības” par būtisku ieguldījumu darba aizsardzības speciālistu sagatavošanā, kā arī Latvijas augstākās izglītības attīstībā darba aizsardzības jomā.
- 2022.gada 16.maijā atzinības raksts no “Latvijas Kokrūpniecības federācijas” par ilggadēju un

nozīmīgu ieguldījumu darba aizsardzības speciālistu sagatavošanā, tautsaimniecības attīstības un valsts iekšējās drošības veicināšanā, Latvijas augstākās izglītības un zinātnes veicināšanā.

Prof. Vladimiram Jemeljanovam :

- 2013.gada 25.aprīlī Krievijas Federācijas Starptautiskā ekoloģijas un dzīvības aizsardzības zinātņu akadēmija piešķīra apbalvojumu “Zinātnieka zvaigzne” un “Goda zinātņu darbinieka” nosaukumu.
- Vairāki RTU Atzinības raksti.

Asoc. prof. Māris Ziemelis:

- 2013.gada 27.augustā tika apbalvots ar Krievijas Federācijas Ārkārtas situāciju ministrijas Valsts ugunsdrošības dienesta akadēmijas medaļu „Par ieguldījumu kopējā lietā”.
- 2016. gada 23.martā apbalvots ar Latvijas Iekšlietu ministrijas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas apbalvojuma zīmi „Par nopelniem”.
- 2019. gada 20. jūnijā tika apbalvots ar Latvijas Valsts aizsardzības fonda “Lāčplēsis” Goda zīmi bronzā.
- Vairāki RTU Atzinības raksti.

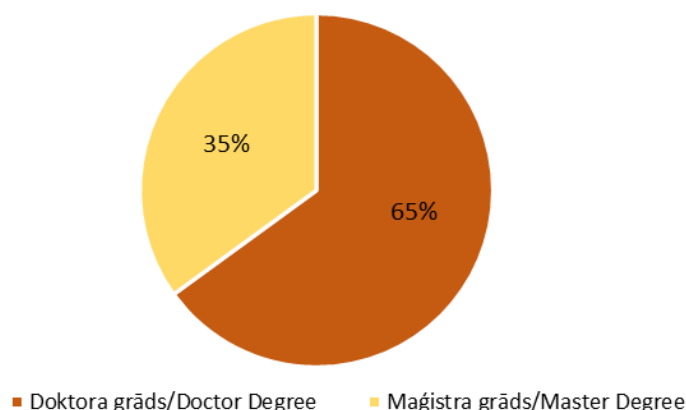
Doc. M. Urbans:

- 2012. gada 24.aprīlī saņēma pateicības rakstu no Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka par sekmīgu un labu darbu.
- 2015.gada 3.septembrī saņēma goda rakstu no Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka par profesionālu darbu un iniciatīvu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.
- 2019.gada 24.aprīlī saņēma Goda rakstu no VUGD priekšnieka ģenerāļa O. Āboliņa par atbalsta sniegšanu Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienestam un sakarā ar Valsts Ugunsdzēsības 154.gadadienu.
- 2021.gada 26.septembrī tika apbalvots ar goda rakstu un Rīgas pašvaldības policijas piemiņas medaļu “Rīgas pašvaldības policijai 30 gadi”.

2.3.7. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās, administratīvās (ja piemērojams) un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu.

Studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” darbībā un programmas realizācijas procesā iesaistīti gan RTU mācībspēki, gan augsti kvalificēti speciālisti no Valsts ieņēmumu dienesta (VID), darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības jomās ar atbilstošu izglītību un darba pieredzi. Jāatzīmē, ka kopumā ar doktora grādu ir 36 ievēlētais akadēmiskais personāls, jeb 65%, savukārt ar maģistra grādu 20, jeb 35% no ievēlēto mācībspēku skaita. Detalizētāka informācija par mācībspēkiem ir pieejama pielikumā: Akadēmiskā personāla saraksts un CV.

Ievēlēto mācībspēku kvalifikācijas sadalījums/ Qualification breakdown of elected academic staff

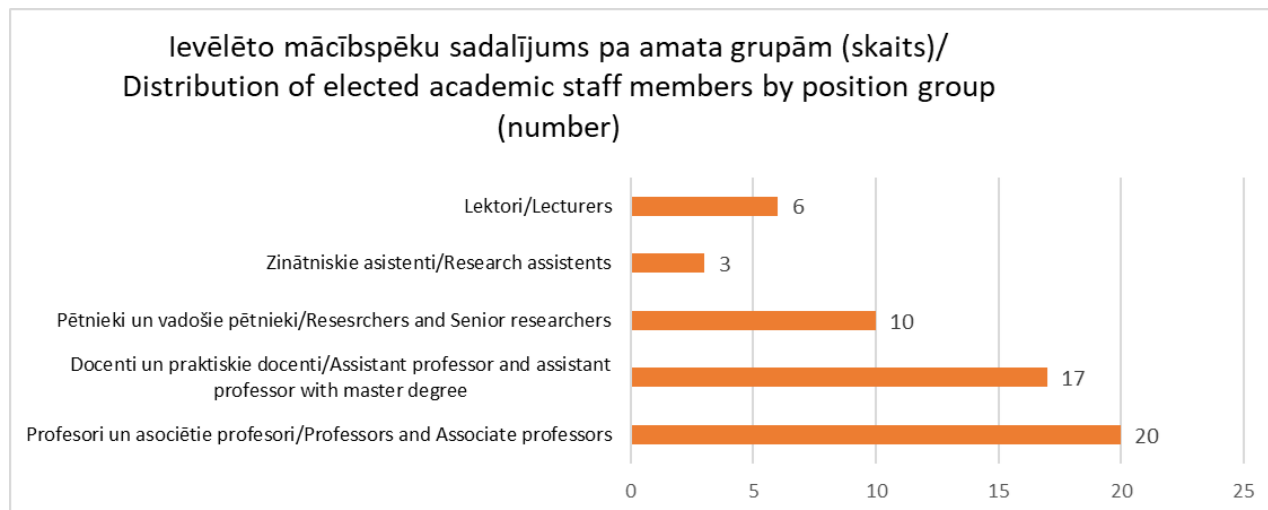

Attēls. Ievēlēto mācībspēku kvalifikācijas sadalījums (%).

Analizējot ievēlēto akadēmiskā personāla kvalifikācijas sadalījumu grupās, jāsecina, šobrīd studiju virzienā akadēmiskajā amatā ar doktora grādu ievēlēti 65% no kopējā akadēmiskā personāla skaita, tie ir, profesora amatā 9 pārstāvji, asociētā profesora amatā 11 pārstāvji, docenta amatā 9 pārstāvji, pētnieka amatā 2 un 5 vadošā pētnieka amatā. Savukārt, analizējot ievēlēto mācībspēku kvalifikācijas sadalījumu ar maģistra grādu, tie ir 35%, kur, pētnieka amatā 3 pārstāvji, lektora amatā 6 pārstāvji, praktiskā docenta amatā 8 pārstāvji un zinātniskā asistenta amatā - 3.

Analizējot datus par RTU ievēlēto akadēmisko personālu, jāsecina, ka doktora grāds ir iegūts atbilstošās zinātnes nozarē. Lielākā daļa iegūts inženierzinātņu un sociālo zinātņu nozarēs, kā arī dabaszinātņu nozarēs, vadībizinātnes un ekonomikas nozarēs, bet, tajā pašā laikā jāmin, ka atkarībā no docējamā kursa ir akadēmiskais personāls ar doktora grādu sociālajās zinātnēs, pedagoģijā u.c. jomās.

Ievēlēto akadēmiskā personāla sadalījumā, profesoru vai asociēto profesoru amatā ir 20 pārstāvji, jeb 33 % no visa akadēmiskā personāla. Pašlaik studiju virzienā, kā iepriekš teikts, strādā 9 profesori un 11 asociētie profesori, kuru galvenais uzdevums ir studiju programmu izstrādāšana un pilnveidošana, darbs ar doktorantiem un maģistrantiem, līdz ar to arī lielāka slodze zinātnisko projektu un zinātniski pētnieciskajā darbā. Salīdzinoši liela akadēmiskā slodze ir arī akadēmiskajam personālam, kura galvenā prioritāte ir vērsta uz zinātniski pētniecisko darbu, tie ir 5 vadošie pētnieki un 2 pētnieki (13%). Studiju virzienā kā pamatdarbs akadēmiskā personāla statusā 6 lektoriem, tie ir 11% no visa akadēmiskā personāla. Jāatzīmē, ka liela akadēmiskā slodze ir arī docenta un praktiskā docenta amatā, kurā ir ievēlētas 17 personas, no tiem, docenta amatā ir 9 ar doktora grādu (16%) un profesionālo studiju programmās (atbilstoši Augstskolas likuma (AL) 39.pantam) ir 8 praktiskā docenta amatā ievēlēti ar maģistra grādu (14%) .

Attēls. Ievēlēto mācībspēku sadalījums pa amata grupām (skaits).

Jāatzīmē, ka daļai no ievēlētajiem mācībspēkiem ir arī praktiskā darba pieredze atbilstošā jomā. Piemēram, Dr.oec. A. V. Krastiņš ir bijušais VID Galvenās muitas pārvaldes (GMP) direktors, docents A. Gulbis bijušais GMP direktora vietnieks kontrabandas apkarošanā, Phd., docents A. Čevers bijušais GMP Muitas kontroles daļas vadītājs, docents N. Rudzītis – bijušais Iekšējā audita daļas vadītājs, Phd., docents M. Urbans ir bijušais Rīgas pašvaldības policijas Drošības uz ūdens un civilās aizsardzības pārvaldes vecākais inspektors. Asoc.prof. J. Pundure ir bijusi Iekšējā audita nodaļas direktora vietniece. Prof. J. Leviņš bija SIA "Darba aizsardzība" Valdes priekšsēdētājs un LR LIAA projektu tehniskais eksperts darba drošībā. Prakt. docents Jānis Bērziņš ir bijušais Valsts Darba inspekcijas direktors. Asoc.prof. M. Ziemeļim ir bijusi ilggadēja darba pieredze LR IeM dažādos vadošos amatos, no kuriem pēdējais bija Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka vietnieks, bet līdz šim brīdim strādā arī kā AS "Latvenergo" civilās aizsardzības inženieris. Prof. V. Jemeljanovs ir bijušais VUGD Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas direktors. Mg. DA. M. Šmitiņš ir VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" Drošības daļas vadītājs, utt.

Nosakot atalgojumu un noslodzi akadēmiskajam, pedagoģiskajam darbam, administratīvajam darbam un pētnieciskajam tai skaitā projektu darbam, tiek izmantots integrētās plānošanas pamatprincips, ņemot vērā plānoto darba apjomu kārtējam pārskata periodam (semestrim vai akadēmiskajam gadam) un veicot korekciju par iepriekšējā periodā paveikto.

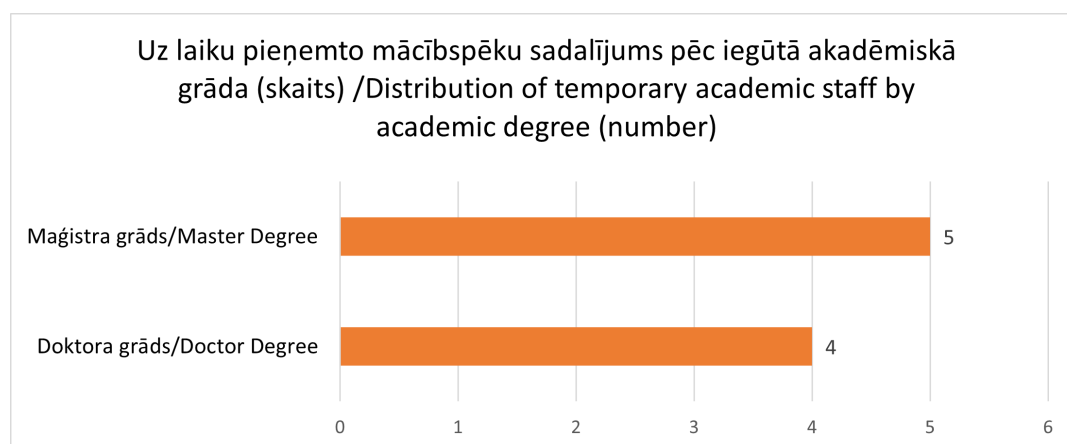
Akadēmiskais, pedagoģiskais darbs ietver sevī kontaktstundas auditorijās un laboratorijās, konsultācijas, studiju un noslēguma darbu vadīšanu un recenzēšanu, darbu pārbaudījumu komisijās, metodisko darbu un aktivitātes, kas pilnveido studiju kvalitāti u.c.

Administratīvais (organizatoriskais) darbs ietver studiju programmu vadīšanu, darbu padomēs, komisijās, domē, senātā, struktūrvienību vadīšanu u.c.

Pētnieciskais (zinātniskais) darbs projektu piesaistīšanu un vadīšanu, pētniecības uzdevumu izpildi, kas tiek apmaksāta no attīstības līdzekļiem vai ar trešās puses finansējumu (t.sk. līgumi, līgumdarbi ar juridiskām personām (Latvijā, ārzemēs u.c.) publikāciju sagatavošanu, doktora darbu vadīšanu un recenzēšanu, darbu ar doktoriem, konsultēšanu.

Vairumā gadījumu nav iespējam strikti nodalīt un noteikt akadēmisko un pētniecisko slodzi, jo ikdienā personāla pienākumi pārklājas un visiem ievēlētajiem akadēmiskā personāla pārstāvjiem ir gan akadēmiskā, gan pētnieciskā slodze, gan atsevišķos gadījumos arī administratīvais darbs. RTU netiek konkrēti nodalīta akadēmiskā un pētnieciskā slodze, tā proporcionāli katram akadēmiskā personāla pārstāvim tiek noteikta individuāli, plānojot darbinieka slodzi katedrā, kā arī, ņemot vērā viņa amatu, iesaisti projektu īstenošanā, profesionālā kompetences un pieredzi.

Katru gadu kvalitātes nodrošināšanai tiek pārskatīti un pilnveidoti studiju kursi, izstrādājot jaunas pedagoģijas stratēģijas un studiju kursa ietvaros ieviešot jaunas mācīšanas metodes. Tādējādi studējošo kvalitatīvai apmācībai un kvalitātes nodrošināšanai uz laiku tiek piesaistīti jauni mācībspēki. Skat. attēlu.

Attēls. Uz laiku pieņemto mācībspēku sadalījums pēc iegūtā akadēmiskā grāda (skaits).

Studiju procesa īstenošanā ir iesaistīts gan akadēmiskais personāls no citām struktūrvienībām, fakultātēm, gan no citām augstskolām. Svarīgi atzīmēt, lai sekmētu studējošo uz praktiskām zināšanām balstītu nozaru kompetenci, studiju programmās tiek piesaistīti arī augsta līmeņa profesionāļi, eksperti kā vieslektori, tādējādi sniedzot kvalitatīvu studiju kursu īstenošanu no praktiskās puses, līdz ar to šādu vieslektoru piesaiste sekmē studiju kursu pilnvērtīgu apmācību. Šobrīd uz laiku ir pieņemti 9 mācībspēki, - no kuriem 4 ar doktora grādu un 5 ar maģistra grādu.

2.3.8. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.

RTU Karjeras atbalsta un pakalpojumu nodaļa studējošajiem nodrošina plašu karjeras un psiholoģisko atbalstu.

Karjeras attīstības atbalsts ietver:

Potenciālajiem studentiem:

- studiju programmas izvēles konsultācijas;
- studiju izvēles konsultācijas un spēju profilēšanu;
- ikgadējas Karjeras dienas apmeklēšana;
- karjeras izvēles seminārus RTU Atvērto durvju dienu ietvaros un pēc pieprasījuma.

Esošajiem studentiem:

- regulārus seminārus un individuālās konsultācijas karjeras vadības prasmju attīstībai, par CV un motivācijas vēstuli sagatavošanu, darba intervijas procesu;
- seminārus uzņēmējdarbības prasmju attīstīšanai;
- projektu "RTU Zelta fonds" izcilāko absolventu godināšanai un jaunu iespēju virzīšanai darba tirgū;
- studentu vasaras nometnes karjeras vadības un sociālo prasmju un kompetenču attīstībai;

- tiešsaistes resursu <https://ekarjera.rtu.lv/>;
- ikgadēju karjeras dienu ar mērķi ir informēt inženierzinātņu, dabas un sociālo zinātņu studentus par attiecīgo nozaru labākajiem un spēcīgākajiem uzņēmumiem, satuvināt ar potenciālajiem prakses vietu un darba devējiem.

Psiholoģiskais atbalsts ietver:

- individuālās konsultācijas un atbalstu studiju grūtībās (laika plānošana, motivācijas trūkums, sociālā trauksme, adaptācijas grūtības) un individuālās psihologa konsultācijas par personiskiem jautājumiem un grūtībām (tai skaitā, krīzes intervence).

Seminārus un nodarbības par šādām tēmām:

- adaptācijas pasākumi pirmā kursa studentiem – informatīvas nodarbības studiju kursā “Ievads studiju nozarē”, semināri par mācību prasmju attīstīšanu un komunikācijas prasmēm;
- stresa vadīšanas metodes;
- laika plānošanas metodes;
- pašmotivācija;
- emociju vadīšana un emocionālā intelekta attīstība;
- publiskās runas prasmes.

Atbalsts tiek diferencēts pēc mērķa grupām (<https://www.rtu.lv/lv/studentuserviss/karjeras-centrs-ssc/psihologiskais-atbalsts>):

- topošie un potenciālie studenti (vidusskolas skolēni, profesionālo skolu absolventi, citi potenciālie studenti): pieejamas studiju izvēles konsultācijas, tai skaitā, spēju diagnostika.
- pirmā kursa studenti: informatīvas nodarbības, kas studiju kursa “Ievads studiju nozarē” ietvaros; seminārs par mācību prasmju izkopšanu; informatīvas vēstules par karjeras un psihologa atbalsta iespējām; individuālās karjeras un psihologa konsultācijas; un citi pasākumi sadarbībā ar uzņēmumiem un nevalstiskajām organizācijām.
- visi RTU studenti: individuālās karjeras un psihologa konsultācijas, semināri un nodarbības, vieslekcijas, RTU Karjeras diena.
- ārvalstu studenti (*Erasmus+* mobilitātes un pilna laika): pieejamas individuālās un karjeras atbalsta konsultācijas angļu valodā; pēc iespējas, semināri un nodarbības angļu valodā, piemēram, semināri par CV un motivācijas vēstulju izveidi, laika plānošanu.
- studenti ar īpašām vajadzībām: pēc pieprasījuma, tiek nodrošinātas iespējas saņemt psiholoģiskās un karjeras atbalsta konsultācijas; iespēja nokļūt līdz kabinetam; iespēja nākt ar savu mentoru vai tulku.
- absolventi: pēc nepieciešamības, tiek nodrošinātas karjeras atbalsta konsultācijas; konsultācijas par CV un motivācijas vēstulju sagatavošanu, darba intervijas procesu, karjeras iespējām.
- darbinieki: pēc nepieciešamības, RTU darbiniekiem un mācībspēkiem ir pieejamas konsultācijas par darba un studijām saistītajiem jautājumiem.

COVID-19 ietekmē piedāvājums kļuvis vēl pieejamāks, jo konsultācijas un arī karjeras nodarbības ir iespēja piedāvāt attālināti.

2014. gadā Pilsētiņā tika atvērta Studentu servisa centrs, kas Karjeras atbalsta un pakalpojumu nodaļas uzraudzībā sniedz pakalpojumus arī ikdienas atbalstam:

- sniedz atbildes uz dažādiem jautājumiem, kas rodas studentiem.
- sniedz drukāšanas, kopēšanas, iesiešanas pakalpojumus.
- izsniedz identifikācijas kartes.
- pēc nepieciešamības sagatavo dažādas izziņas un sekmju izrakstus.

Papildu informācija: <https://www.rtu.lv/lv/studentuserviss/studentu-serviss>

2019. gadā tika uzsākts darbs pie atbalsta stiprināšanas studentiem ar invaliditāti un 2020. gadā izdotas vadlīnijas, kur ir ieteikumi efektīvai komunikācijai un studiju vides uzlabošanai cilvēkiem ar invaliditāti un speciālām vajadzībām: <https://www.rtu.lv/lv/studentuserviss/par-mums-ssd/noderigi-ssc/noderigi-materiali-1/ka-komunicet-un-nodrosinat-piemerotu-studiju-vidi-personam-ar-invaliditati-un-specialam-vajadzibam>.

Studējošajiem dažāda veida atbalstu un konsultācijas nodrošina arī RTU Studentu parlaments, kura struktūrā ietilpst visas fakultāšu studējošo pašpārvaldes un International Students Council (ISC), kas pārstāv arī ārzemju studējošo tiesības un intereses. Studentu parlamentā, kā arī fakultātes studentu pašpārvaldēs un ISC ir tiesības iesaistīties ikvienam studējošajam visās līmeņa studiju programmās, gan klātienēs, gan arī neklātienēs, kā arī pilna un nepilna laika studējošajiem. Studentu parlaments un fakultātes studentu pašpārvaldes rīko mācību vakarus, kur studējošie viens otram var palīdzēt kopīgi apgūt dažādas tēmas; popularizē iesaisti zinātnē un studentu klubos, lai attīstītu dažādas praktiskās zināšanas studiju jomā; rīko dažādus akadēmiskā tipa pasākumus, piemēram, paneļdiskusijas un vieslekcijas, ekskursijas ar sadarbības partneriem no dažādām nozarēm, sniedzot studentiem iespēju iepazīt dažādas nākotnes potenciālās darba vietas un padziļinātāk veidot izpratni starp iegūtajām zināšanām lekcijās un konkrētajā nozarē.

Papildu informācija: <https://www.rtu.lv/lv/rtusp>

Ārvalstu studentiem RTU Starptautiskās sadarbības un ārzemju studentu departamentā ir akadēmiskie konsultanti, kuri sniedz atbalstu gan jautājumos, kas saistīti ar studijām kopumā, gan praktiskām lietām. Akadēmiskie konsultanti seko līdz studenta mācību progresam un lekciju apmeklējumam, kā arī regulāri tiekas ar studentiem, lai pārliecinātos, ka viņu studijas norit veiksmīgi gan lekcijās, gan ārpus tām. Neilgi pēc studentu ierašanās tiek rīkoti akadēmiskie semināri, kuros visiem jaunajiem studentiem jāierodas obligāti. Akadēmiskie semināri tiek organizēti apmēram divas reizes nedēļā katra semestra sākumā, pieskaņojoties studentu iebraukšanas plūsmai. Šī semināra laikā akadēmiskie konsultanti izstāsta galveno par RTU iekšējās kārtības noteikumiem, studentu pienākumiem un tiesībām, akadēmisko godīgumu un dažādiem citiem praktiskiem aspektiem. Turpmāk tiek plānots studentus dalīt grupās pa studiju programmām un uz semināru piesaistīt studiju programmu direktorus, lai studenti jau laicīgi varētu iepazīties ar studiju programmas vadību. Ja semestra laikā tiek novērots, ka kādam studentam radušās problēmas saistībā ar studiju procesu (lekciju apmeklējums, akadēmiskie parādi), šis students tiek aicināts uz individuālu tikšanos ar viņa akadēmisko konsultantu, lai pārrunātu labākos iespējamus variantus problēmas risināšanai. Katram akadēmiskajam konsultantam nedēļā tikšanās ir vidēji ar 10-15 studentiem. Pēc mēneša studenti uz tikšanos tiek aicināti atkārtoti, lai kopīgi pārrunātu studiju progresu un pārliecinātos, ka situācija ir uzlabojusies.

RTU Starptautiskās sadarbības un ārzemju studentu departamentā studentiem ir kontaktpersona imigrācijas procesa atvieglošanai, kas semestru sākumos organizē imigrācijas seminārus un dokumentu pārbaudi. Departaments studentiem nodrošina pierakstu LR Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē un pārbauda iesniedzamo dokumentu atbilstību normatīvos noteiktajām prasībām.

RTU SSĀSD ārvalstu studentu uzņemšanas grupas darbinieki ārvalstu studentiem organizē iepazīšanās jeb orientācijas virtuālos seminārus, kas notiek pirms mācību gada / semestra sākuma un studentu ieceļošanas Latvijā, lai informētu studentus par praktiskajiem jautājumiem, kas saistīti ar ieceļošanu un uzturēšanos Latvijā (ieceļošanas prasības, vakcinācija, pašizolācija, izmitināšana utml.)

SSĀSD sadarbībā ar Studentu servisu ārvalstu studentiem nodrošina savu karjeras konsultantu, kurš studentiem skaidro ar nodarbinātību saistītos jautājumus un iepazīstina ar pieejamajām

vakancēm, tādējādi veicinot studentiem iegūt darba pieredzi un attīstīt savas prasmes un iemaņas.

Inženierekonomikas un vadības fakultātē 2015. gadā tika izveidots RTU **IEVF Informācijas un servisa centrs**, kas palīdz uzlabot studentu servisu fakultātē, kā arī pilnveidot fakultātes un RTU kopējo tēlu. Centrs nodrošina šādus pakalpojumus: kopēšana, dokumentu drukāšana (printēšana); atslēgu izsniegšana (mācību un koplietošanas auditorijām), pirmās neatliekamās palīdzības aptieciņas glabāšana, studentu, viesu konsultēšana, informācijas sniegšana un izvietošana (pie ziņojumu dēļiem fakultātes telpās, fakultātes mājaslapā u.c. informācijas nesējos).

Veicinot un nodrošinot augstākās izglītības pieejamību un brīvu piekļuvi visiem studējošajiem un apmeklētājiem ar ierobežotām kustību spējām, Inženierekonomikas un vadības fakultātes **ēka** Kalnciema ielā 6 ir **pielāgota personām ar kustību traucējumiem**:

- iekļūšana ēkā caur pagrabstāvu, uz kuru ved ratiņkrēslam piemērots ceļš;
- ēkā ir pieejams lifts;
- personām ar kustību traucējumiem īpaši aprīkotas labierīcības;
- norādes par auditoriju numuru novietojums blakus durvīm augstumā (1300 - 1800 mm);
- auditorijās durvju platums ir atbilstošs;
- viegla piekļuve ēdnīcai.

IEVF Studentu pašpārvalde ikgadēji organizē dažādus studentu atbalsta, motivācijas un iesaistes pasākumus. 2021./2022. studiju gadā tika organizēti gandrīz 20 dažādi tematiskie pasākumi, piemēram,:

- EKV Fests`21 – ikgadējā nometne pirmā kursa studentiem, lai iepazīstinātu viņus ar aktualitātēm IEVF. Ierasts, ka pieredzi un padomiem dalās fakultāte dekāne, mācībspēki, studentu pašpārvaldes un RTU studentu parlamenta pārstāvji. Dalībnieki piedalījās komandu stafetēs, mācoties sadarboties ar turpmākajiem kursabiedriem.
- IEVF Lepnums - ikgadējs pasākums, kur tiek apbalvoti IEVF mācībspēki un administrācija dažādās nominācijās. Lai noskaidrotu nominantus, tiek veiktas aptaujas studējošo vidū. Balvu pasniegšanas ceremoniju atklāj dekāne ar savu uzrunu, kurā atskatās uz aizvadīto gadu, tajā paveiktajiem darbiem, sasniegumiem un piedzīvotajiem notikumiem.
- Pirmais IEVF – informatīva tikšanās, lai uzzinātu aktualitātes studiju procesa norisē no fakultātes administrācijas, lai noskaidrotu atbildes uz aktuāliem jautājumiem.
- Pirmkursnieku iesvētības – ikgadējs pasākums, lai neformālā gaisotnē iniciētu pirmā kursa studentus jaunajā posmā. Iesvētības dod iespēju pirmkursniekiem izkāpt no komforta zonas, sacenšoties dažādos interesantos uzdevumos un iepazīstot vienam otru nestandarta situācijās.
- EKV fests`21 afterparty – galvenais pasākuma mērķis bija motivēt pirmkursnieku nometnes dalībniekus turpināt darboties pašpārvaldē, veicināt saliedētību, nezaudēt kontaktus ar potenciālajiem biedriem.
- Erudīcijas konkurss “Prātplēsi – pieslēdzies!” – pasākums par godu Lāčplēša dienai, organizēts kopā ar Latvijas Kultūras akadēmiju. Konkursa dalībnieki atbild uz dažādiem jautājumiem, kas saistīti ar Latviju, tās vēsturi un citām aktualitātēm.
- Pirmseksāmenu seminārs - Pasākums dod iespēju IEVF studējošajiem iepazīt eksāmenu kārtrošanas procesu un ar tām saistītās akadēmiskās aktualitātes: parādu sistēmu, rotāciju u.c.
- (IE)SPĒJA: Medijpratība – pasākumā studentiem bija iespēja uzzināt medijpratības dažādos aspektus, tās pielietojumu ikdienā un cik daudz spēka informācijai ir drošības - privātos un nacionālos - jautājumos. Nedēļas garumā bija iespēja izzināt jomas speciālistu skatījumu par tādiem jautājumiem kā - kāda ir atšķirība starp dezinformāciju, kiberdrošību un viltus ziņām? Kā medijpratību var izmantot uzņēmējdarbībā?

- Erasmus+ stāstu vakars – studenti tika iepazīstināti ar Erasmus+ sniegtajām iespējām un niansēm par starptautiskajiem līgumiem starp dažādām universitātēm un RTU. Tika stāstīti dažādi pieredzes stāsti un noderīga informācija, lai potenciālajiem interesentiem būtu vieglāk realizēt savas ieceres.
- IEVF Vēstneši - lai piesaistītu topošos studentus, studentu pašpārvalde iniciēja projektu, kurā esošie studenti devās uz Latvijas izglītības iestādēm, lai pastāstītu par RTU un IEVF sniegtajām izglītības un ārpusstudiju iespējām. IEVF SP biedri divu mēnešu laikā apciemoja 10 vidusskolas visā Latvijā. Skolēni uzzināja par iespējām RTU, kā arī par studentu pieredzi IEVF un universitātē kopumā. Šis ir jauns projekts, kuru plānots attīstīt arī turpmāk.
- Dārza svētki – pašpārvaldes organizēts pasākums, lai kopā ar fakultātes administrāciju atzīmētu IEVF 55 gadu dzimšanas dienu. Pagalmā kopīgi tika iestādīti jasmīni, darbiniekus un klātesošos priecēja muzikāli priekšnesumi.

Papildu uzskaitītajām, būtiski norādīt, ka šie ir fakultātes pašpārvaldes rīkotie pasākumi, bet arī ierasti studenti iesaistās arī RTU Studentu parlamenta pasākumos.

2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade

2.4.1. Studiju virziena zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un/ vai mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).

Pētniecības virziens atbilst studiju virziena specifikai, kā arī RTU stratēģijai kur ir definēti trīs universitātes mērķi – kvalitatīvs studiju process, izcila pētniecība un ilgtspējīgas inovācijas. Savukārt studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” mērķis ir nodrošināt studentiem konkurētspējīgu, zinātniskajā pētniecībā balstītu daudzpakāpju izglītību iekšējās drošības un civilās aizsardzības jomā, kas atbilst Latvijas un Eiropas darba tirgus prasībām. Studiju virziena mērķis pēc būtības izriet no RTU Stratēģijas un līdz ar to studiju virziena ietvaros veiktā pētniecība ir vērsta uz tās īstenošanu. Veicot pētījumus, mācībspēki tiecas uz to izcilību un sasniegto rezultātu valorizāciju, kā arī iegūtie rezultāti tiek integrēti studiju procesā.

Studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” galvenais pētniecības virziens ir organizāciju un nacionālā drošība. Tā pilnībā atbilst RTU zinātniski **pētnieciskās darbības platformai “Drošība un aizsardzība”** (sīkāk skatīt: <https://www.rtu.lv/lv/zinatne/petniecibas-platformas/drosiba-un-aizsardziba>). Detalizēta informācija par studiju virzienā veiktajām aktivitātēm pētnieciskās darbības platformā “Drošība un aizsardzība” norādīta 2.4.4. sadaļā

Pētniecības virziens ietver šādas apakštēmas:

- muitas un nodokļu administrācijas un organizācijas uzlabošana un efektivitāte;
- divējāda lietojuma preču importa, eksporta un tranzīta kontroles uzlabošana;
- nodokļu plānošanas un nodokļu kontroles uzlabošanas jautājumi;
- ugunsgrēku un civilās aizsardzības sistēmu analīze un attīstība;
- tehnogēnās vides risku noteikšana.

DCAI pētniecības virziena apakštēmas “Ugunsgrēku un civilās aizsardzības sistēmu analīze un

attīstība” un “Tehnogēnās vides risku noteikšana” uzmanības centrā ir aktuālas mūsdienu problēmas kas saistīti ar ugunsdrošības līmeņa mazināšanu valsts sektorā, uzņēmumos un privātajā sektorā, civilās aizsardzības sistēmas analīzi valsts mērogā un uzņēmuma mērogā, ka arī dažāda veida tehnogēnās vides riska noteikšanas problēmjautājumu izpēti.

2019.gadā pētniecības virzienā “Ugunsgrēku un civilās aizsardzības sistēmu analīze un attīstība” tika izstrādāts “Vienots vides risku pārvaldības plāns Jelgavas un Šauļu pilsētām” (identifikācijas Nr.JPD2018/18/MI, ko Jelgavas pilsētas dome īstenoja Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam projekta Nr.LLI-232 “Vides risku pārvaldības resursu pilnveidošana pierobežas reģionā, lai efektīvi veiktu vides aizsardzības pasākumus” ietvaros). Projektā piedalījās RTU IEVF DCAI mācībspēki prof. Jānis Ieviņš, prof. Vladimirs Jemeljanovs, asoc.prof. Jelena Pundure un doktorants Mihails Urbans, kurš tika piesaistīts kā civilās un tehnogēnās drošības speciālists. Līgumdarba izpildes laikā tika veikta analīze sešiem paaugstinātas bīstamības objektiem, lai noteiktu iespējamo radīto risku pārvaldības trūkumos un izvērtētu ietekmi uz apkārtējo vidi un iedzīvotājiem. Doktoranta Urbāna zināšanas un studiju laikā apgūtā prakse ļāva izpildīt līgumdarbu, tādējādi iegūstot ne tikai nenovērtējamu pieredzi, bet arī materiālu, lai varētu sekmīgi izstrādāt savu promocijas darbu un iekļaut savu pētījumu turpmākajā studiju programmā un procesā.

2021./2022.studiju gadā DCAI Eiropas Savienības (ES) fondu pieaugušo izglītības projekta “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”, kuru īsteno Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA). 7. kārtā strādājošiem vecumā no 25 gadiem ietvaros piedāvāja apgūt četrus studiju kursus “Uguns aizsardzības sistēmas”, “Apkārtējās vides aizsardzība”, “Bīstamās iekārtas un to uzraudzība” un “Rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana”. Minētie studiju kursi ir izstrādāti, iekļaujot tajos attiecīgās jomas jaunākās zinātniskās un pētnieciskās aktualitātes. Savukārt, šāda studiju kursu realizēšana minētā projekta ietvaros ļauj īstenot zinātnisko un pētniecisko atziņu pārnesi uz tautsaimniecības nozarēm, un iegūt būtisku pievienoto vērtību nozarē strādājošajiem, viņu konkurētspēju darba tirgū un veicināt zinātnes un pētniecības atziņu integrāciju tautsaimniecības nozarēs.

DCAI mācībspēku kā LZP ekspertu zināšanas regulāri tiek izmantotas un pārnestas tautsaimniecības nozarēs dažādu līgumdarbu izpildes veidā, piemēram:

- Profesors V.Jemeljanovs un profesors J.Ieviņš 2015.gadā izpildīja RTU - VID līgumu Nr. L8129-3.7.5.4/1 "Par konsultāciju pakalpojumu sniegšanu valsts ugunsdrošības uzraudzības funkcijas efektivitātes novērtēšanā;
- Profesors V.Jemeljanovs kā RTU eksperts 2015.gadā piedalījās Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijas darbā par Latvijas valsts rīcību, izvērtējot 2013.gada 21. novembrī Zolitūdē notikušās traģēdijas cēloņus, un, risinot turpmākās darbības, kas veiktas normatīvo aktu un valsts pārvaldes un pašvaldību darbības sakārtošanā, lai nepieļautu traģēdiju atkārtošanos, kā arī par darbībām minētās traģēdijas seku novēršanā;
- Profesors V.Jemeljanovs un asoc. profesore J.Malahova 2016. gadā izpildīja RTU – Inspekta Latvia AS, Līgumu Nr. 1-3.31/016/2015. “Granulu ražotne Inčukalnā, Plānupes ielā 34, tehnoloģiskā procesa novērtējumu ar mērķi noteikt aizdegšanās siltuma avotus (mehāniskā enerģija)”;
- 2015. gadā prof. J. Ieviņš izpildīja līguma AS "Ventspils Grain Terminal" –RTU Nr. 03000-3.1.2/15/239 par tehniskās ekspertīzes sniegšanu. Veica īpašo risku identificēšanu noteiktām amatu grupām AS "Ventspils Grain Terminal";
- 2016.gada oktobrī profesors J. Ieviņš un profesors V. Jemeljanovs izpildīja līgumdarbu ar SIA “MAXIMA Latvija”, līguma Nr. 03000-3.1.2/16/177 par zinātniski pamatota skaidrojuma atzinumu par darba aizsardzību un drošību un civilo aizsardzību;
- 2017.gada septembrī RTU IEVF DCAI izpildīja līgumdarbu ar AS “Dobeles dzirnavnieks”,

līguma Nr. L8472 par nelaimes gadījuma darbā analīzi, iespējamo norises variantu modelēšanu un to simulāciju Kombinētās lopbarības rūpnīcā;

- 2019.gadā profesors V.Jemeljanovs izpildīja līgumu Nr.01-08-04/2019 ar SIA "N2 Global Manufacturing" par jaunas ugunsgrēku dzēšanas tehnoloģijas izpēti."

Studiju virziena zinātniskā pētniecība kopumā atbilst RTU un paša studiju virziena mērķiem. Mācībspēki ir pietiekami aktīvi, taču turpmākai studiju virziena attīstībai zinātniskā pētniecība ir jāpilnveido, aktivizējot tieši starptautisko sadarbību.

Pētījuma virzienā muitas un nodokļu administrācijas un organizācijas uzlabošana un efektivitāte Māris Jurušs 2018.-2019.gadā kā eksperts piedalījās Pasaules Veselības Organizētajā projektā "Pilot research project on illicit trade in tobacco products", kura ietvaros veica pētījumu par nelegālo cigarešu tirgu. Pētījuma ietvaros tika risināti jautājumi par muitas un nodokļu administrāciju sadarbības uzlabošanu un kontroles efektivitātes palielināšanu. Pētījuma ietvaros tapa vairākas publikācijas, tajā skaitā par alternatīvajiem tabakas izstrādājumiem un to kontroli.

Pētniecības virzienā nodokļu plānošanas un nodokļu kontroles uzlabošanas jautājumi 2020.gadā kopā ar maģistru līmeņa studentiem tika veikts pētījums "Neregistrētās nodarbinātības izplatība Latvijā un to apkarošanas iespējas". Zinātniskie vadītāji: asoc. profesors, Dr.oec. Māris Jurušs un docente, Dr.oec. Justīna Hudenko. Pētījuma ietvaros tika veikta aptauja un risinātas iespējas, kā mazināt neregistrētu nodarbinātību, kā arī uzlabot nodokļu kontroli. Pētījuma rezultātā tapa arī publikācija, kas iekļauta Scopus datu bāzē. Turklāt pētījuma rezultāti pārrunāti ar Valsts ieņēmumu dienestu.

Asoc. profesors Dr.iur. A.Lieljuksis 2015- 2016.g. līdzdarbojās Pasaules bankas projektā "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas risku novērtēšana Latvijā", iegūstot vērtīgu pieredzi jautājumos par valsts ekonomisko drošību. Iegūtā pieredze nostiprināta vairākās publikācijās, kas tiek izmantotas studiju procesa organizēšanās drošības tematos.

RTU sniedz palīdzību virknei augstskolu citās valstīs muitnieku studiju programmu izstrādāšanā un mācību procesa pilnveidošanā, atbilstoši PMO un EK prasībām (Krievija, Ukraina, Kazahstāna, Kirgizstāna, Uzbekistāna, Tadžikistāna, Turkmenistāna, Azerbaidžāna u.c.). RTU ir viena no vadošajām organizācijām EK finansētajā robeždrošības projektā BOMCA (Border Management in Central Asia). BOMCA-9 budžets ir 6,176 milj.EUR, BOMCA-10 budžets ir 21,65 milj EUR. Tāpat RTU speciālisti ir piedalījušies muitas izglītības un robeždrošības pilnveidošanas projektos Aizkaukāzā, Nepālā, vairākās Āfrikas valstīs u.c.

2.4.2. Zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.

Zinātniskai pētniecībai universitātes tipa augstskolā ir sevišķi liela nozīme, un tai ir jānodrošina pamats arī akadēmiskajam darbam. Studiju saturam ir jābūt saistītam ar jaunākām zinātniskām tendencēm. Šāda pieeja tiek īstenota studiju virzienā "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība". Pētniecības komponenti darbā ar studējošajiem nodrošina dalību projektos, līgumdarbos un konferencēs, kā arī publikāciju izstrādi. Studiju virziena mācībspēku svarīgākās publikācijas ir apkopotas pielikumā "Mācībspēku publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts par pārskata periodu". Sagatavojot publicēšanai zinātniskus rakstus, DCAI mācībspēki studiju kursus papildina ar praktiskiem piemēriem un aprēķiniem, jaunākajām zinātnieku atziņām un

teorijām, tas savukārt veicina studentiem izpratni par ugunsdrošības, civilās aizsardzības un darba aizsardzības problēmjautājumiem, tendencēm, dažādu risku mazināšanas metodēm, kā arī dod viņiem iespēju pilnvērtīgi interpretēt un analizēt iegūtos rezultātus. Zinātniskās pētniecības sasaisti ar studiju procesu var ilustrēt ar dažiem konkrētiem piemēriem.

DCAI Doktorants M.Urbans, izstrādājot savu promocijas darbu ar Eiropas Sociālā fonda projekta "Rīgas Tehniskās universitātes akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās" 8.2.2.0/18/A/017 atbalstu, ka arī piedaloties Jelgavas pilsētas līgumdarbu "Vienota vides risku pārvaldības plāna izstrāde Jelgavas un Šauļu pilsētām" identifikācijas Nr.JPD2018/18/MI, ko Jelgavas pilsētas dome īstenoja Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam projekta Nr.LLI-232 "Vides risku pārvaldības resursu pilnveidošana pierobežas reģionā, lai efektīvi veiktu vides aizsardzības pasākumus" izstrādāja un integrēja studiju priekšmetos ICA 405 "Ārkārtējo situāciju vadība un modelēšana", ICA 406 "Objekta risku novērtēšana" praktiskus piemērus un aprēķinus, kā arī pārstrādāja vizuālo materiālu, kas ir pieejams ORTUS sistēmā.

J.Pundure nopublicējot zinātnisko rakstu kopā ar līdzautoriem Urbanu, M., Jemeljanovu, V. Use of the Fault Tree when Drawing up the Riga City Civil Protection Plan for Risk Assessment. In: *Scientific Conference on Economics and Entrepreneurship SCEE '2020: Organized within the 61st International Scientific Conference of Riga Technical University: Book of Abstracts*, Latvia, Riga, 14-16 October, 2020. Riga: RTU Press, 2020, pp.39-39. ISBN 978-9934-22-510-9. ISSN 2256-0866, papildināja studiju kursus ICA 105, ICA 301 "Civilā aizsardzība" ar aktuālajiem piemēriem.

Lektore Guna Bazone un prof. Jānis Ieviņš 2020.gadā nopublicēja rakstu *Labour Protection Problems in New Forms of Employment in Latvia (11th International Scientific Conference Business and Management, 2020* , pp.417-425; ISSN 2029-4441). Rakstā apskatītā problemātika par jaunajām nodarbinātības formām, tai skaitā par darbu attālināti, kļūva par nepieciešamību turpmākajos gados, līdz ar to varēja papildināt tādus studiju priekšmetus kā "Darba aizsardzība".

Kopš 2020.gada lektore Guna Bazone, asoc.prof. Jeļena Pundure, prof. Jānis Ieviņš piedalās ERASMUS+ projektā "Vajadzībās balstīta izglītība un pētījumi sabiedrības drošībā" (The Needs-based education and studies in societal security - NEEDS). Līgums Nr. 2020-1-SE01-KA203-078013 noslēgts ar Baltijas jūras valstu padomi 01.09.2020. Projekta ilgums 36 mēneši. Projekta ietvaros tiek piesaistīti arī DCAI studenti: doktorants Mārtiņš Baltmanis, drošības inženierijas studenti Aleks Stepaņuks un Roberts Toms Kalējs. Savu pieredzi šajā projektā RTU DCAI turpmāk izmantos paplašinot savu studiju kursu programmas, piemēram, "Darba aizsardzība", Civilā drošība".

Novērtējot DCAI mācībspēku teorētiskās zināšanas un praktisko pieredzi, ir veikti vairāki līgumdarbi gan valsts, gan arī privātajam sektoram. 2019.gadā profesors V.Jemeljanovs izpildīja līgumu Nr.01-08-04/2019 ar SIA "N2 Global Manufacturing" par jaunas ugunsgrēku dzēšanas tehnoloģijas izpēti, pētījumu rezultātā izgudrota jaunās dzēšanas sistēma autonomā tipa, kur tiek izmantots jaunais dzēšanas līdzeklis – aerosols.

Dažādi līgumdarbi sadarbībā ar Latvijas uzņēmumiem, piemēram, 2015.gadā veiktais līgumdarbs "Granulu ražotne Inčukalnā, Plānupes ielā 34, tehnoloģiskā procesa novērtējumu ar mērķi noteikt aizdegšanās siltuma avotus (mehāniskā enerģija)" rezultāti tika integrēti studiju kursā ICA404 "Ugunsdrošības uzraudzība un kontrole", un ICA703 "Ugunsdrošības profilaktiskā darba organizācija un ugunsgrēku izpēte", bet līgumdarba "Par konsultāciju pakalpojumu sniegšanu valsts ugunsdrošības uzraudzības funkcijas efektivitātes novērtēšanā" pētījuma rezultāti tika integrēti studiju kursā ICA404 "Ugunsdrošības uzraudzība un kontrole", un ICA703 "Ugunsdrošības profilaktiskā darba organizācija un ugunsgrēku izpēte", ICA709 'Ugunsaizsardzības sistēmas'.

2013. gadā Māris Jurušs kopā ar Normundu Rudzīti, piesaistot ekspertus no RTU Ķīmijas fakultātes,

veica pētījumu „Pētījums par naftas produktu un alkoholisko dzērienu dabiskajiem zudumiem muitas jomā”, ko pasūtīja LR Finanšu ministrija, un kas tika īstenots ar ESF atbalstu (identifikācijas Nr. FM 2013/1-ESF/SFTP). Pētījuma ietvaros tikai veikta naftas produktu un alkoholisko dzērienu zudumu normu analīze, izpētīts starptautiskais regulējums, apzināti zudumi praksē. Pētījums rezultējās ar priekšlikumiem normatīvo aktu izmaiņām, kas tika arī ņemts vērā un Finanšu ministrija izstrādāja atbilstošus grozījumus normatīvos aktos. Pētījumā iegūtā pieredze tiek pielietota studiju procesā, gan studijuursos stāstot par zudumiem un muitas un nodokļu riskiem, gan studiju darbu organizēšanā, mācot studentiem, kā veikt praktiskos pētījumus.

2015.gadā Māris Jurušs piedalījās kā eksperts pētījumā “Latvijas vides nodokļu sistēmas efektivitātes novērtējums atbilstoši OECD un ES prasībām”, ko pasūtīja VARAM un kas tika atbalstīts EK vides programmas. Bet 2016.gadā bija kā eksperts Pasaules bankas projektā par Latvijas nodokļu sistēmas izvērtējumu sadaļā “*Assessment of tax system developments in Latvia: excise taxation and environmental taxation*” un sagatavoja ziņojumu par akcīzes un vides nodokļiem. Abu pētījumā rezultāti tiek izmantoti studiju procesā tēmās par nodokļu nozīmi ilgspējīgā attīstībā.

2018.-2019.g. Māris Jurušs piedalījās kā eksperts Pasaules Veselības Organizācijas projektā “*Pilot research project on illicit trade in tobacco products*”, kura ietvaros veica pētījumu par nelegālo cigarešu tirgu Latvijā. Pētījumā iegūtā pieredze tiek izmantota studiju procesā tēmās par muitas un nodokļu riskiem. 2019-2021.gadam Māris Jurušs, iesaistot studentus veicis vairākus pētījumus par akcīzes nodokli tabakas izstrādājumiem un alternatīvajiem produktiem (e-cigaretēm). Pētījuma rezultāti tiek izmantoti studiju procesā, pārrunājot rezultātus ar studentiem.

2021-2022.g. Māris Jurušs tika pieaicināts par ekspertu LKP pētnieciskās sadarbības projektā “Latvijas darbaspēka nodokļu sistēmas analīze un tās konkurētspējas paaugstināšanas iespējas”. Pētījuma rezultāti tiek izmantoti studiju procesā, tajā skaitā vadot studentu noslēguma darbus un studiju projektus.

2021 – 2022.g. Māris Jurušs ar ES (ERAF) fonda “Atbalsts RTU starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās” (numurs: 1.1.1.5./18/I/0081.1.1.5/18/I/008) atbalstu veica vairākus zinātniskos pētījumus, kuru rezultāti tikai prezentēti starptautiskās zinātniskās konferencēs, kā arī izmantoti studiju procesā:

- Possible Improvement of Methodology for Estimation of the Illicit Tobacco Market (2021)
- Method for Evaluation of Consumption Tax Regressivity (2022)
- Sustainable Taxation Strategy for Economic Recovery (2022)

Jāatzīmē, ka zinātnisko pētījumu rezultāti tiek izmantoti arī publicātai un vispārējai sabiedrības un studentu izglītošanai. Piemēram, 2019.-2020.g. - sadarbībā ar iFinances.lv tika īstenots nodokļu smilšu kastes projekts, kurā ietvaros tika populāri izskaidroti studiju projektu zinātniskie rezultāti nozarēs - pavisam kopā 19 populārzinātniskie raksti. Studiju projekta ietvaros bija tapuši vairāki raksti, kuri tika diskutēti gan ar Valsts ieņēmumu dienestu, gan zinātniskās konferencēs:

- Tax Challenges in the Collaborative Economy (<https://ortus.rtu.lv/science/lv/publications/29120>);
- The Challenges of Introducing the Blockchain Technology in Logistic Chains (<https://ortus.rtu.lv/science/lv/publications/28897>)
- The Tax Nexus in the Digital Economy (<https://ortus.rtu.lv/science/en/publications/34871>)
- The Prevalence and Motivation of the Undeclared Employment in Latvia (<https://ortus.rtu.lv/science/lv/publications/32008>)

Asoc. profesora, Dr.iur. A.Lieljuksis pieredze Eiropas sociālā fonda projekts Nr.9.2.6.0/17/I/001 “Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikācijas uzlabošana” (2019.g.) lieti noder

studiju procesa uzlabošanā drošības tematos. Piemēram, A.Lieljuksis specializējas par korupcijas riskiem, tajā skaitā sniedzot zināšanas no piemēriem par korupcijas riskiem veselības aprūpē. Pieredze minētos projektos tiek izmantota studiju kursa "Valsts ekonomiskās drošības tiesiskie aspekti" realizēšanā.

Būtisku pienesumu studiju procesa uzlabošanai devuši autoru grupas: Aivars Vilnis Krastiņš, Daira Aramina, Aldis Čevers, Aivars Gulbis, Māris Jurušs, Anita Zeila izstrādātie dokumenti: "Muitas un nodokļu administrēšana. Metodiskie norādījumi kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darba izstrādāšanai" (2016). Savukārt autoru grupa: Inga Lapiņa, Daira Aramina, Leonards Budņiks, Tatjana Celmiņa, Kristīne Fedotova, Krista Griķe, Liene Ivanova, Līga Kamola, Konstantins Kozlovskis, Nadežda Semjonova, Inese Vilcāne izstrādājusi "Studiju un noslēguma darbu noformēšanas metodiskie norādījumi"(2016).

2.4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai.

Studiju virziena mācībspēki, lai nodrošinātu nepārtrauktu izaugsmi, izmanto dažādas starptautiskas zinātniskas darbības formas. Tās ir - dalība starptautiskajos projektos, to rezultātu publicēšana projektu tīmekļa vietnēs, kā arī organizēšana un dalība starptautiskās zinātniskās konferencēs un semināros, rakstu publicēšana zinātniskos žurnālos, kuri ir indeksēti atzītās datu bāzēs (WOS, Scopus).

Augsti jānovērtē starptautiskā sadarbība, kas tiek īstenota atbilstoši studiju virziena prioritātēm un plāniem valsts ekonomiskās drošības, muitas un nodokļu administrācijas efektivitātes pilnveidošanas, civilās aizsardzības un citās atbilstošās jomās. Starptautisko projektos sadarbības ietvaros kopā ar iesaistītiem partneriem no citām universitātēm tiek veidoti kopēji pētījumi un publikācijas. Par sadarbību studiju un zinātniskā darbībā ir noslēgti sadarbības līgumi ar vairāki universitātēm: ar Muitas un finanšu universitāti Ukrainā (*Университет таможенного дела и финансов*), ar D.A.Cenova Ekonomikas akadēmiju Bulgārijā (*The D.A.Tsenov Academy of Economics*), saprašanās memorands ar Pārrobežu pētniecības asociāciju Šveicē (*Cross-Border Research Association(CBRA)*), ar Narhoz universitāti Kazahstānā (*Narxoz University, Almaty, Republic of Kazakhstan*), ar «Al-Farabi» Kazahstānas Nacionālo universitāti (*«Al-Farabi» Kazakh National University*). RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes Darba un civilās aizsardzības institūts sadarbībā ar Tallinas Vides veselības un drošības institūtu un akciju sabiedrību „Latvijas Finieris” noslēdza sadarbības līgumu par prakses vietu nodrošināšanu, kā arī tā ietvaros tika veikta zinātniski pētnieciskā sadarbība un tika veikti darba vietu elektromagnētiskā lauka ekspozīciju līmeņu mērījumi.

Viens no būtiskākajiem starptautiskiem projektiem ir BOMCA-9 projekts (Border Management Programme in Central Asia, kurā iegūtās zināšanas un pētījuma rezultāti tiek izmantoti Muitas un nodokļu administrēšanas studiju programmas īstenošanā studijuursos par valsts ekonomisko drošību, stratēģiskā plānošana, drošām piegādēs ķēdēm un citos. RTU jau 2015.gadā kļuva par partneri Eiropas Komisijas finansētajā starptautiskajā robežpārvaldības projektā BOMCA- 9 piecās Centrālāzijas valstīs: Kazahstānā, Kirgizstānā, Tadžikistānā, Turkmenistānā un Uzbekistānā. Pārskata periodā eksperti ir piedalījušies daudzās projektā aktivitātes - konferencēs, semināros,

vadības grupas sanāksmēs, vadījuši vienu no projekta komponentēm, organizēja Centrālāzijas valstu muitas un robežpārvaldības institūciju un mācību iestāžu personāla un mācībspēku apmācības, ekspertu konsultācijas, mācību braucienus un tehniskās misijas. Projekta ietvaros sadarbības partneri viesojās RTU, turklāt ar vieslekcijām studentiem. Piemēram, 2017./2018.mācību gadā SESMI apmeklēja pārstāvji no Tadžikistānas Muitas dienesta mācību centra, Turkmenistānas Muitas dienesta mācību centra. Vizītes laikā tika organizētas vieslekcijas. BOMCA ietvaros SESMI specialistu vadībā Kazahstānas Al-Farabi universitāte pārstrādājusi savas muitas izglītības programmas atbilstoši Pasaules muitas organizācijas prasībām un 2019.gada martā saņēma PMO akreditāciju/atzīšanu. Projekta īstenošanas periodā no 2015.-2020. gadam SESMI vadītajā komponentē organizēti 88 dažādi nacionālie, reģionālie un starptautiskie pasākumi, tajos piedalījušies vairāk nekā 1400 dalībnieki, izstrādāti 40 dažādi normatīvie dokumenti, tostarp rekomendācijas, stratēģiskās plānošanas dokumenti. N. Rudzītis, RTU SESMI direktors profesors Aivars Vilnis Krastiņš un sabiedrisko attiecību vadītāja Elīna Ludāne saņēmuši Valsts robežsardzes apbalvojumus par nozīmīgu ieguldījumu BOMCA-9 projekta īstenošanā. Nākamajā pārskata periodā plānots turpināt starptautisko sadarbību drošības un aizsardzības jomā, tajās skaitā BOMCA projekta ietvaros, kā arī iespējams ar Ukrainas Muitas akadēmiju un citiem sadarbību partneriem. Šajā sakarā N.Rudzītis jau ir iesaistījies BOMCA-10 īstenošanā.

Atbilstoši vienai no prioritātei pētījumiem par stratēģisko preču kontroli, pārskata period tiek turpināta arī sadarbība šajā jomā. Prof.Aivars Vilnis Krastiņš jau iepriekš ir piedalījies zinātniskā darbībā par šo tēmu, ir izdota grāmata šajā jomā. Grāmata tiek izmantota Muitas un nodokļu administrēšanas programmas īstenošanā (studiju kursu tēmās par ierobežoto preču kontroli). Pārskata period prof.Aivars Vilnis Krastiņš un sabiedrisko attiecību vadītāja Elīna Ludāne tikās ar ASV vēstniecības Latvijā pārstāvi Kevinu Burgvinklu (Kevin Burgwinkle) un ASV Valsts departamenta pārstāvi Rozitsu Petrovu (Rossitza Petrov) par iespējām turpināt attīstīt sadarbību dubultā pielietojuma preču kontroles jautājumos.

Pārskata periodā (2016.gada 30.septembrī) tika organizēta starptautiska zinātniska konference (veltīta RTU IEVF 50 gadu jubilejai). Tās apakšsekcijā "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" (*Section "National economy and entrepreneurship" Subsection "Internal security and civil protection"*) uzstājās vairāku ārzemju sadarbības partneri (no Vestfāles Vilhelma Minsteres Universitātes, muitas padomnieks no Zviedrija), Uzbekistānas Augstākā militārā muitas institūta). Konferencē piedalījās arī muitas un nodokļu administrēšanas programmas studenti.

2017.gada 8.-9.februārī MNK vadītājs prof.A.V.Krastiņš un MNK docents Normunds Rudzītis apmeklēja Lietuvas Muitas departamentu. Vizītes laikā RTU MNK pārstāvji tikās ar Lietuvas muitas vadītāju Arunas Adomenas, Lietuvas muitas Mācību centra pārstāvjiem u.c. Tika pārrunāti sekojoši jautājumi:

- -RTU un Lietuvas muitas sadarbība (mācību vizītes, pētniecība, informācijas apmaiņa, sadarbība BOMCA-9 projekta ietvaros, ņemot vērā projekta darbības laika pagarināšanu līdz 2019.gadam);
- - sadarbības līguma noslēgšana;
- -sadarbība stratēģisko un dubultā pielietojuma preču kontroles jautājumos.

Dr.oec. Māris Jurušs pārskata periodā piedalījās vairākos pētniecības projektos: eksperts, Latvijas Konkurētspējas Ziņojums 2016: Nodokļu pētījums, CERTUS domnīca (2016); vadošais eksperts, Tabakas izstrādājumu izvietojuma aizlieguma izvērtējums, RTU, LTA, (2016); vadošais eksperts, Akcīzes nodokļa alkoholiskajiem dzērieniem izvērtējums, RTU, LANA, (2016); vadošais eksperts. Akcīzes un vides nodokļu novērtējums, CERTUS, (2016); eksperts, Latvijas vides nodokļu sistēmas efektivitātes novērtējums atbilstoši OECD un ES prasībām, VARAM, (2015); eksperts, Par konsultāciju sniegšanu pievienotās vērtības nodokļa un akcīzes nodokļa piemērošanas un

administrēšanas jautājumos Valsts kontroles revīzijas „Par Latvijas Republikas 2014.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem – ieņēmumu daļu” ietvaros, Rīga, Valsts kontrole, (2015); Vadošais eksperts, Pētījums par nodokļu ietekmi uz ienākumu nevienlīdzību, Rīga, RTU, (2015); Vadošais eksperts, Pētījums par tabakas izstrādājumiem piemērojamā akcīzes nodokļa optimālo politiku, Rīga, RTU, (2015). Pētījumu ietvaros izdotās publikācijas tik izmantotas kā mācību literatūra Muitas un nodokļu administrēšanas programmā studijuursos par nodokļu analīzi, plānošanu un piemērošanu.

Pārskata periodā ir realizēts projekts “Vajadzībās balstīta izglītība un pētījumi sabiedrības drošībā” (The Needs-based education and studies in societal security – NEEDS). Līgums Nr. 2020-1-SE01-KA203-078013. Projekta partneri: The Council of the Baltic Sea States Secretariat (CBSS) (Sweden), Hamburg Fire and Rescue Services (HFRS) (Germany), LAUREA University of Applied Sciences (Finland), Main School of Fire Service (MSFS) (Poland), Policija Liepaja / UBC Safe Cities Commission (Latvia), Swedish Defence University (SEDU) (Sweden), University of Tromsø, The Arctic University of Norway (UiT) (Norway). Informācija par projektu pieejama: <https://cbss.org/> Projekta rezultāti izmantoti studiju procesa pilnveidošanā darba drošības jomā.

Mācībspēku iesaistīšanās pētniecībā un starptautiskā sadarbībā pozitīvi ietekmē studiju procesu un ceļ tā kvalitāti. Zinātniskajā pētniecībā iegūtie rezultāti tiek izmantoti studiju kursu satura un pasniegšanas metodikas pilnveidošanai. Starptautiskajos projektos iegūtās mācībspēku zināšanas, kompetences un pieredze tiek izmantotas konkrētos studiju virziena programmu studijuursos, piemēram, tiek plānos, ka pilnībā digitalizētais kurss “Sabiedrības drošība” studiju programmas “Drošības inženierija” studentiem piedāvāts kā izvēles priekšmets.

Tāpat eksperti iesaistīti starptautiskā sadarbībā ar Pasaules muitas organizāciju (PMO). Īpaši atzīmējam sadarbība Muitas profesiju satandarta izstrādē un pilnveidošanā. A.V.Krastiņš ir PICARD Padomnieku grupas dalībnieks. PICARD Padomnieku grupas anāksmē (2018.gadā) tika pārskatīti starptautiskie muitas profesijas standarti. Sanāksmē piedalījās vairāku universitāšu un Pasaules muitas organizācijas pārstāvji. Jaunajos PICARD profesijas standartos iekļauta valsts un privātā sektora sadarbība, ciešāka saīste starp muitas un ieņēmumu iekasēšanas funkcijām, aktuālie koordinētās robežpārvaldības un citi jautājumi. PMO PICARD muitas profesijas standarti tiek izmantoti visā pasaulē gan universitāšu programmu izstrādei, gan apmācību organizēšanai ar robeždrošību saistītās institūcijās. Standarti arī ietver vadlīnijas PMO akreditācijas piešķiršanai universitāšu programmām.

Asoc. profesora, Dr.iur. A.Lieljuksis 2018-2019.g. piedalījās Eiropas Sociālā fonda projektā Nr.3.4.2.0/15/I 002 Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālās pilnveide korupcija novēršanā un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā, organizēja mācību kurss operatīvā eksperimenta veikšanas tiesiskie aspekti, īstenojot vairāku valstu kopīgu sadarbību. Savukārt Eiropas sociālā fonda projekta Nr.3.4.2.0/15/I002 “Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā ietvaros par tematu “ Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanas aspekti” no 08.2018.- 01.2019 novadīja lekcijas tiesībsargājošo iestāžu amatpersonām vairākās Latvijas pilsētās.

2019.gada 21.-22.novembrī notika projekta ProTax sanāksme, kurā Māris Jurušs sniedza savu atsauksmi par līdz šim projektā paveikto. ProTax ir vērstas uz nodokļu krāpniecības apkarošanu. Tā galvenie uzdevumi ir identificēt problēmas nodokļu krāpniecības apkarošanā, analizēt situāciju ES, kā arī izstrādāt risinājumus turpmākai efektīvai iestāžu sadarbībai, tādējādi ļaujot veiksmīgāk cīnīties pret nodokļu krāpšanu. ProTax dalībnieki ir gan akadēmiskās iestādes, gan valsts institūcijas, gan citi sociālie partneri.

2019.gada 9.-10.decembrī Rīgā notikušajā Pasaules veselības organizācijas seminārā par PVO Vispārējo konvenciju par tabakas uzraudzību (“Multisectoral workshop for WHO Framework

Convention on Tobacco Control Parties in the European Union to promote the Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products”) asociētais profesors Māris Jurušs uzstājās ar ziņojumu par savu pētījumu par iespējām uzlabot metodoloģiju, apzinot nelegālā cigarešu tirgus apmērus (“Possible Improvement of Methodology for Estimation of the Illicit Tobacco Market”).

DCAI mācībspēki prof. J. Ieviņš, prof. V. Jemeljanovs, asoc. prof. J. Pundure un doktorants M. Urbāns 2019. gadā izpildīja apjomīgu Jelgavas pilsētas līgumdarbu “Vienota vides risku pārvaldības plāna izstrāde Jelgavas un Šauļu pilsētām” identifikācijas Nr. JPD2018/18/MI, ko Jelgavas pilsētas dome īstenoja Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam projekta Nr. LLI-232 “Vides risku pārvaldības resursu pilnveidošana pierobežas reģionā, lai efektīvi veiktu vides aizsardzības pasākumus” ietvaros. Darba galvenie rezultāti tika prezentēti Jelgavas pašvaldības atbildīgajiem pārstāvjiem un Lietuvā 19. th International Multidisciplinary Scientific Conference Rethinking Regional Competitiveness. Svarīgi atzīmēt, ka galvenie pētījuma rezultāti integrēti studiju priekšmetos ICA 405 “Ārkārtējo situāciju vadība un modelēšana”, ICA 406 “Objekta risku novērtēšana” kā praktiskus piemērus un aprēķinus, kā arī pārstrādāja vizuālo materiālu, kas ir pieejams ORTUS sistēmā.

2020. gada 4.-6. marts MNK sabiedrisko attiecību vadītāja Elīna Ludāne piedalījās Pasaules muitas organizācijas Kapacitātes celšanas komitejas 11. sanāksmē (*Capacity Building Committee 11th Meeting. Manage Change Today for a Sustainable Tomorrow.*) Ikgadējā sanāksmē, kas pulcina PMO dalībvalstu multu un universitāšu pārstāvjus, tika apspriesti vairāki SESMI nozīmīgi jautājumi, piem. PICARD (*Partnerships in Customs Academic Research and Development*) 2030 stratēģija, sadarbība PMO ietvaros par muitas veikspējas mērījumiem, kurā iesaistījies SESMI un citi aktuāli jautājumi.

2020. gada 7. februārī SESMI pieteikusi savu interesi piedalīties Pasaules muitas organizācijas jaunizveidotajā Muitas veikspējas mērījumu darba grupā, piedāvājot SESMI ekspertīzi un nosūtīt SESMI publikācijas.

2020. gadā RTU SESMI MNK eksperti ir veikuši pētījumu “Elektronisko cigarešu tirgus attīstības tendences un akcīzes nodokļa novērtējums”.

2020. gada 16. septembrī tika rīkots seminars, kurā prezentēts pētījums par akcīzes nodokļa un valsts regulējuma politiku attiecībā uz alternatīviem bezdūmu nikotīna izstrādājumiem rezultāti. Pētījuma rezultāti pārrunāti ar Finanšu ministrijas, VID, kā arī nozares pārstāvjiem.

2020. gada 29. jūnijā RTU IEVF Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts (SESMI) organizēja un vadīja vebināru Uzbekistānas robežpārvaldības dienestiem par koronavīrusa COVID-19 pandēmijas ietekmi uz stratēģisko robežu pārvaldību. Vebinārā Latvijas Republikas Veselības ministrijas, Valsts robežsardzes, VID Muitas pārvaldes un Pārtikas un veterinārā dienesta vadošās amatpersonas prezentēja pasākumus koronavīrusa COVID-19 izplatības ierobežošanai Latvijā un ES dalībvalstīs, kā arī apmainījās ar pieredzi inovatīvu risinājumu ieviešanā. Uzbekistānu vebinārā pārstāvēja Valsts drošības dienesta Robežsardzes karaspēka, Valsts muitas komitejas, Valsts veterinārā dienesta un Valsts augu karantīnas inspekcijas un Valsts muitas komitejas Muitas institūta amatpersonas. Pasākums tika organizēts Eiropas Savienības robežpārvaldības projekta BOMCA-9 (*Border Management Programme in Central Asia*) un Vācijas Starptautiskās sadarbības aģentūras (*The Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)*) programmu ietvaros.

2021. gadā Justīna Hudenko piedalījās ES finansētā projektā (Nr. 10.1.3.0/19/TP/003 “Tehniskā palīdzība Satiksmes ministrijai Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda ieguldījumu priekšnosacījumu izpildei”), kura ietvaros Rīgas Tehniskās universitātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta pētnieki pēc Satiksmes ministrijas pasūtījuma izstrādāja

vienotu metodoloģiju, kas palīdzēs pieņemt datus balstītus lēmumus par prioritārām investīcijām transporta nozarē. Šajā projektā citā starpā tika iestrādāti jautājumi par valsts intervences modeļiem muitas un nodokļu jautājumos. Projektā iegūtās atziņas tiek izmantotas studiju kursos par nodokļu un muitas kontroli preču piegādes ķēdēs.

2021.gada 9.-10.decembrī MNK vadītājs, profesors Aivars Vilnis Krastiņš un MNK sabiedrisko attiecību vadītāja Elīna Ludāne piedalījās PICARD (*Partnerships in Customs Academic Research and Development*) ikgadējā konferencē, kas pulcina PMO dalībvalstu multu un universitāšu pārstāvjus. Tajā tika pārrunātas arī sadarbības iespējas pētniecībā un studiju procesa organizēšanā.

2021.gada 1.-2.decembrī MNK vadītājs, profesors Aivars Vilnis Krastiņš un MNK sabiedrisko attiecību vadītāja Elīna Ludāne piedalījās Igaunijas Drošības studiju akadēmijas konferencē “30 Years of Safe Freedom”, kas bija veltīta drošības tēmai. Plānots turpināt sadarbību ar Igaunijas Drošības studiju akadēmiju, piedaloties kopējos starptautiskos projektos.

17.03.2021 notika tikšanās starp SESMI direktoru Prof. A.V.Krastiņu un AMA rektoru Gulu Novruzovu (Dr. Gulu Novruzov). Piedalās docents N.Rudzītis, decents A.Čevers, sabiedrisko attiecību vadītāja E.Ludāne, RTU Ārzemju studentu dept.pārstāve Natalja Muračova. Tikšanās laikā tika apspriesti šādi jautājumi: kopējas mācību programmas izveide, iespēja AMA studentiem piedalīties RTU tiešsaistes lekcijās, mācībspēku apmaiņa, vieslekcijas, attālinātās prakses iespējas, sadarbība Erasmus+, Jean Monnet programmu ietvaros.

Studiju virziena mācībspēki īsteno studiju kursus arī citu RTU fakultāšu studiju virzienos.Līdz ar to veidojas sinerģija, no kuras iegūst ne tikai studiju virziens, bet visa universitāte.

Nākamajā period paredzēts turpināt aktīvu līdzdalību BOMCA projektā. Paredzēts iekļaut Azerbaidžānas Muitas akadēmiju un Uzbekistānas muitas univesritāti Erasmus+ pasaules sadarbību partnervalstu sarakstā, lai varētu padziļināt sadarbību gan pasniedzēju apmaiņa un vieslekcijās, gan zinātniskos pētījumos.

Izanalizējot mācībspēku iesaisti zinātniskajā pētniecībā, tiek noteiktas turpmākās aktivitātes tās efektivitātes paaugstināšanai:

- palielināt zinātnisko publikāciju skaitu zinātniskos žurnālos ar indeksāciju Scopus, un Web of Science datu bāzēs;
- veicināt zinātnisko publikāciju izdošanu ar ārvalstu līdzautoru piedalīšanos;
- paaugstināt mācībspēku aktivitāti starptautisko projektu īstenošanā;
- aktīvi piedalīties starptautiskajās zinātniskajās konferencēs;
- dažādot sadarbības formas ar starptautiskiem partneriem un piesaistīt studiju virzienam ārvalstu vieslektorus .

Viena no prioritātēm sadarbībai zinātniskā jomā ir pētījumi par nelegālā preču tirgus apkarošanu. Šajā sakarā jāatzīmē, ka no 2022.gada Māris Jurušs ir nominēts kā Latvijas nacionālais eksperts starptautiskā zinātniskā projektā COST projektā CA21133 - Globalization, Illicit Trade, Sustainability and Security (GLITSS). COST Projekts ir starpdisciplinārs pētniecības tīkls, kas apvieno pētniekus no akadēmiskajām aprindām. GLITSS veido starpdisciplināru pētniecības tīklu, ko raksturo iekļautība un daudzveidība, kas šodien nosaka pētniecības jomu. Rīcības mērķi ir izveidot holistisku pētniecības programmu par nelegālās tirdzniecības praksi, palielināt sabiedrības informētību, lai uzlabotu sabiedrības noturību, un izpētīt, kā tehnoloģiskie jauninājumi veicina nelegālo tirdzniecību, taču tos var izmantot arī cīņai pret to. Valdības aģentūras, pilsoniskās organizācijas un akadēmiskās aprindas gūs labumu no Eiropas mēroga diskusijas par nelegālo tirdzniecību. Galu galā GLITSS konsultēs ieinteresētās personas par to, kā izveidot elastīgāku un ilgtspējīgāku sabiedrību, identificējot, izprotot un apkarojot nelegālo tirdzniecību. GLITSS projektu paredzēts realizēt vairāku gadu garumā līdz 2025.gadam. Plānotas vairākas darba grupas, semināri, zinātniskās mobilitātes

vizītes, konferences. Tas ļaus izveidot ciešākas saites ar projektā iesaistītām institūcijām un pētniekiem, veicot kopīgas aktivitātes un zināšanu apmaiņu. Projekta ietvaros gūtās atziņas un rezultāti tiks izmantoti Muitas un administrēšanas programmas īstenošanā, iegūtos pētījumu rezultātus integrējot studiju materiālos un iesaistot studējošos diskusijās un studiju projektos.

2.4.4. Norādīt, kā tiek nodrošināta un veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus.

Saskaņā ar RTU prasību, papildu studiju darbam akadēmiskajam personālam ir aktīvi jāiesaistās arī pētniecības darbā. Profesori un asociētie profesori tiek atkārtoti novērtēti un ievēlēti ik pēc sešiem gadiem. Amata pretendentiem ir pienākums ievērot noteiktus zinātniskās darbības kritērijus, t.i., publikāciju vai patentu skaitu, vadīto promocijas darbu skaitu utt. (RTU Senāta lēmums Nr. 649 "Par RTU nolikuma "Par profesora vai asociētā profesora amata pretendenta ievēlēšanas amatā kārtību un amatā esoša profesora vai asociētā profesora kvalifikācijas novērtēšanas kārtības" apstiprināšanu jaunā redakcijā", pieņemts 26.04.2021.). Tiesības vadīt promocijas darbus tiek piešķirtas, ja akadēmiskajam personālam ir eksperta statuss noteiktajā zinātnes jomā, kas ir iespējams tikai tad, ja tiek ievēroti kritēriji attiecībā uz publikāciju/patentu skaitu (RTU Senāta lēmums Nr. 602 "Par grozījumiem Rīgas Tehniskās universitātes doktorantūras nolikumā", pieņemts 26.09.2016.). Eksperta statusu piešķir Latvijas Zinātnes padome. Ekspertu datu bāze ir publicēta Nacionālajā zinātniskās darbības informācijas sistēmā (NRIS; <http://sciencelatvia.lv>).

Katru gadu rektors un fakultātes dekāni paraksta līgumus, saskaņā ar kuriem katra fakultāte apņemas sasniegt noteiktus galvenos darbības rādītājus, daudzi no kuriem balstās uz pētījumu rezultātiem, piemēram, publikāciju/patentu skaitu, iegūto finansējumu no pētniecības projektiem utt. Rādītāji ietekmē finansējumu, ko fakultāte saņem no snieguma fonda.

Pastāv vairāki atbalsta mehānismi akadēmiskā personāla iesaistīšanai zinātniskajā darbībā. RTU Zinātnes atbalsta fonda (RTU Senāta lēmums Nr. 585 "RTU Zinātnes atbalsta fonda nolikums", pieņemts 15.12.2014.) mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu dažādām ar pētniecību saistītām aktivitātēm, piemēram, atbalstīt pētniecības aprīkojuma uzturēšanu, aizsargāt un licencēt intelektuālo īpašumu, segt ar doktora līmeņa studiju saistītos izdevumus, izdot zinātniskos žurnālus, apmeklēt un organizēt zinātniskās konferences, atbalstīt pētniekus jaunu laboratoriju izveidē perspektīvas pētniecības jomā. Zinātnes atbalsta fonds ir pētniecības aktivitāšu atbalsta instruments, kas veicina stratēģiski svarīgo pētniecības jomu attīstību.

Sešas pētniecības platformas tika izveidotas RTU galvenajos stratēģiskajos pētniecības virzienos 2013. gadā kā instruments, lai veicinātu pētnieku starpdisciplināru un starpfakultāšu sadarbību rūpniecībai un sabiedrībai nozīmīgās jomās. Šīs platformas ir šādas: "Enerģija un apkārtējā vide", "Pilsētas un attīstība", "Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas", "Transports", "Materiāli, procesi un tehnoloģijas", "Drošība un aizsardzība". Katrā platformā ir noteikts koordinators, kuri veido Koordinatoru padomi, kas ir atbildīga par aktivitāšu īstenošanu platformās. Padome ir pakļauta Zinātņu prorektora dienestam (RTU Senāta 2016. gada 23. maija lēmums Nr. 600 "Par Rīgas Tehniskās universitātes pētniecības platformas koordinators nolikuma apstiprināšanu"). Līdzīgi fakultātēm, platformām ir pētniecības programma (RTU Senāta 2015. gada 27. maija lēmums Nr. 590 "Par RTU Pētniecības padomes pilnvarojumu apstiprināt RTU Pētniecības programmu"; "Rīgas

Tehniskās universitātes Pētniecības programma 2016–2020”), gada rīcības plāns un paredzēts finansējums no Zinātnes atbalsta fonda. Iekšējie projektu konkursi tiek organizēti katru gadu, piešķirot 90–120 tūkst. EUR sešiem konkursa kārtībā atlasītiem projektiem. Obligāta prasība projektiem ir 20% nozares līdzfinansējums un vairāk nekā vienas fakultātes dalība. Laika posmā no 2016. līdz 2020. gadam tika atbalstīti 16 projekti, un finansējums gandrīz 300000 EUR apmērā tika piešķirts šiem projektiem. Pētniecības platformu ietvaros tiek regulāri organizēti semināri un ekskursijas uz uzņēmumiem, lai veicinātu tīklošanas iespējas un sadarbību ar nozaru pārstāvjiem.

Par šo mehānismu efektivitāti var liecināt SCOPUS indeksēto publikāciju pieaugums periodā no 2013. līdz 2019. gadam. Kopējais publikāciju skaits palielinājās no aptuveni 440 publikācijām gadā 2013. gadā līdz 879 publikācijām 2021. gadā. SCOPUS publikāciju skaits uz vienu pētnieku (izteikts pilna laika ekvivalentā (FTE)) palielinājās no aptuveni 0,9 2013. gadā līdz aptuveni 1,7 publikācijām/FTE gadā 2021. gadā (dati iegūti no Elsevier “SciVal” datu bāzes 2021. gada 16. novembrī).

Visi mācībspēki aktīvi iesaistās zinātniskajā un lietišķajā pētniecībā atbilstoši Attīstības plānam. Katru gadu ir tapuši gan vairāki pētījumi, gan mācībspēki piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs, gan tiek publicētas publikācijas.

Dr.oec.Māris Jurušs no 17.līdz 18.11.2016 Briselē, Beļģijā piedalījās konferencē “Nodokļi, investīcijas un inovācijas: kombinēta pieeja līdzsvarotai izaugsmei” (*Taxation, investment and innovation: a triptych for balanced growth*).

Normunds Rudzītis piedalījās kā līdzautors pētījumam “*Standing Committee for Economic and Commercial Cooperation of the Organization of Islamic Cooperation (COMCEC)*” ziņojuma. “*Improving the border agency cooperation among the OIC member states for facilitating trade*” (2016)

No 2017.gada 14.līdz 15.novembrim SESMI pārstāvju dalība Eiropas Komisijas, Igaunijas Drošības zinātņu akadēmijas rīkotajā konferencē un izstādē *The Security Research, Innovation and Education Event 2017* Tallinā, Igaunijā. Piedalījās MNK praktiskais docents Normunds, Rudzītis, MNK projektu vadītāja Elīna Tirzīte, MNK sabiedrisko attiecību vadītāja Elīna Ludāne.

No 2018.gada 17.-21.septembrim CEPOL apmaiņas programmas ietvaros RTU SESMI apmeklēja Igaunijas Drošības zinātņu akadēmijas Finanšu koledžas direktore un muitas lektore. Igaunijas pārstāves tikās ar IEVF dekāni Elīnu Gaili-Sarkani, dekāna vietnieci Ingu Lapiņu, SESMI direktoru Aivaru Vilni Krastiņu, kā arī programmas “Muitas un nodokļu administrēšana” mācībspēkiem. Igaunijas pārstāves arī apmeklēja Finanšu ministriju, Valsts ieņēmumu dienestu, Rīgas brīvostu u.c. CEPOL (European Union Agency for Law Enforcement Training) apmaiņas programma paredzēta Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībsargājošo institūciju un ar tām saistīto mācību iestāžu darbinieku apmācībai.

No 2018.gada 15.līdz 19.oktobrim RTU SESMI asoc.prof.Māris Jurušs un docents Aldis Čevers piedalījās CEPOL apmaiņas programmā un apmeklēja Igaunijas Drošības zinātņu akadēmiju.

2018.gada 16.oktobrī Māris Jurušs uzstājās ar divām lekcijām- par nodokļiem Latvijā un nodokļu plānošanu, kā arī sniedza interviju Igaunijas Nacionālajai televīzijai. Vizītes laikā mācībspēki iepazinās ar muitas un nodokļu mācību programmu Igaunijā, apmeklēja Igaunijas ieņēmumu dienestu.

No 2018.gada 20. līdz 21.martam SESMI docents Aivars Gulbis un docents Normunds Rudzītis piedalījās starptautiskajā mācību modelī ar lietišķās spēles elementiem (*2nd Session of the World Customs Organization Moscow International Model*), kas notika Krievijas Muitas akadēmijā. Vizītes ietvaros SESMI pārstāvji akadēmijā uzstājās ar vieslekcijām par korupcijas riskiem un to novēršanu,

tikās ar studentiem un mācībspēkiem, kā arī piedalījās pieredzes apmaiņā par lietišķo spēļu organizēšanu. Mācības rīkoja Krievijas Muitas akadēmija sadarbībā ar Pasaules muitas organizācijas PICARD (*Partnership in Customs Academic Research and Development*) un starptautisko muitas universitāšu apvienību INCU (*International Network of Customs Universities*).

No 2018.gada 26.līdz 28.februārim prof.A.V.Krastiņš piedalījās Pasaules muitas organizācijas *Capacity Building* komitejas 9.ikgadējā sanāksmē. Sanāksmes tēma "Viedā muita: ceļš uz augstas kvalitātes pakalpojumiem un ilgtspējību" (*"Smart Customs: The Gateway to High Performance and Sustainability"*). Sanāksmē piedalījās muitas dienestu vadītāji un eksperti, starptautisko organizāciju, aģentūru un universitāšu pārstāvji. A.V.Krastiņš piedalījās arī PICARD Padomnieku grupas sanāksmē. Dienas kārtībā izmaiņas PMO starptautiskajos profesiju standartos.

SESMI vadošā pētniece 2019.g. maijā Dr.oec. Māra Pētersone piedalījās Erasmus+ programmā Lietuvas Veselības zinātņu universitātē. M.Pētersone piedalījās Erasmus+ programmā par starpkultūru kompetencēm (*'Intercultural Competences: Importance and Impact'*), kas notika Lietuvas Veselības zinātņu universitātē (*The Lithuanian University of Health Sciences*) Kauņā no 2019.gada 6.-10.maijam. Kauņā M.Pētersone piedalījās arī Lietuvas Veselības zinātņu universitātes rīkotajā starptautiskajā forumā par globālo veselību (*Global health: yesterday, today, tomorrow*).

SESMI vadošā pētniece Dr.oec. Māra Pētersone 2019.-2021.g piedalījās pētījumā veikspējas pārvaldības pilnveidošanas iespējas valsts klīniskās universitātes slimnīcās. Pētījums tiek veikts RTU un Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzfinansētā projekta "Veikspējas pārvaldības pilnveidošana valsts sektora reformu ietekmē klīniskās universitātes slimnīcās" darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā" 1.1.1.2. pasākuma "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts" ietvaros (Nr.1.1.1.2/VIAA/2/18/330).

Eiropas Komisijas Customs 2020 programmas ietvaros Eiropas Komisija izveidojusi ES muitas sertifikātu vērtēšanas valdi (bakalaura un maģistra programmu atzīšanai). SESMI docents Aldis Čeveris kļuvis par vienu no valdes ekspertiem. Pirmā valdes sanāksme notika 2019.gada martā.

2019.gada maijā SESMI docents Normunds Rudzītis piedalījās Eiropas Komisijas organizētā izpētes projektā par muitas nākotni Eiropas savienībā. Muitas nākotne Eiropas Savienībā tiek pētīta Eiropas Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāta TAXUD (*The European Commission Directorate General for Taxation and Customs Union (DG TAXUD)*) un Eiropas Komisijas Kopīgā pētniecības centra (*European Commission Joint Research Centre*) izveidotā projektā. Projekta mērķis ir apkopot/izveidot zināšanu bāzi par muitas nākotni un attīstības scenārijiem, kuru varētu izmantot politikas veidotāji un īstenotāji, lai pieņemtu ilgtermiņa lēmumus muitas jomā. Kopumā 2019- 2020.gadā notikās 5 ekspertu tikšanās un semināri. Tajos piedalās aptuveni 40 starptautiskie eksperti no dalībvalstīm, Eiropas Komisijas, universitātēm, biznesa un tirdzniecības nozarēm. No Latvijas projektā deleģēts SESMI docents Normunds Rudzītis. Pirmais seminārs Briselē notika 2019.gada 13.-14.maijā.

Asoc. profesors, Dr.oec. Māris Jurušs katru gadu veic pētījumus par akcīzes nodokli tabakas izstrādājumiem, kurā tik pētīti akcīzes nodokļa administrēšanas problēmas, kontrabandas apkarošana un citi ar studiju virzienu saistīti jautājumi. Pētījumi rezultāti tiek publicēti (<https://sesmi.rtu.lv/category/zinatne-mnk/>) , tiek pārrunāti semināros ar kompetento iestāžu dalībniekiem, kā arī izmantoti mācību procesā.

Krievijas Muitas akadēmijas rīkotajā konferencē "Muitas administrāciju attīstības iespējas Eirāzijas integrācijas padziļināšanās apstākļos", kas notika 2020.gada 22.-23.novembrī, RTU SESMI Muitas un nodokļu katedras docents Aivars Gulbis piedalījās ar prezentāciju "Kravu pārvadājumu dokumentu

digitalizācija”.

2020.gada 22.oktobrī RTU SESMI Muitas un nodokļu katedras docents Normunds Rudzītis piedalījās Rēzeknes Tehnoloģiskās augstskolas un Valsts robežsardzes koledžas rīkotajā konferencē par robežu drošību un pārvaldību ("Border security and management"). Paneldiskusijā par moderno tehnoloģiju un digitalizācijas lomu tiesību aizsardzības un izglītības jomās (Modern technologies and digitalisation in law enforcement and education - necessity and challenges) N.Rudzītis uzstājās ar prezentāciju par digitalizācijas izaicinājumiem izglītības procesā ("Challenges of Digitalization in Educational Process").

2020.gada 30.septembrī Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta direktors, profesors Aivars Vilnis Krastiņš piedalījās diskusijā «Starptautiskie standarti muitas administrāciju personāla sagatavošanai: teorija vai realitāte». To organizēja Krievijas Prezidenta Tautsaimniecības un civildienesta administrācijas akadēmija. Piedalījās muitas eksperti, augstskolu un Pasaules muitas organizācijas Āzijas un Klusā okeāna reģionālā biroja pārstāvji. Diskusija par muitas profesijas standartu lomu jaunajā ekonomiskajā situācijā, kad COVID- 19 pandēmijas apstākļos ir palielināties muitas darba apjoms, kā arī visās nozarēs pieaug tālmācības un attālinātā darba nozīme.

2022.gada maijā Asoc. profesors Dr.oec. Māris Jurušs kopā ar mūsu doktoranti Baibu Šmiti-Roķi viesojās Viļņas Gedimīnos Tehniskajā universitātē, kur starptautiskā zinātniskā konferencē "Business and Management 2022" prezentēja pētījumu par metodi, kā novērtēt patēriņu nodokļu ietekmi uz ienākumu nevienlīdzību. Konferences publikācijas pieejamas šeit: <http://bm.vgtu.lt/index.php/verslas/2022/schedConf/presentations>. Māris Jurušs šajā jomā jau veicis vairākus pētījumus un pamats tiem ir viņa tēzēm no disertācijas, kas aizstāvēta jau 1999.gadā. Pētījumu rezultāti integrēti mācību procesā un atbilstošās publikācijas tiek izmantotas kā mācību literatūra.

Andersonei Ievai, kas realizē studiju kursu "Inovātīvu produktu izstrāde un uzņēmējdarbība" un "Tirgzinības", ir vairākas zinātniskas publikācijas inovāciju jomā, piemēram, *The Phenomenon of Traditional Masculinity and Its Impact on Advertising: A Qualitative Study Based on Consumer Engagement in Digital Environment* (2022), *Changes in Generations X and Y Consumer Behavior Caused by the COVID-19 Pandemic* (2022) un citas. Andersone Ieva piedalījies tādos projektos, kā RTU pētniecības projektā "Avenantramīdu koncentrātu inovatīvu ieguves tehnoloģiju ieviešana bioloģiski aktīvu produktu ražošanā", "Methods of critical infrastructure control", Projektā 5.2.2 Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai, Uzņēmējdarbības pētījumu attīstība augstskolā: starptautiskās pieredzes pārnese.

Aramina Daira piedalījies vairākos pētījumos, kuru rezultāti ietverti vairākas publikācijās, tajā skaitā "Interrelation of Process Management and Employee Stressors in Organization (2021), Role of Organizational Culture in the Quality Management of University (2015)". Pētījuma atziņas tiek izmantotas studiju procesā, gan studiju kursā levads specialitātē, gan noslēguma darbu vadīšanā.

Bartušauskis Jānis bijis autors vairākām publikācijām, kas tapušas uz attiecīgu zinātnisku pētījumu pamata, tajā skaitā Vienotu studiju kursu izveide sociālās drošības jomā / Needs-based education and studies in societal security (NEEDS). VUGD efektīvai darbībai nepieciešamā materiāli tehniskā un finansiālā nodrošinājuma zinātniskais pamatojums. Atziņas no publikācijām par ilgtspējas jomu, tajā skaitā *The Concept of Sustainable Economic Development and Social Responsibility in the European Union* (2021), *Analysis and Improvement of Factors Affecting the Quality of Working Environment* (2019) izmantoti studiju procesa organizēšanā Darba aizsardzības studijuursos, prakses organizēšanā un noslēguma darbu vadīšanā.

Pētījumos darba aizsardzības jomā specializejusies Bazone Guna, kuras publikācijās Darba vides

risku struktūras izmaiņas Latvijā un to ietekme uz nodarbinātajiem, veicot attālināto darbu Covid-19 pandēmijas laikā (2022), *Risk Sources (Events) for Fire Risk Assessment in Order to Plan Necessary Measures in Urban Areas (2021)* iekļautās atziņas lieti noder studiju kursus par drošības inženieriju.

Bērziņa Jāņa publikācijās ‘Darba aizsardzības sistēmas uzlabošana, veicot elektrotehniskus darbus dzelzceļa transporta nozarē’(2022), “Darba aizsardzības pasākumi darba apstākļu uzlabošanai metālapstrādes nozarē” (2022) un citās publikācijās ietvertās atziņas tiek izmantotas vairāku studiju kursu organizēšanā darba drošības jautājumos.

Profesors Ieviņš Jānis līdzdarbojies daudzos pētījumos par darba aizsardzības jautājumiem, tajā skaitā Elektromagnētisko lauku mērījumi uzņēmumos, Īpašo risku identificēšana SIA Ventspils nafta terminālā, Pārrobežu iniciatīva katastrofu situāciju menedžmenta sistēmas izveidei kaimiņu reģionos Latvijā un Lietuvā, Ugunsgrēka riska kvantitatīva vērtējuma metodikas izstrāde Latvijas mācību iestādēm, Vienotu studiju kursu izveide sociālās drošības jomā / *Needs-based education and studies in societal security (NEEDS)*, VUGD efektīvai darbībai nepieciešamā materiāli tehniskā un finansiālā nodrošinājuma zinātniskais pamatojums, Zinātniskā pamatojuma izstrāde darba aizsardzībā un civilajā aizsardzībā. Rezultāti publicēti publikācijās Vizuālās apskates metodes pilnveidošana vidi degradējošo būvju riska pakāpes noteikšanā (2022), Darba organizatorisko metožu pilnveidošana ergonomisko riska faktoru ekspozīcijas mazināšanai (2022), kā arī tiek iekļauti tēmās studiju kursus par darba aizsardzību.

Jemeljanovs Vladimirs līdzdarbojies pētījumos drošības jomā: Vienotu studiju kursu izveide sociālās drošības jomā / *Needs-based education and studies in societal security (NEEDS)*, VUGD efektīvai darbībai nepieciešamā materiāli tehniskā un finansiālā nodrošinājuma zinātniskais pamatojums, kā arī ir līdzautors vairākām publikācijām, piemēram, Dzelzceļa transporta avārijas seku likvidēšanas darbu veikšanas algoritma pilnveidošana (2022), *Differences in the Application of Methods for Assessing the Effects of Accidents and the Impact on the Risk Level at the Increased Hazard Object (2021)*.

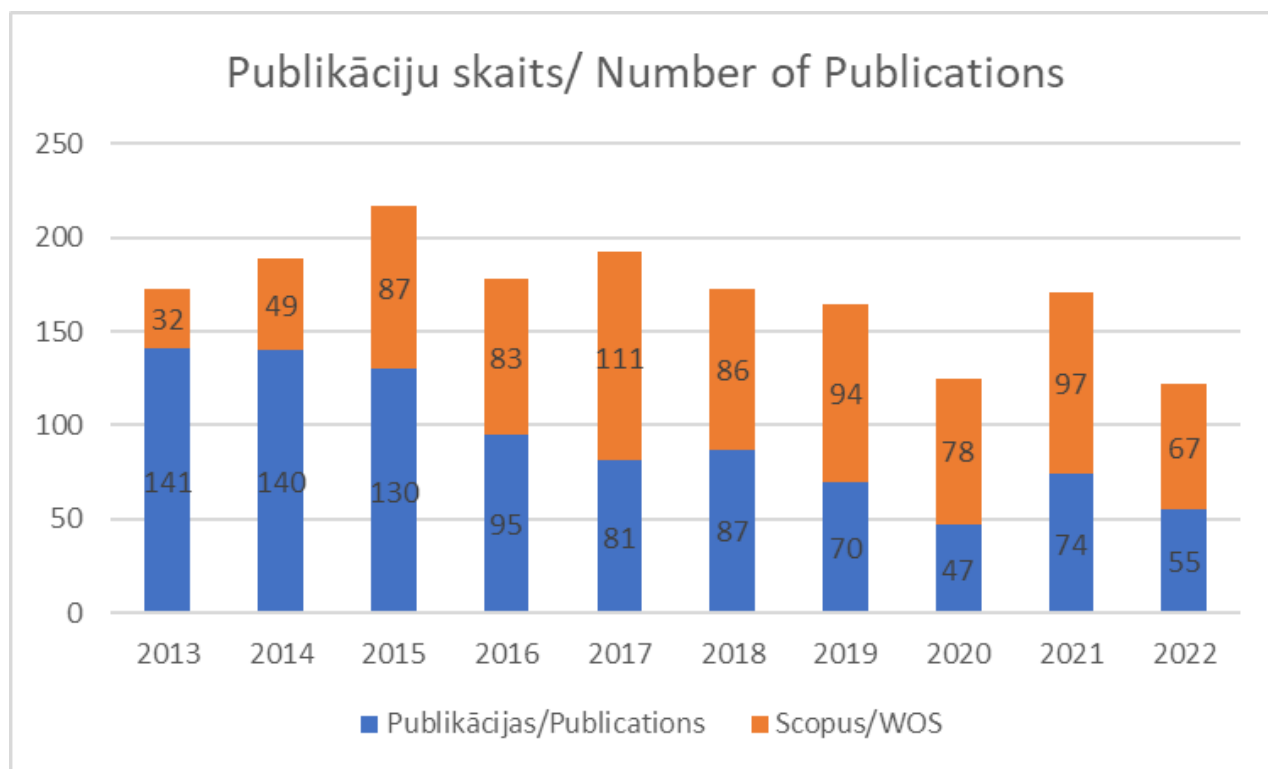
Pundure Jeļena ir līdzautore daudzām publikācijām darba aizsardzībā, tajā skaitā, *Optimal Solutions for Special Machinery and Equipment Norms Required by the Latvian State Fire and Rescue Service (2022)*, *Development of Labor Protection Requirements for Officials of the State Fire and Rescue Service by Performing Preventive, Preparedness, Response and Mitigation Measures in Case of Leakage of Dangerous Chemicals at in Increased Hazard Objects (2021)* Atziņas tiek izmantotas Civilās aizsardzības studijuursos.

Budņika Leonarda iegūtā pieredze projektā MVU koučings: 5 PUNKTU treniņprogramma lieti noder studiju kursu organizēšanā par Biznesa datu analīzes tehnoloģijām.

Jurgelāne-Kaldava Ingūna realizē studiju kursus par Starptautiskā biznesa plānošanu, kurā iekļautas arī atziņas no pētījumiem un projektiem, tajās skaitā Centrālbaltijas valstu universitātes līmeņa profesionālās loģistikas izglītības attīstīšana, Inovācijas sociālās uzņēmējdarbības izglītībā, Latvijas uzņēmumu konkurētspēja ārējos tirgos un sniegt priekšlikumus tās stiprināšanai (EKOSOC_LV 5.2.1), Rīgas Tehniskās universitātes studiju programmu fragmentācijas samazināšana un resursu koplietošanas stiprināšana, kā arī no publikācijām *The Methodology for Economic Assessment of Planned Investment (2022)*, *Selection of Logistics Service Providers: Critical Analysis of Methods (2021)* un citām.

Kopumā studiju virzienā iesaistīto personāla dalību pētnieciskā procesa raksturo: personāla izvirzīto un iegūto patentu skaits, personāla publikāciju skaits, personāla vadīto un aizstāvēto promociju darbu skaits, pētniecisko projektu skaits.

2.4.1. attēlā redzams publikāciju skaits pa gadiem sadalījumā Scopus/WoS un citas publikācijas.

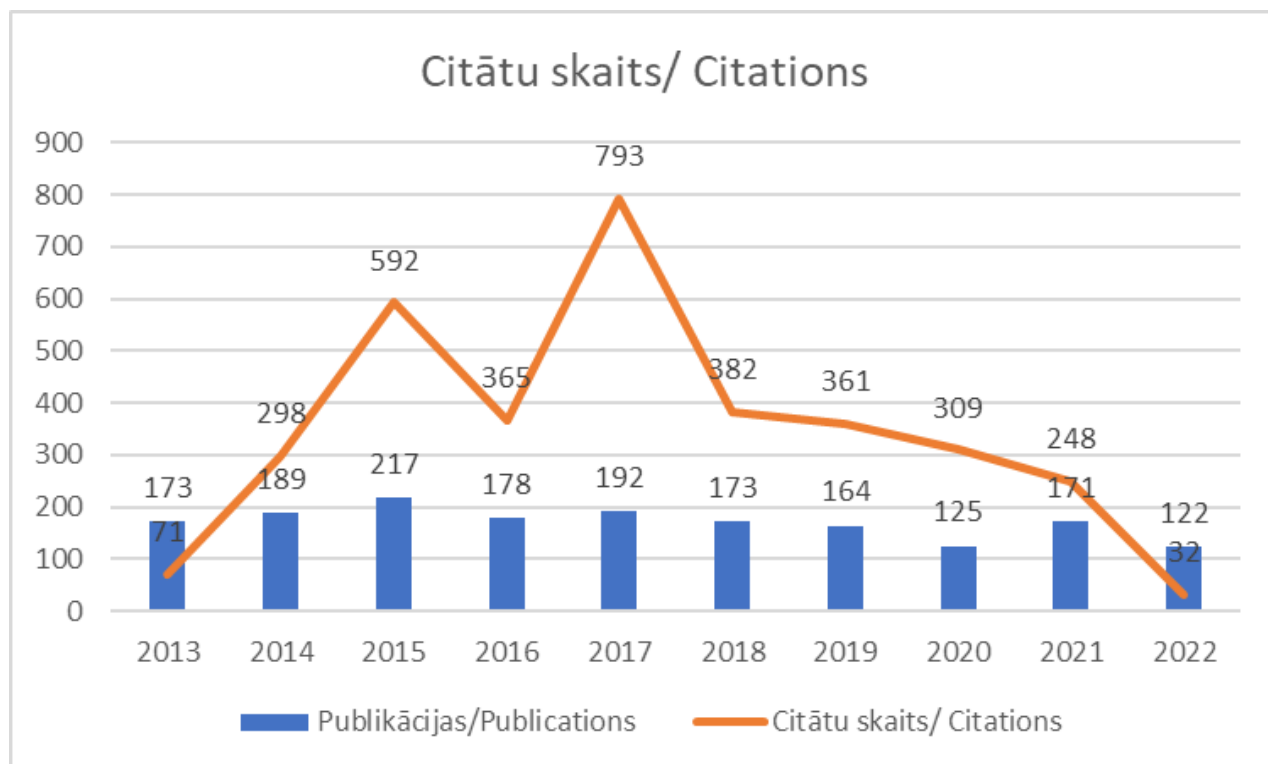

2.4.1. attēls. Publikāciju skaits

Kā redzams attēlā ik gadus studiju virzienā iesaistītie mācībspēki sagatavo vairāk kā 100 publikācijas. Piemēram, 2015.gadā ir bijušas 217 publikācijas.

Visām publikācijām ir ļoti augsta citējamība. Kā redzams 2.4.2. attēlā piemēram, 2017.gadā publikācijas kopā ir citētas 793 reizes.

Tātad kopumā pieaug gan kopējo publikāciju skaits, gan arī to citējamība. Kopumā publikāciju skaits sasniedz jau 920 publikācijas, tsk Scopus/WoS 784.

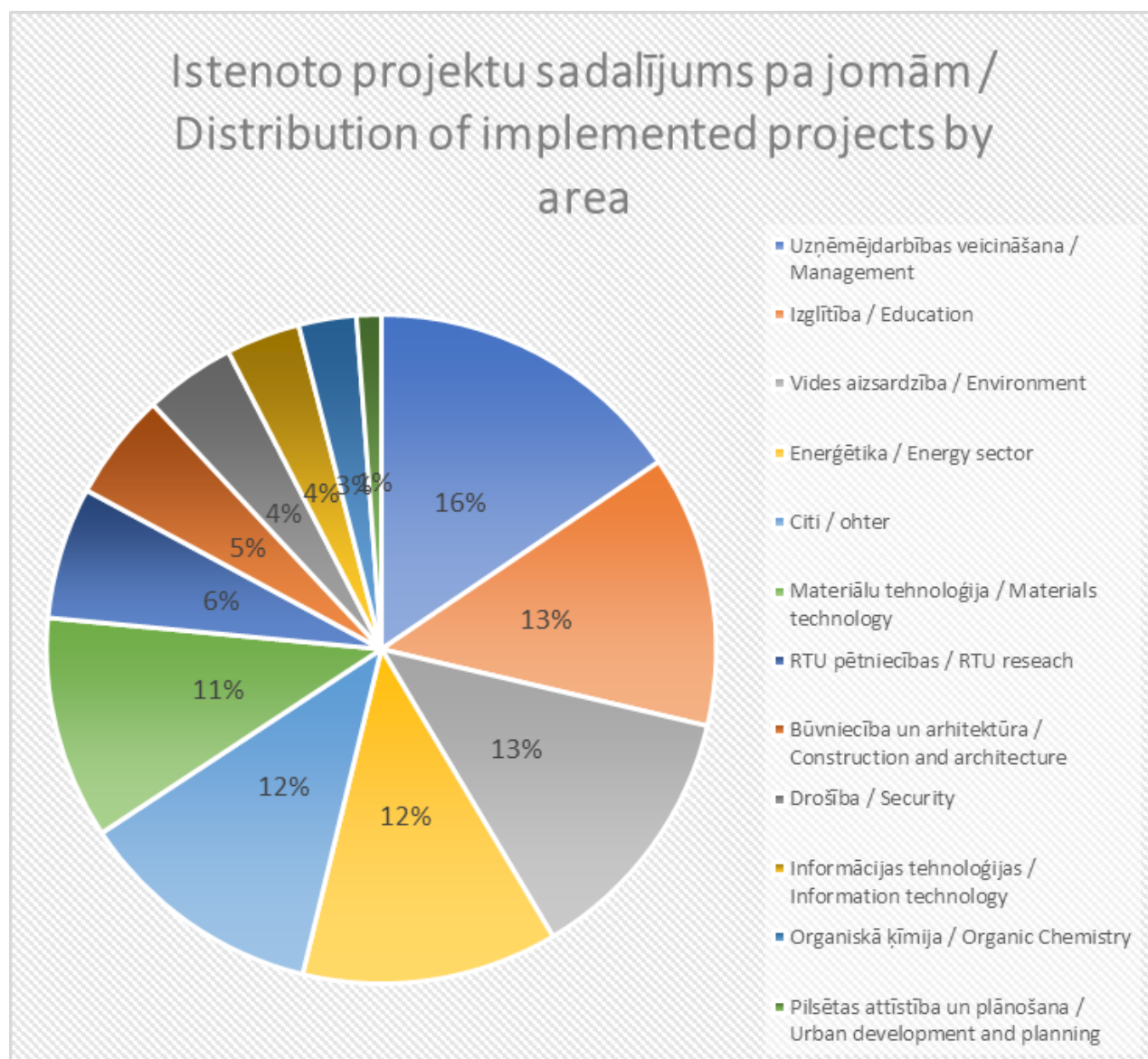

2.4.2. attēls. Citātu skaits

Iesaistītais personāls aktīvi piedalās zinātniski – pētnieciskā darbā, vairāk nekā 20 pasniedzējiem ir vairāk nekā 45 zinātniskās publikācijas. Detalizēta informācija par personāla publikācijām ir pieejama pielikumā.

Savukārt 2.4.4. attēlā redzams īstenoto projektu sadalījums pa jomām.

2.4.4. attēlā. Īstenoto projektu sadalījums pa jomām.

Studiju virzienā iesaistītais personāls aktīvi piedalās promocijas darbu vadīšanā un recenzēšana, kā arī palīdz īstenot doktorantūras programmu. Pašlaik studiju virzienā iesaistītais personāls piedalās 6 doktorantu zinātnisko darbu vadīšanā. Savukārt Māris Jurušs vada atsevišķas nodarbības studiju kursā “Mūsdienu sociālo zinātņu teorijas” doktorantūras programmā.

Pārskata periodā studiju virzienā atbildīgiem mācībspēki ir piedalījušies šādu promocijas darbu vadīšanā vai paši to aizstāvējuši:

- Māra Pētersone, Integrēta pieeja muitas dienesta cilvēkresursu pārvaldības stratēģijai (2015), vadītājs: Aivars Vilnis Krastiņš;
- Nadežda Semjonova, Valsts parāda politikas modelēšana (2015), vadītājs: Kārlis Ketners
- Justīna Hudenko, Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras optimālas attīstības modeļu izstrāde un pielietošana (2017), vadītājs: Remigijs Počs
- Mihails Urbans, Ekonomisko un vides zaudējumu novērtēšanas metodoloģija paaugstinātas

bīstamības objektos (2021), vadītāja: Jeļena Pundure;

- Aldis Čevers, Muitas procesu vadības un organizācijas novērtēšanas sistēmiskais risinājums (2021), vadītājs: Aivars Vilnis Krastiņš.

Papildus tam, arī citi programmas īstenošanā iesaistītie mācībspēki ir bijuši doktorantu vadītāji, kopumā sniegts atbalsts 43 doktora grāda ieguvējiem.

2.4.5. Norādīt, kā tiek nodrošināta un veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katra studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus studējošajiem piedāvātajām un izmantotajām iespējām.

RTU ir mehānismi visu studiju līmeņu un programmu studentu iesaistīšanai pētnieciskajā darbībā. Tiek veiktas aktivitātes, kuru mērķis ir pilnveidot doktorantūru un nodrošināt jauniem pētniekiem karjeras iespējas pēcdoktorantūras periodā.

Doktorantūras stipendijas tiek piešķirtas doktorantiem konkursa kārtībā. Tiek izsludināti starptautiski aicinājumi piesaistīt pēcdoktorantūras projektus. Turklāt iekšējā izcilības stipendija pētniecībā jauniem zinātniekiem tika izveidota 2018. gadā kā jauna iniciatīva, kas nodrošina 270000 EUR 3 gadu periodā, pamatojoties uz starptautisko konkurenci (nosacījumi ir līdzīgi EK EPP dotācijai ar starptautisko projektu aicinājumu un novērtēšanu, ko veic ārēji, t.i., ārvalstu labi atzīti pētnieki). Dotācija ļauj jauniem un talantīgiem pētniekiem izveidot savas pētniecības grupas un veidot pētnieka karjeru RTU. Iekšējie projektu konkursi nodrošina papildu finansējumu publicēšanas iespējām SCOPUS / WoS indeksētajos izdevumos, un iekšējie projekti sešās pētniecības platformās veicina doktorantu un maģistrantu iesaistīšanos daudznozaru un starpfakultāšu pētniecības projektos sadarbībā ar nozares pārstāvjiem. Zinātnes atbalsta fonds (fondam tiek piešķirti 10% no zinātnes bāzes finansējuma) nodrošina atbalstu doktorantūras studentiem (konferenču apmeklēšana, rakstu un promociju darbu publicēšana utt.). Doktorantu un pēcdoktorantūras pētnieku nodarbinātība RTU palielinājās no 0 Pilna laika ekvivalents (turpmāk - PLE) periodā no 2013. līdz 2016. gadam līdz 88 PLE (doktoranti) un 97 PLE (pēcdoktorantūras pētnieki) 2018. gadā. 17 pēcdoktorantūras trīsgadīgie projekti ar kopējo finansējumu 2,28 milj. EUR tika uzsākti 2017. gadā. Finansējums sedz algas, materiālu izmaksas un pieredzes apmaiņas braucienus, kā arī atbalstu pētniecības iemaņu tālākai pilnveidošanai. Vienam projektam tiek piešķirti aptuveni 134000 EUR. 2018. gadā tika uzsākti 16 pēcdoktorantūras trīsgadīgie projekti un 2019. gadā tika uzsākti 12 trīsgadīgie projekti ar kopējo finansējumu 3,7 milj. EUR. un 2019. gadā tika uzsākti 12 trīsgadīgie. 18 pēcdoktorantūras trīsgadīgie projekti ar kopējo finansējumu 2,4 milj. EUR ir uzsākti 2020. gadā. 2021. gadā plānots uzsākt vēl vismaz 10 pēcdoktorantūras projektus. Pēcdoktorantūras projekti ļauj piesaistīt jaunus pētniekus RTU no ārzemēm un citām Latvijas pētniecības institūcijām un nodrošināt akadēmiskās karjeras iespējas doktorantiem, kuri absolvējuši RTU.

Iekšējiem projektu konkursiem sešās pētniecības platformās, kuri tiek organizēti katru gadu, ir kritēriji attiecībā uz studentu iesaistīšanu projektā, piešķirot papildu vērtējumu, ja projektā ir iesaistīti bakalaura, maģistra vai doktora līmeņa studenti.

RTU Zinātnes un inovāciju centra Dizaina fabrika (DF) (sk. papildinformāciju par DF zemāk) organizē studiju kursu "Vertikāli integrēts projekts" (VIP), kura laikā starpdisciplināras studentu komandas pieredzējušu pētnieku vadībā izstrādā izaicinošu ilgtermiņa pētījuma projektu. Kurss tiek īstenots sadarbībā ar Džordžijas Tehnoloģiju institūta pētniekiem (ASV). Kursa ietvaros tiek komplektētas

starpdisciplināras studentu komandas, apvienojot studentus no vismaz trim dažādām studiju programmām, sākot no pirmā kursa bakalaura studentiem līdz doktorantiem, kā arī iesaistot RTU Inženierzinātņu vidusskolas (IZV) skolēnus (sk. papildu informāciju par IZV zemāk). Kursa laikā studenti piedalās pētnieciskajā darbā RTU pētnieku uzraudzībā, strādājot kopā ar citu studiju programmu studentiem un iegūstot pieredzi pētniecībā, kā arī komandas un projektu darbā. Kursa beigās katra komanda iepazīstina ar savu pētījumu progresu un demonstrē iegūtos rezultātus.

RTU Inženierzinātņu vidusskola ir pirmā vispārējās vidējās izglītības iestāde Latvijā, kas ir dibināta universitātes ietvaros. Tā ir vieta, kur talantīgākie Latvijas skolēni var apgūt eksakto un dabaszinātņu studiju kursus augstākajā līmenī, lai sagatavotos inženierzinātņu studijām. IZV īpaša uzmanība tiek pievērsta inženierzinātņu un zinātniski pētniecisko darbību integrācijai mācību procesā.

Veiksmes stāsts ir DF laboratorijas (<http://rtudf.rtu.lv>) izveide dizaina un prototipu izstrādei. Laboratorijas izveidošanu RTU iedvesmoja pozitīvs Ālto Universitātes piemērs Somijā. Tās uzdevums ir sniegt zināšanas un kopīgu infrastruktūru jaunu produktu un tehnoloģiju prototipu izstrādei, par pamatu ņemot studentu un pētnieku idejas. RTU DF sadarbojas arī ar nozares pārstāvjiem, jaundibinātajiem uzņēmumiem un meitasuzņēmumiem, kā arī ir izveidojusi ļoti labu reputāciju. Tika novērots, ka tā ievērojami uzlaboja studentu iesaistišanos visos studiju līmeņos pētniecības un inovāciju aktivitātēs un veicināja RTU sadarbību ar nozares pārstāvjiem.

Uz DF bāzes 2022. gada janvārī tika atklāts RTU Zinātnes un inovāciju centrs (<https://www.rtu.lv/lv/zinatne/zinatnes-un-inovaciju-centrs>). Zinātnes un inovāciju centrs (ZIC) iespējo inovatoru kapacitāti, īstenojot inovāciju un zināšanu pārneses procesu, piesaistot, līdzsvarojot un pielāgojot inovāciju sistēmu un tās darbības nodrošināšanai nepieciešamos resursus šādos pamataspektos:

1. Palīdzot inovatoriem pilnveidot zināšanas un prasmes dažādās uzņēmējspēju attīstošās programmās. Tajās ik gadu piedalās vairāk nekā 1000 RTU studenti un 300 citu augstskolu studenti.
2. Īstenojot dažādas programmas, kas nodrošina ideju ģenerēšanu: ideju izstrāde (prototipēšana), pirmsinkubācija, zinātnietilpīgu ideju inkubators un klimatneitralitātes akcelators. Ik gadu atbalstu saņem vairāk nekā 150 komandu.
3. Īstenojot partnerību, inovāciju un zināšanu ekosistēmu pārstāvniecību Latvijā un Baltijā.

ZIC sniegtais atbalsts studentiem un zinātniekiem, iespējot viņu prasmes un nodrošinot atvērto infrastruktūru, attīsta viņu prototipēšanas prasmes un sadarbību ar industriju. Mērķis ir integrēt ZIC aktivitātes valsts finansējuma sadalē, kā nozīmīgs paralēls process izglītības un pētniecības pilnveidē.

Paralēli notiek sadarbības paplašināšana ar Eiropas institūcijām, kas nodrošina gan pieredzes pārņemšanu, zināšanu pārnesi, mobilitāti un RTU pakalpojumu virzīšanu. Kā nozīmīgs virziens ir tieši produktu izstrāde ar pievienoto vērtību, kur nepieciešams stabilizēt pieprasījuma plūsmu.

Inovāciju kapacitātes celšanā drošības jomā notiek cieša sadarbība ar LR Aizsardzības ministriju, 2020. gadā īstenojot pirmo "Drošības hakatonu", kur vairāk nekā 100 dalībnieki 48 stundu laikā izstrādāja drošības risinājumu prototipus, demonstrējot to darbību žūrijai. Ņemot vērā veiksmīgo pasākuma norisi un aktīvu RTU zinātnieku dalību Aizsardzības "Inovāciju grantu konkursā", atkārtots pasākums notika 2022. gada nogalē.

Paralēli notiek aktīvs darbs pie NATO akcelerācijas programmas "Aizsardzības inovācijas akselerators Ziemeļatlantijai" (DIANA) īstenošanas Latvijā, kas sniegtu papildu atbalstu jaunuzņēmumiem drošības sektorā.

Studiju virzienā “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” studentu pētniecība vienmēr ir bijis viens no būtiskākajiem studiju procesa elementiem. Studējošie tiek aktīvi iesaistīti pētniecības projektos un kopīgās publikācijās.

Profesionālās studiju programmas “Ugunsdrošības un civilās aizsardzības” studenti kopā ar DCAI mācībspēkiem sagatavoja un npublicēja vairākus zinātniskus rakstus gan vietējās zinātniskajos žurnālos, gan SCOPUS un Web of science datu bāzes žurnālos. Piemēram, 2008.-2015. gadam RTU DCAI zinātniskajā žurnālā Safety of Technogenic Environment tika npublicēti 7 raksti. Arī cieši sadarbojoties ar DCAI pasniedzējiem un ne tikai, profesionālās studiju programmas “Ugunsdrošības un civilās aizsardzības” studenti uzstājas dažādās starptautiski-zinātniskās konferencēs ne tikai Latvijā, bet arī ārpus tās. Piemēram, viens students piedalījās 20th International Scientific Conference "Economics and Management 2015 (ICEM-2015)" (Lietuvā) un kopā ar DCAI mācībspēkiem npublicēja zinātnisku rakstu SCOPUS datu bāzē, arī 2 studenti uzstājās ikgadējās International Scientific Conference Economic Science for Rural Development (Jelgavā) un pēc tam npublicēja zinātniskus rakstus ISI Web of Science indeksētajos žurnālos. Svarīgi atzīmēt, ka DCAI mācībspēki cieši atbalsta profesionālās studiju programmas “Darba aizsardzības” studentus, piedāvājot studentiem pamēģināt savus spēkus zinātniskā jomā. Un 2020.-2021.g. 3 maģistranti uzstājās ar prezentācijām ikgadējā International Scientific Conference of Riga Technical University un veiksmīgi npublicēja tēzes tēžu rakstu krājumos.

RTU regulāri tiek organizētas Studentu zinātniski tehniskās konferences.

2020.gadā 62.Studentu zinātniski tehniskās konferences ietvaros sekcijā “Tehnogēnās vides drošība” profesionālo maģistru studiju programmas studenti prezentēja savus pētniecības projektus, tādējādi iegūstot ieskaiti studiju priekšmetā “Zinātniskie semināri”. Pēc konferences tika izdots arī tēžu krājums (<https://ebooks.rtu.lv/product/tehnogenas-vides-drosiba/>). 2022.gada 22.aprīlī Darba un civilās aizsardzības institūts, sadarbībā ar Baltijas jūras valstu padomi, Erasmus+ projekta NEEDS (“Vajadzībās balstīta izglītība un pētījumi sabiedrības drošībā” ietvaros, organizēja konferenci “What is the new norma lin societal security? ”, piesaistot ne tikai DCAI studentus, bet arī ārvalstu studentus, pasniedzējus un praktiķus no citām Baltijas jūras reģiona valstīm.

2021./2022.studiju gadā 2 studenti no bakalaura profesionālās studiju programmas “Drošības inženierija” pirmsdiploma praksē bija Zviedrijas Aizsardzības akadēmijā, kur veica pētījumu ne tikai sava bakalaura darba ietvaros, bet arī veica pētījumu Erasmus+ projekts NEEDS ietvaros, proti, izstrādāja *case studies* par pandēmijas ietekmi uz sabiedrības drošību.

Profesionālās studiju programmas "Muitas un nodokļu administrēšana" studentiem regulāri tiek rīkotas studentu zinātniskās konferences. 2012.gadā tika izdots īpašs Muitas un nodokļu administrēšanas studiju programmas studentu zinātnisko rakstu krājums, bet pēdējos gados studentu tēzes tiek regulāri uzkrātas ORTUS e-sistēmā sadaļā “Studentu tēzes” attiecīgajam gadam, savukārt labāko studentu tēzes tiek izdotas kopējā RTU Studentu zinātniskās konferences tēžu krājumā. Piemēram, 2020.gadā kopējā krājumā tika iekļauta Kristīnes Felzenbergas, Inženierekonomikas un vadības fakultāte, maģistra studiju 2. studiju gads publikācija “RISINĀJUMI DARĪJUMA TIRGUS VĒRTĪBAS NOTEIKŠANAS PILNVEIDOŠANAI MUITAS UN NODOKĻU VAJADZĪBĀM” Darba vadītājs: Dr. oec. asociētais profesors Māris Jurušs. Pieejams: [RTU Studentu zinātniskās konferences tēžu krājums 2020](#)

Profesionālās studiju programmas "Muitas un nodokļu administrēšana" studējošie aktīvi tiek iesaistīti zinātniskā darbībā, kā arī zinātniskās darbības rezultātā tapušie pētījumi un publikācijas tiek izmantoti studiju procesā. Pēdējos gados pārsvarā gandrīz visas publikācijas tapušas ar studējošo līdzdalību. Piemēram, 2018.gadā maģistrants Ģ.Feldbergs zinātniskā vadītāja Dr.oec. Māra Juruša vadībā veica pētījumu par PVN jauno sistēmu ES. Rezultātus Ģ.Feldbergs prezentēja gan studentu zinātniekā konferencē, gan noslēgumā tapa arī zinātniskā publikācija (indeksēta

EBSCO) Jurušs, M., & Feldbergs, Ģ. (2018). Management of Tax Payments Under the Definitive Value Added Tax Regime. *Economics and Business*, 32(1), 65-73.

2018.gada 23. un 24. aprīlī notikušajā Pirmajā kopīgajā Rīgas Tehniskās Universitātes Inženierekonomikas un vadības fakultātes un Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes studentu zinātniskajā konferencē par vienu no labāko darbu autoriem tika atzīta RTU IEVF maģistra programmas “Muitas un nodokļu administrēšana” studente Marika Ragucka-Ragovska. Viņas pētījuma tēma - “Muitas vērtības un transfertcenu savstarpējā mijiedarbība”.

RTU SESMI muitas un nodokļu administrēšanas studenti ar saviem zinātniskajiem darbiem piedalījās 60. studentu zinātniski tehniskajā konferencē (SZTK), kas norisinājās no 2019.gada 23. līdz 29. aprīlim.

2020.gada 20.aprīlī notikušajā RTU 61.Studentu zinātniski tehniskās konferences sekcijā “Nodokļi un muiža” piedaloties Latvijas Nodokļu konsultantu asociācijas un Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvjiem, SESMI muitas un nodokļu administrēšanas studenti prezentēja pētījumu “Neregistrētās nodarbinātības izplatība Latvijā un tās apkarošanas iespējas”. Pētījumā skaidroti iemesli un arī sabiedrības pieņemošā attieksme šādas nodarbinātības pastāvēšanai mūsu valstī. Pētījumā, kuru asoc. prof. M. Juruša un docentes J.Hudenko vadībā veica SESMI studenti Ieva Nagle, Ilvija Ulmane, Aleksandra Šutova un Bruno Bergmanis, izmantota kvantitatīvās izpētes metode – anketēšana.

2.4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.

Studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” attīstībai, tā satura un studiju procesa norises pilnveidei tiek rastas jaunas pieejas. Tā kā aktuāla ir pāreja no “mācīšanas” uz “mācīšanos”, tad tas ietekmē studiju kursu īstenošanas metodiku. Īpaša nozīme šajā gadījumā ir interaktīvām un inovatīvām studiju metodēm. Pētījumos un zinātniskā darbībā iebūtās zināšanas tiek izmantotas studiju procesā. Savukārt organizatorisko inovāciju pamatā ir studiju kursu digitalizācija.

2014.gadā profesors Vladimirs Jemeljanovs kopā ar studentiem veica pētījumu par “Pasaules mēroga traģēdijas cilvēku evakuācijas laikā, kas saistītas ar cilvēku masveida saspiešanu” un izstrādāja unikālu formulu, kurā tiek aprēķināts kritiskais cilvēku evakuācijas laiks no telpām un būves kopumā, pēc kura ugunsgrēka bīstamie faktori radīs bīstamību cilvēkiem. Šo formulu veiksmīgi izmanto studenti, pildot laboratorijas darbus, kā arī savā profesionālajā pieredzē, veicot savus darba pienākumus.

2013.gadā Māris Jurušs kopā ar Normundu Rudzīti veica “Pētījumu par naftas produktu un alkoholisko dzērienu dabiskajiem zudumiem muitas jomā” (FM 2013/1-ESF/SFTP), kurā izstrādāja inovatīvu pieeju naftas produktus zudumu aprēķināšanai. Minētā pētījuma rezultātus Finanšu ministrija izmantoja, lai precizētu normatīvos aktus par muitas un nodokļu kontroli naftas produktu pārvietošanā. Savukārt pētījuma rezultāti tika iekļauti zinātniskā publikācijā Jurušs, M., & Seile, E. (2017). Application of loss rates for petroleum products due to natural wastage in customs procedures. *Procedia Engineering*, 178, 377-383. Gan pētījumā, gan publikācijas sagatavošanā tika iesaistīti studenti. Publikācija un pētījuma ziņojums tiek izmantoti arī studiju procesā muitas un nodokļu studijuursos pie tēmām, kā piemēro muitas maksājumus naftas produktu zudumiem.

2016.gada 15.decembrī notika RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu katedras attālināto mācību

auditorijas atklāšana RTU IEVF Kalnciema ielā 6. Pirmā lekcija attālinātā veidā tika nolasīta Uzbekistānas Augstākā militārās muitas institūta studentiem. Tālmācības auditorija izveidota, lai aptvertu pēc iespējas plašāku auditoriju muitnieku apmācībai gan Latvijā, gan starptautiski, un sadarbības līgums starp SESMI Muitas un nodokļu katedru un Uzbekistānas Augstākās militārās muitas institūtu paredz, ka tālmācība tiks izmantota gan Latvijas, gan Uzbekistānas muitnieku apmācībai. Tālmācības sistēma ir izveidota 2016. gadā projekta «Eiropas Savienības Robežu pārvaldības programma Centrālāzijā» 9. posmā (BOMCA-9), kad tehnisko misiju laikā RTU eksperti Uzbekistānā izvērtēja esošo situāciju un izvēlējās nepieciešamos tehniskos risinājumus. Rezultātā ar projekta BOMCA-9 finansiālo atbalstu Uzbekistānas Augstākajā militārajā muitas institūtā tika uzstādītas iekārtas un aprīkota tālmācības auditorija. Savukārt SESMI Muitas un nodokļu katedra sadarbībā ar RTU Rīgas Biznesa skolu par pašu līdzekļiem izveidoja un aprīkoja tālmācības auditoriju IEVF. Pirmā tālmācības aprobācijas lekcija notika 24. novembrī, un to Uzbekistānas institūta studentiem nolasīja RTU docenti Aivars Gulbis un Aldis Čevers. Muitnieku tālmācības sistēmas izveidošana starp RTU un augstākajām muitnieku mācību iestādēm un apmācības centriem arī pārejās Centrālāzijas valstīs – Kazahstānā, Turkmenistānā, Uzbekistānā, Kirgizstānā un Tadžikistānā – turpinās arī 2017. gadā. 2017.gada pirmajā pusē tika nolasītas sekojošas lekcijas:

- 2017.gada 17.februāris. RTU SESMI MNK docents Normunds Rudzītis. Tālmācības vieslekcija "Korupcijas risku vadības sistēma" Uzbekistānas Augstākā militārā muitas institūta studentiem.
- 2017.gada marts. Uzbekistānas Augstākā militārā muitas institūta docente A.Pulatova. Tālmācības vieslekcija RTU studentiem "Aktuāls skatījums uz starptautiskās tirdzniecības preču klasifikācijas jautājumiem"
- 2017.gada aprīlis. RTU SESMI MNK docents Aldis Čevers. Tālmācības vieslekcija "Starptautisko piegāžu noteikumi INCOTERMS" Uzbekistānas Augstākā militārā muitas institūta studentiem.
- 2017.gada maijs. Uzbekistānas Augstākā militārā muitas institūta ekonomisko zinātņu kandidāts, docents S.Guljamovs. Tālmācības vieslekcija RTU studentiem "Mākslas un vēsturisko priekšmetu muitas kontroles īpatnības".

Asociētais profesors Māris Jurušs regulāri piedalās IEVF organizētajās akadēmiskajās konferencēs, kurās kopā ar citiem kolēģiem diskutē par organizatoriskām inovatīvām metodēm studiju procesa uzlabošanā. Piemēram, 2018.gadā Māris Jurušs prezentēja tēzes ar par ieteikumiem noslēguma darba izstrādei, savukārt 2022.gadā inovatīvus risinājumus studiju kursu digitalizācijai. Par attiecīgajām tēmām sagatavotas publikācijas, kas pieejamas RTU Bibliotēkas e-resursos. Minētās metodes tiek veiksmīgi izmantotas studiju procesā.

Asociētais profesors Māris Jurušs no 2021.gada novembra līdz 2022.gada jūlijam piedalījās ESF projektā No. 8.2.3.0/18/A/012, "Rīgas Tehniskās universitātes efektīvas pārvaldības attīstība", kura ietvaros veica vairāku studiju kursu digitalizāciju (Nodokļu plānošana, Nodokļu analīze un prognozēšana), kuru ietvaros izveidoja interaktīvu video, testu, uzdevumus un citus inovatīvus mācību materiālus.

Kopš 2017.gada studentiem ir pieejamas divas mācību laboratorijas ar mācību iekārtām (ugunsdrošības laboratorija un darba aizsardzības laboratorija, kuras nepārtraukti tiek papildinātas un pilnveidotas). Ugunsdrošības mācību laboratorijās notiek pētnieciskie darbi par uguns dzēšanu ar putu veidotāju, virsmas aktīvo vielu un to maisījumu ar ūdeni efektivitātes paaugstināšanu, kas tiek izmantota praktiskajā darbībā un diplomprojektu rakstīšanā. Lai veiktu laboratorijas darbus studijuursos „Ugunsgrēku ekspertīze” un „Bīstamo vielu pielietošanas drošība” ir nopirkta sekojošas iekārtas: Optiskais siltumdetektors un gāzu analizators PPE 3000 un citas iekārtas. Ierīkota mācību laboratorija, kas aprīkota ar speciālām iekārtām, kas dod iespēju veikt praktiskās nodarbības un analizēt ugunsdzēšanas efektivitāti. Laboratorija ir papildināta ar jaunu iekārtu, kas

dod iespēju veikt praktiskās nodarbības un laboratorijas darbu par tēmu: Uguns aizsardzības sistēmas- ugunsgrēku atklāšanas un trauksmes signalizācija, kā arī tika iegādāta jauna iekārta, kas dod iespēju veikt praktiskās nodarbības un laboratorijas darbu par tēmu: dūmu novadīšanas sistēmas. 2019.gadā notika arī laboratorijas telpas mācību aprīkojuma funkcionalitātes paplašināšana integrējot jaunus komponentus, un to mijiedarbība ar esošo automatisko ugunsgrēka dzēšanas sistēmu, ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas mācību stendu". Mācību laboratorijas izveide uz DCAI katedras bāzes ir ļāvusi būtiski modernizēt mācību procesu.

2019.gada 18. aprīlī RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātē, Rīgā, Kalnciema ielā 6 atklāta Muitas kontroles laboratorija. Muitas kontroles laboratorija izveidota ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes atbalstu. Atklāšanā piedalījās arī VID Muitas pārvaldes amatpersonas, eksperti un kinologi ar darba suni.

Laboratorija nodrošina studentiem iespējas iegūt un pilnveidot praktiskās iemaņas. Laboratorija ir aprīkota ar dažādām mērierīcēm un tehniskiem līdzekļiem, ko muitnieki izmanto ikdienas darbā, veicot transportlīdzekļu un personu apskati, piemēram, blīvuma un starojuma plūsmas mērīšanas ierīcēm, metāla detektoriem, endoskopiem, narkotestiem utt., kas ļauj pārbaudīt, vai transporta līdzekļos netiek slēptas kontrabandas preces. Lai praktiskās nodarbībās trenētu studentu spējas atrast kontrabandas preces, izveidoti arī īpaši slēpņi dobtos dēļos, automašīnas durvīs, sēdekļos, degvielas bākās un riepās. Tādējādi laboratorijā tiek imitētas Latvijā bieži izmantotas slēptuves neatļautu preču pārvadāšanai. Laboratorija aprīkota arī ar tehniku dažādu muitas kontroles mācību filmu un video demonstrēšanai.

SESMI Muitas un nodokļu katedrā ir arī Muitas un nodokļu vēstures muzejs, kuru 2008.gadā izveidoja katedra sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu (VID) par godu Latvijas valsts 90.gadadienai. Muzejs ir sabiedrībai pieejama izglītojoša un pētnieciska institūcija, materiālās un nemateriālās kultūras vērtību krātuve par Latvijas Muitas un nodokļu vēsturi no senākiem laikiem līdz mūsdienām. Muzejs ir RTU Sabiedrisko lietu daļas administratīvā pakļautībā, bet tā metodiskās darbības pārraudzību veic RTU Muitas un nodokļu katedra.

Muzejs piedāvā iepazīt ekspozīciju „Nodokļi un muiža Latvijā”, kas stāsta:

- par senākajiem maksājumu veidiem un to iekasēšanas kārtību;
- par Latvijas Republikas nodokļu un muiņas sistēmu no 1918. līdz 1940.gadam;
- par nodokļiem un muiņu no 1940. līdz 1990.gadam;
- par atjaunotās Latvijas Republikas nodokļiem, muiņu un to iekasēšanu;
- par akcīzes precēm un kontrabandu.

Ekspozīcijā ir aplūkojami dažādu laiku vēsturiskie dokumenti, muiņas formas tērpu kolekcija, iespējams noskatīties filmas par nodokļiem un muiņu Latvijā un Eiropas Savienībā.

Viens no muzeja uzdevumiem ir veikt muzejā zinātniski izglītojošo un kultūras darbu, vadot pārskata un tematiskās ekskursijas, un sagatavot un vadīt lekcijas atbilstoši muzeja profilam. Muzeja telpās tiek organizētas nodarbības priekšmetā „Ievads specialitātē”. To apmeklē RTU un citu augstskolu studenti, skolēni un citi interesenti.

2019.g.18.maijā RTU Muitas un nodokļu vēstures muzejs sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi piedalījās Muzeju naktī 2019, kuru apmeklēja vairāk nekā 1200 cilvēki. Apmeklētāji varēja uzzināt, kā ar tehnisko līdzekļu un suņu palīdzību tiek atklāti kontrabandistu slēpņi, noskaidrot, kā viltotas preces var atšķirt no īstām un kādus suvenīrus no ārvalstīm labāk nevest.

2.5. Sadarbība un internacionalizācija

2.5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri, raksturot sadarbības veidus, kā sadarbība tiek organizēta, papildus norādot mehānismu partneru piesaistei.

Sadarbība ar institūcijām: kritēriji sadarbības partneru izvēlē, sadarbības virzieni

RTU studiju virzienā "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" notiek regulāra sadarbība ar valsts institūcijām, uzņēmumiem, nozaru asociācijām, dažādām organizācijām un citām augstskolām. Sadarbība ir viens no nozīmīgākajiem faktoriem, lai veicinātu un nodrošinātu virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Galvenie kritēriji sadarbības partneru izvēlē ir:

1. Vadošās nacionālā līmeņa organizācijas un iestādes (Valsts ieņēmumu dienests, Finanšu ministrija, Valsts robežsardze, Ārlietu ministrija, Pārtikas un veterinārais dienests, Iekšlietu ministrijas Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Valsts kontrole, pašvaldības u.c.)
2. Sabiedriskās organizācijas un darba devēji (Latvijas Darba devēju konfederācija, Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociācija, Darba aizsardzības kompetento institūciju biedrība, Latvijas Loģistikas asociācija, Latvijas Nacionālā kravas ekspeditoru un loģistikas asociācija "LAFF" un biedrība "Latvijas Auto", Latvijas Būvzinieku savienība, Latvijas Ugunsdzēsēju savienība u.c.);
3. Vadošās Latvijas augstskolas un pētniecības iestādes, kas veic zinātnisko un mācību darbu iekšējās drošības studiju jomā.

Kopumā studiju virzienam ir noslēgti 62 sadarbības līgumi ar dažādām organizācijām, pašvaldībām, universitātēm, tostarp 16 līgumi ar iestādēm Latvijā par sadarbību mācību, pētniecības, kvalifikācijas celšanas un citās jomās, prakšu vietu nodrošināšanu studentiem (Skatīt pielikumu "Sadarbības līgumu saraksts").

Sadarbības galvenie virzieni ir:

- Studiju procesa un studiju kvalitātes pilnveidošana, nodrošināšana, piesaistot augsti kvalificētus speciālistus no valsts un privātā sektora;
- Prakses un studentu profesionālās attīstības nodrošināšana, piedāvājot prakses vietas un bieži arī darba vietas pēc veiksmīgas prakses pabeigšanas;
- Studiju un noslēguma darbu (Bakalaura, Maģistra) vadīšana un recenzēšana, palīdzība studentiem darba tēmu izvēlē un formulēšanā, piemēram, piedāvājot nozarē, nozares politikā vai uzņēmumā aktuālās problēmas, kurām studenti var izstrādāt risinājumus, priekšlikumus u.c.
- Palīdzēt ar jaunākās informācijas un tehnoloģiju (t.sk. datubāžu) iekļaušanu zinātniskajos pētījumos, studiju un kvalifikācijas celšanas procesā;
- Sekmēt zinātniskos pētījumus tautsaimniecībā svarīgās jomās;
- Pasūtījuma pētījumi par nozari interesējošām problēmām, zinātnisko pētījumu rezultātu aprobācija;
- Profesionāļu, ārpus universitātes ekspertu iesaistīšana studiju procesā (kvalifikācijas celšanas nodarbības, lekcijas un praktiskās nodarbības, vieslekcijas, prakšu vadīšana, u.c.);
- Sadarbība starptautiskos projektos (Eiropas Savienības Robežu pārvaldības programmas Centrālāzijā (BOMCA-9, 10 u.c.);

- Ārpus studiju pasākumu organizēšana, dalība un īstenošana (Karjeras dienas, Atvērtο durvju dienas, Lielais RTU izlaidums, dažāda veida atbalsts studentu piesaistes pasākumiem, Muitas laboratorijas atklāšana, Muzeju nakts, u.c.);
- Piedalīšanās noslēgumu darbu Valsts eksaminācijas komisijas darbā;
- Piedalīšanās studiju virziena komisijas darbā;
- Kopēju konferenču rīkošana;
- Piedalīšanās kopīgos zinātniski pētnieciskos projektos;
- Augstskolas un industrijas interešu pārstāvniecība valsts un starptautiskās organizācijās (Pasaules muitas organizācija, Eiropas Komisija, Finanšu ministrija, VID Muitas pārvalde u.c.)

Sadarbība ar institūcijām Latvijā studiju programmu satura pilnveidošanai

Viens no veidiem sadarbības veicināšanai un studiju programmu uzlabošanai ir **Inženierekonomikas un vadības fakultātes Padomnieku konvents**.

Tas tika izveidots 2017. gada novembrī. Konventa darbības mērķis ir veicināt RTU stratēģijai un valsts tautsaimniecības vajadzībām atbilstošu RTU un fakultātes attīstību. Tajā darbojas 11 locekļi-tautsaimniecības speciālisti, kuru pamatdarbs nav RTU un kuri ar savu profesionalitāti un darba pieredzi var veicināt fakultātes attīstību.

Padomnieku konventa uzdevumi ir (1) konsultēt fakultātes administrāciju, sniegt atzinumus fakultātes domei un dekānam par fakultātes attīstības stratēģijas jautājumiem; (2) atbalstīt RTU materiālo un finanšu resursu veidošanu; (3) ne retāk kā reizi gadā izvērtēt fakultātes darbību, sniegt atzinumus un priekšlikumus par fakultātes un RTU attīstību kopumā, studiju procesa uzlabojumiem, par plānotajām finanšu investīcijām, pārvaldības modeļa izmaiņām un citiem būtiskiem fakultātes darbības jautājumiem.

Tāpat universitātē regulāri tiek rīkoti pasākumi un konferences, kur var tikt iesaistītas puses – darba devēji, absolventi, augstskolas akadēmiskais personāls un studenti. Tajos notiek diskusijas par programmu kvalitāti, studiju kursu saturu un formu, praktiskā darba organizēšanu un īstenošanu. Regulāri tiek veiktas absolventu un darba devēju aptaujas. Respondenti tiek aicināti izvērtēt programmas, programmu absolventu zināšanas un prasmes, kā arī to atbilstību darba tirgus prasībām.

Sadarbība profesijas standartu izstrādē

Studiju programmas tiek regulāri pilnveidotas un aktualizētas, ņemot vērā izmaiņas gan starptautiskajā, gan nacionālajā līmenī. Virziena eksperti piedalās profesiju standartu izstrādē, nodrošinot to, ka RTU studiju programmas tiek operatīvi pilnveidotas un tiek nodrošināta to atbilstība aktuālajām prasībām.

Tā piemēram, ciešā sadarbībā ar VID Muitas pārvaldi un privātā sektora darba devējiem SESMI speciālisti piedalās Latvijas nacionālo profesijas standartu izstrādē un pilnveidošanā. Savukārt, DCAI mācībspēki sadarbībā ar Latvijas darba devēju konfederāciju (LDDK) un Latvijas darba aizsardzības speciālistu asociāciju (LDASA) piedalās profesiju standarta “Darba aizsardzības inženieris” izstrādē studiju programmai “Drošības inženierija” un profesijas standarta “Darba aizsardzības vecākais speciālists” izstrādē studiju programmai “Darba aizsardzība”, savukārt studiju programmas “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” mācībspēki kopā ar VUGD piedalās ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera profesijas standarta izstrādē.

Līdz ar to tiek pilnveidotas arī studiju programmas. Visas nozīmīgākās izmaiņas studiju programmās tiek izskatītas Studiju virziena komisijā, kuras sastāvā arī ir nozares eksperti no valsts un privātā sektora.

Studiju programmu kvalitāti un atbilstību prasībām un aktuālajām tendencēm nodrošina arī

akadēmiskā personāla iesaiste ekspertu padomēs.

Virziena akadēmiskā personāla dalība valstiski nozīmīgās ekspertu padomēs:

- Praktiskais docents Aivars Gulbis ir LR Finanšu ministrijas konsultatīvās padomes VID Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes loceklis, LR Darba devēju konfederācijas padomes loceklis;
- Profesors Vladimirs Jemeljanovs kā RTU eksperts piedalījās Latvijas Republikas Saeimas Parlamentārās izmeklēšanas komisijā par Latvijas valsts rīcību, izvērtējot 2013.gada 21. novembrī Zolitūdē notikušās traģēdijas cēloņus un turpmākajām darbībām, kas veiktas normatīvo aktu un valsts pārvaldes un pašvaldību darbības sakārtošanā, lai nepieļautu traģēdiju atkārtosanos, kā arī par darbībām minētās traģēdijas seku novēršanā;
- Profesors Vladimirs Jemeljanovs kā loceklis un LZP eksperts attiecīgajā jomā piedalījās Latvijas standarta komitejas STK-024 " Ugunsdrošība un darba drošība" darbībā par dažādu tehnisko standartu izstrādi un adaptāciju;
- prof J. Pundure kopš 2015.gada ir eksperte Augstākās izglītības kvalitātes aģentūrā (AIKA);
- J. Leviņš, prof. V. Jemeljanovs, asoc.prof. V. Urbāne un asoc.prof. J. Pundure darbojas kā eksperti Latvijas Zinātņu padomē;
- profesors M. Jurušs ir eksperts LZP. No 2017. līdz 2019.g. bija LZP Padomes loceklis. 2017.-2019.g darbojās Uzņēmējdarbības un grāmatvedības Nozaru ekspertu padomē. M.Jurušs ir Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes konsultatīvās padomes loceklis, Latvijas Nodokļu konsultantu asociācijas valdes loceklis.

Sadarbība ar institūcijām Latvijā kvalitatīva studiju procesa nodrošināšanai

Programmās "Muitas un nodokļu administrēšana" studijas un apmācība muitas un nodokļu jomā notiek ciešā sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu. Studentu apmācībā piedalās arī VID speciālisti, kuri studiju procesā studentus spēj nodrošināt ar visaktuālāko informāciju un nozares tendencēm. Šī sadarbība balstās uz divpusējiem līgumiem jau kopš 1994.gada. RTU ar VID ir noslēgti divi sadarbības līgumi. Viens no tiem, noslēgts 2009.gada 23.martā, nosaka kopīgu sadarbību tādās jomās kā prakses vietu nodrošināšana, studiju procesa nodrošināšana, studiju programmu izstrādāšana/ uzlabošana, atbilstoši nozares prasībām, zinātniskā pētniecība, noslēguma darbu izstrādāšana u.c. Tāpat ar VID arī noslēgts līgums par kvalifikācijas celšanu un VID darbinieku apmācību.

Studiju programmu „Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” realizācijā un Darba un civilās aizsardzības institūta un katedras darbā gan kā mācībspēki, gan kā vieslektori un diplomprojektu vadītāji, gan arī Valsts pārbaudījumu komisijas darbā ir iesaistīti augsti kvalificēti speciālisti no nozares. Tā, piemēram, sadarbības rezultātā ar IeM VUGD Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžu atsevišķos studiju kursus studējošajiem tiek nodrošināta iespēja veikt laboratorijas darbus un iepazīšanās nodarbības ar ugunsdzēsēju tehniku, kas veicina teorētisko zināšanu sasaisti ar praktisko pieredzi.

Savukārt citu studiju kursu ietvaros sadarbībā ar VUGD Civilās aizsardzības operatīvās vadības centru studējošajiem ir iespēja iepazīties ar tā darbību, civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas vadības centra darbu, vienotā tālruņa 112 līnijas darbības nodrošināšanas centra darbu, kā arī iepazīties ar normatīvajos aktos noteikto prasību realizāciju VUGD darbībā.

Tāpat pateicoties sadarbībai ar Valsts SIA "Sertifikācijas un testēšanas centrs" studentiem ir iespēja apmeklēt minēto organizāciju un studiju kursa "Darba aprīkojuma drošība" ietvaros apgūt jautājumus par darba aprīkojuma testēšanu un atbilstības novērtēšanu atbilstoši tiesību aktu prasībām.

Ilggadējas sadarbības rezultātā ar Valsts Policijas Kriminālistikas pārvaldi "Ugunsdrošības

profilaktiskā darba organizācija un ugunsgrēku izpēte” studiju kursa studentiem ir iespēja tajā veikt praktiskos darbus studiju kursā un iepazīties ar ekspertu darba metodēm.

Darba aizsardzības jautājumu praktisko un teorētisko zināšanu sasaisti veicina sadarbība ar SIA “Latvijas Finieris”, kurā studentiem ir iespēja redzēt, kā reāli dzīvē tiek pielietotas un īstenotas tās zināšanas, ko studenti apgūst “Darba aizsardzība un drošība” studiju kursa ietvaros.

Lai veicinātu izpratni par civilās aizsardzības sistēmas rīcībspēju un institūciju sadarbību krīzes situācijās, studentiem jau mācību laikā tiek demonstrēta dienestu sadarbība, kas iesaistās krīzes seku novēršanā. Tā piemēram, 2022.gada 3.novembrī studiju programmas “Drošības inženierija” 1.kursa studenti studiju kursa “Arodveselība un darba fizioloģijas pamati” ietvaros piedalījās NMC (Neatliekamās medicīnas centrs) un OVG (Operatīvās vadības grupa) teorētiskās katastrofas pārvaldīšanas mācību scenārijā, kas notika Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā. Mācībās tika izspēlēta situācija, kurā pēc sprādziena rūpnīcā liels skaits cilvēku guvuši dažāda veida traumas, tostarp ķīmiskos apdegumus.

Sadarbība ar institūcijām kvalitatīvu prakses iespēju nodrošināšanai studiju virziena studentiem

Studiju virzienā visās studiju programmās ir iekļauta un tiek nodrošināta prakse kādā no valsts iestādēm vai uzņēmumiem, tostarp, Valsts ieņēmumu dienestā, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā. Veiksmīga sadarbība ar nozaru organizācijām un uzņēmumiem, ko regulē noslēgtie sadarbības līgumi, ir nozīmīgs faktors, lai varētu studentiem muitas un nodokļu, darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības jomās nodrošināt kvalitatīvas prakses iespējas.

RTU un VUGD sadarbību prakses vietu nodrošināšanā regulē 2007. gada 31.maijā noslēgtais sadarbības līgums par darbinieku apmācību, savukārt sadarbības līgums ar LDDK, DAKIB u.c. līgumi par sadarbību nodrošina prakses vietas “Drošības inženierijas” un “Darba aizsardzības” studiju programmu studentiem.

Par katru studentu un prakses vietu tiek noslēgts trīspusējais līgums starp studentu, RTU un prakses vietu (prakses līgumi tiek veidoti katram studentam atsevišķi ORTUS sistēmā).

Vispārējie prakses norises principi programmā “Muitas un nodokļu administrēšana”:

- Studentiem prakses vietas pārsvarā tiek nodrošinātas Valsts ieņēmumu dienestā (gan muitas, gan nodokļu virzienam), privātajās firmās (loģistikas, transporta, muitas brokeru).
- Nepilna laika studentiem, kuru darba vietas var nodrošināt studiju programmas izpildi, tiek pieļauta prakses apgūšana savā darba vietā.
- Gadījumos, kad studentam ir liela darba pieredze, tiek dota iespēja ieskaitīt praksi. Šajā gadījumā tiek izveidota komisija, kura izvērtē, vai darba pieredze nodrošina prakses uzdevumu sasniegšanu.

Prakses organizēšana notiek atbilstoši 28.01.2019. Senāta lēmumam "Par prakses organizēšanas kārtību RTU" un katedras apstiprinātam Prakses nolikumam. Pirms prakses uzsākšanas tiek noslēgts trīspusējs prakses līgums, noteikts Koordinators un prakses vadītājs (Prakses nolikums - pielikumā).

Iestādes un uzņēmumi, kuri visaktīvāk pieņēmuši studentus praksēs, ir Valsts ieņēmumu dienests, A/S “Swedbank”, A/S “Rietumu Banka”, SIA “Deloitte Audits Latvia”, SIA “PricewaterhouseCooper”, A/S “KPMG Baltics”, SIA “Ernst&Young Baltic”, SIA “DHL Latvia”, SIA “Do it”, A/S “Latvijas Pasts”.

Vispārējie prakses principi studiju programmās “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība”, “Drošības inženierija” un “Darba aizsardzība”:

Studiju programmā “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” praksi organizē Valsts ugunsdzēsības un

glābšanas dienesta struktūrvienībās. Prakses vietā katram studējošam ir prakses vadītājs no Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta speciālistu vidus. Studējošais prakses beigās iesniedz prakses pārskatu un prakses vadītāja atsaukumi no prakses vietas. Prakses programmas izpildi vērtē DCAI izveidota komisija, kuru vada Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersona, ņemot vērā vadītāja atsaukumi no prakses vietas, to vērtē pēc 10 ballu sistēmas. 2019. gadā ir izstrādāti *Metodiskie norādījumi par prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu inženieru profesionālā studiju programmā „Ugunsdrošība un civilā aizsardzība”*, kuri tika pārstrādāti, jo saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 633 “Profesijas standarta, profesionālās kvalifikācijas prasību (ja profesijai neapstiprina profesijas standartu) un nozares kvalifikāciju struktūras izstrādes kārtība” 10.punktā noteikto kārtību 2022.gadā iepriekš apstiprinātais profesiju standarts tika aktualizēts un uz doto brīdi profesionālās kvalifikācijas prasību projekts ir iesniegts izskatīšanai Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē.

Studiju programmu “Drošības inženierija” un “Darba aizsardzība” prakses vietas tiek nodrošinātas pārsvarā sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Kokrūpnieku federāciju un tajā iekļautiem uzņēmumiem, Darba aizsardzības kompetento institūciju biedrību, Mašīnbūves un metālapstrādes asociāciju, u.c. Starp studējošo, uzņēmumu un RTU tiek slēgts trīspusējs līgums par praksi uzņēmumā, kuras laikā studējošajam ir divi prakses vadītāji – viens no RTU puses un viens no uzņēmuma, kurā students iziet praksi. Pēc prakses uzņēmuma prakses vadītājs sniedz savu atsaukumi un raksturojumu par studējošā darbu prakses laikā, viņa prasmēm un kompetencēm, kā arī to, kādas ir studenta teorētiskās zināšanas. Šis uzņēmuma prakses vadītāju atsaukmes kalpo kā indikators tam, lai veiktu studiju programmas atbilstības novērtējumu no darba devēju puses un veiktu nepieciešamās izmaiņas tajā.

Papildu atbalsts praktisko iemaņu veicināšanā ir RTU Attīstības fonds (<https://www.rtu.lv/lv/attistibasfonds>), kas studentiem piedāvā visdažādākos praktisko iemaņu veicināšanas pasākumus, kas tiek organizēti sadarbībā ar uzņēmumiem.

Studenti ar potenciālajiem darba devējiem satiekas arī RTU Karjeras dienās, kas tiek organizētas kopš 2004.gada. Reizi gadā visu fakultāšu studenti, tostarp IEVF studenti vai nu klātienē vai virtuāli var tikties ar dažādu uzņēmumu pārstāvjiem, uzzināt par sev interesējošiem uzņēmumiem, darba iespējām. Vairāk par Karjeras dienām RTU var uzzināt- <https://www.rtu.lv/lv/studentuserviss/karjeras-centrs-ssc/karjeras-diena>

Prakses iespējas studentiem tikušas organizētas arī ārpus Latvijas. Pamatojoties uz sadarbības līgumu ar Sanktpēterburgas Informācijas tehnoloģiju, mehānikas un optikas universitāti, vairākus gadus tika organizēta studentu prakses apmaiņas programma. Prakses ietvaros studentu grupa no RTU devās uz Sanktpēterburgu, kur iepazinās ar Krievijas muitas darbu. Savukārt, studentu grupa no Krievijas praksi izgāja Latvijā. Taču šādu starptautisko praksi ir grūti realizēt sakarā ar ierobežoto pieeju informācijai drošības jomas specifikas dēļ. Tādēļ starptautiskās prakses realizācija tika pārtraukta.

Sadarbība ar institūcijām Latvijā notiek arī konkrētu pasākumu ietvaros, kuru mērķis ir gan pilnveidot studiju kvalitāti, gan arī paplašināt sadarbību, veicināt izpratni, ieinteresētību par studiju virzienu, piesaistīt jaunus studējošos virziena studiju programmās.

Konkrēti sadarbības piemēri studiju programmas “Muitas un nodokļu administrēšana” ar VID

- Kopīgi organizēta starptautiskā konference “Vai muita ir gatava rītdienai?/Shaping a Smarter Future of Customs”, kuru rīkoja RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts un VID Muitas pārvalde (7.11.2019.). Tajā piedalījās un uzstājās Pasaules Muitas organizācijas, Eiropas Komisijas, VID, RTU SESMI vadošie

eksperti. Par muitas attīstībai būtiskajiem jautājumiem notika diskusijas, kurās piedalījās pārstāvji no Eiropas muitas praktiķu tīkla (PEN-CP), Starptautiskās Ostu kopienas sistēmu asociācijas, kaimiņvalstu muitas dienestiem, ASV vēstniecības, VID, Valsts policijas, universitātēm un organizācijām Austrālijā, Vācijā, Polijā, Šveicē, Nīderlandē, NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra, kā arī tādiem uzņēmumiem kā "Latvijas Pasts" un "Microsoft".

- **Praktiskās apmācības muitas studentiem VID Muitas pārvaldes vadībā**

2022.gada 17.martā studiju kursā "Muitas risku vadība" 3. kursa studentiem tika organizētas praktiskās mācības vizuālo riska indikatoru identifikācijā un interviju veidošanā. Mācības vadīja VID Muitas pārvaldes Rīgas lidostas muitas kontroles punkta darbinieki.

- **Vieslekcijas muitas studentiem Valsts ieņēmumu dienestā**

2022.gada 21.martā studiju kursa "Muitas risku vadība" ietvaros Valsts ieņēmumu dienestā notika lekcijas par noziedzīgu nodarījumu novēršanu muitas jomā, kuras vadīja VID Nodokļu un muitas policijas pārvaldes darbinieki. Studenti apmeklēja arī Muitas pārvaldes muitas laboratorijas, muitas risku vadības daļas, importa muitas kontroles punktu un citas VID struktūrvienības, lai labāk izprastu VID darba organizācijas sistēmu un specifiku.

- **Latgales muitas kontroles punktu apmeklējums**

2020.gada 5. oktobrī SESMI Muitas un nodokļu programmas muitas 4. kursa studenti apmeklēja Grebņevas, Kārsavas un Rēzeknes muitas kontroles punktus, kā arī viesojās Valsts robežsardzes koledžā. Galvenie izpētes jautājumi- Valsts robežsardzes, VID Muitas pārvaldes un PVD Robežkontroles departamenta sadarbības risinājumi, bagāžas, autokravu un dzelzceļa kravu skeneru darbība robežkontroles punktos, iegūto attēlu analīze un turpmākie muitas kontroles risinājumi, kuru rezultātā tiek atklāti muitas noteikumu pārkāpumi.

- **Muitas un nodokļu administrēšanas studentu tikšanās ar VID pārstāvjiem**

2019.gada 6.martā, 10., 11., 13.aprīlī un 26.septembrī Muitas un nodokļu katedrā viesojās Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes un Muitas pārvaldes pārstāvji, lai pastāstītu studentiem par prakses piedāvājumiem un darba iespējām Valsts ieņēmumu dienesta struktūrvienībās.

- **SESMI Muitas kontroles laboratorijas atklāšana**

2019.gada 18. aprīlī RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātē atklāta Muitas kontroles laboratorija. Muitas kontroles laboratorija izveidota ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes atbalstu. Laboratorija nodrošina studentiem iespējas iegūt un pilnveidot praktiskās iemaņas, jo ir aprīkota ar dažādām mērierīcēm un tehniskiem līdzekļiem, ko muitnieki izmanto ikdienas darbā, veicot transportlīdzekļu un personu apskati, piemēram, blīvuma un starojuma plūsmas mērīšanas ierīcēm, metāla detektoriem, endoskopiem, narkotestiem utt., kas ļauj pārbaudīt, vai transporta līdzekļos netiek slēptas kontrabandas preces. Lai praktiskās nodarbībās trenētu studentu spējas atrast kontrabandas preces, izveidoti arī īpaši slēpņi dobtos dēļos, automašīnas durvīs, sēdekļos, degvielas bākās un riepās. Tādējādi laboratorijā tiek imitētas Latvijā bieži izmantotas slēptuves neatļautu preču pārvadāšanai. Laboratorija aprīkota arī ar tehniku dažādu muitas kontroles mācību filmu un video demonstrēšanai.

- **RTU SESMI kopā ar VID Muitas pārvaldi piedalās Muzeju naktī**

2019.g.18.maijā RTU Muitas un nodokļu vēstures muzejs sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi piedalījās Muzeju naktī 2019. Pasākumu apmeklēja vairāk nekā 1200 cilvēki. Apmeklētāji varēja uzzināt, kā ar tehnisko līdzekļu un suņu palīdzību tiek atklāti kontrabandistu slēpņi, noskaidrot, kā viltotas preces var atšķirt no īstām un kādus suvenīrus no ārvalstīm labāk

nevest.

Viens no RTU IEVF SESMI stratēģiskiem sadarbības partneriem ir arī **Finanšu ministrija**. SESMI ar Finanšu ministriju sadarbojas pētījumos par muitas un nodokļu jautājumiem, tāpat ministrijas eksperti ir piedalījušies gan SESMI konferencēs, gan noslēguma darbu aizstāvēšanas komisijās. Studenti saņem aktuālāko informāciju par nodokļu politiku no FM vadošajiem speciālistiem. Vieslekcijas "Nodokļu aktualitātes" Finanšu ministrijā notikušas, piemēram, 2021.gada 18.oktobrī, 2020.gada 26.oktobrī, 2018.gada 29.oktobrī un citos gados. Tiek pārrunāti jautājumi par esošo situāciju ar valsts budžetu un prognozēm un dažādi citi aktuāli jautājumi. Vieslekcijas vadījis Finanšu ministrijas Valsts sekretāra vietnieks nodokļu, muitas un grāmatvedības jautājumos un citi speciālisti.

Sadarbība ar Latvijas augstskolām, zinātnes institūtiem

Studiju virzienam "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" ir sadarbība ar citām Latvijas augstskolām. Piemēram robeždrošības jomā SESMI sadarbojas ar Rēzeknes Tehnoloģisko augstskolu, Rīgas P.Stradiņa universitāti (RSU) un Valsts robežsardzes koledžu. Sadarbība notiek, piemēram, Eiropas Komisijas robeždrošības projekta Centrālāzijas valstīs BOMCA ietvaros muitas un robežpārvaldības studiju un kvalifikācijas celšanas jautājumos.

IEVF ir noslēgti līgumi par sadarbību un studiju turpināšanas iespējām ar dažādām Latvijas koledžām un augstskolām. Studiju virzienā par studiju turpināšanas iespējām programmu slēgšanas gadījumos ir noslēgti sadarbības līgumi ar Latvijas Universitāti un Rēzeknes Tehnoloģiju augstskolu.

Mācībspēku iesaistes piemēri RTU un citu izglītības iestāžu sadarbībā:

- 2020. gada 22.oktobrī RTU SESMI Muitas un nodokļu katedras docents Normunds Rudzītis piedalījās Rēzeknes Tehnoloģiskās augstskolas un Valsts robežsardzes koledžas rīkotajā konferencē par robežu drošību un pārvaldību ("*Border security and management*"). Paneldiskusijā par moderno tehnoloģiju un digitalizācijas lomu tiesību aizsardzības un izglītības jomās ("*Modern technologies and digitalisation in law enforcement and education - necessity and challenges*") N.Rudzītis uzstājās ar prezentāciju par digitalizācijas izaicinājumiem izglītības procesā ("*Challenges of Digitalization in Educational Process*").
- Kā pasniedzējs studiju kursā "Riska analīze" muitas maģistra programmā, regulāri tiek iesaistīts RSU docents, Dr.iur.A.Lieljuksis. Sadarbībā ar RSU 2020. gadā kopīgi izstrādāta maģistru studiju programma juristu apmācībai ekonomisko noziegumu apkarošanā.
- DCAI asoc. prof. Jeļena Pundure kopš 2021.gada darbojas kā komisijas locekle "Patstāvīgā promocijas padome ekonomikā un uzņēmējdarbībā" augstskolā "Turība".
- Ieņiņš no 2013. līdz 2016. gadam bija LU profesionālā maģistra studiju programmas "Darba vides aizsardzība un ekspertīze" valsts pārbaudījumu komisijas priekšsēdētājs.
- Sadarbībā ar leM VUGD Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžu tiek nodrošināts mācību process un praktisko un laboratorijas darbu iespējas studiju programmu "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" un "Drošības inženierija" studentiem.

2.5.2. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie ārvalstu sadarbības partneri, raksturot sadarbības veidus, kā sadarbība tiek organizēta, papildus norādot mehānismu partneru piesaistei.

Sadarbības partneru izvēle notiek, vadoties no studiju virziena līdzšinējās pieredzes un ekspertu sadarbības ar ārvalstu institūcijām studiju, zinātnes, projektu izstrādes, dalības asociācijās u.c. formās.

Starp studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” starptautiskās sadarbības mērķiem ir internacionalizācijas aktivitāšu sekmēšana un īstenošana, t.sk. piedaloties starptautiskos projektos, pārstāvniecības nodrošināšana virzienam atbilstošajās starptautiskajās profesionālajās organizācijās, kā arī studiju programmu pilnveidošana atbilstoši starptautiskajiem standartiem.

Starptautiskās sadarbības virzieni:

1. RTU studiju procesa pilnveidošana, virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšana, balstoties uz jaunākajiem starptautiskajiem noteikumiem un labās prakses piemēriem pasaulē;
2. Aktīva dalība muitas izglītības izveidošanā un pilnveidošanā pasaulē un Eiropas Savienībā, kā arī palīdzības sniegšana citu valstu augstākajām mācību iestādēm un muitas mācību centriem, studiju programmu un mācību metožu pilnveidošana, lai nodrošinātu Eiropas Savienības un Pasaules muitas organizācijas profesijas un izglītības standartu ieviešanu un robeždrošības paaugstināšanu.
3. Sadarbība ar augstskolām, institūcijām un organizācijām sadarbības stiprināšanai iekšējās drošības jomā Baltijas jūras reģiona valstīs

Galvenie kritēriji starptautiskās sadarbības partneru izvēlē ir:

1. Starptautiskās organizācijas, kuras nosaka starptautiskās prasības attiecīgās jomas attīstībai un personāla kvalifikācijai (piem.Eiropas Komisijas *Directorate-General Taxation and Customs Union (TAXUD)*, Pasaules muitas organizācija (PMO) u.tml.). RTU aktīvi iesaistās iniciatīvās, kas attiecas uz muitas izglītības izveidošanu un pilnveidošanu, starptautisko muitnieku profesijas standartu ieviešanu izglītībā.
2. Vadošās pasaules augstskolas un pētniecības iestādes, kas veic zinātnisko un mācību darbu iekšējās drošības studiju jomā (Ministres universitāte (Vācija), Čarlza Sturta Universitāte (Austrālija), Igaunijas Drošības zinātņu akadēmija, Muitas un finanšu universitāte (bij.Ukrainas Muitas akadēmija (Ukraina)), Sanktpēterburgas Informācijas tehnoloģiju, mehānikas un optikas universitāte, Krievijas Prezidenta Tautsaimniecības un civildienesta administrācijas akadēmija (North-West Academy of Public Administration) (Krievija), Uzbekistānas Augstākais militārais muitas institūts, D.A.Cenova Ekonomikas akadēmija Bulgārijā, Al-Farabi Kazahstānas nacionālā universitāte).

Starptautisko partneru piesaistei tiek izmantoti dažādi paņēmieni:

- piedalīšanās darba grupās starptautisko normatīvo dokumentu izstrādē;
- piedalīšanās Pasaules muitas organizācijas (PMO) PICARD programmā;
- piedalīšanās starptautisko konferenču organizēšanā un realizēšanā;
- dalība semināros;
- palīdzības sniegšana ārvalstu muitām un mācību iestādēm, lai attīstītu studiju programmas muitas jomās atbilstoši Eiropas Savienības un Pasaules muitas organizācijas standartiem;
- kopīgi zinātniski pētnieciskie projekti;
- būt par ārvalstu doktorantu oponentiem;
- lekciju lasīšana ārvalstu mācību iestādēs;
- ārvalstu vieslektoru un augsti kvalificētu speciālistu iesaistīšana RTU studiju procesā;
- dalība Erasmus+ programmā mācībspēkiem, studentiem, darbiniekiem;

- publicēšanās ārvalstīs;
- divpusējo līgumu slēgšana ar sadarbības partneriem.

Starptautiskās sadarbības piemēri

Starptautiskā sadarbība Pasaules muitas organizācijas programmas PICARD ietvaros

Studiju programma «Muitas un nodokļu administrēšana» ir veidota sadarbībā ar Pasaules Muitas organizāciju (PMO). 2005.gadā starp PMO un RTU SESMI tika parakstīts [saprašanās memorands](#) par sadarbību pasaules līmeņa muitas izglītības un apmācības, kā arī pētniecības veidošanā un nodrošināšanā.

SESMI piedalījās PMO PICARD programmas izveidošanā 2006.gadā. PICARD (Partnerships in Customs Academic Research and Development) programma tika speciāli izveidota, lai veicinātu sadarbību starp pasaules universitātēm un multu administrācijām pētniecības jomā, kā arī lai palielinātu multu administrāciju profesionalitāti caur mācībām un kvalifikācijas celšanu universitātēs un mācību centros.

PICARD programmas ietvaros, piedaloties arī RTU un dažām citām augstskolām, 2008.gadā tika izstrādāti PMO starptautiskie muitnieka profesijas standarti, kurus 2009.gadā apstiprināja 177 organizācijas dalībvalstis. RTU profesionālā bakalaura un maģistra studiju programma “Muitas un nodokļu administrēšana” veidota, balstoties uz šiem pasaulē pieņemtajiem standartiem, un 2010.gadā Pasaules muitas organizācija (PMO) kā pirmās pasaulē atzina RTU muitas studiju programmas par atbilstošām starptautiskajiem muitnieku profesijas standartiem.

PMO muitnieka profesijas standarti tika atjaunoti 2019.gadā, par ko pateicību saņēmusi arī Rīgas Tehniskā universitāte kopā ar dažām citām pasaules universitātēm (Skat.standartu 3.lpp.) (<http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/capacity-building/activities-and-programmes/picard/professional-standards/omd-normes-prof-uk-basse-def.pdf?la=en>). PMO PICARD muitas profesijas standarti tiek izmantoti visā pasaulē gan universitāšu programmu izstrādei, gan apmācību organizēšanai ar robeždrošību saistītās institūcijās. PMO izstrādātas arī vadlīnijas PMO atzišanas piešķiršanai universitāšu programmām.

Prof.A.V.Krastiņš ir PICARD padomnieks un PMO uzdevumā kā eksperts bijis nozīmēts vairāku pasaules augstskolu PMO atzišanas piešķiršanas izvērtēšanā. Piemēram, 2017.gadā prof.A.V.Krastiņš nozīmēts par PMO ekspertu Šanhajas Muitas koledžas PMO atzišanai, 2018.gadā- Roterdamas Vadības skolas Nīderlandē ([Rotterdam School of Management, Erasmus University](#)) PMO atzišanai.

SESMI eksperti regulāri piedalās Pasaules muitas organizācijas *Capacity Building* komitejas sanāksmēs. Prof.A.V.Krastiņš kā PMO PICARD padomnieks piedalās PICARD Padomnieku grupas sēdēs, kurās, piemēram, 2018.gada 26.-28.februāra, 12.-13.septembra sēžu dienas kārtībā bija tieši PMO starptautisko muitas profesijas standartu pārskatīšana.

Tāpat SESMI pārstāvji regulāri piedalās PICARD zinātniskajās konferencēs. Piemēram, no 2018.gada 9.līdz 11.oktobrim SESMI direktors Aivars Vilnis Krastiņš, docents Aivars Gulbis un sabiedrisko attiecību vadītāja Elīna Ludāne piedalījās WCO PICARD zinātniskā konferencē (13th Annual WCO PICARD Conference). Konferences dienaskārtībā bija starptautisko PICARD muitnieku profesijas standartu pārskatīšana, dažādi ar drošību, multu un muitas izglītības aktualitātēm saistīti jautājumi, mācību iestāžu akreditācija, sadarbība starp PMO akreditētajām mācību iestādēm un citi.

PMO PICARD programmā piedalās arī tādas universitātes kā Čarlza Sturta Universitāte (*Charles Sturt University*, Austrālija), Minsteres Universitāte (*University of Munster*, Vācija), Roterdamas Vadības skola Nīderlandē (*Rotterdam School of Management, Erasmus University*) and Pārrobežu Pētniecības asociācija (*Cross-border Research Association*, Šveice) un citas. Ar šīm

universitātēm SESMI sadarbojas arī citos formātos. Piemēram, šo universitāšu un asociāciju pārstāvji kā ilggadēji sadarbības partneri piedalījās RTU SESMI un VID kopīgi organizētajā konferencē 2019.gada novembrī “Vai muiža ir gatava rītdienai?” gan vadot konferences paneldiskusijas, gan piedaloties diskusijās kā dalībnieki.

Vairāk par PMO PICARD programmu: http://www.wcoomd.org/en/topics/capacity-building/activities-and-programmes/people-development/learning/development-programmes/cb_picard_overview.aspx).

Starptautiskā sadarbība organizācijas INCU ietvaros

2006.gadā RTU bija arī viena no “Starptautiskā muitas universitāšu tīkla” (*The International Network of Customs Universities (INCU)*) dibinātājaugstskolām. INCU aptver lielāko daļu Pasaules muitas organizācijas dalībvalstu augstāko mācību iestāžu un tika izveidots, lai nodrošinātu pasaules valstu muižu ciešu sadarbību ar mācību un zinātniski pētnieciskajām iestādēm (<https://incu.org/>).

Starptautiskā sadarbība Eiropas Komisijas organizētajās iniciatīvās muitas jomā

SESMI piedalās arī Eiropas Komisijas iniciatīvās par muitas profesiju un izglītības attīstību nākotnē Eiropā. Tā, piemēram, SESMI docents Aldis Čevers kopš 2019.gada darbojas **Eiropas Komisijas Muitas sertifikātu vērtēšanas valdē**. Valde izvērtē iesniegtos dokumentus no universitātēm Eiropas Savienībā muitas bakalaura un maģistra programmu atzīšanai Eiropas Komisijā par atbilstību Eiropas Savienības (ES) muitas kompetencēm.

Savukārt, SESMI praktiskais docents Normunds Rudzītis piedalās Eiropas Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāta TAXUD **izpētes projektā par muitas nākotni Eiropas Savienībā**. Projekta mērķis ir apkopot/izveidot zināšanu bāzi par muitas nākotni un attīstības scenārijiem, kuru varētu izmantot politikas veidotāji un īstenotāji, lai pieņemtu ilgtermiņa lēmumus muitas politikas jomā.

SESMI ne tikai piedalās Eiropas Savienības muitas politikas iniciatīvās, bet arī nodrošina savu programmu atbilstību Eiropas Komisijas standartiem. 29.06.21. SESMI bakalaura un maģistra studiju programmas «Muitas un nodokļu administrēšana» saņēmušas Eiropas Komisijas (EK) atzīšanas sertifikātus par atbilstību Eiropas Savienības (ES) muitas kompetencēm.

Papildu informācija par EK atzīšanu:

- <https://sesmi.rtu.lv/2021/06/30/eiropas-komisija-atzist-rtu-muitas-izglitiba-novertejot-to-ka-vienu-no-labakajam-eiropas-savieniba/>
- https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-recognition-state-art-customs-academic-programmes_en

Dalība ENETOSH tīklā

Darba un civilās aizsardzības institūta direktors prof. Jānis Leviņš kopš 2011.gada līdz šim brīdim ir ENETOSH ((Eiropas tīkls izglītošanai un mācībām darba drošības un arodveselības aizsardzības jomā) vadības komitejas loceklis. 2013.gadā viņš Somijā Helsinkos piedalījās ENETOSH vadības komitejas sēdē, lai sagatavotu Pasaules Darba drošības un arodveselības XX kongresa sekcijas „Drošu un veselīgu mācību un darba vietu izveidošana” pamatnostādnes un darba plānu. 2015.gadā viņš kā ENETOSH vadības komitejas loceklis piedalījās Bulgārijas Darba drošības un veselības aizsardzības fonda un ENETOSH kopīgi organizētajā konferencē “Starptautiskā darba drošības un veselības aizsardzības darba vietās”, kas norisinājās Bulgārijā, Obzorā. Darbība šajā starptautiskajā organizācijā prof. Jānim Leviņam kā studiju programmu “Darba aizsardzība” un “Drošības inženierija” direktoram jāva pilnveidot šīs programmas, kā arī labāk izstrādāt ar darba drošību un arodveselību saistītos studiju kursus, ko apgūst šo programmu ietvaros.

SESMI nodrošina pasaules muitas izglītības standartu pārnese uz citām pasaules valstīm

SESMI sniedz palīdzību muitnieku izglītības sistēmas veidošanā un attīstībā citās pasaules valstīs, nodrošinot pasaules muitas izglītības standartu pārnese uz citām pasaules valstīm, piemēram, Centrālāzijas valstīm (Eiropas Komisijas Robežu pārvaldības programmas Centrālāzijā (BOMCA) projektā), Azerbaidžānu, Krieviju, Ukrainu.

No 2015.-2020. gadam SESMI piedalījās Eiropas Komisijas Robežu pārvaldības programmā Centrālāzijā (BOMCA-9, *Border Management Programme in Central Asia*, <https://www.bomca-eu.org/en/>) un SESMI vadītajā projekta 1. komponentē tika noorganizēti 88 dažādi nacionālie, reģionālie un starptautiskie pasākumi, tostarp semināri, e-apmācības ieviešana, tehniskās palīdzības misijas, konferences u.c.. Tajos piedalījušies vairāk nekā 1400 dalībnieki no piecām Centrālāzijas valstīm: Kazahstānas, Kirgizstānas, Tadžikistānas, Turkmenistānas un Uzbekistānas. Pasākumu mērķis bija iepazīstināt Centrālāzijas valstu atbildīgos dienestus ar Eiropas Savienības praksi muitas un robežpārvaldības, finanšu plānošanas un kontroles, kā arī cilvēkresursu jomās. Īpaša uzmanība projektā veltīta cīņai pret korupciju robeždrošības dienestos, kā arī muitas izglītības sistēmas izveidošanai un pilnveidošanai šo valstu augstākajās mācību iestādēs. Tāpat SESMI vadībā BOMCA-9 projektā izstrādāti 40 dažādi normatīvie dokumenti, tostarp rekomendācijas, stratēģiskās plānošanas dokumenti u.c. robežpārvaldības jomā.

Pēc projekta BOMCA-9 noslēguma RTU SESMI Muitas un nodokļu katedra kā asociētais partneris piedalās arī projekta nākamajā posmā BOMCA-10.

Pasaules muitas izglītības standartu pārnese uz Centrālāzijas un citām valstīm- piemēri

Divpusējās sadarbības un dažādu projektu ietvaros RTU sadarbojies muitas izglītības un robeždrošības jomās ar Centrālāzijas pārstāvjiem. Sadarbības mērķis ir bijis starptautisko izglītības standartu un labās prakses piemēru pārnese uz šī reģiona mācību iestādēm.

Tā piemēram, RTU SESMI eksperti Eiropas Komisijas starptautiskā robeždrošības projekta BOMCA-9 ietvaros palīdzēja Uzbekistānas Austākajam militārajam muitas institūtam pārstrādāt un pielāgot mācību programmas atbilstoši Pasaules muitas organizācijas starptautiskajiem muitnieku profesijas standartiem. Uzbekistānas institūta bakalaura programma saņēma PMO atzišanas sertifikātu 2021.gada 22.novembrī. 2022.gadā RTU SESMI saņēma pateicības vēstuli no Uzbekistānas Valsts muitas komitejas Muitas institūta par vispusīgu atbalstu un praktisku ieguldījumu Uzbekistānas muitas studiju programmu attīstībā un to atzišanā starptautiskā līmenī.

BOMCA-9 ietvaros RTU SESMI vadībā arī Kazahstānas Al-Farabi universitāte pārstrādājusi savas muitas programmas atbilstoši Pasaules muitas organizācijas prasībām un 2019.gada martā saņēmusi PMO atzišanu.

RTU Muitas un nodokļu katedrā stažējušies virkne Krievijas, Ukrainas, Centrālāzijas valstu augstākās izglītības mācību iestāžu un mācību centru dekāni, katedru vadītāji u.c., lai apgūtu RTU pieredzi muitnieku studiju programmu un priekšmetu izstrādāšanā un pilnveidošanā, studiju procesa organizēšanā, kā arī universitātes sadarbībā ar muitas iestādēm un uzņēmējiem.

Tā piemēram, projekta BOMCA-9 ietvaros no 2018.gada 23. līdz 25.jūlijam RTU SESMI organizēja mācību vizīti Rīgā Tadžikistānas un Turkmenistānas robeždrošības dienestu vadībai ar mērķi pilnveidot personālvadības, finanšu resursu plānošanas un kontroles sistēmas CA robeždrošības dienestos. Mācību vizīte notika Valsts ieņēmumu dienestā, Valsts robežsardzē un Pārtikas un veterinārajā dienestā.

No 2016.gada 22.līdz 24.novembrim RTU SESMI viesojās Kazahstānas Muitas mācību centra vadītājs un Al-Farabi kazahu nacionālās universitātes Muitas katedras vadītāja. Apmeklējuma mērķis bija

pieredzes apmaiņa muitas izglītības jautājumos, konsultācijas par vienotas muitnieku apmācības sistēmas izveidošanu un ieviešanu piecās Centrālāzijas valstīs. Kazahstānas pārstāvji Rīgā lasīja vieslekcijas, tikās ar RTU Muitas un nodokļu katedras vadību un mācībspēkiem, apmeklēja VID Muitas pārvaldi un robežkontroles punktu, piedalījās apaļā galda diskusijās RTU Rīgas Biznesa skolā, kā arī piedalījās tālmācības starp RTU SESMI un Uzbekistānas Augstāko militāro muitas institūtu projekta prezentācijā. Vizītes laikā tika noslēgts RTU sadarbības līgumi ar Kazahstānas universitāti.

Savukārt, no 2016. gada 24.līdz 30.novembrim RTU Muitas un nodokļu katedru apmeklēja Kazahstānas universitātes "Narhoz" fakultātes dekāns un Muitas katedras vadītājs, lai iepazītos ar RTU pieredzi muitas izglītības veidošanā.

2020.gada 29.jūnijā RTU IEVF Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts (SESMI) organizēja un vadīja vebināru Uzbekistānas robežpārvaldības dienestiem par koronavīrusa COVID-19 pandēmijas ietekmi uz stratēģisko robežu pārvaldību. Vebinārā Latvijas Republikas Veselības ministrijas, Valsts robežsardzes, VID Muitas pārvaldes un Pārtikas un veterinārā dienesta vadošās amatpersonas prezentēja pasākumus koronavīrusa COVID-19 izplatības ierobežošanai Latvijā un ES dalībvalstīs, kā arī apmainījās ar pieredzi inovatīvu risinājumu ieviešanā. Uzbekistānu vebinārā pārstāvēja Valsts drošības dienesta Robežsardzes karaspēka, Valsts muitas komitejas, Valsts veterinārā dienesta un Valsts augu karantīnas inspekcijas un Valsts muitas komitejas Muitas institūta amatpersonas. Pasākums tika organizēts Eiropas Savienības robežpārvaldības projekta BOMCA-9 (*Border Management Programme in Central Asia*) un Vācijas Starptautiskās sadarbības aģentūras (*The Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)*) programmu ietvaros.

Savukārt, 2022.gada 12 un 13. oktobrī SESMI praktiskais docents Normunds Rudzītis Astanā, Kazahstānā piedalījās Centrālāzijas valstu tirdzniecības forumā par muitas pakalpojumu digitalizāciju "*Digitalization of Customs Services: Pathway to Paperless Trade*", kuru organizēja ASV Starptautiskās attīstības aģentūra (*The United States Agency for International Development (USAID)*). Tajā piedalījās biznesa un muitas administrāciju pārstāvji no Centrālāzijas, Azerbaidžānas, Gruzijas, Singapūras, Eiropas Savienības valstīm un ASV. RTU SESMI Muitas un nodokļu katedras praktiskais docents Normunds Rudzītis forumā uzstājās ar prezentāciju "Eiropas Savienības pieredze pretkorupcijas jomā" ("*EU Experience on Anti-corruption*")

Vairāk par pasākumu lasiet: <https://catradeforum.org/#forum>

Par iespējām sadarboties ar SESMI aktīvu interesi izteikusi Azerbaidžānas muitas akadēmija un Pasaules muitas organizācijas reģionālais centrs Baku.

17.03.2021. Notika RTU tikšanās ar Azerbaidžānas Muitas akadēmijas (AMA) pārstāvjiem par sadarbību šādos jautājumos: kopējas mācību programmas izveide, iespēja AMA studentiem piedalīties RTU tiešsaistes lekcijās, mācībspēku apmaiņa, vieslekcijas, attālinātās prakses iespējas, sadarbība *Erasmus+*, *Jean Monnet* programmu ietvaros.

2020.gada 8. maijā SESMI piedalījās Azerbaidžānas Valsts muitas akadēmijas (AVMA) organizētā videokonferencē par muitas darbu un robežu pārvaldību pandēmijas situācijā. Videokonferencē ar lekciju «Muita un robežu pārvaldība pašreizējā pandēmijas situācijā: izaicinājumi un iespējas» uzstājās Latvijas vēstnieks Azerbaidžānā Dainis Garančs. Pasākumā piedalījās RTU pārstāvji – IEVF Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta (SESMI) direktors profesors Aivars Vilnis Krastiņš un rektora vietnieks, Starptautiskās sadarbības un ārzemju studentu departamenta direktors Igors Tipāns, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes direktora vietniece Ingrīda Gulbe-Otaņķe un Valsts robežsardzes Starptautiskās sadarbības pārvaldes pārstāvis Vladimirs Zaguzovs.

Sadarbības piemēri ar augstskolām, institūcijām un organizācijām sadarbības stiprināšanai Baltijas jūras reģiona valstīs

Darba un civilās aizsardzības institūta (DCAI) mācībspēki, stiprinot starptautisko sadarbību zinātniskajā un lietišķajā pētniecībā Baltijas jūras reģiona valstīs aktīvi piedalās starptautiskajos projektos, tostarp projektā "Vajadzībās balstīta izglītība un pētījumi sabiedrības drošībā" (*The Needs-based education and studies in societal security - NEEDS*), kurā projekta partneri ir tādas organizācijas kā The Council of the Baltic Sea States Secretariat (CBSS) (Sweden), Hamburg Fire and Rescue Services (HFRS) (Germany), LAUREA University of Applied Sciences (Finland), Main School of Fire Service (MSFS) (Poland), Policija Liepaja / UBC Safe Cities Commission (Latvia), Swedish Defence University (SEDU) (Sweden), kā arī Norvēģijas University of Tromsø, The Arctic University of Norway (UiT), *Website: <https://cbss.org/>*. Projekts ir vērsts uz prasmju trūkumu un neatbilstību starp sabiedrības drošības izglītību un zināšanu vajadzībām šajā jomā, kā arī to, ka trūkst strukturētas starpvalstu sadarbības un dialoga starp Augstākās izglītības iestādēm, praktiķiem un ekspertiem sabiedrības drošības jautājumu risināšanā. Projekta NEEDS starptautiskā partnerība ļauj projektam balstīties uz zināšanām un izpratni par dažādiem valstu kontekstiem. Tā stiprina projektu un dod iespēju veidot pedagoģisku pieeju, kurā ņemts vērā starptautiskās sadarbības aspekts.

Vairākiem projekta partneriem ir liela pieredze studentu mācīšanās un apmācībā riska novērtēšanā un samazināšanā, kā arī riska un krīžu pārvaldībā. Šīs perspektīvas patiesi bagātina projekta aktivitātes. Tā, piemēram, 2021./2022.studiju gadā 2 studenti no bakalaura profesionālās studiju programmas "Drošības inženierija" pirmsdiploma praksē bija Zviedrijas Aizsardzības akadēmijā, kur veica pētījumu ne tikai sava bakalaura darba ietvaros, bet arī veica pētījumu Erasmus+ projekta NEEDS ietvaros, proti, izstrādāja *case studies* par pandēmijas ietekmi uz sabiedrības drošību.

2022.gada 22.aprīlī Darba un civilās aizsardzības institūts sadarbībā ar Baltijas jūras valstu padomi Erasmus+ projekta NEEDS "Vajadzībās balstīta izglītība un pētījumi sabiedrības drošībā" ietvaros, organizēja konferenci "What is the new normal in societal security?", piesaistot ne tikai DCAI studentus, bet arī ārvalstu studentus, pasniedzējus un praktiķus no citām Baltijas jūras reģiona valstīm.

Aktīva sadarbība reģiona ietvaros iekšējās drošības studiju virzienam notiek ar Igaunijas augstskolām.

2015.gadā ir noslēgts sadarbības līgums ar Igaunijas Drošības Studiju akadēmiju, ar kuru RTU izveidojusies veiksmīga un cieša sadarbība. Igaunijas Drošības Studiju akadēmija nodarbojas ar muitnieku un citu drošībasargājošo iestāžu darbinieku, kā arī nodokļu speciālistu sagatavošanu. Sadarbības ietvaros notikušas vairākas vieslekcijas, mācībspēku savstarpējās apmaiņas, dalība konferencēs, kopīga dalība CEPOL (*European Union Agency for Law Enforcement Training*) apmaiņas programmā, u.c.

No 2018.gada 17.-21.septembrim CEPOL apmaiņas programmas ietvaros, kas paredzēta Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībsargājošo institūciju un ar tām saistīto mācību iestāžu darbinieku apmācībai, RTU SESMI apmeklēja Igaunijas Drošības zinātņu akadēmijas Finanšu koledžas direktore un muitas lektore. Igaunijas pārstāves tikās ar IEVF dekāni Elīnu Gaili-Sarkani, dekāna vietnieci Ingu Lapiņu, SESMI direktoru Aivaru Vilni krastiņu, kā arī programmas "Muitas un nodokļu administrēšana" mācībspēkiem. Igaunijas pārstāves arī apmeklēja Finanšu ministriju, Valsts ieņēmumu dienestu, Rīgas brīvostu u.c.

No 2018.gada 15.līdz 19.oktobrim RTU SESMI asoc.prof.Māris Jurušs un docents Aldis Čevers piedalījās CEPOL apmaiņas programmā un apmeklēja Igaunijas Drošības zinātņu akadēmiju. 16.oktobrī Māris Jurušs uzstājās ar divām lekcijām- par nodokļiem Latvijā un nodokļu plānošanu, kā

arī sniedza interviju Igaunijas Nacionālajai televīzijai. Vizītes laikā mācībspēki iepazinās ar muitas un nodokļu mācību programmu Igaunijā, apmeklēja Igaunijas ieņēmumu dienestu.

2021.gada 1.-2.decembrī MNK vadītājs, profesors Aivars Vilnis Krastiņš un MNK sabiedrisko attiecību vadītāja Elīna Ludāne piedalījās Igaunijas Drošības zinātņu akadēmijas konferencē “30 Years of Safe Freedom”.

Notiek arī aktīva akadēmiskā un zinātniskā sadarbība ar Tallinas Tehnoloģiskās universitātes Ekonomikas un biznesa administrācijas Darba aizsardzības katedru.

Tāpat RTU DCAI sadarbībā ar Tallinas Vides veselības un drošības institūtu un akciju sabiedrību „Latvijas Finieris” noslēdza sadarbības līgumu par prakses vietu nodrošināšanu, kā arī tā ietvaros tika veikta zinātniski pētnieciskā sadarbība un tika veikti darba vietu elektromagnētiskā lauka ekspozīciju līmeņu mērījumi.

Sadarbība ar vadošajiem pasaules ekspertiem un organizācijām tādās jomās kā dubultā pielietojuma preču kontrole, piegāžu ķēdes, cīņa pret kontrabandu, korupciju u.c.

SESMI piedalījies vairākos citos starptautiskos projektos, tostarp sadarbībā ar ASV Enerģijas departamentu, projektos par dubultā pielietojuma preču kontroli, cīņu pret kontrabandu u.c.

Institūta eksperti ir piedalījušies ANO Attīstības programmā Gruzijā, kā arī sadarbībā ar Nīderlandes Valdību Fiskālās politikas departamentu (ABFD) projektos Nepālā, Ugandā un Ruandā.

SESMI mācībspēki sadarbībā ar Ženēvas Bruņoto spēku demokrātiskās kontroles centru (*Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces*) piedalījās projektā par korupcijas prevencijas pasākumu izstrādi Kirgizstānas robeždrošības dienestos.

Tāpat RTU SESMI muitas un piegāžu ķēžu jomā jau daudzus gadus sadarbojas ar Šveicē bāzēto un ar Lozannas Universitāti saistīto pētniecības institūtu *Cross-border Research Association (CBRA)*, ar kuru 2016.gada 16.maijā noslēgts Saprašanās memorands. CBRA specializējas dažādos pētniecības projektos piegāžu ķēžu drošības un tirdzniecības veicināšanas jomā, kā arī ir pieprasīti lektori pasaules universitātēs. Ar CBRA RTU sadarbojas Pasaules muitas organizācijas PICARD programmā, piedalās kopīgās konferencēs, publikācijās.

Kopā ar CBRA pētniekiem Muitas un nodokļu katedras praktiskais docents Normunds Rudzītis ir līdzautors *Standing Committee for Economic and Commercial Cooperation of the Organization of Islamic Cooperation (COMCEC)* ziņojumā “Improving the border agency cooperation among the OIC member states for facilitating trade” (<https://wpweb2-prod.rtu.lv/sesmi/wp-content/uploads/sites/9/2017/05/Improving-the-Border-Agency-Cooperation-Among-the-OIC-Member-States-for-Facilitating-Trade.pdf>)

2017.gada maijā RTU izdeva CBRA dibinātāja Dr.Juha Hintsu u.c. autoru grāmatas “*Supply Chain Security (SCS) Compendium: A Decade of Academic SCS Research*”-Rīga, RTU Press, 2017.-452p. Grāmata tapusi pēc vairāku gadu sadarbības ar RTU Muitas un nodokļu katedru un docentu Normundu Rudzīti.

CBRA eksperti bijuši arī vieslektori SESMI studentiem. 2018.gada 19.septembrī un 3.oktobrī bakalaura programmas “Muitas un nodokļu administrēšana” 4. kursa studentiem notika vieslekcijas “Starptautisko piegāžu ķēžu apdraudējumi un riski” un “Risinājumi starptautisko preču piegāžu ķēžu risku mazināšanai. Starptautiskā pieredze.” To vadīja *Cross-border Research Association (CBRA)* eksperti Dr.Juha Hintsu, Dr.Susana Wong Chan un Dr. Toni Männistö.

Starptautiskā sadarbība nodokļu jomā

Arī nodokļu jomā SESMI piedalās starptautiskos projektos. Piemēram, asociētais profesors Māris

Jurušs piedalās starptautiskajā projektā *ProTax*, kas vērsts uz nodokļu krāpniecības apkarošanu. Tā galvenie uzdevumi ir identificēt problēmas nodokļu krāpniecības apkarošanā, analizēt situāciju ES, kā arī izstrādāt risinājumus turpmākai efektīvai iestāžu sadarbībai, tādējādi ļaujot veiksmīgāk cīnīties pret nodokļu krāpšanu. *ProTax* dalībnieki ir gan akadēmiskās iestādes, gan valsts institūcijas, gan citi sociālie partneri. 2019.gada 21.-22.novembrī M.Jurušs piedalījās *ProTax* sanāsmē Briselē, kurā uztājās ar ziņojumu par līdz šim projektā paveikto.

Par starptautisko sadarbību skatīt arī pielikumus par ienākošo, izejošo mācībspēku mobilitāti un sadarbības līgumu sarakstu:

1. sadarbības_līgumu_saraksts_cooperation_agreements_list
2. ārvalstu_studējošie_mācībspēki_students_staff_from_abroad
3. studējošo_izejošo_ienākošo_mobilitāte_students_outgoing_incoming_mobility
4. mācībspēki_izejošo_ienākošo_mobilitāte_staff_outgoing_incoming_mobility

2.5.3. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei. Ienākošās un izejošās mācībspēku un studējošo mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.

RTU ārvalstu studentu piesaistei galvenokārt tiek izmantotas divas komunikācijas mērķauditorijas:

- iekšējās: vadības komanda; darbinieki, mācībspēki; esošie studenti;
- ārējās: potenciālie ārvalstu studenti (Latvijā studējošie ārvalstu studenti, ārvalstu skolēni un studenti, ārvalstu skolēnu un studentu vecāki); ārvalstu absolventi; mediji; viedokļu līderi; izglītības nozares iestādes; studentu piesaistes izglītības aģentūras; LR diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības.

Komunikācijas stratēģijai tiek izmantoti vairāku veidu informācijas kanāli, izvēloties katrai mērķauditorijai atbilstošāko – maksas jeb reklāmas kanāli, sabiedrisko attiecību veidotie un pašu kanāli. Mārketinga komunikācija ir būtiska sastāvdaļa ārvalstu auditorijas uzrunāšanā, izmantojot visus klasiskos mārketinga instrumentus – reklāmu medijos un citos kanālos, pasākumu mārketingu, tiešo mārketingu, digitālo mārketingu u. c. Ārvalstu auditorijas uzrunāšanai no mārketinga instrumentiem galvenokārt tiek izmantota dalība dažādās izglītības izstādēs un izglītības aģentūru organizētajos semināros definētajos mērktirgos. Informācijas sniegšanas un studiju popularizēšanas nepārtrauktību nodrošina ilggadējie sadarbības partneri sadarbības augstskolās un izglītības aģentūrās. Lai nodrošinātu pastāvīgu klātbūtni un kvalitatīvas informācijas sniegšanu par studijām RTU un studentu atlasī, RTU konkrētās valstīs ir atvērusi savus informācijas un studiju centrus.

Potenciālo studentu uzrunāšanai plaši tiek izmantoti dažādi virtuālie semināri, kuros piedalās RTU SSĀSD darbinieki, esošie studentu un studiju programmu direktoru deleģētie darbinieki, kas iepazīstina topošos studentus ar RTU infrastruktūru, studiju iespējām un prasībām ārvalstniekiem, studiju programmas saturu, turpmākajām studiju iespējām, kā arī karjeras iespējām pēc studiju beigšanas.

SSĀSD ārvalstu studentu uzņemšanas darbinieki potenciālajiem studentiem nodrošina ar uzņemšanas un studiju programmas izvēli saistīto jautājumu risināšanai, izmantot tiešsaistes konsultāciju iespējas. Konsultācijas tiek organizētas pēc iepriekšēja pieraksta, katru nedēļu, divu mēnešu periodā pirms uzņemšanas termiņa beigām.

Regulāri vismaz vienu reizi mēnesī tiek atkārtoti uzrunāti potenciālie studenti, kuri ir snieguši savu kontaktinformāciju RTU saistībā ar studiju uzsākšanu, bet nav iesnieguši savus pieteikumus studijām.

Korporatīvajā komunikācijā tiek izmantoti sabiedrisko attiecību instrumenti (preses relīzes, mediju pasākumi, tiešās tikšanās, intervijas, viedokļu raksti u. c.), RTU sociālo mediju kanāli (Facebook, WeChat, WhatsApp, Youtube u. c.). Iekšējā komunikācijā tiek izmantoti RTU iekšējie kanāli (portāls ORTUS, e-pasts u. c.), informatīvie semināri un speciālie pasākumi.

RTU ārvalstu studentu uzņemšanas rādītāji ir apkopoti, sākot ar 2013./2014. akad. gadu, norādot, vai students uzsāk augstākā līmeņa studijas vai pamatstudijas. Minētais studentu skaits ietver tikai studentus, kuri uzsāk studijas pirmajā kursā.

Apstrādāto pieteikumu skaits ir daudz lielāks nekā faktiski iebrukušo studentu skaits, piemēram, 2014./2015. akad. gadā tika apstrādāti 38 potenciālo studētgrībētāju pieteikumi, bet studijas uzsāka 20, 2015./2016. akad. gadā tika apstrādāti 26 potenciālo studētgrībētāju pieteikumi, bet studijas uzsāka 11, savukārt 2016./2017. akad. gadā tika saņemti 26 pieteikumi, bet uzņemti 8; 2017./2018. akad. gadā pieteikumi 28, bet iebruca 16; 2018./2019. akad. gadā pieteikumi 17, bet iebruca 5; 2019./2020. akad. gadā pieteikumi 36, bet iebruca 8; 2020./2021. akad. gadā pieteikumi 10, iebruca 3; 2021./2022. akad. gadā pieteikumi 16, iebruca 3,

Studiju virzienā "Iekšējā drošības un civilā aizsardzība" regulāri notiek starptautiskā apmaiņa gan studentu, gan mācībspēku vidū. Starptautiskā mobilitāte ir saistīta ar studiju virziena mērķu sasniegšanu un ir saskaņā ar iepriekš aprakstītajiem darbības virzieniem.

Ārzemju studenti

Ienākošie studenti fakultātē fakultātē netiek dalīti pa atsevišķām studiju programmām. Sākot no 2018. gada februāra IEVF Dome katru semestri apstiprina Erasmus+ studējošo mobilitātes programmā iekļauto studiju kursu sarakstu "IEVF Erasmus+ moduli", kurā iekļauti 17 kursi no dažādām katedrām.

Pārskata periodā dažādos studiju virziena studiju programmuursos ir studējuši gandrīz 2120 RTU pilna laika ārzemju studenti.

Pilna laika RTU ārzemju studenti dažādos studiju virziena studijuursos no 2013./14. līdz 2022./23. mācību gadam

Nr.	Priekšmeta kods un nosaukums	Studentu skaits
1.	IDA700 Darba aizsardzības pamati	8
2.	ICA301 Civilā aizsardzība	1140
3.	IVZ771 Darba vide un ergonomika	289
4.	IMP201 Nodokļi un nodevas	372
5.	IRE705 Sabiedriskā sektora ekonomika	77
6.	IMP304 Nodokļi un nodevas	64
7.	IMP408 Starptautiskās tirdzniecības tiesības	39

8.	IMP314 Muietas likumdošana Latvijā un ārvalstīs	52
9.	IMP320 Muietas darbības pamati	30
10.	IMP426 Muietas darbības organizēšana un kontrole	48
	KOPĀ:	2119

Starptautiskā studentu apmaiņa

Vairākas virziena studiju programmas ir cieši saistītas ar Latvijas Republikas normatīvā regulējuma prasībām, kas tās padara par ļoti specifiskām un sarežģītām mobilitātes pieredzes un studiju organizēšanā, tomēr tiek meklētas un atrastas mobilitātes iespējas gan mācībspēkiem, gan studentiem kā caur Erasmus+, tā arī dažādu projektu īstenošanas laikā.

Iespēju studēt Erasmus+ programmā izmantojuši 32 virziena dažādu līmeņu studiju programmu studenti. Starp populārākajām universitātēm, kur studenti izvēlējušies mācīties ir Somijas Turku Universitāte/ *University of Turku*, Laurea University of Applied Sciences, Portugāles Aveiro Universitāte/ *Universidade de Aveiro*, Ziedrijas Swedish Defence University un citās. Tāpat divi studenti studējuši ārpus Eiropas Savienības- *Handong Global University* Dienvidkorejā. Programmā "Muietas un nodokļu administrēšana" grūtības izšķirties par studijām Erasmus+ rada tas, ka "Muietas un nodokļu administrēšanas" specialitāte un programma ir samērā unikāla, un ir grūti atrast līdzvērtīgu studiju programmu un attiecīgi studiju kursu piedāvājumu angļu valodā citviet Eiropā. Tie studenti, kas piedalās apmaiņas programmās ārvalstu universitātēs izvēlas vispārīgākus kursus, piem. vadībā, finansēs u.tml. Savukārt maģistra līmeņa studijās ir pārāk maz laika, lai pusgadu veltītu studijām citā augstskolā, ņemot vērā to, ka ir jāiziet prakse un jāuzraksta un jāaizstāv noslēguma darbs.

Erasmus+ ietvaros 5 virziena programmu studenti ir bijuši praksē dažādos uzņēmumos un organizācijās: Mainz , *MLC Logistic GmbH* (Vācija), *AS Saku Metall* (Igaunija), "*DM Globus Audit Services*" Ltd.; "*Elansa Limited*" (Kipra), kā arī divi studiju programmas "Drošības inženierija" 4.kursa studenti izgāja pirmsdiploma praksi *Swedish Defence University* (Zviedrija).

Studenti arī izmantojuši iespējas piedalīties intensīvajās mācībās savā specialitātē. Piemēram, ERASMUS+ programmas ietvaros 2021./2022.studiju gadā "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" 1.kursa students un divi 4.kursa studenti no studiju programmas "Drošības inženierija" piedalījās piecu dienu intensīvo apmācībuursos Norvēģijas Arktiskajā universitātē (The Arctic University of Norway), sadarbībā ar projektu NEEDS. Šo pašu projektu ietvaros no 01.05.2022. - 07.05.2022. divi profesionālās bakalaura studiju programmas "Drošības inženierija" 4.kursa studenti, viens **pirmā cikla** profesionālās augstākās izglītības studiju programma "**Ugunsdrošība un civilā aizsardzība**" 1.kursa students un viens profesionālās maģistra studiju programmas "Darba aizsardzība" 1.kursa students piedalījās 5 dienu intensīvajās apmācībās Laurea University of Applied Sciences (Somija).

RTU notikušas arī ārvalstu studentu mācības projektu vai divpusējās sadarbības ietvaros.

Tā piemēram, no 11.09.2022. līdz 17.09.2022. projekta NEEDS ietvaros RTU Konferenču un sporta centrā "Ronīši" norisinājās intensīvo apmācību nedēļa, kurā piedalījās 18 studenti no šādām valstīm: Latvijas (Riga Technical University), Somijas (Laurea University of Applied Sciences), Zviedrijas (Swedish Defence University), Norvēģijas (The Arctic University of Norway) un Polijas (Main School of Fire Service). Visu intensīvo apmācību procesu koordinēja, kā arī konsultēja

studentus un lasīja lekcijas projekta sadarbības partneri no Latvijas (Riga Technical University), Norvēģijas (The Arctic University of Norway), Somijas (Laurea University of Applied Sciences), Polijas (Main School of Fire Service) un Zviedrijas (Council of the Baltic Sea States).

Pasākumā savā praktiskajā pieredzē dalījās un lasīja lekcijas praktiķi no Hamburgas ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (Vācija), Tallinas pašvaldības policijas (Igaunija), Lahti pašvaldības policijas (Somija), Valsts Uābšanas dienesta (Latvija) un Liepājas pašvaldības policijas (Latvija).

Savukārt, no 6.- 10.12.17. SESMI apmeklēja Minsteres biznesa skolas (*Münster School of Business*) studentu grupa kopā ar mācībspēkiem, kur piedalījās Starptautiskajā nodokļu nedēļā. Programmā vieslekcijas par nodokļu sistēmu Latvijā un Vācijā, finanšu noziegumiem, kopīgs seminārs par starptautiskajiem nodokļiem (International Taxation), dizaina fabrikas apmeklējums un citas aktivitātes.

(Ienākošās mobilitātes ietvaros studiju virziena kursos ir studējuši 9 RTU mobilitātes studenti no ārzemēm: studējošo_izejošo_ienākošo_mobilitāte_students_outgoing_incoming_mobility).

Mācībspēku izejošā mobilitāte

Studiju virziena pārstāvji vadījuši vieslekcijas, piedalījušies dažādās darba grupās, konferencēs, kvalifikācijas paaugstināšanas kursos un citos izejošās mobilitātes pasākumos. Notikušas tikšanās ar starptautisku un citu organizāciju un iestāžu pārstāvjiem.

Kopumā tie bijuši gandrīz 100 Erasmus+ pasākumi un vairāk nekā 100 dažādi pasākumi, kas nav saistīti ar Erasmus+ programmu un finansējumu.

Programmā "Muitas un nodokļu administrēšana" liels uzsvars tiek likts uz ekspertu piedalīšanos un muitas studiju pilnveidošanu starptautiskā līmenī. Tā ir daļa Pasaules muitas organizācijas (PMO) PICARD programmā (Partnerships in Customs Academic Research and Development), kur RTU pārstāvji regulāri piedalās PMO konferencēs un Padomnieku grupas sanāksmēs, kurās, piemēram, izstrādāti un 2019.gadā arī pārstrādāti starptautiskie muitnieku profesijas standarti (RTU ir viens no standarta līdzautoriem), izveidota sistēma mācību iestāžu akreditācijai muitas jomā.

Mācībspēki arī piedalījušies Eiropas Savienības TAXUD iniciatīvās muitas izglītības jomā. Piemēram, SESMI docents Aldis Čevers ir viens no Eiropas Savienības muitas sertifikātu vērtēšanas valdes ekspertiem ("EU Customs Certificate of Recognition initiative for academic customs study programmes (Bachelor/Master level)"), savukārt SESMI docents Normunds Rudzītis piedalās Eiropas Komisijas organizētā izpētes projektā par muitas nākotni Eiropas Savienībā *The Future of Customs in the EU 2040*.

Asociētais profesors Māris Jurušs piedalījās Pasaules veselības organizācijas darba grupā kā viens no nacionālajiem ekspertiem, kas pārstāv Latviju starptautiskajā projektā "Nelegālā tabakas tirdzniecība Eiropas Savienībā 2017. – 2019.: Informētības palielināšana un izpratnes veicināšana par nelegālo tabakas tirdzniecību starp akadēmiskajiem pētniekiem Eiropas Savienībā".

RTU SESMI mācībspēki ir aktīvi piedalījušies vairāku robežpārvaldības projektu realizācijā pasaulē, un tie visi bijuši saistīti gan ar ienākošo, gan izejošo mācībspēku mobilitāti. Tā no 2015. – 2020. gadam RTU SESMI vadīja BOMCA (Border Management Programme in Central Asia) programmas 9. fāzes 1. komponenti, kuras ietvaros tika attīstīta pētniecība un zināšanu pārnese robežpārvaldības dienestu institucionālās kapacitātes nostiprināšanā un attīstībā. Kopējais BOMCA programmas 9. fāzes finansējums sastādīja 6.6 mlj. EUR. Kopumā BOMCA programmas 9. fāzes ieviešanā 1. komponentes ietvaros tika īstenoti 88 pasākumi, tajos piedalījās 1400 Centrālās Āzijas valstu robežpārvaldības dienestu un universitāšu pārstāvji, pasākumu īstenošanai tika organizētas 156 ekspertu vizītes, tika īstenoti 40 pētījumi, kuru rezultātā tika izstrādātas rekomendācijas robežpārvaldības dienestu darbības pilnveidošanai, kā arī 46 Centrālās Āzijas valstu

robežpārvaldības dienestu darbinieki kvalifikācijas celšanas nolūkos apmeklēja RTU, VID, Valsts robežsardzi un PVD.

Mācībspēku iesaistīšanās pētniecībā un starptautiskā sadarbībā pozitīvi ietekmē studiju procesu un ceļ tā kvalitāti. Zinātniskajā pētniecībā iegūtie rezultāti tiek izmantoti studiju kursu satura un pasniegšanas metodikas pilnveidošanai. Arī iepriekš minētajos starptautiskajos projektos iegūtās mācībspēku zināšanas, kompetences un pieredze tiek izmantotas konkrētos studiju virziena programmu studijuursos, piemēram, tiek plānots, ka pilnībā digitalizētais kurss "Sabiedrības drošība" (izstrādāts NEEDS projekta ietvaros) tiks studentiem piedāvāts sākot ar 2023.gada septembri kā izvēles priekšmets.

Mācībspēku izejošā mobilitāte Erasmus+

Studiju virziena mācībspēki un darbinieki piedalījušies gandrīz 100 dažādos Erasmus + braucienos (mācības +vieslekcijas). Starp nozīmīgākajiem sadarbības partneriem un universitātēm, kurās lasītas vieslekcijas vai notikušas mācības, ir Viļņas Ģedimina Tehniskā universitāte (*Vilnius Gediminas Technical University*), Brno Tehniskā universitāte (*Brno University of Technology*), Tallinas Tehnoloģiju universitāte (*Tallinn University of Technology*), Igaunijas Drošības zinātņu akadēmija (*Estonian Academy of Security Sciences*), Minsteres Lietišķo zinātņu augstskola (*FH Münster: University of Applied Sciences*).

(skatīt pielikumu: Izejošā_mobilitāte_Erasmus_mācībspēki_Outgoing_Mobility_Erasmus_Staff)

Mācībspēku ienākošā mobilitāte

Kopumā fakultātē pārskata periodā ir bijuši 5 ārvalstu mācībspēki, kā arī noteik aktīva izejošā un ienākošā mācībspēku mobilitāte. Studiju virziena programmās vieslekcijas lasījuši un mācību braucienos RTU uzturējušies gandrīz 50 mācībspēki un eksperti no tādām ārvalstu augstskolām un organizācijām kā Igaunijas Drošības zinātņu akadēmijas (*Estonian Academy of Security Sciences*), *Cross-border Research Association* (CBRA) Šveicē, «Al-Farabi» Kazahstānas Nacionālās universitātes (*Al-Farabi Kazakh National university*), Uzbekistānas Augstākā militārā muitas institūta (*Higher Military Customs Institute*), D.A.Cenova ekonomikas akadēmijas Bulgārijā (*The D.A.Tsenov Academy of Economics*), ASV Ročesteras Tehnoloģiju institūta (*Rochester Institute of Technology*), Zviedrijas CBSS (*Council of the Baltic Sea States*), *Hamburg Fire and Rescue Service*, *HFRS*, Zviedrijas Aizsardzības universitātes (*Swedish Defense University*) un citām, tostarp, Muitas mācību centriem Centrālāzijas valstīs, no kurām RTU tikai 2022.gadā vien viesojušies visu 5 valstu- Kazahstānas, Kirgizstānas, Tadžikistānas, Turkmenistānas, Uzbekistānas- pārstāvji . (skatīt pielikumu: mācībspēki_izejošā_ienākošā_mobilitāte_staff_outgoing_incoming_mobility).

Starptautiskās sadarbības līgumi

Kopumā starptautisko sadarbību regulē gan noslēgtie divpusējie līgumi, gan Erasmus+ līgumi ar dažādām augstskolām, taču sadarbība notiek arī ar dažādiem ilggadējiem sadarbības partneriem no starptautiskajām organizācijām. Kopumā uz studiju virzienu attiecināmi vairāk nekā 60 noslēgtie līgumi (skatīt pielikumu mācībspēki_izejošā_ienākošā_mobilitāte_staff_outgoing_incoming_mobility).

Sadarbība ar Ukrainu muitas izglītības jomā

2022.gada jūnijā profesoram Aivaram Vilnim Krastiņam piešķirts Muitas un finanšu universitātes (Dnipro) Goda doktora grāds sakarā ar nopelniem muitas izglītības attīstībā Pasaules muitas organizācijas dalībvalstīs un sniegto atbalstu muitas izglītības pilnveidošanā Ukrainā.

Profesors Krastiņš piedalījās Ukrainas Izglītības un zinātnes ministrijas un universitātes rīkotajās diskusijās "Ukrainas muita kara un pēckara apstākļos", kas notika 2022.gada 27.maijā. Tajās

piedalījās Pasaules muitas organizācijas, augstskolu, Ukrainas un citu valstu muitas un nodokļu administrāciju pārstāvji. Diskusijās izteiktie priekšlikumi tika iekļauti rekomendācijās Ukrainas valsts institūcijām, tostarp SESMI direktora A.V.Krastiņa rekomendācija Ukrainā muitas izglītības programmas veidot atbilstoši Pasaules muitas organizācijas un Eiropas Komisijas prasībām, kas nodrošinās Ukrainas muitas izglītības starptautisko prestižu un paaugstinās gan muitnieku apmācību kvalitāti, gan muitas darba efektivitāti jaunajos apstākļos.

Sadarbība ar ASV ugunsdrošības un civilās aizsardzības jomā

Jau kopš 2017.gada DCAI ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar ASV augstskolu Ročesterā, pieaicinot šīs universitātes mācībspēkus kā vieslektorus studiju programmās “Drošības inženierija” un “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība”.

2017.gadā pēc RTU Darba un civilās aizsardzības institūta uzaicinājuma uzstājās vieslektors no ASV (Rochester Institute of Tehnology), savukārt 2019.gada 7.maijā šis vieslektors pēc RTU DCAI uzaicinājuma uzstājās ar semināriem “Introduction to risk management and applications of risk management” un “Applied risk analysis in effective fire prevention & in effective fire fighting”. Arī 2020.gada nogalē ASV (Rochester Institute of Tehnology) vieslektors uzstājās ar vieslekciju “Principles of Risk Management: Assessing Risk & Asking the Right”. Tāpat 2022.gada pavasara semestrī šis vieslektors uzstājās ar lekcijas tēmu “Experiences & Intuitions in Effective Fire Prevention & in Effective Fire Fighting & Minimizing the Risk of Fires in the U.S.”

Citi mācībspēku sadarbības piemēri

2020./2021. studiju gadā lektore Guna Bazone projekta NEEDS ietvaros bija mācību vizītē Swedish Defence University (Zviedrija), kur pilnveidoja savas zināšanas darba aizsardzības un drošības jautājumos, kā arī šī paša projekta ietvaros 2020/2021. studiju gadā viņa kā docente apmeklēja The Arctic University (Norvēģija). Arī 2021/2022. studiju gadā projekta NEEDS aktivitāšu ietvaros lektore Guna Bazone kā docente lasīja lekcijas gan Laurea universitātē (Somija), gan NEEDS projekta ietvaros notikušās intensīvo apmācību nedēļas laikā (11.09.2022.-17.09.2022.) Latvijā.

2021. studiju gadā studiju programmas “Drošības inženierija” 3.kursa studentiem bija iespēja klausīties Zviedrijas CBSS (Council of the Baltic Sea States) vieslektora lekciju *“Inovatīva rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana Baltijas jūras valstu reģionā un to ietekme uz apkārtējo vidi.”*

2016.gada 11.-15.aprīlī profesors J. Ieviņš un docents J.Bērziņš devās vizītē par zinātnisko sadarbību uz Madrides Komplutensas universitāti (UCM) Spānijā.

2017. gada 09.-11. februārī zinātniskā asistente I. Vilcāne piedalījās izbraukuma seminārā Tallinas universitātē par kopīgiem pētījumiem un praktiskajā izbraukuma seminārā par elektromagnētisko lauku emisijas monitoringu apdzīvotās vietās.

2016.gadā profesors J. Ieviņš apmeklēja Tallinas Tehnoloģiju universitāti kā Viive Pille promocijas darba “Development of a Model for the Prevention of Work-Related Musculoskeletal Disorders in the Upper Extremities” oponents.

2016. gada aprīlī profesors V.Jemeljanovs dodas vizītē uz Polijas ugunsdrošības augstskolu (*Main School of Service, Poland*), kur notika pieredzes apmaiņa un iespējas personāla mobilitātei „Ugunsdrošība un civilā aizsardzība”, “ Drošības inženierija” studiju programmu ietvaros, iesaistot arī Igaunijas Drošības akadēmijas personālu.

No 2018. gada 20. līdz 21.martam SESMI docents Aivars Gulbis un docents Normunds Rudzītis piedalījās starptautiskajā mācību modelī ar lietišķās spēles elementiem (*2nd Session of the World Customs Organization Moscow International Model*), kas notika Krievijas Muitas akadēmijā. Vizītes

ietvaros SESMI pārstāvji akadēmijā uzstājās ar vieslekcijām par korupcijas riskiem un to novēršanu, tikās ar studentiem un mācībspēkiem, kā arī piedalījās pieredzes apmaiņā par lietišķo spēļu organizēšanu. Mācības rīkoja Krievijas Muitas akadēmija sadarbībā ar Pasaules muitas organizācijas PICARD (Partnership in Customs Academic Research and Development) un starptautisko muitas universitāšu apvienību INCU (International Network of Customs Universities).

2020. gada 30.septembrī Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta direktors, profesors Aivars Vilnis Krastiņš piedalījās diskusijā «Starptautiskie standarti muitas administrāciju personāla sagatavošanai: teorija vai realitāte». To organizēja Krievijas Prezidenta Tautsaimniecības un civildienesta administrācijas akadēmija. Piedalījās muitas eksperti, augstskolu un Pasaules muitas organizācijas Āzijas un Klusā okeāna reģionālā biroja pārstāvji. Diskusija par muitas profesijas standartu lomu jaunajā ekonomiskajā situācijā, kad COVID- 19 pandēmijas apstākļos ir palielināties muitas darba apjoms, kā arī visās nozarēs pieaug tālmācības un attālinātā darba nozīme.

2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana

2.6.1. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.

Studiju virziens “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” tika akreditēts ar 2013. gada 5. jūnija studiju akreditācijas komisijas sēdes lēmumu Nr.101 un 2016. gada 25. augusta studiju akreditācijas komisijas sēdes lēmumu Nr.23.A.

(Skat.pielikumus: Studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” akreditācijas lapas Nr.24 un Nr.99: Stud.virz.akred.lapa_nr.24_Stud._field_accred._licence_no.24; Stud.virz.akred.lapa_nr.99_Study_field_accred.licence_No.99)

2012. gada ekspertu slēdzienā no visām programmām studiju virzienā “Civilā un militārā aizsardzība”, kuras tiek īstenotas visās Latvijas augstākajās mācību iestādēs, pozitīvi novērtētas ir tikai RTU realizētās programmas.

Piemēram, kopīgajā ekspertu ziņojumā par visām studiju programmām civilās un militārās aizsardzības jomā teikts, ka “Tikai RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūtam ir izcils sniegums starptautiskajos pētījumos. Turklāt RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta mācībspēki vada dažādus starptautiskus projektus, kas saistīti ar muitas izglītības attīstību Eiropas Savienībā un visā pasaulē, faktiski kļūstot par pionieriem šajā jomā un nosakot toni visai Eiropas Savienībai.”

(Skat. pielikumā: Kopīgie ekspertu ziņojumi par visām drošības virziena studiju programmām: Expert_report_all_progr._2012_ekspertu_ziņojums Expert_report_2012_RTU_ekspertu_ziņojums;)

“Lielākajā daļā interviju arī absolventi pauduši ļoti pozitīvu viedokli par studiju programmām. Viņi ir augsti profesionāli un ļoti labi sagatavoti darbam. Turklāt, tā kā vairākas studiju programmas ir vienīgās šāda veida programmas Latvijā vai tām pat nav analoģu starptautiskajā izglītības telpā Eiropas Savienībā (ES), absolventu konkurētspēja ir ļoti augsta. Piemēram, RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūtam bijusi nozīmīga loma muitas darbinieku izglītošanā pēc

neatkarības atgūšanas, kā arī laikā, kad Latvija pievienojās Eiropas Savienībai. Darbinieku (absolventu) kvalifikācija pilnībā atbilst ES prasībām attiecībā uz muitas un nodokļu pakalpojumiem.”

“.. RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts ietekmē muitas studiju attīstību Eiropas Savienībā (nevis otrādi, kā tas parasti notiek Latvijā). Arī citām augstākajām izglītības iestādēm tā būtu jāattīsta kā labā prakse.

Eksperti savā ziņojumā par RTU arī deva augstu pozitīvu vērtējumu visām programmām (Kopējais ekspertu ziņojums par visām Rīgas Tehniskās universitātes studiju programmām civilās un militārās aizsardzības jomā)

Savos ieteikumos eksperti norāda uz nepieciešamību:

1. turpināt izstrādāt studiju programmas (programmas civilās un militārās aizsardzības jomā) atbilstoši starptautiskā tirgus tendencēm;
2. koncentrēties uz studiju priekšmetiem, kas ir svarīgi uzņēmējdarbībai (loģistika, transports, mārketinga, grāmatvedība, nodokļu saistību izpilde, IT sistēmas uzņēmējdarbībai, darba drošība utt.);
3. turpināt piesaistīt vairāk vieslektoru, īpaši ārvalstu ekspertus;
4. turpināt ieguldījumus akadēmiskā personāla kvalifikācijas pilnveidošanā un mudināt viņus vairāk piedalīties apmaiņas programmās vai starptautiskos projektos;
5. mudināt studentus piedalīties starptautiskās apmaiņas programmās;
6. Izstrādāt vairāk tiešsaistes e-kursu.

Visas ekspertu rekomendācijas pārskata periodā ir ievērotas un ieviestas.

Virziena studiju programmas ir pilnveidotas atbilstoši starptautiskā tirgus prasībām. Studiju programmās ir veiktas nepieciešamās izmaiņas, ko prasa PMO pārskatītie muitnieku profesiju standarti (*Operational Managers and Strategic Managers*), EK prasības (Eiropas Savienības muitas kompetenču sistēma (*EU Customs Competency Framework*)) un jaunie Latvijas profesiju standarti. Ir saņemta studiju programmu akreditācija PMO un EK.

Studiju programmās pastiprināta uzmanība tiek veltīta saistītajiem priekšmetiem, loģistika, nodokļi, un tml. Eiropas Komisija, vērtējot RTU programmu kopējo, kā arī atsevišķās programmās iekļauto mācību priekšmetu satura atbilstību ES muitas kompetencēm atzīst, ka RTU ir vienas no labākajām muitas studiju programmām ES, kas nodrošina izcilu un daudzpakāpju muitas kompetenču apguvi. Tā arī atzīmē, ka starptautisko ekspertu vērtējumā patiesais RTU programmās apgūstamo prasmju līmenis ir pat augstāks nekā izvirzīts EK prasībās. Kā īpaši stiprās puses studiju programmās ir atzīti RTU piedāvātie kursi piegāžu ķēžu drošības, IT, menedžmenta, biznesa u.c., un to izmantošana muitas jomā.

Skatīt pielikumus:

- 1) EK atzīšanas lēmumi par bakalaura un maģistra programmām: EK_atzīšanas_lēmums_bak_EC Recognition Decision_Bachelors in Admin. of Customs and Taxes_Latvia; EK_atzīšanas_lēmums_mag_EC Recognition Decision_Masters in Admin. of Customs and Taxes_Latvia
- 2) EK atbilstības analīze bakalaura un maģistra programmām: EK_atbilstības_analīze_bak_Qualitative Assessment Details_Bachelors in Admin. of Customs and Taxes_Latvia; EK_atbilstības_analīze_mag_Qualitative Assessment Details_Masters in Admin. of Customs and Taxes_Latvia
- 3) EK 2021.gadā atzīto programmu saraksts- EK_atzītās_progr_2021 EU Recognised programmes.

Pārskata periodā ievērojami ir palielināts viesprofesoru skaits gan no ārzemēm, gan vietējie augsti kvalificētie speciālisti. Tie tika iesaistīti arī mācību un metodisko materiālu izstrādē. Kā piemēru var minēt 2017. gadā izdoto mācību līdzekli, ko sagatavoja Dr.Juha Hintsa, kura pamatdarba vieta ir Šveices Lozannas Universitāte. (Dr.Juha Hintsa. Supply Chain Security (SCS) Compendium: A Decade of Academic SCS Research. HEC University of Lousanne, Switzerland & Riga technical University, Latvia. – Riga, RTU Press, 2017-452p.)

Tāpat ir pilnveidota akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšana. Pārskata periodā trīs mācībspēki (M.Pētersone, M.Urbans, A.Čevers) ir aizstāvējuši doktora promocijas darbus. Visi mācībspēki pirms pārvēlēšanas ir apguvuši RTU noteiktos kvalifikācijas paaugstināšanas kursus vismaz 160 stundu apmērā, atsevišķi pasniedzēji ir stažējušies VID, dažādos uzņēmumos un organizācijās, tai skaitā izmantojot speciālus finansēšanas līdzekļus (SAM granti), pasniedzēji un darbinieki ir piedalījušies starptautiskās apmaiņas programmās (piemēram, ERASMUS, vai izmantojot tādu starptautisku projektu, kā BOMCA iespējas) u.c.

Tāpat palielinājies studentu skaits starptautiskajās apmaiņas programmās, pirmkārt, ERASMUS+ un vasaras skolās. Pārskata periodā ERASMUS+ apmaiņas programmās piedalījušies 32 studenti. Jāatzīmē, ka ņemot vērā drošības virziena studiju programmu specifiku un ierobežoto informācijas pieejamību, īpaši prakses vietās, studentu apmaiņas iespējas ir ierobežotas.

Īpaša uzmanība ir veltīta e-vides un e-kursu veidošanai un attīstīšanai. Tos izmanto gan atsevišķu vieslekciju nodrošināšanā no partneraugstskolām, tai skaitā ārvalstu, gan kā atbalstu RTU studentiem, gan it īpaši lekcijām Centrālās Āzijas valstu augstskolām un muitas dienestiem. (Kazahstāna, Kirgizstāna, Tadžikistāna, Uzbekistāna, Turkmenistāna). Sakarā ar COVID ierobežojumu ieviešanu, faktiski visus kursus šodien var nodrošināt attālināti e-vidē.

Līdz ar to varam atzīmēt, ka **iepriekšējās akreditācijas ekspertu izteiktās rekomendācijas studiju virziena attīstībai ir izpildītas pilnībā.**

Konkrēti pasākumi ir veikti rekomendāciju izpildei arī atsevišķās virziena studiju programmās.

2.6.2. Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studiju programmu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde.

Studiju virzienā "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" pārskata periodā izmaiņas tika veiktas tikai profesionālā maģistra studiju programmā "Muitas un nodokļu administrēšana", kuras apstiprinātas ar 2016. gada 25. augusta studiju akreditācijas komisijas sēdes lēmumu Nr.23.A.

Ekspertes slēdzienā izmaiņas tika atbalstītas un pozitīvi novērtētas, papildu rekomendāciju nebija.

Pielikumi

I - Informācija par augstskolu/ koledžu		
Informācija par studiju virziena īstenošanu filiālēs (ja attiecināms)		
Saraksts ar galvenajiem augstskolas/ koledžas iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem	Ieksejo normatīvo aktu saraksts.zip	List of internal regulations.zip
Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūra	RTU_Parvaldibas_Struktura.pdf	RTU_Management_Structure.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.1. Studiju virziena pārvaldība		
Studiju virziena attīstības plāns	Attīstības plāns 2021. - 2026. gadam.pdf	Plan for the development of the study field.pdf
Studiju virziena pārvaldības struktūra	Studiju_virziena_parvaldibas_struktura.jpg	Study_Direction_Management_Structure.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta.	Līgums_Stud.turpināšana_Agreement_Transition.zip	Līgums_Stud.turpināšana_Agreement_Transition.zip
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	Apliecinājums - par zaudējumu kompensāciju.edoc	Confirmation - on compensation for losses.edoc
Studiju līguma tipveida paraugs	Studiju_ligumi.zip	Study_agreements.zip
II - Studiju virziena raksturojums - 2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte		
Studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātu analīze	Studējošo_absolventu_un_darba_devēju_aptauju_rezultātu_analīze.pdf	Analysis of the results of surveys of students, graduates and employers.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums		
Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem	Studiju_virziena_mācībspēki_Study field teaching staff____.xlsx	Studiju_virziena_mācībspēki_Study field teaching staff____.xlsx
Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā)	Mācībspēku_CV_LV.zip	Academic_staff_CV_EN.zip
Augstskolas/ koledžas rektora, direktora, studiju programmas vai virziena vadītāja parakstīti apliecinājumi, ka studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku valsts valodas zināšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.	Apliecinājums - valsts valodas zināšanas.edoc	Confirmation - knowledge of the state language.edoc
Augstskolas/ koledžas apliecinājumu par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams timek/vietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	Apliecinājums - svešvalodu prasme.edoc	Confirmation - knowledge of the foreign language.edoc
II - Studiju virziena raksturojums - 2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade		
Kvantitatīvo datu apkopojums par studiju virzienam atbilstošām zinātniskās un/vai lietiskās pētniecības un/ vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā	Kvantitatīvo datu apkopojums par studiju virziena aktivitātēm.pdf	Summary of quantitative data on scientific activities corresponding to the study field.pdf
Mācībspēku publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts (1).pdf	Mācībspēku publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts (1).pdf	List of the publications, patents, and artistic creations of the teaching staff over the reporting period.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.5. Sadarbība un internacionalizācija		
Sadarbības līgumu saraksts ar citām institūcijām, t.sk. par prakses nodrošināšanas līgumiem	sadarbibas_ligumu_saraksts_cooperation_agreements_list.pdf	sadarbibas_ligumu_saraksts_cooperation_agreements_list.pdf
Statistikas dati par ārvalstu studējošajiem un mācībspēkiem	ārvalstu_studējošie_mācībspēki_students_staff_from_abroad.pdf	ārvalstu_studējošie_mācībspēki_students_staff_from_abroad.pdf
Statistikas dati par studējošo izejošo un ienākošo mobilitāti (norādot studiju programmas)	studējošo_izejošo_ienākošā_mobilitāte_students_outgoing_incoming_mobility.pdf	studējošo_izejošo_ienākošā_mobilitāte_students_outgoing_incoming_mobility.pdf
Statistikas dati par mācībspēku ienākošo un izejošo mobilitāti	Mācībspēku_ienākošā_izejošā_mobilitāte_Incoming_Outgoing_Staff_Mobility.pdf	Mācībspēku_ienākošā_izejošā_mobilitāte_Incoming_Outgoing_Staff_Mobility.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana		
Rekomendāciju izpildes pārskats par saņemtajām rekomendācijām gan iepriekšējā akreditācijā, gan licencēšanas un / vai izmaiņu novērtēšanas procedūrās un/ vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā	Rekomendāciju_izpildes_pārskats.pdf	Report_on_the_Implementation_of_Recommendations.pdf
Ar drošu elektronisko parakstu parakstīts iesniegums studiju virziena novērtēšanai	01000-2.2.1-e_122.edoc	01000-2.2.1-e_122.edoc
III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs		
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam		
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām		
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai		
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)		
Studiju kursu/ moduļu apraksti		
Studējošo prakses organizācijas apraksts		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Citi pielikumi

Dokumenta nosaukums	Dokuments
WCO Professional Standards 2019	WCO Professional Standards 2019.pdf
EC Recognition Certificate Bachelors	EC Recognition Certificate Bachelors.pdf
EC Recognition Certificate Masters	EC Recognition Certificate Masters.pdf
WCO Certificate	WCO Certificate.pdf
RTU EC certificates for Bachelor`s and Master`s Programmes	Certificate_RTU_EC_bak_mag.pdf
RTU WCO certificates for Bachelor`s and Master`s Programmes	Certificate_RTU_WCO_bak_mag.pdf
Studiju virziena studiju programmām piejamie elektroniskie resursi	Studiju virziena studiju programmām piejamie elektroniskie resursi.pdf
Electronic resources for the programmes of the study field	Electronic resources for the programmes of the study field.pdf
Stud.virz.akred.lapa_nr.24_Stud._field_accred._licence_no.24	Stud.virz.akred.lapa_nr.24_Stud._field_accred._licence_no.24.pdf
Stud.virz.akred.lapa_nr.99_Study_field_accred.licence_No.99	Stud.virz.akred.lapa_nr.99_Study_field_accred.licence_No.99.pdf
Expert_report_all_progr._2012_ekspertu_ziņojum	Expert_report_all_progr._2012_ekspertu_ziņojums.pdf
EK_atzīšanas_lēmums_bak_EC Recognition Decision_Bachelors in Admin. of Customs and Taxes_Latvia	EK_atzīšanas_lēmums_bak_EC Recognition Decision_Bachelors in Admin. of Customs and Taxes_Latvia.pdf
EK_atzīšanas_lēmums_mag_EC Recognition Decision_Masters in Admin. of Customs and Taxes_Latvia	EK_atzīšanas_lēmums_mag_EC Recognition Decision_Masters in Admin. of Customs and Taxes_Latvia.pdf
Expert_report_2012_RTU_ekspertu_ziņojums	Expert_report_2012_RTU_ekspertu_ziņojums.pdf
EK_atzītās_progr_2021 EU Recognised programmes	EK_atzītās_progr_2021 EU Recognised programmes.pdf
EK_atbilstības_analīze_bak_Qualitative Assessment Details_Bachelors in Admin. of Customs and Taxes_Latvia	EK_atbilstības_analīze_bak_Qualitative Assessment Details_Bachelors in Admin. of Customs and Taxes_Latvia.pdf
EK_atbilstības_analīze_mag_Qualitative Assessment Details_Masters in Admin. of Customs and Taxes_Latvia	EK_atbilstības_analīze_mag_Qualitative Assessment Details_Masters in Admin. of Customs and Taxes_Latvia.pdf
Studiju virziena „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” komisijas sastāvs	Studiju virziena „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” komisijas sastāvs.pdf
Studiju programmu pašnovērtējuma darba grupa	Studiju programmu pašnovērtējuma darba grupa_ok.pdf
Piemērus sadarbībai ar RTU Sabiedrisko attiecību nodaļu _ Examples of RTU SESMI cooperation with RTU Department of Public Affairs	Piemērus sadarbībai ar RTU Sabiedrisko attiecību nodaļu _ Examples of RTU SESMI cooperation with RTU Department of Public Affairs.pdf
Finansējums pa izmaksu pozīcijām laika periodā no 2013.-2022.gadam/Funding by Positions by the period from 2013-2022	Finansējums pa izmaksu pozīcijām laika periodā no 2013.-2022.gadam_Funding by Positions by the period from 2013-2022.pdf
Muitas un nodokļu administrēšana ekspertes slēdziens	Muitas un nodokļu administrēšana.PDF
RTU IT sistemu saskarnes.zip	RTU IT sistemu saskarnes.zip
Screenshots of RTU IT systems.zip	Screenshots of RTU IT systems.zip
Minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti	Par_minimālo_studējošo_skaitu_studiju_programmās.pdf
Minimum number of students to ensure the cost-effectiveness of the study program	On_minimal_number_of_students_in_study_programmes.pdf
Elektronisko resursu lietošanas statistika	Elektronisko resursu lietošanas statistika.pdf
Electronic resource usage statistics	Electronic resource usage statistics.pdf
Finansējuma sadalījums starp izmaksu pozīcijām/ Breakdown of funding between cost items	Finansējuma_sadalījums_starp_izmaksu_pozīcijām_Breakdown_of_funding_between_cost_items.pdf

Drošības inženierija (42862)

Studiju virziens	<i>Iekšējā drošība un civilā aizsardzība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Drošības inženierija</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42862
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Māris</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Ziemelis</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>maris.ziemelis_1@rtu.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Doktors</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>+371 29178601</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Studiju programmas mērķis ir sagatavot darba aizsardzības inženierus- darba aizsardzības speciālistus, kuri var arī īstenot ugunsdrošības un civilās aizsardzības speciālista funkcijas, veidot studentu izpratni par profesionālo ētiku un labās prakses principiem darba aizsardzībā, kā arī veidot pamatu turpmākām studijām augstāka līmeņa zināšanu un kompetences iegūšanai.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>Studiju programmas vispārīgie uzdevumi:</i> <i>-nodrošināt bakalaura studiju līmenim un starptautiskiem standartiem atbilstošu un konkurētspējīgu izglītību drošības inženierijā, sagatavot studējošos praktiskam darbam;</i> <i>-sniegt studentiem vispusīgas zināšanas, veidot prasmes un attīstīt iemaņas atbilstoši darba tirgus formulētajām prasībām drošības inženierim, atbilstoši normatīvo aktu prasībām darba, ugunsdrošības un civilās aizsardzības speciālistam;</i> <i>- veicināt studējošo interesi par turpmāko izglītošanos un pilnveidošanos, profesionālo zināšanu papildināšanu;</i> <i>- nodrošināt studiju programmas satura, studiju procesa, zinātniski pētnieciskā darba attīstību un izmaiņas atbilstoši jomas un starptautiskās prakses attīstībai;</i> <i>- rosināt studējošo interesi par valstī notiekošajiem procesiem tehnogēnās vides drošības jomā, stimulēt studentu attīstību par pozitīvu, atbildīgu un rīcībspējīgu personību, kas prot patstāvīgi rīkoties un patstāvīgi pieņemt lēmumus;</i> <i>-veicināt akadēmiskā personāla un studentu savstarpējo mijiedarbību zinātniski pētnieciskā darba veikšanā un iegūto rezultātu praktiskā izmantošanā;</i> <i>- attīstīt akadēmiskā personāla un studentu starptautisko apmaiņu un dalību izglītības veicināšanas un zinātniskajos projektos.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<i>Studiju programmas absolvents:</i> -spēj izveidot, ieviest un nodrošināt visaptverošu darba aizsardzības pārvaldības sistēmu, sadarboties ar valsts pārvaldes iestādēm, kā arī plānot un realizēt nepieciešamās instruktāžas un apmācības darba aizsardzības jomā, nodrošināt obligāto veselības pārbaūžu norisi, arodslimību gadījumu pārvaldību un nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām; -spēj novērtēt darba vides riska faktoros, izvēloties un pielietojot dažādas darba vides riska novērtēšanas metodes un aprēķinus, kā arī sniegt priekšlikumus par inženiertehniskiem drošības risinājumiem, veicot atbilstošus aprēķinus, izstrādāt un organizēt darba vides risku novēršanas vai samazināšanas pasākumus līdz pieļaujamajam līmenim, kā arī veikt instruktāžu un apmācību nodarbinātajiem par darba vides riska faktoru ietekmi un aizsardzību pret tiem; -spēj piedalīties darba vides pārveidē, jauna darba aprīkojuma un jaunu tehnoloģiju ieviešanas procesā, izvērtējot uzņēmuma izmantoto aprīkojumu atbilstību standartiem, nodrošināt bīstamo iekārtu drošības uzraudzību, kā arī noteikt drošības ierīces un tehnoloģijas, un veikt nodarbināto apmācību; -spēj piedalīties ugunsdrošības, civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldības risinājumu plānošanā un ieviešanā, nodrošināt nepieciešamos pasākumus krīzes komunikācijā, nodrošināt pirmās palīdzības pieejamību un realizāciju, kā arī piedalīties apdraudējuma apkārtējai videi novērtēšanas un mazināšanas pasākumos; -spēj pastāvīgi pilnveidot profesionālo kvalifikāciju un zināšanas, sekot līdzi darba aizsardzības un inženiertehniskajām aktualitātēm, plānot un organizēt darba aizsardzības pasākumus, lietot atbilstošas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, kā arī izstrādāt pārskatus, rakstīt publikācijas un sagatavot prezentācijas par novitātēm nozarē, veidot sociālo dialogu sabiedrībā, piedalīties uzņēmuma reputācijas veidošanā, sazināties valsts valodā (C2 līmenis) un vienā vai vairākās svešvalodās.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 4 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	vidējā izglītība
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds darba aizsardzībā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Darba aizsardzības inženieris

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 633 "Profesijas standarta, profesionālās kvalifikācijas prasību (ja profesijai neapstiprina profesijas standartu) un nozares kvalifikāciju struktūras izstrādes kārtība" 10.punktā noteikto kārtību 2022.gadā profesiju standarts tika aktualizēts un 2022.gada 8.jūnija Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes sēdē tika saskaņots jaunais "Darba aizsardzības inženiera" profesijas standarts.

2022.gadā studiju programmas parametros ir veiktas izmaiņas piešķiramajā kvalifikācijā. Ar RTU IEVF Domes lēmumu (protokols Nr. 115 (22000-1.1/20)) 2022.gada 13. decembrī tika nolemts profesionālā bakalaura studiju programmā "Drošības inženierija" mainīt iegūstamo profesionālo kvalifikāciju no "Darba aizsardzības vecākais speciālists" uz "Darba aizsardzības inženieris" (angļu valodā "Occupational Safety Engineer"). Darba aizsardzības inženiera profesionālās kvalifikācijas prasības saskaņotas Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2022. gada 8. jūnija sēdē (protokols Nr.3), kas atbilst sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (6. LKI).

Ar RTU IEVF Domes lēmumu (protokols Nr. 9 (22000-1.1/17)) 2023.gada 16. oktobrī tika nolemts apstiprināt asociēto profesoru Māri Ziemeli profesionālās bakalaura studiju programmas "Drošības inženierija" direktora amatā.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Profesionālā bakalaura studiju programma "Drošības inženierija" atbilst studiju virzienam "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība". Programmā ietvertie studiju kursi aptver tādas zināšanu jomas kā darba vides aizsardzība un drošība, cilvēku veselība darbā, kā arī ugunsdrošība un civilā aizsardzība. Programmā ietvertas starpdisciplināras komponentes. Atbilstoši izglītības klasifikācijai (LR MK not. Nr.322, 2017.g.) studiju programma ir civilās un militārās aizsardzības pakalpojumu tematiskajā jomā - Darba aizsardzība un drošība (kods 862), (ISCED-2013 klasifikācijā: 1022 Occupational health and safety).

Studiju virziena mērķis ir nodrošināt sistēmisku un secīgu izglītību iekšējās drošības un civilās aizsardzības jomās. Studiju virzienā esošās studiju programmas "Drošības inženierija" mērķi ir pakārtoti studiju virziena mērķim, kopumā veidojot vienotu sistēmu, vienlaikus atspoguļojot katras

studiju programmas specifiku.

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Drošības inženierija” absolventiem tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija “Darba aizsardzības inženieris” (profesijas kods 2149 35) un bakalaura grāds darba aizsardzībā. Studiju programmas nominālais ilgums ir 4 gadi un apjoms 160 KP (240 ECTS) .

Studenti šajā programmā tiek imatrikulēti konkursa kārtībā pēc vidējās izglītības centralizēto eksāmenu rezultātiem. Programmā nav speciālu uzņemšanas prasību.

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Drošības inženierija” mērķis ir sagatavot darba aizsardzības inženierus- darba aizsardzības speciālistus, ugunsdrošības un civilās aizsardzības speciālistus, veidot studentu izpratni par profesionālo ētiku un labās prakses principiem darba aizsardzībā, kā arī veidot pamatu turpmākām studijām augstāka līmeņa zināšanu un kompetences iegūšanai.

Atbilstoši studiju programmas mērķim ir izvirzīti šādi uzdevumi:

- nodrošināt profesionālā bakalaura studiju līmenim un starptautiskiem standartiem atbilstošu un konkurētspējīgu izglītību drošības inženierijā, sagatavot studējošos praktiskam darbam;
- sniegt studentiem vispusīgas zināšanas, veidot prasmes un attīstīt iemaņas atbilstoši darba tirgus formulētajām prasībām drošības inženierim, atbilstoši normatīvo aktu prasībām darba, ugunsdrošības un civilās aizsardzības speciālistam;
- veicināt studējošo interesi par turpmāko izglītošanos un pilnveidošanos, profesionālo zināšanu papildināšanu;
- nodrošināt studiju programmas saturu, studiju procesa, zinātniski pētnieciskā darba attīstību un izmaiņas atbilstoši jomas un starptautiskās prakses attīstībai;
- rosināt studējošo interesi par valstī notiekošajiem procesiem tehnogēnas vides drošības jomā, stimulēt studentu attīstību par pozitīvu, atbildīgu un rīcībspējīgu personību, kas prot patstāvīgi rīkoties un patstāvīgi pieņemt lēmumus;
- veicināt akadēmiskā personāla un studentu savstarpējo mijiedarbību zinātniski pētnieciskā darba veikšanā un iegūto rezultātu praktiskā izmantošanā;
- attīstīt akadēmiskā personāla un studentu starptautisko apmaiņu un dalību izglītības veicināšanas un zinātniskajos projektos.

Studiju programmas apguvi noslēdz valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir bakalaura darba izstrāde un publiska aizstāvēšana Valsts pārbaudījuma komisijas (VPK) atklātā sēdē. Bakalaura darbu var aizstāvēt tikai gadījumā, ja sekmīgi ir novērtētas studenta zināšanas un iemaņas nozares teorētiskajās un specializācijas jomās. VPK sastāvā ir vismaz pieci komisijas locekļi. Komisijas vadītājs un vismaz puse no komisijas sastāva ir nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji. Studējošo zināšanas, prasmes un kompetenci VPK koleģiāli novērtē 10 ballu skalā. Profesionālā bakalaura studiju programma “Drošības inženierija” noslēgumā tiek piešķirts bakalaura grāds darba aizsardzībā un darba aizsardzības inženiera kvalifikācija, kas apliecina, ka rezultātā tiek iegūtas tādas darba aizsardzības inženieriem nepieciešamās zināšanas un kompetences kā: spēja izveidot, ieviest un nodrošināt visaptverošu darba aizsardzības pārvaldības sistēmu, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, sadarboties ar valsts pārvaldes iestādēm, kā arī plānot un realizēt nepieciešamās instruktāžas un apmācības darba aizsardzības jomā; spēja nodrošināt obligāto veselības pārbaužu norisi, arodslimību gadījumu pārvaldību un nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām; spēja novērtēt darba vides riska faktorus, izvēloties un pielietojot dažādas darba vides riska novērtēšanas metodes un aprēķinus, kā arī sniegt

priekšlikumus par inženiertehniskiem drošības risinājumiem, veicot atbilstošus aprēķinus; spēja izstrādāt un organizēt darba vides risku novēršanas vai samazināšanas pasākumus līdz pieļaujamajam līmenim, kā arī veikt instruktāžu un apmācību nodarbinātajiem par darba vides riska faktoru ietekmi un aizsardzību pret tiem; spēja piedalīties darba vides pārveidē, jauna darba aprīkojuma un jaunu tehnoloģiju ieviešanas procesā, izvērtējot uzņēmuma izmantoto aprīkojumu atbilstību standartiem, nodrošināt bīstamo iekārtu drošības uzraudzību, kā arī noteikt drošības ierīces un tehnoloģijas, un veikt nodarbināto apmācību; spēja piedalīties ugunsdrošības, civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldības risinājumu plānošanā un ieviešanā, nodrošināt nepieciešamos pasākumus krīzes komunikācijā, nodrošināt pirmās palīdzības pieejamību un realizāciju, kā arī piedalīties apdraudējuma apkārtējai videi novērtēšanas un mazināšanas pasākumos; spēja pastāvīgi pilnveidot profesionālo kvalifikāciju un zināšanas, sekot līdzi darba aizsardzības un inženiertehniskajām aktualitātēm, ievērojot darba tiesisko attiecību, darba aizsardzības, vides aizsardzības un civilās aizsardzības prasības; spēja plānot un organizēt darba aizsardzības pasākumus, lietot atbilstošas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, kā arī izstrādāt pārskatus, rakstīt publikācijas un sagatavot prezentācijas par novitātēm nozarē; spēja strādāt individuāli un komandā, veidot sociālo dialogu sabiedrībā, piedalīties uzņēmuma reputācijas veidošanā, savas atbildības ietvaros rīkoties ētiski un atbildīgi.

Profesionālajai bakalaura studiju programmai "Drošības inženierija" ir definēti 5 sasniedzamie studiju rezultāti, kas atbilst profesijas standarta "Darba aizsardzības inženieris" definētajiem darba aizsardzības inženiera darba pienākumiem, uzdevumiem un kompetencēm. Savukārt, studiju programmas studiju kursu aprakstos izvirzītie mērķi un studiju kursa sasniedzamie rezultāti ir cieši saistīti ar kopējās programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, un kursu saturs ir pakārtots studiju programmas rezultātu sasniegšanai (skatīt 8.pielikumu).

Analizējot studiju programmas studiju kursa aprakstus, var secināt, ka to rezultāti nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Katrā studiju kursā ir iekļautas zināšanas, kā arī ir paredzēti uzdevumi, kuri ļauj sasniegt profesijas standartā nepieciešamās profesionālās kompetences un zināšanas, attīsta studējošo pētnieciskās prasmes, diskutēšanas, kritiskās domāšanas un analīzes kompetences.

Katru gadu notiek studiju kursu satura audits, kas palīdz kontrolēt un atjaunot studiju kursu saturu, mācību metodes un aktualizēt sasniedzamos rezultātus.

Analizējot atbilstību Ministru kabineta noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" (skatīt 6.pielikumu), var secināt, ka:

- Studiju programmas mērķi ir atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajām prasībām;
- Studiju programmas apjoms un tās strukturālais sadalījums atbilst valsts izglītības standartā noteiktajam;
- Programmas saturs atbilst valsts izglītības standartā noteiktajām prasībām. Programmas pamatdaļas ir studiju kursi, prakse ārpus izglītības iestādes un valsts pārbaudījums-bakalaura darbs;
- Programmas vērtēšanas principi ir atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajam;
- Pozitīvie sasniegumi tiek summēti;
- Katra studiju kursa noslēgumā vērtējums ir obligāts;
- Summārais vērtējums, kas veidojas no vairākiem zināšanu pārbaudījumu veidiem;
- Prasību atklātība un skaidrība - pārbaudījumu prasības ir pieejamas visiem interesentiem pie studiju programmas administrācijas vai mācībspēkiem, tiek izskaidrotas konkrētā studiju kursa apguves sākumā (pirmajā nodarbībā), kā arī ievietotas ORTUS e-studiju sistēmā kopā ar studiju kursa aprakstu;
- Pārbaudes veidu dažādība - patstāvīgie darbi, kontroldarbi, semināri, ieskaites, eksāmeni,

prakses darba aizstāvēšana, bakalaura darba aizstāvēšana u.c.

Pārbaudījumu saturs un apjoms ir atbilstošs studiju kursu aprakstā noteiktajam saturam un profesionālās kvalifikācijas prasību un zināšanu prasībām. Visi nosacījumi ir aprakstīti katra studiju kursa aprakstā.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Darba aizsardzības likums (spēkā no 01.01.2002.) nosaka darba devēja pienākumu izveidot darba aizsardzības sistēmu, kā arī veikt darba aizsardzības pasākumus, kuros ietilpst, piemēram, apmācību organizēšana, risku vērtēšana, preventīvo pasākumu veikšana. Par darbinieku veselību un drošību darbā, pēc Darba aizsardzības likuma normām, ir atbildīgs darba devējs, tomēr lai nodrošinātu nepieciešamo kvalitāti, darbā tiek pieņemts darba aizsardzības speciālists vai piesaistīta kompetentā institūcija.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.99 „Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju” 5.1 punktu - ja uzņēmumā ir 6 līdz 10 nodarbināto, darba devējs drīkst neiesaistīt kompetentu institūciju, ja viņš nodrošina to, ka 1) uzņēmumā ir izveidota un darbojas darba aizsardzības sistēma, 2) darba vides iekšējo uzraudzību un risku novērtēšanu uzņēmumā veic darba aizsardzības speciālists, kura zināšanas atbilst vienai no šādām prasībām:

- ieguvis profesionālo augstāko izglītību darba aizsardzībā;
- ieguvis augstāko izglītību dabaszinātnēs, inženierzinātnēs, veselības aizsardzības jomā vai tiesību zinātnēs un viņam ir vismaz piecu gadu darba pieredze attiecīgajā profesijā vai darba aizsardzībā, kā arī viņš ir apguvis darba aizsardzības pamatlīmeņa zināšanu izglītības programmu 160 stundu apjomā ;
- apguvis darba aizsardzības pamatlīmeņa zināšanu izglītības programmu un specializēto zināšanu izglītības programmu darba aizsardzības jomā saistībā ar attiecīgo komercdarbības veidu.

Augstāk minēto noteikumu 5.2 punktā noteikts - ja uzņēmumā ir 11 vai vairāk nodarbināto, darba devējs drīkst neiesaistīt kompetentu institūciju, ja viņš nodrošina šādu prasību izpildi:

- uzņēmumā ir izveidota un darbojas darba aizsardzības sistēma;
- darba vides iekšējo uzraudzību un risku novērtēšanu uzņēmumā veic darba aizsardzības speciālists, kas ieguvis profesionālo augstāko izglītību darba aizsardzībā.

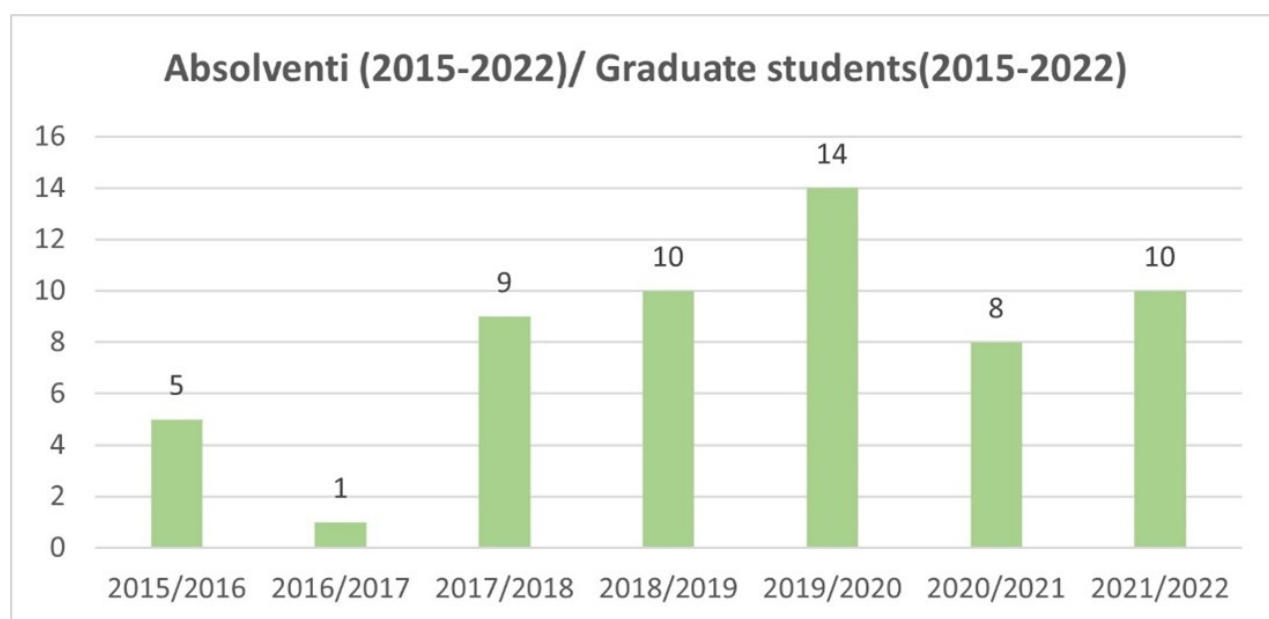
Līdz ar to, atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, visos uzņēmumos ir nepieciešams darba aizsardzības speciālists. Studiju programma “Drošības inženierija absolventiem” piešķir arī sertifikātu par ugunsdrošības apgušanu 160 h apjomā, līdz ar to studiju programmas absolventi var veikt ne tikai darba aizsardzības speciālista pienākumus, bet arī būt kā atbildīgais par ugunsdrošību, atbilstoši “Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likumam” (spēkā no 01.01.2003.).

Līdz šim Latvijā tika īstenotas tikai dažas līdzīgas studiju programmas, kas kopumā pozitīvi ietekmē tehnogēnās vides drošību, tomēr nenodrošina šī aspekta kompleksu redzējumu un iespēju kontrolēt ražošanas ietekmi uz apkārtējo darba vidi kopumā, kā arī nenodrošina drošības ilgtspējīgu un kompleksu monitoringu un cilvēku resursu dzīvības un veselības kvalitāti. Ražošanas tehnoloģijas integrācijas līmeņa pieaugums noved pie tehnogēnās vides drošības kompleksa vērtējuma

nepieciešamības. Ja iepriekš darba aizsardzība, ugunsdrošība un civilā aizsardzība tika apskatītas kā nosacīti atsevišķas disciplīnas, tad tehnogēnā integrācija – ražošanas procesu automatizācija, savienojot vienā sistēmā secīgas, dažādas tehnoloģijas (dažādas bīstamības pakāpes un dažādas ietekmes raksturu uz cilvēka veselību, dzīvību un labklājību), nosaka darba vides drošības un pārvaldības izglītības disciplīnu integrācijas nepieciešamību. Studiju programma tiek īstenota ar dažādu mācību metožu palīdzību: lekcijas, praktiskās nodarbības, kursa darbi un mācību prakse. Studiju laikā studējošie apgūst padziļinātas zināšanas par tehnogēnās darba vides kompleksa vērtēšanas pamatprincipiem, kompleksu darba vides problēmu risināšanas metodēm.

Studiju programmas saturs veidots saskaņā ar profesijas standartu “Darba aizsardzības inženieris” (profesijas kods – 2149 35) un izpildot tā prasības. Studiju programmas atbilstības novērtējums profesijas standartam dots 7.pielikumā. Var redzēt, ka katram profesijas standartā definētajam zināšanu līmenim (priekšstata, izpratnes vai lietošanas līmenim) ir veidoti kursi ar atbilstošu saturu un tēmām. Līdz ar to var secināt, ka profesionālā bakalaura studiju programma “Drošības inženierija” atbilst profesijas standartā noteiktajām prasībām.

Tā kā šajā studiju programmā tiek imatrikulēti studenti pēc vispārējās vidējās izglītības iegūšanas, tas nozīmē, ka studentiem parasti nav iepriekšēju zināšanu un darba pieredzes nozarē. Studiju programma paredzēta darba aizsardzības inženieru sagatavošanai dažādu nozaru uzņēmumiem, kā arī valsts iestādēm. Studiju laikā paredzēta jomai raksturīgo zināšanu apguve par darba aizsardzību, normatīvajiem aktiem, kuri regulē jomu, darba vides iekšējo uzraudzību, darba vides riska faktoru novērtēšanu un pārvaldīšanu, kā arī zināšanas par civilo aizsardzību un ugunsdrošību u.c. Paralēli teorētisko zināšanu apgūšanai paredzēta vingrināšanās to praktiskajā pielietojumā, kā arī praktizēšanās uzņēmumu vai valsts iestāžu darba aizsardzības nodaļās. Atbilstoši normatīvajiem aktiem, jebkurā uzņēmumā vai iestādē ir jābūt izstrādātai darba aizsardzības sistēmai, kas sevī ietver saskaņotu un visaptverošu darba aizsardzības pārvaldības sistēmu, kā arī ir jāveic nepieciešamie pasākumi, kas nodrošina nekaitīgus un drošus darba apstākļus, līdz ar to studiju programma sagatavo tautsaimniecībai nozīmīgus speciālistus, turklāt iegūtās zināšanas ļauj pildīt arī ugunsdrošības un civilās aizsardzības speciālista pienākumus. Darba aizsardzības sistēmas izveide palīdz uzņēmumiem un iestādēm nodrošināt darbinieku drošību un veselību darbā ar dažādiem preventīviem, saimnieciskiem, sociāliem, tehniskiem un organizatoriskiem pasākumiem, kā arī izveidot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, novēršot nelaimes gadījumus darbā un arodslimības, tādējādi radot vērtību visai sabiedrībai kopumā.

Aplūkojot absolventu statistiku, var secināt, ka vislielākais absolventu skaits ir bijis 2019./2020.

studiju gadā (14 absolventi), bet vismazākais – 2016./2017. studiju gadā (1 absolvents). 2016./2017. studiju gada nelielais absolventu skaits ir izskaidrojams ar to, ka uzņemšana šī gada absolventiem notika 2013./2014. studiju gadā, bet neviens students netika uzņemts, kā rezultātā 2016./2017. studiju gadā studijas pabeidza tikai 1 studējošais no 2012./2013.studiju gada uzņemšanas, kurš bija ņēmis akadēmisko atvaļinājumu un 2016./2017. studiju gadā absolvēja programmu. Tā kā studiju programma tika uzsākta 2011./2012.studiju gadā tikai kā maksas studiju programma, tad pirmajos gados uzņemto studentu skaits ir neliels, bet līdz 2015./2016. studiju gadam absolventu nav vispār. Savukārt, 2013./2014. studiju gadā tika piešķirtas budžeta vietas un turpmākajos gados ir redzams programmā studējošo skaita pieaugums, kas atspoguļojas arī absolvējušo studentu statistikas rādītājos nākamajos gados.

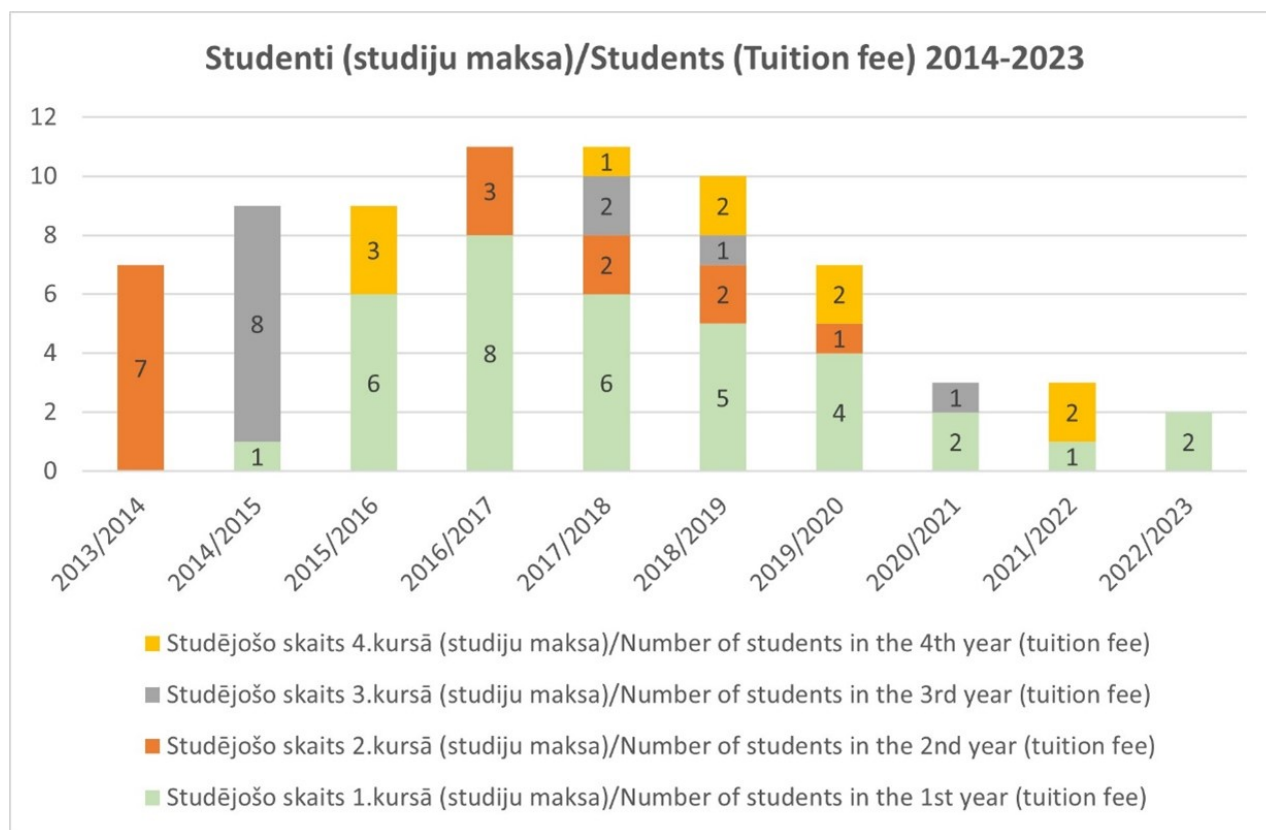
Kopumā pārskata periodā studiju programmu ir absolvējuši 57 studenti. Nelielais absolventu skaits pārskata periodā izskaidrojams ar to, ka pirmā uzņemšana studiju programmā notika tikai sākot ar 2011./2012.studiju gadu un studiju ilgums ir 4 gadi, līdz ar to pirmie absolventi bija tikai sākot ar 2016./2017.studiju gadu. No statistikas datiem ir redzams absolventu skaita pieaugums, kas liecina par to, ka programma ir pieprasīta un perspektīva, jo programmas absolventi var strādāt par darba aizsardzības vecākajiem speciālistiem (kopš 2022.gada 8.jūnija saistībā ar izmaiņām profesijas standartā kā darba aizsardzības inženieri) uzņēmumos un iestādēs neatkarīgi no īpašuma formas, sniegt pakalpojumus kā kompetentie speciālisti, kā arī var tikt nodarbināti kā valsts darba inspektori Valsts darba inspekcijā.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Profesionālā bakalaura studiju programma “Drošības inženierija” tiek īstenota kā pilna laika klātienes studiju programma, kurā studijas notiek tikai latviešu valodā gan par valsts finansējumu, gan personīgajiem līdzekļiem.

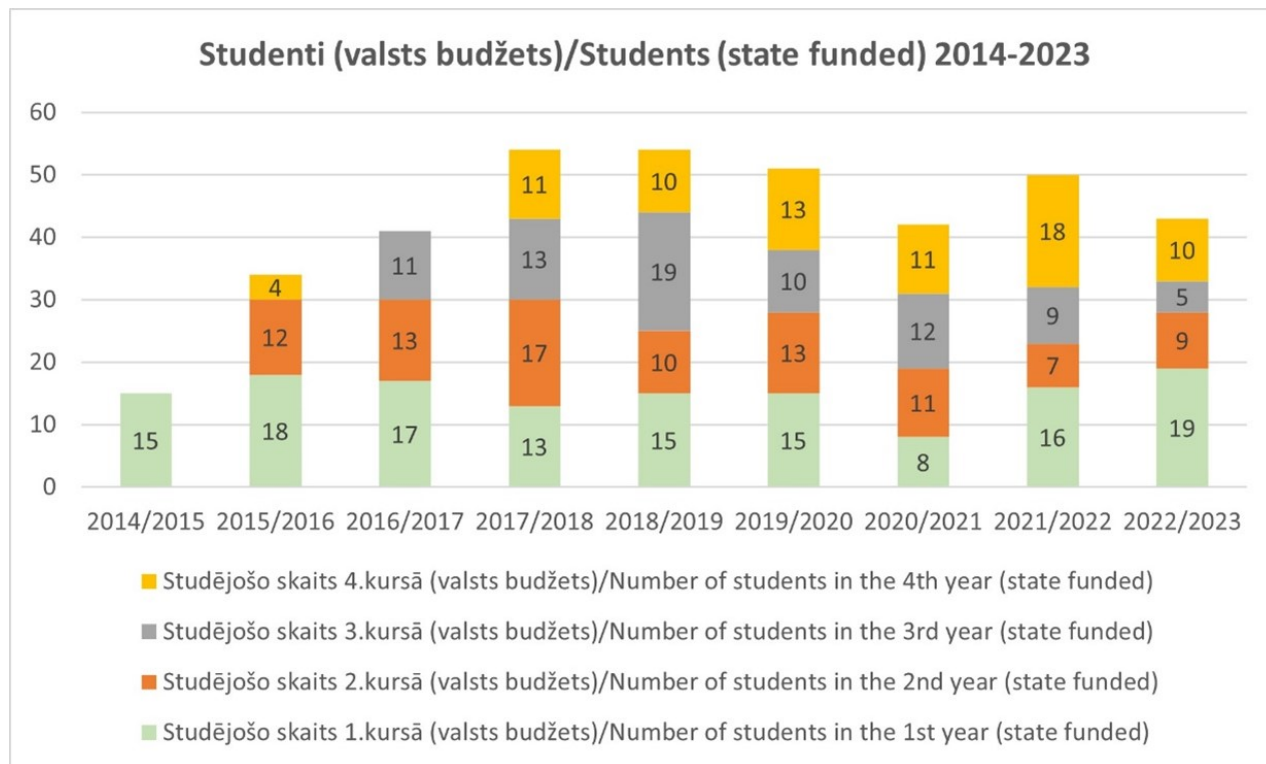
Studējošo skaits par personīgajiem līdzekļiem ir salīdzinoši neliels (skat. attēlu zemāk).

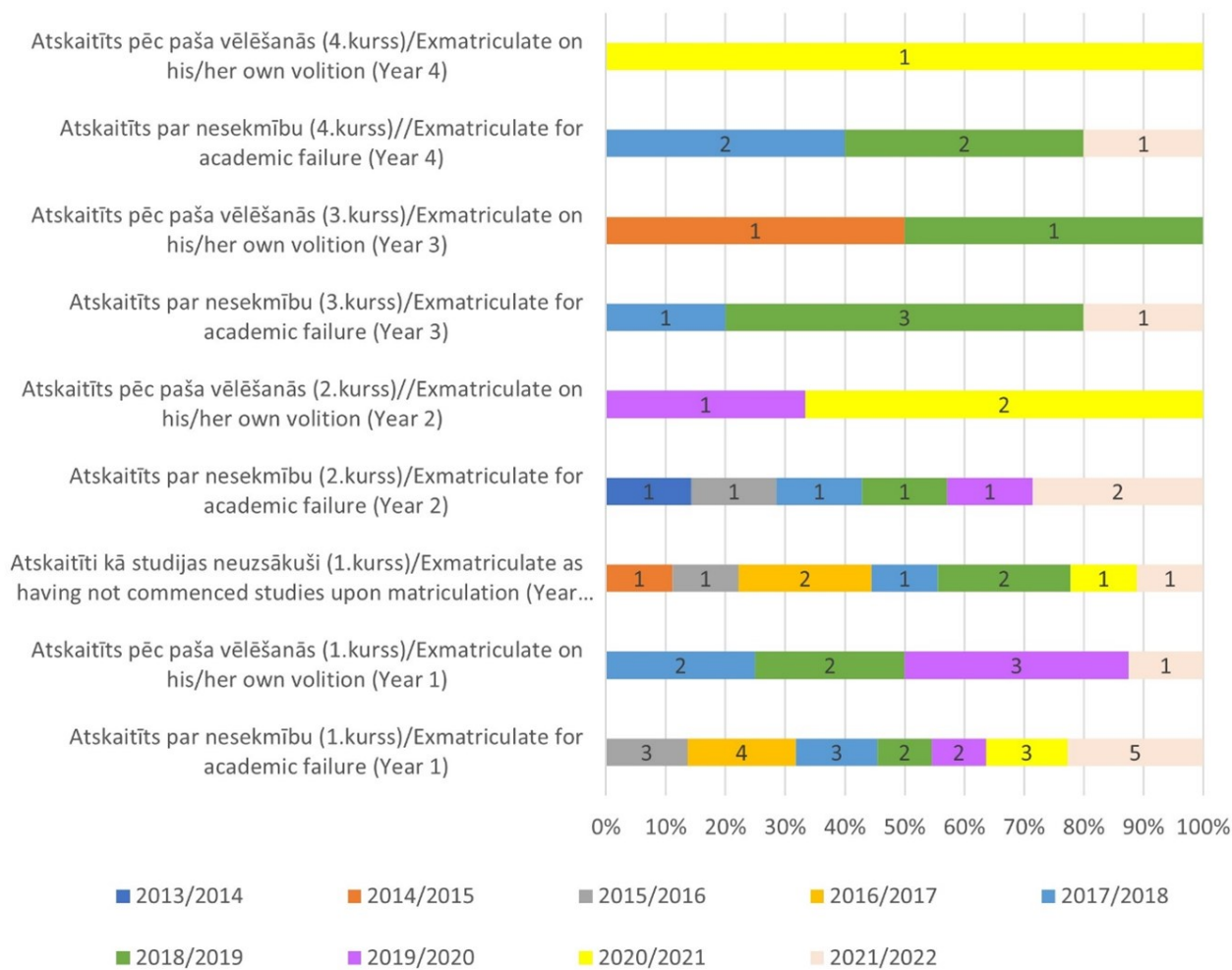
Vislielākais studējošo skaits 1.kursā par personīgajiem līdzekļiem ir bijis 2016./2017.studiju gadā – 8 studenti, bet vismazākais 2021./2022. studiju gadā 1 students. Tas skaidrojams ar to, ka šajā studiju gadā tika paaugstināta studiju maksa, kā arī to, ka pandēmijas ietekmē samazinājās studējošo maksātspēja. Par personīgajiem līdzekļiem vislielākais skaits starp 2.kursa studentiem ir vērojams 2013./2014. studiju gadā (7 studenti), kad budžeta vietu šajā studiju programmā vēl vispār nebija un studēt varēja tikai par personīgajiem līdzekļiem. Savukārt 2014./2015., 2015./2016., 2020./2021., 2021./2022. un 2022./2023. studiju gadā starp 2.kursa studentiem nebija neviena, kas studētu par personīgajiem līdzekļiem. Par personīgajiem līdzekļiem 3.kursā visvairāk studēja 2014./2015. studiju gadā (8 studējošie), bet 2015./2016., 2016./2017., 2019./2020., 2021./2022. un 2022./2023. studiju gadā studējošo par personīgajiem līdzekļiem nebija vispār. Par personīgajiem līdzekļiem studējošo 4.kursā visvairāk bija 2015./2016. studiju gadā (3 studējošie), bet vismazāk 2017./2018. studiju gadā (1 studējošais). Pārējos gados 4.kursā par personīgajiem līdzekļiem neviens nestudēja.

Studējošo skaits par valsts budžeta līdzekļiem ir parādīts attēlā zemāk.

Analizējot studējošo skaita dinamiku, var secināt, ka vislielākais studentu skaits par valsts finansējumu 1.kursā ir bijis 2022./2023. studiju gadā – 19 studenti. Tas skaidrojams ar to, ka tika palielināts valsts budžeta vietu skaits. Vismazākais studējošo skaits 1.kursā par valsts finansējumu ir vērojams 2020./2021. studiju gadā – 8 studenti. Tas skaidrojams ar to, ka šajā studiju gadā bija neliels piešķirto budžeta vietu skaits. 2.kursā par valsts finansējumu visvairāk ir bijis studējošo 2017./2018. studiju gadā (17 studējošie), bet vismazāk – 2021./2022. studiju gadā (7 studējošie). 3.kursā par valsts līdzekļiem visvairāk studēja 2018./2019. studiju gadā (19 studējošie), bet vismazāk – 2021./2022. studiju gadā (9 studējošie). 4.kursā par valsts līdzekļiem visvairāk studēja 2021./2022. studiju gadā (18 studējošie), bet vismazāk – 2016./2017. studiju gadā (4 studējošie).

Studējošo atbirums studiju programmā "Drošības inženierija" (2013-2022)/Students dropout in the study program "Safety engineering" (2013-2022)

Analizējot studējošo atbiruma iemeslus, var secināt, ka pārskata periodā 1.kursā vislielāko daļu (14,66 %) veido tādi, kas ir atskaitīti par nesekmību un 5,33 % veido tie, kas atskaitīti pēc paša vēlēšanās, bet 6% atskaitīti kā studijas neuzsākuši. Galvenie nesekmības iemesli 1.kursā ir tas, ka studējošajiem ir vājas priekšzināšanas tādos eksaktajos priekšmetos kā ķīmija, fizika, matemātika. Atbirumam pēc pašu vēlēšanās ir dažādi personīga rakstura iemesli. Savukārt 2.kursā pārskata periodā lielākais atbirums vērojams par nesekmību (7,14 %) un kā otrs iemesls atbirumam ir tie, kas studijas pārtrauca pēc pašu vēlēšanās (3,06%). Šinī gadījumā gan nesekmības iemesli, gan iemesli tam, kāpēc studējošie ir pārtraukuši studijas pēc pašu vēlēšanās, ir tādi paši kā 1.kursa gadījumā. 3.kursā vislielākais atbirums ir par nesekmību - 5,81 %, bet pēc pašu vēlēšanās studijas pārtrauca 2,32 %.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programma atbilst valsts izglītības standartam (skat. 6.pielikumu). Studiju programmas apguves rezultātā studējošie apgūst nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences atbilstoši sestajam profesionālās kvalifikācijas (6.PKL) un sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (6.LKI) līmenim, kas atbilst Darba aizsardzības inženiera profesijas standartam (skat. 7.pielikumu). Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam atspoguļota pielikumā "Studiju programmas atbilstība nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam". Studiju programmas plāns katram studiju programmas īstenošanas veidam dots 9.pielikumā. Savukārt, studiju programmas studiju kursu apraksi doti 10.pielikumā. Studiju kursu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai dots 8.pielikumā. Aplūkojot visus minētos pielikumus, var secināt, ka studiju programma atbilst valsts izglītības standartam un tās apguves rezultātā tiek piešķirta normatīvajam regulējumam atbilstoša izglītība un kvalifikācija, jo studiju programmas saturs un izvirzītie sasniedzamie mērķi tiek veiksmīgi sasniegti, nodrošinot absolventiem nepieciešamās akadēmiskās zināšanas un profesionālās prasmes un kompetences.

Studiju programmas saturs tiek pastāvīgi atjaunots un pilnveidots atbilstoši jaunākajām tendencēm darba aizsardzības jomā, kā arī situācijai darba tirgū un tā prasībām. Lai nodrošinātu programmas kvalitātes paaugstināšanu, pārskata periodā programmas saturā un struktūrā tika veikta virkne izmaiņu, kuru nepieciešamība izrietēja gan no anketēšanas rezultātos apkopotajiem ieteikumiem, gan no izmaiņām normatīvajos aktos un profesiju standartā.

Profesionālās bakalaurs studiju programma "Drošības inženierija" apstiprināta RTU Senāta sēdē 2011. gada 31.janvārī, protokola Nr. 546, nosakot studentu uzņemšanu ar 2011./ 2012. studiju gadu. Studiju programma tiek īstenota kā pilna laika klātienes studijas latviešu valodā. Studiju ilgums pilna laika klātienes formā ir 4 gadi. Studiju programmā tiek uzņemti studenti ar vidējo izglītību. Reflektantu uzņemšana pilna laika pamatstudijās notiek pēc centralizēto eksāmenu rezultātiem. Pēc studiju programmas absolvēšanas tiek piešķirts profesionālais bakalaurs grāds darba aizsardzībā un darba aizsardzības inženiera kvalifikācija. Darba aizsardzības inženieris var darboties kā kompetents speciālists, piedalīties kompetentās institūcijas piedāvāto pakalpojumu sniegšanā darba aizsardzības jomā, kā arī strādāt uzņēmumos vai veikt valsts darba inspektora pienākumus. Iegūtā izglītība ļauj turpināt studijas maģistrantūrā.

Sekojojot nozares un zinātnes tendencēm un studentu, absolventu un darba devēju atsauksmēm, programmas saturā pēc nepieciešamības tiek veiktas izmaiņas, bet programmas studiju kursu saturs tiek aktualizēts ik gadu.

Novērtējot pirmā studiju gada rezultātus, **2013./2014. studiju gadā** studiju programmā “Drošības inženierija” tika veiktas izmaiņas. Obligātajā A daļā trīs studiju kursi tika slēgti, bet vietā iekļauti divi jauni - *Arodveselība un darba fizioloģijas pamati 3 KP* un *Drošības prasības darba vietām 3KP*. Tika palielināts studiju kursa *Risinājumu algoritmizācija un programmēšana* kredītpunktu apjoms no 2KP uz 5KP. Papildus tam divi studiju kursi tika aizstāti - *Matemātika (speckurss)4KP* ar *Visaptverošā kvalitātes vadība 4KP*; *Inženiermehānika 3KP* ar *Tehniskā mehānika 2KP*. Divi studiju kursi tika pārcelti obligātās daļas apakšdaļu ietvaros.

Obligātās izvēles B daļā *Būvju apsekošana 3KP* tika aizstāta ar *Būvju apsekošana un pārbaude 3 KP*. Tika iekļauts kurss “*Rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana 2 KP* un izslēgts studiju kurss *Drošības prasības darba vietām 2KP*.

2021.gadā saistībā ar jauno profesijas standartu izstrādi un studiju programmas aktualizēšanas nepieciešamību kopumā no programmas tika izslēgti novecojuši un neatbilstoši studiju kursi, bet to vietā iekļauti aktuālie kursi - *Civilā aizsardzība 3KP*, *Inovātīvu produktu izstrāde un uzņēmējdarbība 4KP*, *Ekonomika 4KP*. *Matemātika 9KP*, *Matemātika (speckurss) 4KP*, *Fizika 6 KP*, *Kvalitātes vadības pamati 3KP*, *Apkārtējās vides aizsardzība 2KP*. *Darba aprīkojums un tā drošība3KP*.

Profesionālās specializācijas studiju kursu B.1. sadaļā tika mainīts daļas apjoms no 10 KP uz 24 KP un sadaļa tika papildināta ar atbilstošiem studiju kursiem: *Materiālmācība 3 KP*, *Elektrotehnika un elektronika 2 KP*, *Apkure, ventilācija un gaisa kondicionēšana 2KP*, *Bīstamo vielu pielietošanas drošība3 KP*, *Uguns aizsardzības sistēmas 2KP*, *Metroloģija un industriālie mērījumi 4 KP*, *Standartizācija 2 KP*, *Būvdarbu tehnoloģija un darba drošība 4 KP*. Tika izslēgti neaktuālie studiju kursi. Ierobežotās izvēles humanitāro un sociālo studiju kursu (B2) sadaļā tika mainīts daļas apjoms no 2KP uz 4KP un iekļauti studiju kursi *Saskarsmes pamati 2 KP* un *Starpkultūru komunikācija 2KP*.

2022.gada februārī programmas obligātās A daļas A.1.sadaļā tika iekļauti studiju kursi *Uzņēmējdarbības ekonomika2KP* un *Ekonomikas pamati 2KP*, bet izslēgts stdiju kurss *Ekonomika 4KP* apjomā. No B.1. sadaļas uz A.2. daļu tika pārcelts studiju kurss *Arodveselība un darba fizioloģijas pamati 3KP* un *Ugunsdzēsības un glābšanas darbu taktika un aprīkojums 2KP*. B daļas ierobežotās izvēles profesionālās specializācijas studiju kursu B1. sadaļā tika iekļauts no obligātās daļas A.2.sadaļas pārceltais studiju kurss *Tehnogēnās vides drošības pārvaldība*, pārskatot tā saturu un samazinot studiju kursa apjomu no 3KP uz 2KP. Tika turpināts pilnveidot specializējošās daļas saturu, slēdzot neaktuālos studiju kursus.

2022.gada maijā, lai mazinātu studiju kursu sadrumstalotību un aktualizētu studiju programmas saturu, kā arī saistībā ar jauno profesijas standartu izstrādi tika veiktas kārtējās izmaiņas programmas saturā un struktūrā. No obligātās A daļas tika izslēgts studiju kurss *Apkārtējās vides aizsardzība 2KP* un tā vietā iekļauti jauni studiju kursi *Vides inženierzinātnes.1.daļa*, 2KP apjomā un *Arodveselība un darba fizioloģijas pamati 3KP* apjomā. Lai mazinātu studiju kursu skaitu ar nelielu kredītpunktu apjomu, tika slēgti vairāki studiju kursi, kuru vietā A.3. sadaļā tika izstrādāts un iekļauts jauns studiju kurss “*Darba aprīkojuma drošība un uzraudzība 5KP*”, bet ierobežotās izvēles B daļas profesionālās specializācijas studiju kursu sadaļā B.1. - “*Tehnoloģisko procesu drošība un risku novērtēšana 5KP* apjomā.

Saskaņā ar pēdējām izmaiņām studiju programmas saturā un struktūrā, šajā studiju programmā obligātie studiju kursi ietver vispārizglītojošus studiju kursus ar apjomu 12 KP, nozares teorētiskos pamatkursus un informācijas tehnoloģijas kursus ar apjomu 36KP, nozares profesionālās specializācijas kursus ar apjomu 36KP. Ierobežotās izvēles studiju kursi (32 KP) ietver profesionālās specializācijas kursus 24KP apjomā, humanitāros un sociālos studiju kursus ar apjomu 4KP, valodas studiju kursus ar apjomu 4KP. Brīvās izvēles studiju kursi ir 6KP. Prakse veido 26KP, bet valsts pārbaudījums – 12KP.

Izpildot noteiktās prasības, absolventiem tiek piešķirts profesionālais bakalaura grāds darba aizsardzībā un darba aizsardzības inženiera kvalifikācija. Darba aizsardzības inženieris uzņēmumā veic darba vides iekšējo uzraudzību un pārvaldību. Darba aizsardzības inženieris pielieto inženiertehniskus risinājumus, veic sarežģītu darba vides riska faktoru novērtēšanu un pārvaldību. Tas ietver dažādu nozaru tehnoloģisko procesu drošības novērtējumu, inženiertehnisko komunikāciju un sistēmu tehnisko projektu un cita veida tehniskās dokumentācijas darba drošības analīzi un pasākumu plāna izstrādi, drošības sistēmu analīzi un to pilnveidi, ugunsdrošības un uguns aizsardzības sistēmu novērtējumu, kā arī civilo aizsardzību un katastrofu pārvaldību. Darba aizsardzības inženieris var darboties kā kompetents speciālists, piedalīties kompetentās institūcijas piedāvāto pakalpojumu sniegšanā darba aizsardzības jomā, kā arī strādāt uzņēmumos vai veikt valsts darba inspektora pienākumus.

Absolventiem ir tiesības mācīties otrā cikla profesionālā maģistra studiju programmā „Darba aizsardzība” un, pabeidzot studijas maģistrantūrā, turpināt studijas doktorantūrā.

Studiju programmā tiek nodrošināta studiju kursu satura aktualitāte un atbilstība nozares, darba tirgus vajadzībām un jaunākajām zinātnes atziņām, regulāri (vismaz reizi semestrī) izskatot un izanalizējot studējošo, mācībspēku un citu iesaistīto pušu ierosinājumus. Studiju programma regulāri tiek pilnveidota, ievērojot darba devēju ieteikumus un prasības. Tā, piemēram, kā ieteikums no studentu puses tika minēts tas, ka programmā vairāk nepieciešams *“nodrošināt nepieciešamos specializējošos priekšmetus”*. Lai gan programmā ir pietiekams specializējošo priekšmetu apjoms, tomēr ieteikums tika ņemts vērā un programmas specializējošo priekšmetu apjoms papildināts ar studiju kursu *“Tehnoloģisko procesu ugunsdrošība un sprādzienbīstamība”* 3KP apjomā. Viens no studentiem komentāros norāda: *“Izveidot programmu tā, lai jau no pirmā mācību gada studentiem būtu iespēja saprast, kādu profesiju viņi ir izvēlējušies.”* Šo aspektu programmā nodrošina studiju kurss *“Ievads specialitātē”* 1KP apjomā. Tāpat tika norādīts, ka: *“Elektronika un elektrotehnika bija pārāk sarežģītā līmenī, kā arī pārspīlēti darbietilpīgs darbs. Uzskatu, ka šim priekšmetam būtu jāpaliek, bet nedaudz jāatvieglo, jo šī priekšmeta dēļ radās problēmas citos mācību priekšmetos, kurus nevarēja paspēt.”* Reaģējot uz šo komentāru, ar studiju kursu mācībspēku tika veiktas pārrunas par studiju kursa satura pārskatīšanu ar mērķi līdzsvarot teorētisko zināšanu un samazināt iespēju robežās patstāvīgo darbu apjomu. Plašāka studējošo, absolventu un darba devēju apkopoto ieteikumu īstenošana dota 2.2.4. punkta *“Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus par katru no studiju virzienā iekļautajām programmām”* pielikumā.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāizskata kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmos studiju rezultātus, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārliedzinoties, ka literatūra ir aktuāla un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā. Lai nodrošinātu kursu savstarpēju papildināšanu, kā arī nepārklāšanos, mācībspēki regulāri pārrunā studiju programmas struktūru. Šādas mācībspēku sadarbības rezultātā studiju programmas saturā un struktūrā tika veikta virkne izmaiņu un tika samazināts tādu studiju kursu skaits, kam ir neliels kredītpunktu apjoms, apvienojot vai aizstājot tos ar lielāka kredītpunktu apjoma studiju kursiem.

Svarīga loma tiek piešķirta praktiskiem un teorētiskiem pētījumiem. Studenti izstrādā studiju un noslēguma darbus par nozarē aktuāliem jautājumiem, pētot un analizējot zinātnisko un profesionālo literatūru bibliotēkās un starptautiskās datu bāzēs. Iegūtās zināšanas un atziņas studenti izmanto gan studiju, gan prakses laikā, analizējot ar darba aizsardzību un drošību saistītus jautājumus. Pētījumu rezultātus studenti prezentē ikgadējā RTU Studentu zinātniskajā konferencē un apkopo savos bakalaura darbos, kurus publiski aizstāv studiju noslēgumā.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Profesionālā bakalaura studiju programma "Drošības inženierija" paredz lekcijās, praktiskās nodarbībās, laboratorijas darbos un literatūras studijās apgūt studiju kursus, kuri nodrošina profesionālās kompetences sasniegšanu. Programmas apguve nodrošina studentus ar profesionālām zināšanām specialitātē, veidojot kvalificētus komercstruktūru un valsts pārvaldes darbiniekus. Lai pēc iespējas kvalitatīvāk nodrošinātu programmai izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanu, studiju programmā tiek apgūti nozares teorētiskie un profesionālās specializācijas studiju kursi – kopējie nozares mācību kursi, kas veido bāzi speciālo zināšanu un praktisko iemaņu apguvei turpmāko studiju laikā, kā arī nodrošina praktisko iemaņu apguvi, kas nepieciešamas profesionālai darbībai. Studiju programmas didaktiskās koncepcijas pamatā ir jaunāko un progresīvāko mācību metožu izmantošana. Tā paredz studiju satura izstrādi un studiju organizāciju, kas nodrošina studiju programmā paredzēto zināšanu secīgu un padziļinātu apguvi un ir orientēta uz reālu praktisku piemēru un problēmu risināšanu, uz darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības teorētisko un praktisko jautājumu padziļinātu izpēti. Tas ietver zināšanu apguves stimulējošās metodes, kā arī studentu, pasniedzēju un prakses vadītāju sadarbību. Studiju programmas īstenošanā tiek izmantots arī grupu darbs, situāciju analīze, semināri, diskusijas, mācību ekskursijas, kas nostiprina apgūto mācību vielu. Tā, piemēram, studiju kursa "Darba aprikojuma drošība" ietvaros bija mācību ekskursija uz valsts SIA "Sertifikācijas un testēšanas centru", kuras laikā studentiem bija iespēja iepazīties ar to, kā tiek nodrošināta darba aprikojuma testēšana un atbilstības novērtēšana atbilstoši tiesību aktu prasībām. Tāpat studiju kursa "Darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības likumdošana" ietvaros studentiem notika praktiskie darbi VUGD Civilās aizsardzības operatīvās vadības centrā, kā arī mācību ekskursijas uz "Latvijas Ugunsdzēsības muzeju". Studiju kursa "Ugunsdrošības profilaktiskā darba organizācija un ugunsgrēku izpēte" ietvaros studentiem tika organizētas praktiskās nodarbības Valsts Policijas kriminālistikas pārvaldē. Savukārt studiju kursu "Tehnoloģisko procesu ugunsdrošība un sprādzienbīstamība" un "Ugunsdzēsības un glābšanas darbu taktika un aprīkojums" ietvaros studējošajiem tika organizēti laboratorijas darbi un iepazīšanās nodarbības IeM Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā. Savukārt, studiju kursa "Arodveselība un darba fizioloģijas pamati" ietvaros studiju programmas 1.kursa studenti piedalījās NMC (Neatliekamās medicīnas centrs) un OVG (Operatīvās vadības grupa) teorētiskās katastrofas pārvaldīšanas mācību scenārijā , kas notika Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā

(<https://zinas.tv3.lv/latvija/macibas-stradina-slimnica-izspele-izspele-ricibu-pec-kimisko-vielu-spradzi-ena/>). Mācību mērķis bija pārbaudīt civilās aizsardzības sistēmas rīcībspēju un sadarbību, nodrošinot veselības aprūpes darbības nepārtrauktību. Saskaņā ar mācību scenāriju programmas studenti iejutās pacientu (gan civiliedzīvotāju, gan operatīvo dienestu darbinieku) lomās, kuri pēc rūpnīcā notikuša sprādziena un tam sekojošas katastrofu medicīnas trauksmes izsludināšanas, ir saindējušies ar ķīmiskām vielām, guvuši apdegumus un dažāda smaguma pakāpes traumas.

Studiju programmas realizēto studiju kursu tēmu ietvaros regulāri tiek pieaicināti gan ārzemju vieslektori, gan jomas eksperti un uzņēmumu pārstāvji. Tā, piemēram, studentiem bija iespēja apmeklēt Ročesteras Tehnoloģiju institūta vieslektora lekcijas par tēmām “Principles of Risk Management: Assessing Risk & Asking the Right” un “Experiences & Intuitions in Effective Fire Prevention & in Effective Fire Fighting & Minimizing the Risk of Fires in the U.S.” Studiju kursa “Rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana” ietvaros uzstājās vieslektors no Council of the Baltic Sea States (CBSS) ar vieslekcijas tēmu “Inovatīva rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana Baltijas jūras valstu reģionā un to ietekme uz apkārtējo vidi.”, bet jomas eksperte un bijusī Valsts vides dienesta vadītāja uzstājās ar lekciju “Rūpniecisko atkritumu apsaimniekošanas labā un sliktā pieredze Latvijā”. Studiju kursa “Civilā aizsardzība” ietvaros 2.kursa studentiem vieslekciju par tēmu “Kļūdas, kuras visbiežāk tiek pieļautas objektu Civilās aizsardzības plānos” lasīja VUGD Iepirkumu un nodrošinājuma pārvaldes Nodrošinājuma stratēģijas nodaļas vecākā inspektore. Studiju kursā “Darba vides risku novērtēšanas metodes” 3.kursa studentiem AS “Latvijas Finieris” Drošības pārvaldības vadītājs uzstājās ar tēmu “ AS “Latvijas Finieris” darba aizsardzības sistēmas uzturēšana un digitalizācija”.

Studiju programma tiek īstenota pilna laika klātienē latviešu valodā, vienoti ievērojot normatīvajos aktos formulētās prasības, RTU noteiktos studiju organizācijas pamatprincipus un izpildot visas studiju kursu prasības. Studiju programmas kursu aprakstos ir noteikts atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetences kopums un to vērtēšanas sistēma, ir definēti studiju rezultāti, par kuru sasniegšanu tiek piešķirti kredītpunkti. Studentu zināšanu, prasmju un kompetenču vērtēšanas kārtību nosaka Senāta 2017.gada 27.maija lēmums “Par Studiju rezultātu vērtēšanas nolikumu”, kas atbilst LR Ministru kabineta noteikumos definētajiem izglītības vērtēšanas pamatprincipiem un kārtībai attiecīgajā studiju ciklā. Studējošo sasniegumu vērtēšanā tiek izmantota summārā vērtēšanas sistēma, kad gala atzīme veidojas no vairākām komponentēm.

Pilna laika klātienē studiju veidam atbilst 40 KP (60 ECTS) akadēmiskajā gadā un studējošā 40 akadēmisko stundu darba apjoms vienā studiju nedēļā, kas veido 1 KP (1,5 ECTS). Studiju kursu īstenošanas pedagoģiskās metodes, kā arī vērtēšanas metodes izvēlas par studiju kursu atbildīgie mācībspēki, atbilstoši kursa satura un studiju programmas specifikai, kā arī studējošo vajadzībām.

Pilna laika klātienē studentiem pārsvarā nav praktiskās pieredzes, līdz ar to vairāk tiek izmantotas tādas mācību metodes, kas ļauj teorētiskās zināšanas apvienot ar to praktiskās pielietojšanas iespējām - lekcijas, praktiskie darbi, grupu darbi, mājas darbi un pētījumi ar dažādu situāciju analīzi un to skaidrojumu gan no teorētiskā, gan no praktiskā aspekta. Uzsvars pilna laika klātienē studiju procesā ir uz vienādu sadalījumu starp studenta patstāvīgo darbu un kontaktstundām klātienē, izmantojot gan problēmās balstīto mācīšanos, gan situāciju analīzi un pasniedzēja konsultējošo lomu.

Programmas īstenošanā tiek izmantota RTU interaktīvā e-studiju vide, kas veidota uz Moodle platformas, ko regulāri izmanto studiju programmā studējošie, akadēmiskais personāls un vieslektori. Portālā studentam tiek nodrošināta piekļuve visai aktuālajai informācijai studiju procesa gaitā. Tajā ir pieejami aktuālie studiju kursi (anotācijas, prasības studiju kursa sekmīgai nokārtošanai, lekciju plāns, lekciju un praktisko nodarbību materiāli, nepieciešamā literatūra u.c. materiāli), informācija par studējošā sekmību un nokārtotajiem studiju kursiem, aktuālie ziņojumi,

bibliotēkas informācija, pieeja mācību un zinātniskajai literatūrai, pieeja datu bāzēm, e-pasts u.c. E-studiju vidē mācībspēki ievieto dažādus testus un uzdevumus studējošā zināšanu paškontrolei, kā arī sistēma pieļauj iespējas izvest dažādus starppārbaudījumus un kontroldarbus. Tāpat e-studiju vidē mācībspēki ievieto informāciju par tiešsaistes lekcijām. Šīs platformas ietvaros ir iespējams komunicēt ar ikvienu mācībspēku, bet aktuālo kursu ietvaros arī ar studiju biedriem. Platformā ir izveidoti diskusiju forumi, notiek regulāras aptaujas par studiju kursu saturu, kvalitāti un mācībspēku, kurš realizē studiju kursu, prezentācijas.

Akadēmiskajos jautājumos individuālā pieeja tiek nodrošināta atbilstoši RTU rektora rīkojumā apstiprinātajai metodikai "Par mācībspēka darba plānošanas vadlīnijām", kur noteikts, ka mācībspēkam jānodrošina konsultācijas uz katriem 25 studējošiem lekciju plūsmā 15% apjomā no lekciju stundu summas. Papildus atsevišķas konsultāciju stundas tiek paredzētas studiju darbu un projektu, prakses darbu un noslēguma darbu vadīšanai. Pirms eksāmeniem tiek organizētas pirmspārbaudījumu konsultācijas. Nepieciešamības gadījumā studenti var tieši vērsties pie mācībspēka ārpus konsultāciju laikiem, nosūtot aktuālos jautājumus ziņu veidā vai atbilstošā studiju kursa forumā ORTUS sistēmā, vai uzdot tos ar e-pasta starpniecību.

Katra studiju kursa semestra beigās studiju kursu mācībspēki iesniedz kursu vērtējumus lietvedībā, kā arī nofiksē tos ORTUS sistēmā konkrētajā studiju kursā. Studējošo studiju rezultāti tiek analizēti gan kursu grupu sapulcēs ar studējošajiem, gan studiju programmas administrācijas organizētajās sēdēs.

DCAI nodrošina mācību un metodisko darbu: izveido un atjauno studiju priekšmetu programmas, nodrošina atbilstošo studiju priekšmetu pasniegšanu, kvalifikācijas darbu vadīšanu un aizstāvēšanu un veic citas ar mācību, metodisko un zinātnisko darbu saistītas aktivitātes.

Studiju process tiek veidots kā aktīvs, studentam saistošs process, tajā ietilpst – lekcijas, semināri, diskusijas, situāciju un praktisko uzdevumu risināšana, individuālais un grupu darbs, t.sk. arī pētnieciskais darbs, mācību ekskursijas uz uzņēmumiem un izbraukuma nodarbības, prakse, darba devēju pārstāvju vieslekcijas.

Studentu zināšanu vērtējuma rezultāti divreiz studiju gadā (katra semestra beigās) tiek apspriesti katedras sēdē, tos apkopo un vērtē studiju programmas administrācija, un tie kalpo par pamatu tālākajai studiju procesa pilnveidošanai. Studiju rezultātu apspriešana un analizēšana notiek, sadarbojoties ar studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem, kā arī ar studējošajiem- kursu grupu vecāko līmenī analizējot studiju rezultātus detalizēti un personalizēti.

Katra studiju kursa aprakstā ir sadaļa par prasmēm un kompetencēm, kuras studējošajam jāapgūst attiecīgajā studiju kursā (skatīt Studiju kursu reģistru ORTUS sistēmā). Atbilstoši jaunākajām tendencēm darba aizsardzībā, ugunsdrošībā un civilajā aizsardzībā, ir jāanalizē dažādas situācijas, kas veicina studentu problēmrisināšanas prasmes, veicot šo darbu patstāvīgi un/vai individuāli. Tāpat studentiem ir jāņem vērā pastāvošie likumi un citi normatīvie akti, kuri regulē darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības sistēmu Latvijā. Studentiem dialoga veidā vienmēr ir iespēja izteikt savu viedokli, kā arī dalīties ar savu profesionālo pieredzi, tādējādi balstoties uz piemēru bāzes, pašiem skaidrot tēmas problemātiku un līdz ar to arī saprast kursa būtību.

Programmas apguvi noslēdz valsts pārbaudījums, kurš tiek vērtēts pēc desmit ballu sistēmas, kura sastāvdaļa ir bakalaura darba aizstāvēšana. Aizstāvot bakalaura darbu, vērtēšanas kritēriji ir:

- teorētisko un praktisko zināšanu, individuālās un mācību prakses gaitā iegūtās pieredzes sistematizēšana, aktualizēšana un paplašināšana;
- patstāvīga mācību un zinātniskās literatūras, izvēlētajai specialitātei atbilstošās likumdošanas un normatīvi aktu, masu informācijas līdzekļos un citos informatīvos avotos esošās

informācijas analīze, t.sk. svešvalodās;

- pētāmās problēmas, kas ietver atsevišķus un kompleksus novitātes elementus, un uzdevumu risināšanas prasme, tos apvienojot ar teorētiskajām nostādnēm;
- aktuālo lietišķo problēmu analīze, sistematizēšana, rekomendāciju izstrādāšana;
- praktisku vadības un profesionālo risinājumu izstrādāšana un plānošana;
- veikto pētījumu un iegūto praktisko rezultātu prezentēšanas prasme.

Diplomu saņem tie absolventi, kuri ir apguvuši programmu un nokārtojuši valsts pārbaudījumu, iegūstot tajā vērtējumu ne mazāku par 4 (gandrīz viduvēji).

Administratīvajos jautājumos studējošajiem tiek nodrošināta iespēja tikt ar studiju programmas vadību pieņemšanas laikos, lai risinātu individuālus jautājumus. Problēmsituācijās studējošie tiek aicināti uz pārrunām pie studiju programmas vadības. Operatīva rakstura informācija tiek ievietota mājas lapā, nosūtītas ziņas studējošajiem ORTUS sistēmā, individuālai saziņai tiek izmantots e-pasts un tālrunis. Regulāri tiek organizētas studentu tikšanās ar studiju programmas direktoru, nodrošinot iespēju studējošajiem apspriest un diskutēt par aktuālajiem jautājumiem. Tādā veidā tiek panākta maksimāla studiju procesa kvalitāte, reaģējot uz studentu informāciju.

Līdz ar to visa studiju procesa īstenošanā tiek ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

1. Studējošo iesaiste studiju procesā un satura pilnveidē

RTU ir izstrādātas procedūras, kas paredz studējošajiem sniegt atgriezenisko saiti par studiju procesa kvalitāti (anketēšana, regulāras studentu tikšanās ar programmas direktoru), tādējādi studējošajiem ir iespējas ietekmēt savu studiju procesu. Programmā studējošie tiek regulāri iesaistīti studiju programmu kvalitātes novērtēšanā, piedalās lēmēj institūcijās un padomdevēju institūcijās, kā arī studējošie organizē tikšanās ar programmas direktoru, kurās tiek izrunāts semestra studiju kursu pozitīvās iezīmes, negatīvās, kā arī katra mācībspēka kompetence, spējas, attieksme un kvalitāte. Tādējādi studējošiem ir iespēja ietekmēt studiju procesu un veicināt tā uzlabošanu.

Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu priekšlikumu un sūdzību iesniegšanai un risināšanai

https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_studeoso_priek_un_sudz_iesn_un_izsk_kart.pdf. Sūdzību izskatīšanas process notiek caur programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā – Studiju departamenta vadītāju vai pat studiju prorektoru. Studiju programmā “Drošības inženierija” studenti problēmas risina vispirms kopā ar programmas direktoru, tādējādi savlaicīgi reaģējot uz risināmajiem jautājumiem. Šāda pieeja ļauj problēmas vai domstarpības atrisināt to sākuma stadijā un nepieļaut problēmsituāciju eskalēšanu.

2. Studiju rezultāti

Programmas studiju kursu vērtējumi un kredītpunktu skaits ir saistīts ar studiju rezultātiem. Studējošie tiek informēti par katra studiju kursa rezultātiem. Mācībspēki kursa rezultātus saista ar studiju programmas rezultātiem, kā arī argumentē šī kursa informācijas apguves nepieciešamību, lai iegūtu profesionālo bakaura grādu darba aizsardzībā un Darba aizsardzības inženiera profesionālo kvalifikāciju. Studiju kursu mācībspēki ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Katra mācībspēka sniegumu studējošie kursa noslēgumā novērtē, aizpildot studiju kursa novērtēšanas anketu. Studiju programmas studenti regulāri tiek iekļauti arī RTU Zelta fondā <https://www.rtu.lv/lv/studentuserviss/karjeras-centrs-ssc/projekti-un-seminari/rtu-zelta-fonds>. Zelta fondā katrā studiju gadā iekļauj tos studentus, kuri ir labākie konkrētā studiju gada absolventi. Zelta fonda ceremonija ir svinīgs pasākums, kas īpašā gaisotnē saved kopā pašus labākos, vienlaicīgi arī veicinot piederību savai universitātei. Pārskata periodā Zelta fondu ir papildinājuši

septiņi studiju programmas “Drošības inženierija” absolventi: Matīss Šmitiņš (2015/2016), Kitija Roze (2017/2018), Līga Jupatova (2018/2019), Marija Mičule (2019/2020), Anna Golubeva (2019/2020), Ieva Andersone (dz. Grantiņa) (2020/2021) un Staņislavs Jermakovs (2020/2021). Ņemot vērā, ka RTU Zelta fondā iekļauto absolventu kopējais skaits 2022.gadā ir 1194 absolventi, studiju programmas “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” absolventu īpatsvars tikai par pārskata periodu Zelta fondā veido aptuveni 0,6% no visiem RTU Zelta fondā iekļautajiem. To var uzskatīt par labu rādītāju, it īpaši ņemot vērā studiju programmā studējošo salīdzinoši nelielo skaitu attiecībā pret citām RTU studiju programmām, kurās studējošo skaits mēdz būt vairākkārt lielāks.

3. Mobilitāte

Studiju laikā studentiem ir iespējas apmeklēt ārvalstu augstskolu mācībspēku lekcijas, kas ļauj programmas īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem un studentiem pārņemt labo praksi, ar ko vieslektori var dalīties. Tā, piemēram, studiju programmas studentiem 2020.gadā bija iespēja apmeklēt ASV Ročesteras Tehnoloģiju institūta vieslektora lekciju *“Principles of Risk Management: Assessing Risk & Asking the Right”*, bet 2022.studiju gadā šī paša vieslektora lekciju *“Experiences & Intuitions in Effective Fire Prevention & in Effective Fire Fighting & Minimizing the Risk of Fires in the U.S.”*. Savukārt, 2021. studiju gadā 3.kursa studentiem bija iespēja klausīties Zviedrijas CBSS (Council of the Baltic Sea States) vieslektora lekciju *“Inovatīva rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana Baltijas jūras valstu reģionā un to ietekme uz apkārtējo vidi.”*. Studiju programmas studenti un mācībspēki izmanto mobilitātes iespējas. Tā, piemēram, RTU Zelta fondā iekļautā studiju programmas studente A. Golubeva 2017. studiju gadā piedalījās RTU organizētajā divu nedēļu nometnē Ķīnā. ERASMUS+ programmas ietvaros no 01.07.2019. līdz 31.08.2019. studiju programmas “Drošības inženierijas” 3. kursa studente bija praksē Igaunijā uzņēmumā “AS Saku Metall”. Savukārt laika periodā no 18.10.21. līdz 07.01.2022. starptautiskā NEEDS projekta aktivitāšu ietvaros divi studiju programmas “Drošības inženierija” 4.kursa studenti izgāja pirmsdiploma praksi Zviedrijā (Swedish Defence University), bet laikā no 01.11.2021. līdz 05.11.2021. divi 4.kursa studenti izgāja 5 dienu intensīvo apmācību kursu Norvēģijā (The Arctic University). Tāpat starptautiskā NEEDS projekta ietvaros laika posmā no 01.05.2022. līdz 07.05.2022. divi 4.kursa studenti piedalījās piecu dienu intensīvo apmācību kursos Laurea universitātē Somijā. Šī paša starptautiskā projekta aktivitāšu ietvaros laika periodā no 11.09.2022. līdz 17.09.2022. Latvija kā projekta sadarbības partneris un uzņēmošā valsts organizēja intensīvo apmācību nedēļu RTU sporta un konferenču centrā “Ronīši”, kurā piedalījās 18 studenti no šādām valstīm: Latvijas (Riga Technical University), Somijas (Laurea University of Applied Sciences), Zviedrijas (Swedish Defence University), Norvēģijas (The Arctic University of Norway) un Polijas (Main School of Fire Service). Visu intensīvo apmācību procesu koordinēja, kā arī konsultēja studentus un lasīja lekcijas projekta sadarbības partneri no Latvijas (Riga Technical University), Norvēģijas (The Arctic University of Norway), Somijas (Laurea University of Applied Sciences), Polijas (Main School of Fire Service) un Zviedrijas (Council of the Baltic Sea States). Tāpat šīs projekta ietvaros notikušās intensīvo apmācību nedēļas laikā ar Latvijas un ārvalstu studentiem savā praktiskajā pieredzē dalījās un lasīja lekcijas praktiķi no Hamburgas ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (Vācija), Tallinas pašvaldības policijas (Igaunija), Lahti pašvaldības policijas (Somija), Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (Latvija) un Liepājas pašvaldības policijas (Latvija).

Pilns studējošo mobilitātes atspoguļojums dots II daļas pielikumā “Izejošā studējošo mobilitāte_Outgoing_Mobility_Students”, bet mācībspēku mobilitāte pielikumos “Izejošā mobilitāte_Erasmus_mācībspēki_Outgoing_Mobility_Erasmus_Staff” un “Izejošā mobilitāte_mācībspēki_CITS_Outgoing_Mobility_Staff_Other”.

4. Sociālā dimensija

Studentiem studējot šajā programmā, studiju process ir pietiekami elastīgs, kas ļauj studentiem savienot studijas ar darbu, ģimenes dzīvi un dažādām ārpusstudiju un studiju laikā īstenotajām sociālajām aktivitātēm. Studiju procesa elastīgumu pierāda arī tas, ka studenti veiksmīgi realizē dažāda veida sociālās dimensijas gan RTU studiju laikā, gan ārpus tā. Studiju programmas absolventi vairākkārt ir ne vien iekļauti RTU Zelta fondā, bet papildus studijām aktīvi darbojas RTU Studentu pašpārvaldes darbā, piedalās RTU rīkotajos sporta pasākumos, dzied koros, dejo deju kolektīvos, piedalās dažādu informatīvu semināru un izglītojošu materiālu izstrādē un popularizēšanā, u.c. Tā, piemēram, 2015./2016. studiju gada RTU Zelta fondā iekļautais Matīss Šmitiņš paralēli studijām ir aktīvi līdzdarbojies arī RTU IEVF Studentu pašpārvaldes darbībā, bet 2017./2018. studiju gada Zelta fondā iekļautā Kitija Roze ir vairākkārt organizējusi kursa saliedēšanās pasākumus (sporta aktivitātes, pasēdēšanas un ekskursijas). Savukārt 2018./2019. studiju gada Zelta fondā iekļautā Līga Jupatova ir bijusi Studentu parlamenta ievēlēta RTU Senāta locekle, Stratēģiskās un finanšu nodaļas dalībniece, aktīvi darbojusies IEVF un Studentu parlamenta Studiju nodaļā (darbs pie sporta infrastruktūras maiņas un vidējās svērtās atzīmes paaugstināšanas), piedalījies RTU SP 3D konkursā, piedalījies IEVF Pašpārvaldes simbola izveidē, semināra "Solis 2017", "Pazudušie 2017. un 2018.", RTU SP "SP Akadēmija 2017", "Zinātnes mēnesis 2018" diskusiju moderētāja, līdzdarbojusies "3D printēšanas konkurss 2018" organizatoru komandā, kā arī ir bijusi RTU IEVF Studentu pašpārvaldes Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja. Savukārt Anna Golubeva, kas arī ir iekļauta Zelta fondā, piedalījās RTU IEVF rīkotajā fotokonkursā par godu jaunajai atpūtas telpai fakultātes pagrabstāvā.

Sākotnēji studiju programma bija pieejama tikai studēt gribētājiem par personīgajiem līdzekļiem, bet šobrīd tā piedāvā budžeta vietas, ko studējošie plaši izmanto. Tāpat studentiem ir pieejamas stipendijas un studiju kredīti. Papildus tam studiju programmas mācību process tiek realizēts telpās, kurās ir nodrošināta piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Studiju programmas studentiem, kas dzīvo attālākos reģionos, ir pieejama studentu dienesta viesnīca. Ir jāpiemin arī tāds pozitīvs moments, ka RTU bibliotēkas telpas ir pieejamas studējošajiem visu diennakti, kā arī brīvdienās.

5. Mācīšanas un mācīšanās metodes

Programmas īstenošanas procesā tiek izmantotas dažādas mācīšanas un mācīšanās metodes. Piemēram, tiek izstrādāti studiju projekti, notiek grupu darbi, dažos studijuursos tiek izmantota metode, kas ļauj studējošajiem citam citu novērtēt un mācīties citam no cita, dalīties savā pieredzē ar citiem. Tāpat regulāri arī notiek vieslekcijas. Studējošajiem ir iespēja saņemt individuālās konsultācijas pie mācībspēkiem, kas notiek ar ORTUS, e-pasta un tālruņa palīdzību, kā arī individuālās konsultācijas klātienē, ja tādas ir nepieciešamas.

Nepārtraukti programmas ietvaros tiek domāts par studiju formu un procesa pilnveidošanu. Pārmaiņas ir orientētas galvenokārt uz mācīšanās stila nomainīšanu ar „mācīšanu mācīties” un informācijas tehnoloģiju integrēšanu studiju procesā. Tā, piemēram, ņemot vērā attālināto studiju pieredzi pandēmijas laikā, 2022. gadā tika iegādāta interaktīvā tāfele Samsung Flip 3, kas ļauj padarīt mācību procesu efektīvāku un mūsdienīgāku, studiju procesā izmantojot interaktīvu mācību pieredzi un paplašinot mācībspēkiem pieejamos resursus, lai studiju procesā varētu vieglāk integrēt mūsdienīgas mācīšanas un mācīšanās metodes.

Šobrīd īpaša uzmanība tiek veltīta vienai no izplatītākajām aktīvā studiju darba metodēm – situācijas uzdevumu jeb situāciju analīzei (case studies), kur galvenokārt tiek izmantots ārvalstu un vietējo uzņēmumu faktoloģiskais materiāls. Jāatzīmē, ka mācībspēki programmu ietvaros ir izstrādājuši virkni situācijas uzdevumu.

6. Mācīšanās vide

Programmas realizēšanas gaitā notiek sadarbība starp RTU bibliotēku un studiju programmas

akadēmisko personālu ar mērķi uzlabot mācīšanas un mācīšanās procesu. Pirmajā studiju gadā studenti tiek iepazīstināti ar bibliotēkā pieejamiem resursiem un datu bāzēm. Tāpat gan programmā iesaistītajiem mācībspēkiem, gan studentiem tiek nodrošināta pieeja pētniecībai un mācīšanās procesam piemērotās telpās ar atbilstošu aprīkojumu. Gan studējošie, gan mācībspēki var izmantot Bloomberg laboratoriju, gan Darba aizsardzības laboratoriju, gan Ugunsdrošības un civilās aizsardzības laboratoriju pētniecības darbu izstrādāšanas procesā.

Lai nodrošinātu sociālo pieejamību visos līmeņos, studiju programmas mācību process tiek realizēts telpās, kurās ir nodrošināta piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Studiju programmas studentiem nepieciešamības gadījumā ir pieejama studentu dienesta viesnīca. Ir jāpiemin arī tāds pozitīvs moments, ka RTU bibliotēkas telpas ir pieejamas studējošajiem visu diennakti, kā arī brīvdienās.

7. Akadēmiskā personāla kompetenču attīstība

DCAI apmācības un kvalifikācijas celšana notiek, akadēmiskajam personālam mācoties dažādos kvalifikāciju paaugstināšanas un personisko profesionālo iemaņu uzlabošanas speciālos kursus vai semināros Latvijā un ārvalstīs, piedaloties organizatoriskajā un metodoloģiskajā darbā, piedaloties starptautiskos projektos, citu organizāciju darbā, veicot praktisko darbu kā konsultantiem, kā arī katru gadu piedaloties RTU un citu augstskolu organizētās konferencēs un metodiskajos semināros. Kvalifikācijas celšanas laikā un pētnieciskā darbā iegūtās atziņas tiek iestrādātas mācību procesā. Tā, piemēram, 2021/2022. studiju gadā Jānis Leviņš, Jānis Bartušauskis un Matīss Šmitiņš izgāja 200 stundu akadēmiskā personāla stažēšanos uzņēmumos SIA "Latvijas standarts" un SIA "Milzu!" darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" SAM 8.2.2. specifiska atbalsta mērķa "Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomas" Eiropas Sociālā fonda projekta "Rīgas Tehniskās universitātes akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās" Nr. 8.2.2.0/18/A/017 ietvaros. Stažēšanās laikā gūtās atziņas tika izmantotas, lai pilnveidotu studiju programmas studiju kursu saturu.

Sīkāka analīze par studiju programmas realizēšanā iesaistītā akadēmiskā personāla profesionālo pilnveidi un kompetencēm sniegta 3.4.1. punktā.

8. Studējošo ārpusstudiju aktivitātes

Programmas vadība atbalsta studējošo pašpārvaldes darbību un mudina studējošos tajā iesaistīties, tādējādi ļaujot studējošajiem pilnveidot savu patstāvīgumu, sniedzot studējošajiem iespēju īstenot idejas, kā arī iespējas papildus mācīties ārpus lekcijām. Ikvienam programmā tiek piedāvātas iespējas iesaistīties ārpusstudiju aktivitātēs (sporta komandās, deju kolektīvos, koros utt.). Tas viss norāda uz aktīvu ārpusstudiju dzīvi un ārpusstudiju iespējām studējošajiem.

Studiju programmā studējošie tiek iesaistīti arī zinātniskajā darbā un pētījumos par nozarē aktuālajām tēmām, piedaloties gan vietēja mēroga, gan starptautiskajās konferencēs. Tā, piemēram, 2022. gada 22. aprīlī Darba un civilās aizsardzības institūts, sadarbībā ar Baltijas jūras valstu padomi, Erasmus+ projekta NEEDS ("Vajadzībās balstīta izglītība un pētījumi sabiedrības drošībā" ietvaros, organizēja konferenci "What is the new normal in societal security? ", piesaistot ne tikai DCAI studentus, bet arī ārvalstu studentus, pasniedzējus un praktiķus no citām Baltijas jūras reģiona valstīm.

2021./2022. studiju gadā 2 studenti no profesionālās bakalaura studiju programmas "Drošības inženierija" bija pirmsdiploma praksē Zviedrijas Aizsardzības akadēmijā, kur veica pētījumu ne tikai sava bakalaura darba ietvaros, bet arī veica pētījumu Erasmus+ projekts NEEDS ietvaros, proti, izstrādāja *case studies* par pandēmijas ietekmi uz sabiedrības drošību.

2019/2020. studiju gada RTU Zelta fondā iekļautā Anna Golubeva ārpus studijām darbojas

Zemessardzē, kā deļotāja piedalās poļu tautas deju kolektīva rīkotajos koncertos, ir bijusi brīvprātīgā darbiniece bērnu nometnē "Forest Camp", apmeklējusi RTU organizētos ķīniešu valodas kursus un nokārtojusi ķīniešu valodas HSK eksāmenu (2.līmenis), ir bijusi ikmēneša RTU labāko studentu stipendijas saņēmēja, kā arī saņēmusi Polijas izmaksātu stipendiju studentiem, kuriem ir labas sekmes mācībās un kuri aktīvi piedalās pasākumos poļu kultūras popularizēšanai. Savukārt, 2021/2021. studiju gada Zelta fondā iekļautā Ieva Andersone (dz.Grantiņa) pārstāvēt uzņēmumu SIA "Silkeborg Spaantagning Baltic" piedalījās RSU aģentūras Darba drošības un vides veselības institūta rīkotajā darba aizsardzības filmu konkursā, iegūstot finansiālu atbalstu darba aizsardzības filmas uzņemšanai, pēc viņas izveidotā scenārija tika uzņemta 5 minūšu gara informatīva filma par riskiem, kas saistīti ar darbu, stāvēt kājās, un šo risku novēršanu; ir piedalījusies fokusgrupas intervijā, daloties ar uzņēmumu pieredzi par izmaiņām nodarbinātībā pētījumā "Dzīve ar Covid-19: Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības noturībai nākotnē".

No 2011.gada līdz 2014.gadam tika izdots zinātniskais žurnāls "Tehnogēnās vides drošība" 6 sējumos. Krājumā tika iekļauti zinātniskie raksti, kuri atspoguļo mūsdienu tehnogēnās vides drošības problēmas jaunās ekonomiskās un globālās attīstības kontekstā. Krājumā tika iekļauti Latvijas un citu valstu zinātnieku, augstskolu mācībspēku, doktorantu un studentu pētījumu rezultāti. Kopš 2014.gada žurnālu finansiālu apsvērumu dēļ tika nolemts slēgt. Tagad publikācijas tiek iekļautas RTU IEVF fakultātes izdotajā žurnālā "The Baltic Journal of Real Estate Economics and Construction Management", kuru RTU izdod sadarbībā ar divām Baltijas reģiona partneraugstskolām - Tallinas Tehnoloģiju universitāti (Igaunija) un Viļņas Ģedimīna Tehnisko universitāti (Lietuva) un Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskajā žurnālā "Rural Sustainability Research".

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo praksi uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Prakse ārpus izglītības iestādes ir neatņemama bakalaura profesionālo studiju sastāvdaļa, kas jāveic studentiem saskaņā ar LR MK 2023.gada 21.jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu", RTU Senāta 2020. gada 30. marta (protokols Nr. 638), ar grozījumiem: 21.11.2022. (protokols Nr. 667, stājušies spēkā 22.11.2022.) lēmumu "Par Rīgas Tehniskās universitātes Vienoto prasību studiju programmām apstiprināšanu jaunā redakcijā" un RTU Senāta 2019.gada 28.janvāra lēmumu, protokols Nr. 626 "Par Prakses organizēšanas kārtības Rīgas Tehniskajā universitātē apstiprināšanu jaunā redakcijā". Prakse notiek atbilstoši nolikumam, kura vispārējos noteikumus izstrādājis RTU Senāts.

Studējošiem, kas studē profesionālās izglītības programmā, ir nepieciešams apvienot teorētiskās zināšanas ar praksi. Četrgadīgajā profesionālā bakalaura studiju programmā "Drošības inženierija" ir iekļauta **prakse 26KP (39 ECTS)** apjomā, kas dalās **specializējošā praksē 16KP (24 ECTS)** apjomā un **pirmsdiploma praksē 10KP (15 ECTS)** apjomā. Prakses saturu nosaka Darba un civilās aizsardzības katedras pieņemtie "Metodiskie norādījumi par specializējošās prakses

organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu bakalaura profesionālo studiju programmā “Drošības inženierija”” un “Metodiskie norādījumi par pirmsdiploma prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu bakalaura profesionālo studiju programmā “Drošības inženierija”. Prakses metodiskie norādījumi ir pieejami ORTUS vidē (autorizētiem lietotājiem), pie programmu direktoriem, prakses koordinatoriem un mācību biroja vadītājas. Augstskolas darbību reglamentējošie normatīvie dokumenti ir pieejami pie programmas administrācijas un arī RTU mājas lapā ORTUS internetā.

Studējošajam prakses vieta tiek nodrošināta, noslēdzot atbilstošu līgumu starp RTU, studentu un uzņēmumu. Ja studējošais nav nekur nodarbināta persona, tad prakses vietu nodrošina struktūrvienība vai RTU piedāvā Studentu karjeras atbalsta speciālista palīdzību, kas var atrast piemērotu prakses vietu.

Pārskata periodā studiju programmā “Drošības inženierija” praksi ir izgājuši 143 praktikanti 83 prakses vietās. Populārākās prakses vietas, kurās ir bijis vislielākais praktikantu skaits, ir SIA “FN-SERVISS” (12 praktikanti), SIA “Media Control” (6 praktikanti), SIA “Grifs” (5 praktikanti), Valsts Darba inspekcija (5 praktikanti), SIA “Sertifikācijas centrs” (4 praktikanti), AS “Sadales tīkls” (4 praktikanti), SIA “Severstal Distribution” (3 praktikanti), SIA “Sunstar Group” (3 praktikanti), SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” (3 praktikanti) u.c.

Prakses mērķis un uzdevumi ir cieši saistīti ar profesijas standartā norādītajiem pienākumiem un uzdevumiem, kas nodrošina teorētisko zināšanu nostiprināšanu un pielietošanu praksē.

Specializējošās prakses mērķis ir iegūt patstāvīgā darba praktiskās iemaņas, sistematizēt, nostiprināt un paplašināt teorētiskās un praktiskās zināšanas, attīstīt darba iemaņas kā topošajiem vecākajiem darba aizsardzības speciālistiem. Specializējošās prakses uzdevumi ir novērtēt atbilstību darba aizsardzības tiesību aktu prasībām; veikt darba aizsardzības organizatoriskās struktūras darbības analīzi; iegūt praktiskās iemaņas darba aizsardzības

sistēmas normatīvo dokumentu izstrādē; iegūt prasmi darba vietu riska novērtēšanā un preventīvo pasākumu noteikšanā; nostiprināt komunikācijas prasmes ar uzņēmumā/iestādē nodarbinātajiem. Specializējošās prakses rezultātā students orientējas pienākumu un uzdevumu kopumā, kuri saistīti ar darba aizsardzību uzņēmumā/iestādē; izprot darba aizsardzības organizatoriskās sistēmas darbības principus, kā arī tās nozīmi saistībā ar uzņēmuma/iestādes pamatdarbību; prot analizēt prakses laikā iegūtās atziņas, novērtēt uzņēmuma/iestādes darba aizsardzības sistēmu kopumā un ieteikt uzlabojumus, ja tādi nepieciešami; spēj apkopot un sagatavot materiālus, kuri iegūti specializējošās prakses laikā, kā arī tos prezentēt. Prakses vietā esošais prakses vadītājs sniedz atgriezenisko saiti (aizpilda un novērtē atsaukumi), kurā norāda vērtējumu par praktikanta zināšanām, teorētisko sagatavotību, komunikācijas prasmēm. Līdz ar to tiek uzturēta nepārtraukta cieša saite ar nozares pārstāvjiem, tādējādi radot iespēju mācību programmu attīstīt un pilnveidot vēl kvalitatīvāku un atbilstoši darba tirgus prasībām. Par specializējošo praksi students sagatavo prakses atskaiti, kura tiek prezentēta un aizstāvēta katedras prakses aizstāvēšanas komisijai.

Pirmsdiploma prakses mērķis ir palīdzēt studējošiem sagatavot materiālus noslēguma darbam. Pirmsdiploma prakses uzdevumi ir sistematizēt nostiprināt un paplašināt studējošā teorētiskās un praktiskās zināšanas darba aizsardzības jomā; nostiprināt zināšanas par darba aizsardzības pētījumiem un darba vides risku novērtēšanas metodoloģiju; attīstīt zinātniskās literatūras un citu informācijas avotu analīzes iemaņas; attīstīt un nostiprināt studējošā patstāvīgā darba iemaņas un spēju publiski aizstāvēt iegūtos rezultātus. Pirmsdiploma prakses rezultātā students spēj apliecināt profesionālās bakalaura studiju programmas studiju gaitā apgūto zināšanu un prasmju izmantošanas mērķtiecīgumu teorētisko problēmu definēšanā un risināšanā praktiskā uzdevuma kontekstā, prot analizēt datus, atrast problēmas, to risināšanas ceļus konkrētā uzņēmumā, orientējas nepieciešamajā informācijā un izejmateriālos, kā arī mērķtiecīgi tos izmanto radošajā darbā, prakses rezultātā ir nostiprinātas iegūtās zināšanas, strādājot pie diplomprojekta vai

bakalaura darba satura. Prakses vietā esošais prakses vadītājs sniedz atgriezenisko saiti (aizpilda un novērtē atsauksmi), kurā norāda vērtējumu par praktikanta zināšanām, teorētisko sagatavotību, komunikācijas prasmēm. Tādējādi tiek uzturēta nepārtraukta cieša saite ar nozares pārstāvjiem, nodrošinot iespēju mācību programmu attīstīt un pilnveidot vēl kvalitatīvāku un atbilstoši darba tirgus prasībām. Par pirmsdiploma praksi students sagatavo prakses atskaiti, kura tiek prezentēta un aizstāvēta katedras prakses aizstāvēšanas komisijai.

Gan specializējošās, gan pirmsdiploma prakses noslēgumā, students sagatavo prakses atskaiti, kura tiek prezentēta un aizstāvēta, un to vērtē DCAI izveidota komisija, ņemot vērā prakses vietas vadītāja atsauksmi, prakses koordinators vērtējumu un studenta sagatavoto prakses atskaiti, ko vērtē pēc 10 ballu sistēmas.

Prakses mērķu un uzdevumu noteikšanā, kā arī prakses izvērtējumā piedalās gan darba devēji, ar kuriem ir noslēgts prakses līgums, gan nozares profesionāļi, kuriem ir nenovērtējama pieredze, gan institūta mācībspēki. Prakses mērķi studējošais sasniedz, pamatojoties uz iegūtajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm. To apliecina arī prakšu vērtējums ballēs, kur no visām praksēm 25% ir novērtēti ar 9 ballēm, 24% ar 8 ballēm, 21% ar 7 ballēm, 14% ar 10 ballēm, 10% ar 6 ballēm, 5% ar 5 ballēm un tikai 1% ar 4 ballēm. Kā redzams no vērtējumiem, tad praktiski puse no visām aizstāvētajām praksēm no darba devēju un mācībspēku summārā vērtējuma ir novērtēta ar “ļoti labi” un “teicami”, kas liecina, ka programmas saturs ir izstrādāts kvalitatīvi un nodrošina studējošajiem tādu praktisko prasmju un zināšanu kombināciju, kas tiek atzinīgi novērtēta arī no darba devēju un jomas profesionāļu puses.

Saskaņā ar 2019. gada 23. septembra RTU Senāta sēdē (protokollēmums Nr. 632) apstiprināto “Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas kārtība Rīgas Tehniskajā universitātē” kārtību studiju programma paredz arī iepriekš apgūtā studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas, kas ir studentiem ērta un salīdzinoši vienkārša procedūra. Visi studiju programmas studenti par šādu iespēju tiek informēti jau pašā studiju sākumā, bet atzīšanas kārtību nosakošais dokuments ir pieejams RTU mājas lapā (skat. https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_ieguto_kompetencu_un_sasniegtu_studiju_rezultatu_atzinas_kartiba_2019.09.23.pdf un leškējo normatīvo aktu saraksta 09. pielikuma failā).

Profesionālā bakalaura studiju programmas “Drošības inženierija” struktūra un citi formālie nosacījumi atbilst valsts normatīvajos aktos un RTU Senāta lēmumos noteiktajām prasībām. Studiju rezultātā students iegūst zināšanas un nepieciešamo profesionālo kompetenci, kas atbilst Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 6. līmenim un 6. līmeņa profesionālās kvalifikācijas (Darba aizsardzības inženieris) prasībām un veido noteiktu kultūras un inteliģences pakāpi, kā arī ļauj sākt specialitātei atbilstošu profesionālo darbību. Studiju materiāls par prakses organizēšanu un Augstskolas darbību reglamentējošie normatīvie dokumenti ir pieejami RTU mājaslapā, pie programmas administrācijas un ORTUS sistēmā.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju programma “Drošības inženierija” sagatavo darba aizsardzības inženierus. Studenti šajā programmā tiek imatrikulēti pēc vidējās izglītības iegūšanas.

Profesionālā bakalaura studiju programma “Drošības inženierija” sagatavo augsta līmeņa speciālistus darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības jomās. Studenti četros gados apgūst gan vispārējos inženierzinātņu studiju kursus, gan specializētos studiju kursus atbilstoši profesijas standartam. Studiju laikā studenti iziet gan specializējošo, gan pirmsdiploma praksi, kas ļauj nostiprināt iegūtās teorētiskās zināšanas praksē, kā arī sekmīgi izstrādāt noslēguma darbus par izvēlēto tematiku un sniegt profesionālus ieteikumus problēmu risināšanai.

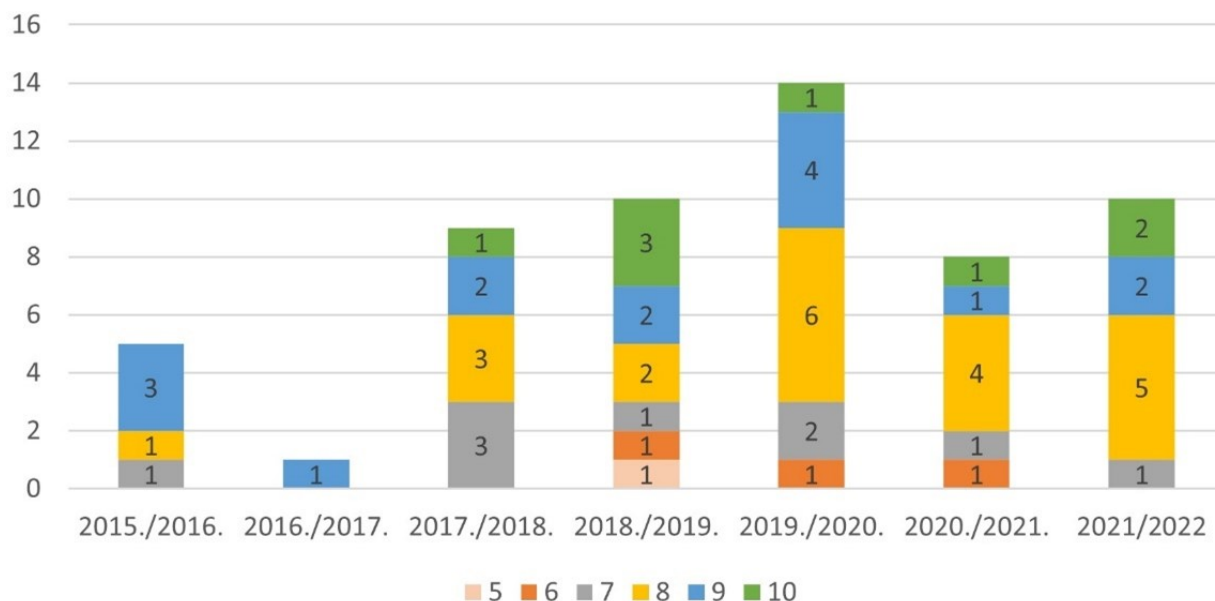
Studējošie bakalaura darba tēmas formulē un saturiski izstrādā atbilstoši iegūstamajai kvalifikācijai, tas nozīmē, ka tiek rakstīts par dažādiem darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības jautājumiem, to pilnveidošanu, kas obligāti tiek pamatota praktiskajā daļā ar pamatotiem priekšlikumiem. Bakalaura darbos tiek norādīta temata aktualitāte un analizēta pētāmā nozare.

Studiju programmas apguvi noslēdz valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir bakalaura darba izstrāde un publiska aizstāvēšana Valsts pārbaudījuma komisijas (turpmāk - VPK) atklātā sēdē. Bakalaura darbu var aizstāvēt tikai gadījumā, ja sekmīgi ir novērtētas studenta zināšanas un iemaņas nozares teorētiskajās un specializācijas jomās. Valsts pārbaudījums demonstrē studenta spēju:

- atrast, apkopot un analizēt nepieciešamos normatīvos aktus, kā arī akadēmisko un profesionālo literatūru nozarē (tai skaitā angļu valodā);
- pielietojot atbilstošu metodoloģiju un informācijas apstrādes tehnoloģijas, analizēt organizācijas darba aizsardzības sistēmu, novērtēt tās atbilstību normatīvajiem aktiem;
- veikt konkrētas uzņēmumam nozīmīgas un aktuālas, ar darba vai veselības aizsardzību darba vietā, problēmas patstāvīgu pētījumu;
- izdarīt argumentētus secinājumus un formulēt atbilstošus priekšlikumus;
- prezentēt izstrādātos priekšlikumus un aizstāvēt profesionālo personisko viedokli.

VPK sastāvā ir vismaz pieci komisijas locekļi. Komisijas vadītājs un vismaz puse no komisijas sastāva ir nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji. Studējošo zināšanas, prasmes un kompetenci VPK koleģiāli novērtē 10 ballu skalā. Piedaloties noslēguma darbu aizstāvēšanas komisijās, nozares pārstāvji var izteikt savus priekšlikumus par tuvākajā nākotnē vēlamajiem studentu pētījumu tematiem, kas ir aktuāli darba tirgū. Šie priekšlikumi tiek ņemti vērā un turpmāko noslēguma darbu tematika tiek izstrādāta atbilstoši darba tirgus un nozares aktualitātēm. Tas tiek pozitīvi novērtēts no darba devēju puses un nereti studentiem tiek piedāvāti amati komercstruktūrās vai valsts struktūrās.

Noslēguma darbu vērtējumi studiju programmā "Drošības inženierija" (2015-2022)\ Evaluation of final works in the study program "Safety Engineering" (2015-2022)

Veicot analīzi pa visiem studiju gadiem, var secināt, ka vērtējums 10 (izcili) ir bijis 14 % no visiem absolventiem. Vērtējums 9 (teicami) ir bijis 26% absolventu, bet vērtējums 8 (ļoti labi) ir gandrīz 3%, 7(labi) – apmēram 16%, vērtējums 6(labi) – aptuveni 7%, vērtējums 5 (viduvēji) - gandrīz 2% no visa absolventu skaita pārskata periodā.

Aplūkojot noslēguma darbu vērtējumu, var secināt, ka vidējā atzīme pa gadiem ir: 2014./2015. studiju gadā - 7,6 balles, 2015./2016.-7,7 balles, 2016./2017.- 8 balles, 2017./2018.- 8,2 balles, 2018./2019.- 7,7 balles, 2019./2020. – 8 balles, 2020./2021. – 8 balles un 2021./2022. - 8,5 balles.

Apkopotie dati par vērtējumu liecina, ka bakalaura darbi tiek izstrādāti kvalitatīvi un atbilstoši profesionālās darbības aktualitātēm.

Labākie noslēguma darbi ir izstrādāti par tādiem tematiem kā:

- "Darba vides risku novērtēšanas metodikas pilnveidošana ūdensapgādes tranšeju racējiem" (2018);
- "A/S "Rīgas kuģu būvētava" darba aizsardzības sistēmas izveide un ieviešana" (2019);
- "Psihoemocionālā slodze pirmsskolas izglītības iestādē" (2019);
- "Arborista profesijas aktuālās problēmas un risinājumi darba aizsardzībā" (2019);
- "Nelaimes gadījumu samazināšana elektroapgādes uzņēmumā" (2020)
- "Drošības kultūras veidošana kokpstrādes uzņēmumā" (2021).
- "Darba drošības instruktāžu pilnveide attālinātajā darbā" (2022)
- "Darba vides drošības paaugstināšana jauniešiem attālinātajā darbā" (2022)

No 2016.gada līdz 2022.gadam studiju programmu ir absolvējuši 57 studenti un noslēguma darbu vidējā atzīme ir 8,3 balles.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Informācija par studiju programmas realizēšanā pieejamajiem vispārējiem RTU resursiem un nodrošinājumu aprakstīta II daļas 3.nodaļas 2.3.1. -2.3.3. punktos. Papildus minētajiem resursiem studiju programmas realizēšanā tiek izmantoti tai nepieciešamie specifiskie resursi un nodrošinājums.

Profesionālās bakalaura studiju programmas “Drošības inženierija” studentiem ir pieejamas 2 mācību laboratorijas ar mācību iekārtām (ugunsdrošības laboratorija un darba aizsardzības laboratorija), kuras nepārtraukti tiek papildinātas un pilnveidotas. Darba aizsardzības mācību laboratorijās notiek pētnieciskie darbi par darba vides mērījumiem, kas tiek izmantoti praktiskajā darbībā un bakalaura darbu rakstīšanā.

Lai uzlabotu studentu praktiskās zināšanas un prasmes, ir iegādātas sekojošas mobilās iekārtas:

- daudzparametru mērīšanas aparāts “4 in 1”, kas veic četrus parametru mērījumus - gaismas, trokšņa, temperatūras un mitruma;
- vibrācijas mērītājs VT-2700;
- radiofrekvenču mērierīce RF/EMF Strenght meter 480836, kas ir piemērots EML mērījumiem mobilajiem tālruniem, mobilo sakaru bāzes stacijām un mikroviļņu noplūdēm;
- kombinētā mēriekārta Megger MTF-1835, kas ir paredzēta izolācijas pretestības un cilpas fāzes, kā arī 0 (nulle) mērījumiem;
- mācību elektroinstalācijas demonstratīvais stends METER MA2067, kas ir unikāls, jo ar to ir iespējams veikt laboratorijas darbus par aizsargzemējuma iekārtas pārbaudes mērījumiem, zemes īpatnējās pretestības mērījumiem, zibensaizsardzības zemējuma iekārtas pārbaudes mērījumiem, elektroiekārtu izolācijas pretestības mērījumiem, elektroiekārtas cilpas fāze-nulle pilnās pretestības un īsslēguma strāvas mērījumiem ķēdes posmos un pieļaujamo aprēķināto atbilstošo elektrisko ķēžu aizsardzības ar esošajiem drošinātājiem vai automātiem nodrošināšanu, deviņpadsmit dažādu īsslēgumu veidu noteikšanu elektrotīklos;
- Mācību Automātiskās ugunsgrēka atklāšanas, dzēšanas un trauksmes signalizācijas iekārta, ar kuras palīdzību iespējams nodrošināt apmācību par automātisko ugunsgrēka atklāšanas, dzēšanas un trauksmes signalizāciju uzbūvi, darbību un projektēšanu;
- Gāzu analizators Impact Pro, kas ir pārnēsājamais gāzu analizators, spēj vienlaikus kontrolēt un uzrādīt līdz četrām gāzēm.

Šīs un vēl citas iekārtas ļauj studentiem tās izmantot ārpus RTU savos pētījumos, lai veiktu bakalaura darba izstrādei nepieciešamos indikatīvos darba vides mērījumus. Mācību laboratorijas izveide uz DCAI katedras bāzes ir ļāvusi būtiski modernizēt mācību procesu, kā arī devusi iespēju izveidot daudz efektīvāku studentu praktiskās sagatavotības līmeni mūsdienīgu darba aizsardzības speciālistu tapšanā.

Studiju programmas specifika paredz, ka tās apguvē ļoti lielu daļu no nepieciešamās obligātās literatūras veido dažādi normatīvie akti, kuri studentiem ir brīvi pieejami tiešsaistē portālā www.likumi.lv. Papildus tam RTU zinātniskajā bibliotēkā ir pieejams pietiekami plašs, studiju programmai “Drošības inženierija” atbilstošs grāmatu u.c. informatīvo resursu klāsts:

1. Bioenerģijas tehnoloģijas / D. Blumberga ... [u. c.]; Dagnijas Blumbergas redakcijā; Rīgas Tehniskā universitāte. Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūts. Rīga : RTU Vides

- aizsardzības un siltuma sistēmu institūts, 2011. 272 lpp. : il. ISBN 9789934819636
- Blumberga, A., Blumberga, D., Kļaviņš, M., Rošā, M., Valtere, S. Vides tehnoloģijas. Rīga: Latvijas Universitāte, 2010. 212 lpp. ISBN 978-9984-45-274-6.
2. Civilā aizsardzība : laboratorijas darbi / [sastādīja Vladimirs Jemeljanovs, Jeļena Sulojeva ; recenzenti Jānis Ieviņš, Valentīna Urbāne; redaktore Anita Vēciņa ; vāka dizains Jekaterina Ribajeva] ; Rīgas Tehniskā universitāte. Inženierekonomikas un vadības fakultāte. Darbs un civilās aizsardzības institūts. - Rīga : RTU Izdevniecība, 2014 - 21 lpp
  3. Darba aizsardzības speciālista rokasgrāmata. 1. grāmata, Darba aizsardzības sistēma, darba vides riska faktori / Jānis Saulītis, Jānis Ieviņš ; Eduarda Groševa zīmējumi, grāmatas un vāka dizains ; redaktors Guntis Kalns. Rīga : Zvaigzne ABC, [2022] 272 lpp. : ilustrācijas, shēmas, tabulas ; 25 cm ISBN 9789934312328 (iesiets)
  4. Fitzgerald, Robert W. Fire performance analysis for buildings / Robert W. Fitzgerald and Brian J. Meacham. Second edition. Chichester : Wiley, 2017. xxvi, 692 lpp. : ilustrācijas ; 25 cm ISBN 9781118657096 (iesiets).
  5. Fizikas praktikums : Tehniskās universitātes studentiem / Rīgas Tehniskā universitāte. Tehniskās fizikas institūts ; [sastādītāji: M. Jansone ... u.c.]. Trešais, pārstrādātais izdevums. Rīga : RTU, 2003. 171 lpp. : il., sh. ; 21 cm. ISBN 9984323552
  6. Gere, James M. Mechanics of materials / James M. Gere, Barry J. Goodno. 7th ed. Stamford, CT: Cengage Learning, c2009. xviii, 1002 lpp. : il. ; 24 cm. ISBN 9780495438076
  7. Goetsch, David L. Occupational Safety and Health for Technologists, Engineers, and Managers / David L. Goetsch. Ninth edition. New York ; Boston : Pearson, 2019. xxi, 722 lpp. : ilustrācijas ; 29 cm ISBN 9780134695815 (iesiets).
  8. Jānis Loja ; vāka māksliniece Iveta Bambere]. Rīga : Medicīnas apgāds, c2015 533, [1] lpp. : diagrammas, ilustrācijas, tabulas ; 25 cm. ISBN 9789984813813 (iesiets). Kaļķis V. Darba risku novērtēšana. Rīga, LU, 2009.g.
  9. Jemeljanovs, Anatolijs, Objekta riska novērtēšana / A. Jemeljanovs, J. Ieviņš, J. Puškina. Rīga : Rīgas Tehniskā universitāte, 2007. 183 lpp. : il., diagr., sh., tab. ISBN 9789984393940
  10. Kaļķis, Valdis, Arodveselība un riski darbā / Valdis Kaļķis, Ženija Roja, Henrijs Kaļķis ; [zinātniskie recenzenti: Andris Freivalds, Jānis Zaļkalns, Jānis Dundurs ; literārais redaktors
  11. Kusiņš, Juris Civilā aizsardzība : mācību līdzeklis / Juris Kusiņš, Gunta Kļava. [Mārupe] : Drukātava, c2011. 377 lpp. : il., tab., veidlapas ; 21 cm. ISBN 9789984853314
  12. Kusiņš, Juris Degšanas procesi : mācību līdzeklis civilajā aizsardzībā / Juris Kusiņš. [Rīga] : Juris Kusiņš, ©2015 178 lpp. : ilustrācijas, tabulas ; 21 cm. ISBN 9789934143854 (brošēts). Scientific Protocols for Fire Investigation, Second Edition (John J. Lentini). 2012.
  13. Laboratorijas darbi ķīmijā : tehnisko augstskolu studentiem / sast J. Kreicberga, V. Kampars ; Rīgas Tehniskā universitāte. Rīga : Rīgas Tehniskā universitāte, 2002. 112 lpp. : il.
  14. Malahova, J., Jemeljanovs, V. Civilā aizsardzība (Civilās aizsardzības sistēma). 1.daļa. Rīga: Rīgas Tehniskā Universitāte, 2011. 68 lpp. ISBN 978-9934-10-274-5.
  15. Nešpors, Viktors, Mikroekonomikas teorijas pamati : mācību grāmata / Viktors Nešpors ; [recenzenti: Juris Saulītis, Uldis Kamols ; atbildīgā par izdevumu Anita Vēciņa ; literārā redaktore Silvija Minkevica ; vāka dizains: Eduards Lapsa]. Rīga : RTU izdevniecība, 2015 244 lpp. : il., tab. ; 25 cm. ISBN 9789934106514 (iesiets).
  16. Occupational and environmental safety and health / editors: Pedro M. Arezes [un vēl 8 redaktori]. Cham : Springer, 2019. xvi, 805 lpp. : ilustrācijas ; 24 cm. Studies in systems, decision and control ; vol. 202 . ISBN 9783030147297
  17. Roja, Ženija, Cilvēkfaktors un ergonomika darbā : zinātniskā monogrāfija / Ženija Roja un Henrijs Kaļķis ; zinātniskie recenzenti: Andris Freivalds, Jānis Zaļkalns, Jānis Dundurs ; literārā redaktore Sarma Cire ; vāka māksliniece Ieva Parramore. Rīga : Latvijas Ergonomikas biedrība, 2020. 294 lpp. : ilustrācijas, shēmas, tabulas ; 26 cm ISBN 9789934231209 (iesiets).

18. Safety at work / edited by John Channing. 8th edition. London :New York ; Routledge, Taylor & Francis Group, 2014. xxviii, 1031 lpp. : il. ; 25 cm. ISBN 9780415656962
19. Stranks, Jeremy Health and safety at work : an essential guide for managers / Jeremy Stranks. 10th ed. London : KoganPage, ©2016. xiv, 328 lpp. : ilustrācijas. ISBN 9780749478179
20. Šenfelde, Maija, Makroekonomika / Maija Šenfelde ; [izdevumu sagatavojušas: M. Šenfelde, G. Blagova] ; Rīgas Tehniskā universitāte. Tautsaimniecības un reģionālās ekonomikas institūts. izdevums. Rīga : RTU izdevniecība, c2014. 245 lpp. : il., graf., tab. ; 21 cm. ISBN 9789934105234
21. Uzdevumu krājums vispārīgajā fizikā / Rīgas Tehniskā universitāte. Tehniskās fizikas institūts ; [sastādītāji: J. Blūms ... [u.c.]]. , pārstr. un papild. izd. / A. Ozola redakcijā. Rīga : RTU Izdevniecība, 2006. 272, [2] lpp. : il. ; 21 cm. ISBN 9984329836
22. Vasiļevska, Daina, Kvalitātes nodrošināšanas vadība / Daina Vasiļevska ; recenzenti: Dr.oec. Kārlis Ketners, Dr.oec. Jeļena Malahova ; literārā redaktore Anita Rudziša. Rīga : Juridiskā koledža, 2017. 233 lpp. : diagrammas, shēmas, tabulas ; 21 cm ISBN 9789934871900 (brošēts). Scott, Michael Lee, Programming language pragmatics / Michael L. Scott. 4th edition. Waltham, MA : Morgan Kaufmann, an imprint of Elsevier, [2016] xxxii, 956 lpp. : ilustrācijas ; 23 cm ISBN 9780124104099 (brošēts). Kokars, V. Vispārīgā ķīmija. Rīga: RTU, MLKF, 2009, 286 lpp.
23. Ziemelis, Valdis, Elektrodrošība : mācību grāmata / V. Ziemelis ; Rīgas Tehniskā universitāte. Darba un civilās aizsardzības institūts. Darba un civilās aizsardzības katedra. [2., papild. izd.] Rīga : RTU Izdevniecība, 2008. 234 lpp. : il. ; 21 cm. ISBN 9984322262

Studentu rīcībā ir arī DCAI metodiskais kabinets, kur var iepazīties ar statistikas materiāliem, grāmatām, konferenču materiāliem, studiju kursu metodiskajiem norādījumiem u.tml. Ir veiktas investīcijas informācijas tehnoloģiju nodrošinājuma attīstībā un pilnveidošanā. Katram fakultātes mācībspēkam ir darba vieta, kura ir aprīkota ar datoru, kas pieslēgts internetam, pēc nepieciešamības darbiniekiem tiek izsniegti arī portatīvie datori.

Līdz ar to kopumā studiju programmas resursi un nodrošinājums ir atbilstošs studiju programmas vajadzībām. Pozitīvi vērtējams darbs pie mācību laboratoriju nepārtrauktas labiekārtošanas un aprīkošanas.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Informācija par finanšu līdzekļu sadales principiem un metodiku ir sniegta ziņojuma 2.3.1. sadaļā.

Profesionālā bakalaura studiju programma “Drošības inženierija” tiek finansēta no valsts budžeta līdzekļiem, kā arī no studentu mācību maksas jeb fizisko un juridisko personu līdzekļiem. Studējošie var izmantot studiju un studējošo kredītus Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Profesionālā bakalaura studiju programmas fizisko personu mācību maksa 2014./2015. studiju gadā bija 1650 eiro gadā, bet 2021./2022. studiju gadā tā jau bija 2600 eiro (skat. attēlu zemāk).

Studiju gads	Studiju maksa gadā, EUR
2014./2015.	1650.-
2015./2016.	
2016./2017.	
2017./2018.	1700.-
2018./2019.	2300,-
2019./2020.	2350.-
2020./2021.	2400,-
2021./2022.	2550,-
2022./2023.	2600,-

Studiju programmas finanšu resursu struktūru veido valsts budžeta finansējums un vietējo studentu studiju maksa, kas sastāda kopējo studiju programmas finansējumu un no kura izriet studiju programmas izmaksas uz vienu studentu. Studiju programmas finanšu resursu struktūra dota attēlā zemāk.

	Studiju gads	Dotācija programmai	Studiju maksa programmai, EUR	Kopā finansējums programmai, EUR	Izmaksas uz 1 studentu, EUR
<i>Drošības inženierija</i> — profesionālais bakalaurs	2013./2014.m.g	0	7886	7886	3866
	2014./2015.m.g	25 696	4 909	30 604	3866
	2015./2016.m.g	86421,12	8579,01	95000,13	5599,06
	2016./2017.m.g	117693,15	10190	127883,15	5599,06
	2017./2018.m.g	124878,45	12696,74	137575,19	5851,99
	2018./2019.m.g	130111,56	12025	142136,56	6125,74
	2019./2020.m.g	223099,20	5815	228914,20	6379,72
	2020./2021.m.g	181747,54	3500	185247,54	6463,38
	2021./2022.m.g	182625,48	3575,00	186200,48	6846,46

No dotās informācijas var secināt, ka valsts dotācijas studiju programmai no 2013./2014. līdz 2019./2020. studiju gadam ir pieaugušas un no 2020./2021. stabilizējušās, ko var pamatot ar izmaiņām darba tirgus konjunktūrā. Mācību maksas finansējuma apjomam atskaides perioda beigās ir tendence samazināties, ko var izskaidrot ar ekonomisko un demogrāfisko situāciju valstī, kā arī ar būtisku mācību maksas pieaugumu sākot ar 2018./2019. studiju gadu. Izmaksas uz 1 studentu atskaides periodā ir pieaugušas, kas ir izskaidrojams ar kopējo RTU izmaksu pakāpenisku pieaugumu, ņemot vērā objektīvus iemeslus (laboratoriju iekārtu izmaksu, komunālo maksājumu pieaugumu, ēku uzturēšanas, remonta un celtniecības izmaksu pieaugumu utt.).

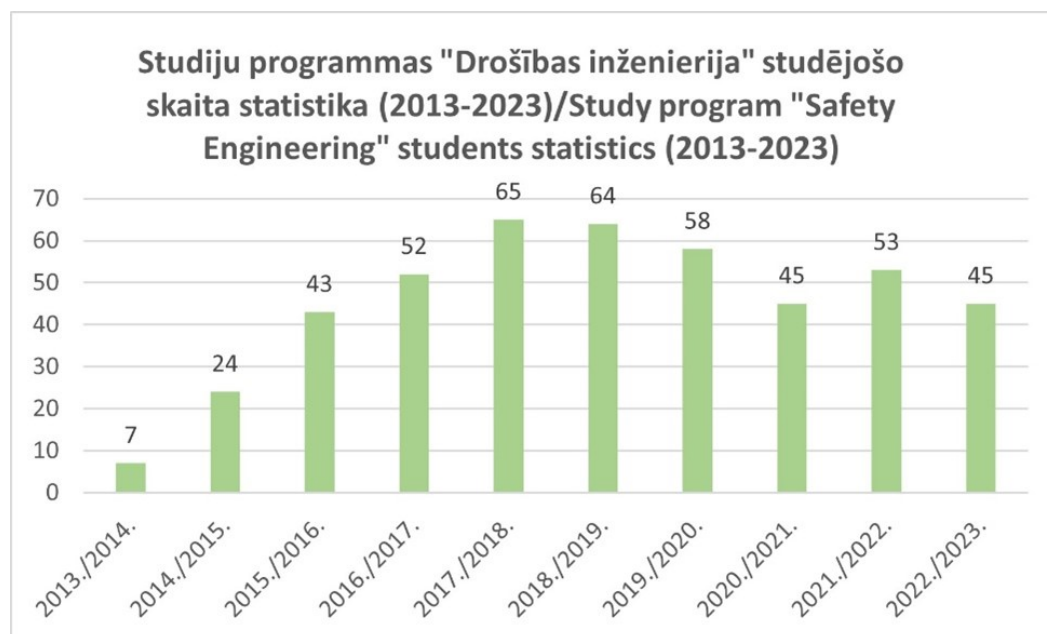
Pieejamais finansējums nodrošina studiju programmas īstenošanu, kā arī tiek izmantots tās attīstībai. Katru gadu tiek piešķirti līdzekļi literatūras iegādei bibliotēkā, ar studiju procesu saistīto informācijas sistēmu attīstībai un uzturēšanai, tiek uzlabota studiju materiāli tehniskā bāze (skat. 3.3.1. sadaļu), kā arī kļūst iespējams iesaistīt studiju procesā augsti kvalificētus speciālistus kā vieslektorus. Sākoties ārkārtas situācijai, mācību process tika nodrošināts attālināti, galvenokārt izmantojot MS Teams, Zoom, WebEx platformas. RTU nodrošināja visiem mācībbspēkiem iespējas tās izmantot, iegādājoties pilnas licenču paketes.

Informācija par finansējuma sadalījumu starp izmaksu pozīcijām dota pašnovērtējuma ziņojuma 2.3.1. punkta pielikumā "Finansējums pa izmaksu pozīcijām _Funding by Positions".

Finansējuma procentuālais sadalījumu starp noteiktajām izmaksu pozīcijām atbilst studiju programmas īstenošanas prasībām. Ņemot vērā to, ka studiju process ir dinamisks RTU finanšu vadības sistēmas mehānisms dod iespēju, atbilstoši reālajai situācijai, saskaņā ar LR tiesību reglamentējošiem aktiem un RTU noteikto kārtību studiju programmas finansējuma robežās mainīt tā sadalījumu starp izmaksu pozīcijām.

Pilna laika klātienes studējošiem, lai **nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti, minimālais studējošo skaits programmā ir 19 studenti.**

Attēlā zemāk dots studējošo skaits pa studiju gadiem atskaides periodā.

Pārskata perioda **pirmajā studiju gadā** (2013./2014.) studiju programma bija jauna un potenciālo studējošo vidū vēl maz apzināta, kā arī tika finansēta tikai ar fizisko un juridisko personu maksas līdzekļiem. Savukārt, visus nākamos gadus studiju programmā studējošo skaits ir pietiekami augsts, lai programma būtu rentabla.

Tabulā atspoguļotais studējošo skaits **pilnībā nodrošina studiju programmas rentabilitāti,**

ņemot vērā, ka minimālais studējošo skaits studiju programmā ir 19 studējošie, bet vidējais studējošo skaits studiju gadā pārskata periodā ir 45,6 studējošie.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas realizēšanā ir iesaistīti 32 vēlētie mācībspēki (no tiem 59% ar doktora grādu) – 4 profesori, 4 asociētie profesori, 5 vadošie pētnieki, 2 pētnieki, 3 docenti (praktiskie), 5 docenti, 5 lektori un 4 zinātniskie asistenti.

Kopējais akadēmiskā personāla novērtējums atspoguļots Studiju virziena ziņojuma 2.3.7. punktā un tā pielikumos sniegtajā informācijā un mācībspēku CV. Šeit akcentēta studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalifikācijas un kompetences atbilstība konkrēto studiju kursu specifikai.

Pārskata periodā studiju programmas realizēšanā iesaistītie vēlētie akadēmiskie mācībspēki kopsummā ir piedalījušies vairākās akadēmiskajās konferencēs un semināros. Tāpat ir piedalījušies 98 zinātniskajās konferencēs un uzstājušies ar ziņojumiem (prezentācijām) 228 starptautiskās zinātniskās konferencēs. Mācībspēki ir publicējuši aptuveni 1683 rakstus starptautiskos zinātniskos izdevumos un konferenču rakstu krājumos, bijuši aptuveni 79 mobilitātes braucienos. Profesionālās pilnveides un mācību semināros (t.sk. hospitēšana) kopsummā pavadītas aptuveni 7365 akadēmiskās stundas un vadījuši apmēram 1028 noslēguma darbus.

Mācībspēku atlase ir saistīta ar viņu zinātniskā un pedagoģiskā darba pieredzi, zinātniskās pētniecības jomām un sasniegtajiem rezultātiem, ievērojot studiju programmas un studiju kursu specifiku.

Institūta direktoram profesoram Jānim Leviņam ir ekonomikas doktora zinātniskais grāds. Viņš veic zinātniski pētniecisko darbu, piedalās starptautiskajās konferencēs, semināros,ursos. Ir daudzu publikāciju autors par tēmām – darba vides kvalitāti ietekmējošie faktori, katastrofu vadīšanas mūsdienu tendences, darba aizsardzības problēmas, inovācijas būvniecības atkritumu apsaimniekošanā u.c. Kā Latvijas Zinātnes padomes eksperts darbojas Dabaszinātnes nozarē – Zemes zinātnes, fiziskā ģeogrāfija un vides zinātnes. Jānis Leviņš ir Latvijas Darba devēju konfederācijas komisijas loceklis. Ir 4 promocijas darbu vadītājs. Pārskata periodā gan kā vadītājs, gan kā izpildītājs darbojies starptautiskos projektos un nacionālo pētījumu projektos. Ir RTU Senāta, Akadēmiskās sapulces un Vides zinātnes profesoru padomes loceklis. Nepārtraukti zināšanas papildina dažādos mācībuursos un semināros. Iegūtās zināšanas noder kursu “Darba aizsardzības pamati”, “Tehnogēnās vides drošības organizāciju darbības pamati”, “Darba vides risku novērtēšanas metodes” un citu izstrādē un vadīšanā.

Profesoram Vladimiram Jemeljanovam ir inženierzinātņu doktora grāds. Ir daudzu zinātnisko publikāciju autors par darba drošības, risku vadības un ugunsdrošības tēmām. Ir eksperts Latvijas elektroenerģētikas un energobūvnieku asociācijā. Pārskata periodā gan kā vadītājs, gan kā

izpildītājs darbojies 6 starptautiskos projektos un 5 nacionālo pētījumu projektos. Aktīvi darbojas dažādās organizācijās un komisijās. Kā piemērus var minēt Latvijas Ugunsdzēsības asociāciju, Latvijas Elektroenerģētikas un energobūvnieku asociācija, Latvijas Būvinženieru savienība, LATAK (Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs), International Academy of Ecology and Life Protection Sciences u.c. Vladimirs Jemeljanovs ir RTU Satversmes sapulces loceklis. Ir 4 promocijas darbu vadītājs. Regulāri piedalās starptautiskajās un nacionālajās metodiskajās konferencēs, apgūst dažādas mācību metodes un to piemērotību dažādām studiju vajadzībām.

Asociētā profesore Jeļena Pundure ir ieguvusi doktora grādu ekonomikā. Disertācijas darba nosaukums "Ugunsdrošības sistēmas ekonomiskās efektivitātes novērtēšanas metodes Latvijā". Pārskata periodā ir autore vairāk kā 20 publikācijām. Piedalās zinātniskās konferencēs, starptautiskos un nacionālos pētījumu projektos. Jeļenai Pundurei ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības nozarē sociālās zinātnes – sociālā un ekonomiskā ģeogrāfija, ekonomika un uzņēmējdarbība, kā arī nozarē inženierzinātnes un tehnoloģijas – vides inženierija un enerģētika. Viņa ir eksperte Augstākās izglītības kvalitātes aģentūrā. Nepārtraukti zināšanas papildina dažādos mācībuursos un semināros. Iegūtās zināšanas noder kursu "Civilā aizsardzība", "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un samazināšana", "Objekta risku novērtēšana" un citu izstrādē un vadīšanā.

Docents Mihails Urbans ir ieguvis profesionālā maģistra grādu darba aizsardzībā un doktora grādu vadībizinātnē. Promocijas darba nosaukums "Ekonomisko un vides zaudējumu novērtēšanas metodoloģija paaugstinātas bīstamības objektos". Viņš veic zinātniski pētniecisko darbu, piedalās starptautiskajās konferencēs, semināros,ursos. Ir piedalījies starptautiskā projektā "Vienota vides risku pārvaldības plāna izstrāde Jelgavas un Šauļu pilsētām". Šī projekta ietvaros veica 6 paaugstinātas bīstamības objektu tehnogēno risku novērtēšanu. Pētījumos iegūtie rezultāti palīdz studiju kursu "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un samazināšana", "Objekta risku novērtēšana" un "Ārkārtējo situāciju vadība un modelēšana" un citu izstrādē un vadīšanā.

Studiju programmas direktors asociētais profesors Māris Ziemelis ir ieguvis doktora grādu būvzinātnes nozares siltuma, gāzes un ūdens inženiersistēmu apakšnozarē. Disertācijā "Uguns dzēšanas ar ūdeni efektivitātes paaugstināšana" iegūtie pētījuma rezultāti veiksmīgi tiek izmantoti darbā ar studentiem. Paralēli akadēmiskajam darbam augstskolā Māris Ziemelis ir civilās aizsardzības inženieris AS "Latvenergo", kā arī darbojas Latvijas Ugunsdzēsības asociācijā un Latvijas Būvinženieru savienībā. Mārim Ziemelim ir ilggadēja pieredze vadošos amatos Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, kā arī vairāku gadu pedagoģiskā darba pieredze Koledžas direktora vietnieka (mācību daļas vadītāja) amatā Latvijas Iekšlietu ministrijas Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā. Ilggadējā pedagoģiskā un profesionālā darbība nodrošina nozares aktualitāšu pārzināšanu un praktisku lietojumu darbā ar studējošajiem. Viņš ir izstrādājis un vada studiju kursus "Būvniecības un projektēšanas ugunsdrošība" un "Būvniecības un projektēšanas ugunsdrošība (studiju projekts)".

Docentam (praktiskajam) Jānim Bērziņam ir inženierzinātņu maģistra grāds. Viņš ir vairāk kā 10 gadus bijis Valsts darba inspekcijas direktors, bijis Rūpnieciskā kompleksa darba tehniskās inspekcijas vadītājs Galvenajā tehniskās uzraudzības pārvaldē, strādājis kā Darba tehniskais inspektors un darba aizsardzības nodaļas vadītājs Latvijas republikāniskajā arodbiedrību padomē. Jau vairāk kā 18 gadus viņš ir Latvijas darba aizsardzības speciālistu asociācijas valdes loceklis. Kā eksperts ir darbojies Augstākās izglītības Kvalitātes novērtēšanas centrā. Savā 17 gadus ilgajā pedagoģiskajā darbā ir izstrādājis un vadījis vairāk kā 10 studiju kursus, kā arī vadījis vairākus desmitus noslēguma darbu. Ir piedalījies vairākās akadēmiskajās un zinātniskajās konferencēs, uzstājies tajās ar ziņojumiem un publicējis vairākus zinātniskos rakstus.

Asociētā profesore Valentīna Urbāne ir pasniedzēja ar vairāk nekā 35 gadu pedagoģisko darba

pieredzi. Dalība zinātniskajās konferencēs un publikāciju sagatavošanā palīdz nodrošināt studiju satura aktualitāti, sekot līdzi jaunākajām darba aizsardzības sistēmas pilnveidošanas tendencēm dažādās rūpniecības nozarēs. Iegūtais doktora grāds ķīmijā nodrošina zināšanas tādu studiju kursu izstrādē un vadīšanā kā “Darba un apkārtējās vides aizsardzība”, “Darba aizsardzības pamati”, “Rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana”, “Bīstamo vielu pielietošanas drošība” un citos. Viņas zināšanas palīdz studentiem orientēties darba aizsardzības pamatnostādņēs, strādājot ar bīstamām vielām, veikt risku novērtēšanu un strādāt ar metodēm risku novērtēšanā, kā arī prognozēt iespējamo bīstamību jaunai vielai.

Lektore Inese Vilcāne ir ieguvusi profesionālo maģistra grādu darba aizsardzībā un šobrīd turpina studijas doktorantūrā. Viņa darbojas kā nozares eksperts darba aizsardzībā Valsts satura un izglītības centrā un kā nozares eksperts darba aizsardzībā Izglītības kvalitātes valsts dienestā, ir Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociācijas valdes locekle un Latvijas Ergonomikas biedrības biedrs. Pārskata periodā viņa ir piedalījusies vairākās zinātniskajās konferencēs un publicējusi vairākus rakstus starptautiskos zinātniskos izdevumos un konferenču rakstu krājumos (tostarp WoS un Scopus). Ilggadējā darba pieredzē uzkrātās profesionālās zināšanas lieti noder gan zinātnisko rakstu izstrādē un publicēšanā, gan studiju kursu “Darba vides risku novērtēšanas metodes” un “Darba aizsardzība un drošība” izstrādē un noslēguma darbu vadīšanā.

Lai nodrošinātu studiju programmas satura kvalitāti un absolventu konkurētspēju darba tirgū, programmas realizēšanā iesaistītie mācībspēki regulāri papildina savas profesionālās un akadēmiskās zināšanas gan dažāda veida semināros, gan valsts un starptautiska mēroga konferencēs, gan zinātniskajā un pētnieciskajā darbā (skat. pielikumu “Pielikums_zinatne_Darbinieku_sasniegumi”), gan iesaistoties dažādos projektos un līgumdarbu izpildē. Informācija par studiju programmā iesaistītajiem pasniedzējiem un viņu atbilstību docētajiem kursiem atspoguļota 2.3. daļas pielikumā “*Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem*” un “*Mācībspēku biogrāfijas*”.

Studiju programmā iesaistītie mācībspēki aktīvi izmanto starptautiskās sadarbības un mobilitātes programmas, tostarp Erasmus+ programmas ietvaros (skat. II daļas pielikumos “Izejošā mobilitāte Erasmus mācībspēki/Outgoing mobility Erasmus Staff” un “Izejošā mobilitāte mācībspēki CITS/Outgoing mobility Staff OTHER”). Starptautiskās sadarbības un mobilitātes ietvaros gūtās jaunākās atziņas un praktiskā pieredze tiek izmantota, lai aktualizētu un pilnveidotu mācībspēku docētos studiju kursus un veiksmīgāk sasniegtu studiju programmas izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Studiju programmas mācībspēku iesaiste dažāda veida projektos un cita veida sadarbība ar ārzemju partneriem un izglītības iestādēm (skat. 2.3.daļas pielikumu “*Mācībspēku biogrāfijas*”) ļauj piesaistīt studiju programmai gan ārzemju vieslektorus, gan veikt praktiskas starptautiskas intensīvās apmācības programmas studentiem, kurās līdzdarbojas un dalās ar savu praktisko pieredzi un zināšanām arī jomas pārstāvji un eksperti no citām valstīm. Tāpat šāda veida sadarbība arī veicina programmas studentu mobilitāti un iespēju apgūt jaunas zināšanas apmaiņas programmu ietvaros vai iziet praksi ārzemēs. Mobilitātes laikā mācībspēki bieži vien iepazīstas ar jaunām mācību metodēm un paņēmieniem, kurus pēc tam integrē studiju procesā. Savukārt studējošie šo apmaiņas braucienu un apmācību rezultātā iegūtās zināšanas integrē savos kopā ar mācībspēkiem izstrādātajos zinātniskajos rakstos un prezentē tos konferencēs. Tas ļauj studentiem attīstīt zinātniski - pētnieciskā darba prasmes un kompetences.

Tā kā studiju programmas mācībspēki ir ar lielu praktisko pieredzi un darbojas kā eksperti ne vien Latvijas Zinātņu padomē, bet arī dažādās jomu pārstāvošās organizācijās, tad nepieciešamības gadījumā viņi tiek pieaicināti kā kompetentie izpildītāji dažādos ar jomu saistītos līgumdarbos. Šo līgumdarbu ietvaros gūtās zināšanas mācībspēki integrē zinātniskajos rakstos, ko pēc tam studenti

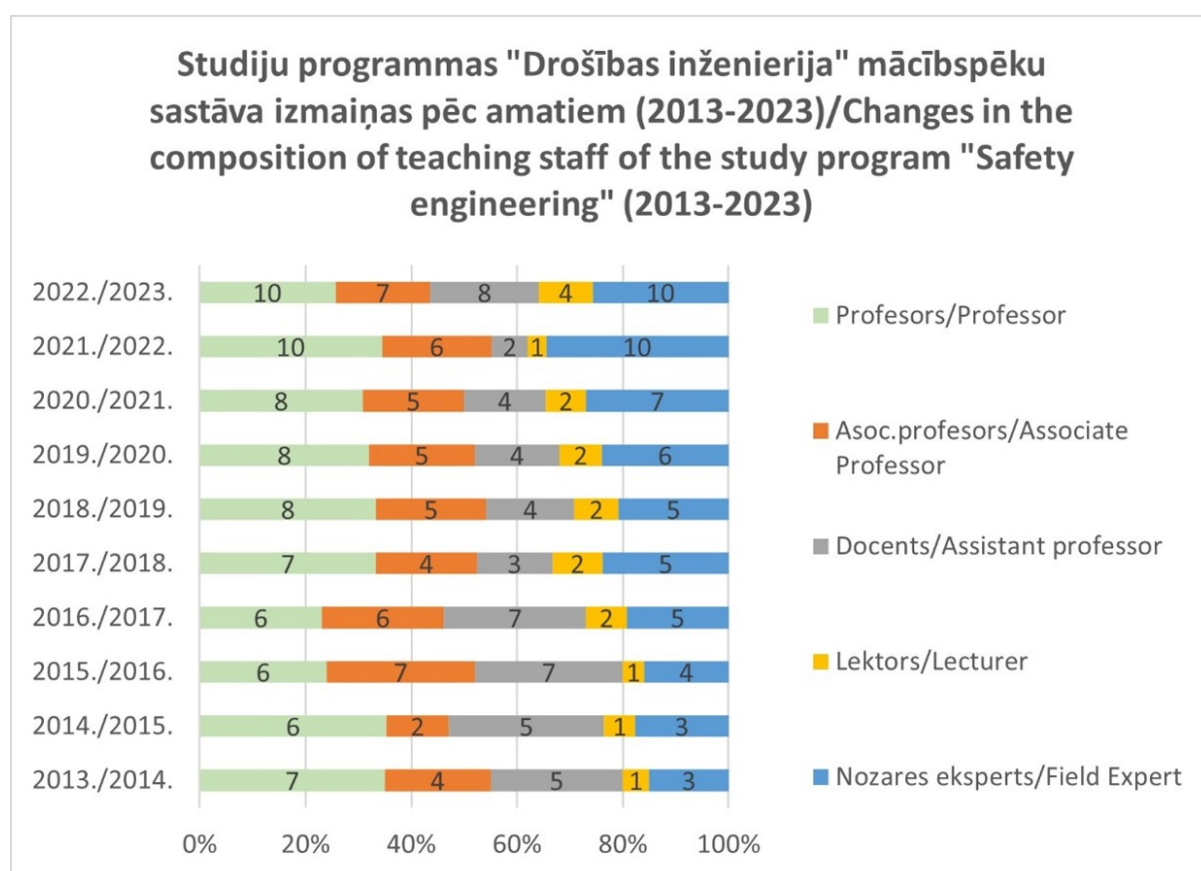
var izmantot kā informācijas avotus par aktualitātēm attiecīgajā nozarē. Mācībspēku kā ekspertu darbība izpaužas arī dažādu darba grupu, kuras izstrādā attiecīgās jomas normatīvos aktus un standartus, darbībā. Tas ļauj mācībspēkiem sniegt aktuālu un kvalitatīvu informāciju par normatīvo bāzi, balstoties kurā studentiem nākotnē būs jāveic sava profesionālā darbība.

Kopumā var secināt, ka studiju programmas realizēšanā iesaistīto mācībspēku kompetence, zināšanas un praktiskā darba pieredze ļauj sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus, veiksmīgi realizēt veicamos uzdevumus un nodrošināt programmai izvirzīto sasniedzamo rezultātu veiksmīgu sasniegšanu.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Programmas realizēšanā piedalās gan akadēmiskie mācībspēki, gan augsti kvalificēti nozares speciālisti. Studentu aptaujas liecina, ka viņi augstu novērtē nozares ekspertu iesaisti studiju procesā. Informācija par mācībspēkiem parādīta 2.3. daļas pielikumā *"Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem"*.

Zemāk esošajā attēlā "Studiju programmas "Drošības inženierija" mācībspēku sastāva izmaiņas pēc amatiem (2013-2023)/Changes in the composition of teaching staff of the study program "Safety engineering" (2013-2023)" ir attēlota informācija par studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku izmaiņām pēc ieņemamā amata.

Nospiedošajā vairumā gadījumu izmaiņas mācībspēku sastāvā ir notikušas saistībā ar izmaiņām studiju programmas saturā. Atsevišķos gadījumos mācībspēku izmaiņas ir veiktas tāpēc, ka mācībspēks ir miris vai pārtraucis darba tiesiskās attiecības ar RTU. Kā redzams no apkopotās

informācijas par pārskata periodu, tad profesoru skaits ir palielinājies – kopš 2021./2022. studiju gada programmā piedalās desmit profesori (iepriekšējos gados profesoru skaits svārstījās no 6 līdz 8), bet asociēto profesoru skaits ir palielinājies pavisam nedaudz un šobrīd tādu ir septiņi. Docentu skaits ir palielinājies – šobrīd programmas realizēšanā iesaistīti astoņi docenti, kas ir lielākais docentu skaits līdz šim. Palielinājies ir arī lektoru skaits, kas iepriekš svārstījās robežās no 1 līdz 2, bet 2022./2023. studiju gadā tādu ir jau četri. Tāpat jāatzīmē, ka kopš 2013./2014. studiju gada studiju programmā ir būtiski palielinājies nozares ekspertu skaits no 3 ekspertiem 2013./2014. studiju gadā līdz desmit ekspertiem 2021./2022. studiju gadā. Nozares ekspertu skaita palielināšanās ir rādītājs tam, ka programmas pilnveidē tiek ņemtas vērā studentu vēlmēs pēc lielākas ekspertu un jomas pārstāvju iesaistes studiju kursu pasniegšanā, ko studenti ir izteikuši aptauju anketās. Tādējādi tiek nodrošināts, ka programmas realizēšanā iesaistās dažādi mācībspēki un studenti iegūst daudzpusīgu informāciju par nozarē esošo situāciju gan no teorētiskā, gan no praktiskā aspekta.

No iepriekš minētā attēla redzams, ka atbilstoši studentu anketās esošajiem priekšlikumiem un tam, ka šī ir profesionālā bakalaura studiju programma, mācību procesā tiek iesaistīti augsti kvalificēti akadēmiskais personāls, nozares speciālisti un eksperti, tādējādi programmas saturs maksimāli tiek pietuvināts nozares specifikai un aktualitātēm.

Pozitīvi vērtējama programmas mācībspēku paaudžu nomaiņā ir arī tendence piesaistīt pedagoģiskajam darbam bijušos studiju virziena programmu absolventus. Kā piemēru šādai pēctecībai var minēt Mihailu Urbanu, kas pēc studiju programmas “Darba aizsardzība” absolvēšanas un profesionālā maģistra grāda iegūšanas turpināja studijas doktorantūrā, veiksmīgi aizstāvēja savu promocijas darbu un šobrīd ir papildinājis Darba un civilās aizsardzības institūta mācībspēku rindas kā docents un pētnieks, kā arī šobrīd lasa šīs studiju programmas studentiem studiju kursus “Tehnoloģisko procesu drošība un risku novērtēšana” 5KP. Arī lektore Inese Vīlcāne ir absolvējusi maģistra profesionālo studiju programmu “Darba aizsardzība” un šobrīd studē doktorantūrā, strādā DCAI kā lektore un lasa studiju programmas “Drošības inženierija” studentiem lekcijas studiju kursā “Darba vides risku novērtēšanas metodes” 4KP apjomā. Arī Guna Bazone absolvējusi maģistra profesionālo studiju programmu “Darba aizsardzība” un šobrīd studē doktorantūrā un lasa šīs studiju programmas studiju kursu “Rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana” 2KP apjomā.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta

nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Mācībspēku savstarpējā sadarbība studiju programmas ietvaros notiek gan semestra laikā pasniedzot studiju kursus, gan plānojot un izstrādājot studiju programmas aktualizēšanai nepieciešamās izmaiņas un attīstību. Lai nodrošinātu studiju kursu saturu savstarpējo sasaisti, katru gadu notiek programmas studiju kursu audits, kā arī dažādi semināri, kuros programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki iepazītas ar kursa tēmām, mācību metodēm un diskutē par uzlabojumiem. Ikdienu komunikācija mācībspēku vidē notiek gan formālā (institūta iknedēļas sapulces, fakultātes operatīvās iknedēļas sanāksmes u.c.), gan neformālā vidē (individuālas tikšanās klātienē, sazināšanās telefoniski, u.c.). Studiju kursu aktualizēšana un pilnveide notiek regulāri, balstoties gan uz studējošo izteiktiem ierosinājumiem, gan uz nozares attīstības tendencēm. Programmā piesaistītie mācībspēki sadarbojas studiju kursu ietvaros, lai nodrošinātu studiju kursu sasaisti ar studiju programmas sasniedzamajiem mērķiem un profesionālās kvalifikācijas prasībām. Tā piemēram, savstarpēji sadarbojoties, studiju programmas mācībspēki ir izstrādājuši vairākus metodiskos norādījumus gan studiju projektiem, gan praksei. Prof. J. Ieviņš, doc. J. Bērziņš, prof. V. Jemeljanovs, asoc. prof. V. Urbāne un lekt. J. Bartušauskis kopīgi ir izstrādājuši "Metodiskos norādījumus par specializējošās prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu profesionālā bakalaura studiju programmā "Drošības inženierija"". Savukārt, prof. J. Ieviņš, doc. J. Bērziņš, asoc. prof. J. Pundure, asoc. prof. V. Urbāne un lekt. J. Bartušauskis kopīgi ir izstrādājuši "Metodiskos norādījumus par pirmsdiploma prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu profesionālā bakalaura studiju programmā "Drošības inženierija"". Studiju projekta "Ugunsdrošība un profilakse (studiju projekts)" ietvaros prof. V. Jemeljanovs un asoc. prof. J. Pundure kopīgi izstrādāja metodiskos norādījumus par studiju projekta plānošanu, izstrādāšanu un aizstāvēšanu, u.c.

Visā mācību semestra laikā, realizējot studiju kursus, notiek mācībspēku tikšanās un metodiskās sēdes, kuru laikā tiek diskutēts par studiju kursu tēmām un nepieciešamajiem uzlabojumiem studiju saturā, lai vienotos par tēmām, virzieniem, atbildībām un par atbilstību normatīvajām prasībām. Studiju kursu saskaņošanas procesā tiek iesaistīti visi ar konkrēto studiju kursu saistītie mācībspēki, lai nodrošinātu, ka studiju programmas ietvaros apskatāmās tēmas nepārklājas, kā arī tiek nemitīgi pilnveidotas un aktualizētas sadarbībā ar iesaistītajiem nozares profesionāļiem. Tā, piemēram, pārskatot un aktualizējot studiju programmu saistībā ar jauno profesiju standartu, kā arī ņemot vērā studējošo un absolventu anketēšanas rezultātus, studiju programmas direktors kopā ar realizējošajiem mācībspēkiem izstrādāja jaunus studiju kursus "Darba aprikojuma drošība un uzraudzība" 5KP un "Tehnoloģisko procesu drošība un risku novērtēšana" 5KP. Obligātajā un ierobežotās izvēles daļā studiju kursi tiek dalīti tematiskajos blokos, kas savstarpēji ir saskaņoti tā, lai studiju kursi tajos nepārklātos. Mācībspēku sadarbības mehānismi ir dažādi - sapulces, individuālas savstarpējas tikšanās klātienē, tikšanās attālināti vai kombinētajā variantā, kad daļa satiekas klātienē, bet daļa pievienojas interaktīvi caur Zoom vai MS Teams. Šādā veidā, ņemot vērā dažādos darba grafikus un slodzi, tiek nodrošināts, ka ar studiju procesu un tā uzlabojumiem

saistītie jautājumi tiek pārrunāti operatīvi, studijuursos pasniedzamās tēmas saskan ar programmas mērķiem un studiju kursu sasniedzamie rezultāti ir integrēti programmas kopējos sasniedzamajos rezultātos. Studiju programmas direktora dalība iknedēļas katedras sanāksmēs ļauj saņemt aktuālo informāciju un uzturēt studiju programmas satura un sasniedzamo rezultātu atbilstību fakultātes un RTU stratēģiskajiem mērķiem. Mācībspēku sadarbība notiek gan konkrētā studiju kursa ietvaros, sadarbojoties atbildīgajiem mācībspēkiem un nozaru profesionāļiem, gan starp studiju kursiem ar saistītiem tematiem, kur nepieciešama līdzīgu tematu apguve, dažādos izpratnes līmeņos, kā arī noslēguma darbu izstrādes procesā.

Analizējot studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros, var secināt, ka 2022./2023. studiju gadā programmā vēlēto mācībspēku attiecība pret studentiem ir aptuveni 1:3, bet nozares speciālistu attiecība pret studentiem ir aptuveni 1:5.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgāšanu izsniegtamā diploma un tā pielikumu paraugs	Drošības inženierija_IV_diploma_ar_pielikumu.pdf	Safety Engineering_ENG_diploma and diploma supplement.pdf
Akademiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzītuma atbilstoši Augstskolu likuma 33. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studiju gājumiem pārskata periodā	5.pielikums_Annex 5_Statistikas dati par studiju gājumiem_statistical data on students_DI.pdf	5.pielikums_Annex 5_Statistikas dati par studiju gājumiem_statistical data on students_DI.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	6.pielikums_Annex 6_atbilstība valsts izglītības standartam_compliance with the national education standard.pdf	6.pielikums_Annex 6_atbilstība valsts izglītības standartam_compliance with the national education standard.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	7.pielikums_7_Annex_Studiju programmas atbilstība profesijas standartam_Study programme compliance with Professional standard.pdf	7.pielikums_7_Annex_Studiju programmas atbilstība profesijas standartam_Study programme compliance with Professional standard.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	Studiju programmas atbilstība nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam_Compliance of study programme with the sector-specific regulatory framework .pdf	Studiju programmas atbilstība nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam_Compliance of study programme with the sector-specific regulatory framework .pdf
Studiju kursu moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	8.pielikums_Annex 8_Kartēšana_Mapping.pdf	8.pielikums_Annex 8_Kartēšana_Mapping.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	9.pielikums_Annex 9_Studiju kursu plānojums_Course plan.pdf	9.pielikums_Annex 9_Studiju kursu plānojums_Course plan.pdf
Studiju kursu moduļu apraksti	10.pielikums_Studiju kursu_Drošības inženierija.pdf	Annex 10_Study courses_Safety Engineering.pdf
Studiju prakses organizācijas apraksts	Prakses_organizēšanas_harība.pdf	Internship_Management_Procedure.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci docenti, no kuriem vienas trīs ir Latvijas Zinātnes padomes atstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai specialitātē, kurā studiju programma pilnā mērā piedēvē zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 35. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Ugunsdrošība un civilā aizsardzība (44862)

Studiju virziens	<i>Iekšējā drošība un civilā aizsardzība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Ugunsdrošība un civilā aizsardzība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	44862
Studiju programmas veids	<i>2. līmeņa profesionālās augstākās izglītības programma (turpinājums pēc 1. līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas)</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Vladimirs</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Jemeljanovs</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>vladimirs.jemeljanovs@rtu.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Doktors</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>+371 29475029</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Studiju programmas mērķis ir sniegt pirmā cikla profesionālo augstāko izglītību ugunsdrošībā un civilajā aizsardzībā, lai nodrošinātu profesijas standartam un pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības prasībām atbilstošu teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu kopumu, kas ļauj sākt ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera profesionālo darbību.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>Studiju programmas uzdevumi ir sniegt studentiem zināšanas atbilstoši Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera profesionālās kvalifikācijas prasībām: -sniegt zināšanas par ugunsdrošības un civilās aizsardzības sistēmas organizēšanu, ugunsdrošības un civilās aizsardzības pasākumu uzraudzību un risku novērtēšanu; -sniegt zināšanas par ugunsdrošības un civilās aizsardzības sistēmas analīzi un pasākumu kopumu izstrādāšanu veiksmīgai ugunsgrēku un avāriju likvidācijai, cilvēku glābšanai un vides aizsardzībai. -sniegt zināšanas par katastrofas pārvaldīšanu un apmācību civilās aizsardzības jomā, normatīvajos aktos noteikto ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasību ievērošanas kontroli, - sniegt zināšanas par ugunsgrēka un tehnogēnās avārijas risku novērtēšanu un pārvaldību, pielietojot ugunsdrošības un civilās aizsardzības vispārīgos principus un inženiertehniskos risinājumus.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	1. Spēj izstrādāt ugunsdrošības pasākumu un civilās aizsardzības plānu, analizēt ugunsdrošības un civilo aizsardzības prasību ievērošanu objektos un izstrādāt pasākumus to uzlabošanai, analizēt civilās aizsardzības sistēmu objektā, apdraudējumus un to pārvaldīšanu, izstrādāt rīcības plānus un organizēt to izpildi ugunsdzēsības un civilās aizsardzības reaģēšanas pasākumos objektos, identificēt ēku inženiersistēmu (ventilācijas, siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas jomā) darbības kvalitāti ietekmējošos faktorus un riskus, kas ietekmē ugunsdrošību objektā, noteikt kvalitātes riskiem atbilstošus preventīvus pasākumus. 2. Spēj veikt normatīvajos aktos noteikto ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasību ievērošanas kontroli, veikt atbilstības pārbaudes būvobjektos, nodrošināt ugunsdrošības un civilās aizsardzības normatīvajos aktos noteiktās prasības un kontrolēt to izpildi, izvērtēt un argumentēt kriminālatbildību, administratīvo pārkāpumu tiesību normas ugunsdrošības, pārvaldes un darba aizsardzības jomās, veikt administratīvo un administratīvā pārkāpuma procesu, veikt procesuālās darbības apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas gadījumā, analizēt ugunsdrošības un civilās aizsardzības stāvokli, un, pamatojoties uz šo analīzi plānot un organizēt ugunsdrošības prevencijas un katastrofu pārvaldīšanas pasākumus, sniegt priekšlikumus ugunsdzēsības, ugunsdrošību un civilo aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu projektu izstrādāšanā. 3. Spēj veikt katastrofas pārvaldīšanu ārpus objekta, novērtēt objekta integrētās drošības sistēmas organizāciju un pilnveidot to, sadarboties ar ugunsdzēsības un glābšanas dienestu organizācijām, veikt risku analīzi un novērtēšanu, spēj veikt katastrofas pārvaldīšanu ārpus objekta, novērtēt objekta integrētās drošības sistēmas organizāciju un pilnveidot to; , sadarboties ar ugunsdzēsības un glābšanas dienestu organizācijām, veikt risku analīzi un novērtēšanu. 4. Spēj veikt apmācības civilās aizsardzības jomā, sagatavot un vadīt ugunsdrošības un civilās aizsardzības mācības atbilstoši līmeņiem, norises veidiem un mērķiem. 5. Spēj pielietot profesionālās darbības tiesību, komunikācijas, darba un vides aizsardzības pasākumu īstenošana un ievērošana, sazināties valsts valodā un svešvalodās, tai skaitā lietojot profesionālo terminoloģiju, zināt un piemērot darba un vides aizsardzības prasības, ievērot informācijas datu drošības principus, iesaistīties pētniecības procesos.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Valsts pārbaudījums

Studiju programmas varianti

Nepilna laika klātie - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Nepilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Īsā cikla profesionālā augstākā izglītība un piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības tehnikas" vai tai pielīdzināma izglītība
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	-
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātie - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>1</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>60</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Īsā cikla profesionālā augstākā izglītība un piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības tehnikas" vai tai pielīdzināma izglītība</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>—</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Pārskata periodā studiju programma tika īstenota atbilstoši 2009.gada 18.februāra Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes sēdē saskaņotajam profesijas standartam "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris". Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 633 "Profesijas standarta, profesionālās kvalifikācijas prasību (ja profesijai neapstiprina profesijas standartu) un nozares kvalifikāciju struktūras izstrādes kārtība" 10.punktā noteikto kārtību 2022.gadā profesiju standarts tika aktualizēts un uz doto brīdi profesionālās kvalifikācijas prasību projekts ir iesniegts izskatīšanai Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē (skat. Pielikumā "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera profesijas standarts" projekts" un "Par profesijas standarta projekta saskaņošanu").

Profesionālās kvalifikācijas prasību projekts 11.10.2023. ir saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē (sēdes protokols Nr.5). Saskaņotais projekts tiks publicēts https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/nks_stand_saraksts_mk_not_626.shtml mājas lapā 3-4 nedēļu laikā no projekta saskaņošanas Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē.

2023.gada februārī tika nolemts formulēt prasības sadaļā "Nepieciešamā iepriekšējā izglītība" šādā redakcijā: īsā cikla profesionālā augstākā izglītība un piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības tehniķis".

Citas izmaiņas studiju programmas parametros pārskata periodā nav veiktas.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" atbilst studiju virzienam "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība". Programmā ietvertie studiju kursi aptver tādas zināšanu jomas kā personu un īpašuma aizsardzība un ugunsdrošība un civilā aizsardzība. Programmā ietvertas starpdisciplināras komponentes. No statistiskās klasifikācijas viedokļa (LR MK noteikumi Nr.322 "Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju", spēkā no 16.06.2017.) studiju programma ir Civilās un militārās aizsardzības pakalpojumu tematiskajā jomā (Personu un īpašuma aizsardzība - kods 861, ISCED-2013 klasifikācijā: 1032) un citur neklasificētās tematiskās jomas (Citur neklasificētās programmu grupas -kods 999,

Studiju programmas absolventiem piešķiramā profesionālā kvalifikācija "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris" un tai atbilstošais profesijas kods 2149 40 atbilst MK noteikumiem Nr. 264 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām".

Studiju virziena mērķis ir nodrošināt sistēmisku un secīgu izglītību iekšējās drošības un civilās aizsardzības jomās. Studiju virzienā esošās studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" mērķi ir pakārtoti studiju virziena mērķim, kopumā veidojot vienotu sistēmu, vienlaikus atspoguļojot šīs studiju programmas specifiku. Studiju programmas „Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” mērķis ir nodrošināt teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apguves kopumu, lai sagatavotu speciālistu, kuriem ir zināšanas, prasmes un iemaņas ugunsdrošībā un civilajā aizsardzībā, ārkārtējās situācijas operatīvo plānu sastādīšanā un realizēšanā, dažādu risku aprēķināšanā un izvērtēšanā, kā arī atbilstošu lēmumu pieņemšanā savas kompetences ietvaros.

Šī studija programma **ir unikāla un vienīgā** Baltijas valstu reģionā. Studiju programmas absolventi ir pieprasīti no VUGD puses saskaņā ar **RTU un VUGD noslēgto speciālo sadarbības līgumu**, un katru gadu nepieciešams sagatavot 15-20 ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženierus.

Studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" absolventi iegūst profesionālās kvalifikācijas diplomu - kvalifikācijas nosaukums "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris" (profesijas kods 2149 40). Savukārt, analizējot studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" atbilstību valsts izglītības standartam (skatīt 6.pielikumu), var secināt, ka:

- Studiju programmas mērķi ir atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajām prasībām;
- Studiju programmas apjoms un tās strukturālais sadalījums atbilst valsts izglītības standartā noteiktajam;
- Programmas saturs atbilst valsts izglītības standartā noteiktajām prasībām. Programmas pamatdaļas ir studiju kursi, prakse ārpus izglītības iestādes un valsts pārbaudījums-diplomprojekts;
- Programmas vērtēšanas principi ir atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajam;
- Pozitīvie sasniegumi tiek summēti;
- Katra studiju kursa noslēgumā vērtējums ir obligāts;
- Summārais vērtējums, kas veidojas no vairākiem zināšanu pārbaudījumu veidiem;
- Prasību atklātība un skaidrība- pārbaudījumu prasības ir pieejamas visiem interesentiem pie studiju programmas administrācijas vai mācībspēkiem, tiek izskaidrotas konkrētā studiju kursa apguves sākumā (pirmajā nodarbībā), kā arī ievietotas ORTUS e-studiju sistēmā kopā ar studiju kursa aprakstu;
- Pārbaudes veidu dažādība- patstāvīgie darbi, kontroldarbi, semināri, ieskaites, eksāmeni, prakses darba aizstāvēšana, diplomprojekta aizstāvēšana u.c.

Studenti šajā programmā tiek imatrikulēti **tikai pēc Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas absolvēšanas un ugunsdrošības un civilās aizsardzības tehniķa kvalifikācijas iegūšanas**. Uzņemšanas kārtību reglamentē RTU uzņemšanas noteikumi. Tādējādi, studējošo zināšanas, uzsākot studijas programmā un RTU noteiktie studējošo atlases kritēriji ir pietiekami, lai sasniegtu plānotos studiju rezultātus paredzētajā laikā un kvalitātē.

Studiju programmas uzdevumi ir nodrošināt katastrofu operatīvo pārvaldīšanu un rīcību notikumu vietās; vadīt ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbu veikšanu; veikt ugunsdrošības uzraudzību un būvdokumentācijas analīzi un ekspertīzi; veikt civilās aizsardzības pasākumu organizēšanu; veikt ugunsgrēku apstākļu izpēti un ekspertīzi; savas kompetences ietvaros apmācīt personālu. Studiju

programmas uzdevumi ir veidoti tā, lai izglītotu studējošos, nodrošinot sestā līmeņa ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera profesionālās kvalifikācijas ieguvu, kas ir atbilstoši 6. LKI līmenim, kā arī sekmētu viņu konkurētspēju mainīgajos darba vides un darba tirgus apstākļos.

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmai "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" ir definēti 5 sasniedzamie studiju rezultāti, kas atbilst profesijas standartā "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris" noteiktajiem darba pienākumiem, uzdevumiem un kompetencēm. Savukārt, studiju programmas studiju kursu aprakstos izvirzītie mērķi un studiju kursa sasniedzamie rezultāti ir cieši saistīti ar kopējās programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, un kursu saturs ir pakārtots studiju programmas rezultātu sasniegšanai (skatīt 8.pielikumu). Analizējot studiju programmas studiju kursa aprakstus, var secināt, ka to rezultāti nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Katrā studiju kursā ir iekļautas zināšanas, kā arī ir paredzēti uzdevumi, kuri ļauj sasniegt profesijas standartā nepieciešamās profesionālās kompetences un zināšanas, attīsta studējošo pētnieciskās prasmes, diskutēšanas, kritiskās domāšanas un analīzes kompetences. Katru gadu notiek studiju kursu satura audits, kas palīdz kontrolēt un atjaunot studiju kursu saturu, mācību metodes un aktualizēt sasniedzamos rezultātus.

2009.gada 18.februāra Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes sēdē saskaņotā profesijas standarta "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris" aktualizēšana tika veikta 2022.gadā un **11.10.2023. profesionālās kvalifikācijas prasību projekts ir saskaņots** Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē (sēdes protokols Nr.5). Saskaņotais projekts tiks publicēts https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/nks_stand_saraksts_mk_not_626.shtml mājas lapā 3-4 nedēļu laikā no projekta saskaņošanas Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē. Līdz ar to pēc publicēšanas nepieciešamības gadījumā tiks veiktas papildu izmaiņas un papildinājumi studiju kursu aprakstos.

Studiju programmas apguvi noslēdz valsts pārbaudījums. Valsts pārbaudījums tiek organizēts saskaņā ar nolikumu, kura sastāvdaļa ir diplomprojekta izstrādāšana un aizstāvēšana. Diplomprojekta tēmas veltītas aktuālām problēmām civilajā aizsardzībā un ugunsdrošībā. Diplomprojektā tiek risinātas ugunsdrošības, ugunsdzēsības, glābšanas un civilās aizsardzības nozares problēmas, profesionāli izmantojot iegūtās zināšanas, iemaņas un prasmes. Diplomprojekts tiek publiski aizstāvēts Valsts pārbaudījumu komisijas priekšā, kuras sastāvā atbilstoši prasībām tiek iekļauti augsti kvalificēti VUGD speciālisti. Diplomprojektu var aizstāvēt tikai gadījumā, ja sekmīgi ir novērtētas studenta zināšanas un iemaņas nozares teorētiskajās un specializācijas jomās. Diplomprojekta aizstāvēšanai tiek organizēta Valsts pārbaudījumu komisija (VPK). Profesionālo studiju programmu Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā ir komisijas vadītājs un vismaz četri komisijas locekļi. Komisijas vadītājs un vismaz puse no komisijas sastāva ir VUGD pārstāvji, kuru pamata darbavieta nav RTU. Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā jābūt vismaz diviem atbilstošas zinātnes nozares doktoriem, VPK sastāvu apstiprina RTU rektors. Par VPK priekšsēdētāju nedrīkst būt RTU štata darbinieks. Studējošo zināšanas, prasmes un kompetenci VPK koleģiāli novērtē 10 ballu skalā. Profesionālās studiju programmas „Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” noslēgumā tiek iegūta pirmā cikla profesionālā augstākā izglītība ugunsdrošībā un civilajā aizsardzībā un ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera kvalifikācija, kas apliecina, ka rezultātā tiek iegūtas profesionālās kvalifikācijas prasībās noteiktās prasmes un kompetences.

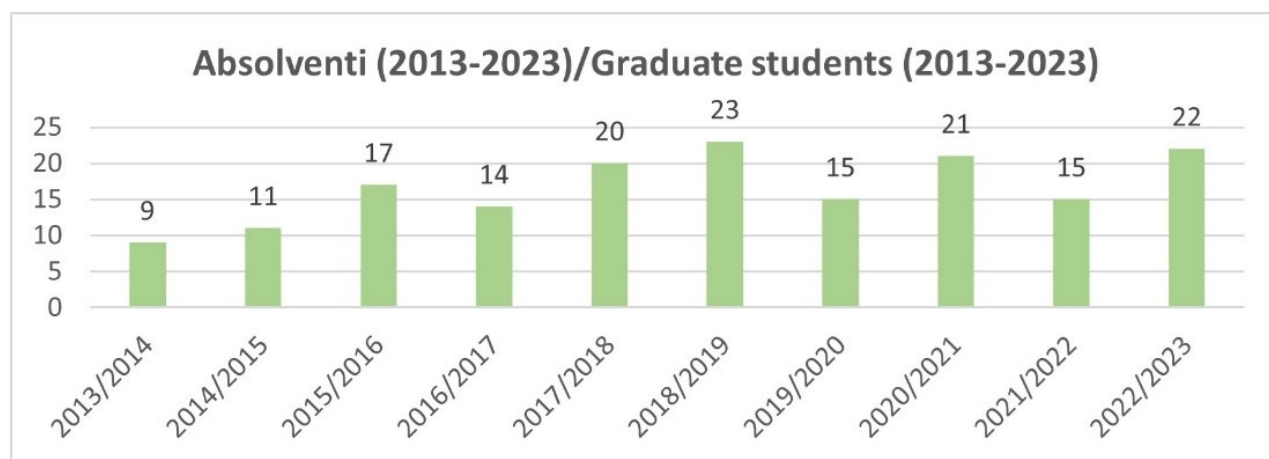
3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Civilās aizsardzības sistēma ir nacionālās drošības sistēmas sastāvdaļa, kas ir pamats efektīvai un visaptverošai valsts aizsardzības sistēmas funkcionēšanai, nodrošinot civilo un militāro institūciju savstarpēju koordināciju, resursu koordinēšanu un spēju harmonizāciju. Civilās aizsardzības sistēmai jānodrošina iedzīvotāju pamatvajadzības gan miera, gan kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā. Ugunsdrošības un civilās aizsardzības speciālistu sagatavošana ir ļoti svarīga civilās aizsardzības sastāvdaļa, kas izriet no tādiem normatīvajiem dokumentiem kā “Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likums” (spēkā no 01.10.2016.), “Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums” (spēkā no 01.01.2003.) un “Valsts civilās aizsardzības plāns” (spēkā no 26.08.2020.). Studiju programmas īstenošana un ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieru sagatavošana ļauj nodrošināt VUGD ar augsti kvalificētiem darbiniekiem, kas, savukārt, ir svarīga sastāvdaļa civilās aizsardzības sistēmā. Līdz ar to studiju programmas ekonomiskais un sociālais pamatojums cieši savijas ar valsts attīstības un nacionālajām interesēm.

Studiju programmas saturs veidots saskaņā ar “Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris” (profesijas kods – 2149 40) profesionālās kvalifikācijas prasībām. Studiju programmas atbilstības novērtējums profesionālās kvalifikācijas prasībām dots 7.pielikumā. Var redzēt, ka katram profesionālās kvalifikācijas prasībās definētajam zināšanu līmenim (izpratnes vai lietošanas līmenim) ir veidoti studiju kursi ar atbilstošu saturu un tēmām. Tā kā studiju programmā imatrikulēti tiek tikai studenti, kas iepriekš ieguvuši īsā cikla profesionālo augstāko izglītību un piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju “Ugunsdrošības un civilās aizsardzības tehniķis”, “Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris” profesionālās kvalifikācijas prasībās definētās kompetences ir salāgotas ar “Ugunsdrošības un civilās aizsardzības tehniķis” profesionālās kvalifikācijas prasībām tā, lai kopumā abās profesionālās kvalifikācijas prasībās noteiktās profesionālās kompetences izrietētu vienas no otrām, papildinātu iepriekšējā ciklā apgūtās zināšanas un veidotu vienotu un secīgu pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības kompetenču kopumu. Līdz ar to var secināt, ka pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” atbilst profesionālās kvalifikācijas prasībām.

Studiju programmas uzņemšanas noteikumi nozīmē, ka studentiem jau ir iepriekšējas zināšanas un darba pieredze jomā, jo paralēli studijām imatrikulētie studenti veic darba pienākumus Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā (turpmāk- VUGD).

Studiju programmas aktualitāti, atbilstību profesionālās kvalifikācijas prasībām un atbilstību darba tirgus prasībām parāda arī tas, ka saskaņā ar noslēgtiem līgumiem starp RTU un VUGD, visi absolventi strādā VUGD, daži no viņiem jau ieņem augstus amatus VUGD struktūrvienībās (8 absolventi ir VUGD struktūrvienību priekšnieki). Tā, piemēram, VUGD priekšnieka vietnieks ir 2008.gada absolvents.

Aplūkojot absolventu statistiku, var secināt, ka vislielākais absolventu skaits ir bijis 2018./2019.

studiju gadā (23 absolventi), bet vismazākais – 2013./2014. studiju gadā (9 absolventi). 2013./2014. studiju gada nelielais absolventu skaits ir izskaidrojams ar to, ka daļa studējošo bija akadēmiskais gads, kā rezultātā atjaunojās un pabeidza studijas tikai 9 studējošie no visiem.

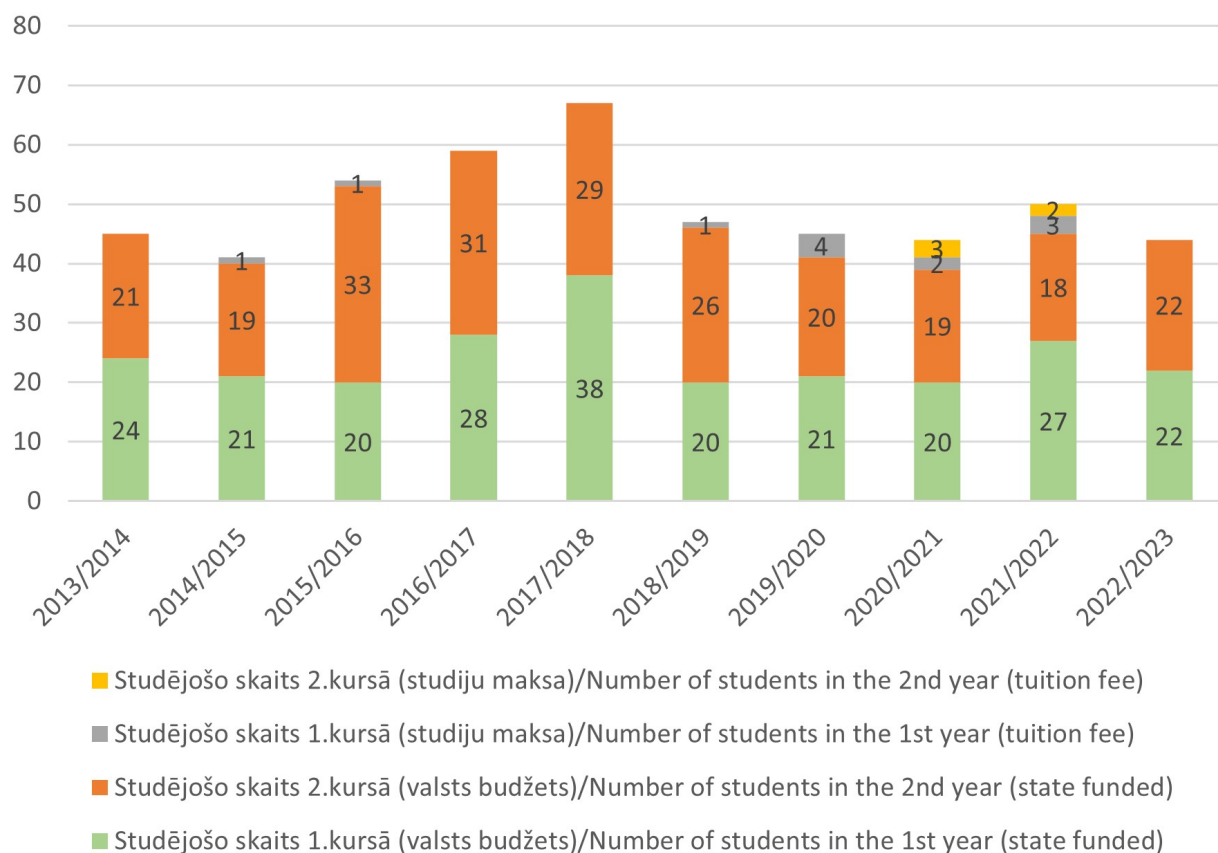
Kopumā pārskata periodā studiju programmu ir absolvējuši 167 studenti, kuri pēc studijām turpināja darbu pārsvarā VUGD struktūrvienībās (aptuveni 97%) vai citur (aptuveni 3%). Tā, piemēram, 2020. gada absolventi šobrīd strādā Rīgas VUGD, Iepirkumu un nodrošinājuma pārvaldē (inspektore), Latgales reģiona pārvaldes Ugunsdrošības uzraudzības un civilās aizsardzības nodaļā (inspektore), Latgales reģiona pārvaldē (Zilupes posteņa komandieris), Latgales reģiona pārvaldē (Viļakas posteņa komandieris). Savukārt, 2021.gada absolventi šobrīd strādā VUGD Zemgales reģiona pārvaldē (Viesītes posteņa komandieri), Zemgales reģiona pārvaldes ugunsdrošības uzraudzības un civilās aizsardzības nodaļā (inspektors), Rīgas VUGD (priekšnieka vietnieks), u.t.t.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" tiek īstenota kā pilna laika klātienē studiju programma, kurā studijas notiek tikai latviešu valodā gan par valsts finansējumu, gan fizisko un juridisko personu līdzekļiem. Pārskata periodā studiju programmas nepilna laika klātienē pieteikumu skaits bija mazāks par RTU noteikto minimālo studējošo skaitu, lai nepilna laika klātienē variantā īstenošana būtu rentabla.

Studējošo skaita sadalījums pēc finansējuma avotiem parādīts attēlā zemāk.

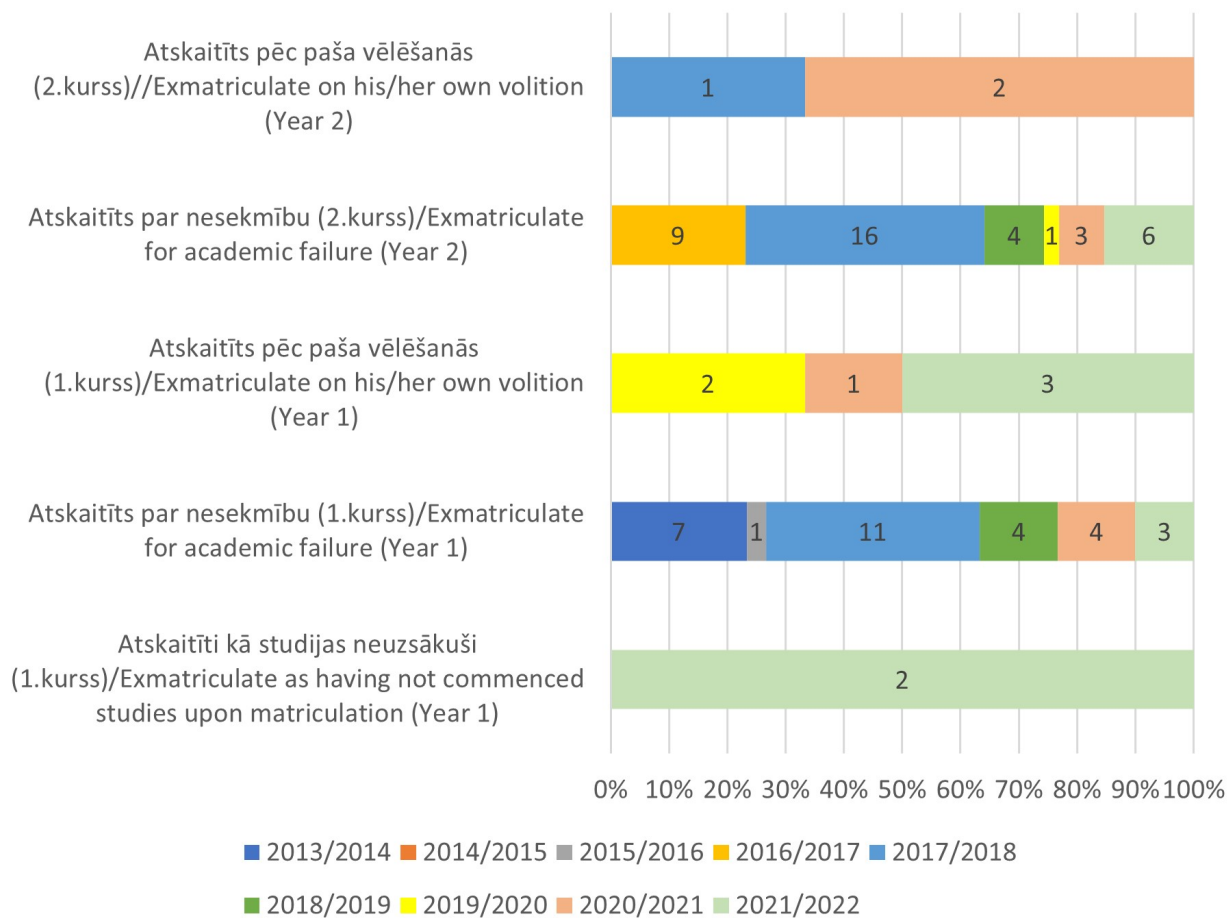
**Studējošo skaits pēc finansējuma avotiem studiju programmā
"Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" (2013-2023)/Number of
students according to the financial source in the study program "Fire
safety and civil protection" (2013-2023)**

Analizējot studējošo skaita dinamiku, var secināt, ka vislielākais studentu skaits par valsts finansējumu 1.kursā ir bijis 2017./2018. studiju gadā – 38 studenti. Tas skaidrojams ar to, ka programmā tika palielināts budžeta vietu skaits. Vismazākais studējošo skaits 1.kursā par valsts finansējumu ir vērojams 2015./2016., 2018./2019. un 2020./2021. studiju gadā – 20 studenti katrā. Tas skaidrojams ar to, ka šajos gados studiju programmā bija mazāks budžeta vietu skaits sakarā ar valsts piešķirto finansējuma apmēru. Vislielākais studējošo skaits 1.kursā par personīgajiem līdzekļiem ir bijis 2019./2020. studiju gadā – 4 studenti, bet 2013./2014., 2016./2017., 2017./2018. un 2022./2023. studiju gadā maksas studentu nebija vispār. Tas skaidrojams ar to, ka šajos gados bija lielāks budžeta vietu skaits, kas ļāva nodrošināt studijas visiem studēt gribētājiem, neieguldot savus personīgos līdzekļus.

Studējošo atbirums studiju programmā "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" (2013-2023)/Students dropout in the study program "Fire safety and civil protection" (2013-2023)

Analizējot studējošo atbiruma iemeslus (skat. augstāk attēlu "Studējošo atbirums studiju programmā "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība"(2013-2022) "), var secināt, ka pārskata periodā 1.kursā vislielāko daļu (12,98%) veido tādi, kas ir atskaitīti par nesekmību un 2,59% veido tie, kas atskaitīti pēc paša vēlēšanās, bet kā studijas neuzsākuši ir 0,43% atskaitīto. Liels atskaitīto studentu skaits ir 2017./2018. studiju gadā, kas skaidrojams ar to, ka šajā gadā tika atskaitīti visi tie studenti no iepriekšējiem studiju gadiem, kas iepriekš bija vairākkārt ņēmuši studiju pārtraukumus un tā arī nebija atjaunojušies, lai turpinātu studijas. Galvenie nesekmības iemesli 1.kursā ir tas, ka studenti personisku iemeslu dēļ kavē nodarbības un nespēj savlaicīgi izpildīt studiju kursu prasības, lai iegūtu sekmīgu vērtējumu. Atbirumam pēc pašu vēlēšanās par iemeslu ir galvenokārt personiskas dabas iemesli (slimība, privātās dzīves apstākļu maiņa, u.tml.). Savukārt 2.kursā pārskata periodā lielākais atbirums vērojams par nesekmību (17,64%) un kā otrs iemesls atbirumam ir tie, kas studijas pārtrauca pēc pašu vēlēšanās (1,35%). Šinī gadījumā nesekmības iemesli galvenokārt ir tie paši, kas iepriekš, bet iemesli tam, kāpēc studējošie ir pārtraukuši studijas pēc pašu vēlēšanās, ir tādi paši kā 1.kursa gadījumā.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programma atbilst valsts izglītības standartam (skat. 6.pielikumu). Studiju programmas apguves rezultātā studējošie apgūst nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences atbilstoši sestajam profesionālās kvalifikācijas (6.PKL) un sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (6.LKI) līmenim, kas atbilst Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera profesionālās kvalifikācijas prasībām (skat. 7.pielikumu). Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam parādīta pielikumā "Specifiskais normatīvais regulējums_Specific Regulatory Framework". Studiju programmas plāns pilna laika klātienē studiju programmas īstenošanas veidam parādīts 9.pielikumā. Savukārt studiju programmas studiju kursu apraksti pievienoti 10. pielikumā. Studiju kursu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai pievienots 8.pielikumā.

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" ir izstrādāta saskaņā ar LR Augstskolu likumu, atbilstoši LR Izglītības klasifikācijai, saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 21. jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" un RTU Senāta 2020. gada 30. marta sēdē pieņemto lēmumu "Par Rīgas Tehniskās universitātes Vienoto prasību studiju programmām apstiprināšanu jaunā redakcijā".

Programmas apjoms – studiju programmas apjoms un tā strukturālais sadalījums ir atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajam. Programmas un studiju kursu apjoms ir izteikts kredītpunktos.

Pārskata periodā studiju programma tiek īstenota tikai latviešu valodā pilna laika klātienē formā.

Studiju programmas pilna laika klātienē un nepilna laika klātienē īstenošanas varianti atbilst Ministru kabineta noteikumu Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" prasībām, jo abos variantos studiju programmas saturs un apjoms ir identisks, atšķirība ir tikai studiju kursu plānojumā, ko katrā variantā īsteno saskaņā ar 9. pielikumā "Studiju kursu plāns" norādīto informāciju. Ņemot vērā, ka šajā programmā studējošie ir pārsvarā VUGD struktūru darbinieki ar dažādu darba grafiku, studiju programmas realizēšanas dažādie varianti ļauj studentiem izvēlēties sev piemērotāko studiju veidu.

Studiju programmas struktūru veido: A daļas "Obligātie studiju kursi" 24KP (36ECTS) apjomā, B daļas "Ierobežotās izvēles studiju kursi" 4KP(6ECTS) apjomā, C daļas "Brīvās izvēles studiju kursi" 2KP(3ECTS) apjomā, prakse 20KP(30ECTS) apjomā un diplomprojekts 10KP(15ECTS) apjomā. Kopā programmas apjoms ir 60KP(90ECTS).

Studiju programmas saturs tiek pastāvīgi atjaunots un pilnveidots atbilstoši jaunākajām tendencēm ugunsdrošības un civilās aizsardzības jomā, kā arī situācijai darba tirgū un tā prasībām. Lai programma nezaudētu savu aktualitāti, tajā regulāri notiek lielākas vai mazākas izmaiņas, nomainot līdzšinējos studiju kursus vai papildinot programmu ar jauniem aktuāliem kursiem. Studijuursos iekļautā informācija izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri savukārt izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Sasaiste ir labi redzama no studiju programmas kartējuma (8. pielikums). Katram studiju kursam ir definēts mērķis un sasniedzamie rezultāti. Visu studiju kursu zināšanas, prasmes un kompetences ir sasaistītas un pakļautas studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmā tiek nodrošināta studiju kursu satura aktualitāte un atbilstība nozares, darba tirgus vajadzībām un jaunākajām zinātnes atziņām, regulāri (vismaz reizi semestrī) izskatot un izanalizējot studējošo, mācībspēku un citu iesaistīto pušu ierosinājumus.

Lai nodrošinātu programmas kvalitātes paaugstināšanu, pārskata periodā programmas saturā un struktūrā tika veiktas izmaiņas, kuru nepieciešamība izrietēja gan no anketēšanas rezultātos apkopotajiem ieteikumiem, gan no izmaiņām normatīvajos aktos un profesiju standartā.

2022.gada 3.maijā, lai pilnveidotu un atjaunotu programmas saturu, tika veiktas izmaiņas, kuru rezultātā A daļā tika mainīts daļas apjoms no 24KP(36ECTS) uz 30KP(45ECTS) un iekļauti studiju kursi *“Inovatīvu produktu izstrāde un uzņēmējdarbība” 4KP(6ECTS)* un *“Tehnoloģisko procesu drošība” 2KP(3ECTS)* apjomā. D daļai *“Prakse”* tika mainīts apjoms no 26KP(39ECTS) uz 20KP(30ECTS).

2022.gada 20.jūnijā, lai mazinātu studiju kursu sadrumstalotību, tika veiktas izmaiņas studiju programmā, kuru rezultātā A daļā tika iekļauti apvienoti un pilnveidoti studiju kursi *“Darba un darba vides drošības vadīšana” 4KP(6ECTS)*, *“Ugunsdrošības uzraudzība un ugunsgrēku ekspertīze” 4KP(6ECTS)*, *“Katastrofu modelēšana un vadība” 3KP(4,5ECTS)*, jaunie kursi aizvietoja studiju kursus *“Tehnogēnās vides drošības organizāciju darbības pamati” 2KP(3ECTS)*, *“Darba aizsardzība un drošība” 2KP(3ECTS)*, *“Ugunsdrošības uzraudzība un kontrole” 2KP(3ECTS)*, *“Ugunsgrēku ekspertīze” 2KP(3ECTS)* un *“Ārkārtējo situāciju vadība un modelēšana” 3KP(4,5ECTS)*.

2022.gada decembrī studiju programmas A daļā tika samazināts kredītpunktu apjoms no 30KP(45ECTS) uz 24KP(36ECTS), lai izveidotu ierobežotās izvēles studiju kursu (B) daļu 4KP(6ECTS) apjomā un brīvās izvēles C daļu 2KP(3ECTS) apjomā. Atbilstoši jaunajām profesionālas kvalifikācijas *“Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris”* prasībām no A daļas tika izslēgti studiju kursi *“Ugunsdrošības un civilās aizsardzības tiesību pamati” 3KP(4,5ECTS)*, *“Objekta riska novērtēšana” 3KP(4,5ECTS)*, *“Katastrofu modelēšana un vadība” 3KP(4,5ECTS)*, *“Bīstamo vielu pielietošanas drošība” 3KP(4,5ECTS)* un *“Darba un darba vides drošības vadīšana” 4KP(6ECTS)* apjomā, kurus aizvietoja pilnveidoti studiju kursi *“Ugunsdrošības un civilās aizsardzības sistēmas tiesiskā vide” 4KP(6ECTS)*, *“Objekta risku novērtēšana un katastrofu modelēšana un vadība” 4KP(6ECTS)* un *“Objekta risku novērtēšana un katastrofu modelēšana” (studiju projekts) 2KP(3ECTS)* apjomā. Izveidotajā ierobežotās izvēles studiju kursu (B) daļā 4KP(6ECTS) apjomā, tika iekļauti studiju kursi *“Darba un darba vides drošības vadīšana” 4KP(6ECTS)* un *“Civilās aizsardzības sistēmas plānošana” 4KP(6ECTS)* apjomā.

Studiju programma tiek pilnveidota, ievērojot studentu, absolventu un darba devēju ieteikumus un prasības. Tā, piemēram, kā ieteikums no absolventu puses tika minēts tas, ka nepieciešams vairāk praktisko nodarbību, eksperimentus laboratorijās vai kādos objektos. Reaģējot uz šo ieteikumu, mācībspēki studijuursos ir iekļāvuši vairāk praktisko nodarbību, kā arī vairāk tiek studiju procesā izmantota ugunsdrošības laboratorija, kurā daudzi studenti veic praktiskos eksperimentus savu studiju noslēguma darbu izstrādes procesā. Kā ieteikums tika minēts arī šāds: *“Dažos priekšmetos atjaunot informāciju”*. Šis ieteikums tiek ņemts vērā tādējādi, ka katra studiju gada sākumā visiem

mācībspēkiem tiek uzdots aktualizēt savus studiju kursus un to saturu. Tāpat pie ieteikumiem tika minēts sekojošs: *“Visu izietu materiālu likt ORTUS”*. Arī šis ieteikums no mācībspēku puses tiek ņemts vērā un studentiem pie katra studiju kursa e-studiju vidē ir nodrošināta iespēja piekļūt visam nepieciešamajam studiju materiālam visā studiju laikā. Plašāku studējošo, absolventu un darba devēju apkopoto ieteikumu realizācija dota 2.2.4. punkta pielikumā *“Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju saturā un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus par katru no studiju virzienā iekļautajām programmām”*.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāizskata kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmos studiju rezultātus, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārliecinoties, ka literatūra ir aktuāla un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā. Lai nodrošinātu kursu savstarpēju papildināšanu, kā arī nepārklāšanos, mācībspēki regulāri pārrunā studiju programmas struktūru. Šādas mācībspēku sadarbības rezultātā studiju programmas saturā un struktūrā tika veikta virkne izmaiņu un tika samazināts tādu studiju kursu skaits, kam ir neliels kredītpunktu apjoms, apvienojot vai aizstājot tos ar lielāka kredītpunktu apjoma studiju kursiem.

Svarīga loma tiek piešķirta praktiskiem un teorētiskiem pētījumiem. Studenti izstrādā studiju un noslēguma darbus par nozarē aktuāliem jautājumiem, pētot un analizējot zinātnisko un profesionālo literatūru bibliotēkās un starptautiskās datu bāzēs. Iegūtās zināšanas un atziņas studenti izmanto gan studiju, gan prakses laikā, analizējot ar ugunsdrošību un civilo aizsardzību saistītus jautājumus. Pētījumu rezultātus studenti prezentē ikgadējā RTU Studentu zinātniskajā konferencē un apkopo diplomprojektos, kurus publiski aizstāv studiju noslēgumā.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” paredz lekcijās, praktiskajās nodarbībās, praktiskajos darbos laboratorijā un literatūras studijās apgūt studiju kursus, kuri nodrošina profesionālās kompetences sasniegšanu. Lai pēc iespējas kvalitatīvāk nodrošinātu programmai izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanu, studiju programmā tiek apgūti nozares teorētiskie un profesionālās specializācijas studiju kursi – kopējie nozares mācību kursi, kas veido bāzi speciālo zināšanu un praktisko iemaņu apguvei turpmāko studiju laikā, kā arī nodrošina praktisko iemaņu apguvi, kas nepieciešamas profesionālai darbībai. Studiju programmas didaktiskās koncepcijas pamatā ir jaunāko un progresīvāko mācību metožu

izmantošana. Tā paredz studiju satura izstrādi un studiju organizāciju, kas nodrošina studiju programmā paredzēto zināšanu secīgu un padziļinātu apguvi un ir orientēta uz reālu praktisku piemēru un problēmu risināšanu, uz galveno ugunsdrošības un civilās aizsardzības teorētisko un praktisko jautājumu padziļinātu izpēti. Tas ietver zināšanu apguves stimulējošās metodes, kā arī studentu, pasniedzēju un prakses vadītāju sadarbību. Studiju programmas īstenošanā tiek izmantots arī grupu darbs, situāciju analīze, semināri, diskusijas, mācību ekskursijas, kas nostiprina apgūto mācību vielu. Tā, piemēram, studiju kursa "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības tiesību pamati" ietvaros notiek praktiskie darbi VUGD Civilās aizsardzības operatīvās vadības centrā, civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas vadības centrā, vienotā tālruņa 112 līnijas darbības nodrošināšanas centrā un Ugunsdzēsības muzejā, kurā studenti iepazīstas ar normatīvajos aktos noteikto prasību realizāciju VUGD darbībā. Savukārt, studiju kursa "Ugunsgrēku ekspertīze" ietvaros tiek organizētas praktiskās nodarbības Valsts policijas kriminālistikas pārvaldē, kuru laikā studenti tiek iepazīstināti ar ekspertu darba metodēm.

Studiju programmas realizēto studiju kursu tēmu ietvaros regulāri notiek dažādu vieslektoru, jomas ekspertu un uzņēmumu pārstāvju vieslekcijas. Tā, piemēram, studenti klausījās Ročesteras Tehnoloģiju institūta (ASV) vieslektora vieslekcijas par tēmām "Principles of Risk Management: Assessing Risk & Asking the Right" un "Experiences & Intuitions in Effective Fire Prevention & in Effective Fire Fighting & Minimizing the Risk of Fires in the U.S". Studiju kursa "Ārkārtējo situāciju vadība un modelēšana" ietvaros studentiem vieslekciju par tēmu "Starpinstitucionālā sadarbība ārkārtējās situācijās, pamatnostādnes un nosacījumi" lasīja Iekšlietu Ministrijas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka vietnieks. Studiju kursa "Būvniecības un projektēšanas ugunsdrošība" ietvaros ar vieslekciju "Ugunsdrošības prasības un ugunsdrošības pārbaudes būvobjektos" uzstājās lektors no SIA Inspecta (Kiwi) Latvija. Studiju kursa "Ugunsdrošības uzraudzība un ugunsgrēku ekspertīze"/ "Fire Safety Monitoring and Fire Assessment" ietvaros lekciju "Ugunsdrošības ekspertīzes projektu dokumentācija" lasīja Latvijas Ugunsdrošības asociācijas valdes priekšsēdētājs. Šī paša studiju kursa ietvaros ar vieslekciju "Modernās uguns aizsardzības sistēmas - aerosoli, kapsulas, impulsi" uzstājās SIA "BSafety" vadošais speciālists.

Studiju programma tiek īstenota pilna laika klātienē latviešu valodā, vienoti ievērojot normatīvajos aktos formulētās prasības, RTU noteiktos studiju organizācijas pamatprincipus un izpildot visas studiju kursu prasības. Studiju programmas kursu aprakstos ir noteikts atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetences kopums un to vērtēšanas sistēma, ir definēti studiju rezultāti, par kuru sasniegšanu tiek piešķirti kredītpunkti. Studentu zināšanu, prasmju un kompetenču vērtēšanas kārtību nosaka Senāta 2022.gada 30.maija lēmums "Par Studiju rezultātu vērtēšanas nolikuma apstiprināšanu jaunā redakcijā", kas atbilst LR Ministru kabineta noteikumos Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" definētajiem izglītības vērtēšanas pamatprincipiem un kārtībai attiecīgajā studiju līmenī. Studējošo sasniegumu vērtēšanā tiek izmantota summārā vērtēšanas sistēma, kad gala atzīme veidojas no vairākām komponentēm.

Pilna un nepilna laika klātienē studijās studiju programmas saturs un apjoms ir identisks, atšķirība ir tikai studiju kursu plānojumā, ko katrā variantā īsteno saskaņā ar 9. pielikumā "Studiju kursu plāns" norādīto informāciju.

Pilna laika klātienē studiju veidam atbilst 40KP (60ECTS) akadēmiskajā gadā un studējošā 40 akadēmisko stundu darba apjoms vienā studiju nedēļā, kas veido 1 KP (1,5ECTS). Studiju kursu īstenošanas pedagoģiskās metodes, kā arī vērtēšanas metodes izvēlas par studiju kursu atbildīgie mācībspēki, atbilstoši kursa satura un studiju programmas specifikai, kā arī studējošo vajadzībām.

Tā kā pilna laika studentiem pārsvarā jau ir praktiskā pieredze, vairāk tiek izmantotas tādas mācību metodes kā lekcijas, praktiskie darbi, grupu darbi, mājas darbi un pētījumi ar dažādu situāciju

analīzi un to skaidrojumu gan no teorētiskā, gan no praktiskā aspekta. Uzsvars pilna laika klātienē studiju procesā ir uz līdzsvaroti sadalītu apjomu starp kontaktstundām un studējošo patstāvīgo darbu, izmantojot gan problēmās balstīto mācīšanos, gan situāciju analīzi un pasniedzēja konsultējošo lomu.

Programmas īstenošanā tiek izmantota RTU interaktīvā e-studiju vide, kas veidota uz Moodle platformas, ko regulāri izmanto studiju programmā studējošie, akadēmiskais personāls un vieslektori. Portālā studentam tiek nodrošināta piekļuve visai aktuālajai informācijai studiju procesa gaitā. Tajā ir pieejami aktuālie studiju kursi (anotācijas, prasības studiju kursa sekmīgai nokārtošanai, lekciju plāns, lekciju un praktisko nodarbību materiāli, nepieciešamā literatūra u.c. materiāli), informācija par studējošā sekmību un nokārtotajiem studiju kursiem, aktuālie ziņojumi, bibliotēkas informācija, pieeja mācību un zinātniskajai literatūrai, pieeja datu bāzēm, e-pasts u.c. E-studiju vidē mācībspēki ievieto dažādus testus un uzdevumus studējošā zināšanu paškontrolei, kā arī sistēma pieļauj iespējas izveidot dažādus starppārbaudījumus un kontroldarbus. Tāpat e-studiju vidē mācībspēki ievieto informāciju par tiešsaistes lekcijām. Šī portāla ietvaros ir iespējams komunicēt ar ikvienu mācībspēku, bet aktuālo kursu ietvaros arī ar studiju biedriem. Portālā ir izveidoti diskusiju forumi, notiek regulāras aptaujas par studiju kursu saturu, kvalitāti un mācībspēka, kurš realizē studiju kursu, prezentācijas.

Akadēmiskajos jautājumos individuālā pieeja tiek nodrošināta atbilstoši RTU rektora rīkojumā apstiprinātajai metodikai "Par mācībspēka darba plānošanas vadlīnijām", kur noteikts, ka mācībspēkam jānodrošina konsultācijas uz katriem 25 studējošiem lekciju plūsmā 15% apjomā no lekciju stundu summas. Papildus atsevišķas konsultāciju stundas tiek paredzētas studiju darbu un projektu, prakses darbu un noslēguma darbu vadīšanai. Pirms eksāmeniem tiek organizētas pirmspārbaudījumu konsultācijas. Nepieciešamības gadījumā studenti var tieši vērsties pie mācībspēka ārpus konsultāciju laikiem, nosūtot aktuālos jautājumus ziņu veidā vai atbilstošā studiju kursa forumā ORTUS sistēmā, vai uzdot tos ar e-pasta starpniecību.

Katra studiju kursa semestra beigās studiju kursu mācībspēki kursu vērtējumus nofiksē ORTUS sistēmā konkrētajā studiju kursā. Studējošo studiju rezultāti tiek analizēti gan kursu grupu sapulcēs ar studējošajiem, gan studiju programmas administrācijas organizētajās sēdēs.

DCAI nodrošina mācību un metodisko darbu: izveido un atjauno studiju priekšmetu programmas, nodrošina atbilstošo studiju priekšmetu pasniegšanu, kvalifikācijas darbu vadīšanu un aizstāvēšanu un veic citas ar mācību, metodisko un zinātnisko darbu saistītas aktivitātes.

Studiju process tiek veidots kā aktīvs, studentam saistošs process, tajā ietilpst – lekcijas, semināri, diskusijas, situāciju un praktisko uzdevumu risināšana, individuālais un grupu darbs, t.sk. arī pētnieciskais darbs, vizītes uz uzņēmumiem un izbraukuma nodarbības, prakse, darba devēju pārstāvju vieslekcijas.

Studentu zināšanu vērtējuma rezultāti divreiz studiju gadā (katra semestra beigās) tiek apspriesti katedras sēdē, tos apkopo un vērtē studiju programmas administrācija, un tie kalpo par pamatu tālākajai studiju procesa pilnveidošanai. Studiju rezultātu apspriešana un analizēšana notiek, sadarbojoties ar studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem.

Katra studiju kursa aprakstā ir sadaļa par prasmēm un kompetencēm, kuras studējošajam jāapgūst attiecīgajā studiju kursā (skatīt Studiju kursu reģistru ORTUS sistēmā). Atbilstoši jaunākajām tendencēm ugunsdrošībā un civilajā aizsardzībā, studentiem ir jāizstrādā studiju projekti, kā arī jāanalizē dažādas situācijas, kas veicina studentu problēmrisināšanas prasmes, veicot šo darbu patstāvīgi un/vai individuāli. Tāpat studentiem ir jāņem vērā pastāvošie likumi un citi normatīvie akti, kuri regulē ugunsdrošības un civilās aizsardzības sistēmu Latvijā. Studentiem dialoga veidā vienmēr ir iespēja izteikt savu viedokli, kā arī dalīties ar savu profesionālo pieredzi, tādējādi

balstoties uz piemēru bāzes, pašiem skaidrot tēmas problemātiku un līdz ar to arī saprast kursa būtību.

Programmas apguvi noslēdz valsts pārbaudījums, kurš tiek vērtēts pēc desmit ballu sistēmas, kura sastāvdaļa ir diplomprojekta aizstāvēšana. Aizstāvot diplomprojektu vērtēšanas kritēriji ir:

- teorētisko un praktisko zināšanu, individuālās un mācību prakses gaitā iegūtās pieredzes sistematizēšana, aktualizēšana un paplašināšana;
- patstāvīga mācību un zinātniskās literatūras, izvēlētajai specialitātei atbilstošās likumdošanas un normatīvi aktu, masu informācijas līdzekļos un citos informatīvos avotos esošās informācijas analīze, t.sk. svešvalodās;
- pētāmās problēmas, kas ietver atsevišķus un kompleksus novitātes elementus, un uzdevumu risināšanas prasme, tos apvienojot ar teorētiskajām nostādnēm;
- aktuālo lietišķo problēmu analīze, sistematizēšana, rekomendāciju izstrādāšana;
- praktisku vadības un profesionālo risinājumu izstrādāšana un plānošana;
- veikto pētījumu un iegūto praktisko rezultātu prezentēšanas prasme.

Diplomu par profesionālās kvalifikācijas “Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris” iegūšanu saņem studenti, kuri ir apguvuši programmu un nokārtojuši valsts pārbaudījumu iegūstot tajā vērtējumu – ne mazāku par 4 (gandrīz viduvēji).

Administratīvajos jautājumos studējošajiem tiek nodrošināta iespēja tikt ar studiju programmas vadību pieņemšanas laikos, lai risinātu individuālus jautājumus. Problēmsituācijās studējošie tiek aicināti uz pārrunām pie studiju programmas vadības. Operatīva rakstura informācija tiek ievietota mājas lapā, nosūtītas ziņas studējošajiem ORTUS sistēmā, individuālai saziņai tiek izmantots e-pasts un tālrunis. Regulāri tiek organizētas studentu tikšanās ar studiju programmas direktoru, nodrošinot iespēju studējošajiem apspriest un diskutēt par aktuālajiem jautājumiem. Tādā veidā tiek panākta maksimāla studiju procesa kvalitāte, reaģējot uz studentu informāciju.

Līdz ar to visa studiju procesa īstenošanā tiek ņemti vērā arī studentcentrētas izglītības principi, kas tiek īstenoti šādā veidā:

1. *Studējošo iesaiste studiju procesā un satura pilnveidē*

RTU ir izstrādātas procedūras, kas paredz studējošajiem sniegt atgriezenisko saiti par studiju procesa kvalitāti (anketēšana, regulāras studentu tikšanās ar programmas direktoru), tādējādi studējošajiem ir iespējas ietekmēt savu studiju procesu. Programmā studējošie tiek regulāri iesaistīti studiju programmu kvalitātes novērtēšanā, piedalās lēmēj institūcijās un padomdevēju institūcijās, kā arī studējošie organizē tikšanās ar programmas direktoru, kurās tiek izrunāts semestra studiju kursu pozitīvās iezīmes, negatīvās, kā arī katra mācībspēka kompetence, spējas, attieksme un kvalitāte. Tādējādi studējošiem ir iespēja ietekmēt studiju procesu un veicināt tā uzlabošanu.

Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu priekšlikumu un sūdzību iesniegšanai un risināšanai

https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_studeoso_priek_un_sudz_iesn_un_izsk_kart.pdf. Sūdzību izskatīšanas process notiek caur programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā – Studiju departamenta vadītāju vai pat studiju prorektoru. Pirmā cikla profesionālajā augstākās izglītības studiju programmā “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” studenti problēmas risina vispirms kopā ar programmas direktoru, tādējādi savlaicīgi reaģējot uz risināmajiem jautājumiem. Šāda pieeja ļauj problēmas vai domstarpības atrisināt to sākuma stadijā un nepieļaut problēmsituāciju eskalēšanu.

2. *Studiju rezultāti*

Programmas studiju kursu vērtējumi un kredītpunktu skaits ir saistīts ar studiju rezultātiem. Studējošie pirmajā nodarbībā tiek informēti par katra studiju kursa sasniedzamajiem rezultātiem. Mācībspēki studiju kursa rezultātus saista ar studiju programmas rezultātiem, kā arī argumentē šī kursa informācijas apguves nepieciešamību, lai iegūtu profesionālo kvalifikāciju "Ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženieris". Studiju kursu mācībspēki ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Katra mācībspēka sniegumu studējošie kursa noslēgumā novērtē, aizpildot studiju kursa novērtēšanas anketu. Studiju programmas studenti regulāri tiek iekļauti arī RTU Zelta fondā <https://www.rtu.lv/lv/studentuserviss/karjeras-centrs-ssc/projekti-un-seminari/rtu-zelta-fonds>. Zelta fondā katrā studiju gadā iekļauj tos studentus, kuri ir labākie konkrētā studiju gada absolventi. Zelta fonda ceremonija ir svinīgs pasākums, kas īpašā gaisotnē saved kopā pašus labākos, vienlaicīgi arī veicinot piederību savai universitātei. Pārskata periodā Zelta fondu ir papildinājuši seši studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" absolventi: Igors Rusanovs (2012/2013), Edijs Laterers (2013/2014), Vadims Jančevskis (2014/2015), Ksenija Bendzule-Zālīte (2015/2016), Aleksandrs Štefaņuks (2018/2019) un Vitālijs Kudrjavcevs (2019/2020). Ņemot vērā, ka RTU Zelta fondā iekļauto absolventu kopējais skaits 2022.gadā ir 1194 absolventi, studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" absolventu īpatsvars tikai par pārskata periodu Zelta fondā veido aptuveni 0,5% no visiem RTU Zelta fondā iekļautajiem. To var uzskatīt par labu rādītāju, it īpaši ņemot vērā studiju programmā studējošo salīdzinoši nelielo skaitu attiecībā pret citām RTU studiju programmām, kurās studējošo skaits mēdz būt vairākkārt lielāks.

3. Mobilitāte

Studiju programmas realizēšanā studentiem ir iespējas apmeklēt ārvalstu augstskolu mācībspēku lekcijas, kas ļauj programmas realizēšanā iesaistītajiem mācībspēkiem un studentiem pārņemt labo praksi, ar ko vieslektori var dalīties. Piemēram, 2017.gadā pēc RTU Darba un civilās aizsardzības institūta uzaicinājuma kā vieslektors no ASV (Rochester Institute of Tehnology) uzstājās M. Radins, savukārt 2019.gada 7.maijā šis vieslektors pēc RTU Darba un civilās aizsardzības institūta uzaicinājuma uzstājās ar semināriem "Introduction to risk management and applications of risk management" un "Applied risk analysis in effective fire prevention & in effective fire fighting". Arī 2020.gada nogalē M. Radins no ASV (Rochester Institute of Tehnology) uzstājās ar vieslekciju "Principles of Risk Management: Assessing Risk & Asking the Right". Tāpat 2022.gada pavasara semestrī šis vieslektors uzstājās ar lekcijas tēmu "Experiences & Intuitions in Effective Fire Prevention & in Effective Fire Fighting & Minimizing the Risk of Fires in the U.S."

Studiju programmas studenti un mācībspēki izmanto gan Erasmus, gan cita veida mobilitātes iespējas. Tā, piemēram, ERASMUS+ programmas ietvaros laika periodā no 01.11.2021.līdz 05.11.2021. no studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" 1.kursa students piedalījās piecu dienu intensīvo apmācībuursos Norvēģijas Arktiskajā universitātē, kuras notika starptautiskā NEEDS projekta aktivitāšu ietvaros. Starptautiskā NEEDS projekta ietvaros laika periodā no 01.05.2022. līdz 07.05.2022. notika intensīvo apmācību kurss Laurea universitātē (Somija), kurā arī piedalījās studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" 1.kursa students. Šī paša starptautiskā projekta aktivitāšu ietvaros laika periodā no 11.09.2022. līdz 17.09.2022. Latvija kā projekta sadarbības partneris un uzņēmošā valsts organizēja intensīvo apmācību nedēļu RTU sporta un konferenču centrā "Ronīši", kurā piedalījās 15 ārzemju studenti un viens 2.kursa studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" students. Kopumā laika posmā no 11.09.2022. līdz 17.09.2022. projekta NEEDS ietvaros RTU Konferenču un sporta centrā "Ronīši" notikušajā intensīvo apmācību nedēļā piedalījās 18 studenti no šādām valstīm: Latvijas (Rīga Technical University), Somijas (Laurea University of Applied Sciences), Zviedrijas (Swedish Defence University), Norvēģijas (The Arctic University of Norway) un Polijas (Main School of Fire Service). Visu intensīvo apmācību procesu koordinēja, kā arī konsultēja studentus un lasīja lekcijas

projekta sadarbības partneri no Latvijas (Riga Technical University), Norvēģijas (The Arctic University of Norway), Somijas (Laurea University of Applied Sciences), Polijas (Main School of Fire Service) un Zviedrijas (Council of the Baltic Sea States). Tāpat projekta ietvaros notikušās intensīvo apmācību nedēļas laikā ar Latvijas un ārvalstu studentiem savā praktiskajā pieredzē dalījās un lasīja lekcijas praktiķi no Hamburgas ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (Vācija), Tallinas pašvaldības policijas (Igaunija), Lahti pašvaldības policijas (Somija), Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Liepājas pašvaldības policijas (Latvija).

Pilns studējošo mobilitātes atspoguļojums dots II daļas pielikumā "Statistikas dati par studējošo mobilitāti studiju virzienā_Statistics on Student Outgoing Mobility in the Study Field", bet mācībspēku mobilitāte pielikumos "Izejošā mobilitāte Erasmus mācībspēki_Outgoing mobility Erasmus Staff" un "Izejošā mobilitāte mācībspēki CITS_Outgoing mobility Staff OTHER".

4. Sociālā dimensija

Studentiem, studējot šajā programmā, studiju process ir pietiekami elastīgs, kas ļauj studentiem savienot studijas ar darbu, ģimenes dzīvi un dažādām ārpusstudiju un studiju laikā īstenotajām sociālajām aktivitātēm. To nodrošina arī tas, ka klātienē lekcijas tiek organizētas pēcpusdienās, jo pēc absolventu aptauju rezultātiem un ņemot vērā programmas specifiku, 100% studējošo strādā jau studiju laikā. Studiju procesa elastīgumu pierāda arī tas, ka studenti veiksmīgi realizē dažāda veida sociālās dimensijas gan RTU studiju laikā, gan ārpus tā. Studiju programmas absolventi vairākkārt ir ne vien iekļauti RTU Zelta fondā, bet papildus studijām aktīvi darbojas RTU Studentu pašpārvaldes darbā, piedalās RTU rīkotajos sporta pasākumos, dzied koros, dejo deju kolektīvos, piedalās dažādu informatīvu semināru un izglītojošu materiālu izstrādē un popularizēšanā, u.c. Tā, piemēram, 2014/2015. studiju gada RTU Zelta fondā iekļautais Vadims Jančevskis bija RTU tautas deju ansambļa "Vektors" dalībnieks un 16. "Gaudeamus" dziesmu svētku dalībnieks Viļņā, kā arī ir piedalījies RTU organizētajā boulinga turnīrā. 2018/2019. studiju gada RTU Zelta fondā iekļautais Aleksandrs Štefaņuks ir bijis Latvijas izlases dalībnieks Baltijas ugunsdzēsības sportā 2017.gadā.

Lai nodrošinātu sociālo pieejamību visos līmeņos, studiju programmas mācību process tiek realizēts telpās, kurās ir nodrošināta piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Studiju programmas studentiem nepieciešamības gadījumā ir pieejama studentu dienesta viesnīca. Ir jāpiemin arī tāds pozitīvs moments, ka RTU bibliotēkas telpas ir pieejamas studējošajiem visu diennakti, kā arī brīvdienās.

5. Mācīšanas un mācīšanās metodes

Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Piemēram, tiek izstrādāti studiju projekti, notiek grupu darbi, dažos studijuursos tiek izmantota metode, kas ļauj studējošajiem citam citu novērtēt un mācīties citam no cita, dalīties savā pieredzē ar citiem. Tāpat regulāri arī notiek vieslekcijas. Studējošajiem ir iespēja saņemt individuālās konsultācijas pie mācībspēkiem, kas notiek ar ORTUS, e-pasta un tālruņa palīdzību, kā arī individuālās konsultācijas klātienē, ja tādas ir nepieciešamas. Nepārtraukti programmas ietvaros tiek domāts par studiju formu un procesa pilnveidošanu. Pārmaiņas ir orientētas galvenokārt uz mācīšanās stila nomainīšanu ar „mācīšanu mācīties” un informācijas tehnoloģiju integrēšanu studiju procesā. Tā, piemēram, ņemot vērā attālināto studiju pieredzi pandēmijas laikā, 2022. gadā tika iegādāta interaktīvā tāfele Samsung Flip 3, kas ļauj padarīt mācību procesu efektīvāku un mūsdienīgāku, studiju procesā izmantojot interaktīvu mācību pieredzi un paplašinot mācībspēkiem pieejamos resursus, lai studiju procesā varētu vieglāk integrēt mūsdienīgas mācīšanas un mācīšanās metodes.

Šobrīd īpaša uzmanība tiek veltīta vienai no izplatītākajām aktīvā studiju darba metodēm – situācijas uzdevumu jeb situāciju analīzei (case studies), kur galvenokārt tiek izmantots ārvalstu un

vietējo uzņēmumu faktoloģiskais materiāls. Jāatzīmē, ka mācībspēki programmu ietvaros ir izstrādājuši virkni situācijas uzdevumus.

6. Mācīšanās vide

Programmas realizēšanas gaitā notiek sadarbība starp bibliotekāriem un akadēmisko personālu ar mērķi uzlabot mācīšanas un mācīšanās procesu. Pirmajā studiju gadā studenti tiek iepazīstināti ar bibliotēkā pieejamiem resursiem un datu bāzēm. Tāpat gan programmā iesaistītajiem mācībspēkiem, gan studentiem tiek nodrošināta pieeja pētniecībai un mācīšanās procesam piemērotās telpās ar atbilstošu aprīkojumu. Gan studējošie, gan mācībspēki var izmantot Bloomberg laboratoriju, Darba aizsardzības laboratoriju un Ugunsdrošības un civilās aizsardzības laboratoriju pētniecības darbu izstrādāšanas procesā. Tā, piemēram, studiju programmas studiju kursa "Objekta risku novērtēšana un katastrofu modelēšana un vadība" mācību procesā tiek izmantota Bloomberg laboratorija, kur studenti lekciju laikā apgūst prasmi strādāt ar risku novērtēšanas programmām. Savukārt, gan Darba aizsardzības laboratoriju, gan Ugunsdrošības un civilās aizsardzības laboratoriju studenti izmanto pētniecības darbu izstrādāšanas procesā, kā rezultātā ir tapuši vairāki diplomprojekti par tādām tēmām, kā "Ugunsdzēsība ar putu radītāju, virsmas aktīvo vielu un to maisījumu ar ūdeni efektivitātes paaugstināšanā" (2017), "Ūdens ugunsdzēsības sistēmas metodisko noteikumu pilnveide" (2019), "Ugunsdzēsības aerosolu izmantošanas ugunsgrēka dzēšanā analīze un pielietošanas efektivitātes uzlabošana" (2019), "Ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmu standartu prasību attīstība un pilnveide" (2021), "Automātisko ugunsdzēsības sistēmu efektivitātes paaugstināšana izmantojot sīkdispersijas ūdeni" (2021), u.c.

7. Akadēmiskā personāla kompetenču attīstība

DCAI apmācības un kvalifikācijas celšana notiek akadēmiskajam personālam mācoties dažādos kvalifikāciju paaugstināšanas un personisko profesionālo iemaņu uzlabošanas speciālos kursus vai semināros Latvijā un ārvalstīs, piedaloties organizatoriskajā un metodoloģiskajā darbā, piedaloties starptautiskos projektos, citu organizāciju darbā, veicot praktisko darbu kā konsultantiem, kā arī katru gadu piedaloties RTU un citu augstskolu organizētās konferencēs un metodiskajos semināros. Kvalifikācijas celšanas laikā un pētnieciskā darbā iegūtās atziņas tiek iestrādātas mācību procesā. Tā, piemēram, 2021/2022.studiju gadā Jānis Leviņš izgāja 200 stundu akadēmiskā personāla stažēšanos uzņēmumā SIA "Milzu!" darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" SAM 8.2.2. specifiska atbalsta mērķa "Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomas" Eiropas Sociālā fonda projekta "Rīgas Tehniskās universitātes akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās" Nr. 8.2.2.0/18/A/017 ietvaros. Stažēšanās laikā gūtās atziņas tika izmantotas, lai pilnveidotu studiju programmas studiju kursu saturu. Tāpat tiek atbalstītas jebkura cita veida apmācības vēlētajam akadēmiskajam personālam tā darbības jomā.

Sīkāka analīze par studiju programmas realizēšanā iesaistītā akadēmiskā personāla profesionālo pilnveidi un kompetencēm sniegta 3.4.1. punktā.

8. Studējošo ārpusstudiju aktivitātes

Programmas vadība atbalsta studējošo pašpārvaldes darbību un mudina studējošos tajā iesaistīties, tādējādi ļaujot studējošajiem pilnveidot savu patstāvīgumu, sniedzot studējošajiem iespēju īstenot idejas, kā arī iespējas papildus mācīties ārpus lekcijām. Ikvienam programmā tiek piedāvātas iespējas iesaistīties ārpusstudiju aktivitātēs (sporta komandās, deju kolektīvos, koros utt.). Tas viss norāda uz aktīvu ārpusstudiju dzīvi un ārpusstudiju iespējām studējošajiem.

Studiju programmā studējošie tiek iesaistīti arī zinātniskajā darbā un pētījumos par nozarē aktuālajām tēmām, piedaloties gan vietēja mēroga, gan starptautiskajās konferencēs.

Pie studējošo ārpusstudiju aktivitātēm jāmin arī tas, ka studējošie piedalās tādās aktivitātēs, kas popularizē un izglīto sabiedrību ugunsdrošības jautājumos. Tā, piemēram, studiju programmas 1.kursa students laika periodā no 07.03.2022. līdz 10.03.2022. izglītoja 2.-9.klašu skolēnus par ugunsdrošību, uzstājoties ar tiešsaistes lekciju ciklu "Kā pasargāt sevi un citus no ugunsnelaimes" vairākās skolās dažādās Latvijas pilsētās - Ogrē, Babītē, Ādažos un Rīgā. 2015/2016. studiju gada RTU Zelta fondā iekļautā Ksenija Bendzule-Zālīte ārpus studijām ir bijusi dalībniece vecākus un bērnus izglītojošā pasākumā "Droša vasara", kā arī piedalījusies drošības jautājumiem veltītā izstādē "Bērnu pasaule" un ir organizējusi semināru ciklu "Vienotā ārkārtas palīdzības izsaukuma numura 112 diena".

No 2011.gada līdz 2014.gadam tika izdots zinātniskais žurnāls "Tehnogēnās vides drošība" 6 sējumos. Krājumā tika iekļauti zinātniskie raksti, kuri atspoguļo mūsdienu tehnogēnās vides drošības problēmas jaunās ekonomiskās un globālās attīstības kontekstā. Krājumā iekļauti Latvijas un citu valstu zinātnieku, augstskolu mācībspēku, doktorantu un studentu pētījumu rezultāti. Zinātnisko rakstu krājums var būt noderīgs speciālistiem, kuri interesējas par tehnogēnās vides drošības problēmām kā ekoloģiskās drošības pamatsastāvdaļu, augstskolu mācībspēkiem, studentiem un doktorantiem. Kopš 2014.gada žurnālu finansiālu apsvērumu dēļ tika nolemts slēgt. Tagad publikācijas tiek iekļautas RTU IEVF fakultātes izdotajā žurnālā "The Baltic Journal of Real Estate Economics and Construction Management", kuru RTU izdod sadarbībā ar divām Baltijas reģiona partneraugstskolām - Tallinas Tehnoloģiju universitāti (Igaunija) un Viļņas Ģedimina Tehnisko universitāti (Lietuva) un Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskajā žurnālā "Rural Sustainability Research".

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Prakse ārpus izglītības iestādes ir neatņemama profesionālo programmu sastāvdaļa, kas jāveic studentiem saskaņā ar LR MK 2023.gada 21. jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu", RTU Senāta 2020. gada 30. marta (protokols Nr. 638), ar grozījumiem: 21.11.2022. (protokols Nr. 667, stājušies spēkā 22.11.2022.) lēmumu "Par Rīgas Tehniskās universitātes Vienoto prasību studiju programmām apstiprināšanu jaunā redakcijā" un RTU Senāta 2019.gada 28.janvāra lēmumu, protokols Nr. 626 "Par Prakses organizēšanas kārtības Rīgas Tehniskajā universitātē apstiprināšanu jaunā redakcijā". Prakse notiek atbilstoši nolikumam, kura vispārējos noteikumus izstrādājis RTU Senāts. 2019.gadā tika izstrādāti *Metodiskie norādījumi par prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu inženiera profesionālā studiju programmā "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība"* (Apspriests, apstiprināts un ieteikts iespiešanai DCAI sēdē 2019.gada 28.jūnijā, protokols Nr.22000-10.3/1.), kuri 2022. gadā tika aktualizēti saistībā ar profesionālās kvalifikācijas prasību izmaiņām.

Studējošiem, kas studē profesionālās izglītības programmā, ir nepieciešams apvienot teorētiskās zināšanas ar praksi. 1 gada un 6 mēnešu studiju programmā "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" ir iekļauta **prakse 20KP (30ECTS) apjomā**. Prakses vietas tiek nodrošinātas saskaņā ar savstarpējo līgumu starp RTU un VUGD, bet gadījumos, ja tomēr studējošais nebūtu VUGD struktūrā strādājoša

persona, studējošajam prakses vieta tiek nodrošināta viņa darba vietā, noslēdzot atbilstošu līgumu starp RTU, studentu un uzņēmumu. Ja studējošais nav nekur nodarbināta persona, tad RTU piedāvā Studentu karjeras atbalsta speciālista palīdzību, kas var atrast piemērotu prakses vietu, bet šādi gadījumi konkrētajā studiju programmā nav bijuši, jo programmas specifikas dēļ visi tajā studējošie ir nodarbināti. Tabulā zemāk ir dots studējošo prakses vietu un skaita sadalījums pārskata periodā.

Prakses vieta	Praktikantu skaits (2013-2023)
VUGD (Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienests)	577
Nacionālo bruņoto spēku gaisa spēki	2
SIA "LEXEL FABRIKA"	1
SIA "Rīgas nami"	3
SIA "Rīgas namu pārvaldnieks"	1
SIA "SELS SYSTEMS"	3
Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledža	2
Valsts policija	2
VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"	1

Prakses mērķis un uzdevumi ir cieši saistīti ar profesionālās kvalifikācijas prasībās norādītajiem pienākumiem un uzdevumiem, kas nodrošina teorētisko zināšanu nostiprināšanu un pielietošanu praksē. Prakses vietā esošais prakses vadītājs sniedz atgriezenisko saiti (aizpilda atsauksmi), kurā norāda vērtējumu par praktikanta zināšanām, teorētisko sagatavotību, komunikācijas prasmēm, līdz ar to tiek uzturēta nepārtraukta cieša saite ar nozares pārstāvjiem, tādējādi radot iespēju studiju programmu attīstīt un pilnveidot vēl kvalitatīvāku un atbilstošu darba tirgus prasībām. Prakses mērķi studējošais sasniedz, pamatojoties uz iegūtajām zināšanām, prasmēm un kompetenci. Prakses noslēgumā, students sagatavo prakses atskaiti, kura tiek prezentēta un aizstāvēta, un to vērtē DCAI izveidota komisija, kuru vada Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersona, ņemot vērā vadītāja atsauksmi no prakses vietas vadītāja, no prakses koordinatora un studenta sagatavoto prakses atskaiti, ko vērtē pēc 10 ballu sistēmas.

Studiju programma paredz arī iepriekš apgūtā studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzišanas iespējas, kas ir studentiem ērta un salīdzinoši vienkārša procedūra. Studentam iesniedzot iesniegumu, kam pievienoti nepieciešamie dokumenti par iepriekšējo līdzīgo studiju kursu apgūšanu un/vai profesionālo pieredzi, tie tiek izvērtēti. Izvērtēšanas rezultātā studentiem var tikt veikta prakses pielīdzināšana 20KP apjomā. Visi studiju programmas studenti par šādu iespēju tiek informēti jau pašā studiju sākumā 1.kursā. Prakses kurators kopā ar programmas direktoru organizē arī vairākas tikšanās ar studentiem pirms pirmās prakses sākuma, lai atkārtoti informētu par prakses pielīdzināšanas iespējām, procedūru un prasībām. Tā, piemēram, 2021./2022. studiju gadā pēc šādu tikšanos organizēšanas pirmā cikla profesionālajā augstākās izglītības studiju programmā "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" tika izveidota komisija, kas izvērtēja divu studentu ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegto studiju rezultātus. Komisija izvērtēja iesniegtos dokumentus un tā rezultātā diviem 1.kursa studentiem tika atzīti profesionālajā pieredzē sasniegtie rezultāti, kas pielīdzināti prakses 20KP (30ECTS) apjomam.

To, ka studiju programmā apgūtās zināšanas, prasmes un kompetences palīdz studentiem sasniegt prakses mērķi, apliecina arī prakses vērtējums, kas parāda, ka pa visiem studiju gadiem 16% ir

saņēmuši vērtējumu 6 balles, 38% - 7 balles, 35% - 8 balles, 8% - 9 balles un 1% - 10 balles. Zemu prakses vērtējumu iemesls galvenokārt ir tas, ka praktikants prakses uzdevumus nav paveicis pietiekami augstā līmenī. Savukārt, izcilu vērtējumu prakses rezultātā ir saņēmuši tie praktikanti, kas prakses laikā ir veikuši papildus pienākumus prakses vietā (piemēram, apmeklējuši ar jomu saistītas starptautiskas konferences, gatavojuši pieteikumus projektu konkursiem, u.c. aktivitātes, kas ir ārpus prakses uzdevumiem).

Studiju materiāls par prakses organizēšanu un Augstskolas darbību reglamentējošie normatīvie dokumenti ir pieejami RTU mājaslapā, pie programmas administrācijas un ORTUS e-studiju vidē.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

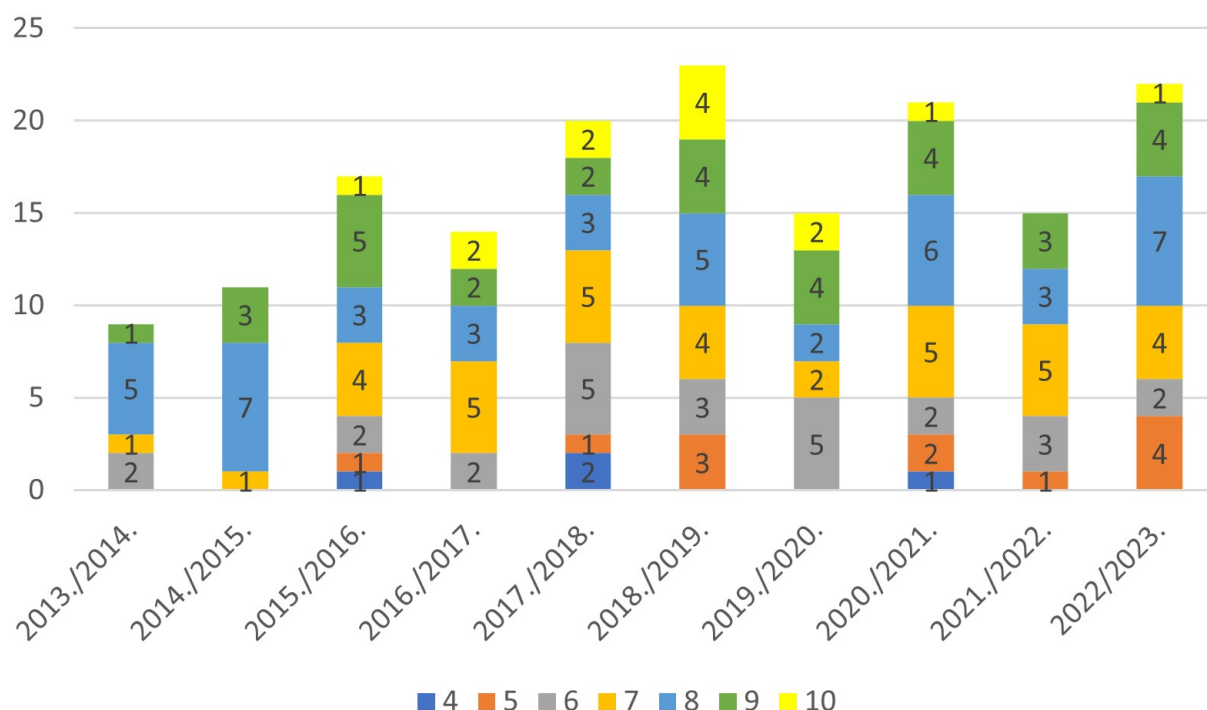
Ņemot vērā, ka studenti šajā studiju programmā tiek imatrikulēti jau ar iepriekš iegūtu izglītību (ugunsdrošības un civilās aizsardzības tehniķis) un darba pieredzi attiecīgajā jomā, tas ļauj studentiem izvēlēties noslēguma darba tēmas ne tikai par aktuālajām problēmām valstī, bet arī izstrādāt noslēguma darbus, kuri ir tieši saistīti ar Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk - VUGD) darbības uzlabošanu. Ik gadu pirms diplomprojekta tēmu izvēlēšanās tiek apkopota informācija no VUGD par nozarei aktuālajām pētījumu tēmām, kuras pēc tam tiek piedāvātas studentiem.

Programmas noslēgumā studentiem jāizstrādā diplomprojekts, kas veltīts aktuālām problēmām civilajā aizsardzībā vai ugunsdrošībā. Diplomprojektam jāsaturs zinātniskas jaunrades elementi vai praktiskā lietojuma jauninājuma elementi. Tajā jāatspoguļo izvirzīto jautājumu novitāte, kā arī teorētisko zināšanu un pieredzes sistematizācija, aktuālās lietišķās problēmas analīze, praktisku risinājumu analīze, izstrādāšana un realizēšana. Diplomprojekts tiek publiski aizstāvēts Valsts pārbaudījumu komisijas sēdē. Komisija darbojas saskaņā ar augstskolas Senāta apstiprinātu nolikumu, tās sastāvā atbilstoši prasībām tiek iekļauti augsti kvalificēti speciālisti no Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Latvijas būvzinieņu savienības, komisiju vada Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieks.

Valsts un gala pārbaudījumu formas paredz atbilstošas zinātnes nozares teorijā balstītas profesionālās kompetences apliecināšanu.

Studējošie diplomprojekta tēmas formulē un saturiski izstrādā atbilstoši iegūstamajai kvalifikācijai, tas nozīmē, ka tiek rakstīts par dažādiem ugunsdrošības un civilās aizsardzības jautājumiem, to pilnveidošanu, kas obligāti tiek pamatota praktiskajā daļā ar pamatotiem priekšlikumiem. Diplomprojektos tiek norādīta temata aktualitāte un analizēta pētāmā nozare.

**Studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" (IID0)
studējošo noslēguma darbu vērtējumi (2013-2023) \ Evaluation of
final works (in units: balls) in the study program "Fire safety and
civil protection" (IID0) 2013-2023**

Veicot analīzi par visiem studiju gadiem, var secināt, ka vērtējums 10 (izcili) ir bijis 8 % no visiem absolventiem. Vērtējums 9 (teicami) ir bijis 19% absolventu, bet vērtējums 8 (ļoti labi) ir 26 %, 7(labi) - 22%, vērtējums 6(gandrīz labi) - 16%, vērtējums 5 (viduvēji) -7% un vērtējums 4 (gandrīz viduvēji) tikai 2% no visa absolventu skaita pārskata periodā. Apkopotie dati par vērtējumu liecina, ka diplomprojekti tiek izstrādāti kvalitatīvi un atbilstoši profesionālās darbības aktualitātēm.

Aplūkojot noslēguma darbu vērtējumu, var secināt, ka vidējā atzīme pa gadiem ir: 2013./2014. studiju gadā - 7,6 balles, 2014./2015. studiju gadā - 8,18 balles, 2015./2016.-7,5 balles, 2016./2017.- 7,8 balles, 2017./2018.- 7 balles, 2018./2019.- 7,7 balles, 2019./2020. - 7,7 balles, 2020./2021. - 7,4 balles, 2021./2022. - 7,2 balles un 2022./2023. - 7,3 balles.

Apkopotie dati par vērtējumu liecina, ka diplomprojekti tiek izstrādāti kvalitatīvi un atbilstoši profesionālās darbības aktualitātēm.

Labākie noslēgumi darbi ir izstrādāti par tādiem tematiem kā:

- "Rūpniecisko avāriju seku aprēķinu metodikas, problēmas un risinājumi" (2016);
- "Ugunsdrošības prasības auto gāzes uzpildes staciju izbūvei un ekspluatācijai" (2017);
- "Uguns dzēšana ar putu radītāju, virsmas aktīvo vielu un to maisījumu ar ūdeni efektivitātes paaugstināšana"(2017);
- "Administratīvo pārkāpumu izskatīšanas procedūra un tās pilnveidošana Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā" (2018);
- "Pirmsskolas izglītības iestāžu evakuācijas nodrošināšanas īpatnības" (2018);
- "Katastrofu kritēriju noteikšanas metodoloģijas pilnveidošana" (2019);
- "Aktīvās zibens aizsardzības sistēmas pielietošanas efektivitāte" (2019);
- "Augstākās izglītības iestāžu civilās aizsardzības studiju kursa satura rekomendāciju izstrāde"

(2019);

- “Laivu nolaišanas vietu izveide Baltijas jūras stāvkrastā Latvijas Republikā” (2019);
- “Glābšanas laivu aprīkojuma pilnveidošana ugunsgrēku dzēšanai uz ūdens” (2020);
- “Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta remontu tehniskā bāze: nepieciešamības pamatotība un optimālie iespējamie risinājumi” (2020);
- “Ugunsgrēku dzēšanai un glābšanas darbiem nepieciešamo iekārtu, speciālā aprīkojuma un tā normu analīze un pilnveide” (2021).

No 2013.gada līdz 2023.gadam studiju programmu ir absolvējuši 167 studenti un noslēguma darbu vidējā atzīme ir 7,5 balles.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Vispārējie RTU pieejamie resursi un nodrošinājums ir sniegts II daļas 3.nodaļas 2.3.1. - 2.3.3. punktu aprakstos. Savukārt, studiju programmas īstenošanas procesā nepieciešamie specifiskie resursi atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un veicina studiju rezultātu sasniegšanu.

Studiju programmas veiksmīgai realizēšanai un specifisko sasniedzamo studiju mērķu nodrošināšanai ir pieejamas divas mācību laboratorijas ar mācību iekārtām (ugunsdrošības laboratorija un darba aizsardzības laboratorija, kuras nepārtraukti tiek papildinātas un pilnveidotas). Ugunsdrošības mācību laboratorijās notiek pētnieciskie darbi par uguns dzēšanu ar putu veidotāju, virsmas aktīvo vielu un to maisījumu ar ūdeni efektivitātes paaugstināšanu, kas tiek izmantota praktiskajā darbībā un diplomprojektu rakstīšanā.

Lai veiktu laboratorijas darbus studijuursos „Ugunsgrēku ekspertīze” un „Bīstamo vielu pielietošanas drošība” ir nopirkta šādas iekārtas: Optiskais siltum detektors un gāzu analizators PPE 3000 un citas iekārtas. Ierīkota mācību laboratorija, kas aprīkota ar speciālām iekārtām, kas dod iespēju veikt praktiskās nodarbības un analizēt ugunsdzēsības efektivitāti. 2017./2018. gadā laboratorija tika papildināta ar jaunu iekārtu, kas dod iespēju veikt praktiskās nodarbības un laboratorijas darbu par tēmu: Uguns aizsardzības sistēmas- ugunsgrēku atklāšanas un trauksmes signalizācija.

2018./2019. gadā laboratorija tika papildināta ar jaunu iekārtu, kas dod iespēju veikt praktiskās nodarbības un laboratorijas darbu par tēmu: dūmu novadišanas sistēmas.

2019.gadā tika īstenota 3.kārta RTU IEVF DCAI mācību laboratorijas paplašināšanai- “RTU IEVF DCAI Laboratorijas telpas mācību aprīkojuma funkcionalitātes paplašināšana integrējot jaunus komponentus, un to mijiedarbība ar esošo automātisko ugunsgrēka dzēšanas sistēmu, ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas mācību stendu”. Mācību laboratorijas izveide uz DCAI katedras bāzes ir ļāvusi būtiski modernizēt mācību procesu, kā arī devusi iespēju izveidot daudz efektīvāku studentu sagatavošanas sistēmu mūsdienīgu ugunsdrošības sistēmu jomā. Noslēdzot 3.kārta ietvēra:

- Projektēšanu;

- Ūdens sūkņu vadības skapja un elektroaizbīdņu vadības skapja automatizācijas/vadības ierīču izgatavošana un uzstādīšana esošai ūdens sprinkleru- drenču (turpmāk SP) ugunsdzēsības sistēmai;

- Papildus ugunsgrēka atklāšanas perifēro ierīču instalācija, kas paredzētas SP automātiskai palaišanai, kā arī izmantojot vadības/izpildes instalējamo automātikas skapju automātikas elementus izvadīt statusa (kontrolē/starts) signālus uz mācību stendu ugunsdzēsības signalizācijas paneli.

Saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžu, studenti izmanto materiāli tehnisko nodrošinājumu šajās struktūrvienībās prakses vai praktisko nodarbību laikā.

RTU zinātniskajā bibliotēkā ir pieejams pietiekami plašs, studiju programmai "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" atbilstošs grāmatu u.c. informatīvo resursu klāsts:

1. Assael, Marc J. Fires, explosions, and toxic gas dispersions : effects calculation and risk analysis / Marc J. Assael, Konstantinos E. Kakosimos. Boca Raton : CRC Press/Taylor & Francis, 2010. xvi, 333 lpp. : ilustrācijas ; 27 cm. ISBN 9781439826751 (hardcover)
2. Civilā aizsardzība : laboratorijas darbi / [sastādīja Vladimirs Jemeljanovs, Jeļena Sulojeva ; recenzenti Jānis Leviņš, Valentīna Urbāne; redaktore Anita Vēciņa ; vāka dizains Jekaterina Ribajeva] ; Rīgas Tehniskā universitāte. Inženierekonomikas un vadības fakultāte. Darbs un civilās aizsardzības institūts. - Rīga : RTU Izdevniecība, 2014 - 21 lpp
3. Evaluation of fire safety / D. Rasbash ... [et al.]. Chichester: John Wiley & Sons, 2004. XIII, 479 lpp. : il. ; 26 cm. ISBN 0471493821 (cloth)
4. Fitzgerald, Robert W. Fire performance analysis for buildings / Robert W. Fitzgerald and Brian J. Meacham. Second edition. Chichester : Wiley, 2017. xxvi, 692 lpp. : ilustrācijas ; 25 cm ISBN 9781118657096 (iesiets).
5. Hayden, E. Critical Infrastructure Risk Assessment: The Definitive Threat Identification and Threat Reduction Handbook. Rothstein Publishing. 2020.-340 lpp. <https://web-s-ebshost-com.resursi.rtu.lv/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHh3d19fMjU4MzZOV9fQU41?sid=be68cc44-ca89-4272-b47f-653e1c376664@redis&vid=0&format=EB&rid=1>
6. Jānis Saulītis, Jānis Leviņš. (2022). Darba aizsardzības speciālista rokasgrāmata.1.grāmata. Darba aizsardzības sistēma, darba vides riska faktori. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC. 190.lpp.
7. Jemeljanovs, Anatolijs, Objekta riska novērtēšana / A. Jemeljanovs, J. Leviņš, J. Puškina. Rīga : Rīgas Tehniskā universitāte, 2007. 183 lpp. : il., diagr., sh., tab. ISBN 9789984393940
8. Kusiņš, Juris Degšanas procesi : mācību līdzeklis civilajā aizsardzībā / Juris Kusiņš. [Rīga] : Juris Kusiņš, ©2015 178 lpp. : ilustrācijas, tabulas ; 21 cm. ISBN 9789934143854 (brošēts).
9. Malahova, J., Jemeljanovs, V. Civilā aizsardzība (Civilās aizsardzības sistēma). 1.daļa. 1. Rīga: Rīgas Tehniskā Universitāte, 2011. 68 lpp. ISBN 978-9934-10-274-5.
10. Normatīvo aktu projektu izstrādes rokasgrāmata (2016). Pieejams: <https://tai.mk.gov.lv/book/1/chapter/23>
11. Segodņiks, A., Bulva, A., Šūmanis, A., Meža un kūdras ugunsgrēka vadītāja rokasgrāmata. Tipogrāfija: "Zelta rudens". 2012. Pieejams: <https://www.vugd.gov.lv/sites/vugd/files/meza20un20kudras20ugunsgrēku20dzesanas20vaditaja20rokasgramata20a52098lpp1.pdf>
12. Ugunsdzēsībai Latvijā 150 : fotoalbums = 150 years of firefighting in Latvia : photo album = 150 лет пожарному делу Латвии : фотоальбом / [redkolēģija: Kristaps Eklons ... u.c. ; mākslinieks Aleksandrs Vinks]. Rīga : Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, ©2015

225, [1] lpp. : faksimili, il., portr. ; 23 cm.

13. Vadlīnijas rūpniecisko avāriju riska objektu izvietojuma minimālo drošības attālumu un teritorijas izmantošanas un apbūves ierobežojumu noteikšanai teritorijas plānošanas dokumentos.

Pieejams :

https://lvafa.vraa.gov.lv/faili/materiali/petijumi/2016/LVPA_133/Vadlinijas_LVPA_F240217.pdf

14. White, John, Health and safety management : an alternative approach to reducing accidents, injury, and illness at work / John White. Boca Raton : Taylor & Francis, CRC Press, 2019. xvi, 146 lpp. : ilustrācijas ; 24 cm ISBN 9781138500839 (brošēts).

Studentu rīcībā ir arī DCAI metodiskais kabinets, kur var iepazīties ar statistikas materiāliem, grāmatām, konferenču materiāliem, studiju kursu metodiskajiem norādījumiem u.tml.

Līdz ar to kopumā studiju programmas resursi un nodrošinājums ir atbilstošs studiju programmas vajadzībām. Pozitīvi vērtējams darbs pie mācību laboratoriju nepārtrauktas labiekārtošanas un aprīkošanas.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Informācija par finanšu līdzekļu sadales principiem un metodiku ir sniegta ziņojuma 2.3.1. sadaļā.

Informācija par finansējuma sadalījumu starp izmaksu pozīcijām dota pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā "Finansējuma sadalījums starp izmaksu pozīcijām". Informācija par izmaksām uz 1 studentu dota pielikumā "Finansējums pa izmaksu pozīcijām laika periodā no 2013.-2022.gadam". Informācija par minimālo nepieciešamo studējošo skaitu programmā dota pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā "Par_minimālo_studējošo_skaitu_studiju_programmās".

Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" tiek finansēta gan no valsts budžeta, gan arī no fizisko un juridisko personu līdzekļiem. Studējošie var izmantot studiju un studējošo kredītus Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Studiju programmas studiju maksa pilna laika klātienē no 2013./2014. līdz 2015./2016. studiju gadam bija 1650 eiro, 2017/2018. studiju gadā - 1700 eiro, 2018./2019. studiju gadā - 2300 eiro, 2019./2020. studiju gadā - 2350 eiro, 2020./2021.studiju gadā - 2400 eiro, bet 2021./2022.studiju gadā jau 2550 eiro. Pārskata periodā nepilna laika klātienē studējošie nepieteicās, tāpēc studiju maksa nav noteikta.

Pārsvārā studiju programma tiek finansēta no valsts budžeta dotācijas. Studentu maksas līdzekļi veido vien nelielu % atsevišķos studiju gados. Tā, piemēram, 2013./2014. studiju gadā studiju programma tika realizēta 100% par valsts budžeta dotācijām.

No dotās informācijas analīzes var secināt, ka mācību finansējuma apjomam atskaites periodā ir tendence **palielināties**. Izmaksas uz 1 studentu atskaites periodā ir pieaugušas, izņemot 2021/2022 studiju gadu, kas ir izskaidrojams ar infrastruktūras uzlabošanu, kā arī kopējo RTU izmaksu pieaugumu, ņemot vērā objektīvus iemeslus (komunālie maksājumi, ēku uzturēšana utt.).

Pieejamais finansējums nodrošina studiju programmas īstenošanu, kā arī tiek izmantots tās attīstībai. Katru gadu tiek piešķirti līdzekļi literatūras iegādei bibliotēkā, ar studiju procesu saistīto informācijas sistēmu attīstībai un uzturēšanai, tiek uzlabota studiju materiāli tehniskā bāze (skat. 3.3.1. sadaļu), kā arī kļūst iespējams iesaistīt studiju procesā augsti kvalificētus speciālistus kā vieslektoros. Sākoties ārkārtas situācijai, mācību process tika nodrošināts attālināti, galvenokārt izmantojot MS Teams, Zoom, WebEx platformas. RTU nodrošināja visiem mācībbspēkiem iespējas tās izmantot, iegādājoties pilnas licenču paketes.

Finansējuma procentuālais sadalījumu starp noteiktajām izmaksu pozīcijām atbilst studiju programmas īstenošanas prasībām. Ņemot vērā to, ka studiju process ir dinamisks RTU finanšu vadības sistēmas mehānisms dod iespēju, atbilstoši reālajai situācijai, saskaņā ar LR tiesību reglamentējošiem aktiem un RTU noteikto kārtību studiju programmas finansējuma robežās mainīt tā sadalījumu starp izmaksu pozīcijām.

Pilna laika klātienē studējošiem valsts (latviešu) valodā, t.sk.. **Pirmā cikla profesionālā augstākās izglītības studiju programma “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” (IIDO)/ “Fire Safety and Civil Defence”, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti, minimālais studējošo skaits programmā ir 15 studenti.**

Studējošo skaits **pilnībā nodrošina studiju programmas rentabilitāti**, ņemot vērā, ka minimālais studējošo skaits studiju programmā ir 15 studējošie, bet vidējais studējošo skaits studiju gadā pārskata periodā ir 49,6 studējošie.

3.4. Mācībbspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībbspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībbspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Kopējais akadēmiskā personāla novērtējums atspoguļots Studiju virziena ziņojuma 2.3.7. punktā un tā pielikumos sniegtajā informācijā un mācībbspēku CV. Šeit akcentēta studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalifikācijas un kompetences atbilstība konkrēto studiju kursu specifikai.

Pārskata periodā studiju programmas īstenošanā iesaistītie vēlētie akadēmiskie mācībbspēki kopsummā ir piedalījušies vairākās akadēmiskajās konferencēs un semināros. Tāpat ir piedalījušies aptuveni 47 zinātniskajās konferencēs un uzstājušies ar ziņojumiem (prezentācijām) aptuveni 72 starptautiskās zinātniskajās konferencēs. Mācībbspēki ir publicējuši 149 rakstus starptautiskos

zinātniskos izdevumos un konferenču rakstu krājumos, bijuši aptuveni 31 mobilitātes braucienā. Profesionālās pilnveides un mācību semināros (t.sk. hospitēšana) kopsummā pavadītas 2856 akadēmiskās stundas un vadījuši 231 noslēguma darbus.

Mācībspēku atlase ir saistīta ar viņu zinātniskā un pedagoģiskā darba pieredzi, zinātniskās pētniecības jomām un sasniegtajiem rezultātiem, ievērojot studiju programmas un studiju kursu specifiku.

Institūta direktoram, profesoram Jānim Ieviņam ir ekonomikas doktora zinātniskais grāds. Viņš veic zinātniski pētniecisko darbu, piedalās starptautiskajās konferencēs, semināros,ursos. Ir daudzu publikāciju autors par tēmām – darba vides kvalitāti ietekmējošie faktori, katastrofu vadīšanas mūsdienu tendences, darba aizsardzības problēmas, inovācijas būvniecības atkritumu apsaimniekošanā u.c. Kā Latvijas Zinātnes padomes eksperts darbojās Dabaszinātnes nozarē – Zemes zinātnes, fiziskā ģeogrāfija un vides zinātnes, no 2017.gada- Sociālās zinātnes - Ekonomika un uzņēmējdarbība. Ir 4 promocijas darbu vadītājs. Pārskata periodā gan kā vadītājs, gan kā izpildītājs darbojies starptautiskos projektos un nacionālo pētījumu projektos. No 1999.g. - līdz šim brīdim RTU IEVF Domes loceklis, no 2005.g. līdz 2020. gadam- RTU Senāta, Akadēmiskās sapulces loceklis. Nepārtraukti zināšanas papildina dažādos mācībuursos un semināros. Iegūtās zināšanas noder kursu “Darba aizsardzības pamati”, “Tehnogēnās vides drošības organizāciju darbības pamati”, “Darba vides risku novērtēšanas metodes” un citu izstrādē un vadīšanā.

Programmas direktoram un profesoram Vladimiram Jemeljanovam ir inženierzinātņu doktora grāds. Ir daudzu zinātnisko publikāciju autors par darba drošības, risku vadības un ugunsdrošības tēmām. Ir eksperts Latvijas elektroenerģētikas un energobūvnieku asociācijā. Pārskata periodā gan kā vadītājs, gan kā izpildītājs darbojies 6 starptautiskos projektos un 5 nacionālo pētījumu projektos. Aktīvi darbojas dažādās organizācijās un komisijās. Kā piemērus var minēt Latvijas Ugunsdzēsības asociāciju, Latvijas Elektroenerģētikas un energobūvnieku asociācija, Latvijas Būvinženieru savienība, LATAK (Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs), International Academy of Ecology and Life Protection Sciences u.c. Vladimirs Jemeljanovs ir RTU Satversmes sapulces loceklis. Ir 4 promocijas darbu vadītājs. Regulāri piedalās starptautiskajās un nacionālajās metodiskajās konferencēs, apgūst dažādas mācību metodes un to piemērotību dažādām studiju vajadzībām.

Asociētā profesore Jeļena Pundure ir ieguvusi doktora grādu ekonomikā. Disertācijas darba nosaukums “Ugunsdrošības sistēmas ekonomiskās efektivitātes novērtēšanas metodes Latvijā”. Pārskata periodā ir autore vairāk kā 20 publikācijām. Piedalās zinātniskās konferencēs, starptautiskos un nacionālos pētījumu projektos. Jeļenai Pundurei ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības nozarē sociālās zinātnes – sociālā un ekonomiskā ģeogrāfija, ekonomika un uzņēmējdarbība, kā arī nozarē inženierzinātnes un tehnoloģijas – vides inženierija un enerģētika. Viņa ir eksperte Augstākās izglītības kvalitātes aģentūrā. Nepārtraukti zināšanas papildina dažādos mācībuursos un semināros. Iegūtās zināšanas noder kursu “Civilās aizsardzības sistēmas plānošana”, “Civilā aizsardzība”, “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un samazināšana”, “Objekta risku novērtēšana” un citu izstrādē un vadīšanā.

Docents Mihails Urbans ir ieguvis profesionālā maģistra grādu darba aizsardzībā un doktora grādu vadībzinātnē. Promocijas darba nosaukums “Ekonomisko un vides zaudējumu novērtēšanas metodoloģija paaugstinātas bīstamības objektos”. Viņš veic zinātniski pētniecisko darbu, piedalās starptautiskajās konferencēs, semināros,ursos. Ir piedalījies starptautiskā projektā “Vienota vides risku pārvaldības plāna izstrāde Jelgavas un Šauļu pilsētām”. Šī projekta ietvaros veica 6 paaugstinātas bīstamības objektu tehnogēno risku novērtēšanu. Pētījumos iegūtie rezultāti palīdz studiju kursu “Objekta risku novērtēšana un katastrofu modelēšana un vadība”, “Objekta riska novērtēšana un katastrofas modelēšana (studiju projekts)” “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana

un samazināšana", "Objektu risku novērtēšana" un "Ārkārtējo situāciju vadība un modelēšana" un citu izstrādē un vadīšanā.

Asociētais profesors Māris Ziemelis ir ieguvis doktora grādu būvzinātnes nozares siltuma, gāzes un ūdens inženiersistēmu apakšnozarē. Disertācijā "Uguns dzēšanas ar ūdeni efektivitātes paaugstināšana" iegūtie pētījuma rezultāti veiksmīgi tiek izmantoti darbā ar studentiem. Paralēli akadēmiskajam darbam augstskolā Māris Ziemelis ir civilās aizsardzības inženieris AS "Latvenergo", kā arī darbojas Latvijas Ugunsdzēsības asociācijā un Latvijas Būvinženieru savienībā. Mārim Ziemelim ir ilggadēja pieredze vadošos amatos Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, kā arī vairāku gadu pedagoģiskā darba pieredze Koledžas direktora vietnieka (mācību daļas vadītāja) amatā Latvijas Iekšlietu ministrijas Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā. Ilggadējā pedagoģiskā un profesionālā darbība nodrošina nozares aktualitāšu pārzināšanu un praktisku lietojumu darbā ar studējošajiem. Viņš ir izstrādājis un vada studiju kursus "Būvniecības un projektēšanas ugunsdrošība" un "Būvniecības un projektēšanas ugunsdrošība (studiju projekts)".

Docentam (praktiskajam) Jānim Bērziņam ir inženierzinātņu maģistra grāds. Viņš ir vairāk kā 10 gadus bijis Valsts darba inspekcijas direktors, bijis Rūpnieciskā kompleksa darba tehniskās inspekcijas vadītājs Galvenajā tehniskās uzraudzības pārvaldē, strādājis kā Darba tehniskais inspektors un darba aizsardzības nodaļas vadītājs Latvijas republikāniskajā arodbiedrību padomē. Jau vairāk kā 18 gadus viņš ir Latvijas darba aizsardzības speciālistu asociācijas valdes loceklis. Kā eksperts ir darbojies Augstākās izglītības Kvalitātes novērtēšanas centrā. Savā 17 gadus ilgajā pedagoģiskajā darbā ir izstrādājis un vadījis vairāk kā 10 studiju kursus, kā arī vadījis vairākus desmitus noslēguma darbu. Ir piedalījies vairākās akadēmiskajās un zinātniskajās konferencēs, uzstājies tajās ar ziņojumiem un publicējis vairākus zinātniskos rakstus.

Lai nodrošinātu studiju programmas satura kvalitāti un absolventu konkurētspēju darba tirgū, programmas realizēšanā iesaistītie mācībspēki regulāri papildina savas profesionālās un akadēmiskās zināšanas gan dažāda veida semināros, gan valsts un starptautiska mēroga konferencēs, gan zinātniskajā un pētnieciskajā darbā (skat. "Pielikums_zinatne_Darbinieku sasniegumi"), gan iesaistoties dažādos projektos un līgumdarbu izpildē. Informācija par studiju programmā iesaistītajiem pasniedzējiem un viņu atbilstību docētajiem kursiem atspoguļota pielikumos "*Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem*" un "*Mācībspēku biogrāfijas*".

Studiju programmā iesaistītie mācībspēki aktīvi izmanto starptautiskās sadarbības un mobilitātes programmas, tostarp Erasmus+ programmas ietvaros (skat. pielikumos "Izejošā mobilitāte Erasmus mācībspēki_Outgoing mobility Erasmus Staff" un "Izejošā mobilitāte mācībspēki CITS_Outgoing mobility Staff OTHER"). Starptautiskās sadarbības un mobilitātes ietvaros gūtās jaunākās atziņas un praktiskā pieredze tiek izmantota, lai aktualizētu un pilnveidotu mācībspēku docētos studiju kursus un veiksmīgāk sasniegtu studiju programmas izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Studiju programmas mācībspēku iesaiste dažāda veida projektos un cita veida sadarbība ar ārzemju partneriem un izglītības iestādēm (skat. pielikumu "*Mācībspēku biogrāfijas*") ļauj piesaistīt studiju programmai gan ārzemju vieslektorus, gan veikt praktiskas starptautiskas intensīvās apmācības programmas studentiem, kurās līdzdarbojas un dalās ar savu praktisko pieredzi un zināšanām arī jomas pārstāvji un eksperti no citām valstīm. Tāpat šāda veida sadarbība arī veicina programmas studentu mobilitāti un iespēju apgūt jaunas zināšanas apmaiņas programmu ietvaros vai iziet praksi ārzemēs. Mobilitātes laikā mācībspēki bieži vien iepazīstas ar jaunām mācību metodēm un paņēmieniem, kurus pēc tam integrē studiju procesā. Savukārt studējošie šo apmaiņas braucienu un apmācību rezultātā iegūtās zināšanas integrē savos kopā ar mācībspēkiem izstrādātajos zinātniskajos rakstos un prezentē tos konferencēs. Tas ļauj studentiem attīstīt zinātniski - pētnieciskā darba prasmes un kompetences.

Tā kā programmas mācībspēki ir ar lielu praktisko pieredzi un darbojas kā eksperti ne vien Latvijas Zinātņu padomē, bet arī dažādās jomu pārstāvošās organizācijās, tad nepieciešamības gadījumā viņi tiek pieaicināti kā kompetentie izpildītāji dažādos ar jomu saistītos līgumdarbos. Šo līgumdarbu ietvaros gūtās zināšanas mācībspēki integrē zinātniskajos rakstos, ko pēc tam studenti var izmantot kā informācijas avotus par aktualitātēm attiecīgajā nozarē. Mācībspēku kā ekspertu darbība izpaužas arī dažādu darba grupu, kuras izstrādā attiecīgās jomas normatīvos aktus un standartus, darbībā. Tas ļauj mācībspēkiem sniegt aktuālu un kvalitatīvu informāciju par normatīvo bāzi, balstoties kurā studentiem nākotnē būs jāveic sava profesionālā darbība.

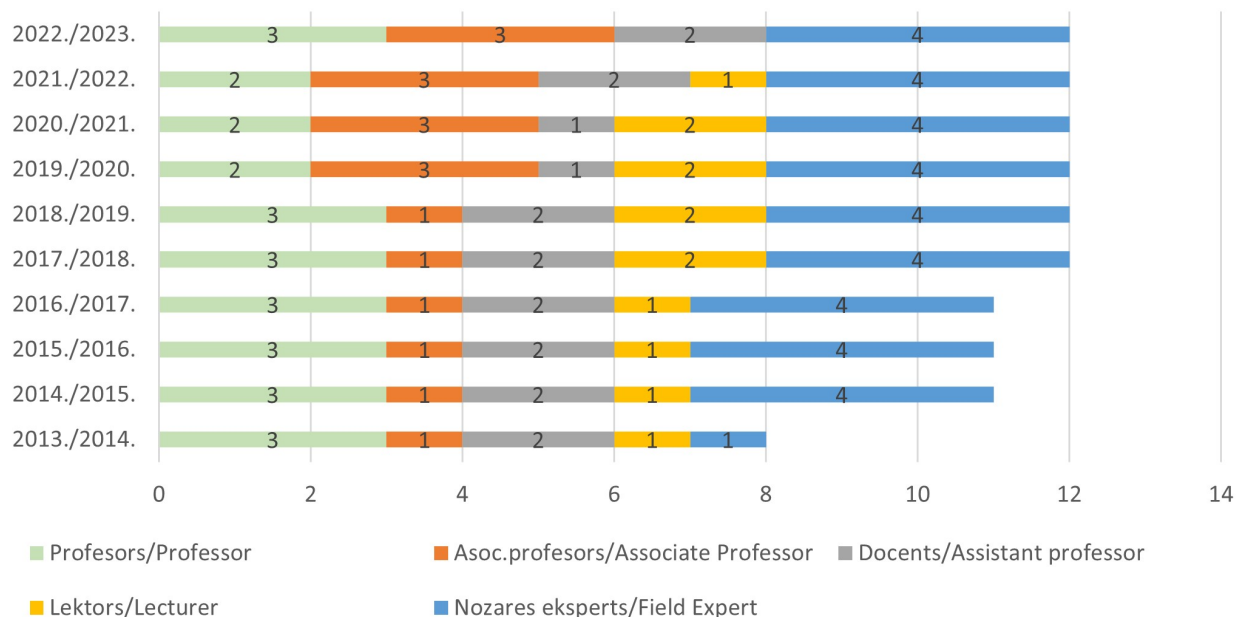
Kopumā var secināt, ka studiju programmas realizēšanā iesaistīto mācībspēku kompetence, zināšanas un praktiskā darba pieredze ļauj sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus, veiksmīgi realizēt veicamos uzdevumus un nodrošināt programmai izvirzīto sasniedzamo rezultātu veiksmīgu sasniegšanu.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Programmas realizēšanā piedalās gan akadēmiskie mācībspēki, gan augsti kvalificēti nozares speciālisti. Studentu aptaujas liecina, ka viņi augstu novērtē nozares ekspertu iesaisti studiju procesā. Informācija par mācībspēkiem parādīta pielikumā *“Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem”*.

Zemāk esošajā attēlā “Studiju programmas “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” mācībspēku sastāva izmaiņas pēc amatiem (2013-2023)” ir apkopota informācija par studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku izmaiņām pēc ieņemamā amata pārskata periodā. Ir redzams, ka profesoru skaits bija nedaudz samazinājies 2019./2020. līdz 2021./2022. studiju gados, bet pēdējā gadā atkal ir trīs profesori, bet asociēto profesoru skaits ir palielinājies (līdz 2018.2019. studiju gadam bija viens, bet pēc tam katru gadu trīs). Docentu skaits ir pārsvarā nemainīgs – divi docenti (neliels samazinājums ir bijis tikai 2019./2020. un 2020./2021. studiju gadā, kad studiju programmas īstenošanā piedalījās viens docents). Laika posmā no 2013./2014. līdz 2017./2018. studiju gadam studiju programmas realizēšanā ir bijis iesaistīts viens lektors, bet no 2017./2018. līdz 2020./2021. studiju gadam tādi bija jau divi. 2021./2022. studiju gadā atkal ir tikai viens lektors. Savukārt, 2022./2023. studiju gadā studiju programmas realizēšanā nepiedalās neviens lektors.. Tāpat jāatzīmē, ka 2013./2014. studiju gadā studiju programmā bija tikai viens nozares eksperts, bet kopš 2014./2015. studiju gada visus turpmākos gadus tādi ir jau četri. Visas izmaiņas mācībspēku sastāvā ir saistītas gan ar izmaiņām studiju programmas saturā, gan ar to, ka daļa iesaistīto mācībspēku pārtrauca darba tiesiskās attiecības ar RTU. Neskatoties uz to, tiek nodrošināts, ka programmas īstenošanā nepārtraukti iesaistās dažādi mācībspēki un studenti iegūst daudzpusīgu informāciju par nozarē esošo situāciju gan no teorētiskā, gan no praktiskā aspekta.

Studiju programmas "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība" mācībspēku sastāva izmaiņas pēc amatiem (2013-2023)/Changes in the composition of teaching staff of the study program "Fire safety and civil protection" (2013-2023)

No tabulas redzams, ka atbilstoši studentu anketās esošajiem priekšlikumiem un tam, ka šī ir pirmā cikla profesionālā augstākā studiju programma, mācību procesā tiek iesaistīti augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, nozares speciālisti un eksperti, tādējādi programmas saturs maksimāli tiek pietuvināts nozares specifikai un aktualitātēm.

Pozitīvi vērtējama programmas mācībspēku paaudžu nomaiņā ir arī tendence piesaistīt pedagoģiskajam darbam bijušos studiju virziena programmu absolventus. Kā piemēru šādai pēctecībai var minēt šīs programmas absolventu Mihailu Urbanu, kas pēc studiju programmas "Darba aizsardzība" absolvēšanas un profesionālā maģistra grāda iegūšanas turpināja studijas doktorantūrā, veiksmīgi aizstāvēja savu promocijas darbu un šobrīd ir papildinājis Darba un civilās aizsardzības institūta mācībspēku rindas kā docents un pētnieks, kā arī šobrīd vada studiju kursus "Objekta risku novērtēšana un katastrofu modelēšana un vadība" un "Objekta risku novērtēšana un katastrofu modelēšana (studiju projekts)".

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Mācībspēku savstarpējā sadarbība studiju programmas ietvaros notiek gan semestra laikā pasniedzot studiju kursus, gan plānojot un izstrādājot studiju programmas aktualizēšanai nepieciešamās izmaiņas un attīstību. Lai nodrošinātu studiju kursu saturu savstarpējo sasaisti, katru gadu notiek programmas studiju kursu audits, kā arī dažādi semināri, kuros programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki iepazītas ar kursa tēmām, mācību metodēm un diskutē par uzlabojumiem. Ikdienas komunikācija mācībspēku vidē notiek gan formālā (institūta iknedēļas sapulces, fakultātes operatīvās iknedēļas sanāksmes u.c.), gan neformālā vidē (individuālas tikšanās klātienē, sazināšanās telefoniski, u.c.). Studiju kursu aktualizēšana un pilnveide notiek regulāri, balstoties gan uz studējošo izteiktiem ierosinājumiem, gan uz nozares attīstības tendencēm. Programmā piesaistītie mācībspēki sadarbojas studiju kursu ietvaros, lai nodrošinātu studiju kursu sasaisti ar studiju programmas sasniedzamajiem mērķiem un profesionālās kvalifikācijas prasībām. Tā piemēram, savstarpēji sadarbojoties, studiju programmas mācībspēki ir izstrādājuši vairākus metodiskos norādījumus gan studiju projektiem, gan praksei. Profesors V. Jemeljanovs, asoc. profesore J.Pundure, asoc. profesors M.Ziemelis un pētnieks G. Bazone izstrādāja "Metodiskos norādījumus par prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmā "Ugunsdrošība un civilā aizsardzība". Savukārt, mācībspēki M. Ziemelis un V. Jemeljanovs kopīgi izstrādāja "Metodiskos norādījumus par studiju projekta plānošanu, izstrādāšanu un aizstāvēšanu būvniecības un projektēšanas ugunsdrošībā". Studiju projekta "Objekta risku novērtēšana un katastrofu modelēšana (studiju projekts)" ietvaros docents M. Urbans un asoc. prof. J.Pundure kopīgi izstrādāja metodiskos norādījumus par studiju projekta plānošanu, izstrādāšanu un aizstāvēšanu.

Visā mācību semestra laikā, realizējot studiju kursus, notiek mācībspēku tikšanās un metodiskās sēdes, kuru laikā tiek diskutēts par studiju kursu tēmām un nepieciešamajiem uzlabojumiem studiju saturā, lai vienotos par tēmām, virzieniem, atbildībām un par atbilstību normatīvajām prasībām. Studiju kursu saskaņošanas procesā tiek iesaistīti visi ar konkrēto studiju kursu saistītie mācībspēki, lai nodrošinātu, ka studiju programmas ietvaros apskatāmās tēmas nepārklājas, kā arī tiek nemītīgi pilnveidotas un aktualizētas sadarbībā ar iesaistītajiem nozares profesionāļiem. Tā, piemēram, aktualizējot profesionālās kvalifikācijas prasības, notika programmas direktora un mācībspēku cieša sadarbība ar VUGD jomas pārstāvjiem, lai jaunajās profesionālās kvalifikācijas prasībās iekļautās prasmes un kompetences tiktu pārnestas arī uz studiju kursiem. Tā rezultātā studiju programmā tika veiktas atbilstošas satura un struktūras izmaiņas. Obligātajā un ierobežotās izvēles daļā studiju kursi tiek iekļauti tā, lai studiju kursi nepārklātos. Mācībspēku sadarbības mehānismi ir dažādi - sapulces, individuālas savstarpējas tikšanās klātienē, tikšanās attālināti vai

kombinētajā variantā, kad daļa satiekas klātienē, bet daļa pievienojas interaktīvi caur Zoom vai MS Teams. Šādā veidā, ņemot vērā dažādos darba grafikus un slodzi, tiek nodrošināts, ka ar studiju procesu un tā uzlabojumiem saistītie jautājumi tiek pārrunāti operatīvi, studiju kursus pasniedzamās tēmas saskan ar programmas mērķiem un studiju kursu sasniegtie rezultāti ir integrēti programmas kopējos sasniegtajos rezultātos. Studiju programmas direktora dalība iknedēļas katedras sanāksmēs ļauj saņemt aktuālo informāciju un uzturēt studiju programmas satura un sasniegamo rezultātu atbilstību fakultātes un RTU stratēģiskajiem mērķiem. Mācībspēku sadarbība notiek gan konkrētā studiju kursa ietvaros, sadarbojoties atbildīgajiem mācībspēkiem un nozaru profesionāļiem, gan starp studiju kursiem ar saistītiem tematiem, kur nepieciešama līdzīgu tematu apguve, dažādos izpratnes līmeņos, kā arī noslēguma darbu izstrādes procesā. Ik gadu studiju programmas mācībspēki sadarbojas ar VUGD pārstāvjiem, lai apkopotu informāciju par to, kādas ir aktuālās tēmas, par kurām studenti varētu rakstīt savus diplomprojektus. Tas ļauj nodrošināt, ka studiju programmas absolventi savus noslēguma darbus izstrādā par nozarei un jomai aktuālo tematiku.

Analizējot studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros, var secināt, ka programmā 2022./2023. studiju gadā uz 6,25 studentiem ir viens vēlētais mācībspēks, bet uz 12,5 studentiem- viens nozares speciālists.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgāšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	Ugunsdrošība un civilā aizsardzība_diploms ar pielikumu.pdf	Fire safety and civil protection_diploma and diploma supplement.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	5.pielikums_Annex 5_Statistikas dati par studējošajiem_statistical data on students.pdf	5.pielikums_Annex 5_Statistikas dati par studējošajiem_statistical data on students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	6.pielikums_Annex 6_atbilstība valsts izglītības standartam_compliance with the national education standard.pdf	6.pielikums_Annex 6_atbilstība valsts izglītības standartam_compliance with the national education standard.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	7.pielikums_7 Annex_Studiju programmas atbilstība profesijas standartam_Study programme compliance with Professional standard.pdf	7.pielikums_7 Annex_Studiju programmas atbilstība profesijas standartam_Study programme compliance with Professional standard.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	Specifiskais normatīvais regulējums_Specific Regulatory Framework_.pdf	Specifiskais normatīvais regulējums_Specific Regulatory Framework_.pdf
Studiju kursu moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	8.pielikums_Annex 8_Kartēšana_Mapping_.pdf	8.pielikums_Annex 8_Kartēšana_Mapping_.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	9.pielikums_Annex 9_Studiju kursu plāns_Course plan_.pdf	9.pielikums_Annex 9_Studiju kursu plāns_Course plan_.pdf
Studiju kursu moduļu apraksti	10. pielikums_Studiju kursi_LV.pdf	Annex 10_Study courses_ENG.pdf
Studējošo prakses organizācijas apraksts	Prakses_organizēšanas_kartība.pdf	Internship_Management_Procedure.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes atstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Darba aizsardzība (47862)

Studiju virziens	<i>Iekšējā drošība un civilā aizsardzība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Darba aizsardzība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	47862
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Jānis</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Ieviņš</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>janis.ievins@rtu.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Doktors</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	+371 29272394
Studiju programmas mērķis	<i>Studiju programmas mērķis ir sagatavot speciālistu, kuram ir zināšanas un prasmes darba aizsardzības sistēmas vadīšanas, organizēšanas un uzraudzības jomās, darba vides risku, analīzes, prognozēšanas jomās un kurš būtu spējīgs izvirzīt projekta mērķi, piedalīties tā izstrādāšanā un realizēšanā, veikt aprēķinus, pieņemt lēmumus darba aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un tos realizēt atbilstoši Darba aizsardzības vecākā speciālista profesijas prasībām, kā arī turpināt studijas doktorantūrā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>Studiju programmas uzdevumi:</i> <i>•sniegt zināšanas uzņēmumu darba aizsardzības sistēmas izveidošanā un vadīšanā;</i> <i>•darba aizsardzības likumdošanā, darba vides risku vadīšanā un ekspertīzē, darba drošības, ugunsdrošības, civilās aizsardzības speciālajās jomās, uzņēmējdarbības ekonomikā un vadīšanā, arodveselībā un darba medicīnā, apkārtējās vides aizsardzībā, kā arī pedagogijas vai psiholoģijas jomās;</i> <i>• attīstīt praktiskā darba iemaņas dažādu LR MK rīkojumu un noteikumu, Labklājības un Ekonomikas ministriju un to struktūrvienību izdoto noteikumu un instrukciju izmantošanā un prasmes studiju un prakses laikā iegūtās zināšanas izmantot, izstrādājot studiju darbus un projektus, kā arī maģistra darbu;</i> <i>• veidot studentu prasmi saprast problēmas risināšanas mērķi, profesionāli piedalīties tā realizācijas projekta vadīšanā un izstrādāšanā, veicot nepieciešamās procedūras;</i> <i>• nodrošināt studiju programmas satura, studiju procesa, zinātniski pētnieciskā darba attīstību un izmaiņas atbilstoši izmaiņām starptautiskajā praksē, zinātniskajā un didaktikas praksē;</i> <i>• rosināt studējošo interesi par sabiedrībā notiekošajiem procesiem, t. sk., profesionālā kontekstā, stimulēt studentu attīstību par mūsdienīgu, atbildīgu un profesionāli rīcībspējīgu personību;</i> <i>• attīstīt akadēmiskā personāla un studentu sadarbību, pētniecisko darbu un iegūto rezultātu praktisku izmantošanu kvalitātes vadībā un atbilstības novērtēšanā dažādās organizācijās, veicināt starptautisko mobilitāti un dalību projektos.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<i>Studiju programmas absolvents:</i> 1. spēj izveidot un vadīt uzņēmuma darba aizsardzības sistēmu, integrēt uzņēmuma darba aizsardzības sistēmā atbilstošu normatīvo aktu un standartu prasības darba un apkārtējās vides aizsardzības jomā, novērtēt darba aizsardzības sistēmas efektivitāti uzņēmējdarbības kontekstā; 2. spēj vadīt un apmācīt cilvēkresursus darba un apkārtējās vides aizsardzības jautājumos, organizēt nodarbināto un viņu pārstāvju līdzdalību darba aizsardzības jautājumu risināšanā, veikt to zināšanu, prasmju kontroli, izstrādāt darba aizsardzības instrukcijas un izglītojošus apmācību materiālus; 3. spēj veikt darba vides iekšējās uzraudzības plānošanu, īstenošanu un pilnveidošanu, organizēt pasākumus, kas nepieciešami iespējamu nopietnu vai tiešu briesmu novēršanai un nelaimes gadījumos darbā, organizēt nodarbināto arodveselības pasākumus uzņēmumā; 4. spēj veikt darba vides risku novērtēšanu un analīzi, izstrādāt darba vides risku vadības procedūras un piemērot atbilstošas metodes, īstenot darba vides risku vadību un uzraudzību, izvērtēt darba vides risku vadības un ieviesto pasākumu efektivitāti, t.sk. jauna darba aprīkojuma ieviešanu; 5. spēj piemērot vispārējās prasmes, zināšanas un kompetences profesionālajā darbībā, īstenot sociālās un pilsoniskās prasmes sociālā dialoga veidošanai sabiedrībā un uzņēmumā, lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, integrēt dažādu jomu zināšanas, dodot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, izstrādāt pārskatus, publikācijas un prezentācijas par pētniecības rezultātiem attiecīgajā nozarē un profesionālās darbības jomā.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Nepilna laika neklātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds darba aizsardzībā un drošībā, vai tam pielīdzināma izglītība; vai profesionālā bakalaura grāds vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināma izglītība, un vismaz viena gada profesionāla pieredze ar darba aizsardzību saistītā jomā.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds darba aizsardzībā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Darba aizsardzības vecākais speciālists</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALĶU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds darba aizsardzībā un drošībā, vai tam pielīdzināma izglītība; vai profesionālā bakalaura grāds vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināma izglītība, un vismaz viena gada profesionāla pieredze ar darba aizsardzību saistītā jomā.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds darba aizsardzībā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Darba aizsardzības vecākais speciālists</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Akadēmiskā bakalaura grāds vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināma izglītība, un vismaz divu gadu profesionālā pieredze ar darba aizsardzību saistītā jomā.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds darba aizsardzībā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Darba aizsardzības vecākais speciālists</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātiene - 2 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Akadēmiskā bakalaura grāds vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināma izglītība, un vismaz divu gadu profesionālā pieredze ar darba aizsardzību saistītā jomā.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds darba aizsardzībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Darba aizsardzības vecākais speciālists</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Gatavojoties studiju virziena novērtēšanas un akreditācijas procedūrai studiju programmas parametros ir veiktas šādas izmaiņas:

2022.gada decembrī studiju programmā tika nolemts pievienot iegūstamo profesionālo kvalifikāciju "Darba aizsardzības vecākais speciālists". Izmaiņas nepieciešamas, jo Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2022. gada 9. februāra sēdē (Protokols Nr.1.) tika saskaņotas Darba aizsardzības vecākā speciālista profesionālās kvalifikācijas prasības, kas atbilst septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (7.LKI). Līdz 2022. gadam 7.LKI šādu prasību nebija un studiju programmā netika piešķirta profesionālā kvalifikācija, tika piešķirts tikai profesionālā maģistra grāds.

2022.gada decembrī tika nolemts mainīt uzņemšanas prasības, tās formulējot šādā redakcijā: "Profesionālā bakalaura grāds darba aizsardzībā un drošībā, vai tam pielīdzināma izglītība; vai profesionālā bakalaura grāds vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināma izglītība, un vismaz viena gada profesionāla pieredze ar darba aizsardzību saistītā jomā".

2022.gada decembrī studiju programmā tika nolemts izveidot otru programmas variantu 80 KP apjomā (iekļaujot programmas 80 KP variantā programmas studiju kursu ICA712 "Prakse" 20KP apjomā), nosakot šādus programmas parametrus:

- Studiju apjoms: 80 KP;
- Studiju ilgums gados: pilna laika studijām - 2 gadi; nepilna laika studijām - (neklātiene) - 2 gadi, 6 mēneši;
- Iegūstamais grāds un kvalifikācija: profesionālais maģistra grāds darba aizsardzībā un darba aizsardzības vecākā speciālista kvalifikācija;
- Nepieciešamā iepriekšējā izglītība: akadēmiskā bakalaura grāds vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināma izglītība, un vismaz divu gadu profesionālā pieredze ar darba aizsardzību saistītā jomā.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Profesionālā maģistra studiju programma "Darba aizsardzība" atbilst studiju virzienam "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība". Programmā ietvertie studiju kursi aptver tādas zināšanu jomas kā darba vides aizsardzība un drošība, cilvēku veselība darbā, kā arī ugunsdrošība un civilā aizsardzība. Programmā ietvertas starpdisciplināras komponentes. Atbilstoši izglītības klasifikācijai (LR MK not. Nr.322, 2017.g.) studiju programma ir Civilās un militārās aizsardzības pakalpojumu tematiskajā jomā- Darba aizsardzība un drošība (kods 862), (ISCED-2013 klasifikācijā: 1022 Occupational health and safety).

Studiju programmas absolventiem piešķiramā profesionālā kvalifikācija "Darba aizsardzības vecākais speciālists" un tai atbilstošais profesijas kods 2133 02 atbilst MK noteikumiem Nr. 264 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām".

Izpildot noteiktās prasības, absolventi iegūst otrā cikla profesionālo augstāko izglītību, pēc kuras tiek piešķirts maģistra grāds darba aizsardzībā atbilstoši 7.LKI un profesionālā kvalifikācija "Darba aizsardzības vecākais speciālists" atbilstoši 7.PKL.

Studiju virziena mērķis ir nodrošināt sistēmisku un secīgu izglītību iekšējās drošības un civilās aizsardzības jomās. Studiju virzienā esošās studiju programmas "Darba aizsardzība" mērķi ir pakārtoti studiju virziena mērķim, kopumā veidojot vienotu sistēmu, vienlaikus atspoguļojot šīs studiju programmas specifiku. Studiju programmas "Darba aizsardzība" mērķis ir sagatavot speciālistu, kuram ir zināšanas un prasmes darba aizsardzības sistēmas vadīšanas, organizēšanas un uzraudzības jomās, darba vides risku, analīzes, prognozēšanas jomās un kurš būtu spējīgs izvirzīt projekta mērķi, piedalīties tā izstrādāšanā un realizēšanā, veikt aprēķinus, pieņemt lēmumus darba aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un tos realizēt atbilstoši Darba aizsardzības vecākā speciālista profesijas prasībām, kā arī turpināt studijas doktorantūrā.

Studiju programmas uzdevumi ir sniegt zināšanas uzņēmumu darba aizsardzības sistēmas izveidošanā un vadīšanā, darba aizsardzības likumdošanā, darba vides risku vadīšanā un ekspertīzē, darba drošības, ugunsdrošības, civilās aizsardzības speciālajās jomās, uzņēmējdarbības ekonomikā un vadīšanā, arodveselībā un darba medicīnā, apkārtējās vides aizsardzībā; attīstīt praktiskā darba iemaņas dažādu LR MK rīkojumu un noteikumu, Labklājības un Ekonomikas ministriju un to struktūrvienību izdoto noteikumu un instrukciju izmantošanā un prasmes studiju un prakses laikā iegūtās zināšanas izmantot, izstrādājot studiju darbus un projektus, kā arī maģistra darbu; veidot studentu prasmi saprast problēmas risināšanas mērķi, profesionāli piedalīties tā realizācijas projekta vadīšanā un izstrādāšanā, veicot nepieciešamās procedūras; nodrošināt studiju programmas satura, studiju procesa, zinātniski pētnieciskā darba attīstību un izmaiņas atbilstoši izmaiņām starptautiskajā praksē, zinātniskajā un didaktikas praksē; rosināt studējošo interesi par sabiedrībā notiekošajiem procesiem, t. sk., profesionālā kontekstā, stimulēt studentu attīstību par mūsdienīgu, atbildīgu un profesionāli rīcībspējīgu personību; attīstīt akadēmiskā personāla un studentu sadarbību, pētniecisko darbu un iegūto rezultātu praktisku izmantošanu kvalitātes vadībā un atbilstības novērtēšanā dažādās organizācijās, veicināt starptautisko mobilitāti un dalību projektos.

Maģistra studiju rezultātā tiek iegūtas tādas darba aizsardzības vecākajam speciālistam nepieciešamās zināšanas un kompetences, pateicoties kurām viņš spēj izveidot un vadīt uzņēmuma darba aizsardzības sistēmu, integrēt uzņēmuma darba aizsardzības sistēmā atbilstošu normatīvo aktu un standartu prasības darba un apkārtējās vides aizsardzības jomā, novērtēt darba aizsardzības sistēmas efektivitāti uzņēmējdarbības kontekstā; spēj vadīt un apmācīt cilvēkresursus darba un apkārtējās vides aizsardzības jautājumos, organizēt nodarbināto un viņu pārstāvju līdzdalību darba aizsardzības jautājumu risināšanā, veikt to zināšanu, prasmju kontroli, izstrādāt darba aizsardzības instrukcijas un izglītojošus apmācību materiālus; spēj veikt darba vides iekšējās

uzraudzības plānošanu, īstenošanu un pilnveidošanu, organizēt pasākumus, kas nepieciešami iespējamu nopietnu vai tiešu briesmu novēršanai un nelaimes gadījumos darbā, organizēt nodarbināto arodveselības pasākumus uzņēmumā; spēj veikt darba vides risku novērtēšanu un analīzi, izstrādāt darba vides risku vadības procedūras un piemērot atbilstošas metodes, īstenojot darba vides risku vadību un uzraudzību, izvērtēt darba vides risku vadības un ieviesto pasākumu efektivitāti, t.sk. jauna darba aprīkojuma ieviešanu; spēj piemērot vispārējās prasmes, zināšanas un kompetences profesionālajā darbībā, īstenojot sociālās un pilsoniskās prasmes sociālā dialoga veidošanai sabiedrībā un uzņēmumā, lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, integrēt dažādu jomu zināšanas, dodot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, izstrādāt pārskatus, publikācijas un prezentācijas par pētniecības rezultātiem attiecīgajā nozarē un profesionālās darbības jomā.

Studiju programmas apguvi noslēdz gala pārbaudījums, kas tiek vērtēts desmit ballu skalā un kura sastāvdaļa ir maģistra darba aizstāvēšana. Aizstāvot maģistra darbu, vērtēšanas kritēriji ir šādi:

- teorētisko zināšanu un pieredzes sistematizācija, nostiprināšana un paplašināšana;
- patstāvīga literatūras un citu informatīvo avotu apguve, t.sk. svešvalodās;
- uzdevumu teorētiskās nostādnes un pētāmās problēmas risināšanas prasme, kas ietver atsevišķus un kompleksus kopsavilkumus un novitātes elementus;
- aktuālas lietišķās problēmas analīze;
- praktisku risinājumu izstrādāšana un īstenošana;
- patstāvīga lietišķā pētījuma veikšanas iemaņu un iegūto praktisko rezultātu aizstāvēšanas spēju attīstība un nostiprināšana.

Diplomu saņem studenti, kurš ir apguvis programmu un nokārtojis gala pārbaudījumu, iegūstot tajā vērtējumu – ne mazāku par 4 (gandrīz viduvēji).

Programmas specifiskie mērķi un uzdevumi noteikti atbilstoši stratēģiskajam mērķim un galvenajiem uzdevumiem sadarbībā ar darba un civilās aizsardzības nozares speciālistiem un darba devējiem.

Profesionālā maģistra studiju programma "Darba aizsardzība" ir veidota, lai sagatavotu darba aizsardzības vecākos speciālistus atbilstoši Latvijas un globālajām darba tirgus prasībām. Liels uzsvars studiju procesā tiek likts uz profesionālo un praktisko kompetenču pilnveidošanu, pamatojoties uz zinātnes sasniegumiem, teorētiskajām zināšanām un jomas specifiku. Studiju procesu realizēšanā tiek iesaistīts ne tikai universitātes akadēmiskais personāls, bet arī nozaru pārstāvji, kuri ir augsti kvalificēti jomas praktiķi ar nenovērtējamu profesionālo pieredzi uzņēmumos un valsts institūcijās.

Studiju programmas absolvents pēc diploma saņemšanas iegūst „Kompetentā darba aizsardzības speciālista” statusu. Absolventi var strādāt valsts, pašvaldību iestādēs, kā arī komercuzņēmumos par darba aizsardzības speciālistu, LR likumdošanā noteiktajā kārtībā ir tiesīgi veikt pedagoģisko darbu savā specialitātē.

Analizējot atbilstību Ministru kabineta noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" (skatīt 6.pielikumu), var secināt, ka:

- Studiju programmas mērķi ir atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajām prasībām;
- Studiju programmas apjoms un tās strukturālais sadalījums atbilst valsts izglītības standartā noteiktajam;
- Programmas saturs atbilst valsts izglītības standartā noteiktajām prasībām. Programmas

pamatdaļas ir studiju kursi, prakse ārpus izglītības iestādes un valsts pārbaudījums- maģistra darbs;

- Programmas vērtēšanas principi ir atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajam;
- Pozitīvie sasniegumi tiek summēti;
- Katra studiju kursa noslēgumā vērtējums ir obligāts;
- Summārais vērtējums, kas veidojas no vairākiem zināšanu pārbaudījumu veidiem;
- Prasību atklātība un skaidrība- pārbaudījumu prasības ir pieejamas visiem interesentiem pie studiju programmas administrācijas vai mācībspēkiem, tiek izskaidrotas konkrētā studiju kursa apguves sākumā (pirmajā nodarbībā), kā arī ievietotas ORTUS e-studiju sistēmā kopā ar studiju kursa aprakstu;
- Pārbaudes veidu dažādība- patstāvīgie darbi, kontroldarbi, semināri, ieskaites, eksāmeni, prakses darba aizstāvēšana, maģistra darba aizstāvēšana u.c.

Studiju programmas īstenošana 1. variantā (60 KP/90 ECTS) ir lietderīga, jo nodrošina MK noteikumu Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" prasību izpildi par programmas kopējo apjomu, saturu, iegūstamo grādu un piešķiramo kvalifikāciju studējošajiem ar iepriekš iegūtu pirmā cikla profesionālo augstāko izglītību.

Studiju programmas īstenošana 2. variantā (80 KP/120 ECTS) ir lietderīga, jo nodrošina MK noteikumu Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" prasību izpildi par programmas kopējo apjomu, saturu, iegūstamo grādu un piešķiramo kvalifikāciju studējošajiem ar iepriekš iegūtu akadēmisko izglītību.

Ņemot vērā, ka maģistra studiju programma "Darba aizsardzība" tiek realizēta tikai par studējošo maksas līdzekļiem un tajā studē strādājoši studenti, abos tās īstenošanas variantos ir lietderīgi piedāvāt gan pilna laika klātienes, gan nepilna laika neklātienes studiju iespējas, lai studējošie varētu izvēlēties sev piemērotāko studiju veidu un formu. Tas var mazināt studējošo atbīrumu.

Pārbaudījumu saturs un apjoms ir atbilstošs studiju kursu aprakstā noteiktajam saturam un profesionālās kvalifikācijas prasību un zināšanu prasībām. Visi nosacījumi ir aprakstīti katra studiju kursa aprakstā.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Darba aizsardzības likums (spēkā no 01.01.2002.) nosaka darba devēja pienākumu izveidot darba aizsardzības sistēmu, kā arī veikt darba aizsardzības pasākumus, kuros ietilpst, piemēram, apmācību organizēšana, risku vērtēšana, preventīvo pasākumu veikšana. Par darbinieku veselību un drošību darbā, pēc Darba aizsardzības likuma normām, ir atbildīgs darba devējs, tomēr lai nodrošinātu nepieciešamo kvalitāti, darbā tiek pieņemts darba aizsardzības speciālists vai piesaistīta kompetentā institūcija.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.99 „Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju” 5.1.punktu - ja uzņēmumā ir 6 līdz 10 nodarbināto, darba devējs drīkst neiesaistīt kompetentu institūciju, ja viņš nodrošina to, ka 1) uzņēmumā ir izveidota un darbojas darba aizsardzības sistēma, 2) darba vides iekšējo uzraudzību un risku novērtēšanu uzņēmumā veic darba aizsardzības speciālists, kura zināšanas atbilst vienai no šādām prasībām:

- ieguvis profesionālo augstāko izglītību darba aizsardzībā;

- ieguvis augstāko izglītību dabaszinātnēs, inženierzinātnēs, veselības aizsardzības jomā vai tiesību zinātnēs un viņam ir vismaz piecu gadu darba pieredze attiecīgajā profesijā vai darba aizsardzībā, kā arī viņš ir apguvis darba aizsardzības pamatlīmeņa zināšanu izglītības programmu 160 stundu apjomā ;
- apguvis darba aizsardzības pamatlīmeņa zināšanu izglītības programmu un specializēto zināšanu izglītības programmu darba aizsardzības jomā saistībā ar attiecīgo komercdarbības veidu.

Augstāk minēto noteikumu 5.2punktā noteikts - ja uzņēmumā ir 11 vai vairāk nodarbināto, darba devējs drīkst neiesaistīt kompetentu institūciju, ja viņš nodrošina šādu prasību izpildi:

- uzņēmumā ir izveidota un darbojas darba aizsardzības sistēma;
- darba vides iekšējo uzraudzību un risku novērtēšanu uzņēmumā veic darba aizsardzības speciālists, kas ieguvis profesionālo augstāko izglītību darba aizsardzībā.

Līdz ar to, atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, visos uzņēmumos ir nepieciešams darba aizsardzības speciālists.

Kā liecina Latvijas darba devēju konfederācijas vērtējums, tad vecākie darba aizsardzības speciālisti darba tirgū ir ļoti pieprasīti, viņiem ir iespēja apgūt arī izglītību kā atbildīgajiem par ugunsdrošību un civilo aizsardzību. Savukārt, Latvijas darba aizsardzības speciālistu asociācija uzskata, ka ir nepieciešama paaudžu nomaiņa, ņemot vērā vispārējo tehnoloģiju attīstības līmeni. Pašlaik laika posmā no 2013.gada līdz 2022.gadam maģistra grādu ir ieguvuši 154 vecākie darba aizsardzības speciālisti un ņemot vērā, ka valstī vidēji darbojas vairāk nekā 90000 uzņēmumu, tad šāda profila speciālisti valstij ir ļoti nepieciešami.

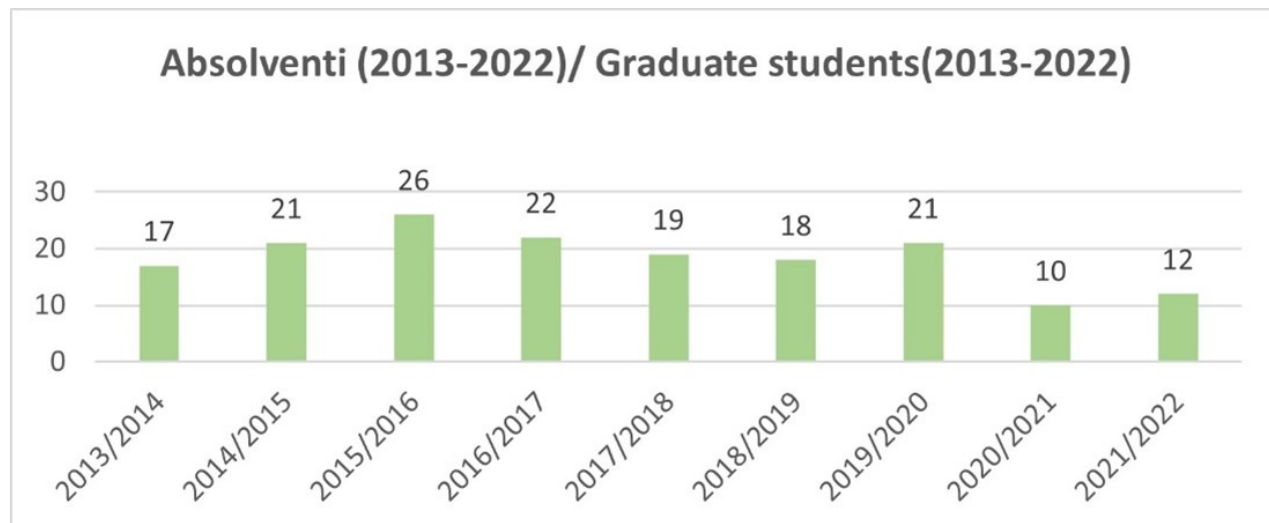
Profesionālā maģistra studiju programma “Darba aizsardzība” 2021.gadā *Eduniversal* organizētajā 100 labāko biznesa informācijas un stratēģijas jomas programmu reitingā ieņēma 15.vietu visā pasaulē. Savukārt, 2022.gadā studiju programma ierindojās 4.vietā kategorijā Cybersecurity, Systems Security and Data Protection (TOP 30) un 12.vietā kategorijā Environmental security (TOP 100). *Eduniversal* ir Francijas reitingu aģentūras un konsultāciju kompānijas “SMBG” veidots reitings. Tā ir organizācija, kas specializējas augstākās izglītības un profesionālās orientācijas jautājumos. Ik gadu tā veido 1000 labāko universitāšu un biznesa skolu reitingu vairāk kā 150 valstīs, kā arī reitingu pasaules mērogā, kurā ietilpst 4000 maģistrantūras un MBA programmas 30 dažādos specializācijas virzienos.

Studiju programmas saturs veidots saskaņā ar profesijas standartu “ Darba aizsardzības vecākais speciālists” (profesijas kods – 226301) un izpildot tā prasības. Studiju programmas atbilstības novērtējums profesijas standartam dots 7.pielikumā. Var redzēt, ka katram profesijas standartā definētajam zināšanu līmenim (priekšstata, izpratnes vai lietošanas līmenim) ir veidoti kursi, ar atbilstošu saturu un tēmām. Līdz ar to var secināt, ka profesionālo maģistra studiju programma “Darba aizsardzība” atbilst profesijas standartā noteiktajām prasībām.

Studiju programma ir izstrādāta saskaņā ar izglītības standarta prasībām (LR MK 2014 gada 26.augusta noteikumi Nr. 512). Studenti šīs programmas 1.variantā tiek imatrikulēti tikai pēc profesionālā bakalaura grāda darba aizsardzībā un drošībā, vai tam pielīdzināmas izglītības; vai profesionālā bakalaura grāda vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināmas izglītības, un vismaz viena gada profesionālās pieredzes ar darba aizsardzību saistītā jomā. Studiju programmas 2.variantā tiek imatrikulēti pēc iegūta akadēmiskā bakalaura grāda vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināmas izglītības, un vismaz divu gadu profesionālās pieredzes ar darba aizsardzību saistītā jomā.

Studiju programmas aktualitāti, atbilstību profesiju standartam un atbilstību darba tirgus prasībām parāda arī tas, ka ļoti daudzi jau strādā uzņēmumos un kompetentajās institūcijās kā darba aizsardzības speciālisti, daži no viņiem jau ieņem amatus ar darba aizsardzību un drošību saistītās privātās un valsts struktūrvienībās.

Neskatoties uz to, ka šī studiju programma tiek īstenota tikai kā maksas programma, tā aizvien ir pieprasīta, par ko liecina arī absolventu skaits.

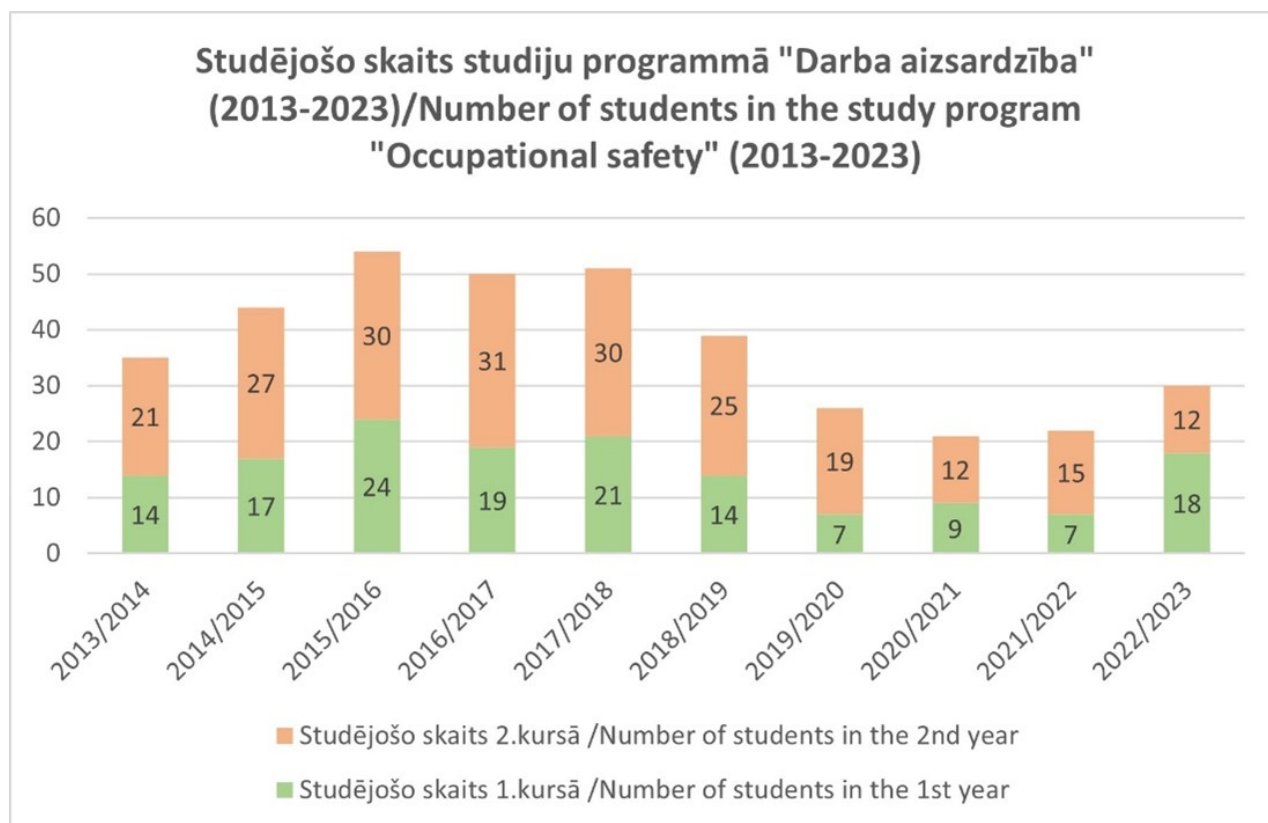
Aplūkojot absolventu statistiku, var secināt, ka vislielākais absolventu skaits ir bijis 2015./2016. studiju gadā (26 absolventi), bet vismazākais – 2020./2021. studiju gadā (10 absolventi). 2020./2021. studiju gada nelielais absolventu skaits ir izskaidrojams ar to, ka daļa studējošo bija akadēmiskais gads, kā rezultātā atjaunojās un pabeidza studijas tikai daļa, kā arī to, ka iepriekšējā studiju gadā (pandēmijas gads) bija mazāks uzņemto studentu skaits. Aplūkojot absolventu skaitu par pārskata periodu, var secināt, ka vidējais absolventu skaits gadā ir 18, kas ir uzskatāms par labu rādītāju programmas turpmākai attīstībai un pilnveidei.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

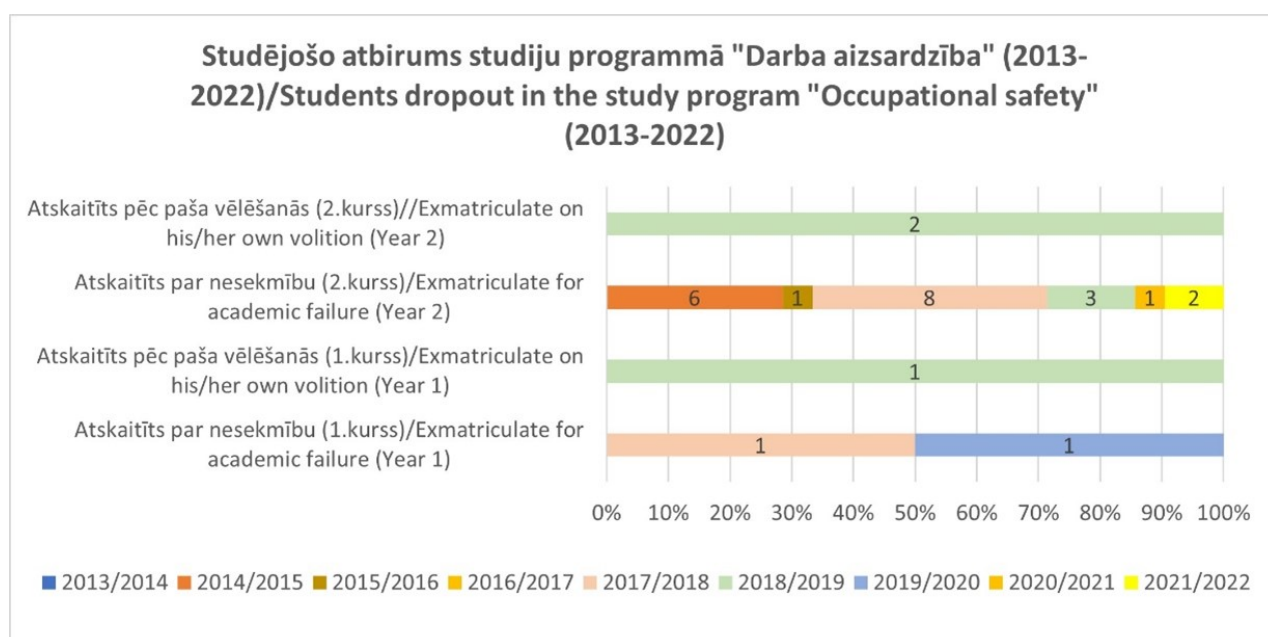
Profesionālā maģistra studiju programma “Darba aizsardzība” pēdējos gados tiek īstenota kā nepilna laika studijas, studijas notiek tikai latviešu valodā un tikai par fizisko un juridisko personu līdzekļiem.

Analizējot studējošo skaita dinamiku, var secināt, ka vislielākais studentu skaits 1.kursā ir bijis 2015./2016. studiju gadā – 24 studenti. Tas skaidrojams ar to, ka valstī bija vērojams ekonomiskais kāpums, kā rezultātā pieauga uzņēmumu skaits, kuriem nepieciešami kvalificēti darba aizsardzības speciālisti. Vismazākais studējošo skaits 1.kursā ir vērojams 2019./2020. un 2021./2022. studiju gadā – katrā 7 studenti. Tas skaidrojams ar to, ka saistībā ar pandēmiju bija neskaidra ekonomiskā situācija gan valstī, gan uzņēmumu līmenī, līdz ar to potenciālie studēt gribētāji ļoti izvērtēja savu spēju apmaksāt mācības. Vislielākais studējošo skaits 2.kursā ir bijis 2016./2017. studiju gadā – 31 students, bet vismazākais ir 2020./2021. – 12 studenti.

Studējošo skaita dinamika parādīta attēlā zemāk.

Analizējot studējošo atbiruma iemeslus (skat. attēlu zemāk), var secināt, ka pārskata periodā 1.kursā vislielāko daļu (1,5%) veido tādi, kas ir atskaitīti par nesekmību un 0,75% veido tie, kas atskaitīti pēc paša vēlēšanās. Galvenie nesekmības iemesli 1.kursā ir tas, ka tomēr neizdodas apvienot studiju un darba slodzi. Atbirumam pēc pašu vēlēšanās par iemeslu ir gan iepriekš minētā nespēja savienot darba un studiju slodzi, kā arī veselības un ģimenes apstākļi. Savukārt 2.kursā pārskata periodā lielākais atbirums vērojams par nesekmību (10%) un kā otrs iemesls atbirumam ir tie, kas studijas pārtrauca pēc pašu vēlēšanās (0,95%). Šinī gadījumā nesekmības iemesli galvenokārt ir tas, ka kopš 1.studiju gada nenokārtoto studiju kursu skaits tiek pārcelts uz otro studiju gadu, taču tas palielina slodzi un gala rezultātā studējošie nespēj nokārtot savas akadēmiskās saistības. Iemesli tam, kāpēc studējošie ir pārtraukuši studijas pēc pašu vēlēšanās, ir tādi paši kā 1.kursa gadījumā.

Kopumā, aplūkojot studējošo skaita dinamiku, var secināt, ka tā ļoti uzskatāmi atspoguļo korelāciju starp uzņemto studentu skaitu un kopējo ekonomisko situāciju valstī, jo tajos studiju gados, kuros valstī ir bijusi ekonomiskā stabilitāte un izaugsme, studēt gribētāju skaits ir pieaudzis, bet ekonomiskās krīzes un pandēmijas laikā krities. Līdz ar to var secināt, ka tā kā šī ir profesionālā maģistra studiju programma, kas tiek realizēta tikai par studējošo personīgajiem maksas līdzekļiem, šo līdzekļu ieguldīšana turpmākajā izglītībā tiek rūpīgi izvērtēta attiecībā pret kopējām ekonomiskajām tendencēm valstī. Savukārt, ņemot vērā, ka vajadzība pēc šīs programmas speciālistiem valstī saglabājas un pilnā mērā netiek apmierināta, būtu nepieciešams rast iespēju piedāvāt arī budžeta vietas.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programma atbilst valsts izglītības standartam (skat. 6.pielikumu). Studiju programmas apguves rezultātā studējošie apgūst nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences atbilstoši septītajam profesionālās kvalifikācijas (7.PKL) un septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (7.LKI) līmenim, kas atbilst Darba aizsardzības vecākā speciālista profesijas standartam (skat. 7.pielikumu). Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam parādīta pielikumā "Specifiskais normatīvais regulējums". Studiju programmas plāns katram studiju programmas īstenošanas veidam dots 9.pielikumā. Savukārt studiju programmas studiju kursu apraksi doti 10.pielikumā. Studiju kursu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai dots 8.pielikumā.

Otrā cikla profesionālās augstākās izglītības jeb profesionālā maģistra studiju programma "Darba aizsardzība" ir izstrādāta saskaņā ar LR Augstskolu likumu, atbilstoši LR Izglītības klasifikācijai, saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 21. jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" un RTU Senāta 2020. gada 30. marta sēdē pieņemto lēmumu "Par Rīgas Tehniskās universitātes Vienoto prasību studiju programmām apstiprināšanu jaunā redakcijā".

Studiju programmas apjoms un tā strukturālais sadalījums ir atbilstoši valsts izglītības standartā

noteiktajam. Programmas un studiju kursu apjoms ir izteikts kredītpunktos.

Studiju programmas struktūru veido: A daļas "Obligātie studiju kursi" 20KP (30 ECTS) apjomā (1. un 2. variantā), B daļas "Ierobežotās izvēles studiju kursi" 14KP (21 ECTS) apjomā (1. un 2. variantā), C daļas "Brīvās izvēles studiju kursi" 2KP (3 ECTS) apjomā (1. un 2. variantā), D daļas prakse - 6KP (9 ECTS) (1.variantā) un 20KP (30 ECTS) apjomā (2.variantā), E daļas maģistra darbs 20KP (30 ECTS) apjomā (1. un 2. variantā). Kopā programmas apjoms ir 60KP (90 ECTS) (1.variantā) un 80KP (120 ECTS) (2.variantā).

Studiju programmas īstenošanas 1. variantā un 2.variantā studiju programmas saturs ir identisks, atšķirība ir tikai prakses apjomā, ko katrā variantā īsteno saskaņā ar MK noteikumu Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" prasībām par prakses apjomu: 1.variantā studentiem ar iepriekš iegūtu pirmā cikla profesionālo augstāko izglītību prakse ir 6 KP (9 ECTS) apjomā. 2.variantā studentiem ar iepriekš iegūtu akadēmisko izglītību ir divas prakses - 6 KP (9 ECTS) apjomā un 20 KP(30 ECTS) apjomā, lai nodrošinātu šiem studentiem iespēju apgūt trūkstošās kompetences. Tas ļauj nodrošināt līdzvērtīgu studiju satura izpildi un sasniedzamo rezultātu apgūšanu.

Studiju programmas saturs tiek pastāvīgi atjaunots un pilnveidots atbilstoši jaunākajām tendencēm darba aizsardzības un drošības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības jomā, kā arī situācijai darba tirgū un tā prasībām. Lai programma nezaudētu savu aktualitāti, tajā regulāri notiek lielākas vai mazākas izmaiņas, nomainot līdzšinējos studiju kursus vai papildinot programmu ar jauniem aktuāliem kursiem. Studiju kursus iekļautā informācija izriet no studiju kursa mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kuri savukārt izriet no programmas mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem. Sasaiste ir labi redzama no studiju programmas kartējuma (8. pielikums). Katram studiju kursam ir definēts mērķis un sasniedzamie rezultāti. Visu studiju kursu zināšanas, prasmes un kompetences ir sasaistītas un pakļautas studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmā tiek nodrošināta studiju kursu satura aktualitāte un atbilstība nozares, darba tirgus vajadzībām un jaunākajām zinātnes atziņām, regulāri (vismaz reizi semestrī) izskatot un izanalizējot studējošo, mācībspēku un citu iesaistīto pušu ierosinājumus.

Lai nodrošinātu programmas kvalitātes paaugstināšanu, pārskata periodā programmas saturā un struktūrā tika veiktas izmaiņas, kuru nepieciešamība izrietēja gan no anketēšanas rezultātos apkopotajiem ieteikumiem, gan no izmaiņām normatīvajos aktos un profesiju standartā.

2013./2014. studiju gadā profesionālajā maģistra studiju programmā "Darba aizsardzība" tikai veiktas izmaiņas obligātās A daļas izmaiņas saturā un struktūrā. Studiju kurss *Uzņēmējdarbības ekonomika 2KP* tika aizstāts ar *Uzņēmuma ekonomika 3KP*. Tika iekļauts studiju kurss *Darba psiholoģija un ergonomika 2KP* un izslēgti neaktuālie vai novecojušie studiju kursi. Obligātās izvēles B daļas specializējošo studiju priekšmetu B1 sadaļā studiju kurss *Bīstamās iekārtas un to uzraudzība 2KP* tika aizstāts ar *Bīstamās iekārtas un elektrodrošība 3KP*. No obligātās A daļas uz B daļas specializējošo studiju priekšmetu sadaļu tika pārcelts studiju kurss *Civilā aizsardzība un ugunsdrošība 3KP* un slēgti novecojušie studiju kursi.

2014./2015. studiju gadā pēc studējošo iniciatīvas un konsultācijām, tika sagatavoti priekšlikumi studiju kursu izmaiņām, ieviešot ar 2015./2016. studiju gadu studiju kursu „*Zinātniskie semināri*”3KP, kas nepieciešams studējošo radošas attīstības pilnveidošanai zinātniski pētnieciskajā jomā.

2015./2016. studiju gadā profesionālajā maģistra studiju programmā "Darba aizsardzība" tika veiktas šādas izmaiņas: obligātās A daļas studiju priekšmetu sarakstā studiju kurss „*Uzņēmuma ekonomika*” 3KP tika aizvietots ar „*Zinātniskie semināri*” 3KP. Studiju kurss „*Darba aizsardzības*

tiesību pamati” 3KP tika aizvietots ar „Darba aizsardzības tiesību aktuālās problēmas” 3KP.

2022.gada februārī profesionālajā maģistra studiju programmā tika veiktas satura un struktūras izmaiņas: no programmas B1 daļas tika izslēgts studiju *Darba psiholoģija un ergonomika* 2KP un iekļauts studiju kurss *Darba un apkārtējās vides aizsardzība* 2KP.

2022.gada maijā studiju programmā, lai mazinātu programmas satura sadrumstalotību, tika veiktas šādas izmaiņas: A daļā tika slēgti studiju kursi ar nelielu kredītpunktu skaitu un to vietā izstrādāts un iekļauts jauns studiju kurss *“Arodveselība un ergonomika”* 5KP. Studiju kurss *“Bīstamo vielu pielietošanas drošība”* 2KP un *“Civilā aizsardzība un ugunsdrošība”* 3KP tika pārcelts no ierobežotās izvēles profesionālās specializācijas B daļas uz obligāto A daļu. Savukārt, studiju kurss *“Zinātniskie semināri”* 3KP un *“Uzņēmējdarbības vadīšana”* 2KP tika pārcelts no obligātās A daļas uz ierobežotās izvēles profesionālās specializācijas B1 daļu. Ierobežotās izvēles daļā tika slēgti neaktuālie studiju kursi.

2022.gada novembrī, saistībā ar izmaiņām normatīvajos aktos, programmas ierobežotās izvēles B daļā tika mainīts kredītpunktu skaits no 14KP uz 12KP. Tika izslēgta programmas B5 sadaļa *“Pedagoģijas un psiholoģijas studiju kursi”* 2KP apjomā. Studiju programmā tika iekļauta brīvās izvēles C daļa 2KP apjomā.

Studiju programma regulāri tiek pilnveidota, ievērojot studentu, absolventu un darba devēju ieteikumus un prasības. Plašāku studējošo, absolventu un darba devēju apkopoto ieteikumu realizācija dota 2.2.4. punkta pielikumā *“Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus par katru no studiju virzienā iekļautajām programmām”*.

Pirms semestra sākuma katram mācībspēkam ir jāizskata kursa apraksts, izvērtējot esošos kursa mērķus un sagaidāmos studiju rezultātus, un jāpārskata piedāvātie mācību materiāli un literatūras avoti, pārliedzinoties, ka literatūra ir aktuāla un tiek prezentēti jaunākie pētījumi šajā jomā. Lai nodrošinātu kursu savstarpēju papildināšanu, kā arī nepārklāšanos, mācībspēki regulāri pārrunā studiju programmas struktūru. Šādas mācībspēku sadarbības rezultātā studiju programmas saturā un struktūrā tika veikta virkne izmaiņu un tika samazināts tādu studiju kursu skaits, kam ir neliels kredītpunktu apjoms, apvienojot vai aizstājot tos ar lielāka kredītpunktu apjoma studiju kursiem.

Svarīga loma tiek piešķirta praktiskiem un teorētiskiem pētījumiem. Studenti izstrādā studiju un noslēguma darbus par nozarē aktuāliem jautājumiem, pētot un analizējot zinātnisko un profesionālo literatūru bibliotēkās un starptautiskās datu bāzēs. Iegūtās zināšanas un atziņas studenti izmanto gan studiju, gan prakses laikā, analizējot ar ugunsdrošību un civilo aizsardzību saistītus jautājumus. Pētījumu rezultātus studenti prezentē ikgadējā RTU Studentu zinātniskajā konferencē un apkopo diplomprojektos, kurus publiski aizstāv studiju noslēgumā.

Profesionālās maģistra studiju programmas studiju kursu izvēle, apjoms un saturs, kā arī prakses saturs izstrādāts atbilstoši iegūstamajam profesionālajam grādam un kvalifikācijai saskaņā ar vecākā darba aizsardzības speciālista profesijas standartu.

Sekojojot nozares un zinātnes tendencēm un darba devēju atsauksmēm, programmas saturā pēc nepieciešamības tiek veiktas izmaiņas, bet programmas studiju kursu saturs tiek aktualizēts ik gadu.

Absolvējot profesionālo maģistra studiju programmu *“Darba aizsardzība”*, tālāk izglītību var turpināt doktorantūrā.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu,

vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

Profesionālās maģistra studiju programmas "Darba aizsardzība" pamatā ir sociālajās zinātnēs integrētas studijas, kas bieži vien ir starpdisciplināras, jo skar tādu kompetenču apguvi kā darba aizsardzības organizatoriskā struktūra, darba aizsardzības speciālistu apmācība, arodslimību noteikšana, nelaimes gadījumu izmeklēšana un uzskaitē, obligātās veselības pārbaudes, darbinieka tiesības un pienākumi, rīcība ārkārtas situācijās, veselības aizsardzība darbā, attālinātais darbs, u.c. Lai veiksmīgi īstenotu studiju programmu un nodrošinātu programmas absolventiem atbilstošu kompetenču apguvi, studiju programmas studiju kursi tiek izstrādāti tā, lai tajos tiktu iekļautas arī attiecīgās jomas jaunākās zinātniskās un pētnieciskās atziņas. Šīs atziņas tiek iekļautas arī mācībspēku zinātniskajos rakstos, kurus pēc tam studenti var izmantot arī kā ieteicamo literatūru studiju kursa apguvē. Papildus tam studiju programmā tika ieviests studiju kurss "Zinātniskie semināri" 3KP apjomā. Šis studiju kurss sagatavo studentus izprast pētījumu būtību sociālajās zinātnēs un apgūt pētījumu metodoloģiju. Studentiem ir jāiemācās veikt pētījumu, īstenojot to visos posmos, sākot no intervijas/aptaujas izveides, kvalitatīvo un kvantitatīvo datu analīzes un beidzot ar datu analīzi, rezultātu interpretāciju un pētījuma integrēšanu maģistra noslēguma darbā. Pēc studiju kursa apgušanas studenti izprot loģisko saikni starp pētījuma komponentēm, prot definēt pētījuma mērķi un izvirzīt atbilstošus uzdevumus mērķa sasniegšanai. Studiju kursa apguves laikā studējošie arī iegūst ieskatu par to, kā pētījuma gaitā attīstās doma, sākot ar induktīvo domāšanu, veicot literatūras analīzi un izvirzot hipotēzi un ar deduktīvo spriedumu testējot to pētījuma empīriskajā daļā. Studiju kursa vispārējais mērķis ir sniegt padziļinātas zināšanas par pētniecības būtību sociālajās zinātnēs, tās galvenajiem raksturojumiem un struktūrelementiem, kā arī veidot prasmi analizēt pētījuma organizācijas principus un pētījuma veikšanas posmus; attīstīt spēju patstāvīgi izstrādāt rakstu par savu maģistra darba tēmu un prezentēt to studentu konferencē. Studiju kursa mērķa sasniegšanai izvirzīti vairāki studiju kursa uzdevumi: 1. Sniegt padziļinātas zināšanas par mūsdienu pētījumu metodēm. 2. Attīstīt praktiskās iemaņas iegūto datu apstrādē un rezultātu interpretācijā. 3. Rosināt spēju izstrādāt pētījumu metodoloģiju - identificēt pētāmās problēmas darba aizsardzībā, formulēt pētījuma jautājumus, nosakot pētījuma mērķi un uzdevumus, izvēlēties un atlasīt piemērotākās pētījumu metodes, formulēt pētījuma hipotēzi. Patstāvīgais darbs tiek realizēts katram studentam individuāli. Patstāvīgajās studijās ir iekļauts darbs ar zinātniskās literatūras, specializēto preses izdevumu, statistisko datu patstāvīgu apguvi, kā arī dažādu pētījumu metožu analizēšana un sistematizēšana. Studenti individuāli lasa par zinātniskās pētniecības dažādiem aspektiem. Patstāvīgi tiek veikta pētnieciskā projekta metodoloģijas izstrāde, intervijas/aptaujas formas izveide un pilotēšana. Atbilstoši veiktajai aptaujai, students analizē datus, interpretē rezultātus, izvirza tēzes un prezentē tās studentu konferencēs. Tā, piemēram, 2016./2017. un 2018./2019. studiju gadā studiju kursa "Zinātniskie semināri" ietvaros maģistra studiju programmas studentiem tika organizēts *"apaļais galds"*, kura laikā tika prezentētas nākamo maģistra darbu tēmu zinātniskās aktualitātes iestrādnes. Savukārt, 2021. gadā pēc Rīgas Tehniskās universitātes 62. studentu zinātniski tehniskās konferences tika izdots tēžu krājums <https://ebooks.rtu.lv/product/tehnogenas-vides-drosiba/>, kurā publicētas vienpadsmit maģistrantu prezentēto pētījumu tēzes. Krājumā publicētās tēzes aptver tādas tēmas kā darba vides riska faktoru samazināšana darba vietās, attālinātā darba ietekme uz nodarbinātajiem, darba aizsardzības sistēmas pilnveidošana. Savukārt 2022. gada 22. aprīlī RTU IEVF DCAI sadarbībā ar Baltijas Jūras reģiona valstu padomi rīkoja starptautisku zinātnisku konferenci "What is the new normal in societal security?"

<https://cbss.org/event/conference-what-is-the-new-normal-in-societal-security/> . Konferences mērķis bija veicināt starptautisko sadarbību starp Baltijas Jūras reģiona valstīm, kā arī dalīties savos pētījumos, zināšanās un pieredzē. Šīs starptautiskās zinātniskās konferences laikā studiju programmas “Darba aizsardzība” vienpadsmit 2.kursa studenti prezentēja savus zinātniskos rakstus par tādām tēmām kā: “Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas pilnveidošana bīstamajās nozarēs”, “Ugunsdzēsēja-glābēja aizsargtērpa uzraudzības ietekme”, “LEAN sistēmas pieejas ieviešana metālapstrādes uzņēmumā remontatslēdznieku darba vidē”, “Darba aizsardzības sistēmas pilnveide un ārvalstu viesstrādnieku integrācija darba aizsardzības vidē”, “Kolektīvo darba aizsardzības līdzekļu pielietošanas pilnveide būvlaukumos”, “Elektrostatika kā riska faktors graudu pārstrādē”, “Psihoemocionālie vides riski būvniecībā un to samazināšanas iespējas”, “Darba aizsardzības normatīvo aktu sistēmas pilnveide profesionālā militārā dienestā”, “Darba vides riska faktoru ietekmes un arodslimību samazināšana valsts iestādē”, “Improvement of labour protection requirements by taking measures in case of leakage of hazardous chemical substances”, “Ergonomisko risku samazināšana ugunsdzēsības un glābšanas darbos”. Studiju kursa “Zinātniskie semināri” ieviešana ļauj ne vien nodrošināt šīs studiju programmas apguvi atbilstoši Augstskolu likuma un Profesionālās izglītības likuma prasībām, bet arī nodrošināt iegūto kompetenču pēctecību, lai programmas absolventi varētu veiksmīgi turpināt izglītību doktorantūrā, kā to paredz studiju programmas struktūra un turpmākās izglītības iespējas. Kā piemēru šādai pēctecībai var minēt šīs programmas absolventu Mihailu Urbanu, kas pēc studiju programmas “Darba aizsardzība” absolvēšanas un profesionālā maģistra grāda iegūšanas turpināja studijas doktorantūrā, veiksmīgi aizstāvēja savu promocijas darbu un šobrīd ir papildinājis Darba un civilās aizsardzības institūta mācībspēku rindas kā docents un pētnieks. Tāpat lektore Inese Vilcāne pēc šīs studiju programmas absolvēšanas un profesionālā maģistra grāda iegūšanas turpina studijas doktorantūrā gan RTU, gan Tallinas Tehnoloģiju universitātē (Igaunija). Arī lektore Guna Bazone ir absolvējusi studiju programmu “Darba aizsardzība” un šobrīd turpina studijas RTU doktorantūrā. Lektors Matīss Šmitiņš pēc profesionālā bakalaura studiju programmas “Drošības inženierija” pabeigšanas turpināja studijas studiju programmā “Darba aizsardzība”, ieguva profesionālo maģistra grādu un tagad turpina studijas RTU doktorantūrā. Arī lektors Jānis Bartušauskis absolvēja studiju programmu “Darba aizsardzība” un iestājās RTU doktorantūrā. Šie piemēri uzskatāmi parāda, ka piešķiramais grāds un kvalifikācija atbilst ne vien profesionālajām kompetencēm, bet arī jomas jaunākajām zinātniskajām un pētnieciskajām tendencēm, jo ļauj programmas absolventiem veiksmīgi realizēt gan profesionālo darbību kā darba aizsardzības vecākajiem speciālistiem valsts un privātajā sektorā, gan dod atbilstošas zināšanas, lai realizētu profesionālo karjeru un turpinātu studijas un darbu akadēmiskajā jomā.

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Profesionālā maģistra studiju programma “Darba aizsardzība” paredz lekcijās, praktiskās nodarbībās, praktiskajos darbos laboratorijās un literatūras studijās apgūt studiju kursus, kuri nodrošina profesionālās kompetences sasniegšanu. Programmas apguve nodrošina studentus ar profesionālām zināšanām specialitātē, veidojot kvalificētus komercstruktūru un valsts pārvaldes darbiniekus. Lai pēc iespējas kvalitatīvāk nodrošinātu programmai izvirzīto mērķu un uzdevumu

sasniegšanu, studiju programmā tiek apgūti nozares teorētiskie un profesionālās specializācijas studiju kursi – kopējie nozares mācību kursi, kas veido bāzi speciālo zināšanu un praktisko iemaņu apguvei turpmāko studiju laikā, kā arī nodrošina praktisko iemaņu apguvi, kas nepieciešamas profesionālai darbībai. Studiju programmas didaktiskās koncepcijas pamatā ir jaunāko un progresīvāko mācību metožu izmantošana. Tā paredz studiju satura izstrādi un studiju organizāciju, kas nodrošina studiju programmā paredzēto zināšanu secīgu un padziļinātu apguvi un ir orientēta uz reālu praktisku piemēru un problēmu risināšanu, uz darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības teorētisko un praktisko jautājumu padziļinātu izpēti. Tas ietver zināšanu apguves stimulējošās metodes, kā arī studentu, pasniedzēju un prakses vadītāju sadarbību. Studiju programmas īstenošanā tiek izmantots arī grupu darbs, situāciju analīze, semināri, diskusijas, mācību ekskursijas, kas nostiprina apgūto mācību vielu. Tā, piemēram, studiju kursa “Darba aizsardzība un drošība” ietvaros notiek mācību ekskursijas uz uzņēmumu “Latvijas finieris”, kuru laikā studentiem ir iespēja iepazīties ar to, kā darba aizsardzības metodes un normatīvie akti tiek īstenoti konkrētā uzņēmuma darbā. Šī paša studiju kursa ietvaros lekciju par īpašiem riskiem bīstamajās nozarēs un normatīvo aktu regulējumu lasīja SIA Insalvo tehniskais direktors. Savukārt, studiju kursa “Civilā aizsardzība un ugunsdrošība” tēmu ietvaros studentiem ir praktiskie darbi ugunsdrošības un civilās aizsardzības laboratorijā. Savukārt, studiju kursa “Uzņēmējdarbības vadīšana” ietvaros studiju programmas 1.kursa studentiem notika tiešsaistes vieslekcija par tēmu “Profesionālā pieteikuma spēks”, ko vadīja MSC personāla vadītāja Baltijas valstīs. Studiju kursa “Bīstamo vielu pielietošanas drošība” ietvaros 1.kursa studentiem notika vieslekcija “Darbs ar ķīmiskajām vielām - bīstamo kravu pārvadājumu kontekstā”, ko vadīja SIA “GRIF” darba aizsardzības filiāles vadītāja. Studiju programmas saturā ir arī studiju kurss “Zinātniskie semināri” 3KP apjomā, kas sagatavo studentus izprast pētījumu būtību sociālajās zinātnēs un apgūt pētījumu metodoloģiju. Studentiem ir jāiemācās veikt pētījumu, īstenojot to visos posmos, sākot no intervijas/aptaujas izveides, kvalitatīvo un kvantitatīvo datu analīzes un beidzot ar datu analīzi, rezultātu interpretāciju un pētījuma integrēšanu maģistra noslēguma darbā. Pēc studiju kursa apgūšanas studenti izprot loģisko saikni starp pētījuma komponentēm, prot definēt pētījuma mērķi un izvirzīt atbilstošus uzdevumus mērķa sasniegšanai. Studiju kursa apguves laikā studējošie arī iegūst ieskatu par to, kā pētījuma gaitā attīstās doma, sākot ar induktīvo domāšanu, veicot literatūras analīzi un izvirzot hipotēzi un ar deduktīvo spriedumu testējot to pētījuma empīriskajā daļā. Savu pētījumu tēzes studenti prezentē gan vietēja mēroga, gan starptautiskās studentu zinātniski tehniskajās konferencēs. Šāda studiju kursa ieviešana ir vērtējama kā ļoti veiksmīga, jo ne vien pilnveido studējošo zinātniski - pētnieciskās iemaņas, bet arī nodrošina iegūto kompetenču pēctecību, lai programmas beidzēji varētu veiksmīgi turpināt izglītību doktorantūrā.

Studiju programma tiek īstenota, vienoti ievērojot normatīvajos aktos formulētās prasības, RTU noteiktos studiju organizācijas pamatprincipus un izpildos visas studiju kursu prasības. Studiju programmas kursu aprakstos ir noteikts atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetences kopums un to vērtēšanas sistēma, ir definēti studiju rezultāti, par kuru sasniegšanu tiek piešķirti kredītpunkti. Studentu zināšanu, prasmju un kompetenču vērtēšanas kārtību nosaka “[Studiju rezultātu vērtēšanas nolikums](#)” Apstiprināts ar lēmumu «Par Studiju rezultātu vērtēšanas nolikums», lēmums RTU Senātā pieņemts 2022. gada 30. maija (protokollēmums nr. 663) un Senāta lēmums “[Par nolikuma par studiju noslēguma pārbaudījumiem Rīgas Tehniskajā universitātē apstiprināšanu jaunā redakcijā](#)” (RTU Senāta 2021. gada 26. aprīļa sēde (protokols Nr. 649)), kas atbilst LR Ministru kabineta noteikumos definētajiem izglītības vērtēšanas pamatprincipiem un kārtībai attiecīgajā studiju līmenī. Studējošo sasniegumu vērtēšanā tiek izmantota summārā vērtēšanas sistēma, kad gala atzīme veidojas no vairākām komponentēm.

Nepilna laika studiju veidam atbilst mazāk kā 40 KP akadēmiskajā gadā, kas akadēmiskā gada laikā ļauj apgūt mācību vielu mazāk nekā 40 kredītpunktu apjomā. Studiju ilgums nepilna laika formā ir lielāks nekā pilna laika formā (<https://www.rtu.lv/lv/studijas/studiju-reglaments>). Studiju

kursu īstenošanas pedagoģiskās metodes, kā arī vērtēšanas metodes izvēlas par studiju kursu atbildīgie mācībspēki, atbilstoši kursa satura un studiju programmas specifikai, kā arī studējošo vajadzībām.

Tā kā nepilna laika studentiem pārsvarā jau ir praktiskā darba pieredze, vairāk tiek izmantotas tādas mācību metodes kā lekcijas, praktiskie darbi, grupu darbi, mājas darbi un pētījumi ar dažādu situāciju analīzi un to skaidrojumu gan no teorētiskā, gan no praktiskā aspekta. Uzsvars nepilna laika studiju procesā ir uz studenta patstāvīgo darbu, izmantojot gan problēmās balstīto mācīšanos, gan situāciju analīzi un pasniedzēja konsultējošo lomu.

Programmas īstenošanā tiek izmantota RTU interaktīvā e-studiju vide, kas veidota uz Moodle platformas, ko regulāri izmanto studiju programmā studējošie, akadēmiskais personāls un vieslektori. Portālā studentam tiek nodrošināta piekļuve visai aktuālajai informācijai studiju procesa gaitā. Tajā ir pieejami aktuālie studiju kursi (anotācijas, prasības studiju kursa sekmīgai nokārtošanai, lekciju plāns, lekciju un praktisko nodarbību materiāli, nepieciešamā literatūra u.c. materiāli), informācija par studējošā sekmību un nokārtotajiem studiju kursiem, aktuālie ziņojumi, bibliotēkas informācija, pieeja mācību un zinātniskajai literatūrai, pieeja datu bāzēm, e-pasts u.c. E-studiju vidē mācībspēki ievieto dažādus testus un uzdevumus studējošā zināšanu paškontrolei, kā arī sistēma pieļauj iespējas izveidot dažādus starppārbaudījumus un kontroldarbus. Tāpat e-studiju vidē mācībspēki ievieto informāciju par tiešsaistes lekcijām. Šī portāla ietvaros ir iespējams komunicēt ar ikvienu mācībspēku, bet aktuālo kursu ietvaros arī ar studiju biedriem. Portālā ir izveidoti diskusiju forumi, notiek regulāras aptaujas par studiju kursu saturu, kvalitāti un mācībspēku, kurš realizē studiju kursu, prezentācijas.

Akadēmiskajos jautājumos individuālā pieeja tiek nodrošināta atbilstoši RTU rektora rīkojumā apstiprinātajai metodikai "Par mācībspēka darba plānošanas vadlīnijām", kur noteikts, ka mācībspēkam jānodrošina konsultācijas uz katriem 25 studējošiem lekciju plūsmā 15% apjomā no lekciju stundu summas. Papildus atsevišķas konsultāciju stundas tiek paredzētas studiju darbu un projektu, prakses darbu un noslēguma darbu vadīšanai. Pirms eksāmeniem tiek organizētas pirmspārbaudījumu konsultācijas. Nepieciešamības gadījumā studenti var tieši vērsties pie mācībspēka ārpus konsultāciju laikiem, nosūtot aktuālos jautājumus ziņu veidā vai atbilstošā studiju kursa forumā ORTUS sistēmā, vai uzdot tos ar e-pasta starpniecību.

Katra studiju kursa semestra beigās studiju kursu mācībspēki iesniedz kursu vērtējumus lietvedībā, kā arī nofiksē tos ORTUS sistēmā konkrētajā studiju kursā. Studējošo studiju rezultāti tiek analizēti gan kursu grupu sapulcēs ar studējošajiem, gan studiju programmas administrācijas organizētajās sēdēs.

DCAI nodrošina mācību un metodisko darbu: izveido un atjauno studiju priekšmetu programmas, nodrošina atbilstošo studiju priekšmetu pasniegšanu, kvalifikācijas darbu vadīšanu un aizstāvēšanu un veic citas ar mācību, metodisko un zinātnisko darbu saistītas aktivitātes.

Studiju process tiek veidots kā aktīvs, studentam saistošs process, tajā ietilpst – lekcijas, semināri, diskusijas, situāciju un praktisko uzdevumu risināšana, individuālais un grupu darbs, t.sk. arī pētnieciskais darbs, mācību ekskursijas uz uzņēmumiem un izbraukuma nodarbības, prakse, jomas speciālistu vieslekcijas.

Studentu zināšanu vērtējuma rezultāti divreiz studiju gadā (katra semestra beigās) tiek apspriesti katedras sēdē, tos apkopo un vērtē studiju programmas administrācija, un tie kalpo par pamatu tālākajai studiju procesa pilnveidošanai. Studiju rezultātu apspriešana un analizēšana notiek, sadarbojoties ar studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem, kā arī ar studējošajiem- kursu grupu vecāko līmenī analizējot studiju rezultātus detalizēti un personalizēti.

Katra studiju kursa aprakstā ir sadaļa par prasmēm un kompetencēm, kuras studējošajam jāapgūst

attiecīgajā studiju kursā (skatīt Studiju kursu reģistru ORTUS sistēmā). Atbilstoši jaunākajām tendencēm darba aizsardzībā, ugunsdrošībā un civilajā aizsardzībā, ir jāanalizē dažādas situācijas, kas veicina studentu problēmrisināšanas prasmes, veicot šo darbu patstāvīgi un/vai individuāli. Tāpat studentiem ir jāņem vērā pastāvošie likumi un citi normatīvie akti, kuri regulē darba aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības sistēmu Latvijā. Studentiem dialoga veidā vienmēr ir iespēja izteikt savu viedokli, kā arī dalīties ar savu profesionālo pieredzi, tādējādi balstoties uz piemēru bāzes, pašiem skaidrot tēmas problemātiku un līdz ar to arī saprast kursa būtību.

Programmas apguvi noslēdz valsts pārbaudījums, kurš tiek vērtēts pēc desmit ballu sistēmas, kura sastāvdaļa ir maģistra darba aizstāvēšana. Aizstāvojot maģistra darbu, vērtēšanas kritēriji ir:

- teorētisko un praktisko zināšanu, individuālās un mācību prakses gaitā iegūtās pieredzes sistematizēšana, aktualizēšana un paplašināšana;
- patstāvīga mācību un zinātniskās literatūras, izvēlētajai specialitātei atbilstošās likumdošanas un normatīvi aktu, masu informācijas līdzekļos un citos informatīvos avotos esošās informācijas analīze, t.sk. svešvalodās;
- pētāmās problēmas, kas ietver atsevišķus un kompleksus novitātes elementus, un uzdevumu risināšanas prasme, tos apvienojot ar teorētiskajām nostādnēm;
- aktuālo lietišķo problēmu analīze, sistematizēšana, rekomendāciju izstrādāšana;
- praktisku vadības un profesionālo risinājumu izstrādāšana un plānošana;
- veikto pētījumu un iegūto praktisko rezultātu prezentēšanas prasme.

Diplomu saņem tie absolventi, kuri ir apguvuši programmu un nokārtojuši valsts pārbaudījumu, iegūstot tajā vērtējumu ne mazāku par 4 (gandrīz viduvēji).

Administratīvajos jautājumos studējošajiem tiek nodrošināta iespēja tikt ar studiju programmas vadību pieņemšanas laikos, lai risinātu individuālus jautājumus. Problēmsituācijās studējošie tiek aicināti uz pārrunām pie studiju programmas vadības. Operatīva rakstura informācija tiek ievietota mājas lapā, nosūtītas ziņas studējošajiem ORTUS sistēmā, individuālai saziņai tiek izmantots e-pasts un tālrunis. Regulāri tiek organizētas studentu tikšanās ar studiju programmas direktoru, nodrošinot iespēju studējošajiem apspriest un diskutēt par aktuālajiem jautājumiem. Tādā veidā tiek panākta maksimāla studiju procesa kvalitāte, reaģējot uz studentu informāciju.

Līdz ar to visa studiju procesa īstenošanā tiek ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

1. *Studējošo iesaiste studiju procesā un satura pilnveidē*

RTU ir izstrādātas procedūras, kas paredz studējošajiem sniegt atgriezenisko saiti par studiju procesa kvalitāti (anketēšana, regulāras studentu tikšanās ar programmas direktoru), tādējādi studējošajiem ir iespējas ietekmēt savu studiju procesu. Programmā studējošie tiek regulāri iesaistīti studiju programmu kvalitātes novērtēšanā, piedalās lēmēj institūcijās un padomdevēju institūcijās, kā arī studējošie organizē tikšanās ar programmas direktoru, kurās tiek izrunāts semestra studiju kursu pozitīvās iezīmes, negatīvās, kā arī katra mācībspēka kompetence, spējas, attieksme un kvalitāte. Tādējādi studējošiem ir iespēja ietekmēt studiju procesu un veicināt tā uzlabošanu.

Augstskolā eksistē atbilstošas procedūras studentu priekšlikumu un sūdzību iesniegšanai un risināšanai

https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_studeoso_priek_un_sudz_iesn_un_izsk_kart.pdf. Sūdzību izskatīšanas process notiek caur programmas direktoru un katedras vadītāju, nepieciešamības gadījumā – Studiju departamenta vadītāju vai pat studiju prorektoru. Studiju programmā “Darba aizsardzība” studenti problēmas risina vispirms kopā ar programmas direktoru, tādējādi savlaicīgi reaģējot uz risināmajiem jautājumiem. Šāda pieeja ļauj problēmas vai domstarpības atrisināt to

sākuma stadijā un nepieļaut problēmsituāciju eskalēšanu.

2. Studiju rezultāti

Programmas studiju kursu vērtējumi un kredītpunktu skaits ir saistīts ar studiju rezultātiem. Studējošie pirmajā nodarbībā tiek informēti par katra studiju kursa sasniedzamajiem rezultātiem. Mācībspēki studiju kursa rezultātus saista ar studiju programmas rezultātiem, kā arī argumentē šī kursa informācijas apguves nepieciešamību, lai iegūtu profesionālo “Darba aizsardzības vecākā speciālista” kvalifikāciju. Studiju kursu mācībspēki ņem vērā un respektē studentu dažādību un viņu vajadzību daudzveidību, izmantojot dažādus programmas īstenošanas veidus, atbilstoši studentu iespējām. Katra mācībspēka sniegumu studējošie kursa noslēgumā novērtē, aizpildot studiju kursa novērtēšanas anketu. Studiju programmas studenti regulāri tiek iekļauti arī RTU Zelta fondā <https://www.rtu.lv/lv/studentuserviss/karjeras-centrs-ssc/projekti-un-seminari/rtu-zelta-fonds>. Zelta fondā katrā studiju gadā iekļauj tos studentus, kuri ir labākie konkrētā studiju gada absolventi. Zelta fonda ceremonija ir svinīgs pasākums, kas īpašā gaisotnē saved kopā pašus labākos, vienlaicīgi arī veicinot piederību savai universitātei. Pārskata periodā Zelta fondu ir papildinājuši 11 studiju programmas “Darba aizsardzība” absolventi: Māris Veigurs (2012/2013.g.), Eva Upeniece (2014/2015.g.), Jeļena Rībeniece (2015/2016.g.), Jānis Prindulis (2016/2017.g.), Guna Bazone (2017/2018.g.), Evita Biezmane (2017/2018.g.), Edgars Mežvēveris (2018/2019.g.), Andrejs Rogovs (2018/2019.g.), Jānis Mucenieks (2019/2020.g.), Aiva Apša-Ķīšeniece (2019/2020.g.) un Lana Pētersone (2020/2021). Ņemot vērā, ka RTU Zelta fondā iekļauto absolventu kopējais skaits 2022.gadā ir 1194 absolventi, studiju programmas “Darba aizsardzība” absolventu īpatsvars tikai par pārskata periodu Zelta fondā veido aptuveni 0,9% no visiem RTU Zelta fondā iekļautajiem. To var uzskatīt par labu rādītāju, it īpaši ņemot vērā studiju programmā studējošo salīdzinoši nelielo skaitu attiecībā pret citām RTU studiju programmām, kurās studējošo skaits mēdz būt vairākkārt lielāks.

3. Mobilitāte

Studiju programmas realizēšanā studentiem ir iespējas apmeklēt ārvalstu augstskolu mācībspēku lekcijas, kas ļauj programmas realizēšanā iesaistītajiem mācībspēkiem un studentiem pārņemt labo praksi, ar ko vieslektori var dalīties.

Studiju programmas studenti un mācībspēki izmanto mobilitātes iespējas. Tā, piemēram, ERASMUS+ programmas ietvaros laika posmā no 01.05.2022. līdz 07.05.2022. profesionālās maģistra studiju programmas “Darba aizsardzība” 1.kursa studente piedalījās piecu dienu intensīvajās apmācībās Laurea universitātē (Somija), kuras notika starptautiskā NEEDS projekta aktivitāšu ietvaros. Šī paša starptautiskā projekta aktivitāšu ietvaros laika periodā no 11.09.2022. līdz 17.09.2022. Latvija kā projekta sadarbības partneris un uzņemošā valsts organizēja intensīvo apmācību nedēļu RTU sporta un konferenču centrā “Ronīši”, kurā piedalījās 16 ārzemju studenti un divi 2.kursa profesionālās maģistra studiju programmas “Darba aizsardzība” studenti. Kopumā laika posmā no 11.09.2022. līdz 17.09.2022. projekta NEEDS ietvaros RTU Konferenču un sporta centrā “Ronīši” notikušajā intensīvo apmācību nedēļā piedalījās 18 studenti no šādām valstīm: Latvijas (Riga Technical University), Somijas (Laurea University of Applied Sciences), Zviedrijas (Swedish Defence University), Norvēģijas (The Arctic University of Norway) un Polijas (Main School of Fire Service). Visu intensīvo apmācību procesu koordinēja, kā arī konsultēja studentus un lasīja lekcijas projekta sadarbības partneri no Latvijas (Riga Technical University), Norvēģijas (The Arctic University of Norway), Somijas (Laurea University of Applied Sciences), Polijas (Main School of Fire Service) un Zviedrijas (Council of the Baltic Sea States). Tāpat šīs projekta ietvaros notikušās intensīvo apmācību nedēļas laikā ar Latvijas un ārvalstu studentiem savā praktiskajā pieredzē dalījās un lasīja lekcijas praktiķi no Hamburgas ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (Vācija), Tallinas pašvaldības policijas (Igaunija), Lahti pašvaldības policijas (Somija), Valsts Ugunsdzēsības

un glābšanas dienesta un Liepājas pašvaldības policijas (Latvija).

Pilns studējošo mobilitātes atspoguļojums dots II daļas pielikumā "Statistikas dati par studējošo mobilitāti studiju virzienā", bet mācībspēku mobilitāte pielikumos "Izejošā mobilitāte Erasmus mācībspēki" un "Izejošā mobilitāte mācībspēki CITS".

4. Sociālā dimensija

Studentiem, studējot šajā programmā, studiju process ir pietiekami elastīgs, kas ļauj studentiem savienot studijas ar darbu, ģimenes dzīvi un dažādām ārpusstudiju un studiju laikā īstenotajām sociālajām aktivitātēm. To nodrošina arī tas, ka klātienes lekcijas tiek organizētas pēcpusdienās, jo pēc absolventu aptauju rezultātiem un ņemot vērā programmas specifiku, 90% studējošo strādā jau studiju laikā. Studiju procesa elastīgumu pierāda arī tas, ka studenti veiksmīgi realizē dažāda veida sociālās dimensijas gan RTU studiju laikā, gan ārpus tā. Studiju programmas absolventi vairākkārt ir ne vien iekļauti RTU Zelta fondā, bet papildus studijām aktīvi darbojas RTU Studentu pašpārvaldes darbā, piedalās RTU rīkotajos sporta pasākumos, dzied koros, dejo deju kolektīvos, piedalās dažādu informatīvu semināru un izglītojošu materiālu izstrādē un popularizēšanā, u.c. Tā, piemēram, 2015/2016. studiju gada RTU Zelta fondā iekļautā Jeļena Rībeniece aktīvi darbojās RTU Studentu parlamentā un RTU MTF Studentu pašpārvaldē, bet 2018/2019. studiju gada RTU Zelta fondā iekļautais Edgars Mežvēveris ir līdzdarbojies zinātniski praktisko konferenču organizēšanā sadarbībā ar RTU un AS "Rīgas siltums".

Lai nodrošinātu sociālo pieejamību visos līmeņos, studiju programmas mācību process tiek realizēts telpās, kurās ir nodrošināta piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Studiju programmas studentiem nepieciešamības gadījumā ir pieejama studentu dienesta viesnīca. Ir jāpiemin arī tāds pozitīvs moments, ka RTU bibliotēkas telpas ir pieejamas studējošajiem visu diennakti, kā arī brīvdienās.

5. Mācīšanas un mācīšanās metodes

Regulāri tiek izvērtētas pedagoģiskās metodes, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas veidi. Piemēram, tiek izstrādāti studiju projekti, notiek grupu darbi, dažos studijuursos tiek izmantota metode, kas ļauj studējošajiem citam citu novērtēt un mācīties citam no cita, dalīties savā pieredzē ar citiem. Tāpat regulāri arī notiek vieslekcijas. Studējošajiem ir iespēja saņemt individuālās konsultācijas pie mācībspēkiem, kas notiek ar ORTUS, e-pasta un tālruņa palīdzību, kā arī individuālās konsultācijas klātienē, ja tādas ir nepieciešamas. Nepārtraukti programmas ietvaros tiek domāts par studiju formu un procesa pilnveidošanu. Pārmaiņas ir orientētas galvenokārt uz mācīšanās stila nomainīšanu ar „mācīšanu mācīties” un informācijas tehnoloģiju integrēšanu studiju procesā. Tā, piemēram, ņemot vērā attālināto studiju pieredzi pandēmijas laikā, 2022. gadā tika iegādāta interaktīvā tāfele Samsung Flip 3, kas ļauj padarīt mācību procesu efektīvāku un mūsdienīgāku, studiju procesā izmantojot interaktīvu mācību pieredzi un paplašinot mācībspēkiem pieejamos resursus, lai studiju procesā varētu vieglāk integrēt mūsdienīgas mācīšanas un mācīšanās metodes.

Šobrīd īpaša uzmanība tiek veltīta vienai no izplatītākajām aktīvā studiju darba metodēm – situācijas uzdevumu jeb situāciju analīzei (case studies), kur galvenokārt tiek izmantots ārvalstu un vietējo uzņēmumu faktoloģiskais materiāls. Jāatzīmē, ka mācībspēki programmu ietvaros ir izstrādājuši virkni situācijas uzdevumus.

6. Mācīšanās vide

Programmas realizēšanas gaitā notiek sadarbība starp bibliotekāriem un akadēmisko personālu ar mērķi uzlabot mācīšanas un mācīšanās procesu. Pirmajā studiju gadā studenti tiek iepazīstināti ar bibliotēkā pieejamiem resursiem un datu bāzēm. Tāpat gan programmā iesaistītajiem

mācībspēkiem, gan studentiem tiek nodrošināta pieeja pētniecībai un mācīšanās procesam piemērotās telpās ar atbilstošu aprīkojumu. Gan studējošie, gan mācībspēki var izmantot Bloomberg laboratoriju, Darba aizsardzības laboratoriju un Ugunsdrošības un civilās aizsardzības laboratoriju pētniecības darbu izstrādāšanas procesā. Tā, piemēram, izmantojot laboratoriju sniegtās iespējas 2017. gadā ir tapis maģistra darbs “Ugunsdzēsības aparātu analīze, pielietojanas metodikas izvēle”, 2018.gadā “Darba apstākļu pilnveide ugunsdzēsības darbā elpošanai nepiemērotā vidē”, 2020. Gadā “Ugunsgrēka bīstamo faktoru ietekmes uz cilvēku samazināšana, izmantojot virsmas aktīvās vielas”, u.c. Studentiem ir pieejamas zinātnisko rakstu datubāzes. Ņemot vērā, ka profesionālā maģistra studiju programma “Darba aizsardzība” tiek realizēta tikai kā nepilna laika studijas, kurā bieži vien studē arī no attālākajiem Latvijas reģioniem, tad studējošo ērtībām visa studiju procesam nepieciešamā informācija un mācību materiāli ir pieejami ORTUS vidē tiešsaistē. Lai nodrošinātu sociālo pieejamību visos līmeņos, studiju programmas mācību process tiek realizēts telpās, kurās ir nodrošināta piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Studiju programmas studentiem nepieciešamības gadījumā ir pieejama studentu dienesta viesnīca. Ir jāpiemin arī tāds pozitīvs moments, ka RTU bibliotēkas telpas ir pieejamas studējošajiem visu diennakti, kā arī brīvdienās.

7. Akadēmiskā personāla kompetenču attīstība

DCAI apmācības un kvalifikācijas celšana notiek akadēmiskajam personālam mācoties dažādos kvalifikāciju paaugstināšanas un personisko profesionālo iemaņu uzlabošanas speciālos kursus vai semināros Latvijā un ārvalstīs, piedaloties organizatoriskajā un metodoloģiskajā darbā, piedaloties starptautiskos projektos, citu organizāciju darbā, veicot praktisko darbu kā konsultantiem, kā arī katru gadu piedaloties RTU un citu augstskolu organizētās konferencēs un metodiskajos semināros. Kvalifikācijas celšanas laikā un pētnieciskā darbā iegūtās atziņas tiek iestrādātas mācību procesā. Tā, piemēram, 2021/2022.studiju gadā mācībspēki Jānis Leviņš, Jānis Bartušauskis un Matīss Šmitiņš izgāja 200 stundu akadēmiskā personāla stažēšanos uzņēmumos SIA “Latvijas standarts” un SIA “Milzu!” darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" SAM 8.2.2. specifiska atbalsta mērķa "Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomas" Eiropas Sociālā fonda projekta "Rīgas Tehniskās universitātes akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās" Nr. 8.2.2.0/18/A/017 ietvaros. Stažēšanās laikā gūtās atziņas tika izmantotas, lai pilnveidotu studiju programmas studiju kursu saturu.

Sīkāka analīze par studiju programmas realizēšanā iesaistītā akadēmiskā personāla profesionālo pilnveidi un kompetencēm sniegta 3.4.1. punktā.

8. Studējošo ārpusstudiju aktivitātes

Programmas vadība atbalsta studējošo pašizaugsmi un radošo attīstību, tādējādi ļaujot studējošajiem pilnveidot savu patstāvīgumu, sniedzot studējošajiem iespēju īstenot idejas, kā arī iespējas papildus mācīties ārpus lekcijām. Ikvienam programmā tiek piedāvātas iespējas iesaistīties RTU organizētajās ārpusstudiju aktivitātēs (sporta komandās, deju kolektīvos, koros utt.), kā arī apsveicamas un atbalstāmas ir jebkuras citas ārpusstudiju aktivitātes. Tas viss rosina uz aktīvu ārpusstudiju dzīvi un ārpusstudiju iespējām studējošajiem. Ņemot vērā, ka studiju programmā studējošie vairumā gadījumu jau ir strādājoši cilvēki ar darba pieredzi, tad bieži vien viņu ārpusstudiju aktivitātes ir saistītas gan ar profesionālo darbību, gan ar sabiedrību izglītojošiem pasākumiem, gan ar dažādiem personiskiem vaļaspriekiem vai sabiedriskajiem darbiem kā brīvprātīgajiem.

Pie studējošo ārpusstudiju aktivitātēm jāmin arī tas, ka studējošie piedalās tādās aktivitātēs, kas popularizē un izglīto sabiedrību darba aizsardzības, darba drošības, ugunsdrošības jautājumos. Tā, piemēram, 2012./2013. studiju gada RTU Zelta fondā iekļautais Māris Veigurs ir piedalījies projektā pirmsskolas izglītības iestādēm “Balta skola”, kas bērnus izglīto par rīcību ugunsgrēka gadījumā

un ugunsdrošības jautājumiem, kā arī ir piedalījies projektā skolas vecuma bērniem “Droša vasara - Tava vasara!”. 2014./2015. gada Zelta fondā iekļautā Eva Upeniece ir līdzdarbojusies Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociācijā, izstrādājusi atgādni kurinātājiem drošu darba paņēmieni apguvei, līdzdarbojusies bukletu izstrādē spiedieniekārtu operatoriem drošu darba paņēmieni apguvē, bija semināru “Aktualitātes darba aizsardzībā” organizētāja. 2016./2017.gada Zelta fondā iekļautais Jānis Prindulis ilgstoši aktīvi līdzdarbojas industriālā riska pārvaldības jomā Latvijā (rūpniecisko objektu darbinieku apmācība, kā arī valsts, pašvaldības iestāžu un glābšanas dienestu darbinieku zināšanu papildināšana. Piedalīšanās teritorijas plānošanas jautājumu risināšanā Latvijas pilsētās, izvēloties sabiedrībai un uzņēmējdarbībai savstarpēji labvēlīgākos risinājumus). Tāpat viņš ir līdzdarbojies, izstrādājot vadlīnijas rūpniecisko avāriju riska objektu izvietojuma minimālo drošības attālumu un teritorijas izmantošanas un apbūves ierobežojumu noteikšanai teritorijas plānošanas dokumentos. Savukārt, 2017./2018.gada Zelta fondā iekļautā Evita Biezmane ir ilggadēja Dziesmu svētku dalībniece, vidusskolas volejbola komandas trenere un dažāda līmeņa basketbola un volejbola sacensību tiesnese, kopš 2009. gada arī visu “Lattelekom” 21km maratonu dalībniece un kopš 2016.gada arī “Stirnu Buks” taku skrējiena sērijas (20-37km) dalībniece. 2018./2019.gada Zelta fondā iekļautais Andrejs Rogovs no 2010. līdz 2019.gadam ir veicis brīvprātīgā darbu vietējās teritorijas, tostarp dabas un infrastruktūras objektu, sakārtošanā, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību.

Studiju programmā studējošie tiek iesaistīti arī zinātniskajā darbā un pētījumos par nozarē aktuālajām tēmām, piedaloties gan vietēja mēroga, gan starptautiskajās konferencēs. Tā, piemēram, 2021.gadā RTU 62.Studentu zinātniski tehniskās konferences ietvaros sekcijā “Tehnogēnās vides drošība” profesionālo maģistru studiju programmas studenti prezentēja savus pētniecības projektus, tādējādi iegūstot ieskaiti studiju priekšmetā “Zinātniskie semināri”. Pēc konferences tika izdots arī tēzu krājums (<https://ebooks.rtu.lv/product/tehnogenas-vides-drosiba/>). Savukārt, 2022.gada 22.aprīlī Darba un civilās aizsardzības institūts, sadarbībā ar Baltijas jūras valstu padomi, Erasmus+ projekta NEEDS “Vajadzībās balstīta izglītība un pētījumi sabiedrības drošībā” ietvaros, organizēja konferenci “What is the new normal in societal security? ”, piesaistot ne tikai DCAI studentus, bet arī ārvalstu studentus, pasniedzējus un praktiķus no citām Baltijas jūras reģiona valstīm.

No 2011.gada līdz 2014.gadam tika izdots zinātniskais žurnāls “Tehnogēnās vides drošība” 6 sējumos. Krājumā tika iekļauti zinātniskie raksti, kuri atspoguļo mūsdienu tehnogēnās vides drošības problēmas jaunās ekonomiskās un globālās attīstības kontekstā. Krājumā tika iekļauti Latvijas un citu valstu zinātnieku, augstskolu mācībspēku, doktorantu un studentu pētījumu rezultāti. Kopš 2014.gada žurnālu finansiālu apsvērumu dēļ tika nolemts slēgt. Tagad publikācijas tiek iekļautas RTU IEVF fakultātes izdotajā žurnālā “The Baltic Journal of Real Estate Economics and Construction Management”, kuru RTU izdod sadarbībā ar divām Baltijas reģiona partneraugstskolām - Tallinas Tehnoloģiju universitāti (Igaunija) un Viļņas Ģedimīna Tehnisko universitāti (Lietuva) un Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskajā žurnālā “Rural Sustainability Research”.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo praksi uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Prakse ārpus izglītības iestādes ir neatņemama profesionālo programmu sastāvdaļa, kas jāveic studentiem saskaņā ar LR MK 2023.gada 21. jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu", RTU Senāta 2020. gada 30. marta (protokols Nr. 638), ar grozījumiem: 21.11.2022. (protokols Nr. 667, stājušies spēkā 22.11.2022.) lēmumu "Par Rīgas Tehniskās universitātes Vienoto prasību studiju programmām apstiprināšanu jaunā redakcijā" un RTU Senāta 2019.gada 28.janvāra lēmumu, protokols Nr. 626 "Par Prakses organizēšanas kārtības Rīgas Tehniskajā universitātē apstiprināšanu jaunā redakcijā". Prakse notiek atbilstoši nolikumam, kura vispārējos noteikumus izstrādājis RTU Senāts. Prakses saturu nosaka Darba un civilās aizsardzības katedras pieņemtie *"Metodiskie norādījumi par prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu maģistra profesionālo studiju programmā "Darba aizsardzība" "*. Prakses metodiskie norādījumi ir pieejami ORTUS vidē (autorizētiem lietotājiem), pie programmu direktoriem, prakses koordinatoriem un mācību biroja vadītājas. Augstskolas darbību reglamentējošie normatīvie dokumenti ir pieejami pie programmas administrācijas un arī RTU mājas lapā ORTUS internetā.

Studējošiem, kas studē profesionālās izglītības programmā, ir nepieciešams apvienot teorētiskās zināšanas ar praksi. Profesionālās maģistra studiju programmas "Darba aizsardzība" 1.variantā ir paredzēta prakse 9 ECTS (6KP) apjomā, bet programmas 2.variantā (studentiem ar iepriekš iegūtu akadēmisko izglītību) ir paredzēta prakse 39 ECTS (26KP) apjomā.

Studējošajam prakses vieta tiek nodrošināta, noslēdzot atbilstošu līgumu starp RTU, studentu un uzņēmumu. Ja studējošais nav nekur nodarbināta persona, tad prakses vietu nodrošina struktūrvienība vai RTU piedāvā Studentu karjeras atbalsta speciālista palīdzību, kas var atrast piemērotu prakses vietu.

Pārskata periodā studiju programmā "Darba aizsardzība" praksi ir izgājuši 190 praktikanti 146 prakses vietās. Populārākās prakses vietas, kurās ir bijis vislielākais praktikantu skaits, ir Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (19 praktikanti), VAS "Latvijas dzelzceļš" (9 praktikanti), SIA "FN-SERVISS" (4 praktikanti), Valsts darba inspekcija (3 praktikanti), RP SIA "Rīgas satiksme" (3 praktikanti), u.c.

Prakses mērķis ir iegūt patstāvīgā darba praktiskās iemaņas; sistematizēt, nostiprināt un paplašināt teorētiskās un praktiskās zināšanas; nostiprināt esošās zināšanas, risinot darba aizsardzības uzdevumus; attīstīt darba iemaņas ar konkrētiem tautsaimniecības, nozares vai uzņēmuma datiem; attīstīt prasmi pierādīt aplūkojamās problēmas nozīmi, kā arī izstrādāt un parādīt tās atrisināšanas ceļus. Saskaņā ar profesionālo studiju nobeigumā iegūstamo grādu „Maģistra profesionālais grāds darba aizsardzībā” un tam atbilstošo kvalifikāciju, prakses laikā tiek iegūti dati, kas nepieciešami šī darba analītiskās un praktiskās sadaļu izstrādāšanai. Patstāvīgais darbs tiek organizēts atbilstoši prakses uzdevumam, kas paredz: izvēlēties pētīšanas objektu, vadoties no maģistra darba tēmas, mērķiem un uzdevumiem; savākt un apkopot materiālus, kas reglamentē pētīšanas objekta darbību; izstrādāt problēmu risinājuma plānu; izstrādāt priekšlikumus problēmu risinājumam un tos aprobēt. Prakses laikā tiek iegūtas patstāvīgā darba praktiskās iemaņas, kuras vērtē prakses vadītājs, vadoties no veiktā darba kvalitātes. Ar praktiskā darba palīdzību tiek sistematizētas, nostiprinātas un arī paplašinātas teorētiskās zināšanas, kuras atspoguļojas prakses atskaitē un tiek novērtētas prakses aizstāvēšanas procesā. Prakses rezultātā tiek nostiprinātas esošās zināšanas, praktiski risinot darba aizsardzības uzdevumus, kas atspoguļojas prakses atskaitē un arī izstrādātā maģistra darbā un tiek novērtētas to aizstāvēšanas procesā. Tiek attīstītas darba iemaņas, balstot tās uz konkrētiem tautsaimniecības, nozares vai uzņēmuma datiem, kur rezultāts tiek vērtēts, aizstāvot prakses atskaiti. Prakses rezultātā tiek attīstīta prasme pierādīt aplūkojamās problēmas nozīmi, kā arī izstrādāt un parādīt tās

atrisināšanas ceļus, kopumā ņemot vērā darba aizsardzības, ekonomiskās, sociālās un ekoloģiskās intereses. Šī prasme ir ļoti nepieciešama kvalitatīva maģistra darba izstrādei un kopumā tā tiek novērtēta pie gala pārbaudījuma. Prakses gala atzīme ir komplekss vērtējums un sastāv no: prakses norises vērtējuma, ko veido prakses vadītāja atsauksme; prakses atskaides vērtējuma, ko veido prakses koordinators vērtējums; prakses aizstāvēšanas vērtējuma, ko veido prakses vērtēšanas komisija.

Prakses mērķu un uzdevumu noteikšanā, kā arī prakses izvērtējumā piedalās gan darba devēji, ar kuriem ir noslēgts prakses līgums, gan arī nozares profesionāļi, kuriem ir nenovērtējama pieredze, gan institūta mācībspēki. Prakses mērķi studējošais sasniedz, pamatojoties uz iegūtajām zināšanām, prasmēm un kompetenci. To apliecina arī visu gadu prakšu vērtējumi (skat. Attēlu zemāk “% no kopējā aizstāvēto prakšu skaita”), kur 29% ir novērtēti ar 7 ballēm, 26% ar 8 ballēm, 18% ar 9 ballēm, 16% ar 6 ballēm, 7% ar 10 ballēm, 3% ar 5 ballēm un 1% ar 4 ballēm. Līdz ar to var secināt, ka kopsummā 80% no visām praksēm ir novērtētas ar “labi”, “ļoti labi”, “teicami” un “izcili”, kas liecina par to, ka darba devēji un prakses vadītāji uzņēmumos ir apmierināti, ka studentu apgūtās zināšanas un prasmes atbilst profesijas standartā noteiktām profesionālās darbības prasībām.

Profesionālā maģistra studiju programma “Darba aizsardzība” struktūra un citi formālie nosacījumi atbilst valsts normatīvajos aktos un RTU Senāta lēmumos noteiktajām prasībām. Studiju rezultātā students iegūst zināšanas un nepieciešamo profesionālo kompetenci, kas atbilst 7.līmeņa profesionālajai kvalifikācijai “Darba aizsardzības vecākais speciālists” (atbilstoši MK noteikumu Nr.723 10. punktam studiju programmas absolvents ir pielīdzināms kompetentam speciālistam) un veido noteiktu kultūras un inteliģences pakāpi, kā arī ļauj sākt specialitātei atbilstošu profesionālo darbību. Studiju materiāls par prakses organizēšanu un Augstskolas darbību reglamentējošie normatīvie dokumenti ir pieejami pie programmas administrācijas un ORTUS sistēmā.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

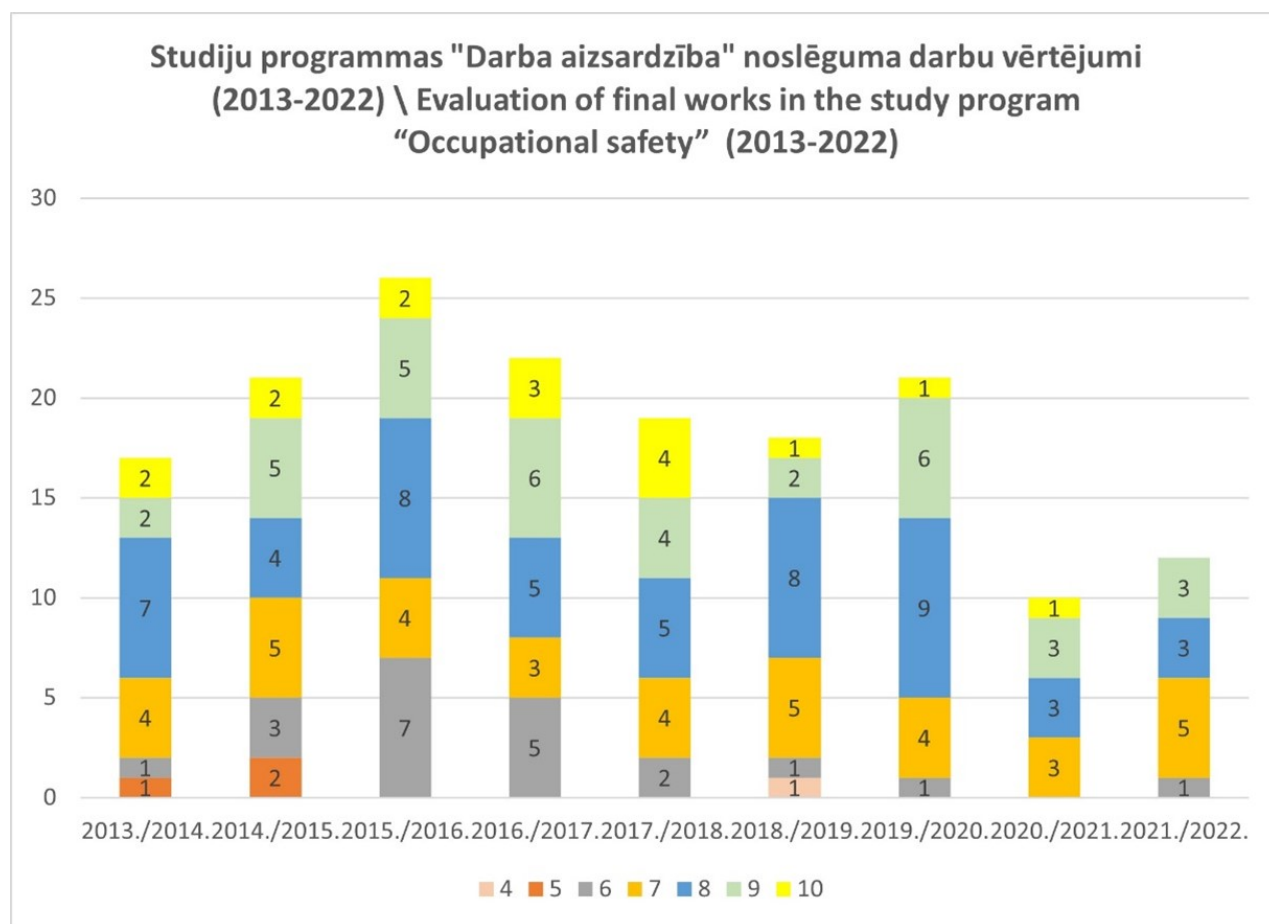
Studiju programma “Darba aizsardzība” sagatavo vecākos darba aizsardzības speciālistus. Studenti šajā programmā tiek imatrikulēti pēc profesionālā bakalaura grāda darba aizsardzībā un drošībā, vai tam pielīdzināmas izglītības; vai profesionālā bakalaura grāda vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināmas izglītības, un vismaz viena gada profesionālās pieredzes ar darba aizsardzību saistītā jomā, vai akadēmiskā bakalaura grāda vides zinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, sabiedrības veselībā, vadības zinātnē, tiesību zinātnē, fizikālajās zinātnēs, dzīvās dabas zinātnēs, vai tam pielīdzināmas izglītības, un vismaz divu gadu profesionālās pieredzes ar darba aizsardzību saistītā jomā. Tas nozīmē, ka studentiem bieži vien jau ir iepriekšējas zināšanas un darba pieredze nozarē, jo paralēli studijām viņi jau strādā.

Studējošie maģistra darba tēmas formulē un saturiski izstrādā atbilstoši iegūstamajai kvalifikācijai,

tas nozīmē, ka tiek rakstīts par dažādiem darba aizsardzības jautājumiem, to pilnveidošanu, kas obligāti tiek pamatota praktiskajā daļā ar pamatotiem priekšlikumiem. Maģistra darbos tiek norādīta temata aktualitāte un analizēta pētāmā nozare.

Programmas noslēgumā studentiem jāizstrādā maģistra darbs, kas veltīts aktuālām problēmām darba aizsardzībā. Maģistra darbs tiek publiski aizstāvēts Valsts pārbaudījumu komisijā. Komisija darbojas saskaņā ar augstskolas Senāta apstiprinātu nolikumu, tās sastāvā atbilstoši prasībām tiek iekļauti augsti kvalificēti speciālisti. Piedaloties noslēguma darbu aizstāvēšanas komisijās, nozares pārstāvji var izteikt savus priekšlikumus par tuvākajā nākotnē vēlamajiem studentu pētījumu tematiem, kas ir aktuāli darba tirgū. Šie priekšlikumi tiek ņemti vērā un noslēguma darbu tematika tiek izstrādāta atbilstoši darba tirgus un nozares aktualitātēm. Tas tiek pozitīvi novērtēts no darba devēju puses un nereti studenti tiek uzaicināti piedalīties darba devēju organizētajos projektos vai tiek piedāvāti amati komercstruktūrās vai valsts struktūrās.

Valsts un gala pārbaudījumu formas paredz atbilstošas zinātnes nozares teorijā balstītas profesionālās kompetences apliecināšanu.

Veicot analīzi pa visiem studiju gadiem, var secināt, ka vērtējums 10 (izcili) ir bijis 9,63 % no visiem absolventiem. Vērtējums 9 (teicami) ir bijis 21,68% absolventu, bet vērtējums 8 (ļoti labi) ir 31,32 %, 7(labi) – 22,28%, vērtējums 6(labi) – 12,65%, vērtējums 5 (viduvēji) -1,8% un vērtējums 4 (gandrīz viduvēji) tikai 0,6% no visa absolventu skaita pārskata periodā.

Aplūkojot noslēguma darbu vērtējumu, var secināt, ka vidējā atzīme pa gadiem ir: 2013./2014. studiju gadā - 7,8 balles, 2014./2015. studiju gadā - 7,6 balles, 2015./2016.-7,7 balles, 2016./2017.- 8 balles, 2017./2018.- 8,2 balles, 2018./2019.- 7,7 balles, 2019./2020. - 8 balles, 2020./2021. - 8,2 balles un 2021./2022. - 7,7 balles.

Apkopotie dati par vērtējumu liecina, ka maģistra darbi tiek izstrādāti kvalitatīvi un atbilstoši

profesionālās darbības aktualitātēm.

Labākie programmas studentu maģistra darbi tiek izstrādāti sadarbībā ar izcilākajiem nozares uzņēmumiem vai valsts iestādēm, kuros students ir veicis praksi vai strādā. Labākie noslīguma darbi ir izstrādāti par tādiem tematiem kā:

- “Darba aizsardzības sistēmas pilnveide un krievvalodīgi runājošo ārvalstu viesstrādnieku integrācija darba aizsardzības vidē Latvijā” (2022)
- “LEAN sistēmas pieejas ieviešana metālapstrādes uzņēmumā remontatslēdznieka darba vidē” (2022)
- “Darba vides psihoemocionālo risku samazināšanas risinājumi, veicot attālināto darbu” (2022)
- “Maiņu rotācijas ietekmes samazināšana uz darbinieku veselību un darbaspējām ražošanas uzņēmumos Latvijā” (2021)
- “Darba aizsardzības apstākļu uzlabošana ugunsgrēkos un glābšanas darbos, pielietojot motorzāģus un ķēdes zāģus” (2020);
- “Darba vides risku samazināšana, veicot augstsprieguma līniju montāžu un izbūvi” (2019);
- “Darba aizsardzības sistēmas pilnveide un jaunās nodarbinātības formas” (2018);
- “Darba aizsardzības uzraudzības sistēmas pilnveide daudzdzīvokļu ēku būvniecībā” (2018);
- “Akrilskābes nitrila (ASN) riska novērtējums un to ietekmes mazināšanas iespējas” (2018);
- “Darba apstākļu pilnveide ugunsdzēsības darbos elpošanai nepiemērotā vidē” (2018);
- “Ar darbu saistītie muskuļu, skeleta un saistaudu sistēmas veselības riski nodarbinātajiem VAS „Latvijas dzelzceļš” Ceļu distancē un iespējamie risinājumi” (2017);
- “Psihosociālie riski ugunsdzēsēja glābēja darbā, to samazināšanas pasākumi” (2017);
- “Darba aizsardzības pasākumu izmaksu normēšanas iespējas un risinājumi būvniecības nozarē” (2017);
- “Riski industriālajā alpīnismā un darba drošības sistēmas pilnveidošanā” (2016);
- “Jonizējošā starojuma ietekme uz transportlīdzekļa vadītāja veselību un tā riska mazināšana” (2016);
- “Ar bīstamu iekārtu ekspluatāciju saistītā personāla apmācību normatīvo aktu regulējums un tā pilnveidošana” (2015);
- “Elektromagnētiskie lauki kā darba vides riska faktors un to mazināšanas iespējas” (2015);
- “Darba vides risku samazināšana gabalkravu pārkraušanā ostās” (2014);
- “Kokmateriālu uguns aizsardzības līdzekļu efektivitāte, analīze un pilnveidošana” (2014).

No 2013.gada līdz 2022.gadam studiju programmu ir absolvējuši 166 studenti un noslīguma darbu vidējā atzīme ir 7,9 balles.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Informācija par studiju programmas realizēšanā pieejamajiem vispārējiem RTU resursiem un

nodrošinājumu aprakstīta II daļas 3.nodaļas 2.3.1. -2.3.3. punktos. Papildus minētajiem resursiem studiju programmas realizēšanā tiek izmantoti tai nepieciešamie specifiskie resursi un nodrošinājums.

Programmas realizēšanā tiek izmantotas 2 mācību laboratorijas ar mācību iekārtām (ugunsdrošības laboratorija un darba aizsardzības laboratorija, kuras nepārtraukti tiek papildinātas un pilnveidotas). Darba aizsardzības mācību laboratorijās notiek pētnieciskie darbi par darba vides mērījumiem, kas tiek izmantota praktiskajā darbībā un maģistra darbu rakstīšanā. Lai uzlabotu studentu praktiskās zināšanas un prasmes, ir iegādātas sekojošas mobilās iekārtas:

- daudzparametru mērīšanas aparāts "4 in 1", kas veic četrus parametru mērījumus - gaismas, trokšņa, temperatūras un mitruma;
- vibrācijas mērītājs VT-2700;
- radiofrekvenču mērierīce RF/EMF Strenght meter 480836, kas ir piemērots EML mērījumiem mobilajiem tālruniem, mobilo sakaru bāzes stacijām un mikroviļņu noplūdēm;
- kombinētā mēriekārta Megger MTF-1835, kas ir paredzēta izolācijas pretestības un cilpas fāzes, kā arī 0 (nulle) mērījumiem;
- mācību elektroinstalācijas demonstratīvais stends METER MA2067, kas ir unikāls, jo ar to ir iespējams veikt laboratorijas darbus par aizsargzemējuma iekārtas pārbaudes mērījumiem, zemes īpatnējās pretestības mērījumiem, zibensaizsardzības zemējuma iekārtas pārbaudes mērījumiem, elektroiekārtu izolācijas pretestības mērījumiem, elektroiekārtas cilpas fāze-nulle pilnās pretestības un īsslēguma strāvas mērījumiem ķēdes posmos un pieļaujamo aprēķināto atbilstošo elektrisko ķēžu aizsardzības ar esošajiem drošinātājiem vai automātiem nodrošināšanu, deviņpadsmit dažādu īsslēgumu veidu noteikšanu elektrotīklos;
- Mācību Automātiskās ugunsgrēka atklāšanas, dzēšanas un trauksmes signalizācijas iekārta, ar kuras palīdzību iespējams nodrošināt apmācību par automātisko ugunsgrēka atklāšanas, dzēšanas un trauksmes signalizāciju uzbūvi, darbību un projektēšanu;
- Gāzu analizators Impact Pro, kas ir pārnēsājama gāzu analizators, spēj vienlaikus kontrolēt un uzrādīt līdz četrām gāzēm.

Šīs un vēl citas iekārtas ļauj studentiem tās izmantot ārpus RTU savos pētījumos, lai veiktu maģistra darba izstrādei nepieciešamos indikatīvos darba vides mērījumus.

Mācību laboratorijas izveide uz DCAI katedras bāzes ir ļāvusi būtiski modernizēt mācību procesu, kā arī devusi iespēju izveidot daudz efektīvāku studentu sagatavošanas sistēmu mūsdienīgu darba aizsardzības speciālistu sagatavošanā.

Nemot vērā, ka šī ir profesionālā studiju programma, tās specifika paredz dažādu normatīvo aktu un standartu izmantošanu studiju procesā. Līdz ar to lielu daļu no obligātās un papildliteratūras veido darbs ar normatīvajiem aktiem un standartiem, kuri ir brīvi pieejami tiešsaistē gan portālā www.likumi.lv, gan citur. Papildus tam RTU zinātniskajā bibliotēkā ir pieejams pietiekami plašs, studiju programmai "Darba aizsardzība" atbilstošs grāmatu u.c. informatīvo resursu klāsts:

1. Boyle, Tony Health and safety : risk management / Tony Boyle. 4th edition. Abingdon, Oxon ; New York, NY : Routledge, 2018. xii, 518 lpp. : ilustrācijas ; 25 cm ISBN 9781138195240 (brošēts).
2. Civilā aizsardzība : laboratorijas darbi / [sastādīja Vladimirs Jemeljanovs, Jeļena Sulojeva ; recenzenti Jānis Leviņš, Valentīna Urbāne; redaktore Anita Vēciņa ; vāka dizains Jekaterina Ribajeva] ; Rīgas Tehniskā universitāte. Inženierekonomikas un vadības fakultāte. Darbs un civilās aizsardzības institūts. - Rīga : RTU Izdevniecība, 2014 - 21 lpp
3. Darba aizsardzības speciālista rokasgrāmata. 1. grāmata, Darba aizsardzības sistēma, darba vides riska faktori / Jānis Saulītis, Jānis Leviņš ; Eduarda Groševa zīmējumi, grāmatas un vāka dizains ; redaktors Guntis Kalns. Rīga : Zvaigzne ABC, [2022] 272 lpp. : ilustrācijas, shēmas,

tabulas ; 25 cm ISBN 9789934312328 (iesiets)

4. Darba drošība., Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība © Labklājības ministrija, 2010, 280.lpp., Pieejams: http://stradavesels.lv/Uploads/2014/02/12/Darba_drosiba.pdf
5. Darba tiesības / Velga Slaidiņa, Ilze Skultāne ; vāka dizains: Aigars Truhins. papildinātais un pārstrādātais izdevums. Rīga : Zvaigzne ABC, [2023] 288 lpp. ; 22 cm ISBN 9789934070228 (iesiets).
6. Eglīte, Maija, Darba medicīna / Maija Eglīte ; zinātniskā redaktore Janīna Danusēviča ; recenzenti: Mārīte Ārija Baķe, Rudīte Dumbere, Tatjana Farbtuha. Rīga : Rīgas Stradiņa universitāte 1 tiešsaistes resurss (856 lapas) : ilustrācijas, tabulas ; 15,18 MB
7. Goetsch, David L. Occupational Safety and Health for Technologists, Engineers, and Managers / David L. Goetsch. Eighth, Global edition. New York ; Boston : Pearson, 2015. xxii, 692 lpp. : ilustrācijas ; 29 cm ISBN 9781292061993 (iesiets).
8. Hughes, P., Ferrett, E. Introduction to health and safety at work: for the NEBOSH national general certificate in occupational health and safety / 6th edition. Abingdon; Oxon; New York, NY: Routledge, xxviii, 2016, 647 p.
9. Kaļķis, Valdis, Arodveselība un riski darbā / Valdis Kaļķis, Ženija Roja, Henrijs Kaļķis ; [zinātniskie recenzenti: Andris Freivalds, Jānis Zaļkalns, Jānis Dundurs ; literārais redaktors.
10. Kristapsone, Silvija, Zinātniskā pētniecība studiju procesā / Silvija Kristapsone. , aktualizētais izdevums. Rīga : Biznesa augstskola "Turība", 2014 350 lpp. : il., diagr., tab. ; 20 cm. Uzņēmējdarbības bibliotēka ; 68 . ISBN 9789984828909 (brošēts).
11. Kusiņš, Juris Civilā aizsardzība : mācību līdzeklis / Juris Kusiņš, Gunta Kļava. [Mārupe] : Drukātava, c2011. 377 lpp. : il., tab., veidlapas ; 21 cm. ISBN 9789984853314
12. Lan Frasen, Rokasgrāmata Direktīvas 2006/4 par mašīnām piemērošanā (2010 ,EK), pieejama: file:///C:/Users/user/Downloads/guide-appl-2006-42-ec-2nd-201006_lv%20(1).pdf
13. Occupational and environmental safety and health / editors: Pedro M. Arezes [un vēl 8 redaktori]. Cham : Springer, 2019. xvi, 805 lpp. : ilustrācijas ; 24 cm. Studies in systems, decision and control ; vol. 202 . ISBN 9783030147297
14. Roja, Ženija, Cilvēkfaktors un ergonomika darbā : zinātniskā monogrāfija / Ženija Roja un Henrijs Kaļķis ; zinātniskie recenzenti: Andris Freivalds, Jānis Zaļkalns, Jānis Dundurs ; literārā redaktore Sarma Cire ; vāka māksliniece Ieva Parramore. Rīga : Latvijas Ergonomikas biedrība, 2020. 294 lpp. : ilustrācijas, shēmas, tabulas ; 26 cm ISBN 9789934231209 (iesiets).
15. Urbāne, Valentīna, Bīstamo vielu pielietošanas drošība / Valentīna Urbāne, Skaidrīte Lavendele. izd. Rīga : RTU Izdevniecība, 2008. 199, [1] lpp. ISBN 9789984324821
16. Valtere, Sarma, Vides vadība un energopārvaldība : zinātniskā monogrāfija / Sarma Valtere, Silvija Nora Kalniņš, Dagnija Blumberga ; recenzenti: Ritvars Sudārs, Māris Kļaviņš ; Rīgas Tehniskā universitāte. Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūts. Rīga : RTU Izdevniecība, c2014. 288 lpp. : il., diagr., tab. ; 24 cm. ISBN 9789934105661

Studentu rīcībā ir arī DCAI metodiskais kabinets, kur var iepazīties ar statistikas materiāliem, grāmatām, konferenču materiāliem, studiju kursu metodiskajiem norādījumiem u.tml. Ir veiktas investīcijas informācijas tehnoloģiju nodrošinājuma attīstībā un pilnveidošanā. Katram mācībspēkam ir darba vieta, kura ir aprīkota ar datoru, kas pieslēgts internetam, pēc nepieciešamības darbiniekiem tiek izsniegti arī portatīvie datori. Nepārtraukti tiek uzlabots arī auditoriju aprīkojums. Tā, piemēram, 2022.gadā 09. auditorija tika aprīkota ar interaktīvo tāfeli Samsung Flip 3 Display WM85A ar skārienjūtīgu displeju, kura nodrošina vienlaicīgu rakstīšanas un zīmēšanas iespēju līdz 4 cilvēkiem. Par to, ka auditorijas ir atbilstoši aprīkotas, liecina arī studentu sniegtās atbildes anketās.

Līdz ar to kopumā studiju programmas resursi un nodrošinājums ir atbilstošs studiju programmas vajadzībām. Pozitīvi vērtējams darbs pie mācību laboratoriju nepārtrauktas labiekārtošanas un

aprikošanas.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Informācija par finanšu līdzekļu sadales principiem un metodiku ir sniegta ziņojuma 2.3.1. sadaļā.

Informācija par finansējuma sadalījumu starp izmaksu pozīcijām dota pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā "Finansējuma sadalījums starp izmaksu pozīcijām". Informācija par izmaksām uz 1 studentu dota pielikumā "Finansējums pa izmaksu pozīcijām laika periodā no 2013.-2022.gadam". Informācija par minimālo nepieciešamo studējošo skaitu programmā dota pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā "Par_minimālo_studējošo_skaitu_studiju_programmās".

Profesionālā maģistra studiju programma "Darba aizsardzība" tiek īstenota tikai kā maksas programma. Programmas finansējuma avots ir fizisko personu maksa par mācībām. Studējošie var izmantot studiju un studējošo kredītus Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Profesionālās maģistra studiju programmas nepilna laika studijās fizisko personu studiju maksa laikā no 2014./2015. studiju gada līdz 2018/2019. studiju gadam bija 1650 eiro, bet kopš 2019/2020. studiju gada un līdz šim brīdim ir 1750 eiro. Pārskata periodā pilna laika studijās studējošie nepieteicās, tāpēc studiju maksa nav noteikta.

Var secināt, ka mācību maksas finansējuma apjomam pārskata periodā ir tendence samazināties, ko var izskaidrot ar ekonomisko un demogrāfisko situāciju valstī. Izmaksas uz 1 studentu pārskata periodā ir pieaugušas, kas ir izskaidrojams ar infrastruktūras uzlabošanu, kā arī kopējo RTU izmaksu pieaugumu, ņemot vērā objektīvus iemeslus (komunālie maksājumi, ēku uzturēšana utt.).

Pieejamais finansējums nodrošina studiju programmas īstenošanu, kā arī tiek izmantots tās attīstībai. Katru gadu tiek piešķirti līdzekļi literatūras iegādei bibliotēkā, ar studiju procesu saistīto informācijas sistēmu attīstībai un uzturēšanai, tiek uzlabota studiju materiāli tehniskā bāze (skat.3.3.1. sadaļu), kā arī kļūst iespējams iesaistīt studiju procesā augsti kvalificētus speciālistus kā vieslektorus. Sākoties ārkārtas situācijai, mācību process tika nodrošināts attālināti, galvenokārt izmantojot MS Teams, Zoom, WebEx platformas. RTU nodrošināja visiem mācībbspēkiem iespējas tās izmantot, iegādājoties pilnas licenču paketes.

Finansējuma procentuālais sadalījumu starp noteiktajām izmaksu pozīcijām atbilst studiju programmas īstenošanas prasībām. Ņemot vērā to, ka studiju process ir dinamisks RTU finanšu

vadības sistēmas mehānisms dod iespēju, atbilstoši reālajai situācijai, saskaņā ar LR tiesību reglamentējošiem aktiem un RTU noteikto kārtību studiju programmas finansējuma robežās mainīt tā sadalījumu starp izmaksu pozīcijām.

Profesionālā maģistra studiju programma “Darba aizsardzība” tiek īstenota valsts (latviešu) valodā kā nepilna laika studijas.

Pilna un nepilna laika studijās vietējiem studējošiem valsts (latviešu) valodā, t.sk. maģistra līmeņu studijās (t. sk. profesionālajās studiju programmās), lai **nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti, minimālais studējošo skaits programmā ir 15 studenti.**

Studējošo skaits **pilnībā nodrošina studiju programmas rentabilitāti**, ņemot vērā noteikto minimālo rentablo studējošo skaitu studiju programmā -15 studējošie un vidējo studējošo skaitu studiju gadā pārskata periodā – 38 studējošie.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Lai nodrošinātu studiju programmas satura kvalitāti un absolventu konkurētspēju darba tirgū, programmas realizēšanā iesaistītie mācībspēki regulāri papildina savas profesionālās un akadēmiskās zināšanas gan dažāda veida semināros, gan valsts un starptautiska mēroga konferencēs, gan zinātniskajā un pētnieciskajā darbā (skat. pielikumu “Pielikums_zinatne_Darbinieku sasniegumi”), gan iesaistoties dažādos projektos un līgumdarbu izpildē. Informācija par studiju programmā iesaistītajiem pasniedzējiem un viņu atbilstību docētajiem kursiem atspoguļota pielikumā “Pamatinformācija par studiju programmas īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem”.

Pārskata periodā studiju programmas realizēšanā iesaistītie vēlētie akadēmiskie mācībspēki kopsummā ir piedalījušies vairākās akadēmiskajās konferencēs un semināros. Tāpat ir piedalījušies 59 zinātniskajās konferencēs un uzstājušies ar ziņojumiem (prezentācijām) 87 starptautiskās zinātniskās konferencēs. Mācībspēki ir publicējuši 275 rakstus starptautiskos zinātniskos izdevumos un konferenču rakstu krājumos, bijuši 33 mobilitātes braucienos. Profesionālās pilnveides un mācību semināros (t.sk. hospitēšana) kopsummā pavadītas 3300 akadēmiskās stundas un vadījuši 182 noslēguma darbus.

Mācībspēku atlase ir saistīta ar viņu zinātniskā un pedagoģiskā darba pieredzi, zinātniskās pētniecības jomām un sasniegtajiem rezultātiem, ievērojot studiju programmas un studiju kursu specifiku.

Institūta un studiju programmas direktoram profesoram Jānim Ieviņam ir ekonomikas doktora zinātniskais grāds. Viņš veic zinātniski pētniecisko darbu, piedalās starptautiskajās konferencēs, semināros,ursos. Ir daudzu publikāciju autors par tēmām – darba vides kvalitāti ietekmējošie faktori, katastrofu vadīšanas mūsdienu tendences, darba aizsardzības problēmas,

inovācijas būvniecības atkritumu apsaimniekošanā u.c. Kā Latvijas Zinātnes padomes eksperts darbojas Dabaszinātnes nozarē – Zemes zinātnes, fiziskā ģeogrāfija un vides zinātnes. Jānis Ieviņš ir Latvijas Darba devēju konfederācijas komisijas loceklis. Ir 4 promocijas darbu vadītājs. Pārskata periodā gan kā vadītājs, gan kā izpildītājs darbojies starptautiskos projektos un nacionālo pētījumu projektos. Ir RTU Senāta, Akadēmiskās sapulces un Vides zinātnes profesoru padomes loceklis. Nepārtraukti zināšanas papildina dažādos mācību kursus un semināros. Iegūtās zināšanas noder kursu “Darba aizsardzības pamati”, “Tehnogēnās vides drošības organizāciju darbības pamati”, “Darba vides risku novērtēšanas metodes” un citu izstrādē un vadīšanā.

Profesoram Vladimiram Jemeljanovam ir inženierzinātņu doktora grāds. Ir daudzu zinātnisko publikāciju autors par darba drošības, risku vadības un ugunsdrošības tēmām. Ir eksperts Latvijas elektroenerģētikas un energobūvnieku asociācijā. Pārskata periodā gan kā vadītājs, gan kā izpildītājs darbojies 6 starptautiskos projektos un 5 nacionālo pētījumu projektos. Aktīvi darbojas dažādās organizācijās un komisijās. Kā piemērus var minēt Latvijas Ugunsdzēsības asociāciju, Latvijas Elektroenerģētikas un energobūvnieku asociācija, Latvijas Būvinženieru savienība, LATAK (Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs), International Academy of Ecology and Life Protection Sciences u.c. Vladimirs Jemeljanovs ir RTU Satversmes sapulces loceklis. Ir 4 promocijas darbu vadītājs. Regulāri piedalās starptautiskajās un nacionālajās metodiskajās konferencēs, apgūst dažādas mācību metodes un to piemērotību dažādām studiju vajadzībām.

Docents Mihails Urbans ir ieguvis profesionālā maģistra grādu darba aizsardzībā un doktora grādu vadībzinātnē. Promocijas darba nosaukums “Ekonomisko un vides zaudējumu novērtēšanas metodoloģija paaugstinātas bīstamības objektos”. Viņš veic zinātniski pētniecisko darbu, piedalās starptautiskajās konferencēs, semināros,ursos. Ir piedalījies starptautiskā projektā “Vienota vides risku pārvaldības plāna izstrāde Jelgavas un Šauļu pilsētām”. Šī projekta ietvaros veica tehnogēno risku novērtēšanu. Pētījumos iegūtie rezultāti palīdz studiju kursu “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un samazināšana”, “Objektu risku novērtēšana” un “Ārkārtējo situāciju vadība un modelēšana” un citu izstrādē un vadīšanā.

Lektore Inese Vilcāne ir ieguvusi profesionālo maģistra grādu darba aizsardzībā un šobrīd turpina studijas doktorantūrā. Viņa darbojas kā nozares eksperts darba aizsardzībā Valsts satura un izglītības centrā un kā nozares eksperts darba aizsardzībā Izglītības kvalitātes valsts dienestā, ir Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociācijas valdes locekle un Latvijas Ergonomikas biedrības biedrs. Pārskata periodā viņa ir piedalījusies vairākās zinātniskajās konferencēs un publicējusi vairākus rakstus starptautiskos zinātniskos izdevumos un konferenču rakstu krājumos (tostarp WoS un Scopus). Ilggadējā darba pieredzē uzkrātās profesionālās zināšanas lieti noder gan zinātnisko rakstu izstrādē un publicēšanā, gan studiju kursu “Darba vides risku novērtēšanas metodes” un “Darba aizsardzība un drošība” izstrādē un noslēguma darbu vadīšanā.

Docentam (praktiskajam) Jānim Bērziņam ir inženierzinātņu maģistra grāds. Viņš ir vairāk kā 10 gadus bijis Valsts darba inspekcijas direktors, bijis Rūpnieciskā kompleksa darba tehniskās inspekcijas vadītājs Galvenajā tehniskās uzraudzības pārvaldē, strādājis kā Darba tehniskais inspektors un darba aizsardzības nodaļas vadītājs Latvijas republikāniskajā arodbiedrību padomē. Jau vairāk kā 18 gadus viņš ir Latvijas darba aizsardzības speciālistu asociācijas valdes loceklis. Kā eksperts ir darbojies Augstākās izglītības Kvalitātes novērtēšanas centrā. Savā 17 gadus ilajā pedagoģiskajā darbā ir izstrādājis un vadījis vairāk kā 10 studiju kursus, kā arī vadījis vairākus desmitus noslēguma darbu. Ir piedalījies vairākās akadēmiskajās un zinātniskajās konferencēs, uzstājies tajās ar ziņojumiem un publicējis vairākus zinātniskos rakstus.

Asociētā profesore Valentīna Urbāne ir pasniedzēja ar vairāk nekā 35 gadu pedagoģisko darbu pieredzi. Dalība zinātniskajās konferencēs un publikāciju sagatavošanā palīdz nodrošināt studiju satura aktualitāti, sekot līdzi jaunākajām darba aizsardzības sistēmas pilnveidošanas tendencēm

dažādās rūpniecības nozarēs. Iegūtais doktora grāds ķīmijā nodrošina zināšanas tādu studiju kursu izstrādē un vadīšanā kā “Darba un apkārtējās vides aizsardzība”, “Darba aizsardzības pamati”, “Rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana”, “Bīstamo vielu pielietošanas drošība” un citos. Viņas zināšanas palīdz studentiem orientēties darba aizsardzības pamatnostādņēs, strādājot ar bīstamām vielām, veikt risku novērtēšanu un strādāt ar metodēm risku novērtēšanā, kā arī prognozēt iespējamo bīstamību jaunai vielai.

Studiju programmā iesaistītie mācībspēki aktīvi izmanto starptautiskās sadarbības un mobilitātes programmas, tostarp Erasmus+ programmas ietvaros (skat. II daļas pielikumus “Izejošā mobilitāte Erasmus mācībspēki/Outgoing mobility Erasmus Staff” un pielikumu “Izejošā mobilitāte mācībspēki CITS/Outgoing mobility Staff OTHER”). Starptautiskās sadarbības un mobilitātes ietvaros gūtās jaunākās atziņas un praktiskā pieredze tiek izmantota, lai aktualizētu un pilnveidotu mācībspēku docētos studiju kursus un veiksmīgāk sasniegtu studiju programmas izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Studiju programmas mācībspēku iesaiste dažāda veida projektos un cita veida sadarbība ar ārzemju partneriem un izglītības iestādēm (skat. pielikumu “Mācībspēku biogrāfijas”) ļauj piesaistīt studiju programmai gan ārzemju vieslektorus, gan veikt praktiskas starptautiskas intensīvās apmācības programmas studentiem, kurās līdzdarbojas un dalās ar savu praktisko pieredzi un zināšanām arī jomas pārstāvji un eksperti no citām valstīm. Tāpat šāda veida sadarbība arī veicina programmas studentu mobilitāti un iespēju apgūt jaunas zināšanas apmaiņas programmu ietvaros vai iziet praksi ārzemēs. Mobilitātes laikā mācībspēki bieži vien iepazīstas ar jaunām mācību metodēm un paņēmieniem, kurus pēc tam integrē studiju procesā. Savukārt studējošie šo apmaiņas braucienu un apmācību rezultātā iegūtās zināšanas integrē savos kopā ar mācībspēkiem izstrādātajos zinātniskajos rakstos un prezentē tos konferencēs. Tas ļauj studentiem attīstīt zinātniski - pētnieciskā darba prasmes un kompetences.

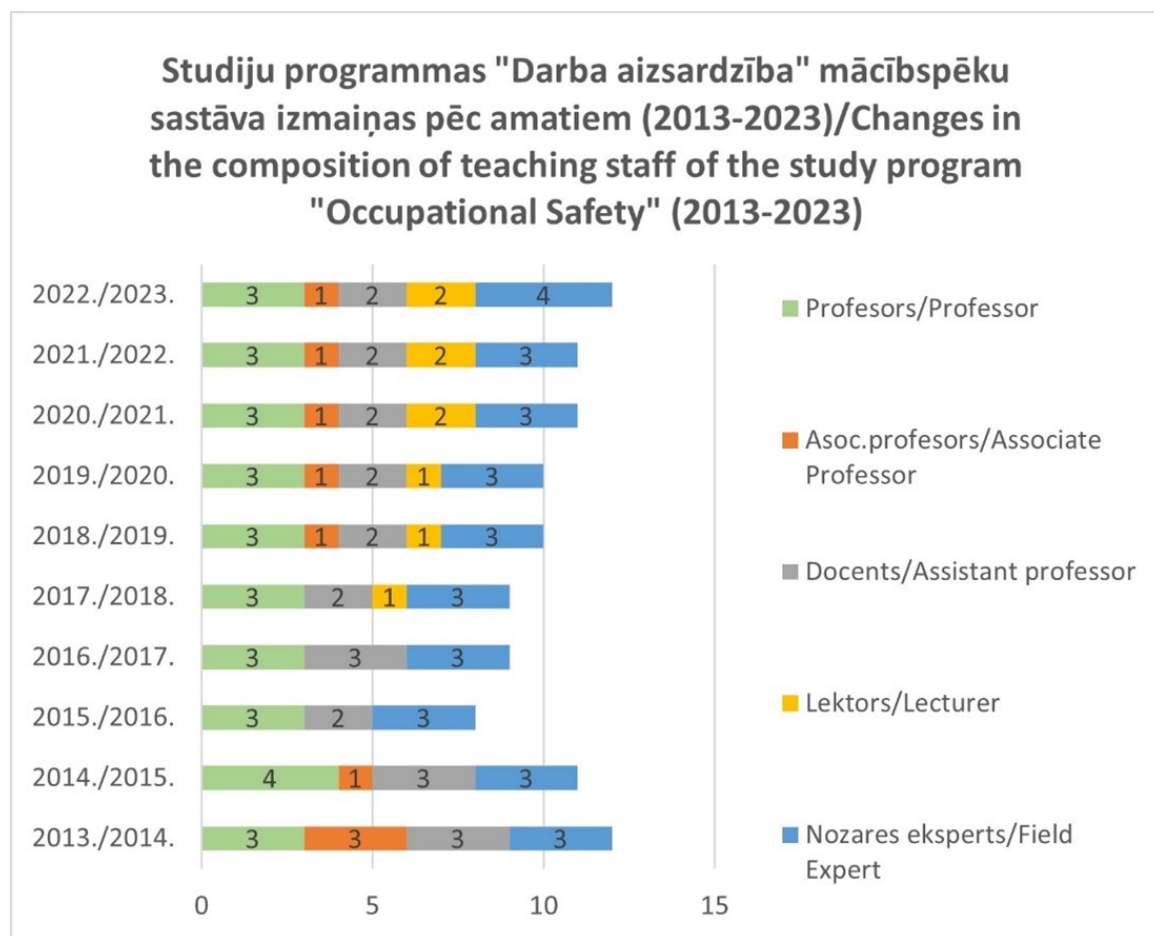
Tā kā programmas mācībspēki ir ar lielu praktisko pieredzi un darbojas kā eksperti ne vien Latvijas Zinātņu akadēmijā, bet arī dažādās jomu pārstāvošās organizācijās, tad nepieciešamības gadījumā viņi tiek pieaicināti kā kompetentie izpildītāji dažādos ar jomu saistītos līgumdarbos. Šo līgumdarbu ietvaros gūtās zināšanas mācībspēki integrē zinātniskajos rakstos, ko pēc tam studenti var izmantot kā informācijas avotus par aktualitātēm attiecīgajā nozarē. Mācībspēku kā ekspertu darbība izpaužas arī dažādu darba grupu, kuras izstrādā attiecīgās jomas normatīvos aktus un standartus, darbībā. Tas ļauj mācībspēkiem sniegt aktuālu un kvalitatīvu informāciju par normatīvo bāzi, balstoties kurā studentiem nākotnē būs jāveic sava profesionālā darbība.

Kopumā var secināt, ka studiju programmas realizēšanā iesaistīto mācībspēku kompetence, zināšanas un praktiskā darba pieredze ļauj sasniegt studiju programmas izvirzītos mērķus, veiksmīgi realizēt veicamos uzdevumus un nodrošināt programmai izvirzīto sasniedzamo rezultātu veiksmīgu sasniegšanu.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Programmas realizēšanā piedalās gan akadēmiskie mācībspēki, gan augsti kvalificēti nozares speciālisti. Studentu aptaujas liecina, ka viņi augstu novērtē nozares ekspertu iesaisti studiju procesā. Informācija par mācībspēkiem parādīta pielikumā 2.3. daļas pielikumā “*Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem*”.

Zemāk esošajā attēlā parādīta informācija par studiju programmas īstenošanā iesaistīto vēlēto mācībspēku izmaiņām pēc ieņemamā amata.

Ir redzams, ka profesoru skaits ir nemainīgs – kopš 2013./2014. studiju gada programmā piedalās trīs profesori (izņemot 2014./2015. studiju gadu, kad tādu bija četri), bet asociēto profesoru skaits ir samazinājies - 2013./2014. studiju gadā bija trīs, bet jau 2014./2015. bija tikai viens. Pēc tam nākamajos trīs gados studiju programmā nav neviena asociētā profesora, bet kopš 2018./2019. studiju gada visus turpmākos gadus atkal ir tikai viens asociētais profesors. Docentu skaits ir pārsvarā nemainīgs – divi docenti (izņemot 2013./2014., 2014./2015. un 2016./2017. studiju gadu, kad docentu bija trīs). Laika posmā no 2013./2014. līdz 2017./2018. studiju gadam studiju programmas realizēšanā nav bijis iesaistīts neviens lektors, bet no 2017./2018. līdz 2020./2021. studiju gadam tāds bija viens, bet pēdējos divus studiju gadus - jau divi. Tāpat jāatzīmē, ka kopš 2013./2014. studiju gada studiju programmā ir trīs Latvijas Zinātņu padomes nozaru eksperti. Akadēmiskā personāla izmaiņas galvenokārt saistītas ar to, ka studiju programmā tika veiktas saturiskas izmaiņas, lai to uzlabotu un mainījās arī iesaistītā akadēmiskā personāla sastāvs. Daļēji izmaiņas mācībspēku sastāvā izraisīja arī tas, ka atsevišķos gadījumos mācībspēki pārtrauca darba tiesiskās attiecības vai mācībspēka nāves dēļ. Tādējādi bija nepieciešams veikt izmaiņas mācībspēku sastāvā, bet veikto izmaiņu rezultātā vienalga tiek nodrošināts, ka programmas realizēšanā iesaistās dažādi mācībspēki un studenti iegūst daudzpusīgu informāciju par nozarē esošo situāciju gan no teorētiskā, gan no praktiskā aspekta. Mācībspēku sastāva izmaiņu procesā tiek domāts arī par akadēmiskā personāl paaudžu maiņu, cenšoties no studiju programmas beidzējiem piesaistīt perspektīvākos cilvēkus akadēmiskajam darbam. Tā, piemēram, šīs programmas absolventu Mihails Urbans, kas pēc studiju programmas “Darba aizsardzība” absolvēšanas un profesionālā maģistra grāda iegūšanas turpināja studijas doktorantūrā, veiksmīgi aizstāvēja savu promocijas darbu un šobrīd ir papildinājis Darba un civilās aizsardzības institūta mācībspēku rindas kā pētnieks un docē studiju kursu “Objekta risku novērtēšana un katastrofu

modelēšana un vadība” un “Objekta risku novērtēšana un katastrofu modelēšana”(studiju projekts)” (abi studiju kursi ir studiju programmā “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība”) un “Tehnoloģisko procesu drošība un risku novērtēšana” (studiju programma “Drošības inženierija”). Tāpat lektore Inese Vilcāne pēc šīs studiju programmas absolvēšanas un profesionālā maģistra grāda iegūšanas turpina studijas doktorantūrā gan RTU, gan doktorantūrā Tallinas Tehnoloģiju universitātē (Igaunija) un docē studiju kursus “Darba aizsardzība un drošība” (studiju programma “Darba aizsardzība”) un “Darba vides risku novērtēšanas metodes” (studiju programma “Drošības inženierija”). Arī lektore Guna Bazone ir absolvējusi studiju programmu “Darba aizsardzība” un šobrīd turpina studijas RTU doktorantūrā, kā arī docē studiju kursu “Rūpniecisko atkritumu apsaimniekošana” (studiju programma “Drošības inženierija”) un “Darba aizsardzības pamati” (citām RTU studiju programmām, kuras neietilpst Darba un civilās aizsardzības institūta īstenoto studiju programmu sastāvā). Lektors Matīss Šmitiņš pēc profesionālā bakalaura studiju programmas “Drošības inženierija” absolvēšanas turpināja studijas studiju programmā “Darba aizsardzība”, ieguva profesionālo maģistra grādu un tagad turpina studijas RTU doktorantūrā un docē studiju kursus “Darba aizsardzības pamati” un “Civilā aizsardzība” (citām RTU studiju programmām, kuras neietilpst Darba un civilās aizsardzības institūta īstenoto studiju programmu sastāvā). Arī lektors Jānis Bartušauskis absolvēja studiju programmu “Darba aizsardzība”, iestājās RTU doktorantūrā un docē studiju kursus “Apkārtējās vides aizsardzība” (studiju programma “Darba aizsardzība”) un studiju kursu “Darba aizsardzības pamati” un “Civilā aizsardzība” angļu valodā (citām RTU studiju programmām, kuras neietilpst Darba un civilās aizsardzības institūta īstenoto studiju programmu sastāvā).

No attēla redzams, ka atbilstoši studentu anketās esošajiem priekšlikumiem un tam, ka šī ir profesionālā maģistra studiju programma, mācību procesā tiek iesaistīts augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, nozares speciālisti un eksperti, tādejādi programmas saturs maksimāli tiek pietuvināts nozares specifikai un aktualitātēm. Kopumā studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Mācībspēku savstarpējā sadarbība studiju programmas ietvaros notiek gan semestra laikā pasniedzot studiju kursus, gan plānojot un izstrādājot studiju programmas aktualizēšanai nepieciešamās izmaiņas un attīstību. Lai nodrošinātu studiju kursu saturu savstarpējo sasaisti, katru gadu notiek programmas studiju kursu audits, kā arī dažādi semināri, kuros programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki iepazītas ar kursa tēmām, mācību metodēm un diskutē par uzlabojumiem. Ikdienas komunikācija mācībspēku vidē notiek gan formālā (institūta iknedēļas sapulces, fakultātes operatīvās iknedēļas sanāksmes u.c.), gan neformālā vidē (individuālas tikšanās klātienē, sazināšanās telefoniski, u.c.). Studiju kursu aktualizēšana un pilnveide notiek regulāri, balstoties gan uz studējošo izteiktiem ierosinājumiem, gan uz nozares attīstības tendencēm. Tā, piemēram, mācībspēku un studiju programmas direktora sadarbības rezultātā 2022. gadā, pārskatot un aktualizējot studiju programmas saturu un struktūru, programmā tika izstrādāts un iekļauts jauns studiju kurss “Arodveselība un ergonomika” 5KP, kas ļāva mazināt studiju kursu sadrumstalotību un slēgt divus studiju kursus ar mazu kredītpunktu skaitu. Savukārt, prof. J. Ieviņš, asoc.prof. V. Urbāne, doc. J. Bērziņš un lekt. J. Bartušauskis kopīgas sadarbības rezultātā izstrādāja “Metodiskos norādījumus par prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu maģistra profesionālo studiju programmā “Darba aizsardzība” un “Metodiskie norādījumi par prakses organizēšanu, īstenošanu un aizstāvēšanu profesionālajā maģistra studiju programmā studentiem ar iepriekš iegūtu akadēmisko augstāko izglītību”. Visā mācību semestra laikā, realizējot studiju kursus, notiek mācībspēku tikšanās un metodiskās sēdes, kuru laikā tiek diskutēts par studiju kursu tēmām un nepieciešamajiem uzlabojumiem studiju saturā, lai vienotos par tēmām, virzieniem, atbildībām un par atbilstību normatīvajām prasībām. Studiju kursu saskaņošanas procesā tiek iesaistīti visi ar konkrēto studiju kursu saistītie mācībspēki, lai nodrošinātu, ka studiju programmas ietvaros apskatāmās tēmas nepārklājas, kā arī tiek nemitīgi pilnveidotas un aktualizētas sadarbībā ar iesaistītajiem nozares profesionāļiem. Tā, piemēram, programmas direktoram J. Ieviņam un praktiskajam docentam J. Bērziņam, sadarbojoties ar nozares profesionāļiem, tika izstrādāts un aktualizēts profesiju standarts. Obligātajā un ierobežotās izvēles daļā studiju kursi tiek dalīti tematiskajos blokos, kas savstarpēji ir saskaņoti tā, lai studiju kursi tajos nepārklātos. Mācībspēku sadarbības mehānismi ir dažādi - sapulces, individuālas savstarpējas tikšanās klātienē, tikšanās attālināti vai kombinētajā variantā, kad daļa satiekas klātienē, bet daļa pievienojas interaktīvi caur Zoom vai MS Teams. Šādā veidā, ņemot vērā dažādos darba grafikus un slodzi, tiek nodrošināts, ka ar studiju procesu un tā uzlabojumiem saistītie jautājumi tiek pārrunāti operatīvi, studijuursos pasniedzamās tēmas saskan ar programmas mērķiem un studiju kursu sasniedzamie rezultāti ir integrēti programmas kopējos sasniedzamajos rezultātos. Studiju programmas direktora dalība iknedēļas katedras sanāksmēs ļauj saņemt aktuālo informāciju un uzturēt studiju programmas saturu un sasniedzamo rezultātu atbilstību fakultātes un RTU stratēģiskajiem mērķiem. Mācībspēku sadarbība notiek gan konkrētā studiju kursa ietvaros, sadarbojoties atbildīgajiem mācībspēkiem un nozaru profesionāļiem, gan starp studiju kursiem ar saistītiem tematiem, kur nepieciešama līdzīgu tematu apguve, dažādos izpratnes līmeņos, kā arī noslēguma darbu izstrādes procesā.

Analizējot studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros, var secināt, ka

2022./2023.studiju gadā programmā tā ir aptuveni 1:3 , bet nozares speciālistu attiecība pret studentiem ir aptuveni 1:6.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	Darba aizsardzība_LV_diploms ar pielikumu.pdf	Occupational Safety_ENG_diploma and diploma supplement.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	5.pielikums_Annex 5_Statistikas dati par studējošajiem_statistical data on students.pdf	5.pielikums_Annex 5_Statistikas dati par studējošajiem_statistical data on students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	6.pielikums_Annex 6_atbilstība valsts izglītības standartam_compliance with the national education standard_DA_OS.pdf	6.pielikums_Annex 6_atbilstība valsts izglītības standartam_compliance with the national education standard_DA_OS.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	7.Pielikums_Annex 7_Atbiilstība profesijas standartam_Compliance with professional standard.pdf	7.Pielikums_Annex 7_Atbiilstība profesijas standartam_Compliance with professional standard.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	Specifiskais normatīvais regulējums_Specific Regulatory Framework_DA_OS.pdf	Specifiskais normatīvais regulējums_Specific Regulatory Framework_DA_OS.pdf
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	8. pielikums_Annex 8_Kartējums_Mapping_DA_OS.pdf	8. pielikums_Annex 8_Kartējums_Mapping_DA_OS.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	9.pielikums_Annex 9_Kursu plānojums_Course plan_DA_OS.pdf	9.pielikums_Annex 9_Kursu plānojums_Course plan_DA_OS.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	Annex 10_Study courses_Occupational safety.pdf	Annex 10_Study courses_Occupational safety.pdf
Studējošo prakses organizācijas apraksts	Prakses_organizšanas_kartiba.pdf	Internship_Management_Procedure.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Muitas un nodokļu administrēšana (42861)

Studiju virziens	<i>Iekšējā drošība un civilā aizsardzība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Muitas un nodokļu administrēšana</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42861
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Normunds</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Rudzītis</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>Normunds.Rudzitis@rtu.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Mg.oec.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	67089328
Studiju programmas mērķis	<i>Profesionālās bakalaura studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” mērķis ir nodrošināt teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apguves kopumu, lai sniegtu profesionālās bakalaura izglītības līmenim un vienam no diviem profesijas standartiem (programmā tiek ietvertas divas specializācijas) atbilstošu profesionālo kompetenci, kas ļauj ieņemt atbilstošus muitas administrēšanas funkcionālā vadītāja vai nodokļu ekonomista amatus un nodrošina iespējas studiju tālākai turpināšanai.</i>
Studiju programmas uzdevumi	- nodrošināt studentiem plašu, profesionālu, praktiski orientētu izglītību, kas dod iespēju viegli adaptēties darba tirgū, kā arī veikt zinātniski pētniecisko darbu; - nodrošināt studentiem piektajam profesionālās kvalifikācijas līmenim atbilstošu teorētisko un praktisko sagatavotību, kas dod iespēju iegūt nodokļu ekonomista vai muitas administrēšanas funkcionālā vadītāja kvalifikāciju, kā arī turpināt izglītību maģistratūrā; - radīt iespēju studējošiem iegūt kvalifikāciju ciešā saistībā ar viņu nākotnes darbu, nodrošināt tādas teorētisko zināšanu un prasmju apguves iespējas, kas ļautu absolventiem pēc programmas apgūšanas uzsākt praktisko darbību, pildīt nodokļu ekonomista vai muitas administrēšanas funkcionālā vadītāja pienākumus; - nodrošināt mūsdienīgu vispārējo zināšanu iegūšanu, attīstīt ekonomisko domāšanu, veicināt studējošo analītiskās spējas, attīstīt iemaņas profesionālo problēmu un uzdevumu risināšanā, projektu izstrādāšanā, kas ļautu absolventiem iesaistīties saimnieciskās darbības problēmu risināšanā; - attīstīt spējas darboties komandā un sastrādāties ar dažādu jomu profesionāļiem, sniegt iespēju attīstīt svešvalodu zināšanas, kas nodrošinātu spēju sadarboties ar citu valstu kolēģiem.

Sasniedzamie studiju rezultāti	- prot apkopot un analizēt ekonomiskās likumsakarības un izprast to ietekmi uz muitas un nodokļu administrēšanas procesiem un izskaidrot iegūtos rezultātus; - spēj interpretēt un piemērot nacionālos un starptautiskos tiesību aktus nodokļu un muitas jautājumos, spēj sagatavot priekšlikumus normatīvo aktu projektiem, izstrādāt metodiskos materiālus un citus ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītos dokumentus; - spēj interpretēt un piemērot administratīvo tiesību un krimināltiesību aktus, kvalificēt administratīvos pārkāpumus, sastādīt un novērtēt ar administratīvo lietvedību saistītos dokumentus; - pārvalda un prot pielietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, spēj veikt zinātniskās pētniecības darbus, radīt inovācijas, veidot sociālo dialogu sabiedrībā, turpināt mācīties un izglītoties profesionālajā jomā, rīkoties ētiski un atbildīgi, lai neradītu kaitējumu sabiedrībai un videi. - spēj plānot, vadīt un koordinēt muitas un nodokļu administrācijas funkcionālo struktūrvienību darbu, analizēt un novērtēt darbības rezultātus un kvalitatīvos rādītājus; 1) Apakšprogramma "Nodokļu administrēšana": - prot analizēt nodokļu maksājumu plūsmu, prognozēt nodokļu ieņēmumus valsts budžetā, analizēt nodokļu parādu ietekmējošos faktorus; - prot organizēt nodokļu maksātāja grāmatvedību, prot izvēlēties nodokļu režīmus, sagatavot nodokļu deklarācijas, veikt preču, pakalpojumu vai darījumu uzskaiti, reģistrāciju, izmaksu un cenu aprēķināšanu - prot pārvaldīt nodokļu riskus un īstenot pasākumus nodokļu risku mazināšanai, veikt nodokļu kontroles pasākumus, analizēt nodokļu kontroles darba rezultātus un to efektivitāti. - spēj nodrošināt klientu apkalpošanu, identificēt nodokļu maksātāju izglītības un konsultācijas vajadzības un sniegt konsultācijas nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos 2) Apakšprogramma "Muitas administrēšana": - prot organizēt preču muietošanas procesus, pārzina preču tarifa piemērošanas un citu ar muietošanu saistītu jautājumu regulējumu un prasības, spēj sniegt konsultācijas par muitas un saistītiem jautājumiem; - prot īstenot muitas risku pārvaldību, organizēt un vadīt muitas kontroles pasākumus, tai skaitā īstenot ierobežoto un aizliegto preču kontroli un nodrošināt efektīvu muitas tehniskā aprīkojuma izmantošanu; - izprot ar robežas šķērsošanu saistīto valsts kontroles dienestu funkcijas un pienākumus, prot izstrādāt un uzturēt robežšķērsošanas vietu darbības tehnoloģiju un ar to saistīto dokumentāciju; - pārzina starptautiskās pārvadājumu un tirdzniecības tiesības, kā arī uzņēmējdarbības, t. sk. loģistikas un piegādes ķēžu drošības organizatoriskos nosacījumus.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 4 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie

Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	vidējā izglītība
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Nodokļu ekonomists

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALĶU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātiene - 5 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Nepilna laika neklātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	5
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	vidējā izglītība
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Nodokļu ekonomists

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALĶU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātiene - 4 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	vidējā izglītība
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Muitas administrēšanas funkcionālais vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALĶU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātiene - 4 gadi - angļu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	angļu
Studiju programmas apjoms (KP)	160

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Vidējā izglītība un angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Nodokļu ekonomists</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātie - 4 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>4</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>0</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>160</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Vidējā izglītība un angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas administrēšanas funkcionālais vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātie - 5 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>5</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>0</i>
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>160</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>vidējā izglītība</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas administrēšanas funkcionālais vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Profesionālā bakalaura studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” apstiprināta 2003. gada 15.decembra (RTU Senāta sēdē, prot. Nr.482), 2010.gadā starptautiski akreditēta Pasaules Muitas organizācijā un saņemts sertifikāts, ka programma atbilsts starptautiskajiem muitnieku profesijas standartiem.

Programmas pirmā nacionālā akreditācija notika 2013.gada 5.jūnijā uz sešiem gadiem. Saskaņā ar 2020. gada 24. aprīļa likumu „Grozījumi Augstskolu likumā” studiju virzienam „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” akreditācijas termiņš tika pagarināts līdz 2024.gada 30.jūnijam.

2021. gadā studiju programmai „Muitas un nodokļu administrēšana” ir piešķirts Eiropas Komisijas atzīšanas sertifikāts par akadēmiskās mācību programmas atbilstību Eiropas Savienības (ES) muitas kompetenču ietvarstruktūrai. ES muitas kompetences ietvarstruktūras mērķis ir saskaņot un paaugstināt muitas izpildes standartus visā ES. Tā ir izstrādāta sadarbībā ar publiskiem un privātiem ES valstu ekspertiem, balstoties uz Pasaules Muitas organizācijas (PMO) un citiem starptautiskiem ieteikumiem. Muitas kompetenču sistēmas pamatā ir trīs pīlāri – prasmes, attieksme un zināšanas, kas tiek uzskatītas par būtiski svarīgām profesionāļiem, kuri strādā publiskās muitas organizācijās un privātos uzņēmumos, kuru darbība ir saistīta ar muitu.

Programma tiek regulāri papildināta un aktualizēta, pamatojoties uz darba tirgus pētījumiem un konsultācijām ar darba devējiem un praktizējošiem speciālistiem. Arī absolventu, studentu un augstskolas mācībspēku ieteikumiem, kā arī starptautisko organizāciju un ekspertu ieteikumiem ir būtiska nozīme studiju procesa pilnveidošanā. Lai nodrošinātu izglītotu, konkurētspējīgu un profesionālu speciālistu sagatavošanu pārskata periodā no 2013. gada līdz 2023. gadam, programmā ir veiktas izmaiņas, kas saistītas ar studiju plānu un satura pilnveidošanu. Katru gadu tiek pārskatīti un atjaunoti studiju kursu saturi, kā arī prakses un noslēgumu darbu izstrādes nolikumi, lai to saturs būtu aktuāls, atbilstu programmas mērķiem un nozares aktualitātēm, nodrošinātu plānoto studiju rezultātu sasniegšanu.

Sadarbībā ar Pasaules Muitas organizāciju (PMO), ņemot vērā tās profesijas standartus un ES kompetenču ietvarā lietotos profesiju apzīmējumus, radās nepieciešamība precizēt muitas darbinieka profesijas standartu. Lai studiju programmā iegūstamā kvalifikācija muitas virzienā atbilstu jaunajam standartam, tika veiktas būtiskas izmaiņas. Līdzšinējās iegūtas profesionālās kvalifikācijas „Muitas iestādes struktūrvienības vadītājs” (PS 0279), vietā izstrādāta un 2022. gada 14.decembrī Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes sēdē (protokola nr.7) saskaņoja jaunu profesiju standartu „Muitas administrēšanas funkcionālais vadītājs” (PS 238). Pieejams: [Profesijas standarts](#)

Pilnveidota programma arī nodokļu virzienā profesionālās kvalifikācijas prasībām „Nodokļu ekonomists” (saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2019. gada 18. septembra sēdē, protokols Nr. 6. Pieejams: [Profesijas standarts](#)

Rezultātā atbilstoši jaunajam un pilnveidotajam profesijas standartam izstrādāti jauni studiju kursi kā arī tie apvienoti, palielinot viena kursa kredītpunktu apjomu, ko paredzēts darīt arī nākotnē.

Eiropas Komisijas (EK) Nodokļu un Muitas Savienības Direktorāta (TAXUD) ilgtermiņa plāni paredz muitas funkciju daļēju centralizāciju Eiropas Savienības līmenī, kā arī sistēmisku pieeju veicamo funkciju automatizācijai un vienveidīgas pieejas attīstībai. Tā kā Lietuvā nav specializētas mācību programmas muitas lietu administrēšanā, savukārt Igaunijā šāda apmācību programma tiek realizēta konsolidētā versijā ar policijas studiju programmām, ir nepieciešams veidot studiju programmu muitas un nodokļu administrēšanas jomā angļu valodā ar mērķi sagatavot kompetentus muitas un nodokļu speciālistus darbam Baltijas reģionā, kā arī citās ES dalībvalstīs.

Saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas Studiju akreditācijas komisijas sēdes 2016. gada 25.augusta lēmumu Nr. 23-A profesionālā bakalaura studiju programma "Muitas un nodokļu administrēšana" tika akreditēta studiju programmas īstenošanai gan angļu gan latviešu valodā.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” ir tieši saistīta ar studiju virziena mērķi, uzdevumiem un būtību, jo viens no studiju virziena mērķiem ir nodrošināt ilgtspējīgu daudzpakāpju izglītību tādās sabiedrības drošības sfērās kā valsts robeždrošība, ekonomiskā drošība un ekonomisko subjektu drošība, nodrošinot zināšanu kopumu personām, kas iesaistītas muitas un nodokļu administrēšanā un līdz ar to pilnībā atbilst studiju virzienam „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”.

Studiju programmas **mērķis** ir nodrošināt teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apguves kopumu, lai sniegtu profesionālās bakalaura izglītības līmenim un vienam no diviem profesijas standartiem (programmā tiek ietvertas divas apakšprogrammas) atbilstošu profesionālo kompetenci, kas ļauj ieņemt atbilstošus muitas administrēšanas funkcionālā vadītāja vai nodokļu ekonomista amatus un nodrošina iespējas studiju tālākai turpināšanai. Studiju noslēgumā tiek iegūts profesionālais bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā un 6.līmeņa profesionālā kvalifikācija „Muitas administrēšanas funkcionālais vadītājs” vai „Nodokļu ekonomists”.

Studiju programmas **uzdevumi** noteikti, lai tiktu sasniegts studiju programmas mērķis un tiktu sagatavoti speciālisti ar profesiju standartos noteiktām kompetencēm, zināšanām, prasmēm un attieksmēm.

Atbilstoši profesijas standartam un 6.līmeņa profesionālajai kvalifikācijai, studiju rezultātā tiek nodrošināta studentu teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kompetence, lai prastu apkopot un analizēt ekonomiskās likumsakarības un izprastu to ietekmi uz muitas un nodokļu administrēšanas procesiem un izskaidrot iegūtos rezultātus, spētu interpretēt un piemērot nacionālos un starptautiskos tiesību aktus nodokļu un muitas jautājumos, spētu sagatavot priekšlikumus normatīvo aktu projektiem, izstrādāt metodiskos materiālus un citus ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītos dokumentus, spētu interpretēt un piemērot administratīvo tiesību un krimināltiesību aktus, kvalificēt administratīvos pārkāpumus, sastādīt un novērtēt ar administratīvo

lietvedību saistītus dokumentus, pārvaldītu un prastu pielietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, spētu veikt zinātniskās pētniecības darbus, radītu inovācijas, veidotu sociālo dialogu sabiedrībā, turpinātu mācīties un izglītoties profesionālajā jomā, rīkoties ētiski un atbildīgi, lai neradītu kaitējumu sabiedrībai un videi, spētu plānot, vadīt un koordinēt muitas un nodokļu administrācijas funkcionālo struktūrvienību darbu, analizētu un novērtētu darbības rezultātus un kvalitatīvos rādītājus.

Apakšprogrammas **“Nodokļu administrēšana”** studenti iegūst kompetences analizēt nodokļu maksājumu plūsmu, prognozēt nodokļu ieņēmumus valsts budžetā, analizēt nodokļu parādu ietekmējošos faktorus, prot organizēt nodokļu maksātāja grāmatvedību, izvēlēties nodokļu režīmus, sagatavot nodokļu deklarācijas, veikt preču, pakalpojumu vai darījumu uzskaiti, reģistrāciju, izmaksu un cenu aprēķināšanu, prot pārvaldīt nodokļu riskus un īstenot pasākumus nodokļu risku mazināšanai, veikt nodokļu kontroles pasākumus, analizēt nodokļu kontroles darba rezultātus un to efektivitāti, spēt nodrošināt klientu apkalpošanu, identificēt nodokļu maksātāju izglītības un konsultācijas vajadzības un sniegt konsultācijas nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos.

Apakšprogrammas **“Muitas administrēšana”** studenti iegūst kompetences organizēt preču muietošanas procesus, pārzina preču tarifa piemērošanas un citu ar muietošanu saistītu jautājumu regulējumu un prasības, spēj sniegt konsultācijas par muitas un saistītiem jautājumiem, prot īstenot muitas risku pārvaldību, organizēt un vadīt muitas kontroles pasākumus, tai skaitā īstenot ierobežoto un aizliegto preču kontroli un nodrošināt efektīvu muitas tehniskā aprīkojuma izmantošanu, izprot ar robežas šķērsošanu saistīto valsts kontroles dienestu funkcijas un pienākumus, prot izstrādāt un uzturēt robežšķērsošanas vietu darbības tehnoloģiju un ar to saistīto dokumentāciju, pārzina starptautiskās pārvaldījumu un tirdzniecības tiesības, kā arī uzņēmējdarbības, t. sk. loģistikas un piegādes ķēžu drošības organizatoriskos nosacījumus.

Abu apakšprogrammu mērķis raksturo studiju virziena nozīmīgumu tautsaimniecībā un sabiedrībā. Iekšējā drošība, robeždrošība, nodokļu un muitas maksājumu administrēšana, cīņa ar nelikumībām, to ir vienlīdz svarīgi nodrošināt gan muitas, gan nodokļu jomā. Tas arī tiek ņemts vērā, veidojot studiju programmu un respektējot abu kvalifikāciju specifiku un prioritātes atbilstoši profesiju standartiem. Abu apakšprogrammu studenti apgūst tādus nozarei svarīgus studiju kursu kā, „Muitas procesi un procedūras”, „Muitas maksājumu administrēšana”, „Muitas tarifu sistēma”, „Nodokļi un nodevas”. Lai iegūtu kvalifikācijai nepieciešamās kompetences nodokļu jomā, šīs apakšprogrammas studenti apgūst tādus studiju kursus kā „Nodokļu kontrole un riski”, „Nodokļu maksātāju apkalpošana”, „Nodokļu informācijas sistēmas” u.c. Savukārt muitas administrēšanas apakšprogrammā studenti apgūst tādus svarīgus studiju kursus, kā „Muitas informācijas sistēma”, „Muitas audits”, „Ierobežoto un aizliegto preču kontrole”, „Muitas kontroles tehnoloģijas un ierīces”, „Robeždrošība un piegāžu ķēdes”, „Muitas risku vadība” u.c. Abās apakšprogrammās tiek veidotas pielāgotas prakses programmas.

Profesionālā bakalaura studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” ir saņēmusi gan Pasaules Muitas organizācijas, gan Eiropas Komisijas atzišanu un augstu novērtējumu, tā gatavo speciālistus gan valsts pārvaldes iestādēm, gan privātajam sektoram, tās absolventi demonstrē spēju pielietot savas prasmes un zināšanas visaugstākajā līmenī. Tādējādi jākonstatē, ka Latvijā un reģionā **lidzvērtīgas profesionālās bakalaura studiju programmas muitas izglītības jomā faktiski nav.**

Programma sniedz tiešu ieguldījumu arī studiju virziena attīstības stratēģijas specifisko mērķu sasniegšanā, jo piedalās nacionālās drošības politikas realizēšanā sagatavojot profesionālus speciālistus valsts robeždrošības un ekonomiskās drošības jomās, ņemot vērā Latvijas starptautiskās un reģionālās saistības. Šīs programmas realizēšana atbilstoši Eiropas Savienības

iekšējas drošības pamatnostādņēm palīdz proaktīvi risināt problēmas, ko rada draudi, kam ir tieša ietekme uz pilsoņu dzīvi, drošību un labklājību, tostarp dabas un cilvēku izraisītās katastrofas, dažādi ģeopolitiskie notikumi.

Studiju programma ir veidota sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienesta (VID) nodokļu un muitas iestāžu, kā arī uzņēmējdarbības pārstāvjiem, līdz ar to studējošie iegūst vispusīgas zināšanas par šo iestāžu darbību, kā arī prasmes un iemaņas atbilstoši programmas mērķiem un uzdevumiem un prastu tās pielietot praksē.

Studiju programmas un studiju kursu aktualizēšana notiek regulāri, atbilstoši ekspertu komisijas ieteikumiem (pēc iepriekšējās akreditācijas), studiju jomas attīstības tendencēm, kā arī izmaiņām normatīvajos aktos. Šim nolūkam regulāri tiek veikta studiju kursu saturiskā izvērtēšana, tēmu apvienošana, papildināšana un aktualizācija.

Programmas ietvaros sagatavotie speciālisti sniedz lielu atbalstu VID muitas dienesta darbībai cīņā ar kontrabandas precēm un iekšējā tirgus aizsardzībā, aizliegto un ierobežoto preču pārvietošanas atklāšanā, muitas maksājumu iekasēšanā, viltoto preču atklāšanā un novēršanā, patērētāju tiesību aizsardzībā, konkurences un korupcijas risku novēršanā, brīvas preču kustības un godīgās tirdzniecības aizsardzībā, nodokļu administrācijas kompetences realizēšanā.

Uzņēmējdarbības vides pārstāvji, izmantojot šo programmu, iegūst iespēju izzināt muitas lietas un nodokļu administrēšanas pamatjautājumus, veidot savas uzņēmējdarbības aktivitātes muitas un nodokļu jomās atbilstoši normatīvo aktu prasībām, izmantot atvieglojumus un optimizēt savu uzņēmumu darbību.

Studiju programma tiek īstenota 6 atšķirīgos variantos, no kuriem 4 varianti tiek īstenoti latviešu valodā, savukārt 2 studiju programmas varianti ir plānoti realizēt angļu valodā. Latviešu valodā apmācības tiek īstenotas pilna laika klātienē un nepilna laika neklātienē kvalifikācija iegūšanai studiju apakšprogrammās "Nodokļu administrēšana" un "Muitas administrēšana". Visu minēto variantu īstenošana ir pamatota, jo tādējādi tiek nodrošināta nepieciešamo kompetenču iegūšana gan pēc vidējās izglītības iegūšanas, gan strādājošiem profesionāļiem, attīstot nepieciešamās prasmes un zināšanas, kā arī muitas jomā pilna apjoma bakalaura studijas nav pieejamas Baltijā un Skandināvijā, savukārt nodokļu administrēšanas jomā lielākā daļā valstu, tai skaitā ES dalībvalstu ir kvalificētu speciālistu trūkums, kā arī tie ir pieprasīti dažādos uzņēmējdarbības segmentos.

Studiju programma atbilst 861 09 studiju programmas kodam "Muitas un nodokļu administrēšana"

Profesionālā bakalaura studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” atbilst Latvijas Republikas Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnijā noteikumiem Nr.305 „Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”. Pieejams: likums.lv

Lai uzsāktu studijas profesionālā bakalaura studiju programmā „Muitas un nodokļu administrēšana”, nepieciešama vidējā vai vidējā profesionālā izglītība. Reflektantu uzņemšana pilna laika (dienas) pamatstudiju programmās uz valsts finansētām vietām notiek konkursa kārtībā, pēc centralizēto eksāmenu (CE) rezultātiem. Inženierekonomikas un vadības fakultātes programmu reflektantiem: divi CE no šādiem mācību priekšmetiem: matemātika, fizika, svešvaloda (angļu, vācu vai franču), latviešu valoda. Pieejams: [Uzņemšanas noteikumi](#)

Imatrikulējot šajā studiju programmā studentus ar iepriekšēju pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību muitas un nodokļu administrēšanas jomā, pirmā līmeņa studijās apgūtie studiju kursi tiek savstarpēji saskaņoti, pielīdzināti un pārskaitīti, pamatojoties uz LR Ministru Kabineta noteikumu Nr.305 „Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” V.daļas 27.punktu un RTU Senāta lēmumiem un Rektora rīkojumiem.

Profesionālā bakalaura studiju programmas absolventiem ir tiesības turpināt studijas profesionālā

maģistra studiju programmā „Muitas un nodokļu administrēšana” vai jebkurā citā RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes (IEVF) maģistrantūras studiju programmā, kā arī citu augstskolu maģistra līmeņa studiju programmās.

Studiju programmas apjoms ir 160 KP (240 ECTS). Studiju ilgums 4 gadi pilna laika klātienē un 5 gadi nepilna laika neklātienē. Studijas tiek organizētas saskaņā ar RTU Senāta lēmumiem un administrācijas rīkojumiem un studiju plānošana notiek pa diviem semestriem gadā, katra semestra ilgums 20 nedēļas. Studijas tiek realizētas latviešu un angļu valodā.

Studiju rezultātā iegūstamā kvalifikācija “Nodokļu ekonomists” atbilst Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības) nozares kartei “Nodokļu ekonomists”, savukārt kvalifikācija “Muitas administrēšanas funkcionālais vadītājs” nav ietverta kādā no nozares kartēm, jo muitas lietu pārvaldība ir specifiska lietu joma, kuras administrēšanu vienoti Eiropas Savienībā īsteno EK TAXUD un nacionālajā līmenī to realizē Finanšu ministrija.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” unikalitāti apliecina gan augsta programmas absolventu konkurētspēja, gan katru gadu lielais konkurss uz budžeta vietām (vairāk kā 300 respondenti uz 20 budžeta vietām), nenoliedzami arī studentu, absolventu aptauju rezultāti un darba devēju atsauksmes. Lielais pieteikumu skaits ir izskaidrojams ar studiju programmas kvalitāti, ciešajiem sakariem ar darba devējiem, lielo speciālistu pieprasījumu, starptautisko atpazīstamību, kā arī darbu, kas veikts Muitas un nodokļu katedras programmu popularizēšanā.

Pieprasījums pēc muitas un nodokļu speciālistiem Latvijā ir augsts. Tikai Valsts ieņēmumu dienestā, ņemot vērā personāla mainību, ir nepieciešams katru gadu vairāk kā 300 jauni darbinieki. Šo pieprasījumu RTU nevar nodrošināt, līdz ar ko, ik gadu VID saņem tikai pāris desmitus jauno speciālistu, kas kopumā vidēji katru gadu sastāda 20-25% no absolventu skaita. Studējošajiem 3.kursā ir iespēja iziet praksi gan valsts iestādēs, gan arī privātajā sektorā – uzņēmumos, kas nodarbojas ar preču importu, eksportu un tranzītu, loģistiku, ekspedīciju, muitas vai nodokļu lietām, grāmatvedību, auditu. Prakses laikā pierādot sevi kā konkurētspējīgu darbinieku, daļa studentu saņem piedāvājumu uzsākt darbu šajos uzņēmumos. Līdz ar to augsts pieprasījums pēc programmas absolventiem ir arī privātajos sektoros.

Ņemot vērā to, ka vienlaikus ar augstākās izglītības diplomu absolventiem tiek pasniegts PMO sertifikāts (angļu valodā) par programmas atbilstību pasaules līmenim, ir plašas iespējas strādāt, izmantojot iegūtās zināšanas un prasmes, arī ārpus Latvijas robežām. No 2022.gada absolventiem tiek pasniegts arī Eiropas Komisijas sertifikāts, kurš apliecina, ka programma nodrošina EK noteikto muitas kompetenču apgūšanu darbam gan valsts, gan privātajā sektorā Eiropas Savienībā.

Līdz ar to ir aktuāls jautājums par valsts atbalstu studijām šajā programmā. Studiju programmai „Muitas un nodokļu administrēšana” bakalaura un maģistra studiju līmenī ir piešķirtas (izdalītas) tikai 3% no visām RTU budžeta vietām. Ja 2017./2018. studiju gadā, programma nodrošināja 16% no visiem RTU ieņēmumiem no maksas studentiem, tad šobrīd, ņemot vērā studiju maksas pieaugumu u.c. faktorus, situācija ir krasī mainījusies. Tas liecina, ka, drošības jomā programmām tiek izdalīts nesamērīgi mazs budžeta vietu skaits un programma attīstījās pateicoties plašai maksas studentu piesaistei. Ja 2017.gadā tika uzņemti pilna un nepilna laika 116 maksas studenti,

tad 2022.gadā vairs tikai 19. Analizējot studentu skaitu studiju programmā pa finansējuma veidiem, t.i., valsts budžeta finansētas studiju vietas un maksas studiju vietas, jāsecina, ka studiju programmā maksas studentu skaits līdz 2020.gadam pārsniedza valsts budžeta finansēto studentu skaitu. Taču, palielinoties pilna laika studiju maksai no 2020.gada maksas studentu skaits samazinājās (**skat. 3.1.4. punkta 5.pielikumu_Studentu statistikas dati**).

Pētot gan ārējās vides apstākļu attīstības tendences, gan ģeopolitiskos notikumus un izmaiņas pasaulē, nenoliedzami, ne valsts pārvaldē, ne privātajā sektorā pieprasījums pēc darbiniekiem nesamazinās, un, nav prognozējams pieprasījuma samazinājums pēc muitas un nodokļu specialistiem.

Lai piesaistītu vairāk studentus, regulāri tiek organizēti publicitātes pasākumi. Piemēram, 2020.gada 30. jūnijā RTU tiešsaistē iepazīstināja ar studiju programmu „Muitas un nodokļu administrēšana” un karjeras iespējām nākotnē, sarunā piedalījās RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta (SESMI) direktors, Dr.oec. Aivars Vilnis Krastiņš, VID Muitas pārvaldes direktors Raimonds Zukuls un programmas absolvents loģistikas un noliktavu pakalpojumu jomas uzņēmuma «MMD Serviss» prokūrists Ēriks Gutbergs.

SESMI direktors Aivars Vilnis Krastiņš un VID Muitas pārvaldes direktors Raimonds Zukuls regulāri piedalās Latvijas sabiedriskā medija raidījumos, piemēram, Latvijas Radio, Radio SWH Rock par izaicinājumiem muitas darbā un muitnieku izglītību Latvijā. 2023.gada 24.janvārī tika rīkots vebinārs, tiešsaistē RTU Facebook platformā par tēmu „Muita šodien un nākotnē”, kurā piedalījās docents Aivars Gulbis un programmas absolvente, stāstot par aktuāliem jautājumiem un karjeras izaugsmi muitas jomā.

Katru gadu tiek organizētas vizītes uz reģionu vidusskolām, kā piemēram, Latgales reģionā, Zemgales reģionā, Liepājā, Vidzemes reģionā. Vizītes ietvaros, tiekoties ar skolēniem un skolotājiem tiek stāstīts par studiju iespējām programmā „Muitas un nodokļu administrēšana”.

Jauniešu izvēles pamatojums studēt šajā programmā ir gan ekonomisks, gan sociāls raksturs. Topošie studenti saskata nodrošinātas darba iespējas valsts sektorā, pieprasījumu pēc muitas un nodokļu specialistiem privātajā sektorā, iespējas iegūt sociālās garantijas, darba piedāvājumus dažādās ar starptautisko tirdzniecību saistītos uzņēmumos, visdažādākajās iestādēs un uzņēmumos nodokļu administrēšanas kontekstā. Liels vilinājums ir iespēja strādāt ārvalstu uzņēmumos un iestādēs, starptautiskajās organizācijās un ES iestādēs. Dažādi indikatori, piemēram, PMO (**skat. Pielikumu_PMO sertifikāts**) un EK sertifikāts (**skat. Pielikumu_EK sertifikāts**), norāda uz programmas atpazīstamību, augstiem reitingiem un studiju kvalitāti. Latvijas ģeogrāfiskais novietojums, importa, eksporta un tranzīta preču plūsma, starptautiskās saistības, kuras ir uzņēmusies Latvija, ģeopolitiskie notikumi, kas cieši saistīti ar valsts funkciju realizēšanu dod skaidru signālu par Muitas un nodokļu administrēšanas programmas nozīmīgumu sabiedrībā un tautsaimniecībā. Kā apliecinājums tam ir studentu un absolventu aptaujas, kā arī to nodarbinātības analīze.

Tajā pašā laikā, studiju programmai ierobežotai valsts budžeta finansējuma atbalsts, liedz sagatavot vairāk specialistus muitas un nodokļu jomā, kam jānodrošina gan valsts pārvaldes, gan komercstruktūru vajadzības. Šāda situācija muitas izglītības jomā neatbilst ne nacionālajam vajadzībām, ne ES Muitas ūnijas darbības nodrošināšanai, ne starptautiskajiem uzstādījumiem par muitas lomas paaugstināšanu robeždrošības nodrošināšanā un cīņā pret starptautisko terorismu.

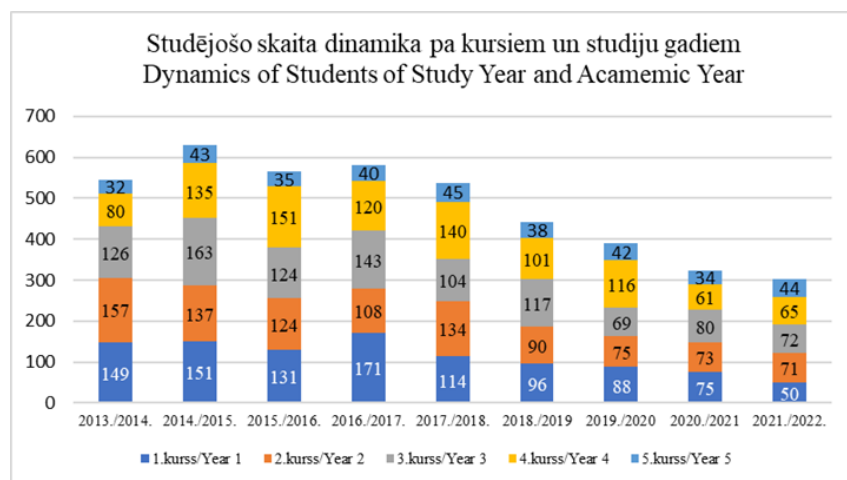
Viens no studiju programmas svarīgākajiem rādītājiem ir absolventu nodarbinātība. Kā liecina dati, jau 3.kursā studenti izvēloties prakses vietas, prakses laikā izrādot ieinteresētību, kārtīgumu un atbildības sajūtu, jau kļūst par potenciālajiem darbiniekiem. Lielākā daļa no studentiem pēc programmas absolvēšanas, ir jau strādājošie gan Valsts ieņēmumu dienesta un citās Latvijas

valsts pārvaldes iestādēs, gan ar ārējo tirdzniecību saistītos uzņēmumos, bankās un auditorkompānijās, gan ārpus Latvijas uzņēmumos un Pasaules Muitas organizācijas struktūrās.

Analizējot informāciju, kas apkopota par laika periodu no 2017.gada līdz 2020.gadam, var secināt, ka rādītāji, kas saistīti absolventu nodarbinātību neizraisa bažas. Absolventu (par kuru nodarbinātības statusu ir dati) nodarbinātība ir 90% līmenī, nodarbinātība augstākās kvalifikācijas profesijās vienu gadu pēc programmas absolvēšanas ir 70%, bet trīs gadus pēc absolvēšanas jau 75%. Absolventu vidējie ienākumi atbilst vidējiem ienākumiem nozarē, pirmajos gados pēc absolvēšanas tiem ir tendence paaugstināties par apmēram 20% gadā. Zem 1% ir absolventu skaits, kas ir emigrējuši, 3%-4% absolventu veido savus uzņēmumus. Atbilstoši NACE klasifikatoram visvairāk absolventi strādā valsts pārvaldē un aizsardzībā, tad transports un glabāšana, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība. Atbilstoši profesiju pamatgrupām (ISCO) aptuveni 50% absolventu strādā kā speciālisti, 20% kā vecākie speciālisti, 20% kā kalpotāji un 10% kā pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki, 1%-2% strādā kā vadītāji.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Kopā profesionālā bakalaura studiju programmā „Muitas un nodokļu administrēšana” 2022./2023.m.g. studē 242 studenti (skat. **5.Pielikumu_Studentu statistikas dati**).

Apkopojot un analizējot kopējo studentu skaitu pārskata periodā, jāsecina, ka maksas studentu skaits programmā ar katru gadu samazinās, bet nav vērojams krass kritums. Vienlaicīgi jāatzīmē, ka programmas studentu skaits ir atbilstošs valstī esošajam demogrāfiskajam stāvoklim. Vēl kā izmaiņu iemeslu var minēt vidusskolas absolventu vēlmi studēt ārzemēs, valsts politiku attiecībā uz sociālo zinātņu studējošo skaita samazinājumu par labu eksakto zinātņu nozarēm, kā arī valsts budžeta vietu skaita ikgadēju samazinājumu. No 2017./2018.m.g. katru gadu tika paaugstināta studiju maksa pilna laika studijās.

Studiju programma sastāv no diviem studiju virzieniem - „Muitas vadīšana” un „Nodokļu administrēšana”. Pēc 1.kursa studentiem ir jāveic izvēle - viens no profesionālās specializācijas virzieniem.

Lielāks studējošo skaits gan pilna, gan nepilna laika studijās ir vērojams tieši muitas virzienā, kas vidēji sastāda 68% , bet nodokļu virzienā 32% no kopējā studējošo skaita. Augsts procentuālais

rādītājs muitas virziena izvēlē jau šobrīd iezīmējis nākotnes perspektīvas (skat. **5.Pielikumu_4.Studējošo skaita dinamika pa specializācijas virzieniem un gadiem**).

Analizējot datus par pilna laika studijās 1.kursā imatrikulēto studentu skaitu uz valsts budžeta finansētajām vietām, katru gadu budžeta vietu skaits ir mainīgs, tas lielā mērā ir atkarīgs gan no iepriekšējā gada absolventu skaita, kuri studēja par valsts budžeta finansētiem līdzekļiem, kā otrs faktors, no valsts piešķirtais budžeta vietu skaits. Tajā pašā laikā maksas studentu skaits pēdējos gadus pakāpeniski samazinās, kas lielā mērā saistīts ar studiju maksas paaugstināšanu.

1.kursa nepilna laika neklātienes studijās imatrikulēto studentu skaits ir bijis salīdzinoši vienmērīgs, taču pēdējos divos gados arī nepilna laika neklātienē tas ir samazinājies (skat. **5.pielikums_2.Studējošo skaita sadalījums pa studiju veidiem**). Par cik visi nepilna laika studējošie paralēli strādā, studēt gribētāju skaita samazinājumu var skaidrot ar ekonomisko un ģeopolitisko nestabilitāti valstī.

Salīdzinot datus par 1.kursā imatrikulēto studentu skaitu pret tā gada absolventu skaitu ir redzams, ka lielākais imatrikulēto studentu skaits vērojams 2013./2014.m.g. un 2015./2016.m.g. Šajā laika periodā tika palielināts no valsts budžeta finansēto vietu skaits. Savukārt pētot datus pēdējo trīs gadu griezumā, var secināt, ka ar katru gadu imatrikulēto studentu skaits gan pilna laika, gan nepilna laika studijās ir samazinājies. Tas lielā mērā skaidrojams ar studiju maksas paaugstināšanu pilna laika klātienes studijās, jo potenciālajiem studentiem tas rada finansiālu slogu un nevēlēšanos uzņemties kredītsaistības. (skat. **5.pielikumu_3.Imatrikulēto studentu skaits 1.kursā**).

Kopš programmas izveidošanas 1994.gadā līdz 2022.gada jūnijam bakalaurs studiju programmu ir absolvējuši 3379 jaunie speciālisti. 2006.gadā bija pirmais studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” profesionālo bakalauru izlaidums (skat. **5.pielikuma_5.Absolventu skaita dinamika par studiju veidiem**). Studentu skaita izmaiņu iemesli ir saistīti ar ekonomisko situāciju valstī, valsts atbalsta apmēru, migrāciju, pandēmiju un ģeopolitisko notikumu ietekmi. Studējošo skaitu ietekmē arī atbirums. Detalizētāk studējošo atbirumu un tā iemeslus var apskatīt **5.pielikumā_4.Studējošo atbirums**.

Lielākais atskaitīto studentu skaits ir novērojams pirmajos divosursos. Piemēram, 2021./2022.m.g. atskaitīto studentu skaits sastāda 7,6% no kopējā studējošo skaita. Lielākais atskaitījums ir saistīts ar studējošo nesekmību, īpašas grūtības sagādā matemātikas un eksakto zinātņu priekšmetu apguve. Tas skaidrojams ar zemo matemātikas zināšanu līmeni Latvijas skolās. Lai samazinātu studējošo atbirumu tieši augstākās matemātikas apguves dēļ, RTU katru gadu veic uzņemto studentu matemātikas zināšanu pārbaudi (testēšanu). Pēc testēšanas rezultātiem studējošajiem ar vājām matemātikas zināšanām tiek piedāvātas papildus matemātikas nodarbības, kas notiek bez papildus samaksas, ar mērķi paaugstināt studējošo zināšanas un samazināt atbirumu nesekmības dēļ. Otrs būtisks atskaitīšanas iemesls ir darba attiecību uzsākšana, īpaši pilna laika 2. un 3. studiju gadā. Studējošie nevar apvienot darbu ar studijām, nereti izdarot izvēli par labu darbam.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Profesionālā bakalaura studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” paredz lekcijās, praktiskās nodarbībās, laboratorijas darbos un patstāvīgos darbos apgūt atbilstošos ekonomiskos, vadības, juridiskos, humanitāros u.c. studiju kursus. Programmas apguve nodrošina studentiem gan ar vispārējām, gan profesionālām zināšanām specialitātē, veidojot vispusīgus nozares speciālistus. Lai pēc iespējas kvalitatīvāk nodrošinātu programmai izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanu, pirmajā studiju gadā tiek apgūti obligātie studiju kursi – vispārizglītojošie studiju kursi un kopējie nozares studiju kursi, kas veido bāzi speciālo zināšanu un praktisko iemaņu apguvei turpmāko studiju laikā, kā arī nodrošina praktisko iemaņu apguvi, kas nepieciešamas profesionālai darbībai.

Programmā iekļauti studiju kursu mērķi un uzdevumi atbilst studiju programmas mērķiem un uzdevumiem, lai nodrošinātu praksē piemērojamu profesionālo izglītību, kas atbilst darba tirgus, ekonomikas un sabiedrības attīstības tendencēm, balstītu nozares zinātniskajās atziņās. Programmas saturs nodrošina zināšanu, prasmju un kompetences kopumu, atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām ietvarstruktūras 6.līmeņa zināšanām un prasmēm. Programmas pamatdaļas ir studiju kursi, prakse ārpus izglītības iestādes un valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir bakalaura darba izstrādāšana un aizstāvēšana.

<i>Programmas sastāvdaļas</i>	<i>Apjoms, KP (ECTS)</i>	<i>% pret visu apjomu</i>
Obligātie studiju kursi (A daļa), no tiem:	86 (129)	54%
• Vispārizglītojošie studiju kursi (A1 daļa)	14 (21)	10%
• Nozares teorētiskie pamatkursi (A2 daļa)	36 (54)	22%
• Nozares profesionālās specializācijas studiju kursi (A3 daļa)	36 (54)	22%
Ierobežotās izvēles studiju kursi (B daļa), no tiem:	34 (51)	22%
• Profesionālās specializācijas studiju kursi (B1 daļa)	28 (42)	19%
• Humanitārie un sociālie studiju kursi (B2 daļa)	2 (3)	1%
• Valodas (B6 daļa)	4 (6)	2%
Brīvās izvēles studiju kursi (C daļa)	6 (9)	4 %
Prakse (D daļa)	20 (30)	12%
Gala/valsts pārbaudījums (E daļa)	12 (18)	8 %
Kopā:	160 (240)	100%

Studiju programmas saturs tiek nodrošināts vispārizglītojošajos un profesionālajos studijuursos. Studiju kursu struktūra sakārtota trīs līmeņos. Obligātajie studiju kursi, iekļautie nozares teorētiskie pamatkursi un nozares profesionālās specializācijas studiju kursi ir obligāti visiem studējošiem. Savukārt ierobežotās izvēles studijuursos – gan teorētiskajos, gan profesionālajos – lielāks uzsvars ir uz prasmju un profesionālās sagatavotības attīstību. Izvēles daļā nepieciešamo kredītpunktu skaitu studējošais iegūst, izvēloties studiju kursus atbilstoši savai izvēlētai apakšprogrammai. Prakses un bakalaura darba izstrādē studējošie apliecina iegūto kompetenci.

Pārbaudījuma saturs un apjoms atbilst studiju kursu programmās noteiktajam saturam un profesionālās kvalifikācijas prasmju un zināšanu prasībām. Visi nosacījumi kredītpunktu iegūšanai ir aprakstīti katra studiju kursa aprakstā (**skat. 10.Pielikums_Studiju kursi**).

Studiju programmā iekļauti studiju kursi, kas nodrošina zināšanu un prasmju ieguvu atbilstoši Latvijas Republikas (LR) profesiju standartiem muitas un nodokļu jomā, kā arī PMO izstrādātajam profesijas standartam un ES kompetenču standartietvaram. Studiju programmas un studiju kursu sasniedzamo rezultātu **kartējums (8.Pielikums_Studiju kursu kartējums)** norāda par katra studiju kursa ietekmi uz studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Studiju programmas daļu un kursu analīze apliecina, ka studiju saturs loģiskās proporcijās nodrošina profesijas standarta prasību izpildi. Lielākā studiju rezultātu daļa tiek apgūta obligāto studijuursos (54%), tad seko nozares kopīgie ierobežotās izvēles studiju kursi (22%), no tiem, profesionālās specializācijas studiju kursi (19%). Valodu, humanitāro un sociālo studiju kursu grupa nodrošina attiecīgi 2% un 1% studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Prakse un bakalaura darbs – 12% un 8%. Savukārt brīvās izvēles studiju kurss sasniedz 4% no kopējās studiju programmas īpatsvara.

Studiju plāns tiek veidots, ievērojot studiju satura pēctecīgumu. Visi nosacījumi kredītpunktu iegūšanai ir aprakstīti katra studiju kursa aprakstā. Visā studiju laikā tiek veikta pētnieciskā darbība.

Papildus nodarbībām auditorijās un patstāvīgam darbam, studentiem tiek organizētas mācību ekskursijas uz nozares uzņēmumiem un iestādēm – Valsts ieņēmumu dienesta muitas un nodokļu administrēšanas struktūrvienībām (Muitas kontrolpunkti, Muitas laboratorija, klientu apkalpošanas zāles), muitas noliktavām, loģistikas centriem. To arī nodrošina noslēgtie sadarbības līgumi ar nozares pārstāvjiem.

Studiju kursi ir veidoti balstoties uz nozarei svarīgākajiem jautājumiem, ņemot vērā muitas un nodokļu sistēmas lomu sabiedrībā un tautsaimniecībā, muitas un nodokļu administrācijas darbības mērķiem, funkcijām un uzdevumiem, izmaiņas ārējā vidē. Tādi notikumi kā BREXIT, COVID-19 pandēmija, teroristu aktivitātes, starptautiskas migrantu krīzes, karadarbība dažādos pasaules reģionos liek pārvērtēt muitas funkciju prioritātes, pilnveidot muitas kontroles metodes, izstrādāt jaunas sadarbības metodes, IT risinājumus, procesu organizācijas modeļus. Izmaiņas nozarei svarīgos jautājumos rada nepieciešamību papildināt esošos studiju kursus un ieviest jaunus. Līdz ar to katra studiju kursa saturs atbilst nozares aktualitātēm, darba tirgus vajadzībām. Kursi tiek veidoti ņemot vērā aktuālos pētījumus un zinātnes attīstības tendences. Pēdējos gados pārmaiņas ir skārušas studiju kursus, kas saistīti ar piegāžu ķēžu drošību, muitas lietu tiesisko regulējumu, integrēto robežkontroli, muitas funkciju realizēšanu, ES Muitas ūnijas darbība, nodokļu administrēšanu. Piemēram, 2021.gadā Eiropas Komisijas izveidota augsta līmeņa ekspertu darba grupa izstrādāja priekšlikumus par pasākumiem, kas jārealizē, lai padarītu ES muitas savienību piemērotu ģeopolitiskajai situācijai Eiropā.

Regulāri studiju programmas ietvaros tiek domāts par studiju formu un procesa pilnveidošanu. Pārmaiņas ir orientētas galvenokārt uz mācīšanās stila nomaiņšanu ar „mācīšanu mācīties” un informācijas tehnoloģiju integrēšanu vadības lēmumu pieņemšanā.

Viena no būtiskākajiem studiju kursu satura izvērtēšanas stūrakmeņiem ir studējošo iesaiste studiju satura pilnveidē, tādējādi nodrošinot studentiem iespējas aktīvi piedalīties studiju satura uzlabojumu ierosināšanā un īstenošanā. Viens no tādiem pasākumiem ir **studējošo anketēšana (studējošo anketas sīkāk analizētas 2.2.4.punkta pielikumā)**. Anketā studentam ir iespēja novērtēt katru studiju kursu pēc vairākiem kritērijiem, kas attiecas uz studiju saturu, mācībspēka sniegumu, darba kvalitāti, studiju vidi (telpas, aprīkojums, pieejama literatūra), kā studiju kursā teorija sasaistās ar praksi, kāda ir mācībspēka attieksme pret studējošo, vai tika sniegta atgriezeniskā saite, studentu tiesību ievērošana nodarbību laikā, vai vērtēšanas kritērija tika

izskaidroti pašas pirmās lekcijas sākumā, u.c. jautājumi. Anketas nobeigumā ir paredzēta sadaļa studentu viedoklim, priekšlikumiem un ieteikumiem, lai pilnveidotu studiju kursa un dažkārt arī mācībspēka darba kvalitāti. Anketas tiek aizpildītas anonīmi, lai sniegtie atbilžu varianti nevarētu ietekmēt pasniedzēja attieksmi pret konkrēto studentu vai studentu grupu un tiktu sasniegts mērķis – saņemt studentu objektīvu vērtējumu. Anketēšanas un rezultātu analīzes procesā aktīvi piedalās paši studenti un IEVF studentu pašpārvalde. Studentu aptaujas anketēšanas rezultāti regulāri tiek pārrunāti Muitas un nodokļu katedras sēdē un tiek lemts par atbilstošiem uzlabojumiem. Turklāt katram mācībspēkam ir iespēja novērtēt sava darba rezultātus un veikt studiju kvalitāti uzlabojošus pasākumus. Studējošo aptaujas anketu analīze, laika periodā no 2013/2014. līdz 2021/2022. studiju gadam, parāda, ka studējošie ļoti atzinīgi novērtē studiju programmā iekļautos studiju kursus.

Reaģējot uz studentu aptaujas rezultātiem, katedrā tiek veikts plašs darbs mācību literatūras sagatavošanā un izdošanā. Pārskata periodā izdotas vairākas RTU grāmatas muitas un nodokļu jomā, kā arī pasūtītas vairākas starptautiski atzītu ekspertu grāmatas, t.sk. par ES muitas un nodokļu lietām, aktuāliem muitas, nodokļu, drošības jautājumiem. 2021. gadā tika organizēti iekšējie kvalifikācijas celšanas kursi, kurā visiem pasniedzējiem visos studiju līmeņos tika nodrošinātas apmācības par summārā vērtējuma pielietošanu (un tā izskaidrošanu) e-studiju vidē. Lai sniegtu pilnīgākas iespējas iegūt praktiskās iemaņas studiju kursa „Muitas risku vadība” ietvaros studenti tiek vesti ekskursijā uz Terehovas un Grebņevas muitas kontroles punktiem, kā arī auditorijās tiek izspēlētas reālas situācijas, imitējot muitas kontroles pasākumus no muitas darbinieka puses un pasažiera puses, bagāžā pārvedot aizliegtās vai ierobežotās vielas. Apakšprogrammas "Nodokļu administrēšana" studiju kursus tiek pieaicināti speciālisti no Finanšu ministrijas un nodokļu administrācijas, Deloitte pārstāvja vieslekcijas par inovācijām nodokļu tehnoloģijā, dažādu uzņēmumu pārstāvji studentiem rīko atvērto durvju dienas uzņēmumos (piem., audita, nodokļu, grāmatvedības uzņēmums „BDO”, auditorkompānija „Ernst & Young Baltic SIA”), lai iepazīstinātu studentus ar aktuāliem jautājumiem un uzņēmuma darbību nodokļu, audita un grāmatvedības jomā, piedāvājot studentiem prakses vietas.

Katru gadu tiek apkopoti arī absolventu aptaujas rezultāti, kas parāda, ka lielākā daļa absolventu pozitīvi novērtē studiju programmu kopumā (sīkāk **2.2.4.punkta Pielikumā_Absolventu anketu rezultāti**).

Pārskata periodā no 2013/2014. – 2021/2022. studiju gadam 64% absolventu ir atbildējuši, ka ir apmierināti ar izvēli studēt RTU, 26% daļēji apmierināti, 9% ir neitrāls vērtējums un 1% nav vērtējuma.

Atbildot uz jautājumu par pareizās programmas izvēli, 91% no absolventiem sniedz piekrītošu atbildi, 6% neitrāls vērtējums, 2% daļēji nepiekrīt un 1% nepiekrīt.

Anketas rezultāti jautājumā par studiju laikā iegūtām teorētiskām zināšanām un praktiskām iemaņām norāda - 65% absolventu pilnībā piekrīt, ka iegūtās zināšanas ir ar praktisko pievienoto vērtību. Gandrīz visi absolventi (90%) norāda, ka ir apmierināti ar auditoriju un palīglīdzekļu nodrošinājumu (projektori, tāfele u.c.), līdz ar to tehniskajā nodrošinājumā būtiski uzlabojami nav nepieciešami. Neskatoties uz to, regulāri tiek pilnveidots arī tehniskais nodrošinājums, piemēram, 2019. – 2021. studiju gadā visās auditorijās tika uzstādītas kameras un mikrofoni studiju organizēšanai attālināti, kā arī vairākās auditorijās uzstādītas interaktīvās tāfeles.

Absolventu aptaujas analīze liecina par ļoti augstu vērtējumu attiecībā uz mācību procesa materiālu un informācijas pieejamību. Jāatzīmē, ka absolventu anketās ar vērtējumu teicami un izcili ir novērtēta administratīvā personāla darbs un atsaucība.

Absolventu izteiktie priekšlikumi studiju pilnveidošanai tiek regulāri apspriesti un tiek ņemti vērā veicot izmaiņas programmā.

Lai studiju programma atbilstu darba tirgus prasībām, tiek izmantota darba devēju viedokļu apkopošana un analīze par studējošo prasmēm un kompetencēm prakses laikā. Visaugstāk novērtētās prasmes ir informācijas tehnoloģiju lietošana, tajā skaitā muitas informāciju sistēmu lietošana (EMDAS, ITVS u.c.), nodokļu vai grāmatvedības sistēmām (VID Elektroniskā deklarēšanas sistēma, Horizon, Finawin, Tilde Jumis, Power BI u.c.), studentu zināšanas par ES regulām, direktīvām un nacionālajiem tiesību aktiem. Darba devēji uzteic arī studentu attieksmi, norādot, ka tie ļoti rūpīgi izturas pret veicamajiem uzdevumiem, labi darbojas komandā, ir patstāvīgi un ar atbildības sajūtu. To apliecina arī studentu prakses atskaišu vidējais augstais vērtējums (8-10 balles). Vēl vairāk, studējošie tiek iesaistīti nozīmīgos darbos, piemēram, nodokļu izmaiņu semināru sagatavošanas projektā, VID virtuālā asistenta TOMS apmācības scenāriju veidošanas procesā un pat operatīvajā darbā, piedaloties kontroles pasākumos, izvērtējot riskantos nodokļu maksātājus, administratīvā vai kriminālprocesa ietvaros veicot atbilstošus uzdevumus par kuriem informācija ir klasificēta. Studenti tiek iesaistīti uzdevumu risināšanā attiecībā uz obligāto automatisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā saistībā ar ziņojamajām pārrobežu shēmām atbilstoši iestādes politika, standartiem un procedūrām noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Profesionālās bakalaura studiju programmas sekmīgai īstenošanai tiek pielietotas metodes, kuras izriet no katram studiju kursam izvirzītā mērķa un uzdevumiem gala rezultāta sasniegšanai.

Studiju programmā izmantotās **metodes** veicina studiju kursu un programmas mērķu un rezultātu sasniegšanu, tiek ņemti vērā studentcentrētas mācīšanas un mācīšanās principi. Viens no pamatprincipiem studiju programmā ir demokrātija un dialogs ar studējošajiem, to aktīva iesaistīšana studiju procesa pilnveidošanā. Studējošie savu līdzdalību studiju procesa pilnveidošanā var realizēt tieši – izsakot savas vēlmes konkrētā studiju kursa mācībspēkam, katedras vadītājam, programmas direktoram, vai ar studentu pašpārvaldes starpniecību, kuras pārstāvji ir IEVF Domes, RTU Senāta un RTU Senāta komisiju locekļi, kā arī RTU Akadēmiskās sapulces locekļi. Saskaņā ar studentcentrētās mācīšanās rokasgrāmatā definēto, tiek nodrošināta studējošo iesaiste studiju procesā un satura pilnveidē, uzliekot studējošajiem gan papildu pienākumus, gan piešķirot pilnvaras. Studentiem ir nodrošināta iespēja ietekmēt studiju procesu, veidot savu autonomiju, sniegt atgriezenisko saiti par studiju procesu, salāgojot to ar savām interesēm. Tiek izvērtētas

studējošo sūdzības un objektīvi konstatējot trūkumus mācību procesa organizēšanā, tiek nomainīti atsevišķu studiju kursu pasniedzēji. Jāatzīmē, ka regulāri katedras vadītājs tiek ar katra kursa grupu vecākajiem problēmjautājumu risināšanai, iesaistot studentus studiju procesa pilnveidē.

Studiju procesu pamatā nodrošina RTU IEVF Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts (SESMI), tā struktūrvienības, mācībspēki un administratīvais personāls. Mācību procesā iesaistītās RTU fakultātes, institūti un tajos ietilpstošās katedras nodrošina mācību un metodisko darbu: izveido un atjauno studiju priekšmetu programmas, nodrošina atbilstošo studiju priekšmetu pasniegšanu, diplomdarbu vadīšanu un aizstāvēšanu un veic citas ar mācību, metodisko un zinātnisko darbu saistītas aktivitātes.

Studiju process tiek veidots kā aktīvs, studentam saistošs process, kurā ietilpst lekcijas, semināri, diskusijas, situāciju un praktisko uzdevumu risināšana, individuālais un grupu darbs, t.sk. arī pētnieciskais darbs, vizītes uzņēmumos un izbraukuma nodarbības, prakse, darba devēju pārstāvju vieslekcijas. Īpaša uzmanība tiek veltīta vienai no izplatītākajām aktīvā studiju darba metodēm – situāciju analīzei (*case studies*). Situāciju analīze studentiem attīsta domāšanu un spēju rast risinājumus konkrētiem problēmjautājumiem, kā piemēram, studiju kursā „Krimināltiesības un kriminālprocess” tiek analizēti konkrēti pārkāpumi muitas vai nodokļu jomā, studentiem jāapraksta viss process, līdz pat soda piemērošanai.

Studijuursos tiek īstenotas lomu spēles (*role play*). Studenti iejūtas dažādās lomās, izspēlējot profesijā aktuālas situācijas gan muitas kontroles jomā (piem., fiziskās personas bagāžas pārbaude lidostā vai kravas deklarācijas noformēšana muitas kontroles punktā) gan nodokļu jautājumos (piem., nodokļu aprēķināšana uzņēmumā, fiziskās personas deklarāciju iesniegšana VID portālā u.c. pasākumi). Piemēram, studiju kursā „Muitas un nodokļu iestāžu darbības modelis (lietišķā spēle)” paredzēts studentu iegūtās zināšanas grāmatvedības, loģistikas, tiesību un preču piegāžu ķēžu jautājumos saistīt ar prasmēm nodrošināt muitošanas procesu. Tas ietver riska analīzi, klientu izvērtējumu (t.sk. sankciju likuma ietvaros), preču koda izvēli un kravas pavaddokumentu sagatavošanu, muitošanas dokumentu sagatavošanu un procedūras piemērošanu dažādām preču grupām no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis. Spēles gaitā, studentus sadalot grupās pa 5-7 cilvēkiem un uzņemoties lomas (grāmatveži, loģistikas speciālisti, menedžeri, muitas darbinieki u.c.) ir iespēja izspēlēt preču piegādes shēmas no trešajām valstīm, izvēloties īstus (dzīvē eksistējošus) preču ražotājus vai arī izplatītājus. Izveidotā preču piegādes shēma ietver situācijas apzināšanu sākot ar ražotāju izvēli, transporta izvēli un optimāla maršruta izveidi līdz pat preču atmuitošanai (laišanai brīvā apgrozībā) un nogādei pie patērētāja. Vienlaikus liela vērība tiek pievērsta visu preču pārvietošanā iesaistīto personu, tai skaitā valsts kontroles iestāžu, darbības izvērtējumam, ievērojot gan ģeopolitisko, gan ekonomisko situāciju pasaulē.

Tomēr jāatzīst, ka sarežģītākas mācību metodes ir kvalitatīvi izmantojamas tikai sākot no otrā vai trešā studiju gada, jo tikko vidusskolu beigušajiem (pilna laika studijās) un jau kādu laiku atpakaļ skolu absolvējušajiem (nepilna laika) studentiem trūkst pieredzes sarežģītu mācību materiālu izmantošanā.

Lielākais īpatsvars auditorijas darbā tiek likts uz interaktīvajām studiju formām: darbu nelielās grupās, studiju darbu un pētījumu projektu izstrādāšanu, to apspriešanu grupās un publisku aizstāvēšanu.

Pilnveidojot studiju kursu saturu, mācībspēki arvien vairāk izmanto H5P piedāvātās iespējas (prezentācijas, īsi nozares video, zarotie scenāriji, u.c.). Kā piemēru var minēt studiju kursu „Ievads specialitātē” un atsevišķas apakšprogrammas "Nodokļu administrēšana" studiju kursus. Savukārt apakšprogrammas "Muitas administrēšana" studijuursos tiek izmantotas video īsfilmas par muitas darbu.

Lai palīdzētu studentiem izprast sarežģītus jautājumus, mācībspēki aktīvi izmanto jaunas interaktīvās platformas (piem.: *Padlet; Miro; Kahoot; Moodle*), sasaistot teoriju ar praktiskiem piemēriem, kas studentiem ļauj vieglāk un saprotamāk apgūt studiju kursus.

Tā kā studiju programmas īstenošanai latviešu valodā tiek izmantotas starptautiski atzītas un plaši piemērotas metodes, tad studiju programmas īstenošanai angļu valodā netiek paredzēta atšķirīga pieeja. Ir jāatzīmē, ka angļu valodā īstenotajai programmai ir paredzēts studiju kurss latviešu valodas apguvei, kā arī prakses īstenošana tiek nodrošināta angļu valodā.

Studējošie pētnieciskā darba iemaņas iegūst, regulāri strādājot ar literatūru un interneta resursiem, lai sekmīgi izstrādātu dažādus studiju darbus, prakses atskaiti un bakalaura darbu. Tādējādi tiek veicināts arī studentu zinātniski-pētnieciskais darbs, darbs ar starptautiskajām zinātniskajām datu bāzēm, kas pieejamas RTU bibliotēkā ar elektronisko pieeju no ORTUS vides.

Pētniecisko darbu studenti prezentē **studentu konferencēs**. Šādas konferences Muitas un nodokļu administrēšanas programmas studentiem notiek regulāri. Tas palīdz studentiem aprobēt savus sākotnējos pētījumus un pilnveidot prezentācijas prasmes pirms gala darbu aizstāvēšanas. Studentu konferenču materiāli tiek publicēti.

Studējošo novērtēšanai paredzētos kritērijus, kā arī pārbaudes formu un kārtību nosaka mācībspēks atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem un studiju programmas mērķiem. Šī informācija ir norādīta studiju kursa kalendārajā plānā, studiju kursa aprakstā, kā arī ir pieejama ORTUS e-vidē. Tas nodrošina to, ka vērtēšanas prasības ir pieejamas studentiem jau mācību kursa sākumā un tiek ievērots arī vērtēšanas kritēriju atklātības un skaidrības princips.

Studentu zināšanu vērtēšana nosacīti dalāma divās daļās: **formatīvā (veidojošā) un summatīvā (apkopojošā)**. Formatīvajai vērtēšanai studiju procesā ir diagnosticējoša funkcija, kas ļauj noteikt studentu apgūto zināšanu apjomu starppārbaudījumos un nodrošināt atgriezenisko saiti starp mācībspēku un studentiem. Savukārt, summatīvā vērtēšana nozīmē studentu sekmju kontroli pēc noteikta mācību perioda beigām un rezultātu apkopošanu. Mācībspēkiem ir iespēja novērtēt studentu sekmību, tātad, arī mācību procesa efektivitāti, t.i., mācību metožu atbilstību, mācību līdzekļu kvalitāti un mācību procesa dinamiku. Vērtēšana notiek gan kvalitatīvajā sistēmā, gan kvantitatīvajā (ballu) sistēmā. RTU IEVF īstenoto programmu studiju kursiem, kuri noslēdzas ar ieskaiti (studiju kursi ar 1KP), gala vērtējumu ("ieskaitīts/neieskaitīts") veido tikai semestra laikā starppārbaudījumos iegūtais vērtējums. Tiem studiju kursiem, kuri noslēdzas ar eksāmenu, gala vērtējumu veido, ņemot vērā atbildīgā mācībspēka izstrādātos nosacījumus, kas paredz gala vērtējuma noteikšanā ņemt vērā eksāmenu kā vērtējuma elementu un ne mazāk kā viena starppārbaudījuma vērtējumu. Turklāt, nosakot gala vērtējumu studiju kursā, eksāmena vērtējums nedrīkst pārsniegt 50% no gala vērtējuma. RTU IEVF īstenoto vairākdaļīgo studiju kursu gala vērtējumu nosaka kā visu daļu vidējo svērto atzīmi (saskaitot iegūto atzīmju reizinājumus ar attiecīgo studiju kursa daļu apjomu kredītpunktos un rezultātu noapaļojot līdz veselam skaitlim).

Lai atzīmētu studējošo sasniegumus, RTU ir izveidots absolventu Zelta fonds, kurā tiek iekļauti izcilākie un aktīvākie RTU absolventi, vērtējot gan pēc akadēmiskajiem sasniegumiem, gan sabiedriskajām aktivitātēm. Zelta fondā ir iekļauti arī šīs programmas absolventi: 2012./2013. s.g. Diāna Mirovščikova; 2013./2014. s. g. Kristīne Šaraņina; 2014./2015. s. g. Aleksandra Prokopena; Anna Stepanova 2015./2016. s.g. Viktorija Kalašņikova; 2016./2017. s. g. Marika Ragucka-Ragovska; 2017./2018. s. g. Elza Čoiča; Karīna Kezika; Viktorija Lizunova; 2018./2019. s. g. Boļšakova Alīna; Reznieka Edīta; 2019./2020. s. g. Mažeika Baiba; Tīruma Santa; 2020./2021. s. g. Dana Drubiņa; Ieva Lazdiņa; 2021./2022. s. g. Diāna Priede.

Svarīgi atzīmēt, ka studējošie var piedalīties ārpus studiju aktivitātēs un nodrošināt veselīgu dzīvesveidu – RTU piedāvā dažāda veida sporta aktivitātes, iespēju darboties korī, deju kolektīvā

u.c. Īpaši jāatzīmē, ka programmas studenti 2022. gada 29. oktobrī pārstāvēja RTU/Muita Pašaizsardzības izlasi un izcīnīja vairākas godalgotas vietas ar iegūtām tiesībām pārstāvēt Latviju starptautiskās sacensībās.

Katra fakultāte saviem studentiem piedāvā iesaistīties Studentu pašpārvaldē, kas pārstāv un aizstāv studentu intereses, rīko dažādus izglītojošus seminārus, sporta spēles un kultūras pasākumus. Šī ir lieliska vieta, kur studentiem mācīties attīstīt komunikācijas un darba prasmes. Savukārt, ja students vēlas iesaistīties studentu pārstāvniecībā vairs ne tikai savas fakultātes līmenī, bet visas universitātes līmenī, ir iespēja iesaistīties RTU Studentu parlamenta darbā. IEVF Studējošo pašpārvaldē darbojas visu studiju programmu pārstāvji. Arī Muitas un nodokļu administrēšanas programmas studenti aktīvi darbojas pašpārvaldē, attīstot savas radošās spējas un organizējot dažādus pasākumus. Tādā veidā var palīdzēt pirmā kursa studentiem iejusties studiju procesā, sniegt padomus un konsultācijas.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Studiju programmas prakses uzdevumi ir cieši saistīti ar studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem un profesijas standarta prasībām. Prakse ir profesionālā bakalaura studiju programmas „Muitas un nodokļu administrācija” obligāta sastāvdaļa, kuras apjoms ir 20KP (30 ECTS).

Studiju praksi līdz 2019. gada 1. jūlijam īstenoja saskaņā ar RTU 2010. gada 29. marta (protokols Nr.539) Senātā apstiprināto kārtību un atbilstoši studiju programmas īstenojošās struktūrvienības izstrādātajai metodikai. Šobrīd ir spēkā jauns dokuments „Par prakses organizēšanas kārtību Rīgas Tehniskajā universitātē”, kas apstiprināta RTU Senāta sēdē 2019. gada 28. janvārī (protokols Nr.626). Prakses organizēšana notiek atbilstoši šim lēmumam un katedras apstiprinātam Prakses nolikumam. Pirms prakses uzsākšanas tiek noslēgts trīspusējs prakses līgums, noteikts Koordinators un prakses vadītājs (***Pielikums_RTU Prakses nolikums***).

Prakse tiek realizēta valsts pārvaldes iestādēs vai uzņēmumos (uzņēmēj sabiedrībās), kuru darbība ir saistīta ar muitas, nodokļu administrēšanas, nodokļu maksājumu un starptautisko ekonomisko sakaru jautājumiem. Muitas virziena studenti praktiskās iemaņas apgūst Muitas kontrolpunktos, Muitas pārvaldes struktūrvienībās, loģistikas un muitas brokeru firmās pieredzējušu muitas ekspertu, muitas brokeru vadībā. Savukārt nodokļu virziena studenti praktiskās iemaņas apgūst VID Nodokļu pārvaldē, citās valsts iestādēs un valsts vai privātajos uzņēmumos, auditoru kompānijās pieredzējušu nodokļu konsultantu, revidentu, grāmatvežu vadībā. Prakses vadītāji bieži ir dažāda līmeņa studiju programmu „Muitas un nodokļu administrēšana” absolventi.

Prakses organizēšana notiek atbilstoši šādai koncepcijai:

- 1) studentiem nodrošinām prakses vietas gan Valsts ieņēmumu dienestā (gan muitas, gan nodokļu virzienam) gan uzņēmumos;
- 2) nepilna laika studentiem gadījumos, kad darba vietas var nodrošināt studiju programmas izpildi, tiek pieļauta prakses apgūšana savā darba vietā;

3) gadījumos, kad studentam ir atbilstoša darba pieredze muitas un/vai nodokļu jomā, tiek dota iespēja ieskaitīt darbu uzņēmumā vai iestādē kā praksi. Šajā gadījumā tiek izveidota komisija, kura izvērtē, vai darba pieredze nodrošina prakses uzdevumu sasniegšanu. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.505 (apstiprināti 14.08.2018.) un Nolikumā „Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas kārtību RTU” (apstiprināts ar 23.09.2019. RTU Senāta lēmumu, protokola Nr.632) noteiktajiem kritērijiem studentu darba pieredze dod iespēju ieskaitīt darbu kā praksi.

Studentiem prakse notiek atbilstoši izvēlētajai specializācijai. Profesionālo bakalauru studiju programmas prakses - IMP741 Prakse (Muitas administrēšanas prakse) un IMP745 Prakse (Nodokļu administrēšanas prakse) apjoms no 2016. gada 1. septembra ir 20 kredītpunkti (30 ECTS), kas sadalās divās daļās - 10KP (15 ECTS) un 10KP (15 ECTS).

IMP741 Prakse attīstīta studentu spējas patstāvīgi strādāt, iegūt praktiskās iemaņas un prasmes izvēlētajā specializācijā - muitas administrēšanas jomā. Galvenais prakses mērķis ir sistematizēt, nostiprināt zināšanas par institūciju, iestāžu un uzņēmumu darbu muitas jomā, apgūt nepieciešamās iemaņas un prasmes, kas veicinātu profesionālo kompetenci un nozarei atbilstošu zināšanu praktisko piemērošanu.

Prakses pirmās daļas uzdevums ir iepazīties un izprast prakses vietas darba organizāciju, funkciju sadalījumu, orientēties ar prakses vietu saistītajos normatīvajos aktos, izprast prakses vietas darbības principus, nozīmi un aktualitātes, kā arī attīstīt patstāvīga un komandas darba prasmes.

Prakses otrās daļas uzdevumi ir iegūt profesionālas iemaņas un prasmes, paplašināt teorētiskās zināšanas par muietošanas procesiem un procedūrām, analizēt muitas riskus, veikt muitas kontroles pasākumus, iegūt, apstrādāt un analizēt informāciju, kas nepieciešama bakalaura darba izstrādei un aizstāvēšanai.

IMP745 Prakses mērķis ir attīstīt studentu spējas patstāvīgi strādāt, iegūt praktiskās iemaņas un prasmes izvēlētajā specializācijā - nodokļu administrēšanas jomā, iegūt prasmes un iemaņas, kuras ir nepieciešamas nodokļu iekasēšanas jomās atbilstoši specialitātei.

Prakses pirmās daļas uzdevumi ir iepazīties un izprast prakses vietas darba organizāciju, funkciju sadalījumu, orientēties ar prakses vietu saistītajos normatīvajos aktos, izprast prakses vietas darbības principus, nozīmi un aktualitātes, kā arī attīstīt patstāvīga un komandas darba prasmes.

Prakses otrās daļas uzdevumi ir iemācīties piemērot nodokļus, nodevas reglamentējošos likumus un normatīvos aktus, izprast nodokļu administrācijas struktūrvienību darba plānošanu un organizēšanu, nostiprināt iemaņas nodokļu maksātāju riska analizē, dokumentu sastādīšanā, deklarāciju un pārskatu datu ticamības novērtēšanā, apstrādāt un analizēt informāciju, kas nepieciešama bakalaura darba izstrādei un aizstāvēšanai.

Prakses noslēgumā studenti izstrādā un aizstāv prakses atskaiti, kura ir kā pamats bakalaura darba izstrādāšanai. Prakses vērtējumu dod prakses vadītājs un prakses aizstāvēšanas komisija, ņemot vērā prakses atskaites aizstāvēšanu un izvērtējot uzņēmuma atsauksmes. Prakses aizstāvēšanas komisijas tiek izveidotas ar atbildīgās struktūrvienības vadītāja rīkojumu, iesaistot tajā arī darba devēju pārstāvjus. Vērtēšanas rezultāti tiek ievadīti ORTUS sistēmā.

Atsaucīgākās valsts iestādes un uzņēmumi, kuros studenti bijuši praksēs, ir Valsts ieņēmumu dienests, A/S „Swedbank”, A/S „Rietumu Banka”, SIA „Deloitte Audits Latvia”, SIA „PricewaterhouseCooper”, A/S „KPMG Baltics”, SIA „Ernst&Young Baltic”, SIA „DHL Latvia”, SIA „Do it”, A/S „Latvijas Pasts”. Uzņēmumi bieži vien augstu novērtē praktikantu zināšanas un prasmes, kas apliecina izveidotās studiju programmas kvalitāti.

Labas atsauksmes par studentiem saņemtas no vairākiem prakšu vadītājiem. Par savu praktikanti

labi atsaucas **A/S „Swedbank”**: „Praktikantei bija pieeja dažādām Swedbank AS iekšējām mācībām un prezentācijām, piemēram par NILLTPF jomu; sankcijām; kravas transportēšanas veidiem, to riskiem, darījumiem. Lai izprastu Swedbank grupas organizācijas struktūru praktikantei bija pieeja iekšējiem materiāliem, Swedbank grupas dažādu nodaļu darba mērķiem un pienākumiem, Swedbank AS finanšu datiem. Praktikante tika iepazīstināta ar normatīvajiem aktiem, kas regulē Swedbank AS darbu, kā arī ar riska politiku, riska novērtējumu datiem. Prakses laikā praktikante apguva bankas sistēmu STAR, kā arī daudz citas svarīgas programmas, kas nepieciešamas klientu darījumu analīzei. Praktikantei bija pieeja dažādām iekšējām un ārējām datubāzēm, no kurām iegūt informāciju par Swedbank AS klientiem. Praktikante piedalījās kopējās klientu analīzes apspriedēs, kur sniedza savu viedokli par klienta risku.”

Savukārt par savu praktikanti izsakās **SIA „Assistants to Business”** pārstāvis: „SIA „Assistants to Business” mērķis ir sniegt augstākās kvalitātes grāmatvedības ārpakalpojumus, lai palīdzētu klientiem sasniegt viņu biznesa mērķus. Viens no kritiskiem elementiem šī mērķa sasniegšanā ir labāko darbinieku piesaistīšana un attīstība. Tāpēc mēs ļoti rūpīgi pieejam darbinieku un praktikanu atlasei. Mēs uzskatām, ka, ja cilvēks nostrādāja pie mums kaut cik nozīmīgu laiku, tas liecina par šī cilvēka profesionālām un personīgām īpašībām. Studentes, kura pie mums ir praksē, pienākumos ietilpst ikdienas klientu regulāro grāmatvedības operāciju veikšana, ieskaitot nodokļu aprēķināšanu un deklarāciju sagatavošanu, kā arī komunikāciju ar VID nodokļu kontroles pasākumu gadījumos. Studente izrāda ļoti atbildīgu attieksmi pret viņai uzticētiem klientiem, spēj risināt sarežģītus uzdevumus, korekti komunicē ar klientiem. Mēs esam ļoti priecīgi, ka studente pie mums strādā.”

Valsts ieņēmumu dienesta **Muitas pārvaldes Muitas kontroles punkta (MNK)** atsauksme: „Students iepazīnās ar MKP darba drošību un instruktāžu, MKP iekšējiem kārtības noteikumiem, MKP darba organizāciju, VID Muitošanas standartu, MKP Darba vietu aprakstiem un pienākumu pildīšanu atbilstošajās darba vietās. Strādā ar MKP pieejamiem registriem - KS, EMDAS, Superstore, ITVS, DVS, CMIS. Sniedz atbalstu vecākajiem muitas uzraugiem muitas fiziskās kontroles pasākumu veikšanā un muitas dokumentu noformēšanā. Par veiktām kontrolēm sagatavo muitas apskates aktus, līdzdarbojas pirmsmuitošanas darbību piemērošanā, muitas deklarāciju un citu muitas dokumentu kontrolē. Ir klientorientēts. Veic konsultāciju sniegšanu klientiem, nodrošinot ātrāku muitas saistību izpildi.

SIA „AAT-FINANCE”: „Praktikante prot izvirzīt adekvātus uzdevumus pašpilnveidei, prot novērtēt savu profesionālo darbību, izvērtējot un analizējot savas veiksmes un neveiksmes, kā arī apzinās savas spējas, savas profesionālās kompetences stiprās un vājās puses. Darbs vērtējams pozitīvi un ir redzama interese par specialitātes apgūšanu.”

SIA „Euro Live Technologies”: „Praktikante prot loģiski spriest, pārliecinoši argumentēt savu viedokli un iejusties darba vidē. Prakses vietā izrādītā interese par uzņēmuma procesiem liecina par studentes vēlmi darboties šajā nozarē. Ar prieku vēlētos šādu darbinieku savā komandā.”

Studiju process tiek vērsts uz izzināšanu un rīcībspējas veidošanu, kam par pamatu kalpo studijas un prakse jau minētajās iestādēs un uzņēmumos, kā arī – daļai studentu (īpaši nepilna laika) darbs patstāvīgajā darba vietā.

Programmas administrācija apzinās prakses jautājuma nopietnību un aktīvi iesaistās jaunu prakses vietu nodrošināšanā studējošiem, kā arī mācību process tiek organizēts tā, ka studentu mācību un pētnieciskā darba tēmas tiek saistītas ar muitas un nodokļu administrēšanas jautājumiem. Prakses īstenošana tiek saskaņota ar VID, lai nodrošinātu studentu maksimālu iesaisti VID praktisko uzdevumu veikšanai klientu apkalpošanas zālēs u.c.

Studenti informāciju par prakses vietām var iegūt arī RTU Karjeras centrā ([RTU ekarjera](#)) un RTU

Attīstības fondā ([RTU Attīstības fonds](#)).

Ir uzņēmumi, kuri rīko studentiem Karjeras dienas. Tādi, piemēram, ir SIA „DHL Latvia”, SIA „Ernst & Young Baltic”, VID. Studenti iegūst informāciju par nozari, par pieejamām prakses vietām un darba iespējām.

2011. gadā tika uzsākta starptautiska studentu apmaiņa prakses organizēšanai. Tā atbilstoši sadarbības līgumam starp RTU un Sanktpēterburgas Informācijas tehnoloģiju, mehānikas un optikas universitāti (Krievija) 2014./2015. s.g. jau ceturto reizi uzņēmām Sanktpēterburgas studentus pie sevis, par ko esam saņēmuši pateicības vēstuli no universitātes direktores E.L.Bogdanovas. Pandēmijas un ģeopolitiskās situācijas dēļ savstarpējā sadarbība ir pārtraukta.

2019./2020.m.g. pavasara semestrī ERASMUS+ mobilitātes praksē devās 3.kursa pilna laika studente, kura savu darba pieredzi apguva Vācijas pilsētā Mainz uzņēmumā „MLC Logistic GmbH”.

Studiju programmai angļu valodā tiks nodrošinātas iespējas organizēt praksi darba vietās, kurās saziņas valoda būs angļu valoda, jo, piemēram, muitas lietu administrēšana ir cieši saistīta ar starptautisko tirdzniecību, kas savukārt nav iedomājama bez komunikācijas prasmēm angļu valodā.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Programmas noslēgumā studentiem jāizstrādā **bakalaura darbs** (pirms tam – diplomdarbs), kas veltīts aktuālām problēmām muitas vai nodokļu administrēšanā. Bakalaura darbs tiek publiski aizstāvēts Valsts pārbaudījumu komisijā. Komisija darbojas saskaņā ar augstskolas Senāta apstiprinātu nolikumu, tās sastāvā atbilstoši prasībām tiek iekļauti augsti kvalificēti VID nodokļu un muitas speciālisti. Bakalaura darbs ir nopietns pētījums, kuru izstrādā saskaņā ar paša studenta izvēlēto tematu. Studējošie pētnieciskā darba iemaņas iegūst, regulāri strādājot ar literatūru un interneta resursiem, izstrādājot dažādus studiju darbus, prakšu atskaides, piedaloties studentu zinātniski pētnieciskajā darbā. Studentiem ir iespēja strādāt ar starptautiskajām zinātniskajām datu bāzēm, kas pieejamas RTU bibliotēkā ar elektronisko piekļuvi no ORTUS vides.

Bakalaura darbi tiek izstrādāti saskaņā ar Muitas un nodokļu katedras darba grupas izstrādātiem metodiskajiem norādījumiem „Metodiskie norādījumi kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darba izstrādāšanai” (2016) un atbilstoši Inženierekonomikas un vadības fakultātes vienotajiem noformēšanas metodiskajiem norādījumiem „Studiju un noslēguma darbu noformēšanas metodiskie norādījumi” ([IEVF Metodiskie norādījumi](#)).

Pārskata periodā no 2013./2014. līdz 2021./2022. studiju gadam vērtējumi par izstrādātajiem bakalaura darbiem 10 baļļu skalā bija no 4 (gandrīz viduvēji) līdz 10 (izcili). Lielākā daļa darbu saņēmuši vērtējumus no 7 (labi) līdz 9 (teicami) (**skat. Pielikumu_Noslēgumu darbu vērtējumi (1.attēls)**).

Noslēguma darbu vērtējuma dati apkopoti par pilna laika un nepilna laika studējošiem no

2013./2014. līdz 2021./2022. s.g. Minētajā laika periodā Valsts pārbaudījumu komisija vērtējumu 10 (izcili) ir piešķīrusi 4% (34 studentiem), vērtējumu 9 (teicami) - 18% (155 studentiem), 8 (ļoti labi) - 26% (219 studentiem), 7 (labi) - 25% (213 studentiem), 6 (gandrīz labi) - 20% (169 studentiem), 5 (viduvēji) - 6% (61 studentam) un 4 (gandrīz viduvēji) - 1% (10 studentiem) studentu no kopējā absolventu skaita.

Visaugstākais vērtējums 10 (izcili) tika piešķirts bakalaura darbiem, kuros tika veikts padziļināts pētījums, kas pārsniedz bakalaura darbiem izvirzītās prasības. Kā dažas no tām varētu minēt: „Preču paraugu izpēti un saistīto procesu analīze Muitas laboratorijā”, „Starptautisko piegāžu ķēžu risku analīze uzņēmumā „Do it””, „Muitas procedūru piemērošanas optimizēšana uzņēmumā”, „ATA karnešu tiešsaistes sistēmas ieviešanas vērtējums”, „Muitas darba suņu apmācības specifikas analīze un kinoloģijas dienesta attīstība Latvijā”, „Nodokļu risku savstarpēji saistītu uzņēmumu darījumos”, „VID klientu apkalpošanas sistēmas pilnveidošana”, „Transfertcenu analīze Latvijā”, „Sociālās apdrošināšanas sistēmas pilnveidošana attiecībā uz pensijām”, „„Tax free” sistēmas darbības analīze Latvijā”, „Nodokļu optimizācija izmantojot elektronisko valūtu” u.c.

Apakšprogrammas "Muitas administrēšana" noslēguma darbu izstrādei izvēlētās tēmas var klasificēt pēc sešiem pamatvirzieniem, kuri saistīti ar:

1. muitas darbības pilnveidošanu, muitas funkciju īstenošanu, muitas ētikas, personālu saistītās tēmas;
2. muitas kontroles pasākumu pilnveidošanu un analīzi, tehnisko līdzekļu piemērošanu un robežkontroles dienestu sadarbību;
3. muitas procedūru piemērošanu, atbilstību, pilnveidošanu un analīzi, Kombinētās nomenklatūras papildināšanu un precizēšanu;
4. uzņēmumu darbību muitas joma un ar muitas jomu saistīto uzņēmumu darbības analīzi, pilnveidošanu un optimizāciju;
5. muitas maksājumu noteikšanu, aprēķināšanu, analīzi, muitas tarifu un likmju noteikšanu un nodokļu aprēķināšanu;
6. kontrabandas un nelegālu preču pārvietošanu, administratīvo un kriminālpārkāpumu noteikšanu un piemērošanu, kā arī Muitas un nodokļu policijas darbības analīzi.

Sadalot noslēguma darbus pa minētajiem virzieniem un var secināt, ka būtisku atšķirību salīdzinot pa gadiem nav (skat. **Pielikumu_Noslēguma darbu vērtējumi (2.attēls)**).

Apakšprogrammā "Muitas administrēšanas" atskaites periodā populārākās bakalaura darba tēmas ir bijušas muitas darbības pilnveidošanas un muitas kontroles tēmas, savukārt mazākā interese bijusi par muitas procedūru un muitas maksājumu tēmām. Pamatā šāds sadalījums saistīts ar studiju laikā studentu izvēlētajām prakšu vietām. Ilggadīgi lielāko prakšu vietu skaitu programmas studentiem piedāvā VID un noslēguma darbu tēmas visbiežāk tiek izvēlētas saistībā ar prakses vietu, nereti arī par noslēguma darba vadītāju kļūst prakses vadītājs. Visvairāk prakšu vietas piedāvā Muitas kontrolposteni (MKP), kuri konstanti ir ieinteresēti studentu pētījumos par darbības un kontroles pasākumu pilnveidošanu. Mazāks prakšu vietu skaits tiek piedāvāts VID Muitas pārvaldes struktūrvienībās, kas saistītas ar muitas maksājumu uzraudzību un kontroli, kā arī nelegālo preču un kontrabandas apkarošanu. Tas atspoguļojas arī izvēlētajās tēmās. Papildus jāatzīmē, ka šo tēmu izvēšana nav iespējama bez konfidencialu datu apstrādes, kuri pieejami tikai attiecīgajās VID struktūrvienībās. Tēmas, kas saistītas ar muitas procedūru piemērošanu un uzņēmumu darbību muitas jomā, vispopulārākās bijušas neklātienē studentu vidū, kas darbu ar muitas jomu saistītos uzņēmumos apvieno ar mācībām. Pamatā minētās tēma tiek izvēlētas saskaņojot ar uzņēmumu vadību un ar mērķi uzlabot uzņēmuma darbi, nereti būtiski mainot sākotnējās nostādnes, it sevišķi importa un eksporta preču uzglabāšanā un pārvietošanā.

Apakšprogrammā "Nodokļu administrēšana" studējošie noslēguma darbos pēta valstī aktuālus nodokļu jautājumus atbilstoši valsts politikas plānošanas dokumentos un stratēģijās noteiktajām prioritātēm, Eiropas Savienības un starptautisko organizāciju iniciatīvām un pieņemtajiem plāniem, kā arī atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta un citu sadarbības partneru ieteikumiem. Apakšprogrammā "Nodokļu administrēšana" pētāmos virzienus var iedalīt šādi: nodokļu administrēšana, nodokļu saistību izpilde un citi aktuāli nodokļu, grāmatvedības un saistoši jautājumi. Tādējādi studējošie fokusējās uz nodokļu administrēšanas analīzi un iespējamo pilnveidošanu, tajā skaitā, kā pilnveidot nodokļu audita, pārbaudes, kontroles, risku analīzes, konsultāciju, apkalpošanas, reģistrācijas vai citus procesus. Tāpat noslēguma darbos tiek pētīts, kā veicināt nodokļu saistību izpildi, kāda ir nodokļu loma valsts vai pašvaldību budžetos, kā uzlabot nodokļu risku pārvaldību uzņēmumos, kāda ir sadarbība ar komercbankām un citiem sadarbības partneriem, kāda ir starptautiskā sadarbība nodokļu administrēšanas jomā, kādas ir aktuālas problēmas nodokļu starptautiskos piemērošanas jautājumos, kādas ir aktuālas grāmatvedības, saimnieciskās darbības vai finanšu pārvaldības problēmas uzņēmumos.

Lielākā daļa darbu tiek izstrādāti par nodokļu administrēšanas procesu uzlabošanu (regulāri ap 75%), mazāk par nodokļu saistību izpildi no uzņēmumu puses (ap 13% ik gadus) vai finanšu analīzi un citiem saistītiem jautājumiem (ap 10% ik gadus).

Pēdējos gados noslēguma darbos īpaši tiek pētīti jautājumi par ēnu ekonomikas un aplokšņu algu apkarošanu, nodokļu administrēšanu digitālā ekonomikā, kriptovalūtas nodokļu jautājumiem, akcīzes preču kontroles uzlabošanu, PVN plaisas novērtējumu, PVN risku novērtējumu, darbaspēka nodokļu konkurētspēju, COVID-19 ietekmi uz nodokļu maksāšanu, nodokļiem elektroniskajā komercijā, transfertcenu aktualitātēm, nodokļu piemērošanu attālinātam darbam, nodokļu sistēmas ilgtspēju atbilstoši ES zaļajam kursam, nodokļu administrēšanas pilnveidošanu atbilstoši ESAO peļņas samazināšanas un pārcelšanas pasākumu kompleksam (BEPS), kā arī citiem svarīgiem jautājumiem.

Katru gadu studenti aizstāvot savus bakalaura darbus, saņem atzinību no Valsts pārbaudījumu komisijas par izstrādātiem un piedāvātiem priekšlikumiem, kuri noder gan nodokļu administrēšanas, gan muitas procesu darbības pilnveidei.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Studiju programmas īstenošanā tiek izmantotas IEVF auditorijas, datorzāles, metodiskai kabinets, Muitas un nodokļu vēstures muzejs, Muitas kontroles laboratorija, RTU Zinātniskās bibliotēkas materiālā bāze. Studentiem ir iespēja izmantot bezvadu internetu visā ēkā Kalnciema ielā 6, kā arī IEVF informācijas centrā (1.stāvā) savām vajadzībām nokopēt un izprintēt materiālus, kā arī 0.stāvā ierīkota studentu atpūtas telpa ar mācību un zinātniskās literatūras krājumu (detalizētāk 2.daļas 2.3.1.-2.3.3.punktā).

Mācību procesā pamata tiek izmantotas **auditorijas**, kas atrodas IEVF ēkā, Kalnciema ielā 6. Visas auditorijas 100% ir aprīkotas ar multimediju aprīkojumu, augstas izšķirtspējas projektori,

skaļruņu sistēmu, kamerām un interneta pieslēgumu. Lielākās auditorijas, kurās ir 120 vietas, ir aprīkotas skārienjūtīgu vadības paneli. Auditorija grupu videokonferencēm un attālināto mācību vajadzībām ir aprīkota ar trim HD kamerām, multimediju projektoru, diviem 55 collu LCD sienas paneļiem, profesionālu skaņas aparatūru un darba vietu ar modernu datoru un diviem 24 collu monitoriem. Tādējādi ir iespējams nodrošināt mūsdienīgu un kvalitatīvu studiju procesu.

RTU gan studentiem, gan mācībspēkiem ir pieejami plaša **RTU Zinātniskā bibliotēka**, kas atrodas Paula Valdena ielā 5, [RTU Zinātniskā bibliotēka](#) literatūras resursi, kā arī bibliotēkas abonētās datu bāzes, piemēram, *SpringerLink*, *Leta*, *Wiley Online Library*, *Scoop* u.c., kas nepārtraukti tiek papildinātas. Pieejams 12 valsts nozīmes bibliotēku elektroniskais kopkatalogs. Studentiem ir pieejamas RTU bibliotēkā abonētās datu bāzes, autorizējoties arī caur ORTUS vidi. Muitas un nodokļu katedras rīcībā ir divas **datorzāles**, kas aprīkotas ar multimediju projektoriem – 19 un 25 datori, kuru pamatā ir Intel i5 procesori ar 22 collu HD monitoriem un pastāvīgu ātrgaitas interneta pieslēgumu, tajā skaitā 2 vietas mācībspēkiem. Datorzāles tiek izmantotas praktisku uzdevumu risināšanai, kas ļauj studentiem apgūt jaunākās informācijas tehnoloģijas un datu bāzes. Datorprogramma „*Harmonizer*”, kura izstrādāta kopā ar Zviedrijas Muitas pārvaldes mācību centru un tulkota latviešu valodā tiek izmantota studiju priekšmetā „Harmonizētā preču sistēma”. Studiju procesā tiek apgūtas jaunās datorizētas sistēmas:

1. EMDAS (*Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma*)

EMDAS un tās apakšsistēmas nodrošina iespēju iesniegt elektroniski šādas muitas deklarācijas un dokumentus:

- Importa kontroles sistēmā (IKS) – ieviešanas kopsavilkuma deklarācija; importa muitas deklarācija;
- Eksporta kontroles sistēmā (EKS) – eksporta deklarācija; eksporta deklarācija ar izvešanas kopsavilkuma datiem; reeksporta (*atpakaļizvešanas*) paziņojums; izvešanas kopsavilkuma deklarācija;
- Tranzīta kontroles sistēmā (TKS) – tranzīta deklarācija; TIR deklarācija; tranzīta un TIR deklarācija ar kopsavilkuma deklarācijas datiem;
- Manifesti/Pagaidu uzglabāšanas modulis – kravas manifests (avio pārvadājumos); pagaidu uzglabāšana deklarācija; ar preču uzskaiti pagaidu uzglabāšanas vietās saistītā informācija.

2. EDS (*Elektroniskās deklarēšanas sistēma*)

3. ITVS (*Integrētā tarifa vadības sistēma*)

Sakarā ar to, ka Muitas un nodokļu katedrā regulāri tiek organizēti gan muitas, gan nodokļu speciālistu kvalifikācijas celšanas kursi, studentiem ir iespējas izmantot arī jaunāko informāciju muitas un nodokļu sistēmas attīstības jomā.

Ar 2017./2018. studiju gadu ir iespējams organizēt regulāras nodarbības ar muitas studentiem attālinātajā auditorijā Daugavpilī (tajā skaitā par Muitas un nodokļu katedras līdzekļiem iegādāto un uzstādīto tehniku RTU Daugavpils zinātniskajā centrā, Smilšu ielā 90, kā arī Rīgā, Kalnciema ielā 6).

RTU iekšējā elektroniskā studiju vide **ORTUS** lietošana papildus nodrošina studējošos ar informāciju par konkrēto studiju priekšmetu, tā apgūšanas prasībām un metodiskajiem materiāliem. Ar ORTUS ieviešanu paplašinājās iespēja kvalitatīvi strādāt ar studentiem un papildus piedāvāt dažādus studiju materiālus. Šajā elektroniskajā vidē students var sekot līdzi arī saviem sekmības rādītājiem. Tehnoloģiju izmantošanas un informācijas apmaiņas ātruma paaugstināšanās nodrošina klātienē nodarbību efektivitāti un veicina studējošo patstāvīgo darbu.

12 darba vietas mācībspēku un administratīvā personāla kabinetos ir aprīkotas ar mūsdienīgiem datoriem, kuru pamatā ir Intel i5 procesori, 22-24 collu HD monitori, drukas iekārtas individuālai un kolektīvai lietošanai un pastāvīgs pieslēgums ātrgaitas internetam. Visi mācībspēki un administratīvais personāls ir nodrošināti ar moderniem portatīvajiem datoriem, lai varētu strādāt attālināti vai atrodoties komandējumos.

Ir pieejamas kopēšanas iekārtas, lai izveidotu izdales materiālus. Visos mācību un darba datoros tiek izmantota licencēta Microsoft Windows 10, Microsoft Office 2019, Office 365, Zoom, MS Team un cita atbalsta un lietojumprogrammatūra. Praktiskajām apmācībām tiek izmantota iespēja pieslēgties muitas un Valsts ieņēmumu dienesta testa vides informācijas sistēmām.

Muitas un nodokļu vēstures muzejs, kas atrodas Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Inženierekonomikas un vadības fakultātes (IEVF) ēkā, Kalnciema iela 6, 112.telpā ir nozīmīgs elements studentu apmācībā. To 2008.gadā izveidoja RTU Muitas un nodokļu katedra sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu (VID) par godu Latvijas valsts 90.gadadienai. Muzejs ir sabiedrībai pieejama izglītojoša un pētnieciska institūcija, materiālās un nemateriālās kultūras vērtību krātuve par Latvijas Muitas un nodokļu vēsturi no senākiem laikiem līdz mūsdienām. Muzejs ir RTU Sabiedrisko lietu daļas administratīvā pakļautībā, bet tā metodiskās darbības pārraudzību veic RTU Muitas un nodokļu katedra. Muzejs piedāvā iepazīt ekspozīciju „Nodokļi un muiža Latvijā”, kas stāsta:

- par senākajiem maksājumu veidiem un to iekasēšanas kārtību;
- par Latvijas Republikas nodokļu un muitas sistēmu no 1918. līdz 1940.gadam;
- par nodokļiem un muižu no 1940. līdz 1990.gadam;
- par atjaunotās Latvijas Republikas nodokļiem, muižu un to iekasēšanu;
- par akcīzes precēm un kontrabandu.

Ekspozīcijā ir aplūkojama dažādu laiku vēsturiskie dokumenti, muitas formas tērpu kolekcija, iespējams noskatīties filmas par nodokļiem un muižu Latvijā un Eiropas Savienībā.

Viens no muzeja uzdevumiem ir veikt muzejā zinātniski izglītojošo un kultūras darbu, vadot pārskata un tematiskās ekskursijas, un sagatavot un vadīt lekcijas atbilstoši muzeja profilam. Muzeja telpās tiek organizētas nodarbības priekšmetā „Ievads specialitātē”.

2019.gadā RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta (SESMI) Muitas un nodokļu katedrā ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes atbalstu izveidota **Muitas kontroles laboratorija**. Laboratorija ir aprīkota ar dažādām mērierīcēm un tehniskiem līdzekļiem, ko muitnieki izmanto ikdienas darbā, veicot transportlīdzekļu un personu apskati, piemēram, blīvuma un starojuma plūsmas mērīšanas ierīcēm, metāla detektoriem, endoskopiem, narkotestiem utt., kas ļauj pārbaudīt, vai transporta līdzekļos netiek slēptas kontrabandas preces. Lai praktiskās nodarbībās trenētu studentu spējas atrast kontrabandas preces, izveidoti arī īpaši slēpni dobtos dēļos, automašīnas durvīs, sēdekļos, degvielas bākās un riepās. Tādējādi laboratorijā tiek imitētas Latvijā bieži izmantotas slēptuves neatļautu preču pārvadāšanai. Laboratorija aprīkota arī ar tehniku dažādu muitas kontroles mācību filmu un video demonstrēšanai.

Laboratorijā vizuālai apskatei izvietoti automobiļu ass svari, dažādi instrumenti un ierīces, ar kurām ikdienā strādā muitas amatpersonas, darba drošības aprīkojums (ķiveres, karabīnes, aizsargbrilles utml.), neliels skaits kontrafaktās (viltotās) preces, kā arī dažādu narkotiku imitāciju paraugi, lai studentiem būtu virspusējs redzējums par to, kā strādā muiža ikdienā dažādos apstākļos, dažādu aprīkojumu un dažnedažādām aizliegtajām precēm un vielām. Laboratorija aprīkota arī ar tehniku dažādu muitas kontroles mācību filmu, video un fotogrāfiju demonstrēšanai.

Studenti mācību procesā iepazīstas ar darbu muitas punktus, iziet praksi. Laboratorija nodrošina studentiem vēl vienu iespējas iegūt un pilnveidot praktiskās iemaņas.

Nozīmīgu vietu programmas realizācijā ieņem **pašaizsardzības apmācības**. Mācību procesa teorētiskās bāzes apgūšanai tiek izmantota ar interaktīvo tāfeli aprīkota mācību telpa, kurā kopā ar studentiem tiek analizēti Latvijā spēkā esoši normatīvie akti, kas saistīti ar spēka, speciāldzēkļu un šaujamieroču izmantošanu un pielietošanu.

Praktiskās apmācības notiek speciāli pielāgotā sporta zālē, kur ir mīksts grīdas segums jeb tatami, kas ir sertificēts, lai uz tā var aizvadīt starptautiska līmeņa dažādu veidu tuvcīņu sacensības (jiu-jitsu, karate, džudo). Apmācību laikā studējošajiem tiek izdoti apģērbi jeb kimono un individuālās aizsardzības rīki- aizsargķiveres, cimdi, ķermeņa (torsa) un kāju aizsargi, lai nodrošinātu drošu un kvalitatīvu praktisko iemaņu apguvi. Speciālā fiziskā sagatavotība, sīkāk distances un precizitātes izjūta cīņā tiek uzlabota ar stacionāru precizitātes, atsvara trenāžieri, sitienu tehnikas pamati tiek apgūti izpildot pamatelementus uz manekena, cilvēka ķermeņa imitācijas trenāžiera. Nodarbībās pirms gatavošanās reālās dzīves situāciju izspēlēm, ar studējošajiem norisinās vairākas nodarbības, izmantojot sitiena uztvērējus jeb ķepas un makivaras. Vispārējā fiziskā sagatavotība tiek attīstīta izmantojot lecamauklas, hanteles un atsvarus, gumijas.

2018. gadā tika ierīkots šaušanas simulators, kuru studējošie izmanto, lai apgūtu pamatiemaņas un drošības tehniku saistītu ar šaujamierocā pareizu izmantošanu un lietošanu, kā arī pareizi spēj reaģēt uz vienkāršotām situācijām, kādas var nākties risināt pildot dienesta pienākumus. Pie iespējas tiek saskaņotas apmācības šautuvē, kur studējošie tiek iepazīstināti un primāri apmācīti šaušanai jau ar kaujas (īsto) munīciju.

Organizētā sadarbība ar programmas lielāko sadarbības partneri un potenciālo darba devēju – Valsts Ieņēmumu dienestu dod iespēju mācību procesā prasmju un iemaņu iegūšanai izmantot **VID Muitas pārvaldes infrastruktūru un tehnisko līdzekļus**, kas izvietoti MKP un citās VID struktūrvienībās.

2022. gadā ESF līdzfinansētā projekta „Rīgas Tehniskās universitātes efektīvas pārvaldības attīstība” ietvaros” (Nr. 8.2.3.0/18/A/012.) veikta būtiska vairāku studiju kursu (Ievads specialitātē, Nodokļi un nodevas, Nodokļu risku vadība) pilnveidošana (digitalizācija), papildinot studiju kursu materiālus ar moderniem risinājumiem H5P vidē (interaktīvas prezentācijas, video, testi, u.c.).

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas

īstenošanas valodu, veidu un formu).

Profesionālā bakalaura studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” tiek realizēta gan ka maksas programma, gan arī par valsts budžeta līdzekļiem. Pašlaik programmai pa visiem kursiem ir pieejamas kopā 89 budžeta vietas.

Informācija par finansējuma sadalījumu starp izmaksu pozīcijām dota pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā "Finansējuma sadalījums starp izmaksu pozīcijām". Informācija par izmaksām uz 1 studentu dota pielikumā "Finansējums pa izmaksu pozīcijām laika periodā no 2013.-2022.gadam". Informācija par minimālo nepieciešamo studējošo skaitu programmā dota pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā "Par_minimālo_studējošo_skaitu_studiju_programmās".

Tradicionāli studiju programma tika īstenota pamatā no studiju maksas līdzekļiem. Neizmantojot budžeta līdzekļus programmas ietvaros līdz 2008.gadam tika sagatavoti vairāki tūkstoši speciālistu muitas un nodokļu administrēšanas jomā.

Atskaides periodā kopējais finansējums programmai no 719,621.00 EUR 2013./2014. studiju gadā ir palielinājies līdz 716,115.89 EUR 2021./2022. studiju gadā. Dotācija programmai no 205,454.00 EUR 2013./2014. studiju gadā (kas sastāda 28,55% no kopējā finansējuma) ir pieaudzis līdz 406,341.69 EUR 2021./2022. studiju gadā (kas sastāda 51,85% no kopējā finansējuma).

Tomēr šajā laika periodā izmaksas uz vienu studentu ir palielinājušās no 3,866.00 EUR līdz 6,846.46 EUR, būtiski ir samazinājies maksas studentu skaits, jo būtiski ir palielinājusies studiju maksa.

Rezultātā, pie it kā nemainīga kopējā finansējuma, ir samazinājies kopējais studējošo skaits, kas norāda uz grūtībām kvalitatīvu speciālistu sagatavošanā valsts un privātajam sektoram muitas un nodokļu administrēšanas jomā.

Risinājums varētu būt papildus budžeta vietu piešķiršana programmai, ņemot vērā nozares zināmās vajadzības, studiju maksas samazināšana un studiju kredīta dzēšana absolventiem, kas uzsākuši darbu valsts sektorā.

Pilna laika klātienes un nepilna laika neklātienes studējošiem valsts (latviešu) un angļu valodā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti, minimālais studējošo skaits programmā ir 15 studenti.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Profesionālās bakalaura studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” īstenošanā ir

iesaistīti RTU ievēlētā akadēmiskā personāla pārstāvji, vieslektori un nozares augsti kvalificēji vadošie speciālisti. Par studiju kursa izveidi un saturu ir atbildīgs ievēlētais akadēmiskais personāls. Studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla un vieslektoru kvalifikācija pilnībā atbilst studiju programmas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām. Detalizētāka informācija par akadēmisko personālu un vieslektoriem, kā arī angļu valodas zināšanu līmeni ir redzama CV (**skat. Pielikumu_Mācībspēku CV**).

Studiju programmas īstenošanā piedalās 32 ievēlēti mācībspēki, no kuriem 23 (72%) mācībspēkiem ir ziņātņu doktora grāds un 9 (28%) mācībspēkiem ir maģistra grāds.

Analizējot datus par RTU ievēlēto akadēmisko personālu, var secināt, ka 15 (48%) akadēmiskā personāla pārstāvji ir ievēlēti profesora vai asociētā profesora amatā, 6 (18%) docenta amatā, vadošā pētnieka amatā ir 1 jeb 3% un pētnieka amatā ir 1 (3%). Savukārt ar maģistra grādu praktiskā docenta amatā ir ievēlēti 6 (19%) un lektora amatā 3 (9%).

Aivars Vilnis Krastiņš, Dr.oec., RTU vadošais pētnieks. Akadēmiskā darba pieredze vairāk nekā 60 gadi. Programmas "Muitas un nodokļu administrēšana" dibinātājs. Studiju virziena „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” nozares komisijas priekšsēdētājs. Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta direktors, Pasaules Muitas organizācijas izglītības programmu akreditācijas eksperts (Beļģija), Ženēvas Bruņoto spēku demokrātiskās kontroles centra vecākais eksperts (Šveice). „Customs Scientific Journal”. (WCO RO for the European region) redakcijas padomes loceklis. RTU Zinātnes Padomes loceklis, RTU IEVF Domes loceklis u.c. (skat. CV). Promocijas darbu vadīšana. Nacionālo un starptautisko konferenču dalība un organizēšana. Projektu vadīšana. Izstrādāti metodiskie un mācību līdzekļi, monogrāfijas un zinātniskie raksti un publikācijas.

Aldis Čevērs, Ph.D., RTU IEVF dekāna pienākumu izpildītājs. RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu katedras docents. RTU Senāta loceklis. 2021. gadā ieguvis Zinātnes doktora grādu nozarē Politikas zinātne. 2002. gadā ieguvis maģistra grādu tiesību zinātnēs. Strādājis augstākajās mācību iestādēs (Latvijas universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte), privātajā sektorā un valsts pārvaldē (Valsts ieņēmumu dienesta Galvenajā muitas pārvaldē). Akadēmiskā darba pieredze - vairāk kā 30 gadi. Galvenie pētniecības virzieni - muitas funkcijas un to realizēšana, muitas darba organizēšana un novērtēšana, muitas lietu tiesiskais regulējums. Atbilstoši pētījumu virzieniem ir uzrakstītas trīs mācību grāmatas, publicēti vairāki zinātniskie raksti t.sk. tādi, kas indeksēti SCOPUS. Sagatavojis un pasniedzis tādus mācību kursus kā Muitas tiesības, Starptautiskās tirdzniecības tiesības, Starptautiskās privāttiesības, Eiropas tiesības, Administratīvās tiesības. Lasījis lekcijas par muitas tiesību jautājumiem ārvalstu augstskolās Ukrainā, Baltkrievijā, Krievijā, Uzbekistānā, piedalījies uzņēmēju un valsts pārvaldes darbinieku apmācībā, sniedzis atzinumus par muitas lietu jautājumiem uzņēmējiem un tiesu iestādēm. Kvalifikācijas paaugstināšana ir notikusi piedaloties dažādos semināros un konferencēs gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī, gan muitas lietu jomā, gan saistītos jautājumos. Dalība dažādos starptautiskos projektos kā eksperts muitas jautājumos, kopš 2019.gada ir EK Muitas apmācību programmu sertificēšanas novērtēšanas padomes loceklis.

Māris Jurušs, Dr.oec., RTU asociētais profesors. Liela profesionālā pieredze nodokļu jomā. Vairākus gadus ir strādājis Finanšu ministrijā Nodokļu politikas departamentā, pieredzi guvis arī starptautiskā auditorkompānijā, kā arī darbojies daudzos projektos un darba grupās par nodokļu un muitas jautājumiem. Divu grāmatu autors (Nodokļi, 2019; Nodokļu plānošana Latvijā un starptautiskā vidē, 2021). Māris Jurušs ir piedalījies vairākos starptautiskos pētījumos, kā arī ir autors vairākām publikācijām, kas iekļautas starptautiskās akadēmiskās datu bāzēs. Māris Jurušs ir LZP eksperts. Savu kvalifikāciju paaugstinājis, piedaloties vairākos kvalifikācijas celšanasursos. Piemēram, Kompetencēs balstītas studijas augstskolā: izaicinājumi un risinājumi (2020); Pētniecības kompetences pilnveide: akadēmiskā un zinātniskā personāla attieksme un ētika, pētījumu

plānošana un vadība (2021); Virtuālie procesi, digitalizācija, tiešsaistes personība, tiešsaistes komunikācija un kiberveselības psiholoģija (2022). Regulāri piedalās IEVF organizētajās Akadēmiskajās konferencēs un pēdējos gados ir vadījis konferences apakšsekcijas, kurā kopā ar kolēģiem diskutēja par aktuāliem jautājumiem un iespējām studiju procesa pilnveidošanā. Māris Jurušs regulāri piedalās ERASMUS+ programmas docēšanas vizītēs ārvalstīs. 2016.-2022. gadā viesojies vairākas reizes ar vieslekcijām Minsteres Lietiškā augstskolā, Bruno Tehniskajā Universitātē, Tallinas Drošības akadēmijā. Iegūtā pieredze palīdz sasniegt labākus studiju rezultātus. Pilnveidotā kvalifikācija ļauj profesionālāk organizēt studiju procesu, tajā mācot studentus veikt patstāvīgus pētījumus maģistru darba izstrādei. Veiktie pētījumi un publikācijas tiek izmantoti kā avoti mācību vielai studijuursos. Piemēram, grāmata „Nodokļu plānošana Latvijā un starptautiskā vidē” (2021) ir viens no pamata avotiem studiju kursā „Nodokļu plānošana”. Studiju procesā tas ļauj izmantot apgrieztās auditorijas principu, klātienē organizējot diskusijas, seminārus, darba grupas.

Justīna Hudenko, Dr.oec., RTU docente. Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas un vadības fakultātē ieguvusi ekonomikas doktora grādu. Ieguvusi Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā, vairāk nekā 200 zinātnisko publikāciju autore finansēs un transporta jomā, t.sk. divu grāmatu autore. No 2016.gada strādā Latvijas dzelzceļa infrastruktūras maksas noteikšanas un jaudas sadales uzņēmumā AS „LatRailNet” valdes priekšsēdētājas amatā un pārstāv Latvijas dzelzceļa sektoru vairākās nozīmīgās starptautiskajās organizācijās: Dzelzceļa infrastruktūras maksas noteicēju starptautiskajās darba grupās CHRISTINE, PRIME (the Platform of Rail Infrastructure Managers in Europe), North Sea - Baltic Rail Freight Corridor. J.Hudenko ir Baltic Institute of Corporate Governance (BICG) profesionālā valdes locekļa sertifikāts.

Maija Šenfelde, Dr.oec., RTU profesore. Ilgstoša pedagoģiskā un administratīvā darba pieredze universitātē. Latvijas Zinātnes padomes eksperte, mācību grāmatas „Makroekonomika” četru izdevumu autore, kā arī autore vairākām zinātniskām monogrāfijām ekonomikas jomā. Aktīva dalība zinātniskās konferencēs, dažādosursos un semināros. Piedalās Latvijas bankas organizētās ikgadējās Tautsaimniecības konferencēs, kā arī „Ekspertu sarunās”. Vadījusi un piedalījusies dažādos projektos. Uzkrātā pieredze un nepārtrauktā sevis pilnveidošana nodrošina mācībspēka spēju sniegt studentiem nepieciešamās teorētiskās zināšanas, kā arī sniegt studentiem informāciju par aktuālajām problēmām ekonomikā, valsts tautsaimniecībā, starptautiskajā ekonomikā un to iespējamajiem risinājumiem, kas, nenoliedzami, attīsta studentu spējas novērtēt ekonomiskos, sociālos un politiskos procesus pasaulē un to ietekmi uz Latvijas ekonomiku.

Jānis Ieviņš, Dr.oec., RTU profesors. Ilggadēja akadēmiskā, zinātniskā un administratīvā darba pieredze universitātē. Vairāku starptautisko zinātnisko projektu dalība un organizēšana. No 1994.gada piedalās kā eksperts Latvijas Darba devēju konfederācijā, no 2015.gada RTU Vides zinātnes profesoru padomes loceklis, RTU Senāta loceklis. Promocijas darbu vadīšana. Aktīva dalība nacionālajos un starptautiskajosursos, kā piemēram, Nord+, Zviedrijā. Papildinot zināšanas par jaunākajiem sasniegumiem nozarē, piedaloties semināros, profesionālajās un zinātniskajās konferencēs, ļauj paaugstināt docēto studiju kursu kvalitāti, kā arī attīstot un pilnveidojot studentu zināšanu līmeni pētījumu veikšanā un rezultātu analizē.

Ilze Judrupa, Dr.oec., RTU asociētā profesore. Starptautisko projektu eksperte un pētniece. Autore vairākām zinātniskajām publikācijām par reģionu konkurētspēju, dzīves kvalitātes novērtēšanu, valsts un reģionu viedo specializāciju, attālināto darbu. 2018.gadā izdota monogrāfija Judrupa, I., Šenfelde, M. Latvijas reģionu konkurētspējas novērtēšana. Rīga: RTU Izdevniecība. Publikāciju sagatavošanai veiktie pētījumi un iegūtā informācija ir izstrādāta studijuursos un papildina

teorētisko materiālu ar praktiskiem piemēriem reģionālās attīstības un konkurētspējas novērtēšanas metodēm, kas savukārt veicina studentu spēju izprast ekonomiskās attīstības faktorus nacionālajā, gan starptautiskajā mērogā, sekmējot spēju veikt ekonomiskos aprēķinus, kas saistīti ar ilgtspējīgu attīstību un konkurētspējas novērtēšanu.

Jeļena Pundure, Dr.oec., RTU asociētā profesore. Zinātniskā un administratīvā pieredze. No 2011.gada RTU IEVF Darba un civilās aizsardzības institūta direktora vietniece mācību jautājumos. Aktīva dalība kvalifikācijas pilnveides semināros, projektos,ursos un publikāciju izstrādē, mācība procesa ietvaros studenti iegūst gan pētniecisko bāzi, gan aktuālo informāciju saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.716 „Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa satura un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturu.” Vairāku zinātnisko publikāciju autore un līdzautore.

Natalja Budkina, Dr.math., RTU asociētā profesore. RTU DIFT domes locekle, RTU DITF LMI padome, Zinātniskā sekretāre. Vadošais pētnieks Latvijas universitātē. Dalība nacionālajās un starptautiskajās konferencēs. Profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana kursi. Izstrādātas vairākas publikācijas un zinātniskie raksti. Dalība nacionālajās un starptautiskajās konferencēs. Aktīva dalība nacionālajos un starptautiskajos projektos, kā piemēram, Network FinEng/2017. Kvalifikācijas paaugstināšanai dalībaursos, semināros par jaunākajiem sasniegumiem nozarē, ļauj paaugstināt docēto studiju kursu kvalitāti, kā arī attīstot un pilnveidojot studentu zināšanu līmeni pētījumu veikšanā un rezultātu analīzē.

Ingūna Jurgelāne-Kaldava, Dr.oec., RTU asociētā profesore. IEVF Domes locekle, SESTEL katedras vadītāja, pētniece un vairāku starptautisko projektu vadītāja. Pētniecisko kompetenci darbā ar studējošiem nodrošina gan dalība zinātniskajās konferencēs, gan publikāciju izstrādē starptautiski atzītos rakstu krājumos, publikāciju veidošanā tiek izmantotas dažādas pētījuma metodes, kuras ļauj studējošiem pētāmās aktuālās informācijai ietvaros to analizēt un veikt nepieciešamos aprēķinus. Autore un līdzautore dažādām mācību grāmatām, kā piemēram, „Ekonomiskā statistika”.

Astra Auziņa-Emsiņa, Dr.oec., RTU docente. Akadēmiskā darba pieredze 15 gadus augstākās izglītības iestādē. Zinātniskā darbība un pētniecība tiek veikta arī vairāk kā 15 gadus, specializējoties ekonomikas un nozaru analīzē, starptautiskajā ekonomikā, ārējās tirdzniecības, konkurētspējas un produktivitātes modelēšanās, starpnozaru saikņu novērtēšanā, makroekonomisko, makroekonometrisku un multisektorālo modeļu izstrādē, ko apliecina dalība zinātniskos projektos un pētniecības programmās, dalība starptautiskajās zinātniskajās konferencēs un publikācijas. LZP eksperte. Ievēlēta LZP Sociālo zinātņu ekspertu komisijas locekle. Dalība arī nozaru asociācijās – Latvijas ekonometristu asociācijas valdes locekle, International Input-Output Association biedre, INFORUM modelēšanas grupas dalībniece, Latvijas Jauno zinātnieku apvienības dibinātāja (LJZA) un vecbiedre u.c. Studiju procesā integrē ekonomikas un nozaru analīzes un modelēšanas metodes un risinājumus, veicina praktisku modeļu izstrādi, makroekonomisko procesu modelēšanu, scenāriju izstrādi, prognožu ieguvu. Studiju procesā tiek integrēti jaunākie un aktuālākie zinātniskie pētījumi un to rezultāti, aktualitātes citās valstīs.

Gunārs Ozolzīle, Dr.sc.soc., RTU asociētais profesors. Profesionālā pieredze sociālo zinātņu socioloģija, politoloģija un Latvijas politoloģijas sistēma. Darba pieredze Latvijas universitātē, Latvijas sporta pedagogijas akadēmija, Latvijas policijas akadēmija, Biznesa vadības koledža un Sociālo tehnoloģiju institūts. Pētnieks tirgus un sabiedriskās domas pētījumu firmā SIA Baltijas studiju centrs (2018). Pētniecisko saisti ar studējošiem nodrošina arī zinātniski pētnieciskais darbs Latvijas Zinātnes padomē, Aizsardzības ministrijā un ES finansētos projektos, dalība konferencēs un

zinātnisko publikāciju izstrāde. Zinātniski pētnieciskā darbība galvenokārt ir saistīta Latvijas politiskās sistēmas stabilitātes un efektivitātes, kā arī atsevišķu politisko institūtu reformēšanas iespēju izpēti. Šāda pētnieciskā ievirze ļauj paaugstināt studiju kursu „**Latvijas** kvalitāti un nodrošinot saikni ar valsts notiekošajiem politiskajiem procesiem.

Larisa Iljinska, Dr.philol., RTU profesore. Vairāku metodisko līdzekļu, mācību grāmatu, zinātnisko publikāciju autore un līdzautore. Latvijas Zinātnes padomes eksperte nozarē Humanitārās un mākslas zinātnes - Valodniecība un literatūrzinātne (Salīdzināmā un sastatāmā valodniecība). Dalība nacionālajās un starptautiskajās konferencēs, starptautiskajos projektos. Profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana kursi. Profesionālā kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, nodrošinot studiju programmas studiju kursu „Vācu valoda” mērķu un studiju rezultātu sasniegšanai.

Ieva Andersone, Dr.oec., RTU docente. Kopš 2001.gada pedagoģiskā darba pieredze. Pētniecisko kompetenci darbā ar studentiem nodrošina dalība zinātniskajās konferencēs un publikāciju izstrāde gan nacionālajā, gan starptautiskajā mērogā. Izieti RTU pedagoģiskās kvalifikācijas celšanas kursi un dalība IEVF akadēmiskajā konferencē par mācību metodiskā un zinātniskā darba integrāciju studiju procesā. Papildus dalība dažādos semināros nodrošina jaunāko tendenču pārzināšanu, veicinot jaunu metožu apguvi, kas ļauj studentiem apgūt ar nozari saistīto aktualitāti. Studiju kurss „Inovātīvu produktu izstrāde un uzņēmējdarbība”.

Nadežda Semjonova, Dr.oec., RTU vadošā pētniece. Eksperte valsts un pašvaldību finanšu jomā. Pētniecisko darbu un zinātnisko rakstu izstrāde. Piedalīšanās nacionālajās un starptautiskajās konferencēs. Dalība pēcdoktorantūras pētniecības atbalsta projektā, kas sniedz iespēju sadarboties ar citām Eiropas augstskolām un Latvijas Medicīnas preču ražotāju un servisa asociāciju. Organizētajos semināros nodrošina kvalifikācijas atbilstību saskaņā ar studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām. Autore vairākām zinātniskajām publikācijām un monogrāfijai. Studiju kurss „Revīzija un audits”.

Leonards Budņiks, Mg.oec., RTU docents (praktiskais). Microsoft sertificēts Excel eksperts. Studiju kursi – Biznesa datu analīzes tehnoloģija I, Biznesa datu analīzes tehnoloģija II. Izstrādā datu apstrādes rīkus Ms Excel un Power Bi vidē. Piedalīšanās IT konferencēs un forumos, tiešsaistesursos un semināros un padziļinātā interese par informāciju tehnoloģiju ietekmi uz sabiedrību un ekonomiku, sniedz studentiem zināšanas par jaunieviesto informācijas tehnoloģiju un informācijas sistēmu vadīšanas principiem, aptveros datu koncepciju un IT attīstības sociālo seku izpēti.

Zane Senko, Mg.paed., RTU lektors un pētnieks – pētījuma veids: valsts pētījumu programma. Izstrādāts metodiskais līdzeklis un mācību grāmata. Dalība zinātniskajās konferencēs gan nacionālajā, gan starptautiskajā līmenī. Izdotas vairākas publikācijas specializētajos izdevumos. Kvalifikācijas pilnveidošanai dalība ERASMU+ mobilitātes programmā akadēmiskajam personālam. Profesionālā kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām, nodrošinot studiju programmas studiju kursu „Angļu valoda” mērķu un studiju rezultātu sasniegšanai.

Aivars Gulbis, Mg.oec., praktiskais docents. Profesionālā pieredze uzņēmējdarbībā un valsts pārvaldē 32 gadi, akadēmiskajā un zinātniski pētnieciskajā darbā 21 gads, kā pasniedzējam augstākā izglītības iestādē 26 gadi. Iegūtā izglītība un darba pieredze muitas jomā no 1990.gada nodrošina labu pamatu akadēmiskajam darbam un pētniecībai. Kopš 1996.gada aktīva darbība ar tranzīta un preču pārvietošanu saistītu profesionālu asociāciju (Latvijas Muitas Noliktavu Turētāju asociācijas izpilddirektors, Latvijas nacionālās kravu ekspeditoru un loģistikas asociācijas izpilddirektors un prezidents) dod iespēju apzināt un sinhronizēt valsts un uzņēmēju intereses un prasības iekļaujot tās akadēmiskās pētniecības procesos. A.Gulbis ir līdzautors Latvijā vienīgajai

muitas mācību grāmatai latviešu valodā „Muitas darbības pamati”, kas izdota 2006.gadā un savas popularitātes dēļ papildināta atkārtoti izdota piecas reizes. Regulāra dalība starptautiskajās zinātniskajās un profesionālajās konferencēs, vieslekcijas dažādu valstu muitas profesionālajās mācību iestādēs (akadēmijas, koledžas, slēgtie mācību centri) un iesaistīšanās projektos (BOMCA, INCU), kas kopumā veicina profesionālo kompetenču pilnveidošanu un palīdz studentiem sasniegt izvirzītos studiju rezultātus. Darbs eksperta statusā Pasaules Muitas organizācijas (WCO) dalībvalstu četru augstāko mācību iestāžu muitas apmācības programmu pārbaudē, par atbilstību WCO Muitas profesijas standartu prasībām. No 2011.gada vadīti 298 un recenzēti 280 dažādu līmeņu noslēguma darbi.

Normunds Rudzītis, Mg.sc.ing., Mg.oec., RTU docents (praktiskais). Profesionālā pieredze uzņēmējdarbībā un valsts pārvaldē 28 gadi, akadēmiskajā un zinātniski pētnieciskajā darbā 10 gadi augstākā izglītības iestādē. Iegūtā izglītība un darba pieredze nodrošina labu pamatu akadēmiskajam darbam un pētniecībai robežpārvaldības jomā. Galvenie pētījumu virzieni ir risku pārvaldība, piegāžu ķēžu drošība, integrētā robežpārvaldība un korupcijas novēršana. Regulāra dalība starptautiskajās zinātniskajās un profesionālajās konferencēs un projektos (BOMCA, USAID, TAIX) nodrošina profesionālās kompetenču pilnveidošanu, kā arī sekmē studentiem sasniegt noteiktos studiju rezultātus.

Daira Araminai ir profesionālā maģistra grāds uzņēmumu un iestāžu vadīšanā ar kvalifikāciju uzņēmumu un iestāžu vadītājs, kā arī ir sociālo zinātņu bakaura grāds psiholoģijā un apliecība pie diploma par specializēšanos personāla vadības psiholoģijā, kas iegūts Rīgas Pedagoģijas un Izglītības Vadības augstskolas, Psiholoģijas fakultātē. 25 gadu pieredze augstākās izglītības jomā RTU: darba tiesiskās attiecības, darbinieku kompetence, darbinieku kvalifikācijas celšanas jautājumi, personāla attīstība, amatu novērtēšana, karjeras plānošana, darba apstākļu kontrole, sociālās garantijas, darba motivācija, ieinteresētība. Dairai Araminai ir profesionālās kompetences cilvēkresursu pārvaldībā lielās organizācijās un cilvēku psiholoģijā, kā arī ar cilvēkkapitāla un kompetences attīstību saistītos jautājumos. Daira Aramina ir RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes pārstāvis Latvijas Personāla vadības asociācijā.

Organizējot un nodrošinot pilnvērtīgu studiju procesu, ir izveidota sekmīga sadarbība ar valsts un privātā sektora profesionāļiem. Tie ir, piemēram, Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora vietnieki nodokļu un muitas jomā, Muitas pārvaldes direktora vietnieki, Nodokļu pārvaldes direktora vietnieki, Finanšu ministrijas Tiešo nodokļu departamenta direktora vietnieks, VID Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes Juridisko personu nodokļu risku izvērtēšanas daļas vadītājs, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izmeklētājs (KNAB), Latvijas Nodokļu konsultantu asociācijas valdes loceklis, Latvijas Nacionālā kravu eksportoru un loģistikas asociācijas ģenerāldirektors, RTU Personāla daļas vadītāja u.c.

Nozares vadošie speciālisti un uzņēmējdarbības vides pārstāvji piedalās mācību procesā: vada studiju kursus, lasa lekcijas, vada un recenzē noslēguma darbus, piedalās valsts eksāmenu komisijas darbā, nodrošina prakses vietas studentiem, piedalās kopīgos pētījumos ar RTU akadēmisko personālu, kas atspoguļojās arī publicētajos zinātniskajos rakstos, dalībā konferencēs un starptautiskajos projektos, piemēram, Robežu pārvaldības projektā Centrālajā Āzijā (BOMCA). Kvalitatīvu līdzdalību mācību procesā nodrošina noslēgtie sadarbības līgumi ar nozīmīgākajiem programmas absolventu darba devējiem.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to

ietekme uz studiju kvalitāti.

Profesionālā bakalaura studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” realizācijā piedalās gan RTU mācībspēki, gan augsti kvalificēti speciālisti ar atbilstošu izglītību un darba pieredzi. Nereti programmā, lai nodrošinātu mācību procesu un paaugstinātu mācību kvalitāti, jāveic mācībspēku maiņa, kas skaidrojama gan ar pieredzējušo mācībspēku pensionēšanos, gan jaunu augsti kvalificētu speciālistu piesaisti t.sk. ar praktisko darba pieredzi. Jāatzīmē, ka esošie mācībspēki veic regulāru profesionālo pilnveidi, piedaloties mobilitātēs, konferencēs, projektos, semināros,ursos gan nacionālajā, gan starptautiskajā līmenī, sniedzot studējošiem nepārtrauktu studiju kursu pilnveidi, atjaunojot saturu un pielietojot jaunas mācību metodes atbilstošas izglītības principiem un prasībām. Šādi tiek nodrošināta arī iespēja aizstāt vienam otru, nodot zināšanas un pieredzi. Pārskata periodā viens docētājs ir ieguvis doktora grādu Ph.D., tādejādi ieviešot studiju procesā zinātnes atziņas un jaunākos sasniegumus muitas jomā, veicinot pētniecisko metožu lietošanu un padziļinātas pētniecības veikšanu studiju procesā. Pārskata periodā divi docētāji ievēlēti asociētā profesora amatā, stiprinot studiju programmas kapacitāti.

2022./2023. studiju programmas īstenošanas procesā piedalās 29 mācībspēki no RTU akadēmiskā personāla, no tiem 65% ar zinātņu doktora grādu (**skat. Pielikumu_Mācībspēki**).

Studiju procesa pilnveidošanai un kvalitātes uzlabošanai arvien vairāk tiek piesaistīts RTU akadēmiskais personāls ar zinātņu doktora grādu, profesori, asociētie profesori un docenti, kā arī nozares speciālisti. Tomēr jāatzīmē, ka būtiskas izmaiņas akadēmiskā personālā kopskaitā nav vērojamas, izņemot 2016./2017.m.g., ko var skaidrot ar pensionēšanās vecuma sasniegšanu, bērnu kopšanas atvaļinājumiem, kā arī speciālistu darbības sfēras maiņu. Salīdzinot 2013./2014. ar 2021./2022. mācību gadu par 33% vērojams kritums ievēlēto profesoru skaitā, kas lielā mērā skaidrojams ar pensionēšanās vecumu. Tajā pašā laikā, jāatzīmē, ka asociēto profesoru un docentu (ar zinātniskā doktora grādu) skaits, atskaites periodā ir pieaudzis, kas viennozīmīgi atstāj labvēlīgu iespaidu uz studiju kursu kvalitāti.

Pētot akadēmiskā personāla vecuma struktūru, jāsecina, ka samazinājies docētāju, lektoru skaits vecuma grupā no 31-40, bet pozitīva tendence ir vērojama vecuma grupā no 41-50, tie ir 40% no kopējā docētāju skaita. Studiju programmas īstenošanās arī tiek piesaistīti doktoranti.

Jebkurā gadījumā izmaiņas mācībspēku sastāvā nesamazina studiju kvalitāti. Studiju procesā tiek iesaistīti arvien labāki speciālisti ar augstu speciālo zināšanu līmeni. Tiek domāts par jaunās paaudzes mācībspēku piesaisti, labākie studenti tiek iesaistīti pētnieciskajā darbā virzot tos uz akadēmisko un zinātnisko darbu nākotnē. Plānojot studiju procesu tiek domāts par iespējamo mācībspēku aizvietošanas iespējām nepieciešamības gadījumā.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu

termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Studiju programmas studijuursos ir izstrādāti daudzveidīgi mācību bloki, kuros tiek iekļautas gan vispārīgās, gan profesionālās kompetences. Ik gadu katrs studiju kurss tiek pilnveidots un papildināts ar jaunām apmācības metodēm un vadoties pēc ekonomikas attīstības tendencēm, vienlaikus ievērojot augstākās izglītības kvalitātes standartus. Studiju kursa pilnvērtīgas izstrādes procesā regulāri piedalās vairāki mācībspēki, pieaicinot arī vadošos speciālistus konkrētajā jomā.

Programmā iesaistītie mācībspēki sadarbojas studiju kursu ietvaros, lai nodrošinātu to sasaisti. Tā piemēram, studiju kursi „Muitas procesi un procedūras” un „Muitas tiesības” kopumā veido izpratni par muitas darbības jomu, muitas funkcijām, darbības nodrošināšanai pieņemtajiem tiesību aktiem. Studiju kursi „Muitas risku vadība” un „Muitas kontroles tehnoloģija un ierīces” tikai kopumā vērtējot sniedz studentiem nepieciešamās zināšanas un prasmes muitas kontroles jomā. Lietišķajā spēlē ir iesaistīti mācībspēki, kas savā pamatdarbībā saistīti ar muitas tiesībām, muitas risku vadību, muitas kontroli, muitas maksājumiem un pārvadājumiem, nodokļu administrēšana, finanšu aprēķini u.c.

Liela vērība tiek pievērsta studiju kursu savstarpējās sasaistes nodrošināšanai. Tas tiek ņemts vērā plānojot studiju kursu secību. Muitas jomā vispirms tiek pasniegti studiju kursi, kas nodrošina vispārējo izpratni par muitas lietām, tad studiju kursi, kas attiecas uz muitas lietu tiesisko regulējumu un tikai tad speciālie muitas priekšmeti, kuros studenti iegūst jau praktiski noderīgas zināšanas un iemaņas. Studijas programmas apguve tiek plānota arī tā, lai nākošajā studiju kursa tiktu izmantotas iepriekšējā gūtās zināšanas. Tādā veidā iespējams sasaistīt studiju kursus, kuros tiek aplūkoti savstarpēji reāli saistīti muitas lietu elementi, piemēram, muitas kontrole, muitas risku vadība, muitas informatīvās sistēmas, ierobežoto un aizliegto preču kontrole, atbildības muitas lietās.

Studiju projekti tiek izstrādāti, balstoties uz dažādos studijuursos iegūtajām teorētiskajām zināšanām. Studiju projektu tēmas tiek noteiktas pēc pasniedzēju vai darba devēju ieteikumiem, tādējādi iesaistot visus pasniedzējus aktuālu jautājumu risināšanā. Studiju projekta organizēšanā ir iesaistīti vairāki mācībspēki, kuru rezultātā notiek gan sadarbība ar studentiem, gan savstarpējā

sadarbība, vadot atbilstošos studiju projektus. Iegūtās prasmes vēlāk lieti noder studentiem arī noslēguma darba izstrādē.

Mācībspēki dodas kopīgos mobilitātes pasākumos, piemēram, 2018.gadā asociētais profesors Māris Jurušs un docents Aldis Čevers starptautiska projekta drošības jomā (CEPOL) ietvaros viesojās Igaunijas drošības akadēmijā Tallinā, 2020.gadā docents Aldis Čevers, pr.docents Aivars Gulbis, pr.docents Normunds Rudzītis un asoc.profesors Māris Jurušs bija mobilitātes vizītē Narvā, Igaunijā, kur iepazīs integrētās robežkontrole procesu uz Igaunijas un Krievijas robežas.

Muitas un nodokļu katedras mācībspēki jau vairākus gadus ir iesaistīti BOMCA projektā, kura ietvaros tiek apvienotas vairāku mācībspēku prasmes. Pr.docents N.Rudzītis ir piedalījies projekta pasākumos kopā ar VID Muitas pārvaldes vadošajiem speciālistiem (piem. Muitas pārvaldes direktora vietniece), kas vienlaikus ir arī programmas vieslektors. Docents A.Čevers un pr.docents A.Gulbis piedalījās studiju programmas novērtēšanā un pilnveidošanā atbilstoši PMO profesiju standartiem Uzbekistānas Muitas institūtā Taškentā un „Al-Farabi” Kazahstānas Nacionālajā universitātē Astanā.

A.Gulbis un A.Čevers 2022.gadā kopīgi piedalījās Eiropas Sociālā fonda projektā „Rīgas Tehniskās universitātes akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās”, kur ieguva jaunas zināšanas par dzelzceļa pārvadājumu organizāciju un kontroli stažējoties uzņēmumā „DzCargo” SIA.

Nozīmīga sadarbība notiek starp katedras mācībspēkiem zinātniskajā darbībā un pētniecībā. Kopīgi tiek organizēta studentu zinātniskā darbība, ņemta dalība zinātniskajās konferencēs, rakstītas zinātniskās publikācijas. Nodokļu jomā aktīvi sadarbojas asoc.profesors M.Jurušs un docente J.Hudenko, muitas jomā - Dr.oec. A.Krastiņš, docents A.Čevers, pr.docents N.Rudzītis, pr.docents A.Gulbis.

Studiju programmas īstenošanā ir izveidoti vairāki mehānismi mācībspēku sadarbības veicināšanai. Katedras sēdēs mācībspēki regulāri apmainās ar zināšanu pieredzi par aktuāliem jautājumiem, tiek pārrunāti studiju kursu, noslēguma darba rezultāti, pārrunāti studentu, absolventu un darba devēju anketēšanas rezultāti, kā arī regulāri tiek rīkoti arī iekšējie kvalifikācijas celšanas semināri. Mācībspēki regulāri piedalās arī RTU kopējos rīkotajos kvalifikācijas celšanasursos.

Novērtējot studējošo un ievēlētā akadēmiskā personāla skaita attiecību 2022./2023.m.g. jāsecina, ka tā sastāda 1:7. Ņemot vērā, ka studiju procesā tiek piesaistīti arī nozares vadošie speciālisti, faktiski uz vienu mācībspēku ir pieci studenti.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	Diploms_Diploma_pielikums_.pdf	Diploma_Diploma_Supplement_.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	5.pielikums_Statistikas dati par studejošiem.pdf	Annex 5_Statistical Data of Students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	6.pielikums_Studiju_programmas_atbilstiba_.pdf	Annex6_Compliance with the national education standard_.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	7.pielikums_Kvalifikāciju_atbilstiba_profesiju_standartam_.pdf	Annex 7_Compliance of the Bachelor programme for professional standart_.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	Pielikums_Atbitlība_nozares_specifiskajam_normatīvajam_regulējumam_.pdf	Annex_Compliance of the Professional Bachelor study programme with the sector-specific regulatory framework_.pdf
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	8.pielikums_Studiju_kursu_kartējums_.pdf	Annex 8_Mapping of Study Courses_.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	9.pielikums_RICM0_semestru_plans-Annex_9_Plans_of_Study_semestrers (1).pdf	9_pielikums_RICM0_semestru_plans-Annex_9_Plans_of_Study_semestrers (1).pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	10.pielikums_Studiju_kursi (4).pdf	Annex 10_Study_Courses_.pdf
Studējošo prakses organizācijas apraksts	Prakses_organizšanas_kartiba (2).pdf	Internship_Management_Procedure (1).pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Muitas un nodokļu administrēšana (47861)

Studiju virziens	<i>Iekšējā drošība un civilā aizsardzība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Muitas un nodokļu administrēšana</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	<i>47861</i>
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Māris</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Jurušs</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>Maris.Juruss@rtu.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.oec.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>29286119</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Profesionālā maģistra studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” mērķis ir sniegt augstāko profesionālo izglītību muitas un nodokļu jomā, lai sagatavotu vidējā un augstākā līmeņa vadītājus un profesionālus praktiskajam darbam muitas un nodokļu jomā vai zinātniski pedagoģiskajam darbam.</i>
Studiju programmas uzdevumi	- nodrošināt studentiem plašu profesionālu, praktiski orientētu izglītību, kas dod iespēju viegli adaptēties darba tirgū, kā arī veikt zinātniski pētniecisko darbu vai turpināt izglītību doktorantūrā; - nodrošināt studentiem profesionālās kvalifikācijas līmenim atbilstošu teorētisko un praktisko sagatavotību, kas dod iespēju iegūt muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja kvalifikāciju; - radīt iespēju studējošiem iegūt kvalifikāciju ciešā saistībā ar viņu nākotnes darbu, nodrošināt tādas teorētisko zināšanu un prasmju apguves iespējas, kas ļautu absolventiem pēc studiju programmas apgūšanas uzsākt praktisko darbību, pildīt muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja pienākumus; - nodrošināt mūsdienīgu vispārējo zināšanu iegūšanu, attīstīt ekonomisko domāšanu, veicināt studējošo analītiskās spējas, attīstīt iemaņas profesionālo problēmu un uzdevumu risināšanā, projektu izstrādāšanā, kas ļautu absolventiem iesaistīties saimnieciskās darbības problēmu risināšanā; - attīstīt spējas darboties komandā un sastrādāties ar dažādu jomu profesionāļiem, sniegt iespēju attīstīt svešvalodu zināšanas, kas nodrošinātu spēju sadarboties ar citu valstu kolēģiem.

Sasniedzamie studiju rezultāti	- spēj analizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, izprot aktuālas muitas, nodokļu un uzņēmējdarbības attīstības tendences, un spēj novērtēt muitas un nodokļu politikas, noteikumu un pieņemto lēmumu ietekmi uz starptautisko uzņēmējdarbību, tirgu, uzņēmējdarbību, sociāliem procesiem un vidi; - spēj apkopot un analizēt informāciju, izmantot atbilstošas pētīšanas metodes un tehniskos līdzekļus, noteikt un risināt ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītas problēmas, veikt nodokļu analīzi un prognozes; - spēj plānot muitas un nodokļu administrēšanas procesu atbilstoši valsts ekonomiskās drošības interesēm, un, sintezējot iegūtās zināšanas, izstrādāt priekšlikumus muitas un nodokļu administrēšanas attīstībai; - spēj pieņemt lēmumus, atbilstoši administratīvām un krimināltiesībām muitas un nodokļu jomā, piemērot Eiropas Savienības un starptautiskās muitas un nodokļu tiesības, kā arī piemērot nodokļu atvieglojumus, īpašos režīmus un izmantot citas nodokļu plānošanas metodes; - spēj koordinēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, novērtējot tā efektivitāti, un īstenot muitas un nodokļu administrēšanas vadīšanu; - spēj organizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, konsultēt muitas un nodokļu jautājumos, pārvaldīt nodokļu plānošanas iespējas, kā arī koordinēt muitas un nodokļu kontroli.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikas, komerczinību un administrēšanas, politikas vai tiesību zinātnes jomā vai tam pielīdzināma izglītība.
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātiene - 2 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Nepilna laika neklātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	80

Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikas, komerczinību un administrēšanas, politikas vai tiesību zinātnes jomā vai tam pielīdzināma izglītība.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALĶU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātie - 2 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikas, komerczinību un administrēšanas, politikas vai tiesību zinātnes jomā vai tam pielīdzināma izglītība un angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALĶU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātie - 2 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikas, komerczinību un administrēšanas, politikas vai tiesību zinātnes jomā vai tam pielīdzināma izglītība un angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALĶU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātie - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1

Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds vai pirmā cikla profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, komerczinību un administrēšanas, politikas zinātnes, tiesību zinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģiju, ražošanas un pārstrādes vai būvniecības jomās.
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātie - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	angļu
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds vai pirmā cikla profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, komerczinību un administrēšanas, politikas zinātnes, tiesību zinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģiju, ražošanas un pārstrādes vai būvniecības jomās un angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātie - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Nepilna laika neklātie
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds vai pirmā cikla profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, komerczinību un administrēšanas, politikas zinātnes, tiesību zinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģiju, ražošanas un pārstrādes vai būvniecības jomās.
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātiešana - 2 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiešana</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālais bakalaura grāds vai pirmā cikla profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, komerczinību un administrēšanas, politikas zinātnes, tiesību zinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģiju, ražošanas un pārstrādes vai būvniecības jomās, un angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātiešana - 1 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiešana</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	40
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā vai tam pielīdzināma izglītība.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Pilna laika klātiešana - 1 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātiešana</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	40
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālais bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā vai tam pielīdzināma izglītība un angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī</i>

legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātiene - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>1</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>40</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā vai tam pielīdzināma izglītība.</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

Nepilna laika neklātiene - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Nepilna laika neklātiene</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>1</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>40</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā vai tam pielīdzināma izglītība un angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Rīgas Tehniskā universitāte	RĪGA	KALŅU IELA 1, CENTRA RAJONS, RĪGA, LV-1050

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Atbilstoši izmaiņām 2014. gada 26. augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu", 2015./2016. studiju gadā profesionālā maģistra studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” tika papildināta un aktualizēta. Pamatojoties uz darba tirgus pētījumiem un konsultācijām ar darba devējiem un praktizējošiem speciālistiem, tika izveidots jauns studiju variants – studentiem ar iepriekš iegūtu profesionālā bakalaura grādu „Muitas un nodokļu administrēšanā un/vai sestā līmeņa profesionālo kvalifikāciju muitas un nodokļu administrēšanā”, atbilstoši Studiju akreditācijas komisijas 25.08.2016 lēmumam Nr. 23-A.

Tādējādi studiju programmā ir atšķirīgas uzņemšanas prasības un studiju ilgums (1.variants (60 ECTS /40 KP); 2.variants (120 ECTS / 80 KP); 3.variants (80 ECST / 60 KP).

Studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” attīsta profesionālās, radošās un pētniecības prasmes darbam muitas un nodokļu jomā un sagatavo speciālistus, kuri īsteno muitas un nodokļu administrēšanas vadību.

Studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” attīstīta sadarbībā ar Pasaules Muitas organizāciju (PMO) un kā pirmā pasaulē tika atzīta kā atbilstoša vienotajiem PMO starptautiskajiem profesiju standartiem Operatīvo vadītāju/ Līderu līmenim (*Operational Managers/Leaders*) un Stratēģisko vadītāju/Līderu līmenim (*Strategical Managers/Leaders*), par ko saņemts atbilstošs sertifikāts.

Studiju programma ir saņēmusi arī Eiropas Komisijas (EK) atzīšanas sertifikātu par atbilstību Eiropas Savienības (ES) muitas kompetencēm. Atzīšanas sertifikātu piešķir kā izcilības zīmi augstas kvalitātes modernām muitas studiju programmām, apliecinot, ka tās studentiem nodrošina EK noteikto muitas kompetenču apgūšanu darbam gan valsts, gan privātajā sektorā ES.

Studiju programma ir veidota sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienesta (VID) nodokļu un muitas iestāžu pārstāvjiem tā, lai studenti iegūtu padziļinātas zināšanas par šo iestāžu darbību un prastu tās pielietot praksē, kā arī būtu kompetenti patstāvīgi analizēt informāciju, pieņemt lēmumus un parādīt, ka izprot profesionālo ētiku.

Profesionālā maģistra studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” ir unikāla Latvijā un arī Eiropas Savienībā (ES) starptautiskajā izglītības telpā ir tikai dažas līdzīgas programmas.

Studiju programma ir ieguvusi ļoti augstu vērtējumu starptautiskā reitingā “*Eduniversal Best Masters Ranking*”, kurā studiju programma ierindota 29.vietā pasaulē starp TOP 100 programmām nodokļu administrēšanas jomā.

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda

un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Studiju programma pilnībā atbilst studiju virzienam „Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” un tajā noteiktajiem mērķiem un apakšmērķiem: studējošajiem nodrošināt ilgtspējīgu daudzpakāpju izglītību tādās jomās kā robeždrošība, ekonomiskā drošība, ekonomisko subjektu drošība, nodrošinot zināšanu un prasmju kopumu muitas un nodokļu administrēšanā. Atbilstoši tam studiju programmas mērķis ir sniegt augstāko profesionālo izglītību muitas un nodokļu jomā, kā arī attīstīt pētniecības prasmes, lai sagatavotu vidējā un augstākā līmeņa vadītājus un profesionālus muitas un nodokļu administrēšanas vadītājus.

Atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” studiju programmas kods ir 861 09, Muitas un nodokļu administrēšana, kas atbilst studiju virzienam un iekšējās drošības jomai, tādējādi arī iegūstamā kvalifikācija ir atbilstoša.

Profesionālā maģistra studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” ir unikāla Latvijā un arī starptautiskajā izglītības telpā Eiropas Savienībā ir tikai dažas līdzīgas programmas, līdz ar to programmas absolventu konkurētspēja ir ļoti augsta. Vienlaikus ar profesionālo maģistra diplomu, absolventi iegūst arī Pasaules Muitas Organizācijas (PMO) sertifikātu un Eiropas Komisijas (EK) sertifikātu par atbilstību Eiropas Savienības muitas kompetencēm, kas apliecina, ka absolventu kompetences atbilst PMO un EK starptautiskajiem standartiem.

Studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” specializējas muitas un nodokļu administrēšanas jomā. Profesionālā maģistra studijas programmā „Muitas un nodokļu administrēšana” orientējas uz muitas un nodokļu administrēšanas vadības prasmēm. Muitas un nodokļu administrēšanas vadītājs analizē aktuālās muitas un starptautiskās uzņēmējdarbības attīstības tendences, analizē valsts ekonomiskās un starptautiskās drošības aspektus un risina ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītas problēmas, īsteno muitas un nodokļu administrēšanas stratēģisko vadīšanu, veic nodokļu analīzi un prognozes, nodokļu piemērošanā pārvalda nodokļu plānošanas iespējas, kā arī organizē muitas un nodokļu administrēšanas procesu. Studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” sasniegtie rezultāti atbilst Muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja standarta prasībām.

Studiju programmā iegūstamās zināšanas, prasmes un kompetences atbilst septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (7. LKI), kas ir noteikts Muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja standartā. Studiju programmā iekļauto prasmju un kompetenču attīstība ir tieši attiecināma uz tādu Muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja kompetenču kapacitātes padziļināšanu kā: spēja novērtēt drošības situāciju valstī, spēja pieņemt lēmumus valsts ekonomiskā un starptautiskās drošība jautājumos, spēja analizēt muitas un nodokļu administrēšanas aktuālas tendences, spēja izstrādāt priekšlikumus muitas un nodokļu administrēšanas pilnveidošanai un kontroles un uzraudzības stiprināšanai, kā arī citām svarīgām spējām muitas un nodokļu administrēšanas jomā.

Studiju programma pilnībā atbilst PMO Profesionālā standartā iekļautajām prasībām, kā arī EK Muitas un Nodokļu kompetenču (*CustCompEU*, *TaxCompEU*) ietvarstruktūrai.

Profesionālā maģistra studiju programmas “Muitas un nodokļu administrēšana” atbilstības Muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja profesijas standartam izvērtējums redzams 7.

pielikumā Atbilstība profesijas standartam.

Studiju programmā ir atšķirīgas uzņemšanas prasības un studiju ilgums:

1.variants

- apjoms kredītpunktos: 60 ECTS / 40 KP;
- studiju ilgums gados: Pilna laika klātiešana – viens gads; Nepilna laika neklātiešana – viens gads un 6 mēneši;
- iegūstamais grāds un kvalifikācija: profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā / muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja kvalifikācija;
- uzņemšanas prasības: profesionālā bakalaura grāds muitas un nodokļu administrēšanā, vai tam pielīdzināma četrgadīga profesionālā izglītība.

2.variants

- apjoms kredītpunktos: 120 ECTS / 80 KP;
- studiju ilgums gados: Pilna laika klātiešana – 2 gadi; Nepilna laika neklātiešana – 2 gadi un 6 mēneši;
- iegūstamais grāds un kvalifikācija: profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā / muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja kvalifikācija;
- uzņemšanas prasības: sociālo zinātņu bakalaura akadēmiskais grāds, vai tam pielīdzināma izglītība.

3.variants

- apjoms kredītpunktos: 80 ECTS / 60 KP;
- studiju ilgums gados: Pilna laika klātiešana – viens gads un 6 mēneši; Nepilna laika neklātiešana – 2 gadi;
- iegūstamais grāds un kvalifikācija: profesionālā maģistra grāds muitas un nodokļu administrēšanā / muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja kvalifikācija;
- uzņemšanas prasības: profesionālā bakalaura grāds un/vai 2.līmeņa profesionālā augstākā izglītība ekonomikas, vadības un administrēšanas, tiesību zinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģijas, ražošanas un pārstrādes vai būvniecības tematiskajās jomās.

Studiju programmā var tikt uzņemti studenti ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura vai maģistra izglītību vadības, ekonomikas un administrēšanas tematiskajās jomās un profesionālo augstāko izglītību tiesību zinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģijas, ražošanas un pārstrādes vai tam pielīdzināmu izglītību, kā arī cilvēki ar iepriekš iegūtu sociālo zinātņu bakalaura akadēmisko grādu, vai tam pielīdzināmu izglītību un bakalaura akadēmisko grādu tiesību zinātnes un inženierzinātnes tematiskajās jomās, vai tam pielīdzināmu izglītību. Tādējādi studiju programmā var iegūt un attīstīt muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja zināšanas, prasmes un kompetences arī cilvēki, kuru iepriekšējā izglītība nav bijusi tieši saistīti ar muitas un nodokļu administrēšanas jomu, tādējādi veicinot cilvēku pašizaugsmi un dodot jaunas iespējas karjeras veidošanā un plānošanā.

Studiju ilgums studiju programmas variantiem pamatojas studiju saturā. Studiju programmas 1.variantā (60 ECTS / 40 KP) tiek apgūti maģistra līmenim izglītības standartam un profesiju standartam atbilstoši profesionālie studiju kursi, bet daļu profesionālos studiju kursus tie jau apguvuši bakalaura līmenī, tādēļ studiju ilgums ir viens gads. Turpretī 2. un 3. variantā nepieciešams apgūt vairākus papildus profesionālos studiju kursus, tāpēc studiju ilgums ir atšķirīgs. Lielās studiju programmas popularitātes dēļ, studiju programmas sadalījums trijos variantos ļauj efektīvi organizēt studiju procesu. Kā to parāda studējošo skaits pa variantiem, lielākā daļa ir 1.variantā studējošie, tātad tie, kas turpina studijas pēc bakalaura līmeņa studijām muitas un nodokļu administrēšanas programmā. Vienlaicīgi ir jārada iespēja arī citu programmu absolventiem

iespējas studēt šajā programmā, tāpēc studiju saturs ir pielāgots atkarībā no tā, ko studējošais ir studējis iepriekšējā līmenī un kādas kompetences tam vēl nepieciešams apgūt.

Iegūt profesionālā maģistra grādu muitas un nodokļu administrēšanā var studenti, kuru iepriekšējā akadēmiskā bakalaura un profesionāla bakalaura izglītība nav bijusi saistīta ar muitas vai nodokļu administrēšanas tematiskajām jomām, vai tam pielīdzināmu izglītību var, apgūstot studiju kursus, kuri nodrošina kvalifikācijas saņemšanai nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences.

Praktisko pieredzi nodrošina prakse muitas un nodokļu administrēšanas jomā programmas ietvaros 8 ECTS /6 KP (vai 39 ECTS / 26 KP apjomā 2.variantā). Studenti praktisko pieredzi iegūst prakses vietā, izpildot prakses uzdevumus sadarbībā ar prakses vadītāju no organizācijas un augstskolas koordinatoru.

Studiju ilgums 3.variantā (80 ECTS / 60 KP) ir viens gads un 6 mēneši, kas nodrošina arī atbilstību Ministru kabineta noteikumu Nr. 322 izpildi. Pēc sekmīgas maģistra programmas apguves arī studējošie ar iepriekš iegūtu akadēmiskā bakalaura grādu un profesionālā bakalaura grādu un/vai 2.līmeņa profesionālo augstāko izglītību tiesību zinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģijas, ražošanas un pārstrādes vai būvniecības tematiskajās jomās, vai tam pielīdzināma izglītību, iegūst muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja kvalifikāciju.

Programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” maģistra diploma pielīdzināšana atbilstošam maģistra grādam Zviedrijā.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Studiju programma ir ekonomiski pamatota, lai gan pietrūkst valsts budžeta finansējums. Muitas un nodokļu administrēšana ir stratēģiski svarīga joma valstī, taču valsts līmenī tas netiek pienācīgi novērtēts.

Absolventu nodarbinātības analīze parāda ļoti augstu, pozitīvu rezultātu. Piemēram, no 2017.gada absolventiem 95% bija nodarbināti, no tiem 87% augstākā līmeņa profesijās (pēc Profesiju klasifikatora: Vadītāji, Vecākie speciālisti, speciālisti), bet jau 3 gadus pēc absolvēšanas pat 97% augstākā līmeņa profesijās. 2017.gada absolventu vidējie ienākumi 2017.gadā bija 16 tūkst. EUR, bet jau trešajā gadā tie sasniedza 20,6 tūkst. EUR. Līdzīgas tendences arī citu pēdējo gadu absolventiem. No 2018.gada absolventiem 94% bija nodarbināti, no tiem pirmajā gadā 74%, bet otrajā 75% augstākā līmeņa profesijās. Vidējie ienākumi 2018.gada absolventiem bija 19,2 tūkst. gadā, bet nākamajā gadā jau 20,2 tūkst. gadā. Savukārt no 2019.gada absolventiem 97% ir nodarbināti, no tiem 82% augstākā līmeņa profesijās. Vidējie ienākumi 2020.gada absolventiem pirmajā gadā bija 17 tūkst. EUR. Visvairāk nodarbināti valsts pārvaldes sektorā, kā arī profesionālajos pakalpojumos.

Tā kā studiju programma ir viena no populārākām RTU un Latvijā, studējošiem nav problēmas atrast darbu pēc absolvēšanas. Diemžēl, Valsts ieņēmumu dienestam un citām kompetentām iestādēm trūkst darbinieku un līdz ar to programmas absolventi ir ļoti gaidīti darbam šajās iestādēs. Nepietiekami konkurējoša atalgojuma dēļ absolventi nereti izvēlas turpināt profesionālo darbību privātajā sektorā. Programmas absolventi ļoti iecienīti starptautiskās auditorkompānijās, turklāt atsevišķi absolventi turpina profesionālo darbību starptautisko uzņēmumu birojos ārvalstīs,

piemēram, viens absolvents, kas ar izcilību pabeidza programmu 2018.gadā, jau vairākus gadus strādā Deloitte Londonas birojā.

Absolventu aptaujas liecina, ka tikpat kā visi studējošie jau bija nodarbināti, turklāt lielākā daļa tieši nozarē, kas saistīta ar studijām (**skat. 2.2.4.punkta pielikumu**). Piemēram, 2020./2021. 75% no absolventiem jau studiju laikā strādāja nozarē (piemēram, daļa uz nepilnu slodzi).

Tā kā studiju programma ir viena no populārākajām RTU, budžeta vietu aizpildījumus ir 100%. Budžeta vietu skaits tika palielināts 2021/2022., taču faktiski tas ir nepietiekams.

Lai piesaistītu vairāk studentus (studijām par pašu līdzekļiem) regulāri tiek rīkoti publicitātes pasākumi. Piemēram, 2020.gada 30. jūnijā Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) tiešsaistē iepazīstināja studiju programmu „Muitas un nodokļu administrēšana”. Lai iepazīstinātu ar bakalaura un maģistra studijām, kā arī karjeras iespējām, tiešsaistes sarunā RTU Facebook lapā piedalījās RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta (SESMI) direktors Aivars Vilnis Krastiņš, VID Muitas pārvaldes direktors Raimonds Zukuls un loģistikas un noliktavu pakalpojumu jomas uzņēmuma „MMD Serviss” prokūrists Ēriks Gutbergs. SESMI direktors Aivars Vilnis Krastiņš un Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes direktors Raimonds Zukuls regulāri piedalās Latvijas sabiedriskā medija raidījumos, piemēram, Latvijas Radio. 2022.gada aprīlī Māris Jurušs, Aldis Čevers un Normunds Rudzītis viesojās vairākās skolās Latgales reģionā, vizītes ietvaros tiekoties ar vairāk kā 300 audzēkņiem un to skolotājiem un pārrunājot studiju iespējas „Muitas un nodokļu administrēšanas” programmā.

Lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti RTU ir noteikti minimālo studējošo skaitu studiju programmā katrā studiju gadā:

- pilna laika klātienē vietējiem studējošiem pirmā līmeņa, bakalaura un maģistra līmeņu studijās (t. sk. otrā līmeņa profesionālajās studiju programmās) – 19 studenti;
- nepilna laika klātienē un nepilna laika neklātienē vietējiem studējošiem pirmā līmeņa, bakalaura, maģistra līmeņu studijās (t. sk. otrā līmeņa profesionālajās studiju programmās) – 15 studenti.

RTU nodrošina arī studiju programmu īstenošanu ar mazāku studējošo skaitu tajās studiju programmās, kuras ir stratēģiski nozīmīgas gan RTU, gan valstij, kā arī jaunajās programmās to pirmajos īstenošanas gados, to īstenošanu līdzfinansējot no RTU citiem līdzekļiem. Lai nodrošinātu studiju programmu ar mazāku studējošo skaitu efektivitāti, notiek līdzīgu studiju kursu īstenošana vienlaikus vairāku studiju programmu studējošiem (piemēram, matemātika, vispārējā socioloģija u. tml.), kā arī nodarbības tiek plānotas kopīgi vietējiem un ārvalstu studējošiem, ja to atļauj studiju kursa specifika un īstenošanas valoda, un veiktas citas darbības, kas nemazina studiju kvalitāti.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika ir parādīta 5.pielikumā *_Statistikas dati par studējošiem*.

Profesionālā maģistra studiju programmā „Muitas un nodokļu administrēšana” studējošo skaits (kopā) pa gadiem pilna laika klātienē ir mainīgs robežās no 68 – 93 (*skat. 5.pielikumu_1.Uzņemto*

studējošo skaita dinamika (pa kursiem un studiju gadiem)). Studiju programmas izmaiņu rezultātā 2016./2017. studiju gadā esam imatrikulējuši lielāku skaitu studentu.

Pozitīvi jāatzīmē, ka pēdējos gados ir proporcionāli palielinājies no valsts budžeta finansēto studējošo īpatsvars (skat. *5.pielikumu_4.Studējošo skaita sadalījums pa finansējuma avotiem*). Ja 2013./2014. studiju gadā tikai 29% no visiem bija valsts budžeta finansēti, tad jau 2020./2021. studiju gadā 60% no visiem bija valsts budžeta finansēti studējošie.

Studējošo skaits programmā, dalījumā pēc uzņemšanas prasībām, 9 gadu laikā ir mainīgs, bet kopumā saglabājas tendence, ka lielākais studējošo skaits ir ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura izglītību muitas un nodokļu administrēšanā.

Ik gadus 1.variantā studējošo skaits un absolventu skaits ir bijis vismaz puse no visiem absolventiem (5.pielikums), piemēram, 2013/2014.g. 56%, bet 2020/2021.g. pat 80% no visiem absolventiem.

Tāpat kā studējošo sadalījums pēc finansējuma avota attiecīgi ir mainīgs arī studējošo skaits sadalījumā pēc pilna un nepilna veida studiju veida (skat. *5.pielikumu_5.Studējošo skaita sadalījums pēc studiju veida*).

Absolventu skaits atkarīgs no studējošo skaita konkrētajā studiju gadā un nav bijuši būtiski atbirumi (skat. *5.pielikumu_2.Absolventu skaita dinamika*). Absolventu skaits samazinājās 2015./2016. studiju gadā un 2020./2021. studiju gadā, jo arī studējošo skaits ir bijis mainīgs. Būtisku iesaistību 2020./2021. studiju gadā atstāja arī COVID-19 izraisītā situācija, kad vairāk nekā ierasts studējošie nespēja savlaicīgi pabeigt mācības un izstrādāt noslēguma darbu.

Studiju programmā no studijām atskaitīto studentu skaits pārskata periodā ir mainīgs (skat. *5.pielikumu_3.Studējošo atbirums*). Pēdējos gados galvenais atskaitīšanas iemesls ir nesekmība vai arī atskaitīšana pēc paša vēlēšanās. Tas galvenokārt izskaidrojams ar to, ka daudzi studējošie papildus studijām strādā un līdz ar to nespēj tikt galā ar mācībām. Arī COVID-19 izraisītā situācija tikai veicināja minēto situāciju.

Pārskata periodā studiju programma tika realizēta tika latviešu valodā, ārvalstu studenti nav studējuši līdz šim.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši

nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” studiju kursu saturā atbilstību nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm nodrošina ikgadēja studiju programmas izvērtēšana Muietas un nodokļu katedrā.

Studiju saturs studiju programmas variantiem pamatojas uz nepieciešamajām apgūstamām kompetencēm. 1. variantā (60 ECTS /40 KP) tiek apgūti maģistra līmenim izglītības standartam un profesiju standartam atbilstoši profesionālie studiju kursi, piemēram, Muietas un nodokļu administrāciju stratēģiskā vadīšana un citi obligātie un izvēles studiju kursi. Savukārt 2. variantā (120 ECTS/ 80 KP) ir iekļauti papildus studiju kursi, kā arī prakse (30 ECTS / 20 KP) apmērā (ko 1. variantā studējošie apguvuši bakalaura līmenī). Visbeidzot 3. variantā (80 ECTS / 60 KP) ir iekļauti arī papildus studiju kursi (ko 1. variantā studējošie apguvuši bakalaura līmenī).

Lai nodrošinātu programmas atbilstību nozares tendencēm muietas un nodokļu administrēšanas jomā, 2009.gadā ir noslēgts sadarbības līgums ar Valsts ieņēmumu dienestu. Atbilstoši līgumam notiek regulāra un cieša sadarbība dažādos veidos. Valsts ieņēmumu dienests gan sniedz atbalstu praksēs, gan noslēguma darba izstrādē, gan studiju procesa īstenošanā, gan pētījumu veikšanā. Piemēram, 2020.gadā tika organizēta sanāksme ar VID kompetentām personām, kurā tika prezentēti pētījuma par neregistrētu nodarbinātību Latvijā. Pētījums tapa studiju kursa „Nodokļu plānošana (studiju projekts)” atbilstoša studiju projekta ietvaros.

Balstoties uz darba devēju un absolventu ieteikumiem 2022.gadā studiju programma tika pilnveidota, papildinot studiju programmu ar jauniem studiju kursiem „Mūsdienu pētniecības metodes muietas un nodokļu jomā” un „Mūsdienu pētniecības metodes muietas un nodokļu jomā (studiju projekts)”. Abu studiju kursi bija ļoti aktuāli un nepieciešami. Viens studiju kurss vairāk ir teorētisks un sniedz nepieciešamās kompetences pētījumu veikšanā, tajās skaitā spēja definēt pētniecisko problēmu, pētījuma objektu, priekšmetu, mērķi, hipotēzi, uzdevumus. Tas ietver aktuālus jautājumus pētniecībai, kā arī mūsdienu tehnoloģijas un to pielietojums muietas un nodokļu jomā (tādas kā lielu datu apstrādi, mākslīgo intelektu u.c.). Otrs studiju kurss vairāk ir praktisks ar mērķi nostiprināt un attīstīt studentu prasmes pētīt, vadīt projektus un sadarboties komandā.

2022.gadā tika pieņemts jauns standarts Muietas un nodokļu administrēšanas vadītāja profesijai, līdz ar to studiju programma ir pilnveidota uz vienotu iegūstamo kvalifikāciju, atbilstoši arī mainīti vairāki studiju programmā iekļautie studiju kursi.

Atbilstoši vienotam Muietas un nodokļu administrēšanas vadītāja standartam, studiju programmā vairs nav divas klasifikācijas kā tas bija iepriekš, līdz ar to nav arī vairāki izvēles studiju kurus specializācijām. Tādējādi mainīti arī vairāki studiju kursi. Piemēram, studējošiem, kas iepriekš nemācījās muietas un nodokļu administrēšanās programmu bakalauru līmenī, papildu jāapgūst vairāki studiju kursi par muietu un nodokļiem. Savukārt visiem studējošiem (2. un 3.variantā) ir vienoti izvēles studiju kursi atbilstoši profesijas standarta prasībām, piemēram, Robeždrošība un piegādes ķēdes.

Profesionālā maģistra studiju programma „Muitas un nodokļu administrēšana” paredz lekcijās, praktiskās nodarbībās, laboratorijas darbos un literatūras studijās apgūt atbilstošos muietas, nodokļu, drošības, vadības u.c. studiju kursus.

Praktiskajos darbi un studiju projekti tiek organizēti par aktuālām tēmām. 2020.gada 20.aprīlī notikušajā RTU 61.Studentu zinātniski tehniskās konferences sekcijā „Nodokļi un muieta” piedaloties Latvijas Nodokļu konsultantu asociācijas un Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvjiem, SESMI muietas

un nodokļu administrēšanas studenti prezentēja pētījumu „Neregistrētās nodarbinātības izplatība Latvijā un tās apkarošanas iespējas”. Pētījumā skaidroti iemesli un arī sabiedrības pieņemošā attieksme šādas nodarbinātības pastāvēšanai mūsu valstī. Pētījumā, kuru asoc. prof. M.Juruša un docentes J.Hudenko vadībā veica SESMI studenti Ieva Nagle, Ilvija Ulmane, Aleksandra Šutova un Bruno Bergmanis, izmantota kvantitatīvās izpētes metode – anketēšana. Pētījuma rezultāti tika vēlāk īpaši prezentēti VID kompetentām personām atsevišķā tikšanās laikā.

Savukārt, 2021.gadā studiju kursā „Nodokļu plānošana (studiju projekts)” tika organizēts pētījums par digitālā nodokļa risinājumu ieviešanu Latvijā, kura ietvaros studējošie piedalījās fokusa grupas intervijās, rezultātu apkopošanā, analizē un prezentēšanā. Fokusa grupā tika iekļauti augsta līmeņa profesionāļi no Finanšu ministrijas, auditorkompānijas un pat divi ārvalstu eksperti. Tas deva ļoti vērtīgu pieredzi studentiem fokusa grupas organizēšanā pētījumu veikšanai.

Programmas apguve nodrošina studentus gan ar vispārējām, gan profesionālām zināšanām specialitātē, veidojot vispusīgus profesionālus darbiniekus. Studiju programma ir veidota sadarbībā ar VID un muitas iestāžu pārstāvjiem tā, lai studenti iegūtu vispusīgas zināšanas par šo iestāžu darbību un prastu tās pielietot praksē.

Programmas noslēgumā studentiem jāizstrādā maģistra darbs, kas veltīts aktuālām problēmām muitas vadīšanā vai nodokļu administrēšanā. Maģistra darbam jā satur zinātniskās jaunrades (novitātes) elementus vai praktiskā lietojuma jauninājuma elementus. Tajā jāatspoguļo maģistranta izvirzīto jautājumu novitāti - jaunas likumsakarības un vispārinājumus, agrāk nezināmos rezultātus, jaunas ekonomiskās novērtēšanas metodes, ekonomisko uzdevumu risināšanas jaunus algoritmus, modeļus, klasifikācijas un grupēšanas principus, iepriekš zināmo metožu, principu un modeļu jaunu izmantošanu u.tml., priekšlikumus procesu un procedūru pilnveidošanai u.tml. Virkni maģistru darbu tēmas ir rekomendējis VID. Maģistra darbs tiek publiski aizstāvēts Valsts pārbaudījumu komisijas sēdē. Komisija darbojas saskaņā ar augstskolas Senāta apstiprinātu nolikumu, tās sastāvā atbilstoši prasībām tiek iekļauti augsti kvalificēti VID un muitas iestāžu pārstāvji (VID muitas un nodokļu iestāžu pārstāvji).

Studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” mērķa, uzdevumu un sasniedzamo rezultātu īstenošanai tiek veidoti studiju kursi, kuru mērķis un uzdevumi, sasniedzamie rezultāti un patstāvīga darba organizācija nodrošina to sasniegšanu, iekļaujot normatīvo aktu prasību izpildi un atbilstību muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja profesijas standartam. Studiju programmas un studiju kursu sasniedzamo rezultātu sasaiste ir redzama studiju kursu kartējumā *8.pielikumā_Studiju kursu kartējums*.

Pēc veiktā studiju kursu sasniedzamo rezultātu kartējuma attiecībā pret studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem var secināt:

1) programmas obligātie studiju kursi (A daļa) nodrošina visus programmas sasniedzamos rezultātus:

- studiju kurss „Nodokļu analīze un prognozēšana” koncentrējas uz tādiem programmas sasniedzamajiem rezultātiem, kā spēja analizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, izpratni par aktuālām muitas, nodokļu un uzņēmējdarbības attīstības tendencēm, spēju novērtēt muitas un nodokļu politikas, noteikumu un pieņemto lēmumu ietekmi uz starptautisko tirdzniecību, tirgu, uzņēmējdarbību, sociāliem procesiem un vidi, kā arī spēju apkopot un analizēt informāciju, izmantot atbilstošas pētīšanas metodes un tehniskos līdzekļus, noteikt un risināt ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītas problēmas, veikt nodokļu analīzi un prognozes;
- studiju kurss „Muitas un nodokļu administrāciju stratēģiskā vadīšana” nodrošina tādu programmas sasniedzamos rezultātus, kā spēju plānot muitas un nodokļu administrēšanas

procesu un izstrādāt priekšlikumus muitas un nodokļu administrēšanas attīstībai, spēju koordinēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, novērtēt tā efektivitāti, īstenot muitas un nodokļu administrēšanas stratēģisko vadīšanu, kā arī spēju organizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu un koordinēt muitas un nodokļu kontroli. Tas tiek panākts ar šādiem studiju kursa rezultātiem: izpratni par valsts un Eiropas Savienības attīstības plānošanas sistēmu muitas un nodokļu administrēšanas jomā un stratēģiskās pārvaldības normatīvo regulējumu, spēju noteikt muitas un nodokļu administrācijas misiju, vīziju un vērtības, spēju piemērot organizācijas iekšējās un ārējās vides analītiskos risinājumus muitas un nodokļu administrācijās, spēju noteikt muitas un nodokļu administrāciju mērķus, uzdevumus un rezultātīvos rādītājus, spēju identificēt kritiskos veiksmes faktorus, spēju veikt stratēģisko risku analīzi un novērtēšanu muitas un nodokļu administrācijās kā pamatojumu stratēģisko lēmumu pieņemšanai, spēju veikt stratēģiju izvēli un noteikt nepieciešamo budžetu stratēģiskās pārvaldības lēmumu īstenošanai un nodrošināt pieņemto lēmumu izpildes uzraudzību, izpratni par iekšējās kontroles risinājumu un iekšējā audita būtību un pārmaiņu vadības metodēm un labas pārvaldības risinājumiem stratēģiskajā pārvaldībā;

- studiju kurss „Mūsdienu pētījumu metodes muitas un nodokļu jomā” koncentrējas uz tādiem programmas sasniedzamajiem rezultātiem kā spēju analizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, izpratni par aktuālām muitas, nodokļu un uzņēmējdarbības attīstības tendencēm, kā arī spēju apkopot un analizēt informāciju, izmantot atbilstošas pētīšanas metodes un tehniskos līdzekļus, noteikt un risināt ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītas problēmas. Tas tiek panākts ar šādiem studiju kursa rezultātiem: izpratni par pētījumu stratēģijām un veidiem, spēju definēt pētniecisko problēmu, pētījuma objektu, priekšmetu, mērķi, hipotēzi, uzdevumus, spēju analizēt un izvērtēt zinātnisko literatūru, izvērtēt zinātnisko publikāciju saturu un sagatavot recenziju, kas pamato savu viedokli, spēju veikt kvalitatīvos un kvantitatīvos pētījumus;
- studiju kurss „Muitas procesi un procedūras” koncentrējas uz tādu programmas sasniedzamo rezultātu kā spēju analizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, spēju pieņemt lēmumus, atbilstoši administratīvām un krimināltiesībām muitas un nodokļu jomā, piemērot Eiropas Savienības un starptautiskās muitas un nodokļu tiesības, kā arī spēju organizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, konsultēt muitas un nodokļu jautājumos, koordinēt muitas un nodokļu kontroli. Tas tiek panākts ar studiju kursā iegūtām spējām, tajā skaitā izpratni par muitas funkcijām un to nozīmi starptautiskajā tirdzniecībā un valsts iekšējā tirgus aizsardzībā, zināšanām par robežas šķērsošanu saistīto valsts kontroles dienestu funkcijām, pienākumiem un tiesībām, pārvaldot ar muitas jomu saistīto starptautisko konvenciju nepieciešamību un darbības principus;
- studiju kurss „Nodokļi un nodevas” koncentrējas uz tādu programmas sasniedzamo rezultātu kā spēju analizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, izpratni par aktuālām muitas, nodokļu un uzņēmējdarbības attīstības tendencēm un spēju novērtēt muitas un nodokļu politikas, noteikumu un pieņemto lēmumu ietekmi uz starptautisko uzņēmējdarbību, tirgu, uzņēmējdarbību, sociāliem procesiem un vidi, kā arī spēju pieņemt lēmumus, atbilstoši administratīvām un krimināltiesībām muitas un nodokļu jomā, piemērot Eiropas Savienības un starptautiskās muitas un nodokļu tiesības, un piemērot nodokļu atvieglojumus, īpašos režīmus un izmantot citas nodokļu plānošanas metodes. Tas tiek panākts ar studiju kursā iegūtām spējām: spēj orientēties nodokļu teorijā un nodokļu terminoloģijā, prasmi piemērot nodokļu tiesību pamatprincipus un izpratni par starptautiskiem nodokļu aspektiem, kā arī zināšanām par konkrētiem nodokļiem, to piemērošanu un aprēķiniem;
- studiju kurss „Muitas tiesības” koncentrējas uz tādu programmas sasniedzamo rezultātu, kā spēju pieņemt lēmumus, atbilstoši administratīvām un krimināltiesībām muitas un nodokļu jomā, piemērot Eiropas Savienības un starptautiskās muitas un nodokļu tiesības, kā arī spēju koordinēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, novērtējot tā efektivitāti, un īstenot

muitas un nodokļu administrēšanas stratēģisko vadīšanu. Tas tiek panākts ar tādiem studiju kursa rezultātiem kā, ka students izprot muitas tiesību rašanās, darbības un attīstības pamatprincipus, atpazīst, spēj analizēt un novērtēt tiesiskās attiecības muitas lietās, izprot muitas tiesību sistēmu, tiesību aktu specifiku un hierarhiju, spēj pielietot zināšanas un prasmes, pareizi interpretējot nacionālos un starptautiskos muitas lietas regulējošos tiesību aktus;

- studiju kursa „Mūsdienu pētniecības metodes muitas un nodokļu jomā (studiju projekts)” mērķis ir nodrošināt studentu vispārīgu izpratni par analītiskās domāšanas galvenajiem jēdzieniem un zināšanas par darbu ar bieži izmantotiem analīzes rīkiem un metodēm, lai efektīvi izpētītu un izmeklētu iespējamās problēmas muitas un nodokļu jomā. Tas atbilst studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem: spēju analizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, izpratni par aktuālām muitas, nodokļu un uzņēmējdarbības attīstības tendencēm, un spēju novērtēt muitas un nodokļu politikas, noteikumu un pieņemto lēmumu ietekmi uz starptautisko uzņēmējdarbību, tirgu, uzņēmējdarbību, sociāliem procesiem un vidi, kā arī spēju apkopot un analizēt informāciju, izmantot atbilstošas pētīšanas metodes un tehniskos līdzekļus, noteikt un risināt ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītas problēmas, veikt nodokļu analīzi un prognozes;
- studiju kursa „Nodokļu plānošana (studiju projekts)” mērķis ir sniegt studentam nepieciešamās kompetences pētniecības projektiem nodokļu plānošanas jomā. Tas atbilst studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem: spēju analizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, izpratni par aktuālām muitas, nodokļu un uzņēmējdarbības attīstības tendencēm, un spēju novērtēt muitas un nodokļu politikas, noteikumu un pieņemto lēmumu ietekmi uz starptautisko uzņēmējdarbību, tirgu, uzņēmējdarbību, sociāliem procesiem un vidi.

2) programmas ierobežotās izvēles studiju priekšmeti (B daļa) nodrošina visus programmas sasniedzamos rezultātus, galvenokārt orientējoties uz spēju koordinēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, novērtējot tā efektivitāti, un īstenot muitas un nodokļu administrēšanas stratēģisko vadīšanu, kā arī spēju organizēt muitas un nodokļu administrēšanas procesu, konsultēt muitas un nodokļu jautājumos, pārvaldīt nodokļu plānošanas iespējas, kā arī koordinēt muitas un nodokļu kontroli:

- studiju kurss „Valsts ekonomiskās drošības tiesiskie aspekti” koncentrējas uz tādiem programmas sasniedzamajiem rezultātiem, kā noteikt un risināt ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītas problēmas, plānot muitas un nodokļu administrēšanas procesu atbilstoši valsts ekonomiskās drošības interesēm, priekšlikumu muitas un nodokļu administrēšanas attīstībai izstrādi un muitas un nodokļu administrēšanas procesa koordinēšanu. Tas tiek panākts attīstot studentos spējas pieņemt lēmumus atbilstoši starptautiskām un reģionālām prioritātēm drošai sabiedrībai, sniedzot izpratni par interešu konfliktu, attīstot spējas izstrādāt priekšlikumus korupcijas apkarošanai, kā arī pilnveidojot spēja atlasīt un analizēt informāciju un spējas veikt ekonomiskās drošības novērtējumu;
- studiju kurss „Muitas administrēšanas aktualitātes” sniedz zināšanas saistītas ar jaunākajām tendencēm reģionālās ekonomiskās integrācijas, kā arī starptautisko ekonomisko un ar muitas jomu saistīto organizāciju ietekmi uz starptautisko uzņēmējdarbību;
- studiju kurss „Nodokļu plānošana” koncentrējas uz tādu programmas sasniedzamo rezultātiem, kā spēju pieņemt lēmumus, atbilstoši administratīvām un krimināltiesībām muitas un nodokļu jomā, piemērot Eiropas Savienības un starptautiskās muitas un nodokļu tiesības, kā arī piemērot nodokļu atvieglojumus, īpašos režīmus un izmantot citas nodokļu plānošanas metodes, kā arī spēju konsultēt muitas un nodokļu jautājumos un pārvaldīt nodokļu plānošanas iespējas. Tas tiek panākts, attīstot studējošos spējas izstrādāt priekšlikumus nodokļu izvairīšanās novēršanai, spēju kritiski izvērtēt situācijas un pieņemt

lēmumus, balstoties uz ES muitas un nodokļu tiesībām, spēju pieņemt lēmumus, balstoties uz nodokļu maksātāja tiesībām, spēju izvērtēt un atrast piemērotāko nodokļu plānošanas metodi un prasmi piemērot tās praksē, spējas piemērot starptautisku nodokļu plānošanas metodes praksē, spēju sintezēt iegūtās zināšanas, lai izstrādātu priekšlikumus nodokļu politikas vai administrēšanas pasākumiem labprātīgas nodokļu samaksas veicināšanā, spēju izvērtēt nodokļu riskus;

- studiju kurss „Komersantu darbības kontrole un analīze” dod priekšstatu par finanšu analīzes nozīmi un metodēm, komersantu darbības iekšējās un ārējās kontroles organizāciju, metodēm. Studiju kursā aplūkota sagatavošanas nodokļu kontrolei, nodokļu kontroles pasākumu atbalsta un informācijas sistēmas, nodokļu administrāciju sadarbības un informācijas apmaiņas aspekti. Kursa ietvaros apskatīti nodokļu kontroles un risku pārvaldības jautājumi kas nepieciešami nodokļu un muitas administrāciju stratēģiskās vadīšanas nodrošināšanai.

3) Studiju programmas C daļas Brīvās izvēles studiju kursi mērķis ir dot iespēju izvēlēties sev piemērotu studiju kursu profesionālo zināšanu muitas un nodokļu jomā pilnveidošanās (3 ECTS / 2KP apjomā).

4) Studiju programmas D daļas studiju kursa Prakse (8 ECTS / 6KP) mērķis ir attīstīt studentu spējas novērtēt un analizēt problēmas, analizēt un apkopot informāciju, kas nepieciešama maģistra darba izstrādei un aizstāvēšanai. Savukārt Prakse (30 ECTS / 20KP) mērķis ir sistematizēt, nostiprināt un paplašināt zināšanas par institūciju, iestāžu un uzņēmumu darbu muitas jomā un nodokļu administrēšanas jomā.

5) E daļas studiju kurss Maģistra darbs koncentrējas uz spēju atspoguļot attiecīgās speciālās literatūras, ekonomiskās informācijas un citu avotu pārzināšanas, spēju apkopot un analizēt liela apjoma informāciju, izmantojot atbilstošas pētīšanas metodes un tehniskos līdzekļus, spēju parādīt dziļu izpratni par muitas un nodokļu jomā piemērojamiem normatīvajiem aktiem, administrēšanas būtību un metodēm, spēju izmantot konkrētas problēmas risināšanā vadīšanas, ekonomikas, personāla vadības u.c. metodes un informācijas tehnoloģijas, kā arī ārvalstu pieredzi, spēju izvirzīt problēmas un piedāvāt zinātniskā vai praktiskā lietojuma novitātes problēmu risināšanai (skat. *9.pielikumu_Studiju programmas plāns*).

Detalizēta pārējo studiju kursu un studiju programmas sasniedzamo rezultātu sasaiste ir redzama studiju kursu kartējumā *8.pielikumā_Studiju kursu kartējums*.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

Studiju process tiek īstenots pēc studentcentrētas pieejas, un balstās uz atziņām zinātnes un jaunrades sasniegumos muitas un nodokļu jomā, - sasaistot zinātnes un pētījumu aktivitātes ar studiju procesu, kā arī ar noslēguma darbiem.

Proti, mācībspēku veiktajās zinātniskās aktivitātēs (zinātniskās konferencēs, pētījumos, starptautiskos projektos) gūtās atziņas (zinātniskās publikācijas) vai izdotās monogrāfijas (mācību grāmatas un publikācijas), tiek izmantotas studiju kursu īstenošanā kā mācību materiāli. Uz tā

pamata studējošie tiek iesaistīti studiju projektu vai pētījumu izstrādē, kuru rezultāti tiek sākotnēji aprobēti studentu zinātniskās konferencēs vai pat zinātniskās konferencēs, kopā ar pētījumu vadītājiem sagatavojot zinātnisku publikāciju. Turklāt studiju projekta ietvaros izpēte var tik sadalīta vairākos posmos, piemēram, 2020.gadā tika veikts teorētisks pētījums (*desk research*) par digitālo nodokli, savukārt 2021.gadā jau praktisks pētījums (*field research*). Minētais ļauj studentiem izstrādāt un aizstāvēt savas tēzes noslēguma darbos, tajā iekļaujot atziņas no grāmatām, RTU pētījumiem, projektiem, publikācijām vai tēzēm no attiecīgām konferencēm. Savukārt pēc noslēguma darbu aizstāvēšanās labākie darbi tiek aicināti iesniegt studentu konkursos (Latvijas Banka) vai darba devējiem tiek rekomendēti ar tiem iepazīties detalizēti. Piemēram, 2019.gadā tika rīkota sanāksme ar Valsts ieņēmumu dienestu par studentu veikto pētījumu par neregistrēto nodarbinātību.

Vēl vairāk, ar vairākiem studentiem sadarbība ir bijusi ļoti veiksmīga un kopīgi izstrādātas jaunas zinātnes atziņas muitas un nodokļu jomā, kas iekļautas pētījumos un prezentētas starptautiskās zinātniskās konferencēs, kā arī izstrādātas vairākas zinātniskas publikācijas, kas citētas starptautiskās datu bāzēs, piemēram:

- Bizņa, V., Jurušs, M., Laizāns, T., & Šnikvalds, R. (2018). Assessment of impact of corporate income tax suspension on financial performance of businesses. *Economics and Business*, 32(1), 172-181. Publikācija sagatavota ar Finanšu katedras pasniedzēju un diviem studentiem (Muitas un nodokļa programmas maģistranti un Loģistikas programmas bakaura studentu), kas apliecina veiksmīgu sadarbību starp dažāda līmeņa un struktūrvienību personām;
- Jurušs, M., & Kūma, E. (2016). BEPS: Impact of international tax measures on business environment in Latvia. *XVII International*, 104. Publikācija sagatavota kopā ar maģistranti, kas absolvēja RTU ar izcilību un tika nominēta Zelta fondā;
- Jurušs, M., Šmite-Rože, B., Zēna-Zēmane, D., Celmiņa, M., & Pole, E. (2020, June). Possible options for ensuring of tax compliance. In 11th International Scientific Conference „Business and Management 2020 “. Publikācija sagatavota kopā ar maģistrantēm, kas absolvēja RTU. Viena no tām vairākus gadus jau strādā Valsts ieņēmumu dienestā;
- Jurušs, M., Roze, L., & Lūka, M. (2019). IMPACT OF VALUE ADDED TAX ON RESTAURANT SERVICES. *Acta Prosperitatis*, (10), 23-158. Publikācija tika sagatavota kopā ar RTU maģistranti un BA Turība pētnieci, kas parāda sadarbību ar citām augstskolām;
- citas kopīgas publikācijas ar studentiem (**skat. publikāciju sarakstu pielikumā**).

Tādējādi viennozīmīgi var apgalvot, ka maģistra grāda piešķiršana ir balstīta attiecīgās zinātnes nozares un profesionālās jomas sasniegumos un atziņās.

Par attiecīgiem noslēguma darbiem un studentu pētījumiem mācībspēki veic publicitātes pasākums (piemēram, diskusijas sadaļā “Nodokļu smilškaiste” ifinances, TV24 raidījumā “Nodokļu labirinti” u.c.).

2018.gadā Latvijas Ekonomikas Attīstības Forums (LEAF) konkursā par labākajiem zinātniskajiem darbiem ekonomikā atzinību ieguva Ģirts Feldbergs par maģistra darbu “Pievienotās vērtības nodokļa krāpšanas ierobežošana” (zinātniskais vadītājs Dr.oec. Māris Jurušs), savukārt 2019.gada konkursā “LEAF Balva 2019” studente Ilze Varlamova saņēma atzinību par darbu “Nodokļu piemērošanas izaicinājumi sadarbības ekonomikā” (zinātniskais vadītājs: M.Jurušs).

Visbeidzot ar studentiem veiktie kopējie zinātniskie pētījumi tiek integrēti un izmantoti turpmākajā studiju procesa īstenošanā – darbā ar nākamajiem studentiem, tādējādi sākot šī procesa ciklu no sākuma.

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studējošie aktīvi tiek iesaistīti studiju procesā un satura pilnveidē, gan konkrētu studiju procesa īstenošanas laikā, gan veicot studējošo aptauju pēc katra studiju kursa apgūšanas, gan aptaujājot programmas absolventus. Piemēram, katra studiju kursa sākumā studenti tiek informēti par studiju kursa mērķiem, sagaidāmajiem rezultātiem, vērtēšanu, tēmām un citiem praktiskiem jautājumiem, kā arī studējošiem ir iespējas izteikt savas prioritātes vai ko viņi sagaida no attiecīgā studiju kursa.

Studiju kursa īstenošanas laikā tiek sniegta atgriezeniskā saite par studentu starprezultātiem, lai analizējot rezultātus studenti varētu saprast, kas viņiem vēl būtu darāms, lai sasniegtu labāku gala rezultātu.

Studējošo mobilitāte tiek īstenot, gan prakses laikā, gan motivējot studentus izmantot Erasmus+ programmas iespējas.

Sociālā dimensija ir svarīgs aspekts studiju programmas realizēšanā, veidojot komfortablu vidi mācībām, tajā skaitā studējošiem ar īpašām vajadzībām. Tiek sniegts individuāls mērķtiecīgs nepieciešamais atbalsts, turklāt arī pārējie studenti tiek aicināti būt tolerantiem un respektēt citu studējošo individuālās atšķirības. Piemēram, studējošiem ar runas problēmām ir individuāla pieeja un īpaša pretimnākšana, atļaujot viņiem prezentēt savus darbus individuāli, rakstiski vai citā studējošam piemērotā veidā.

Studiju procesā izmantotās studiju metodes ir:

- grupu darbi, diskusijas, situāciju analīze, prezentācijas, darba grupas, lai veicinātu analītisko, kritisko un radošo domāšanu, argumentēšanas un komunikācijas prasmes;
- lekcijas, semināri un praktiskie darbi;
- patstāvīgie, praktiskie un pētnieciskie darbi;
- tikšanās ar nozares profesionāļiem un vieslektoriem studiju kursu ietvaros.

Studiju process tiek veidots kā aktīvs, studentam saistošs process, tajā ietilpst – lekcijas, semināri, diskusijas, situāciju un praktisko uzdevumu risināšana, individuālais un grupu darbs, t.sk. arī pētnieciskais darbs, vizītes uz uzņēmumiem un izbraukuma nodarbības, prakse, darba devēju pārstāvju vieslekcijas.

Studiju programma tās realizācijas procesā tiek papildināta un aktualizēta, pamatojoties uz darba tirgus pētījumiem un konsultācijām ar darba devējiem un praktizējošiem speciālistiem. Absolventu, studentu un augstskolas mācībspēku ieteikumiem ir būtiska nozīme studiju procesa pilnveidošanā.

Regulāri programmas ietvaros tiek domāts par studiju formu un procesa pilnveidošanu. Pārmaiņas ir orientētas galvenokārt uz mācīšanās stila nomainīšanu ar „mācīšanu mācīties” un informācijas tehnoloģiju integrēšanu vadības lēmumu pieņemšanā.

Šobrīd īpaša uzmanība tiek veltīta vienai no izplatītākajām aktīvā studiju darba metodēm – situācijas uzdevumu jeb situāciju analīzei (*case studies*), kur galvenokārt tiek izmantots vietējo un starptautisko darījumu analīze. Jāatzīmē, ka mācībspēki programmu ietvaros ir izstrādājuši virkni situācijas uzdevumus.

Viens no programmas mērķiem ir attīstīt un pilnveidot studējošo prasmi strādāt komandā saskaņoti ar citiem, ko var sasniegt, variējot ar dažādām darba formām. Tāpēc lielākais īpatsvars auditorijas darbā tiek likts uz interaktīvajām studiju formām: darbu nelielās grupās, studiju darbu un pētījumu izstrādāšanu to apspriešanu grupās un publisku aizstāvēšanu.

Studiju procesa īstenošanā regulāri tiek iesaistīti nozares profesionāļi un augsti kvalificēti speciālisti no potenciāliem darba devējiem - valsts iestādēm, starptautiskām auditoriāliem un citām organizācijām, tādējādi studentiem ir iespējas jau mācību procesā gūt zināšanas par aktuāliem jautājumiem muitas, nodokļu, ekonomiskās drošības un saistītās jomās. Katru gadu tiek organizētas gan Latvijas, gan ārvalstu mācībspēku vieslekcijas, kas ir obligāta studiju procesa sastāvdaļa. Pārskata periodā studentiem bija iespēja tikties un diskutēt ar šādiem vieslektoriem:

- I.Šnucins, Finanšu ministrijas Valsts sekretāra vietnieks nodokļu, muitas un grāmatvedības jautājumos. Regulāri katru gadu notiek tikšanās ar Finanšu ministrijas pārstāvjiem. Vairākus gadus (2017., 2018.g., 2019.g. rudenī) tika organizētas vizītes uz Finanšu ministriju, kur studentiem klātienē bija iespēja apspriest aktuālas tēmas nodokļu jomā (Nodokļu atlaides. Nodokļu reforma. Nodokļu aktualitātes. Valsts budžets). Savukārt 2020., 2021.g. vieslekcija tika organizēta attālināti. 2022.g. rudenī 25 maģistru līmeņa studenti atkal viesojās Finanšu ministrijā;
- A.Latkovskis, Saeimas deputāts, toreiz Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijas priekšsēdētājs, 2016.g. tikās ar studentiem par tēmu: valsts ekonomiskās drošības aktualitātes;
- K.Randlane un H. Koitla, docentes no Igaunijas Drošības akadēmijas 2018.gada februārī viesojās RTU docēšanas mobilitāte vizītes ietvaros un piedalījās diskusijās studiju kursā "Nodokļu plānošana" par tēmu nodokļu plānošana ES;
- M. Antovs, asoc. profesoru no D.A.Cenova ekonomikas akadēmijas (Bulgārija). 2018.gada 15.-19.oktobrim Erasmus+ programmas ietvaros SESMI asociētais profesors Dr.Momčils Antovs tikās ar RTU SESMI direktoru prof. Aivaru Vilni Krastiņu un mācībspēkiem, lai pārrunātu ar muitas izglītību saistītus jautājumus un sadarbības iespējas starp abām augstskolām. M.Antovs nolasīja vieslekcijas RTU muitas studentiem par muitas kontroli ES, muitas procedūrām, vienkāršotu muitas procedūru izmantošanu un AEO statusu un citiem jautājumiem;
- D.Kiso, Minsteres lietišķo zinātņu augstskolas profesoru, kas 2017.gadā kopā ar studentu grupu viesojās RTU. Vizītes ietvaros tika organizēts vācu un RTU studentu seminārs par starptautiskiem nodokļu aspektiem;
- I.Butāne, EY Latvija partnere, un Marta Celmiņa, EY nodokļu eksperte 2022.gadā novadīja vieslekciju studentiem (attālināti) par aktuāliem starptautiskiem nodokļu jautājumiem;
- V.Krisholde, Deloitte Latvija nodokļu menedžere 2022.gadā novadīja vieslekciju: situācijas analīze ienākumu nodokļu plānošanas risinājumi starptautiskā vidē, kā arī 2022.gada rudenī Nodokļu ietekme uz uzņēmējdarbību un konkurētspēju;
- J.Zelmenis, BDO Latvia vadošais partneris 2022.gada oktobrī dalījās ar savu profesionālo pieredzi, savukārt D. Vodolagins BDO Nodokļu nodaļas vadītājs uzstājās ar vieslekciju Nodokļu plānošana. Diskusiju ietvaros studentiem bija iespēja pārrunāt starptautiskos nodokļu plānošanas aspektus, tajā skaitā izskatīt konkrētus gadījumus.
- V.Sakne, PricewaterhouseCoopers, Nodokļu menedžere, 2019.gada martā tika organizēta studentu vizīte uz PricewaterhouseCoopers biroju, kurā ar studentiem tika diskutēts par tēmu: Nodokļu piemērošana starptautisko darījumu strukturizēšanā;
- E.Vilnis, Deloitte, Vecākais nodokļu konsultants, Tēmas: Nodokļu rezidence. Saistītas personas. Transfertcenas, 2016, 2017, 2018;
- A.Breicis, AAT, Nodokļu menedžeris, Tēmas: Transfertcenu piemērošana. 2016;
- M.Korsaks AAT, Nodokļu menedžeris, Tēmas: Ienākuma nodokļa opcijas saimnieciskās

darbības veicējiem. 2016;

- R.Niedra, VARUL (tagad BDO Latvia), vecākais eksperts, 2015.g. vizītes laikā tika apspriestas aktuālas tiesu lietas nodokļu jautājumus;
- S.Batjuskovs, Ernst & Young Baltic SIA, 2017.gada 9.oktobrī novadīja vieslekciju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” maģistratūras 1.kursa studentiem. Vieslekcijas tēma “Konvenciju piemērošana fizisko personu ienākumiem un dubultās nodokļu uzlikšanas novēršana”.

Jāatzīmē, ka vieslekcijās tiek aicināti arī lektori, kas paši absolvējuši RTU, tādējādi pastāstot un parādot piemēro par savu profesionālo izaugsmi un iespējām esošajiem studentiem. Piemēram, no minētajiem vieslektoriem I.Butāne, M.Celmiņa un S.Batjuskovs ir RTU IEVF absolventi.

Studiju programmā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi, kas paredz attīstīt studentu spējas kritiski domāt, pašiem izstrādāt un saprast konkrēto praktisko darbu vai individuālo darbu mērķi un veicamos uzdevumus. Studiju programma ir orientēta uz metakognitivitātes integrēšanu studiju procesā, studijuursos veicinot izglītojamo refleksiju par savu domāšanu un rīcību. Izmantojot metakognitivitātes principus, studenti var plānot savu darbību atkarībā no pašu uzstādītajiem mācīšanās mērķiem un patstāvīgi vadīt savas mācīšanās procesu, vienlaicīgi arī novērtējot sevi un savus sasniegumus, kas liek pašiem analizēt, ko viņi ieguvuši mācībās. Izglītojamie var novērtēt paši savu sniegumu, kā arī kursabiedru sniegumu, kā arī analizēt, kas viņiem vēl jā mācās vai jā nostiprina, lai sasniegtu labāku gala rezultātu.

Piemēram, studiju kursā „Nodokļu plānošana” un „Nodokļu analīze un prognozēšana” vairāki patstāvīgie darbi tiek organizēti darbnīcas (*workshop*) veidā, proti, studentiem ir jā sagatavo tēzes konkrētajā tēmā, kā arī jā piedalās citu studentu iesniegto tēžu recenzēšanā un vērtēšanā (*peer to peer review*). Pasniedzējam ir moderatora loma un tas vērtē to, kā students ir vērtējis citus studentus.

Turklāt atbilstoši profesionālā darbībā ierastai personāla novērtēšanas sistēmai - arī studiju kursa „Nodokļu plānošana (studiju projekts)” ietvaros tiek īstenota šāda vērtēšana. Proti, tiek vērtēta studenta prasmes daudzpusīgi sadarboties komandā attiecīgā projekta (pētījuma) izstrādē, - gan studējošais sniedz pašvērtējumu, gan viņa komandas biedri sniedz viņa darbības novērtējumus, gan pasniedzējs sniedz savu vērtējumu, tajā skaitā par to, kā studenti veica savu vērtēšanas pienākumu.

Sasniedzamo studiju rezultātu vērtēšanai tiek pielietota situāciju analīze un problēmās balstītā mācīšanās pieeja paredz studentu kritisko domāšanu, grupu darbu, zināšanu integrēšanu. Tāpat studiju procesā tiek izmantoti spēļošanas (*gamification*) pieeja (piemēram, studijuursos „Nodokļu plānošana”, „Nodokļu analīze un prognozēšana”, kas ietver 3I principu: intrigu, iesaisti un iespēju. Proti, interaktīvie mācību materiāli (video, prezentācija, scenāriju analīze) ietver dažādus elementus, kas paredz aktīvu studenta iesaisti un kritisko domāšanu, lai izpildītu konkrēto testu, praktisko vai individuālo darbu. Minēto nodrošina studiju kursu digitalizācija H5P vidē.

Studiju programmas ietvaros tiek veicināta pētījumu un zinātnisko publikāciju izstrādāšanas prasme, iesaistot studentus zinātnisko rakstu rakstīšanā un prezentēšanā ikgadējā RTU studentu zinātniski tehniskajā konferencē (apakšsekcijā „Muita un nodokļi”), kā arī RTU un LU apvienotajā studentu konferencē. Studentu tēzes tiek publicētas RTU e-studiju sistēmā, bet labākie studenti tiek nominēti un apbalvoti visas RTU ikgadējās studentu konferences plenārsēdē.

Studiju kursu ietvaros tiek vērtēta studentu spēja izmantot teorētiskās zināšanas praktisko darbu izpildē, studiju projektu izstrādē, patstāvīgā darba prasmes strādājot gan individuāli, gan grupā, nosakot problēmas un piedāvājot to risināšanas variantus, spēja diskutēt un argumentēt savu viedokli, spēja prezentēt sava darba rezultātus. Studiju kursu vērtēšanas struktūra sastāv no

studenta aktivitātišu semestra laikā vērtēšanas komponentēm un eksāmena komponentes. Tiem studiju kursiem, kuri noslēdzas ar eksāmenu, gala vērtējumu veido, ņemot vērā atbildīgā mācībspēka izstrādātos nosacījumus, kas paredz vērtējuma noteikšanu no eksāmena vērtējuma un ne mazāk kā viena starppārbaudījuma vērtējuma. Turklāt, nosakot kopējo gala vērtējumu, eksāmena vērtējums nedrīkst pārsniegt 50% no studiju kursa gala vērtējuma. Ja kā daļa no studiju kursa vērtējuma tiek iekļauts arī nodarbību apmeklējums, tad apmeklējuma vērtējums nedrīkst pārsniegt 15% no studiju kursa gala vērtējuma.

Ņemot vērā, ka RTU pastāv vienotas prasības studijuursos sasniegto rezultātu novērtēšanā, tad arī šajā studiju programmā nepastāv atšķirības īstenojot dažādus studiju programmas īstenošanas variantus (vai pilna laika, vai nepilna laika, vai latviešu valodā, vai angļu valodā), visos variantos attiecīgiem studiju kursu sasniedzamajiem rezultātiem ir vienādas novērtēšanas prasības.

Programmas apguvi noslēdz **valsts pārbaudījums**, kurš tiek vērtēts pēc desmit ballu sistēmas, kura sastāvdaļa ir maģistra darba aizstāvēšana. Aizstāvot maģistra darbu vērtēšanas kritēriji ir:

- teorētisko un praktisko zināšanu, individuālās un mācību prakses gaitā iegūtās pieredzes sistematizēšana, aktualizēšana un paplašināšana;
- patstāvīga mācību un zinātniskās literatūras, izvēlētajai specialitātei atbilstošās likumdošanas un normatīvi aktu, masu informācijas līdzekļos un citos informatīvos avotos esošās informācijas analīze, t.sk. svešvalodās;
- pētāmās problēmas, kas ietver atsevišķus un kompleksus novitātes elementus, un uzdevumu risināšanas prasme, tos apvienojot ar teorētiskajām nostādnēm;
- aktuālo lietišķo problēmu analīze, sistematizēšana, rekomendāciju izstrādāšana;
- praktisku vadības un profesionālo risinājumu izstrādāšana un plānošana;
- veikto pētījumu un iegūto praktisko rezultātu prezentēšanas prasme.

Diplomu par profesionālā maģistra grāda muitas un nodokļu administrēšanā un muitas un nodokļu administrēšanas vadītāja kvalifikācijas iegūšanu saņem studenti, kuri ir apguvuši programmu un nokārtojuši valsts pārbaudījumu iegūstot tajā vērtējumu – ne mazāku par 4 (gandrīz viduvēji) (skat. *pielikumu_Diploma pielikuma paraugs*).

Maģistra profesionālo studiju programmā „Muitas un nodokļu administrēšana” studentu zināšanu vērtējuma rezultāti divas reizes gadā tiek apspriesti katedras sēdē. Rezultātus apkopo un vērtē arī programmas administrācija un tie kalpo par pamatu tālākai studiju procesa pilnveidošanai.

Studiju programmā iesaistītajam akadēmiskajam personālam tiek nodrošinātas regulāras iespējas metodisko un didaktisko prasmju pilnveidei.

Tie atbalstīta studējošo ārpus studiju aktivitātes, proti, gan studējošo pašpārvaldes darbība, kas ļauj studējošajiem pilnveidot savu patstāvīgumu, sniedz studējošajiem iespēju īstenot idejas, kā arī dažādas aktivitātes, piemēram, studējošo dalības studentu zinātniskās konferencēs vai studentu pašu organizētos pasākumos, piemēram, erudīcijas konkursus, kuros akadēmiskais personāls palīdz sagatavot jautājumus (kas faktiski saistīti ar studiju kursiem, piemēram, par muitu vai nodokļiem) vai arī pat piedaloties attiecīgo konkursu komisijās.

Fakultātes līmenī regulāri kopā ar studējošo pašpārvaldi tiek rīkots pasākums „IEVF Iepnums”, kura studējoši vērtē akadēmisko un administratīvo personālu no savas puses pēc saviem noteiktiem kritērijiem.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/

koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Prakse ir profesionālā maģistra studiju programmas „Muitas un nodokļu administrēšana” sastāvdaļa.

Praksi organizē ārpus augstākās izglītības iestādes, atbilstoši LR Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr.305 “ Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”.

Kārtību, kādā tiek organizētas prakses Rīgas Tehniskajā universitātē profesionālajās studiju programmās, nosaka RTU Senāta 2019.gada 28.janvāra lēmums „Par prakses organizēšanas kārtības RTU apstiprināšanu jaunā redakcijā”.

Muitas un nodokļu katedrā ir izstrādāts „Nolikums par mācību praksi profesionālā maģistra studiju programmā „Muitas un nodokļu administrēšana”” (skat. katedras mājas lapā: [Prakse](#)). Prakse tiek realizēta valsts pārvaldes iestādēs vai uzņēmumos (uzņēmēj sabiedrībās), kuru darbība ir saistīta ar muitas, nodokļu administrēšanas, nodokļu maksājumu un starptautisko ekonomisko sakaru jautājumiem.

Prakses **mērķis** ir nostiprināt zināšanas par institūciju, iestāžu un uzņēmumu darbu starptautisko ekonomisko sakaru, muitas un nodokļu jomā, iegūt papildus informāciju, praktiskās zināšanas, prasmes un iemaņas, kuras ir raksturīgas muitas un nodokļu jomā.

Prakses galvenie uzdevumi ir nodrošināt, lai:

- students izprastu un orientētos ar savu prakses vietu saistītajos normatīvajos aktos;
- iepazītos ar savas prakses vietas darba organizāciju;
- apgūtu nepieciešamās iemaņas, kas veicinātu profesionālo kompetenci, nozarei atbilstošo zināšanu piemērošanas prasmes;
- attīstītu spēju analītiski formulēt un risināt nozares problēmas;
- veicināt komunikatīvās prasmes, patstāvīga darba un komandas darba prasmes.

Prakses laikā galvenā uzmanība tiek veltīta informācijas vākšanai, apstrādei, analīzei un sistematizācijai, lai izprastu prakses vietas darbības principus, nozīmi un aktualitātes, tad students iepazīstas ar prakses vietas aktualitātēm un problemātiku, iegūst, apstrādā, analizē un sistematizē informāciju, kas nepieciešama maģistra darba izstrādei un aizstāvēšanai.

Prakses ietvaros students iepazīstas un izprot prakses vietas darba organizāciju un funkciju sadalījumu, spēj orientēties ar prakses vietu saistītajos normatīvajos aktos, vāc un apstrādā informāciju par muietošanas procesu vai nodokļu administrēšanas un iekasēšanas jautājumiem, izprot prakses vietas darbības principus, nozīmi un aktualitātes, kā arī attīsta patstāvīgu un komandas darba prasmes.

Prakse nepieciešama, lai studējošais var iegūt profesionālas iemaņas un prasmes, paplašinot teorētiskās zināšanas, iepazīties un izprast prakses vietas darbības principus, nozīmi, novērtēt aktualitātes, saskatīt un spēt analizēt problēmas, iegūt, apstrādāt un analizēt informāciju, kas nepieciešama maģistra darba izstrādei un aizstāvēšanai.

Prakses noslēgumā studenti izstrādā un aizstāv prakses atskaiti, kura ir kā pamats maģistra darba izstrādāšanai. Prakses atskaites aizstāvēšanas komisijā piedalās arī VID un muitas iestāžu vadošie

speciālisti. Vērtēšanas rezultāti tiek ievadīti jau minētajā ORTUS sistēmā.

Studentu praksi kā no RTU, tā arī no VID puses vada kvalificēti speciālisti: 24% studentiem par prakses vadītājiem nozīmēti muitas virsuzraugi, 21% - daļu un nodaļu vadītāji, 35% - maiņu priekšnieki, 20% galvenie nodokļu inspektori.

Prakses vietās notiek iegūto zināšanu nostiprināšana un kvalifikācijai nepieciešamo praktisko iemaņu iegūšana. Kopējais prakses apjoms, kā jau minēts, ir 8 ECTS / 6 KP vai 39 ECTS / 26 (6+20) KP.

Prakse tiek organizēta atbilstoši noslēgtajiem līgumiem par prakses organizēšanu. Prakse maģistra programmas studentiem parasti notiek viņu darba vietās gan VID Muitas pārvaldē, Nodokļu pārvaldē, Nodokļu un muitas policijā, VID iestādēs, Muitas kontrolpunktos u.c., kā arī dažādos uzņēmumos. **13.pielikumā_Studējošo Prakses vietas** dota detalizēta informācija par prakses vietām.

Programmas administrācija apzinās prakses jautājuma nopietnību un aktīvi iesaistās jaunu prakses vietu nodrošināšanā studējošiem, kā arī mācību process tiek organizēts tā, ka studentu mācību un pētnieciskā darba tēmas tiek saistītas ar muitas un nodokļu administrēšanas jautājumiem.

Studiju programmā ir iekļauta prakse 8 ECTS / 6KP apjomā (maģistra darba prakse) un 20KP prakse tiem studentiem, kuru iepriekš iegūtā izglītība ir bakalaura akadēmiskais grāds.

Maģistra prakses uzdevumu un studiju programmas sasniedzamie rezultāti parādīti **8.pielikumā_Studiju kursu kartējums**.

Prakses uzdevumi sekmē studiju programmas sasniedzamo rezultātu sasniegšanu. Studējošais iegūst praktiskās iemaņas, prasmī atklāt un analizēt aktuālas problēmas. Students veic informācijas vākšanu un izpēti, kas nepieciešama maģistra darba izstrādei. Galvenais prakses mērķis ir sistematizēt, nostiprināt un paplašināt iegūtās teorētiskās zināšanas par institūciju, iestāžu un uzņēmumu darbu starptautisko ekonomisko sakaru, muitas un nodokļu jomā.

Prakses uzdevumi ir veidoti tā, lai nodrošinātu programmas sasniedzamos rezultātus un tādējādi programmas mērķa sasniegšanu - sagatavot sociāli atbildīgus un kvalificētus muitas un nodokļu administrēšanas vadītājus, kuru zināšanas, līderības prasmes un kompetences ļautu strādāt valsts institūcijās, pašvaldībās, nevalstiskās organizācijās un privātā sektorā, vadot to attīstību un pārmaiņas.

Prakses laikā studējošajiem ir prakses vadītājs no prakses vietas un prakses koordinators no augstskolas. Prakses uzdevumu sasniegšanai prakses koordinators konsultē un organizē klātienē tikšanās ar studējošajiem. Prakses rezultāti tiek apkopoti prakses atskaitē, kuru vērtē prakses vadītājs (no prakses vietas) un prakses koordinators (no augstskolas), kurš recenzē uzrakstīto prakses atskaiti. Studējošo prezentācijas prasmes, spēja argumentēti izklāstīt savu viedokli par veiktajiem secinājumiem un izstrādātajiem priekšlikumiem organizācijas (prakses vietas) darbības pilnveidē, tiek attīstīta prakses aizstāvēšanā prakses vērtēšanas komisijā.

Studiju programmā tiek organizēta arī prakses atzišana. Tā piemēram, 2022.gada veikta vairāku studējošo prakses atzišana. Atbilstoši Ministru kabineta 14.08.2018. noteikumiem Nr.505 un RTU Nolikuma „Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzišanas kārtību RTU” (apstiprināts ar 23.09.2019.RTU Senāta lēmumu, protokola Nr.632) noteiktajiem kritērijiem ar 2022.gada 2.maija komisijas lēmumu (RTU 02.05.2022. rīkojumu Nr.02000-1.1-e/62) tika veikta 4 studējošo prakses atzišana.

Prakses iespējas tiek nodrošinātas arī svešvalodā, praksi veicot starptautiskā uzņēmumā Latvijā vai

ārvalstīs, Piemēram, 2020.studiju gadā prakses iespējas ārvalstīs starptautiskā uzņēmumā izmantoja viens maģistrants. Prakses iespējas nepieciešamības gadījumā tiks paredzētas arī ārvalstu studentiem, jo līdz šim programma netika realizēta angļu valodā.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Maģistra darbos studenti veic patstāvīgu pētījumu, integrējot zinātniskās un profesionālās darbības sasniegumus muitas un nodokļu administrēšanas jomā un sasniedzot teicamus un izcilus rezultātus. Studentu maģistra darbu tēmas var iedalīt trīs virzienos: tēmas, kuras saistītas ar muitas jomu, nodokļu jomu un saistītas tēmas (stratēģiskā vadība, valsts ekonomiskā drošība, kontrole, audits, grāmatvedība, muitas un nodokļu profesionālās kompetences un citas).

Maģistra darbu tēmas atspoguļo aktualitātes nozarē un darba tirgū, tajos ietverta padziļināta problēmu analīze, praktiski priekšlikumi, kā arī zinātniskās novitātes. Atbilstoši studiju programmas specifikai, valsts politikas dokumentos noteiktajām prioritātēm un plāniem, Valsts ieņēmumu dienesta citu sadarbības partneru rekomendācijām studējošie veic pētījumus par aktuālām muitas un nodokļu administrēšanas problēmām, tajā skaitā par ilgtspējīgu nodokļu attīstību, par muietošanas procesa kvalitātes pilnveidošanu, par digitālo ekonomiku un nodokļiem, par vienoas kontroles sistēmas izveidošanu, par starptautiskiem nodokļu jautājumiem, par muitas risku pārvaldības pilnveidi, par nodokļu kontroles pilnveidošanu, par neregistrētas ekonomikas apkarošanu, starptautisko piegāžu ķēžu pārvaldības un pilnveidošanu, kā arī par daudziem citiem attiecīgā periodā valstī aktuāliem jautājumiem.

Piemēram, pēdējos gados augstu novērtējumu ir guvuši šādi maģistru darbi un tajos iekļautās novitātes:

- „Konceptuālais risinājums Kombinētās Nomenklatūras kodu piemērošanai degvielai” , kurā izstrādāts konceptuāla pieeja preču klasifikācijas pilnveidei muitas kontroles uzlabošanas un atbilstošu muitas maksājumu piemērošanai (2022);
- „Nodokļu nomaksas atbildības pilnveidošanas iespējas nodokļu parādu piedziņas procesa uzlabošanai”, kurā izstrādāts īpašs modelis, kuru nodokļu administrācija varētu izmantot nodokļu parādu stratēģiskai pārvaldībai (2021);
- „Digitālo pakalpojuma nodokļa ieviešanas stratēģija Latvijā”, kurā izstrādāta stratēģija, ko Finanšu ministrija varētu izmantot digitālā pakalpojuma nodokļa ieviešanai (2021);
- „Neregistrētās nodarbinātības apkarošanas koncepcija Latvijā”, kurā izstrādāta koncepcija, kā nodokļu administrācijai pilnveidot nelegālās nodarbinātības apkarošanu (2021);
- „Starptautisko piegāžu ķēžu pārvaldības un pilnveidošanas risinājumi”, kurā izstrādāta koncepcija muitas piegāžu ķēžu drošības pārvaldības uzlabošanai (2020);
- „Risinājumi darījumu tirgus vērtības noteikšanas pilnveidošanai muitas un nodokļu vajadzībām”, kurā izstrādāts algoritms, ko muitas un nodokļu administrācija varētu izmantot cenu intervālu transfertcenu un muitas vērtības piemērošanā (2020).

Analizējot noslēguma darbu vērtējumus (skat. **12.pielikumu_Studējošo noslēguma darbu vērtējumi**), var secināt, ka regulāri lielākā daļa darbu tiek novērtēta ar atzīmi „ļoti labi”, „izcili” un „teicami”. Piemēram, laika periodā no 2013.-2020. studiju gadiem vidēji ar atzīmi „ļoti labi” (8 balles) novērtēti 34% no visiem darbiem, ar atzīmi „teicami” (9 balles) novērtēti 23% no visiem darbiem, bet ar atzīmi „izcili” (10 balles) novērtēti 8% no visiem darbiem.

RTU ir izveidots absolventu Zelta fonds, kurā tiek iekļauti izcilākie un spējīgākie RTU absolventi, vērtējot gan pēc akadēmiskajiem sasniegumiem, gan sabiedriskajām aktivitātēm. Zelta fondā 2015./2016. ir iekļautas arī šīs programmas trīs absolventes: Zane Rutkupe, Inga Pinka, Sabīne Elza Kalderauska; 2017./2018. ir iekļauti programmas seši absolventi: Ģirts Feldbergs, Kārlis Orleāns, Marika Ragucka-Ragovska, Rihards Pāže, Roberts Kuzmins, Valentīna Bizņa; 2018./2019. iekļauti četri absolventi: Biņķe Agnese, Gavrilovs Mihails, Beitāne Daiga, Pejanoviča Sigita; 2019./2020. iekļauti pieci absolventi: Agejeva Aleksandra, Pauļska Inga, Lāse Liene, Miloseviča Kristīne, Arturs Kovaļenko; 2020./2021. četri absolventi: Mažeika Baiba, Kipkēviča Mairita, Kravčenko Elīna, Kaņepe Paula.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Studiju programmas informatīvās bāzes nodrošināšanai katru gadu tiek pārskatīta un atbilstoši programmā iekļautajiem studiju kursiem pasūtīta aktuālā nozares literatūra, tā piem., studiju programmas vajadzību nodrošināšanai 2019. – 2022. studiju gados tika pasūtītas šādas grāmatas:

- Wall, A. (2018). Virtual Tax: The taxation of virtual currency, 2018 edition / by Amy M. Wall, EA, MBA. (2nd ed.);
- Schneider, Enste, & Enste, Dominik H. (2013). The shadow economy: An international survey / Friedrich Schneider, Dominik H. Enste. (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press;
- Trenta, C. (2015). Rethinking EU VAT for P2P distribution / Cristina Trenta. (EUCOTAX series on European taxation, volume 45);
- Watson, C. (2016). Tax procedure and tax fraud in a nutshell / by Camilla E. Watson, Professor of law, University of Georgia. (5th ed., West nutshell series);
- James, S. R. , redaktors; Sawyer, Adrian J., redaktors; Budak, Tamer, , redaktors. (2015). The complexity of tax simplification : Experiences from around the world / edited by Simon James, Adrian Sawyer, Tamer Budak;
- Democritou, P. (2019). The crypto factor : Peek behind the blockchain and discover what it actually takes to succeed in the cryptosphere / Paul Democritou & Blaise Mathai ; foreword by Joel Comm;
- Organisation for Economic Co-operation Development. (2017). OECD transfer pricing guidelines for multinational enterprises and tax administrations : July 2017 / OECD. (2017 ed.);
- Bullen, A. (2011). Arm's length transaction structures : Recognizing and restructuring controlled transactions in transfer pricing / Andreas Bullen. (Doctoral series, v. 20);

- Bronżewska, K. (2016). Cooperative compliance : A new approach to managing taxpayer relations / Katarzyna Bronżewska. (Doctoral series ; v. 38);
- Lamensch, M. (2015). European value added tax in the digital era : A critical analysis and proposals for reform / Marie Lamensch. (Doctoral series ; v. 36);
- Lieljuksis, Teivāns-Treinovskis, Zahars, Lapsa, Mikažāne, Zeimanis, ... Rīgas Stradiņa universitāte. (2021). Operatīvās darbības tiesiskās un praktiskās problēmas : Monogrāfija / Aldis Lieljuksis ; recenzenti: Dr.iur. Jānis Teivāns-Treinovskis, Dr.iur. Vitolds Zahars; galvenā redaktore Aija Lapsa ; redaktori: Ināra Mikažāne (latviešu valodā), Jānis Zeimanis (kopsavilkums angļu valodā) ; vāka dizains: Modris Brasliņš ; Rīgas Stradiņa Universitāte;
- Schenk, A., & Thuronyi, V. (2015). Value Added Tax: A comparative approach / Alan Schenk, Victor Thuronyi, Wei Cui. (Second ed., Cambridge tax law series);
- Cockfield, A., Hellerstein, W., & Lamensch, M. (2019). Taxing global digital commerce. Kluwer Law International BV;
- EU Customs Law. Third Edition. Timothy Lyons. Oxford University Press.2018.;
- Asakura, H. (2003). World history of the customs and tariffs. World Customs Organization;
- Cécile Brokelind, Servaas van Thiel, Tax Sustainability in an EU and International Context, GREIT Series, June 2020, ISBN 9789087226206, p.470.

Studiju programmas studentiem galvenokārt paredzētas tādas datu bāzes kā EBSCOhost Ebook Academic Collection (~ 217 100 e-grāmatu visās zinātņu nozarēs), Science Direct, Scopus, Web of Science, «O'Reilly» mācību platforma (piekļuve vairāk nekā 47100 e-grāmatām), Proquest Ebook Central (~ 200 000 e-grāmatu), SpringerLink (~ 21 270 e-grāmatu (izdotas no 2014. līdz 2021. gadam), IEEE Xplore Digital Library, ACM Digital Library, Wiley Online Library, Latvijas standartu datubāze (pieejama tikai bibliotēkā)

Studiju programmas vajadzībām ir izveidota īpaša literatūras bāze, kas ir veidota pēc mācībspēku un studentu ieteikuma un ir pieejama RTU Zinātniskajā bibliotēkā, Paula Valdena ielā 5 ([RTU Zinātniskā bibliotēka](#)), kā arī izmantojot e-resursus. Bibliotēkā ir atklāta diennakts lasītava, kura ir attiecīgi aprīkota, un ir pieejama studentiem pēc reģistrācijas ORTUS vidē.

Inženierekonomikas un vadības fakultātes studiju programmas tiek realizēta mūsdienu prasībām atbilstošā vidē. Studiju process tiek organizēts RTU ēkās Rīgā: Kalnciema ielā 6, Meža ielā 1/1 un studentu pilsētiņā Ķīpsalā. 90% no RTU IEVF mācību, zinātniskā un administratīvā darba notiek IEVF ēkā Kalnciema ielā 6, kas ekspluatācijā nodota 2008. gada 29. augustā. Visas mācību procesam paredzētās auditorijas ir aprīkotas ar multimediju tehniku – dators ar pieslēgumu internetam, skaļruņu sistēma, projektor. No 2019.gada rudens vairākās auditorijās ir ieviesta HP Shareboard sistēma, kas ļauj uz ekrāniem projicēt uz tāfeles rakstīto. Tādējādi ir iespējams nodrošināt mūsdienīgu mācību procesu. Katram mācībspēkam ir nodrošināts savs personiskais dators un labi aprīkota darba vieta.

Auditorijās notiek teorētiskās un praktiskās nodarbības. **Datoru zāles** tiek izmantotas praktisku uzdevumu risināšanai, kas ļauj studentiem apgūt jaunākās informācijas tehnoloģijas un datu bāzes. Pamatā informācijas tehnoloģijas un datu bāzes tiek izmantotas vai apgūtas studijuursos, kuru apguve papildus nepieciešama studējošiem ar iepriekš iegūtu akadēmiskā bakalaura grādu un profesionālā bakalaura grādu un/vai 2.līmeņa profesionālo augstāko izglītību tiesību zinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģijas, ražošanas un pārstrādes vai būvniecības tematiskajās jomās, vai tam pielīdzināma izglītību. Piemēram, studiju procesā tiek apgūtas jaunās datorizētas sistēmas: *EMDAS (Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma)*, *EDS (Elektroniskās deklarēšanas sistēma)*, *ITVS (Integrētā tarifa vadības sistēma)*.

Sakarā ar to, ka Muitas un nodokļu katedrā regulāri tiek organizēti gan muitas, gan nodokļu speciālistu kvalifikācijas celšanas kursi, studentiem ir iespējas izmantot arī jaunāko informāciju

muitas un nodokļu sistēmas attīstības jomā.

RTU elektroniskās studiju vides ORTUS lietošana papildus nodrošina studējošos ar informāciju par konkrēto studiju priekšmetu, tā apgūšanas prasībām un metodiskajiem materiāliem. Ar ORTUS ieviešanu paplašinājās iespēja kvalitatīvi strādāt ar studentiem un papildus piedāvāt dažādus studiju materiālus. Šajā elektroniskajā vidē students var sekot līdzi arī saviem sekmības rādītājiem. Tehnoloģiju izmantošanas un informācijas apmaiņas ātruma paaugstināšanās nodrošina klātienēs nodarbību efektivitāti un veicina studējošo patstāvīgo darbu.

2021.–2022.gadā ESF līdzfinansētā projekta „Rīgas Tehniskās universitātes efektīvas pārvaldības attīstība” ietvaros (Nr. 8.2.3.0/18/A/012.) veikta būtiska vairāku studiju kursu (Nodokļu plānošana, Nodokļu analīze un prognozēšana, Mūsdienu pētniecības metodes muitas un nodokļu jomā) pilnveidošana (digitalizācija), papildinot studiju kursu materiālus ar moderniem risinājumiem H5P vidē (interaktīvas prezentācijas, video, testi, darbnīcas u.c.).

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Studiju programmas finansējums, tā finansēšanas avoti, kā arī informācija par izmaksām uz vienu studējošo doti **15.pielikumā_Programmas finansējums**.

Studiju programmas finansējums tiek izmantots programmas attīstībai, tajā skaitā personāla atalgojumam, personāla kvalifikācijas celšanai, dalībai starptautiskās zinātniskās konferencēs un materiāli tehniskam nodrošinājumam. Lielākā daļa tiek izmantota atalgojumam (50% no visām izmaksām), darba devēja VSAOI, kompensācijām un pabalstiem (12%) un infrastruktūras izmaksām (17%). Infrastruktūras izmaksas ietver visus maksājumus, kas saistīti ar ēku un teritorijas uzturēšanu, IT sistēmu nodrošināšanu un apkalpojošo transportlīdzekļu darbības nodrošināšanu.

Informācija par finansējuma sadalījumu starp izmaksu pozīcijām dota pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā "Finansējuma sadalījums starp izmaksu pozīcijām". Informācija par izmaksām uz vienu studentu dota pielikumā "Finansējuma sadalījums starp izmaksu pozīcijām". Informācija par minimālo nepieciešamo studējošo skaitu programmā dota pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā "Minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti".

Lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti RTU ir noteikti minimālo studējošo skaitu studiju programmā katrā studiju gadā:

- pilna laika klātienes vietējiem studējošiem pirmā līmeņa, bakalaura un maģistra līmeņu studijās (t. sk. otrā līmeņa profesionālajās studiju programmās) – 19 studenti,
- nepilna laika klātienes un nepilna laika neklātienes vietējiem studējošiem pirmā līmeņa, bakalaura, maģistra līmeņu studijās (t. sk. otrā līmeņa profesionālajās studiju programmās) – 15 studenti;

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas īstenošanā ir iesaistīti 6 mācībspēki ar doktora grādu.

Detalizēta informācija par studiju programmā iesaistītiem mācībspēkiem, viņu akadēmiskajiem amatiem un grādiem dota studiju virziena pašnovērtējuma pielikumā.

Atbilstoši Augstskolu likuma 39. panta „Profesionālo studiju programmu akadēmiskais personāls” prasībām, lai ievērotu nepieciešamību apgūt praktiskas iemaņas un zināšanas, profesionālo studiju programmu profila priekšmetos docenta, lektora un asistenta amatu var ieņemt persona ar augstāko izglītību bez zinātniskā doktora grāda vai bez profesionālā doktora grāda mākslās, ja tai ir pasniedzamajam priekšmetam atbilstošs pietiekams praktiskā darba stāžs.

Muitas un nodokļu katedras mācībspēki, kas ir iesaistīti studiju programmas īstenošanā regulāri pilnveido savu kvalifikāciju.

Asociētais profesors Dr.oec, Māris Jurušs ir divu grāmatu autors (Nodokļi, 2019; Nodokļu plānošana Latvijā un starptautiskā vidē, 2021). Mārim Jurušam ir liela profesionālā pieredze nodokļu jomā. Māris Jurušs vairākus gadus ir strādājis Finanšu ministrijā Nodokļu politikas departamentā, pieredzi guvis arī starptautiskā auditorkompānijā, kā arī darbojies daudzos projektos un darba grupās par nodokļu un muitas jautājumiem. Māris Jurušs ir piedalījies vairākos starptautiskos pētījumos, kā arī ir autors vairākām publikācijām, kas iekļautas starptautiskās akadēmiskās datu bāzēs. Māris Jurušs ir LZP eksperts. Māris Jurušs savu kvalifikāciju paaugstinājis, piedaloties vairākos kvalifikācijas celšanasursos. Piemēram, Kompetencēs balstītas studijas augstskolā: izaicinājumi un risinājumi (2020); Pētniecības kompetences pilnveide: akadēmiskā un zinātniskā personāla attieksme un ētika, pētījumu plānošana un vadība (2021); Virtuālie procesi, digitalizācija, tiešsaistes personība, tiešsaistes komunikācija un kiberveselības psiholoģija (2022). Turklāt, Māris Jurušs regulāri piedalās IEVF organizētajās Akadēmiskajās konferencēs un pēdējos gados ir vadījis konferences apakšsekcijas, kurā kopā ar kolēģiem diskutēja par aktuāliem jautājumiem un iespējām studiju procesa pilnveidošanā. Māris Jurušs regulāri piedalās ERASMUS+ programmas docēšanas vizītēs ārvalstīs. 2016.-2022. gadā Māris Jurušs ir viesojies vairākas reizes ar vieslekcijām Minsteres Lietiškā augstskolā, Bruno Tehniskajā Universitātē, Tallinas Drošības akadēmijā. Iegūtā pieredze ļoti palīdz sasniegt labākus studiju rezultātus. Pilnveidotā kvalifikācija ļauj profesionālāk organizēt studiju procesu, tajā mācot studentus veikt patstāvīgus pētījumus maģistru darba izstrādei. Veiktie pētījumi un publikācijas tiek izmantoti kā avoti mācību vielai studijuursos. Piemēram, Māra Juruša

grāmata "Nodokļu plānošana Latvijā un starptautiskā vidē" (2021) ir viens no pamata avotiem studiju kursā "Nodokļu plānošana". Studiju procesā tas ļauj izmantot apgrieztās klases principu, kad klātienē tiek organizētas diskusijas, semināri, darba grupas.

Dr.oec., J.Hudenko Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas un vadības fakultātē ieguvusi ekonomikas doktora grādu, viņai ir arī Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā. J. Hudenko ir RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta docente, kā arī ir vairāk nekā 200 zinātnisko publikāciju autore finansēs un transporta jomā, t.sk. divu grāmatu autore. J.Hudenko ir Latvijas dzelzceļa infrastruktūras maksas noteikšanas un jaudas sadales uzņēmuma AS „LatRailNet” vadītājā un pārstāv Latvijas dzelzceļa sektoru vairākās nozīmīgās starptautiskajās organizācijās: Dzelzceļa infrastruktūras maksas noteicēju starptautiskajās darba grupās CHRISTINE, PRIME (the Platform of Rail Infrastructure Managers in Europe), North Sea - Baltic Rail Freight Corridor. J.Hudenko ir Baltic Institute of Corporate Governance (BICG) profesionālā valdes locekļa sertifikāts.

2013. gadā Māris Jurušs kopā ar Normundu Rudzīti, piesaistot ekspertus no RTU Ķīmijas fakultātes, veica pētījumu „Pētījums par naftas produktu un alkoholisko dzērienu dabiskajiem zudumiem muitas jomā”, ko pasūtīja Finanšu ministrija, un kas tika īstenots ar ESF atbalstu (identifikācijas Nr. FM 2013/1-ESF/SFTP). Pētījuma ietvaros tikai veikta naftas produktu un alkoholisko dzērienu zudumu normu analīze, izpētīts starptautiskais regulējums, apzināti zudumi praksē. Pētījums rezultējās ar priekšlikumiem normatīvo aktu izmaiņām, kas tika arī ņemts vērā un Finanšu ministrija izstrādāja atbilstošus grozījumus normatīvos aktos. Pētījumā iegūtā pieredze tiek pielietota studiju procesā, gan studijuursos stāstot par zudumiem un muitas un nodokļu riskiem, gan studiju darbu organizēšanā, mācot studentiem, kā veikt praktiskos pētījumus.

2015.gadā Māris Jurušs piedalījās kā eksperts pētījumā „Latvijas vides nodokļu sistēmas efektivitātes novērtējums atbilstoši OECD un ES prasībām”, ko pasūtīja VARAM un kas tika atbalstīts EK vides programmas. Bet 2016.gadā bija kā eksperts Pasaules bankas projektā par Latvijas nodokļu sistēmas izvērtējumu sadaļā “Assessment of tax system developments in Latvia: excise taxation and environmental taxation” un sagatavoja ziņojumu par akcīzes un vides nodokļiem. Abu pētījumā rezultāti tiek izmantoti studiju procesā tēmās par nodokļu nozīmi ilgspējīgā attīstībā.

2018.-2019.gadam Māris Jurušs piedalījās kā eksperts Pasaules Veselības Organizācijas projektā "Pilot research project on illicit trade in tobacco products", kura ietvaros veica pētījumu par nelegālo cigarešu tirgu Latvijā. Pētījumā iegūtā pieredze tiek izmantota studiju procesā tēmās par muitas un nodokļu riskiem. 2019-2021.gadam Māris Jurušs, iesaistot studentus veicis vairākus pētījumus par akcīzes nodokli tabakas izstrādājumiem un alternatīvajiem produktiem (e-cigaretēm). Pētījuma rezultāti tiek izmantoti studiju procesā, pārrunājot rezultātus ar studentiem.

2021-2022.gadam Māris Jurušs tika pieaicināts par ekspertu LZZP pētnieciskās sadarbības projektā “Latvijas darbaspēka nodokļu sistēmas analīze un tās konkurētspējas paaugstināšanas iespējas”. Pētījuma rezultāti tiek izmantoti studiju procesā, tajā skaitā vadot studentu noslēguma darbus un studiju projektus.

Ph.D. (doktora grāds politikas zinātnē), docents Aldis Čevers ir RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu katedras vadītājs. 2002.gadā ieguvis arī maģistra grādu tiesību zinātnēs. Strādājis augstākajās mācību iestādēs (Latvijas universitāte, Rīgas tehniskā universitāte), privātajā sektorā un valsts pārvaldē (Valsts ieņēmumu dienesta Galvenajā muitas pārvaldē). Akadēmiskā darba pieredze - vairāk kā 30 gadi. Galvenie pētniecības virzieni - muitas funkcijas un to realizēšana, muitas darba organizēšana un novērtēšana, muitas lietu tiesiskais regulējums. Atbilstoši pētījumu virzieniem ir uzrakstītas trīs mācību grāmatas, publicēti vairāki zinātniskie raksti t.sk. tādi, kas indeksēti SCOPUS. Sagatavojis un pasniedzis tādus mācību kursus kā Muitas tiesības, Starptautiskās tirdzniecības tiesības, Starptautiskās privāttiesības, Eiropas tiesības, Administratīvās tiesības.

A.Čevers ir lasījis lekcijas par muitas tiesību jautājumiem ārvalstu augstskolās Ukrainā, Baltkrievijā, Krievijā, Uzbekistānā, piedalījies uzņēmēju un valsts pārvaldes darbinieku apmācībā, sniedzis atzinumus par muitas lietu jautājumiem uzņēmējiem un tiesu iestādēm. Kvalifikācijas paaugstināšana ir notikusi piedaloties dažādos pasākumos un konferencēs gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī, gan muitas lietu jomā, gan saistītos jautājumos. A.Čevers ir ņēmis dalību dažādos starptautisko projektos kā eksperts muitas jautājumos, kopš 2019.gada ir EK Muitas apmācību programmu sertificēšanas novērtēšanas padomes loceklis.

Aivars Gulbis, Mg.oec., praktiskais docents ir profesionālā pieredze uzņēmējdarbībā un valsts pārvaldē 32 gadi, akadēmiskajā un zinātniski pētnieciskajā darbā 21 gads, kā pasniedzējam augstākā izglītības iestādē 26 gadi. Iegūtā izglītība un darba pieredze muitas jomā no 1990.gada nodrošina labu pamatu akadēmiskajam darbam un pētniecībai. Kopš 1996.gada aktīvi darbojies ar tranzīta un preču pārvietošanu saistītu profesionālās asociācijās (Latvijas Muitas Noliktavu Turētāju asociācijas izpilddirektors, Latvijas nacionālās kravu ekspeditoru un loģistikas asociācijas izpilddirektors un prezidents), kas dod iespēju apzināt un sinhronizēt valsts un uzņēmēju intereses un prasības iekļaujot tās akadēmiskās pētniecības procesos. A.Gulbis ir līdzautors Latvijā vienīgajai muitas mācību grāmatai latviešu valodā "Muitas darbības pamati", kas izdota 2006.gadā un savas popularitātes dēļ papildināta atkārtoti izdota piecas reizes. Regulāra piedalījies starptautiskajās zinātniskajās un profesionālajās konferencēs, vadījis vieslekcijas dažādu valstu muitas profesionālajās mācību iestādēs (akadēmijas, koledžas, slēgtie mācību centri) un iesaistījies starptautiskos projektos (BOMCA, INCU), kas kopumā veicina profesionālo kompetenču pilnveidošanu un palīdz studentiem sasniegt izvirzītos studiju rezultātus. Darbojies eksperta statusā Pasaules Muitas organizācijas (WCO) dalībvalstu četru augstāko mācību iestāžu muitas apmācības programmu pārbaudē, par atbilstību WCO Muitas profesijas standartu prasībām. No 2011.gada vadījis 298 un recenzējis 280 dažādu līmeņu noslēguma darbus.

Daira Aramina, profesionālā maģistra grāds (MBA) uzņēmumu un iestāžu vadīšanā ar kvalifikāciju uzņēmumu un iestāžu vadītājs, kā arī ir sociālo zinātņu bakalaura grāds psiholoģijā un apliecība pie diploma par specializēšanos personāla vadības psiholoģijā, kas iegūts Rīgas Pedagoģijas un Izglītības Vadības augstskolas, Psiholoģijas fakultātē. Dairai Araminai ir 25 gadu pieredze augstākās izglītības jomā RTU: darba tiesiskās attiecības, darbinieku kompetence, darbinieku kvalifikācijas celšanas jautājumi, personāla attīstība, amatu novērtēšana, karjeras plānošana, darba apstākļu kontrole, sociālās garantijas, darba motivācija, ieinteresētība. Dairai Araminai ir profesionālās kompetences cilvēkresursu pārvaldībā lielās organizācijās un cilvēku psiholoģijā, kā arī ar cilvēkkapitāla un kompetences attīstību saistītos jautājumos. Daira Aramina ir RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes pārstāvis Latvijas Personāla vadības asociācijā.

Aivars Gulbis un Aldis Čevers Eiropas Sociālā fonda projekta Nr.8.2.2.0/18/A/017 „Rīgas Tehniskās universitātes akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās” ietvaros 2021/2022. bija stažēšanās praksē 200 stundu apjomā (VAS „Latvijas Dzelzceļš”).

2014.gadā saskaņā ar DCAF (The Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces) pasūtījumu Normunds Rudzītis starptautisko ekspertu grupas sastāvā veica pētījumu “Assessment of Corruption Prevention Measures in Customs and Border Guards Offices in Republic of Kyrgyzstan”, 2014. un 2016.gadā saskaņā ar BOMCA (Border Management Programme in Central Asia,) pasūtījumu Normunds Rudzītis starptautisko ekspertu grupas sastāvā veica Kirgizstānas Integrētās robežpārvaldības stratēģijas 2012- 2022. gadam īstenošanas gaitas novērtējumu.

BOMCA programmas īstenošanas ietvaros Normunds Rudzītis 2013.g. Dušanbe, 2017.g Biškeka, 2018.Dušanbe, 2019. Taškenta un 2022.g Taškenta kā starptautiskais eksperts vadīja CA Robežpārvaldības dienestu mācību iestāžu konsorcijs reģionālo darba grupu muitas jomā.

2018.gadā saskaņā ar BOMCA-9 pasūtījumu Normunds Rudzītis kopā ar Ediju Ceipi (VID) veica

pētījumu "Corruption Prevention in State Customs Service under Government of the Kyrgyz Republic", kura ietvaros tika izstrādāts korupcijas novēršanas pasākumu plāna projekts un rekomendācijas šī plāna īstenošanai.

2019.gadā saskaņā ar BOMCA-9 pasūtījumu Normunds Rudzītis kopā ar Solvitu Točs-Macāni (VRS) veica pētījumu "Assessment of the existing training systems in the border agencies (Customs and Border guards) of Tajikistan", kura ietvaros tika izstrādātas praktiskas rekomendācijas robežpārvaldības dienestu personāla apmācību sistēmas pilnveidošanai.

2022.gadā saskaņā ar BOMCA-10 pasūtījumu Normunds Rudzītis kopā ar Ivetu Šici-Trēdi (PVD) kā starptautiskie eksperti vadīja pasākumu "Regional Workshop for Development of Education and Training of Veterinary and Phytosanitary Services in Central Asia", kura ietvaros tika izstrādātas rekomendācijas dienestu personāla apmācību sistēmas pilnveidošanai.

2022.gadā saskaņā ar BOMCA-10 pasūtījumu Normunds Rudzītis kopā ar Mariku Petrušinu (VRS) kā starptautiskie eksperti, balstoties uz veikto novērtējumu, izstrādāja ceļa karti kopējās stratēģisko robežpārvaldības risku novērtēšanas sistēmas ieviešanai Kirgizstānā.

Pētījumu pieredze regulāri un pastāvīgi tiek izmantota studiju kursu pilnveidē. Asociētais profesors Dr.oec. Māra Juruša gūtā pieredze, piedaloties gan vairākos starptautiskos pētījumos un projektos 2018/2019.gadā (Eiropas Komisijas atbalstītā ProTax projektā, Pasaules Veselības organizācijas pētījumā u.c.), gan vairākos pētījumos (par akcīzes nodokli alternatīvajiem tabakas produktiem, par digitālās ekonomikas nodokļiem, par darbaspēka nodokļu konkurētspēju Baltijas valstīs, par nodokļu ietekmi uz produktivitāti u.c), nodrošina zinātnes un prakses sasaisti mācību procesā. Pētījumos aktīvi tiek iesaistīti studenti – par attiecīgām aktuālām tēmām veicot studiju projektus, piedaloties konferencēs un sagatavojot publikācijas. Studentiem tiek veidota prasme izstrādāt, īstenot projektus, īstenot intervijas un fokusa grupas ar ekspertiem, kā arī attīstīta spēja lietišķi komunicēt ar iesaistītajām (ieinteresētajām) pusēm. Pētījumu rezultāti pilnībā tiek izmantoti studiju procesā, tajās skaitā kā mācību literatūra tiek izmantota atbilstošas publikācijas. Piemēram, studiju kursa „Nodokļu analīze un prognozēšana” un „Nodokļu plānošana” īstenošanā tiek izmantoti rezultāti no Dr.oec. Māra Juruša pētījumiem un publikācijām par uzņēmumu ienākuma nodokli, PVN, nodokļu ietekmi uz ienākumu nevienlīdzību, digitālo nodokli un citām tēmām. Pētījumu rezultāti pilnībā tiek integrēti studiju procesā praktisko darbu, individuālo darbu vai studiju projektu īstenošanā.

Jau no 2010.gada RTU SESMI eksperti aktīvi piedalās Eiropas Komisijas finansētajā robežu drošības projektā BOMCA (*Border Management Programme in Central Asia*) piecās Centrālāzijas valstīs: Kazahstānā, Kirgizstānā, Tadžikistānā, Turkmenistānā un Uzbekistānā. No 2015.-2020.gadam RTU SESMI vadīja BOMCA programmas 9.fāzes 1. komponentes „Robežpārvaldības dienestu institucionālā attīstība” uzdevumu ieviešanu. Šī darba rezultātā tika īstenoti 88 pasākumi tādās jomās, kā Centrālās Āzijas (CA) valstu robežpārvaldības dienestu personāla vadības sistēmas pilnveidošana, ietverot personāla apmācību sistēmas uzlabošanu, finanšu plānošanas un kontroles sistēmas pilnveidošana, korupcijas mazināšanas risinājumu ieviešana, integrētu robežpārvaldības stratēģiju izstrāde un ieviešana, kā arī dienestu sadarbības un informācijas apmaiņas pilnveidošana. Pasākumos piedalījās vairāk kā 1400 dalībnieki un tika izstrādāti 40 rekomendāciju komplekti. BOMCA programmas 1. komponentes uzdevumu ieviešanu vadīja un organizēja Aivars Vilnis Krastiņš un Normunds Rudzītis, kā arī aktīvu dalību ņēma Elīna Ludāne, Aldis Čevers un Aivars Gulbis.

Kopš 2021.gada RTU SESMI ir atbildīgs par BOMCA programmas 10.fāzes 3. komponentes "facilitation of Trade" 3.7. aktivitātes "Enhancement of training (including distance and e-learning tools) among CA, AF and EU MS Customs, Veterinary and Phyto-sanitary institutions" uzdevumu ieviešanu un šo darbu organizē Normunds Rudzītis.

Aktīva dalība BOMCA, DCAF un citu programmu ieviešana robežpārvaldības jomā nodrošina iepriekšējās darba pieredzes un teorētisku konceptu pielietojumu, lai sniegtu praktisku pienesumu Latvijas un citu valstu robežpārvaldības funkciju attīstībā, kas savukārt nodrošina mācībspēkiem iespējas sniegt plašu skatījumu uz robežpārvaldības segmenta problemātiku, analītiski novērtēt praktiskos ieguvumus, īstenojot jaunākās zinātnes atziņas pārvaldības jomā, tai skaitā stratēģiskās vadības pilnveidošanā muitā un praktiskā darba pieredzi izstrādājot dažāda līmeņa stratēģiskos un operacionālos dokumentus un rekomendācijas.

Atzīmējot Latvijas muitas simto un muitas izglītības divdesmit piekto jubileju, 2019.gada 7. novembrī VID Muitas pārvalde un RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts (SESMI) organizēja konferenci "Vai muita ir gatava rītdienai?/Shaping a Smarter Future of Customs". Tajā pulcējās nozares eksperti no visas pasaules, diskutējot par aktuāliem un muitas attīstībai būtiskiem jautājumiem.

Studiju programmas organizēšanā ir iesaistīti arī vairāki vieslektori. Juridisko zinātņu doktors, Rīgas Stradiņu universitātes asoc. profesors, Aldis Lieljuksis ir ar lielu profesionālo pieredzi drošības un tiesību jautājumos. Strādājis gan Iekšlietu ministrijas struktūrās, gan ilgu laiku akadēmiskajā jomā. Ir vairāku publikāciju autors drošības, korupcijas, tiesību un citās atbilstošās tēmās. Piedalījies vairākos starptautiskos projektos par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas risku novērtēšana, profesionālo pilnveidi korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā.

Vieslektore, Andželika Vilks, Mg.oec., profesionālā joma ir nodokļu administrēšana un nodokļu riska analīze. Viņa ilgu laiku strādājusi Valsts ieņēmumu dienestā vadošos amatos.

Sandra Kārliņa-Ādmine ir Muitas pārvaldes direktora vietniece, kas ilgu laiku darbojusies VID dažādos vadošos amatos, piedalījies kā eksperte vairākos starptautiskos projektos (BOMCA, EK muitas projektos).

Mācībspēkiem kas iesaistīti un īsteno studiju programmu angļu valodā angļu valodas zināšanas atbilst vismaz B2 līmenim.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Studiju programmas īstenošanā kopumā iesaistīti 10 docētāji, kuru pamatdarba vieta ir RTU. Lai nodrošinātu studiju kursu kvalitāti un atbilstību nozares un darba tirgus vajadzībām, vairākos studijuursos ir piesaistīti vairāki docētāji, kuru darba vieta nav RTU, bet kas ir savā nozarē praktizējoši speciālisti. Pārskata periodā viens docētājs ir ieguvis doktora grādu Ph.D., tādējādi ieviešot studiju procesā zinātnes atziņas un jaunākos sasniegumus muitas jomā, veicinot pētniecisko metožu lietošanu un padziļinātas pētniecības veikšanu studiju procesā. Pārskata periodā divi docētāji ievēlēti asociētā profesora amatā, tādējādi stiprinot studiju programmas kapacitāti.

Kopējais studiju virziena mācībspēku saraksts, norādot programmas, kurās viņi ir iesaistīti, ir pievienots **pielikumā_Mācībspēki**. Studiju programmas īstenošanā piedalās gan RTU vēlētie mācībspēki, gan vieslektori un viesdocenti, kā arī zinātniskā personāla pārstāvji. Salīdzinot ar pārskata perioda sākumu, mācībspēku skaits praktiski nav mainījies.

Nelielas nebūtiskas izmaiņas ir vērojamas vecuma struktūrā. Studiju procesā tiek iesaistīti doktoranti, kas sekmē jaunu mācību metožu ieviešanu, kā arī studiju procesa sasaisti ar saviem

zinātniskiem pētījumiem. Šāda tendence ir vērtējama pozitīvi, jo tas liecina par mācībspēku paaudžu atjaunošanos.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmā piesaistītie mācībspēki sadarbojas studiju kursu ietvaros, lai nodrošinātu studiju kursu sasaisti. Tā, piemēram, studiju kursā Nodokļu plānošana (studiju projekts) studējošajiem ir jāveido pētījuma plāns, jāveic zinātniskās literatūras analīze, situācijas analīze un citi uzdevumi. Faktiski studiju projektos tiek izstrādāti, balstoties uz citus studiju kursus iegūtajām teorētiskajām zināšanām. Studiju kursu tēmas tiek noteiktas pēc pasniedzēju vai darba devēju ieteikumiem, tādējādi iesaistot visus pasniedzējus aktuālu jautājumu risināšanā. Studiju projekta organizēšanā ir iesaistīti vairāki mācībspēki, kuru rezultātā notiek gan sadarbība ar studentiem, gan savstarpējā sadarbība, vadot atbilstošos studiju projektus. Iegūtās prasmes vēlāk lieti noder studentiem arī maģistra darba izstrādē. Savukārt prakses uzdevumi ir saistīti ar maģistra darba tēmu.

Studiju programmas īstenošanā ir izveidots vairāki mehānismi mācībspēku sadarbības veicināšanai. Katedras sēdēs mācībspēki regulāri apmainās ar zināšanu pieredzi par aktuāliem jautājumiem, tiek pārrunāti studiju kursu, noslēguma darba rezultāti, pārrunāti studentu, absolventu un darba devēju anketēšanas rezultāti, kā arī regulāri tiek rīkoti arī iekšējie kvalifikācijas celšanas semināri. Piemēram, 2021.gadā katedrā tika organizēts seminārs Studiju kursu vērtēšana e-studiju vidē,

2015.gadā seminārs par muitas informācijas sistēmām. Mācībspēki regulāri piedalās arī RTU kopējos rīkotajos kvalifikācijas celšanasursos.

Mācībspēki dodas kopīgos mobilitātes pasākumos, piemēram, 2018.gadā Māris Jurušs un Aldis Čevers starptautiska projekta drošības jomā (CEPOL) ietvaros viesojās Tallinā, kur projekta ietvaros M.Jurušs un A.Čevers tikās ar Tallinas Drošības akadēmijas pārstāvjiem, M.Jurušs nolasīja vieslekciju studentiem, tāpat notikās vizīte uz Tallinas Brīvo ekonomiskajā zonu un muitas punktu. Savukārt 2019.gadā Aldis Čevers, Aivars Gulbis, Normunds Rudzītis un Māris Jurušs bija mobilitātes vizītē uz Narvu, Igaunijā, kur iepazinās integrētās robežkontroles procesu uz Igaunijas un Krievijas robežas.

Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts (SESMI) jau vairākus gadus ir iesaistīta BOMCA projektā. SESMI jau no 2010.gada piedalās minētajā projektā. SESM vadīja 1.komponenti Eiropas Komisijas finansētajā starptautiskajā robežpārvaldības projektā «BOMCA- 9» Projekta ietvaros vairāki studiju programmas pasniedzēji ir piedalījušies virknē kopīgās aktivitātes. Pieredzes apmaiņa lieti noder studiju kursu īstenošanā, piemēram, īstenojot mācību kursu Muitas un nodokļu administrāciju stratēģiskā vadīšanā, lai sekotu muitas un nodokļu administrēšanas jomas aktualitātēm Normunds Rudzītis no 2013.gada darbojas Centrālās Āzijas valstu robežpārvaldības dienestu mācību iestāžu konsorcijs darbā, sadarbojas ar uzņēmēju asociācijām un VID ekspertiem savas kompetences pilnveidošanai.

Mācībspēki katru gadu piedalās pieredzes apmaiņā RTU Akadēmiskajās konferencēs, piemēram, Māris Jurušs ir vadījis apakšsekcijas 2018.–2021.gadā, kā arī sagatavojis un prezentējis tēzes, tajā skaitā „Praktiski risinājumi vērtēšanā e-studiju vidē”, „Izaicinājumi attālinātā studiju procesa īstenošanā”, „Ieteikumi noslēguma darba izstrādei”, „Interaktīvi risinājumi studiju kursu digitalizācijā”.

Visas mācībspēku profesionālās pilnveides aktivitātes tiek plānotas un uzskaitītas kopējā Attīstības plānā.

2022./2023.studiju gadā studēja 40 studenti un studiju kursus nodrošināja 10 mācībspēki un 7 vieslektori, tātad attiecība ir 4:1.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	Diploms_Diploma pielikums.pdf	Diploma_Diploma supplement_.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	5. pielikums Statistika par studējošiem.pdf	Annex 5_Statistical data on students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	6. pielikums Atbilstība izglītības standartam (MK nr.305).pdf	Annex 6_Compliance to Education standards (Regulation nr.305).pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	7. pielikums Atbilstība profesijas standartam.pdf	Annex 7_Compliance with the Professional Standards.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	8. pielikums Studiju kursu kartējums.pdf	Annex 8_Mapping of the study courses.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	9. pielikums Studiju programmas plāns.pdf	Annex 9_Plan_of_the_study_programme.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	10.pielikums Studiju kursu apraksti.pdf	Annex 10_Description of Study Courses (1).pdf
Studējošo prakses organizācijas apraksts	Prakses_organizšanas_kartiba (2).pdf	Internship_Management_Procedure (1).pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		